PETER JAMES

TOBULIEJI

Būk atsargus
su savo norais

Rafinuota, sudėtinga, puikiai pavaizduota genetinių eksperimentų vizija... Akivaizdu, autorius labai atidžiai įsigilino į detales. Tai buvo išties verta pastangų, nes rezultatas — aukščiausios klasės trileris.

– *Literary Review*

Skrupulingas detalių atskleidimas suteikia jo prozai autentiškumo... Peteris Jamesas puikiai kuria netikėtumus ir dramą.

– *Sunday Express*

PETER JAMES

TOBULIEJI

Iš anglų kalbos vertė Arvydas Malinauskas

Jotema

UDK 821.111-31
Ja289

Peter James
PERFECT PEOPLE
Pan Books, London, 2012

James, Peter
Ja289 Tobulieji: [detektyvinis romanas] / Peter James; iš anglų kalbos vertė Arvydas Malinauskas. — Kaunas : Jotema, [2015]. — 480 p.

ISBN 978-9955-13-520-3

Džonas ir Naomė Klesonai skaudžiai išgyvena savo ketverių metų sūnaus mirtį, kurią sukėlė reta genetinė liga. Jie desperatiškai trokšta kito kūdikio, tačiau, sužinoję, kad abu turi pavojingą geną, supranta: tikimybė, kad jis susirgs ta pačia liga, yra labai didelė.

Vėliau jie išgirsta apie genetiką daktarą Leo Detorę. Jo taikomi metodai gali apsaugoti būsimą kūdikį nuo bet kokių ligų. Džonas ir Naomė ryžtasi eksperimentui ir nuvyksta pas Leo Detorę.

UDK 821.111-31

Redaktorė *Lina Čekauskaitė*
Viršelio dailininkas *Audrius Arlauskas*
Maketavo *Teresė Vasiliauskienė*

SL 250. 30 sp. l. Užsak. Nr. 15.0353
UAB „Jotema“, Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt
http://www.jotema.lt
Spausdino AB spaustuvė „Spindulys“, Vakarinis aplinkkelis 24, 48184 Kaunas

Mullikenui,
kuriam esu nepaprastai daug skolingas

1

Vėlyvą balandžio popietę už trisdešimties jūrmylių nuo Keip Kodo, ant restauruoto kruizinio laivo denio, skirto sraigtasparniui, vėjyje stovi jauna pora su bagažu; abiejų veidai susirūpinę, jie laikosi įsitvėrę į lejerį.

Abu žino, kad dvejoti jau per vėlu.

„Serendipo rožė" yra keturiasdešimties metų senumo, jos įlenkimai, plyšiai ir kniedės užtepti storu dažų sluoksniu, tarytumei makiažo slepiamas senos kekšės veidas. Jai skrodžiant vis stiprėjančias jūros bangas, laivagalyje pleškėdama plaikstosi Panamos, kurioje yra registruota, vėliava, o vienišas geltonas metalinis kaminas paskui save palieka dūmų juostą, ir šią tuojau pat sudrasko vėjas. Judėdama pirmyn tik tam, kad užtikrintų stabilizatorių darbą, ji visiškai neskuba, ji neplaukia į jokį tikslą. Paprasčiausiai klajoja aplink, laikydamasi saugaus dvidešimties jūrmylių atstumo nuo Jungtinių Valstijų teritorinių vandenų. Saugi nuo JAV federalinės teisės.

Džonas Klesonas, vilna pamuštu švarku, chaki kelnėmis ir odiniais buriuotojo bateliais, įpusėjęs ketvirtą dešimtį vyras, labiau primena užsigrūdinusį alpinistą arba tyrinėtoją, tik ne mokslininką. Šešių pėdų ūgio, liesas ir tvirtas, trumpai kirptais šviesiais plaukais ir romiomis akimis už mažų ovalių akinių; jo gražiame, rimtame veide matyti šiaurietiški bruožai ir Kalifornijos įdegis.

Džono žmona Naomė, sutelkusi visą dėmesį į tai, kad išlaikytų pusiausvyrą, vilki ilgą kupranugario vilnos paltą, po juo megztinį, mūvi džinsais ir avi juodais zomšiniais batais kaučiuko padais. Lygūs vidutinio ilgio plaukai kirpti netvarkingu stiliumi, ant dailaus veido besidraikančios sruogos tik dar labiau paryškina jos padaužišką išvaizdą, tik veido spalva šiuo metu gerokai blyškesnė nei įprastai.

Per keletą jardų virš jų galvų kybo juos ką tik atskraidinęs sraigtasparnis, jis leidžia alyvuotus dūmus ir ant laivo antžeminės dalies meta savo šešėlį, panašų į didžiulį tuščią maišą. Kaip tik taip dabar jaučiasi Džonas — tarsi būtų ištrauktas iš maišo. Nulenkęs galvą prieš

gausmą ir vėjo verpetą, jis tvirtai laiko apglėbęs žmonos liauną kūną po švelnia kupranugario vilna. Jaučiasi jai labai artimas, neapsakomai artimas ir globėjiškas.

Ir atsakingas.

Vėjas toks smarkus, kad kvėpuoti galima tik nutrūkstamais gurkšniais, akinių stiklus dengia druska, dūmai džiovina burną ir gerklę, jau ir taip išdžiūvusias nuo nervinės įtampos. Naomės plaukų sruogos čaižo jo veidą it suktinės virvelės. Denis po jo kojomis slysta į šalį, tačiau po akimirkos ima kilti aukštyn, stuktelėdamas, nelyginant lifto grindys, į kojas, o skrandį prispausdamas prie šonkaulių.

Virš galvos kalenant rotoriams, Džonas išgirdo kažką panašaus į šiurenimą. Tai buvo pirmas kartas, kai jis skrido sraigtasparniu, todėl po valandos mėtymo ir vinguriavimo Atlanto oro duobėmis nebuvo nusiteikęs dar sykį išgyventi to paties; jautėsi, lyg būtų nesėkmingai pasivažinėjęs atrakcionuose, kai smegeninė, atrodo, sukasi apie savo ašį į vieną pusę, o vidaus organai — į kitą. Dūmai, žinoma, irgi nebuvo didelis malonumas. Lygiai taip pat, kaip dažų ir laivo lako tvaikas bei po kojomis vibruojantis denis.

Naomės rankos, per storoką odinio švarko medžiagą apsivijusios jo liemenį, stipriai spaudžia Džoną. Jis labai aiškiai supranta, kas dedasi jos galvoje, nes ir pats neabejotinai išgyvena tą patį. Nemalonus baigiamojo veiksmo pojūtis. Iki šiol visa tai tebuvo idėja, kurios jie bet kuriuo metu galėjo atsisakyti. Tačiau tik ne dabar. Žvelgdamas į ją, Džonas galvoja: *Naome, brangioji, aš taip tave myliu. Tu tokia drąsi. Man regis, kartais tu būni daug drąsesnė už mane patį.*

Sraigtasparnis slenka įkypai, variklio gausmas stiprėja, metaliniame pilve mirksi žiburėlis, paskui jis staiga metasi kampu į šoną ir nutarška virš vandens, ūmai kildamas aukštyn ir palikdamas juos denyje. Džonas kurį laiką dar jį stebi, paskui nuleidžia akis į putojantį pilką vandenyną, pilną jūrų arkliukų ir plytintį iki pat neapibrėžto horizonto.

— Viskas gerai? Sekite, prašau, paskui mane.

Priešais juos, laikydamas atidarytas duris, jau stovi mandagus ir

labai rimtai atrodantis filipinietis kombinezono tipo kostiumu, atėjęs jų pasveikinti ir paimti lagaminų.

Perlipę trapo kraštą, jie nuseka paskui jį į vidų; už nugarų užsitrenkia durys. Staiga stojus tylai, jie pastebi ant sienos kabantį įrémintą jūrlapį, tuojau pat pajunta šilumą ir dar stipresnį dažų ir lako dvoką. Po kojomis girgžda perdanga. Naomė stveria Džoną už rankos. Ji yra netikusi jūrininkė, — visada tokia buvo, — suserga kiekvieną kartą, kai tik tenka plaukti jūra, todėl ir šis nėra išimtis. Nei piliulių, nei vaistų, teks visa tai kaip nors ištverti. Džonas atsako rankos spustelėjimu, norėdamas nuraminti ją ir save.

Ar mes elgiamės teisingai?

Šį klausimą jis sau buvo uždavęs tūkstantį kartų. Ir dar daug metų klaus to paties. Visa, ką jis gali padaryti, tai nuolat įtikinėti Naomę ir save, kad jie pasielgė teisingai. Tai ir viskas. Daryti, kas teisinga.

O mes iš tiesų tik tai ir tedarome.

2

Kajutė, kuri visam mėnesiui taps jų namais, šios plaukiojančios klinikos reklaminėje brošiūroje buvo apibūdinta kaip *atskira kajutė*. Joje buvo karališko dydžio lova, siaura sofa, du taip pat maži foteliai bei apskritas stalas, ant kurio stovėjo dubuo su vaisiais, ir visa tai sugrūsta į patalpą, dydžiu prilygstančią nedideliam viešbučio kambariui. Aukščiau kampe esantis televizorius užsikirsdamas rodė CNN žinias. Kalbėjo prezidentas Obama, tačiau pusę jo žodžių nustelbė atmosferiniai trikdžiai.

Čia buvo marmuriškas vonios kambarys, kuris, nors ir ankštas, atrodė labai prabangiai ar bent jau turėjo toks būti, galvojo Naomė, jei tik nustotų siūbuoti ir ji galėtų išstovėti jame, į nieką neįsikibusi. Ji priklaupė, norėdama surinkti tai, kas buvo iškritę iš Džono rankinės su tualetiniais reikmenimis ir dabar voliojosi ant grindų, bet staiga, pajutusi svaiginantį šleikštulio priepuolį, atsistojo.

— Gal tave prilaikyti? — susirūpino Džonas.

Ji papurtė galvą. Paskui, laivui ūmai pasvirus, prarado pusiausvyrą, svyrinėdama perėjo kajutės grindimis ir klestelėjo ant lovos, vos neprisėsdama jo kompiuterio.

— Man regis, turiu keturias minutes daiktams išpakuoti, kol visiškai nesugriebė jūrligė.

— Mane irgi pykina, — tarė Džonas.

Jis pažiūrėjo į saugos planą. Jame buvo susirinkimo zonų išdėstymo schema ir grafinis vaizdas, kaip apsivilkti gelbėjimosi liemenę.

— Kodėl tau neišgėrus tabletės nuo jūrligės? — paklausė ji. — Juk tau leidžiama.

— Jei neleidžiama tau, negersiu ir aš. Kentėsiu kartu su tavimi.

— Kankiny tu mano!

Ji pakreipė galvą, palinko į priekį ir pabučiavo vyrą į skruostą, jausdama, kaip ramina šilta, šiurkšti oda ir svaigus muskusinio odekolono kvapas. Ramino nuo jo dvelkianti psichinė ir fizinė stiprybė.

Paauglystėje, žiūrėdama filmus, Naomė visuomet žavėjosi stipriais, ganėtinai protingais vyrais — toks buvo tėvo, kurį ji troško turėti, įvaizdis. Kai pirmą kartą išvydo Džoną, o tai įvyko prieš aštuonerius metus slidininkų keltuve Džekson Hole, Vajomingo valstijoje, į akis labiausiai krito jo išvaizda ir dvasios tvirtumas.

Ji vėl jį pabučiavo.

— Myliu tave, Džonai.

Žvelgiant jai į akis, kurios kartais būdavo žalios, o kartais — rudos, ir jose visada galėdavai įžiūrėti spingsinčią kibirkštėlę ir nepaprastą pasitikėjimą, Džonui suspaudė širdį, staiga, dėl jos.

— Ir aš tave be galo myliu. Tu kartais turbūt nė nenutuoki kaip stipriai.

Keletą akimirkų jie mėgavosi jaukia tyla. Po Halio mirties turėjo praeiti daug laiko, kad jų bendras gyvenimas vėl sugrįžtų į normalias vėžes, o per tuos pirmuosius dvejus juodžiausios tamsos metus Naomė daugybę kartų baiminosi, kad jų santuoka gali iširti.

Halis buvo smarkus vaikis. Jie davė jam kometos vardą, nes Džonas sakė, kad berniukas ypatingas, kad tokie vaikai gimsta itin retai, galbūt kartą per septyniasdešimt penkerius metus, o galbūt ir dar rečiau. Nė vienas iš jųdviejų nežinojo, kad sūnus gimė su jame tiksinčia delstine bomba.

Naomė savo rankinėje vis dar nešiojosi jo nuotrauką. Trejų metų berniukas, vilkintis kombinezonu, retais šviesiais ir susivėlusiais plaukais, tarsi ką tik išropojęs iš elektrinio skalbinių džiovintuvo, taip plačiai šypsosi priešais fotoaparatą, kad matosi, jog jam trūksta dviejų priekinių dantų, kuriuos išsimušė krisdamas nuo sūpynių.

Dar ilgai po Halio mirties Džonas nenorėjo, o gal nepajėgė, nei gedėti, nei kalbėti apie jį, paprasčiausiai buvo paskendęs savo darbe, savo šachmatuose ir savo fotografijoje, ištisas valandas ir bet kokiu oru klajodavo su fotoaparatu, fotografuodamas absoliučiai viską, ką tik matydavo, liguistai ir be jokio tikslo.

Ji pabandė grįžti į darbą. Per Los Andžele gyvenančią draugę Naomei buvo pasiūlytos laikinos pareigos visuomenės informavimo

ir reklamos agentūroje, tačiau po dviejų savaičių ji išėjo iš darbo, nes nesugebėjo sutelkti dėmesio. Netekus Halio, viskas atrodė tuščia ir beprasmiška.

Ilgainiui jiedu abu ėmė lankytis psichoterapijos kabinete ir baigė vos prieš keletą mėnesių.

Džonas pasiteiravo:

— Kaip tu jautiesi?..

— Būdama čia?

— Taip. Dabar, kai mudu jau iš tikrųjų esame čia.

Padėklas su mineralinio vandens buteliu ir dviem stiklinėmis slystelėjo keletą colių staliuko paviršiumi ir sustojo.

— Staiga supratau, kad tai tikra. Velniškai nervinuosi. O tu?

Džonas švelniai pakedeno žmonai plaukus.

— Mieloji, jei bet kada norėtum atsisakyti...

Kad galėtų susimokėti, jie paėmė didžiulę banko paskolą, negana to, pasiskolino dar šimtą penkiasdešimt tūkstančių dolerių, kuriuos primygtinai siūlė Naomės motina ir vyresnioji sesuo Harietė, gyvenančios Anglijoje. Pinigai, iš viso keturi šimtai tūkstančių dolerių, jau buvo negrąžintinai sumokėti.

— Mes jau apsisprendėme, — atsakė ji. — Reikia eiti pirmyn. Neturime...

Juos pertraukė beldimas į duris ir balsas: „Ruoša!“

Durims atsidarius, į juos šypsodamasi žvelgė mažutė malonios išvaizdos filipinietė kambarinė, vilkinti baltu kombinezonu ir avinti sportbačiais.

— Sveikiname įlipus į mūsų laivą, daktare ir ponia Klesonai. Esu Lėja, būsiu jūsų kajutės patarnautoja. Gal jums ko nors reikia?

— Mus abu stiprokai pykina, — atsakė Džonas. — Gal mano žmona galėtų ko nors išgerti?

— O, žinoma... Tuojau pat atnešiu.

— Iš tikrųjų? — nustebo jis. — Aš maniau, kad jokių vaistų...

Kambarinė uždarė duris, bet greičiau nei po minutės vėl pasirodė, tik šįsyk su pora rankogalių ir dviem mažomis skiautėmis. Atitraukusi

savo rankoves, ji parodė, kad mūvi tokius pat rankogalius, o paskui leido pamatyti ir skiautę už ausies.

— Nešiokite ir nesirgsite, — paaiškino ji ir parodė, kaip juos taisyklingai dėvėti..

Gal tai buvo susiję su psichologiniu nusiteikimu, o gal šios priemonės iš tikrųjų padėjo, tačiau kai kambarinė išėjo, Naomė po kelių minučių pasijuto šiek tiek geriau. Bent jau tiek, kad galėjo toliau išpakuoti daiktus. Ji atsistojo ir kurį laiką žvelgė pro vieną iš dvigubų iliuminatorių į tamsėjantį vandenyną. Tačiau greitai nusigręžė, nes kai išvydo bangas, ją vėl ėmė pykinti.

Džonas sutelkė dėmesį į savo nešiojamąjį kompiuterį. Keliaudami kartu jie laikėsi vienos taisyklės: Naomė išpakuodavo daiktus, o Džonas nesipainiodavo po kojomis. Jis visiškai nesugebėjo susidėti daiktų, bet išpakuoti juos Džonui sekėsi dar prasčiau. Naomė nevilties kupinu žvilgsniu žiūrėjo į jo lagamino turinį, kuris po adapterio paieškų mėtėsi aplink jį. Dalis drabužių buvo ant lovos užtiesalo, kita dalis išmėtyta ant fotelio, dar kiti gulėjo ant grindų. Džonas, užmiršęs savo sukeltą chaosą, įdėmiai stebeilijo į ekraną.

Naomė, surinkusi jo kaklaraiščių krūvelę, vyptelėjo. Pykti nebuvo jokio tikslo.

Džonas pačiupinėjo savo naujuosius rankogalius, paskui palietė už ausies pritvirtintą skiautę, bet jokio pastebimo palengvėjimo nejautė, ir šleikštulys nebuvo sumažėjęs. Stengdamasis ignoruoti laivo supimą, susitelkė į šachmatų partiją, kurią žaidė prieš vyrą vardu Gasas Santjanas. Su juo susipažino šachmatininkų pokalbių svetainėje, o gyveno jis Brisbene, Australijoje.

Jis žaidžia su šiuo žmogumi jau porą pastarųjų metų. Jie niekada nebuvo susitikę už kibernetinės erdvės ribų, ir Džonas net nežinojo, kaip jo priešininkas atrodo. Australas šachmatais žaidė vidutiniškai, bet pastaruoju metu vis ilgiau užtrukdavo tarp ėjimų, užtęsdamas beviltišką padėtį, iš kurios jau nebuvo išeities, ir taip elgėsi tik iš gryno užsispyrimo, todėl Džonas, jausdamas nuobodulį, ėmė galvoti, kad

būtų ne pro šalį pakeitus priešininką. O pastarasis dabar buvo atlikęs dar vieną betikslį ėjimą.

— Na ir mulkis jūs, pone Santjanai.

Džonas paskelbė šachą, — varžovas buvo praradęs valdovę, abu rikius ir bokštą, todėl neturėjo jokių šansų, — tai kodėl, po galais, jam paprasčiausiai nepasidavus ir neužbaigus partijos? Jis parašė elektroninį laišką su šiuo pasiūlymu, prijungė savo mobilųjį telefoną prie kompiuterio ir jį išsiuntė. Deja, paslaugos tiekėjas buvo nepasiekiamas.

Per daug toli nuo kranto, suprato Džonas. Prie lovos stovėjo palydovinio ryšio telefonas, kuriuo galėjai susisiekti su žemynu, bet devyni doleriai už minutę, kaip nurodyta naudojimosi instrukcijoje, buvo pernelyg brangu. Gasui Santjanui teks palūkėti nežinioje.

Džonas, uždaręs šachmatų rinkmeną, atidarė savo elektroninio pašto gaunamų laiškų aplanką, norėdamas peržiūrėti keliasdešimt laiškų, kuriuos perkėlė į jį šįryt, tačiau dar neturėjo galimybės perskaityti. Jis nerimavo, kaip reikės išsiųsti ir gauti laiškus, jeigu jie artimiausią mėnesį praleis ne ryšio zonoje. Dirbdamas Pietų Kalifornijos universitete, kuriame vadovavo mokslinių tyrimų laboratorijai, Džonas kasdien gaudavo vidutiniškai šimtą penkiasdešimt elektroninių laiškų. Šiandien jų skaičius artėjo prie dviejų šimtų.

— Čia tai bent, brangusis! Prisimeni, ką čia rašo?

Pakėlęs akis Džonas Naomės rankose išvydo atverstą brošiūrą.

— Ketinau po minutės dar kartą paskaitinėti.

— Čia yra tik dvidešimt atskirų kajučių *klientams*. Labai gražus eufemizmas. Juk malonu žinoti, kad mes esame *klientai*, o ne *pacientai*, — ji skaitė toliau. — Anksčiau laivas talpino penkis šimtus keleivių, o dabar du pagrindinius denius, kur buvo įrengtos kajutės, užima vien tik kompiuteriai. Laive yra *penki šimtai* superkompiuterių! Stebėtina! Kam jiems reikia tokios galingos skaičiavimo technikos?

— Genetika susijusi su sudėtingomis kalkuliacijomis. Tai įskaičiuota į kainą. Ar galėčiau užmesti akį?

Naomė ištiesė brošiūrą. Džonas pažiūrėjo į nuotrauką, kurioje

buvo matyti ilga siaura eile išrikiuoti mėlyni kompiuterių aptaisai ir baltais drabužiais vilkintis vienišas inžinierius, įdėmiai žvelgiantis į monitorių. Paskui greitai atsivertė brošiūros pradžią ir įsmeigė akis į fotografiją. Ją akimirksniu atpažino iš mokslininko internetinės svetainės, iš televizijos interviu su juo ir iš daugybės jo nuotraukų, spausdintų akademinėje ir populiarioje spaudoje. Paskui akimis permetė mokslininko biografiją, nors didesnę jos dalį jau žinojo.

Daktaras Leo Detorė vaikystėje buvo vunderkindas. Šešiolikos su pagyrimu MTI baigė biologijos studijas, vėliau Stanfordo universitete apsigynė filosofijos ir medicinos daktaro laipsnius, po doktorantūros studijų atsidėjo biotechnologijos tyrimams PKU, o dar vėliau — Pastero institute, Prancūzijoje, kol galiausiai identifikavo ir patentavo kritinio fermento modifikaciją, kuri leido veiksmingai ir itin tiksliai replikuoti genus, dėl to polimerazinė grandininė reakcija tapo atgyvena, o jis pats — milijonieriumi ir Makarturo premijos laureatu, pasiūlytu į kandidatus Nobelio premijai gauti. Tačiau jos atsisakė, sutrikdydamas akademinę bendruomenę pareiškimu, kad visos premijos, jo manymu, yra suteptos politinėmis machinacijomis.

Originalusis genetikas ir toliau trikdė medicinos elitą, kai vienas pirmųjų ėmė patentuoti žmogaus genus ir aktyviai priešintis įstatymui, vėliau panaikinusiam šiuos patentus.

Leo Detorė šiuo metu buvo vienas turtingiausių mokslininkų pasaulyje ir neabejotinai prieštaringiausias. Jungtinių Valstijų ir daugelio kitų šalių religinių vadovų rišamas prie gėdos stulpo, po viešų pareiškimų apie genetinius eksperimentus su embrionais, kurių galiojimo laikas pasibaigęs, praradęs teisę verstis medicinos praktika Jungtinėse Valstijose, jis liko ištikimas savo įsitikinimams.

O dabar šis žmogus beldėsi į jų kajutės duris.

3

Vos tik atidariusi duris, Naomė buvo pasveikinta aukšto vyro. Rankoje jis laikė manilinio popieriaus voką, vilkėjo baltu kombinezonu, avėjo sportbačiais — tai tikriausiai buvo standartinė laivo įgulos uniforma. Džonas, iškart jį atpažinęs, atsistojo.

Džoną nustebino įspūdingas genetiko stotas, mat šis žmogus pasirodė gerokai aukštesnis, nei jis įsivaizdavo, ir pranoko jį visa galva, taigi buvo mažų mažiausiai šešių pėdų ir šešių colių. Džonas atpažino ir balsą, kuriame buvo girdėti Pietų Kalifornijos gyventojams būdingas draugiškai nusiteikusio, savimi tvirtai pasitikinčio žmogaus akcentas, šį balsą prisiminė iš pokalbių telefonu pastaraisiais mėnesiais.

— Daktaras Klesonas? Ponia Kleson? Aš esu Leo Detorė. Tikiuosi, netrukdau jums, mano bičiuliai?

Žmogus, kuriam jie buvo patikėję savo visas, kone iki paskutinio cento, santaupas ir dar šimtą penkiasdešimt tūkstančių dolerių, kurių neturėjo, pasisveikino su Naome — neskubėdamas ir tvirtai paspaudė jai ranką ir įsmeigė savo šviesiai pilkas, skvarbias, gyvas ir šilumą spinduliuojančias akis tiesiai į josios. Ji įstengė atsakyti jam šypsena, skubiai, su pasibaisėjimu nužvelgė drabužius, kaip pakliūva išmėtytus aplink Džoną, ir beviltiškai laukė progos, kada galės susitvarkyti.

— Ne, ką jūs. Visiškai netrukdote. Užeikite, — pakvietė ji.

— Tik norėjau užsukti ir prisistatyti, o kartu paduoti visą šią šūsnį jums paskaityti. — Įeidamas į kajutę genetikas turėjo palenkti galvą. — Kaip puiku, kad pagaliau atsirado proga asmeniškai susitikti su jumis, daktare Klesonai.

— Ir man malonu susitikti su jumis, daktare Detore.

Detorės rankos paspaudimas buvo tvirtas, išreiškiantis jo iniciatyvą ne tik sveikinantis, bet ir visais kitais atvejais. Džonas pajuto, kad abu akimirką pasijautė nepatogiai. Regis, Detorė savo šypsena norėjo kažką pasakyti, tarytum tarp jųdviejų būtų buvęs koks nors slaptas paktas. Tartum numanomas susitarimas tarp dviejų mokslininkų, išmanančių šį reikalą daug geriau, negu jį galėjo išmanyti Naomė.

Vis dėlto Džonas niekada to nenorėjo. Jis ir Naomė nuo pat pirmos dienos kartu priėmė šį sprendimą, sąmoningai suprasdami, ką daro, būdami lygiaverčiai partneriai. Kalbėdamas su ja jis neketino nei ko nors slėpti, nei pagražinti ar iškreipti. Taškas.

Leo Detorė buvo liesas ir įdegęs, į akis krito ryškūs lotynų amerikiečiui būdingi bruožai, jis tiesiog tryško pasitikėjimu ir žavesiu. Jo dantys buvo tobuli, plaukai — puikūs, tamsūs ir vešlūs, tvarkingai sušukuoti atgal, o ties smilkiniais nuspalvinti dailiais sidabriniais ruoželiais. Nors jam buvo šešiasdešimt dveji, galėjai labai lengvai palaikyti gera dešimtimi metų jaunesniu.

Naomė žiūrėjo į jį atidžiai, ieškodama šio žmogaus išorės trūkumų, bandydama perprasti nepažįstamąjį, kuriam jie iš esmės patikėjo visą savo ateitį, tyrinėdama jo veidą, jo kūno kalbą. Tačiau pirmosios akimirkos įspūdis ją nuvylė. Jį gaubė ta pati aura, kaip ir kitus aplink klestinčius turtuolius, tą Naomė, dirbdama visuomenės informavimo srityje, jau buvo pastebėjusi; tai buvo savybė, kurios apibūdinti veik neįmanoma ir kuri, regis, būdinga tik labai turtingiems žmonėms. Leo Detorė atrodė pernelyg malonus ir fotogeniškas, pernelyg panašus į Baltųjų rūmų kandidatą, burkuojantį rinkėjams, pernelyg priminė pramonės magnatą, postringaujantį akcininkų susirinkime. Tačiau, nors ir keista, kuo ji ilgiau į jį žiūrėjo, tuo daugiau pastebėjo ir tuo labiau stiprėjo pasitikėjimas juo. Nepaisant visko, jame, be kita ko, buvo kažkas nuoširdaus.

Ji atkreipė dėmesį į vyro rankas. Dailūs pirštai. Ne politiko, ne verslininko, o tikrų tikriausi chirurgo pirštai — ilgi, plaukuoti, nepriekaištingai prižiūrimais nagais. Naomei patiko jo balsas, kuris taip pat pasirodė nuoširdus ir raminantis. O ir pati įspūdinga daktaro Leo Detorės išvaizda veikė kažkaip raminamai. Paskui ji sau mintyse priminė, — o pastarosiomis savaitėmis taip elgdavosi gan dažnai, — kad vos prieš porą mėnesių po Leo Detorės nuotrauka *Time* žurnalo viršelyje buvo klausiama: DVIDEŠIMT PIRMOJO AMŽIAUS FRANKENŠTEINAS?

— Jeigu jums įdomu, daktare Klesonai, — tarė Detorė, — tai mane iš tiesų labai suintrigavo jūsų atliekamas darbas — galbūt mes

galėtume apie tai pakalbėti artimiausiomis dienomis. Aš perskaičiau jūsų straipsnį, prieš keletą mėnesių publikuotą *Nature* žurnale. Jei neklystu, tai buvo vasario numeris?

— Taip, visiškai teisingai.

— *Virtualaus šuns* genai. Susižavėjimo vertas darbas.

— Tai buvo sudėtingas eksperimentas, — atsakė Džonas. — Užtruko kone ketverius metus.

Džonas buvo ištobulinęs kompiuterinę simuliaciją, demonstruojančią šuns evoliuciją per tūkstantį ateities kartų, naudojant grupę selektorių.

— Ir jūs padarėte išvadą, kad jie tapo tokie neatskiriami nuo žmonių, jog evoliucionuos kartu su mumis. Tiesą sakant, kadangi žmogaus dominavimas pasaulyje vis stiprėja, jie taps vis gudresni. Man tai patiko. Tai man pasirodė genialu.

Tokio žymaus mokslininko kaip Detorė dėmesys jo studijai, ką jau kalbėti apie pagyrimą, paglostė Džonui savimeilę.

— Iš tiesų buvo sukurti keli pagrindiniai algoritmai, skirti nustatyti epistazės poveikį adaptacijai, — kukliai paaiškino Džonas.

— Ar jūs dar nekūrėte simuliacijos, vaizduojančios žmogaus evoliuciją per būsimąsias tūkstantį kartų?

— Tam reikalingi visiškai nauji parametrai. Negana to, kad reikėtų sukurti programą, Pietų Kalifornijos universitetas neturi šios rūšies akademinėms studijoms reikalingų kompiuterinių pajėgumų. Aš...

Detorė jį pertraukė:

— Manau, mums reikėtų apie tai pasikalbėti. Aš mielai paaukočiau, jei tik tai padėtų šiam reikalui.

— Man būtų labai malonu pasikalbėti, — atsakė Džonas, pradžiugintas minties, kad Detorės finansinė parama gerokai prisidės prie jo tiriamojo darbo, tačiau nenorėjo, kad šiuo metu kas nors blaškytų jo dėmesį. Šiame laive svarbiausia buvo Naomė, o ne jo darbas.

— Gerai. Prieš akis — kelios savaitės, ir mes turėsime pakankamai laiko, — Detorė nutilo, pirmiau pažvelgdamas į Džoną, paskui į Naomę. — Aš jus labai užjaučiu dėl to, kas atsitiko jūsų sūnui.

Ji tik gūžtelėjo pečiais, pajutusi skausmingą dilgtelėjimą, tokį pat pajusdavo kaskart, kai tik kas imdavo apie tai kalbėti.

— Ačiū, — be garso, jauduliui užgniaužus balsą, atsakė Naomė.

— Sunki tema, — įsmeigęs savo pilkas akis į jos, tarė mokslininkas. — Žmonės, nepatyrę vaiko mirties, nė nenutuokia, ką tai reiškia.

Naomė linktelėjo.

Detorė, atrodydamas prislėgtas, staiga pažvelgė į Džoną, tarytumei norėdamas į pokalbį įtraukti ir jį.

— Aš ir mano buvusi žmona netekome dviejų vaikų — vienas mirė nuo paveldėtos genetinės ligos būdamas vienerių, o kitas, šešerių metų, nuo meningito.

— Aš... Aš to nežinojau. Man labai gaila, — tarė Naomė, atsigręždama į Džoną. — Tu man nieko nepasakojai.

— Aš irgi nežinojau, — atsakė jis. — Labai jus užjaučiu.

— Jūs čia niekuo dėti, aš tokių dalykų viešai neskelbiu. Mes nusprendėme juos laikyti paslaptyje. Tačiau... — genetikas skėstelėjo delnais. — Tai smarkiai nulėmė, kodėl esu čia. Gyvenime nutinka dalykų, kurių neturėtų būti, kurių nereikia, ir mokslas šiuo metu gali užkirsti tam kelią. Būtent tuo mes šioje klinikoje ir užsiimame.

— Dėl to ir mes esame čia, — tarė Naomė.

Detorė nusišypsojo.

— Šiaip ar taip, kaip pavyko kelionė? Suspėjote į naktinį reisą iš Los Andželo?

— Mes išskridome dieną ir pastarąją naktį praleidome Niujorke — vakarieniavome su keliais mūsų draugais, — paaiškino Džonas.

— Vienas iš mano vyro pomėgių — maistas, — įsiterpė Naomė,— tik kiekvienas patiekalas jam yra tarytum mokslinis eksperimentas. Visi kiti maloniai praleidžia laiką, tačiau jam visada kas nors būna ne taip, — ji meiliai šyptelėjo Džonui.

Džonas atsargiai pakratė galvą ir atsakė jai savo šypsniu.

— Kulinarija yra mokslas. Aš neketinu mokėti už kokio nors virėjo laboratorinius bandymus.

— Man bus įdomu sužinoti, kaip jūs vertinate maistą mūsų laive, — atsakė Detorė.

— Taip jausdamasi, — tarė Naomė, — aš negalėsiu nė pažiūrėti į maistą.

— Šiek tiek kamuoja jūrligė?

— Šiek tiek.

— Orų prognozė nieko gera nežada per ateinančias kelias valandas, o paskui ims giedrėti, taigi rytoj turėtų būti graži diena.

Detorė nutilo ir ėmė dvejoti, todėl tarp jų stojo nejauki tyla. Laivas staiga pasviro, ir daktarui teko ranka atsiremti į kajutės sieną, kad išlaikytų pusiausvyrą.

— Taigi planas būtų toks. Aš noriu, kad jūs, mielieji, šįvakar pailsėtumėte, todėl pavakarieniaukite savo kajutėje, — jis ištiesė voką. — Štai, medicinos istorijos blankas — man reikėtų, kad jūs, Naome, jį užpildytumėte, o štai čia — sutikimo blankas, kurį abu turėtumėte pasirašyti. Netrukus ateis slaugytoja, ji paims jūdviejų kraujo mėginius. Mes jau ištyrėme tuos mėginius, kuriuos mums atsiuntėte, ir nustatėme visus jūsų genomus; ryte imsime juos nagrinėti. Susitiksime mano kabinete dešimtą, o tuo tarpu gal galėčiau kuo nors padėti?

Naomė buvo sudariusi milijono klausimų sąrašą, kuriuos ketino užduoti, tačiau šiuo metu, nuo pykinimo susisukus visam žarnynui, jai rūpėjo tik viena — pasistengti neapsivemti.

Detorė ištraukė iš kišenės mažą pakuotę ir ištiesė ją Naomei.

— Norėčiau, kad išgertumėte valgio metu po vieną dukart per dieną. Jos epigenetiškai modifikuoja vaisių nuo pat pradėjimo momento, — jis nusišypsojo. — Jei kiltų kokių klausimų, pakelkite telefono ragelį ir surinkite mano telefono numerį. Pasimatysime ryte. Gero vakaro.

Daktaras išėjo.

Naomė pažiūrėjo į Džoną.

— Ar jo genai labai geri, ar padirbėjo labai geras plastinės chirurgijos specialistas arba puikus dantistas?

— Ką tu apie jį manai? — pasiteiravo Džonas.

Tai taręs, jis išsigando: žmonos veidas buvo pilkas, o skruostais ritosi prakaito lašai.

Išmetusi iš rankų pakuotę, Naomė puolė į vonios kambarį.

4

Naomės dienoraštis

Vos pajėgiu rašyti. Jau dukart vėmiau. Trečia ryto. Po trečios injekcijos skauda ranką. Trys kraujo mėginiai. Kam, po paraliais, slaugytojai reikia trijų mėginių? Tiesa, ji buvo labai švelni ir atsiprašinėjo. Visi atrodo švelnūs. Džonas užsakė gausią vakarienę, tačiau nė nepalietė maisto, kurio kvapas jį, kaip ir mane, pykino.

Kajutė vibruoja, nes dirba laivo varikliai. Slaugytoja Ivona, maloni juodaodė, sakė, kad ramiu oru jie naktį paprastai tiesiog dreifuoja arba nuleidžia inkarą, tačiau audringu metu, kaip yra dabar, laivas būna stabilesnis, kai veikia variklis ir lėtai judama pirmyn.

Kiek anksčiau paskambinau Mamai — labai trumpas pokalbis (9 $ už minutę!), tik pasakiau, kad mes jau čia. Paskui paskambinau Harietei. Ji tikrai labai džiaugiasi dėl mūsų. Nežinau, kada mes pajėgsime grąžinti 150 000 $, kuriuos jos mums paskolino. Džonas turi galimybę gauti vieną ar net dvi premijas už mokslo atradimus, be to, MTI leidykla ketina išleisti knygą, nors jų mokami avansai nėra labai dideli.

Jaučiuosi kaip pabėgėlė, o taip, mano manymu, ir yra. Be paliovos svarstau ir svarstau. Bandau rasti medicininės etikos, mokslo naujovių, asmeninės atsakomybės ir sveiko proto sąlyčio tašką. Jis labai nepastovus.

Džonas nemiega, negali užmigti kaip ir aš. Mudu ką tik baigėme ilgą diskusiją apie tai, ką mes darome ir kaip jaučiamės, virdami tose pačiose sultyse. Žinoma, ir apie tai, kaip reikės jaustis, jei mums nepavyks — o tokia galimybė lygi penkiasdešimčiai procentų. Vis dėlto abu esame nusiteikę pozityviai. Tačiau man nerimą kelia reikalo rimtumas. Atrodo, kol kas jaučiuosi pakankamai gerai, nes tai dar nėra įvykęs faktas, ir, nors savo pinigų mes jau neatgausime, dar turime laiko persigalvoti. Mums prieš akis pora savaičių, per kurias galime tai padaryti.

Bet aš nemanau, kad mes persigalvosime.

5

Dideliame plokščiame ekrane daktaro Detorės apartamentų svetainėje, tiesiai priešais pusapskritę odinę sofą, ant kurios jiedu sėdėjo, Naomė ir Džonas perskaitė antraštę:

Kleson, Naomė. Genetinės ydos. Sutrikimai.
Pirmas puslapis (iš 16)...

Detorė, kaip ir vakar vilkintis baltu kombinezonu ir avintis sportbačiais, taukštelėjo per valdymo pulto klaviatūrą ant žemo šlifuoto plieno staliuko priešais juos. Tą pačią akimirką pasirodė pirmas sąrašo puslapis.

1. **Bipolinis afektinis sutrikimas**
2. **Aktyvumo ir dėmesio sutrikimas**
3. **Maniakinė depresija**
4. **Nerimas**
5. **Glomeruloskler ozė**
6. **Hipernosinumas**
7. **Pirmalaikis plikimas / Alopecija**
8. **Kardiomiopatija**
9. **Akies nervo atrofija**
10. **Pigmentinis retinitas**
11. **Alfa antitripsino trūkumas**
12. **Marfano sindromas**
13. **Hipernefroma**
14. **Osteopetrozė**
15. **Cukrinis diabetas**
16. **Berkito limfoma**
17. **Krono liga. Terminalinis ileitas**

(tęsinys p. 2)

— Aš turiu visų šių ligų genus? — apstulbusi paklausė Naomė.

— Taip, turite keletą genų, kurie leidžia daryti išvadą, kad esate pažeidžiama visų šių ligų, — Detorės balse buvo girdėti humoro gaidelė. — Nenoriu, ponia Kleson, jūsų gąsdinti, bet yra dar šešiolika puslapių.

— Apie pusę jų niekada nebuvau girdėjusi, — ji pažiūrėjo į Džoną, kuris be jokios išraiškos veide spoksojo į ekraną. — Ar tu jas žinai?

— Ne visas, ne.

Naomė pažvelgė į storą formą ant stalo priešais ją ir Džoną. Daugybė puslapių su langeliais, kuriuose reikia brūkštelėti varnelę arba kryželį.

— Patikėkite manimi, — tarė Detorė, — jūs nė už ką nenorėsite perduoti nė vieno iš šių genų savo vaikams.

Naomė vėl įsmeigė žvilgsnį į sąrašą ekrane, nors sutelkti dėmesį buvo labai sunku. Niekada negali nuspėti, kas tavęs laukia, pagalvojo ji, jausdama sumaištį galvoje ir priešindamasi dar vienam pykinimo priepuoliui. Gerklė buvo perdžiūvusi, o burnoje — bjaurus skonis. Nuo to meto, kai vakar atvyko į laivą, ji išgėrė vieną arbatos puodelį ir prisivertė praryti vos du skrebučio kąsnelius. Jūra, kaip spėjo daktaras Detorė, šįryt buvo ramesnė, bet laivo supimas neatrodė labai sumažėjęs.

— O kas yra hipernefroma? — pasidomėjo ji.

— Inkstų ląstelių karcinoma — inkstų vėžys.

— O osteopetrozė?

— Tiesą sakant, aš labai džiaugiuosi tai matydamas.

Naomė pasibaisėjusi žiūrėjo į genetiką.

— Džiaugiatės? Kodėl jūs džiaugiatės?

— Tai ypač retai pasitaikanti įgimta liga, žinoma kaip Buajė osifikacija, kuri skatina kaulų storėjimą. Anksčiau buvo daug ginčijamasi, ar ši liga paveldima, ar ne, o dabar genetika duoda teigiamą atsakymą. Ar žinote ką nors iš savo giminės, kas būtų ja sirgęs?

Naomė papurtė galvą.

— Diabetu — taip, — atsakė ji. — Mano šeimoje jis yra pasitaikęs. Diabetikas buvo senelis.

Daktaras Detorė bakstelėjo klavišą ir atvertė kitą puslapį, paskui dar kitą. Sąrašas Naomę išmušė iš vėžių. Kai jie perėjo prie paskutinio puslapio, Naomė tarė:

— Mano giminėje yra buvęs kiaušidžių vėžio atvejis — nuo jo mirė teta, įžengusi į ketvirtą dešimtį. Aš nepastebėjau šio geno.

Detorė grįžo tris puslapius atgal, tada parodė pirštu.

Išvydusi ir tai, ji nusiminusi linktelėjo.

— Ar tai reiškia, kad turiu ir šį geną?

— Jūs turite visus šiuos genus, kuriuos matote.

— O kodėl aš vis dar gyvenu?

— Genetikoje labai daug lemia loterijos veiksnys, — ėmė aiškinti Detorė. — Jūs ir daktaras Klesonas visą gyvenimą galite nugyventi, turėdami Drejenso-Šlemerio geną, pražudžiusį jūsų sūnų, ir nesirgti. Drejenso-Šlemerio genas suaktyvėja tada, kai kūdikis paveldi jį iš abiejų tėvų. Kitas ligas sukeliančių genų grupes gali suaktyvinti patys įvairiausi veiksniai, daugelis jų mums iki šiol nežinomi. Amžius, rūkymas, aplinka, stresas, psichiniai sukrėtimai, nelaimingi atsitikimai — visa tai gali suaktyvinti tam tikrus genus. Visiškai įmanoma, kad jūs turėsite šiuos genus, bet niekada nesirgsite jų sukeliamomis ligomis.

— Tačiau juos perduosiu savo vaikams?

— Paprastai dalį jų neabejotinai perduotumėte. Galimas dalykas, daugmaž pusę. Kitą pusę genų vaikas paveldėtų iš jūsų vyro — kaip tik dabar pažvelgsime į jo sąrašą.

Naomė trumpą akimirką pabandė atsitraukti, atsiriboti ir galvoti objektyviai. Šizofrenija. Širdies yda. Raumenų distrofija. Krūties vėžys. Kiaušidžių vėžys.

— Daktare Detore, jūs nustatėte, kad esu visų šių ligų nešiotoja, bet ar jūs galėtumėte ką nors padaryti... noriu pasakyti... viskas labai gerai, jūs galite sukliudyti jas perduoti mūsų kūdikiui, bet ar galite neleisti joms pasireikšti manyje — ar galite panaikinti jas mano genome?

Jis papurtė galvą.

— Ne dabar. Mes kaip tik tuo ir užsiimame, visa biotechnologijos pramonė tuo užsiima. Galbūt per kelerius artimiausius metus jau

galėsime kai kuriuos genus sunaikinti, tačiau kitiems gali prireikti ir daugelio dešimtmečių. Apgailestauju, tačiau tai priklauso nuo tėvų. Tai yra vienas svarbiausių dalykų, kuriuos galite duoti savo kūdikiui: padaryti, kad jis ar ji gimtų be jų.

Naomė kuriam laikui nuščiuvo. Atrodė labai keista — jie trise sėdi ant šios sofos, kažkur Atlanto vandenyne, ir netrukus mažuose langeliuose ims žymėti varneles, tarsi spręsdami žurnalo galvosūkį arba dalyvaudami klientų apklausoje.

Kiekviename puslapyje buvo po aštuoniasdešimt langelių, o puslapių — trisdešimt penki, taigi beveik trys tūkstančiai klausimų arba pasirinkimų.

Liejosi žodžiai, liejosi ir maži langeliai.

— Ponia Kleson, — švelniai kreipėsi Detorė, — svarbiausia, kad viskas yra jūsų rankose. Tai, ką jūs ir Džonas nutarsite, būdami šiame laive, turės įtakos ne tik jums patiems ir ne vien tik jūsų kūdikiui. Jūs galite sukurti kūdikį, apie kurį daugelis tėvų tegali pasvajoti, kūdikį, kuris gimtų be pražūtingų arba sekinančių ligų, būtų toks, kokį jūs pasirinktumėte, kurio genetinės kombinacijos būtų kitokios ir suteiktų jam visokeriopą pranašumą gyvenime.

Mokslininkas nutilo, leisdamas suvokti jo žodžius.

Naomė nieko neatsakė, tik linktelėjo.

— Tačiau jūsų pastangos nieko nereikš, jei nemylėsite savo vaikelio. Ir jei nebūsite patenkinti priimtais sprendimais, vėliau susidursite su rimtomis problemomis, nes gyventi teks jums patiems. Aš atmečiau daugelio tėvų prašymus, kartais paskutinę minutę grąžindavau jiems pinigus, nes jie arba nebuvo pajėgūs deramai auginti savo vaiko pagal jam reikalingus standartus, arba vadovavosi klaidingais motyvais.

Naomė išlaisvino savo ranką iš Džono rankos, atsistojo ir svyruodama nuėjo prie lango.

— Mieloji, padarykime pertrauką. Daktaras Detorė teisus.

— Aš jaučiuosi gerai, — ji nusišypsojo vyrui. — Man viskas bus gerai, tikrai. Liko tik pora klausimų, kurie neduoda ramybės.

Per pastaruosius mėnesius ji perskaitė visą Detorės klinikos literatūrą, šimtus puslapių, kiekvieną žodelį, išnaršė visą jo internetinę svetainę ir visas kitas svetaines, kurias pavyko rasti, susijusias su šia tema, taip pat įveikė keletą jo mokslinių straipsnių, nors juose, kaip ir Džono straipsniuose, buvo tiek daug specialių terminų, jog Naomė suprato tik mažą dalį. Tačiau dabar jautė tokį stiprų šleikštulį, kad nepajėgė sukoncentruoti minčių. Slaugytoja Ivona buvo sakiusi, kad pykinant geriausia žiūrėti į nejudamą tašką. Todėl ji nukreipė žvilgsnį tiesiai priešais save, paskui akimirką pakėlė akis aukštyn, į kirą, kuris, regis, leidosi nešamas vėjo.

— Daktare Detore...

— *Leo,* — pertraukė jis. — Prašau vadinti mane Leo.

— Gerai. Leo.

Naomė kurį laiką dvejojo, bandydama sutelkti mintis ir drąsą.

— Leo... kodėl esate nemėgstamas spaudos ir daugelio savo kolegų mokslininkų? Mano nuomone, pastarasis rašinys *Time* žurnale buvo tikrai šiurkštokas.

— Ar esate girdėjusi apie Džuang Dzė mokymą, Naome?

— Ne.

— Džuang Dzė rašė: *Tai, ką vikšras vadina pasaulio pabaiga, meistras vadina drugeliu.*

— Vikšro metamorfozė, jo tapimas drugeliu, mums atrodo neapsakomai graži transformacija, mieloji, — paaiškino Džonas. — Tačiau vikšrui tai trauminis įvykis — jam atrodo, kad tai yra mirtis.

Detorė nusišypsojo.

— Senovėje politikai arba popiežius atsikratydavo mokslininkų, kurių nemėgo, sodindami juos į kalėjimą. Nedidelė kritika spaudoje yra gerai, ir aš galiu ją pateisinti. Tačiau aš dar neuždaviau jums vieno klausimo: kodėl jūs tai darote? Juk galėčiau pašalinti iš jūsų genomo bloguosius genus, sukeliančius Drejenso-Šlemerio ligą, ir jums gimtų sveikas kūdikis. Kodėl *jūs,* mano bičiuliai, norite pasipriešinti prigimčiai ir sumodeliuoti savo kūdikį taip, kad šis turėtų įvairių pranašumų?

— Mes paprasčiausiai norime, kad blogi dalykai daugiau nepa-

sikartotų, — atsakė Naomė. — Turėtumėte suprasti, kad skausmas neišnyksta. Mes nepakeltume to paties dar kartą.

— Tai visiškai elementaru, — pridūrė Džonas. — Mudu su Naome nesame turtuoliai; nesame ir labai geros nuomonės apie save. Nemanome, kad esame *Ponai Gražuoliai* arba *Ponai Genijai*; esame žmonės, įsitikinę, kad privalome padaryti savo vaikeliui — jam ar jai — geriausia, ką galime.

Tai taręs, jis pažvelgė į Naomę. Trumpai padvejojusi ji linktelėjo.

Atsigręžęs į Detorę, Džonas tęsė:

— Jūs esate įrodymas to, kad džinas jau išleistas iš butelio. Jūs jau teikiate šią paslaugą, o netrukus atsiras ir daugiau tokių klinikų. Mes nenorime, kad mūsų vaikui išsivystytų vėžys, diabetas, šizofrenija arba kokia kita liga, randama Naomės ir mano giminės istorijose. Nenorime, kad po keturiasdešimties metų jis ar ji sakytų mums, jog tėvas buvo mokslininkas, kuris žinojo, ko galima tikėtis, jog turėjome galimybę suteikti savo vaikui nuostabų šansą gyvenime ir nepasinaudojome juo, nes buvome šykštūs ir nenorėjome išlaidauti.

Detorė šypsojosi.

— Mano kandidatų sąrašas auga taip greitai, kad jų užteks trejiems metams. Negaliu jums įvardyti asmenų, galiu pasakyti tik tiek, kad mano klinikoje yra lankęsi keletas įtakingiausių Amerikos žmonių. Vieni žmonės pavydūs, kiti bijo, nes nesupranta. Pasaulis keičiasi, o žmonės permainų nemėgsta. Nedaugelis sugeba matyti gerokai toliau į priekį. Geras šachmatininkas numato penkis, na, galbūt dešimt ėjimų į priekį. O kiek siekia daugelio žmonių įžvalga? Mes, kaip rūšis, ne per geriausiai numatome ateitį. Kur kas lengviau žvelgti atgal, į praeitį. Mes gebame šalinti tai, kas mums nepatinka, iš naujo pramanyti save. Tačiau ateities mes negalime nei keisti, nei iš naujo pramanyti. Daugelis žmonių yra ateities belaisviai, lygiai taip pat, kaip ir genų belaisviai. Tik atvykstantys į mano kliniką supranta, kad jie gali tai pakeisti.

Naomė priėjo prie sofos ir vėl atsisėdo, įdėmiai klausydamasi kiekvieno jo žodžio. Ji pajuto nestiprų alkio dūrį, o tai buvo geras ženklas.

— O penkiasdešimt procentų tikimybė, kad įvyks atmetimas — jei taip atsitiktų, ar greitai galėsime vėl pabandyti? Arba jei įvyktų persileidimas?

— Po šešių mėnesių — tiek laiko turi praeiti, kol po gydymo kurso sustiprės kūnas.

— O pinigai, kuriuos sumokėjome, — ar tai reiškia, kad galėsime bandyti tris kartus, tai yra apsilankyti pas jus tris kartus? Vadinasi, nereikės mokėti iš naujo?

— Esu tikras, to neprireiks, — Detorė nusišypsojo.

— Nepaklausėme jūsų dar vieno dalyko, — tęsė Naomė, — ar tai gali turėti kokį nors pašalinį poveikį kūdikiui?

Detorė suraukė antakius.

— Pašalinį poveikį?

— Gyvenime visuomet tenka derėtis, — tęsė ji. — Ar tai, ką jūs padarote genams, gali išprovokuoti kokių nors neigiamų pasekmių?

Mokslininkas svarstė; jo veidu lyg ir perbėgo vos pastebima abejonė, nelyginant praskrendančio pro šalį paukščio šešėlis.

— Vienintelis negatyvus, jeigu galima jį taip vadinti, dalykas yra daug greitesnis jūsų vaikelio augimas ir brendimas. Jis arba ji vystysis sparčiau už kitus vaikus tiek protiškai, tiek fiziškai.

— Ar daug greičiau?

Detorė papurtė galvą.

— Tačiau skirtumas bus žymus.

— Ar negalėtumėte nuraminti Naomę, o ir mane patį, paaiškindamas teisinę šio reikalo pusę? — paprašė Džonas. — Suprantame, kad čia viskas gerai, nes šis laivas nepavaldus Jungtinių Valstijų federalinei teisei, o kaip bus mums sugrįžus?

— Taisyklės keičiasi visą laiką, nes įvairios šalys bando suprasti, kas vyksta, o etikos srities moksliniai ir religiniai argumentai skiriasi. Būtent dėl šios priežasties aš ir plaukioju atviroje jūroje, ir liksiu čia, iki nusės visos dulkės. Čia būdami ir pradėdami savo kūdikį jūs nepažeidžiate jokio įstatymo.

— O ar mes galėsime laisvai grįžti į JAV? — pasiteiravo Naomė.

— Jūs laisvai galite vykti į bet kurią pasaulio vietą, — atsakė Detorė. — Tačiau aš primygtinai patarčiau tylėti apie šį faktą ir neįsivelti į polemiką.

— Ačiū, — padėkojo Naomė, dar kartą pažvelgdama į jos blogųjų genų sąrašą ant sienos.

Viename mažyčiame kiaušinėlyje tilpo apie dvidešimt tūkstančių genų, tačiau jie sudarė tik labai mažą viso DNR dalį. O likusieji? Anksčiau jie buvo vadinami DNR šlamštu, tačiau pastaruoju metu paaiškėjo, kad dauguma jų, regis, lemia anų dvidešimties tūkstančių genų išraišką. Kai kurie jų, galimas dalykas, turi reikšmės jūsų asmenybei. Kiekvienoje žmogaus ląstelėje yra genų sankaupos, nulemiančios akių spalvą, rankų ilgį, mokymosi spartą, ligas, nuo kurių jūs mirsite.

Ir jūsų elgseną?

Staiga nusišypsojusi ir pajutusi poreikį šiek tiek sušvelninti situaciją, Naomė tarė:

— Pasakykite, prašau, daktare Det..., mhm, Leo, ar šiame sąraše, kurį mums reikia perskaityti, su visais šiais langeliais, — ji įdėmiai pažiūrėjo į Džoną, — yra *tvarkingumo* genas?

6

Naomės dienoraštis

Aš tik prabėgomis pastebėjau kitus du keleivius, vyrą ir moterį, — jis truputį panašus į Džordžą Klunį, kai šis buvo jaunesnis, o ji priminė Andželiną Džoli, tai yra vieną tų iš prigimties dailių moterų, kurios visada verčia mane jaustis nepilnavertę, — įdomu, kas jie tokie? Džonas teiravosi daktaro Detorės, kiek dar porų, arba pacientų, yra šiame laive, bet jis nenorėjo sakyti. Daktaras Detorė paaiškino negalįs kalbėti apie kitus — pacientų atžvilgiu jis laikosi visiško konfidencialumo. Tačiau man smalsu. Džonui irgi.

Matyt, laive jau yra visi šio keisto kruizo dalyviai, ir mes dabar plaukiame į pietus, į Karibus, ten, kur šilta, ir porą parų praleisime prieplaukoje, Kuboje. Daktaras Detorė sako, kad Kuba nėra ratifikavusi jokių sutarčių dėl žmogaus embriono, taigi į ją galima plaukti be jokių problemų. Jis taip pat sako, kad mobiliojo ryšio signalas ten geras, todėl Džonas galės paskambinti telefonu. Deja, negalėsime išlipti į krantą, o tai labai apmaudu. Aš norėčiau nors truputį pamatyti Kubą.

Vakare pagaliau normaliai pavalgiau, šiek tiek salotų ir žuvies. Džonas gavo keletą elektroninių laiškų, į kuriuos reikia skubiai atsakyti, todėl jam teko pasinaudoti palydovinio ryšio telefonu: devynios minutės — 81 $! Palikau jį, užsiėmusį elektroniniu paštu, ir užlipau pasivaikščioti po denį. Deja, buvo pernelyg vėjuota, todėl teko leistis žemyn. Iš tikrųjų nyku: vien ilgi, nesibaigiantys, ankšti ir tylūs koridoriai, su durimis išilgai jų. Kartais primena laivą vaiduoklį. Neša mus tolyn, ir tiek. Man reikėjo pasivaikščioti, kad praskaidrėtų mintys. Šiandien prireiks ypač geros koncentracijos. Laukia daugybė langelių, įvairiausios genų grupės — sankaupos, — kurias bus galima pašalinti arba sustiprinti, tereikia pažymėti varnele. Galvodama apie begalę pasirinkimų ir sprendimų, imu suvokti, kad žmogaus gyvenimas yra loterija. Vargšeliui Haliui iškrito niekam tikę skaičiai.

Tačiau mūsų būsimam kūdikiui bus visiškai kitaip. Mūsų pirmasis pasirinkimas yra jo lytis. Daktarui Detorei jau sakėme, kad norime berniuko, kuriam, nors šiuo metu tai gali atrodyti kvaila, mudu su Džonu jau rinkome vardą. Pirmenybę teikiame Lukui. Nors tai dar nėra galutinis sprendimas, tačiau Džonui šis vardas ypač patinka, o ir man jis vis gražesnis. Lukas. Panašu į luck, *laimė.*

Jis turėtų atnešti mums laimę.

7

— Yra atskira mokslo šaka, tirianti, kaip cirkadinis ritmas sujungia metabolizmą, energetiką ir miegą į bendrą visumą, o tai, Naome, lemia kūdikio sėkmę gyvenime, — tarė Leo Detorė. — Ar jūs niekada nesusimąstėte apie tai, kad, pavyzdžiui, stambių kompanijų vadovaujantys darbuotojai ir aukšto rango politikai su jiems tenkančiu darbo krūviu susidoroja tik todėl, kad jie miega trumpiau, nei dauguma žmonių? Taigi dabar šiame sąraše ieškome genų grupių, lemiančių mūsų cirkadinius ritmus. Mes esame pajėgūs perkonfigūruoti jų struktūrą ir juos paversti vadinamaisiais „stimuliuojančiais neuronais", kurie palaiko darnų viso kūno kaip visumos funkcionavimą. Koreguodami šiuos genus, galime sumažinti riziką susirgti širdies ir uždegiminėmis ligomis, diabetu, taip pat riebalų kaupimąsi ir net miego poreikį — iki dviejų valandų per parą.

Naomė žiūrėjo į sąrašą. Dvylika iš maždaug dviejų šimtų savybių, su kuriomis jie iki šiol buvo susipažinę, jau pažymėtos varnelėmis. Tai antras jų rytas šiame laive ir trečias susitikimas su daktaru Detore. Jūra rami, o ir pykinimas beveik praėjęs. Šiandien jai jau lengviau sutelkti dėmesį.

Lauke buvo karšta, tačiau oro kondicionierius šiame kabinete, atrodo, veikė stipriau nei vakar, todėl Naomei, prie džinsinių kelnių apsirengusiai ploną medvilninę palaidinę, buvo šalta. Prie to prisidėjo ir silpnas, bet pastovus skausmas dešinėje šlaunyje, į kurią slaugytoja šįryt suleido pirmą iš penkiolikos kasdieninių vaisingumą skatinančių injekcijų tokia didele adata, kad ja būtų galima leisti anestetikus drambliams.

— Kūdikis, miegantis vos dvi valandas per parą, būtų tikras košmaras, — atsakė ji. — Sakote, kad esate turėjęs vaikų — nejaugi?..

Šalia jos ant sofos sėdintis Detorė kilstelėjo ranką.

— Absoliučiai! Tai būtų visiškas košmaras, Naome, ir aš visai sutinku. Tačiau tai nėra problema, dėl kurios jūs, kaip mama, turėtumė-

te nerimauti. Jūsų vaikas iki paauglystės vidurio miegotų taip, kaip įprasta, paskui, nuo apytikriai penkiolikos iki aštuoniolikos, vyktų palaipsninis pokytis. Kuo naudinga tokia miego sistema, ims aiškėti svarbiu studijų laikotarpiu, ir ji teiks didžiausią pranašumą prieš bendraamžius.

Naomė kurį laiką galvojo ir, žaisdama laikrodžio apyranke, žvalgė kabinetą. Be dešimties vienuolikta. Tokiu tempu jie užtruks ne vieną mėnesį, kol peržvelgs šį sąrašą.

— O ar nepavojinga kėsintis į žmogaus miego ritmą? Ar galite būti tikras, kad jam nesukelsite psichologinių problemų? — paklausė ji.

— Iš tiesų, Naome, miego stoka gali sukelti psichologinių problemų. Tačiau tai yra kas kita — dvi valandos miego jūsų sūnui reikš tą patį, ką kitam žmogui — aštuonios. Taigi, jei palygintumėte, tarkime, su žmogumi, kuriam paprastai reikia aštuonių valandų miego, jūs savo sūnui leistumėte laimėti penkiolika papildomų sąmoningos egzistencijos metų, jei imsime gyvenimo trukmės vidurkį. Tai bent tėvų dovana vaikui. Tik pagalvokite, kiek per tą laiką jis galėtų perskaityti knygų, sužinoti, nuveikti.

Naomė pažiūrėjo į Džoną, bet jo išraiška nieko nesakė. Ji vėl atsigręžė į genetiką.

— Kol kas nepažymėjome nieko tokio, dėl ko jis galėtų būti keistuolis. Dėl ūgio apsisprendėme, vildamiesi, kad jis bus šešių pėdų aukščio, kaip Džonas, o ne mažiukas, kaip aš, nes aukštas vyras turi daugiau pranašumų. Visa kita mes pasirinkome, norėdami eliminuoti pavojingų ligų genus. Mūsų nedomina jo nosies forma, akių arba plaukų spalva. Mes visai mielai tai paliksime atsitiktinumui.

Džonas, kažką žymėdamas savo „BlackBerry" atmintinėje, linktelėjo.

Detorė pakėlė savo stiklinę su mineraliniu vandeniu.

— Miego klausimą kol kas atidėkime — pakalbėsime apie tai vėliau. Pereikime prie kitos klausimų kategorijos, susijusios su raumenų, griaučių ir nervų sistemų genų sankaupomis, kurios lems jo sportinius gebėjimus. Galime perprojektuoti kai kurias iš šių sankaupų ir

pagerinti jūsų sūnaus rankų ir akių tarpusavio koordinaciją. Jam tai būtų naudinga tokiose sporto šakose kaip tenisas, skvošas, beisbolas ir golfas.

Džonas atsisuko į Naomę.

— Manau, tai verta dėmesio. Neatrodo, kad galėtų jam pakenkti.

— Ne, — atsakė ji. — O aš tuo visai nesižaviu. Kodėl manai, kad tai reikalinga?

— Nė vienas iš mudviejų nesame geri sportininkai, — ėmė aiškinti Džonas. — Kodėl jam šiek tiek nepadėjus? Tai būtų lyg ir jo treniravimas dar prieš gimstant.

— Dar prieš pastojant, — kandžiai pataisė Naomė. — Paaiškinsiu, kokią aš matau problemą. Jei mūsų dėka jis bus labai gabus šioms sporto šakoms, tai galiausiai gali atsitikti taip, kad niekas iš draugų negalės jam nė iš tolo prilygti, todėl niekas nenorės su juo žaisti. Aš nesu suinteresuota sukurti antžmogio sportininko, tik noriu, kad mano sūnus būtų sveikas ir normalus.

Po neilgos pauzės Džonas nusileido.

— Rimtas argumentas. Nepagalvojau apie tai.

Ji suspaudė rankas — kad būtų šilčiau, be to, nervinosi.

— Taigi, — Naomė vėl kreipėsi į genetiką, — kita grupė, kurią mes priėjome, mane, tai yra mus, domina. Mudu su Džonu atidžiai išstudijavome visą literatūrą, kurią buvote davęs iš vakaro. Apie visus genus, susijusius su kūno energija.

Džonas pridūrė:

— Jūs galite pagerinti deguonies konversiją ir modifikuoti medžiagų apykaitos struktūrą, tiesa? Jei mes teisingai supratome, tai reiškia, kad mūsų sūnus, valgydamas mažiau už kitus, galėtų gauti daugiau energijos, o maisto užtektų ilgesniam laikui?

— Visiškai teisingai, taip, — patvirtino Detorė. — Organizmas geriau pasisavintų maisto medžiagas, veiksmingiau perdirbtų krakmolą, cukrų ir proteinus, geriau funkcionuotų energijos kaupimo ir išskyrimo mechanizmai, būtų paprasčiau reguliuojamas insulino kiekis, tačiau apetitas dėl to nė kiek nedidėtų.

Naomė linktelėjo.

— Tai labai naudinga: vadinasi, jis be jokio vargo išlaikys gerą formą ir neturės jokių su antsvoriu susijusių problemų, — ji trumpam nutilo. — Mane tai visiškai tenkina ir aš neketinu brautis į jo miego sritį.

Džonas pasilenkė prie stalelio ir kreivai šypsodamas įsipylė dar truputį kavos iš metalinio puodelio.

— O tu, mieloji, miegi per daug.

— Nesąmonė! Man reikia išsimiegoti.

— Būtent tai aš ir noriu pasakyti. Jei tavęs nepažadinčiau, tau nieko nereikštų išmiegoti devynias valandas, o gal ir visas dešimt. Daktaras Detorė yra teisus, sakydamas, kad miegodamas žmogus išeikvoja nemažai savo gyvenimo.

— Man patinka miegoti!

— Jei tavo, mieloji, genai būtų užprogramuoti taip, kad tau reikėtų tik dviejų valandų, tau šios dvi miego valandos patiktų lygiai taip pat.

— Nemanau, — ji nusigręžė ir pažvelgė pro langą.

Tolumoje, pačiame horizonte, buvo matyti konteinervežis, — jis atrodė taip aukštai, tarytum iškeltas ant cokolio.

— Daktare... mhm... Leo, jūs turėtumėte suprasti mano motyvus, kodėl aš taip mąstau. Aš tik noriu, kad mano kūdikis nesusirgtų liga, nuo kurios mirė mūsų sūnus. Tai puiku, kad jūs galite likviduoti ir kitus blogus Džono ir mano genus, galinčius sukelti prostatos vėžį, kasos vėžį, depresiją, diabetą. Žinoma, aš noriu, kad mūsų kūdikis turėtų pranašumą gyvenime, — argi kuris nors iš tėvų to nenorėtų? — bet nenoriu, kad jis per daug skirtųsi nuo kitų žmonių, ar suprantate? Nenoriu, kad jis būtų keistuolis.

Detorė ištiesino nugarą, sudėjo rankas ir keletą kartų pasisupo kėdėje pirmyn ir atgal nelyginant didelis vaikas.

— Naome, aš klausausi jūsų. Jūs norite, kad jūsų vaikas būtų paprasčiausiai normalus vaikinas su kartkarčiais pasireiškiančiais šiokiais tokiais talentais, tiesa?

— Aš... aš manau, taip. Būtent.

— Sutikčiau su tuo, tačiau turėtumėte atsižvelgti į vieną dalyką. Palyginkite šiuolaikinio pasaulio modelį su tuo, kuriame gyvens jau suaugęs jūsų sūnus. Jums dabar dvidešimt aštuoneri, ir pasaulis iš esmės nesiskiria nuo to, kuriame gyvenote, būdama maža mergaitė. Tačiau po dvidešimt aštuonerių metų! — jis plačiai išskėtė rankas. — Sakau jums, po dvidešimt aštuonerių metų pasaulis *bus* kitoks. Jame gyvens genetinė varguomenė, ir ją nuo kitų žmonių skirs tokia takoskyra, kokios jūs net neįsivaizduojate. Palyginkite žinias, įgūdžius ir įvairius pranašumus, kuriais jūs dabar disponuojate, su tais, kuriuos turi jūsų amžiaus jauna ir neturtinga moteris, užaugusi trečiajame pasaulyje ir plušanti kur nors Kinijos ryžių laukuose arba Angolos brūzgynuose.

Detorė atsistojo, nuėjo prie savo stalo ir kurį laiką barbeno kompiuterio klaviatūra. Ant didelio sieninio ekrano, tiesiai priešais juos, išryškėjo pasaulio žemėlapis. Jame buvo matyti kelios rausvos dėmės, bet dauguma šalių buvo baltos.

— Pasaulyje gyvena septyni milijardai žmonių. Ar žinote, kiek jų moka skaityti arba rašyti? — genetikas pažvelgė į Džoną, paskui į Naomę.

— Ne, — atsakė ji. — Nežinau.

— Ar taptų aiškiau, jei pasakyčiau, kad dvidešimt trys procentai suaugusiųjų Jungtinėse Valstijose, technologiniu atžvilgiu labiausiai išsivysčiusioje pasaulio šalyje, yra beraščiai? Keturiasdešimt keturi milijonai nesugebančių skaityti *Jungtinių Valstijų* gyventojų, dievaži! O visame pasaulyje mokančių skaityti yra mažiau kaip milijardas. Nėra nė dvidešimties procentų. Žemėlapyje tai pažymėta rausva spalva. Statistinis trečiojo pasaulio kaimo gyventojas per visą savo amžių gauna mažiau informacijos, nei jos talpina vienas *LA Times* numeris.

Suskambo telefonas; mokslininkas pažvelgė į jį, bet nekreipė dėmesio, ir skambėjimas netrukus liovėsi.

— Naome, — švelniai kreipėsi jis, — galbūt, išgirdusi šį faktą, pasijusite nejaukiai, tačiau jūs jau priklausote aukštesniajai rasei. Ne-

manau, kad norėtumėte apsikeisti vietomis su daugybe šios planetos gyventojų. Nemanau, kad norėtumėte, jog jūsų sūnus užaugtų kur nors Rusijos stepėse arba Himalajų arbatos plantacijose, arba Gobio dykumoje įsikūrusioje kolonijoje. Tiesa?

— Žinoma.

— Tačiau nebijotumėte rizikuoti, kad jūsų sūnus gali atsidurti tam tikrame intelektualiniame trečiajame pasaulyje?

Ji pažvelgė į jį, bet nieko nesakė.

— Dabar dar tik pradžia, — tęsė Detorė. — Po trisdešimties metų visose šeimose ir šalyse, kurios galės sau tai leisti, augs tik genetiškai patobulinti vaikai. Sąraše, kurį dabar studijuojame, matote pasirenkamus variantus. Šiuo metu jie yra pasirenkami, tačiau ateis laikas, kai kiekviena būsima motina žymės varnele šiame sąraše esančius punktus, — nejaugi jūs paliktumėte tuščius visus langelius? Jokiu būdu! Nebent norėtumėte, kad jūsų vaikelis būtų visiškai atsilikęs ir nesugebėtų nei varžytis šiame pasaulyje, nei išlikti.

— Aš jums pasakysiu, kas šiuo atveju man labiausiai kelia nerimą. Žinau, ir Džonui dėl to neramu, nes pastaraisiais mėnesiais, nuo to karto, kai jūs mus priėmėte, mudu esame be galo ir be krašto apie tai diskutavę, — ji patraukė pečiais, — tai yra apie *eugeniką*. Jos nekokia istorija, kyla blogų asociacijų.

Detorė užsikorė ant stalo krašto ir pasilenkė prie Naomės.

— Jei mes, žmonės, niekada nemėginsime pagerinti savo palikuonių genų, nes prieš aštuoniasdešimt metų tai bandė daryti beprotis vardu Hitleris, tai mes, mano galva, galėsime girtis laimėję Antrąjį pasaulinį karą, tačiau ponas Hitleris bus laimėjęs taikos metą, — jis atrodė labai rimtas. — Edvardas Gibonas rašė: *Jei tai, kas žmogiška, neprogresuoja, vadinasi, regresuoja*. Jis buvo teisus. Bet kuri civilizacija, bet kuri karta, jei ji nedaro pažangos, anksčiau ar vėliau žlugs.

— O ar Einšteinas nėra pasakęs, kad jis būtų tapęs laikrodininku, jei tik būtų žinojęs, jog savo darbais prisidėsiąs prie atominės bombos sukūrimo? — paklausė Naomė.

— Iš tiesų, — atsakė Detorė. — Tačiau jei Einšteinas būtų tapęs

laikrodininku, galbūt šiandien gyventume pasaulyje, kuriame Hitlerio eugenika būtų tapusi tikrove.

— Ne jūsų? — atšovė Naomė. Tą pačią akimirką ji pasigailėjo. — Atsiprašau, — tuojau pat pridūrė, — aš visai nenorėjau...

— Manau, ji norėjo pasakyti, kad tai tėra tik požiūrio klausimas, — tučtuojau įsiterpė Džonas.

— Viskas gerai, verta dėmesio nuomonė, — atsakė Detorė. — Daugybė žmonių yra taip palyginę. Mane vadina ir Antikristu, ir neonaciu, ir daktaru Frankenšteinu, kaip jūs pati esate sakiusi. Aš tik viliuosi, kad esu labiau žmoniškas, negu buvo ponas Hitleris. O galbūt ir nuolankesnis.

Detorė nusišypsojo tokia romia ir nuginkluojančia šypsena, kad Naomei beliko gailėtis jį įskaudinus.

— Aš nuoširdžiai prisipažįstu, kad nenorėjau taip netaktiškai...

Genetikas nušoko nuo stalo briaunos, perėjo per kajutę ir švelniai paėmė ją už rankos.

— Naome, kai netekote Halio, jums teko išgyventi tikrą pragarą. Dabar jūs išgyvenate dar vieną neįtikėtinai sudėtingą metą. Šios keturios savaitės laive bus sunkios tiek fiziškai, tiek psichiškai. Labai svarbu, kad jūs visuomet sakytumėte tai, ką jaučiate, ir patys priimtumėte sprendimą, jei persigalvotumėte ir norėtumėte pasitraukti. Būkime atviri vienas kitam, gerai?

— Ačiū jums, — tarė ji.

Jis paleido Naomės ranką, bet nenuleido žvilgsnio nuo jos akių.

— Pasaulis keičiasi, Naome, todėl jūs su Džonu esate čia. Ir esate pakankamai nuovokūs tai suprasti.

Ilgam stojo tyla. Naomė žvelgė pro langą į neaprėpiamą lygaus, žydro vandens platybę ir į konteinervežį, kurį vis dar galėjo įžiūrėti pačiame horizonte. Ji pažvelgė į savo vyrą, paskui į genetiką, tada nuleido akis į blanką, galvodama apie Halį ir prisimindama, kodėl jie yra čia.

Drejenso-Šlemerio liga pažeidžia imuninę sistemą panašiai kaip vilkligė, tik daug agresyviau. Tai palaipsniui sukelia ilgalaikį įgimtą imuninį atsaką. Atrodė, kad priešakines Halio gynybines pajėgas ji pa-

vertė pražūtinga medžiaga, tiesiogine prasme ėdančia jo vidaus organus. Jis mirė, prieš tai be paliovos išrėkęs dvi paras, — ir jokie vaistai negalėjo berniukui padėti, — kraujuodamas per burną, nosį, ausis ir tiesiąją žarną.

Drejenso-Šlemerio ligą 1978-aisias nustatė du Heidelbergo universiteto Vokietijoje mokslininkai. Kadangi liga buvo itin reta, ja vienu metu sirgdavo ne daugiau kaip šimtas vaikų visame pasaulyje, o jų atradimas turėjo beveik išimtinai tik mokslinę vertę. Farmacinių kompanijų ši liga nedomino, nes išlaidos tyrimams niekada nebūtų atsipirkusios. Įveikti Drejenso-Šlemerio ligą įmanoma tik ilgai ir palengva ją šalinant iš žmonių giminės.

Dauguma žmonių, šio reliatyviai reto geno nešiotojų, susilaukdavo visiškai sveikų vaikų ir nepatirdavo jokių problemų. Bėda ištikdavo tik sutapus ypatingoms aplinkybėms, kai du nieko apie tai nenutuokiantys recesyvinio geno nešiotojai susilaukdavo kūdikio.

Nei Džono, nei Naomės giminėse niekas nebuvo sirgęs Drejenso-Šlemerio liga — jie bent jau nebuvo girdėję apie tokius atvejus. Tačiau gimus Haliui, o tai reiškia — per vėlai, paaiškėjo, kad jie abu yra šio geno nešiotojai. O tai reiškia, kad tikimybė, jog jų kūdikis sirgs šia liga, lygi vienam iš keturių.

Naomė vėl žvilgtelėjo į Detorę.

— Klystate, — tarė ji. — Pasaulis gal ir keičiasi, bet aš nesu tokia nuovoki, kad suprasčiau, kaip tai vyksta. O gali būti, kad aš ir nenoriu suprasti. Mane tai gąsdina.

8

Tuščioje sporto salėje girdėjosi, kaip į bėgimo takelį bumpsi Džono bateliai; buvo rytas, be dešimties septinta. Prakaitas žliaugė jo veidu ir visu kūnu; lietaus lašeliai blyksėjo akinių stikluose, trukdydami skaityti informaciją televizoriaus ekrane, kuriame dabar buvo transliuojamos CNN verslo naujienos, būtent vakardienos NASDAQ biržos uždarymo kainos.

Džonas prisimena, kad dar vaikystėje jis labai alko žinių. Jam patiko pavasarį rinkti buožgalvius, stebėti, kaip jiems dygsta kojos, kaip jie meta uodegėles ir virsta smulkiomis varlytėmis. Per kiekvienas mokyklos atostogas jis kaulydavo motiną, kad iš Erebru, kuriame jie gyveno, nuvežtų jį į Stokholmą centrinėje Švedijoje, į Nacionalinį mokslo ir technologijų muziejų. Būdamas aštuoniolikos jis nuvyko į Londoną, į vasaros mokyklą, tobulinti anglų kalbos žinių ir beveik visus tris mėnesius praleido Mokslo, Gamtos istorijos ir Britų muziejuose.

Džonas ypač žavėjosi žymiais praėjusių amžių mokslininkais. Tokių žmonių kaip Archimedas, Kopernikas, Galilėjus, Niutonas ir Pasteras darbai, jo manymu, suformavo mūsų šiuolaikinį pasaulį. Lygiai taip pat jį žavėjo didieji dvidešimtojo amžiaus fizikai ir matematikai, pavyzdžiui, Einšteinas, Fermis, Openheimeris, fon Noimanas, Feinmenas, Šrėdingeris, Tiuringas, kurių darbai, Džono įsitikinimu, formuos ateities pasaulį. Visi jie nepaprastai rizikavo tiek savo laiku, tiek reputacija.

Paklaustas apie siekius gyvenime, Džonas būtų atsakęs, kad jam nerūpėjo tapti turtingam, tačiau jis būtų nudžiugęs, jeigu vieną dieną jo vardas būtų atsidūręs greta šių mokslo didžiavyrių vardų. Kadaise, būdamas dešimties, kai po tėvo — svajotojo ir nevykusio, įsiskolinusio verslininko — mirties buvo praėjusios kelios savaitės, sudarė savo svajonių, kurias norėtų įgyvendinti, sąrašą:

a) tapti gerbiamu mokslininku;
b) padaryti pasaulį geresnį, nei jis buvo jam gimus;
c) prailginti žmogaus gyvenimo trukmę;
d) pasirūpinti Mama;

e) nutraukti žmonijos kančias;
f) būti geru tėvu.

Kai Džonas pasijusdavo prislėgtas, jis peržiūrėdavo šį sąrašą. Būdamas paauglys, perkėlė jį iš raudonosios užrašų knygutės į savo kompiuterį, o vėliau — iš vieno kompiuterio į kitą. Skaitydamas šį sąrašą Džonas visada nusišypsodavo ir kartu nuliūsdavo. *Man jau trisdešimt šešeri, o aš dar neįgyvendinau nė vieno iš punktų.* Liūdniausia būdavo dėl to, kad jis apleido savo motiną. Džonui ji labai rūpėjo tik vaikystėje. Kai Džonui buvo aštuoniolika, prieš pat jam išvykstant studijuoti į Upsalos universitetą, motina ištekėjo už vieno našlio, mokyklų inspektoriaus, vizitavusio pagrindinės mokyklos vyresniąsias klases, kuriose ji dėstė matematiką. Tai buvo tylus, bet labai malonus žmogus, beveik visiška Džono tėvo priešingybė. Praėjus penkeriems metams, jis mirė nuo širdies priepuolio. Nuo to laiko motina gyveno viena ir pašėlusiai brangino savo nepriklausomybę, nors dėl makuliarinės degeneracijos vis blogiau matė. Vaikystėje Džonas ryte rijo mokslinės fantastikos knygas, jo galva buvo prikimšta įvairių teorijų ir klausimų. Teorijų apie tai, kodėl mes egzistuojame, kaip gyvūnai ir vabzdžiai tapo būtent tokie, kokie yra dabar. Klausimų, kodėl paprastoji skruzdėlė arba tarakonas liovėsi vystęsi, regis, dar prieš milijoną metų, o kiti, kaip antai žmogus, toliau evoliucionavo. Kodėl kai kurių gyvūnų smegenys nustojo augti prieš kelis šimtus tūkstančių metų? Gal todėl, kad jos tapo kliūtimi, o ne privalumu? Ar žmonija ateityje nesunaikins pati savęs kaip tik todėl, kad evoliucija sudaro sąlygas žmonėms tapti pernelyg protingiems jų pačių labui? Gal žmonės — šį klausimą jis nagrinėjo savo darbe — rizikuoja susinaikinti, tobulindami technologijas sparčiau, nei vystosi jų smegenys? Galbūt žmonijai reikalingas evoliucijos šuolis, kad ji galėtų pasivyti technologinę pažangą?

Laivas staiga pasviro, ir Džonas, praradęs pusiausvyrą, turėjo įsitverti į lejerį, kad nenuslystų nuo bėgimo takelio. Pro pravertas duris buvo girdėti, kaip nardymo baseine teliūskuoja vanduo. Jo nepykino taip kaip Naomės, tačiau ir jis dar nebuvo visiškai pripratęs prie supimo.

Nei Džonas, nei Naomė negalėjo gerai išsimiegoti ir praėjusią naktį. Ramybės jam nedavė tie patys, jau ne kartą jųdviejų aptarti

klausimai. Žinoma, jie abu troško suteikti savo sūnui visus privalumus, kuriuos patys būtų norėję gauti iš savo tėvų. Tačiau nenorėjo, kad jis per daug skirtųsi nuo kitų ir negalėtų užmegzti su žmonėmis santykių bei su jais bendrauti. O tai buvo rimta problema. Detorė visą laiką spaudė juos rinktis daugiau ir parūpinti savo sūnui tokių savybių, apie kurių mokslinį galimumą nenumanė nė Džonas. Kai kurios galimybės iš tikrųjų viliojo. O, Dieve, jei tik jie panorėtų, jų Lukas galėtų tapti nepaprasta asmenybe! Ačiū, ne.

Lukas juk ne kokia laboratorinė žiurkė, kurią jie galėtų humaniškai pribaigti adatos dūriu, jeigu jis nepateisintų jų lūkesčių. Ne, Džonas nenorėjo lošti iš savo sūnaus gyvenimo. Tačiau jį visą naktį kamavo suvokimas, kad kiekvienas kūdikis ir yra būtent lošimas, genetinio kauliuko metimas. O juk Detorė jiems siūlė ne padidinti, bet sumažinti atsitiktinumo galimybę. Ar jie, elgdamiesi apdairiai, pasmerktų savo sūnų vidutinybės gyvenimui?

Mechanizmas pyptelėjo, o ekrane pasirodė informacija, kad praėjo dar viena minutė. Čia, laive, Džonas treniravosi dar daugiau negu namie. Jis atkakliai siekė suteikti savo kūnui aukščiausios klasės formą. Suvokė tikrąjį tokio elgesio motyvą, tik buvo sunku jį sau pačiam pripažinti. *Noriu, kad mano sūnus didžiuotųsi manimi. Noriu, kad jo tėvas būtų tvirtas vyras, o ne koks senas šnopuojantis bezdalius.*

„G" denis laivo gilumoje buvo visiškai tuščias. Vienintelis Džono kompanionas buvo jo paties atspindys, strykčiojantis visose keturiose veidrodiškose sienose, — aukšto, liekno vyro baltais trumparankoviais marškinėliais ir mėlynais bėgiko šortais, avinčio sportbačiais, atspindys. Aukštas, lieknas vyras pavargusiu, įtampos perkreiptu veidu, su maišeliais, tarsi juodomis purvo dėmėmis, paakiuose.

Jaunuoliai regi vizijas, o seniai svajoja.

Nelemta eilutė, tarytum mantra, be paliovos sukosi galvoje atitinkamai pagal bėgančių kojų ritmą. *Galimas dalykas, atvykau čionai turėdamas aiškią viziją,* mąstė jis. *Tačiau šiuo metu esu labiau panašus į kunigą, kuris ima abejoti savo tikėjimu. Ar ateityje neteks gailėtis, jei šiandien elgdamiesi nuosaikiai atimsime iš Luko šansą tapti ypatinga asmenybe? Ar galiausiai, sulaukęs senatvės, nesvajosiu apie tai, kas būtų buvę, jei šiandien būčiau buvęs drąsesnis?*

9

Naomės dienoraštis

Jei nesi to patyrusi, vadinasi, nieko nesupranti apie skausmą. Kiaušinėlių gamybą skatinanti injekcija, kurią man kasryt suleidžia slaugytoja, yra tokia skausminga, tarsi į šlaunikaulį būtų kalama vinis. Aš vėl bandžiau pasiteirauti Ivonos apie kitus čia esančius pacientus, bet ji akimirksniu nutilo, lyg būtų įbauginta taip, kad nedrįstų apie tai nė prasižioti.

Džonas yra nuostabus, labai mielas ir nedaro man jokio spaudimo. Tiesą sakant, jei kalbėtume apie mudviejų atvirumą, tai mūsų santykiai šiuo metu geriausi nuo tų laikų, kai dar nebuvo gimęs vargšelis Halis. Naktimis aš jį stipriai apsikabinu, desperatiškai trokšdama mylėtis, deja, mums tai draudžiama — negalėjome mylėtis dvi savaites prieš atvykdami čia ir negalėsime to daryti dar ne vieną savaitę. O tai sunku. Mums dabar reikalingas artumas.

Dieną ši vieta man atrodo keistesnė. Laivo aplinka iš tikrųjų paslaptinga: vaikštinėjame aplink, nesutikdami nė gyvos dvasios, išskyrus kokią valytoją, blizginančią lejerį. Kur, po galais, visi kiti? Nejaugi visi pacientai tokie drovūs? Kiek jų čia yra? Norėčiau pasikalbėti su kuo nors, su kitomis poromis, pasidalyti įspūdžiais.

Keturi šimtai tūkstančių dolerių. Be perstogės galvoju apie šiuos pinigus. Ar tik nesame pernelyg savanaudiški, išleisdami juos savo dar negimusiam kūdikiui? Gal reikėjo išdalyti tuos pinigus vargstantiems vaikams, skurstantiems žmonėms, medicininiams tyrimams, užuot iššvaisčius tam, kad gimtų dar vienas žmogus?

Tokiomis akimirkomis norėčiau melsti patarimo, kaip man derėtų pasielgti. Tačiau aš nusivyliau Dievu, kai jis atėmė iš mūsų Halį, ir pasakiau jam tai.

Kaip tu laikaisi, Hali, brangusis? Ar tau viskas gerai? Tik tu vienintelis galėtum mums patarti, nes buvai toks sumanus berniukas. Sumaniausias iš visų, kuriuos pažinojau.

Mane čia laiko vien mintis apie tave. Regiu tavo veidą tuomet, kai įsminga adata ir aš dantimis sukandu nosinaitę. Juk tu pats patyrei visas šias kančias. Mes norime vėl susilaukti sūnaus, kuris būtų pakankamai išmintingas ir galbūt padarytų ką nors gera šiame pasaulyje.

Lukas.

Mes viliamės, kad Lukas padarys svarbių mokslinių atradimų, viliamės, kad jis bus toks galvotas, jog iš tiesų pakeis pasaulį. Ir ateityje jokiam vaikui neteks mirti taip, kaip mirei tu.

Šiandien kalbėjome apie ūkvedybos genus. Juokingas apibūdinimas! Nuo šios genų grupės priklauso, pavyzdžiui, kiekvienos ląstelės našumas replikuojant DNR ir sintetinant proteinus. Dėl to nereikėtų pernelyg nerimauti. Jei Lukas susižeistų, gytų ir greičiau, ir geriau, o tai būtų naudinga.

Tačiau sumaniausias daktaro Detorės darbas šioje genų grupėje susijęs su adrenalino reakcija. Jis atkreipė dėmesį į tai, kad evoliucija nespėja kartu su šiuolaikiniu gyvenimu: adrenalinas smogia, kai mes imame nervintis, ir suteikia papildomos energijos, kad galėtume sprukti nuo užpuoliko. Tai buvo puikus dalykas tais laikais, kai kardadantis tigras išnirdavo tiesiai priešais tavo olos angą, paaiškino jis. Tačiau jūs, be abejo, nenorite apsipilti prakaitu ir drebėti, susidūręs su mokesčių rinkėju ar bet kuriuo kitu iš mūsų šiuolaikinio pasaulio atstovų, jūs juk norite išlikti ramus, nejausti jokios įtampos, išsaugoti kiek tik įmanoma šviesesnę galvą.

Kitaip tariant, išlikti ramus. Ši galimybė mane vilioja, nes atrodo labai protinga. Tiesa, šiuo klausimu kol kas nieko nenutarėme, bent kol kas, nes nuogąstaujame dėl kišimosi į tokį svarbų Luko kūno gynybinį mechanizmą.

Aš apie jį galvoju jau kaip apie Luką. Mudu nors šiuo klausimu visiškai sutariame. Tačiau susidūrėme su dar viena problema, o ji iš tiesų kelia nerimą.

10

— Užuojauta, — tarė Džonas.

Naomė, kuri paskendusi mintyse sėdėjo ant suoliuko viršutiniame denyje ir „iPhone“ ranka rašė dienoraštį, nieko neatsakė.

— Užuojauta, — pakartojo Džonas, tarytumei balsiai galvodamas. — *Užuojauta.* Kaip tu apibūdintum ją? Kas tai yra, kaip ji suprantama?

Šįryt susitikę su daktaru Detore jie ilgiau kaip valandą diskutavo apie genus, susijusius su užuojauta, ir dabar, iki popietinio susitikimo turėdami laisvo laiko, toliau aptarinėjo šią temą.

Laivui pasukus į pietus, oras akivaizdžiai pasitaisė. Naomei jis atrodė maloniai šiltas, o tokios ramios jūros ji dar niekada nebuvo mačiusi. Apie septintą vakaro jie turėtų priplaukti prie Havanos prieplaukos Kuboje, bet Detorė sakė nenorįs, kad išliptų į krantą. Laivas sustos tik apsirūpinti kuru ir maisto produktais. Svarbiausia, kad Naomė ateinantį mėnesį būtų kiek tik įmanoma sveikesnė, todėl rizika užsikrėsti infekcija kur nors taksi, parduotuvėje ar bare yra visiškai beprasmiška, paaiškino jiems Detorė.

Džonas atsistojo.

— Truputį pasivaikščiokime, mieloji, pramankštinkime kojas. Slaugytoja sakė, kad fiziniai pratimai sumažintų skausmą.

— Pabandysiu, — ji įgrūdo telefoną į rankinę ir atsistojo. — Ką, tavo manymu, Detorė turėjo mintyje, sakydamas, kad mūsų vaikas augs greičiau už normalius vaikus?

— Spėju, jis akcentavo ypatingus protinius gabumus.

— Nemanau, kad mums derėtų *spėlioti*, Džonai. Mes turime būti tikri bet kuriuo klausimu. Jis kalbėjo apie spartesnį augimą ir brandą. Mes juk nenorime, kad jis labai skirtųsi nuo kitų vaikų ir dėl to neturėtų draugų.

— Tačiau mes juk viską aptarsime prieš priimdami galutinį sprendimą.

— Todėl aš taip nuodugniai nagrinėju visus šiuos dokumentus, tartum per didinamąjį stiklą.

Lengvam vėjeliui dvelkiant į veidus, jie ėjo tikmedžio deniu pro keleivių susirinkimo vietą ir oranžinį gelbėjimosi ratą su laivo pavadinimu. Naomė šlubčiojo, nes po rytinės injekcijos nežmoniškai skaudėjo koją. Šiandien jautėsi prislėgta ir labai pažeidžiama. Įbrukusi savo ranką į tvirtą, raminamai veikiantį Džono delną, ji pasijuto truputį geriau. Jai spustelėjus vyro ranką, jis atsakė tuo pačiu.

Kai jie ėjo pro iliuminatorių eilę, Naomė įdėmiai žvelgė pro kiekvieną langelį, bandydama viduje ką nors įžiūrėti. Tačiau jų, kaip ir visų kitų laivo iliuminatorių, stiklai buvo veidrodiški, todėl tematė tik savo pačios atspindį, savo blyškų veidą ir vėjo ištaršytus plaukus.

— Toks slaptumas mane jau ima erzinti, — tarė ji.

— Manau, jei būtume bet kurioje kitoje klinikoje sausumoje, irgi būtų laikomasi privatumo. Be to, mums atrodo, kad čia turėtų būti kitaip, nes tai yra laivas.

— Tikriausiai taip. Aš tik galvoju, kad būtų įdomu sutikti vieną kitą porą ir pasidalyti mintimis.

— Tai labai asmeniška. Gal tie kiti žmonės nenorėtų kalbėti, o gal ir mums, jei sutiktume ką nors, būtų sunku tai padaryti.

Be Detorės, jie laive iki šiol buvo sutikę tik gydytoją Tomą Leu, mielą ir išvaizdų Amerikos kiną, įpusėjusį ketvirtą dešimtį, kurį Detorė pristatė kaip savo vyriausiąjį medicinos asistentą, taip pat slaugytoją Ivoną, jų kambarinę, ir kokį pustuzinį filipiniečių, personalo darbuotojų.

Laive nebuvo matyti nei kapitono, nei kitų įgulos narių. Jie girdėjo tik balsą, per garsiakalbių sistemą šįryt, devintą, iš anksto informuojantį apie įgulos saugumo pratybas. Visos durys ir vartai, pro kuriuos galima patekti prie tiltelio, įgulos postų ir kajučių, visada laikomi užrakinti. Neskaitant prabėgomis pastebėtos dailios poros, kurią jie praminė Džordžu ir Andželina, kitų klientų nepastebėjo.

Vakar vėlyvą popietę išėję pasivaikščioti, matė nusileidžiantį ir netrukus kylantį sraigtasparnį. Pakilęs jis kurį laiką kabojo ore, ir Džonui pavyko per tamstiną stiklą įžiūrėti moters veidą. Tikriausiai išgabena persigalvojusius sutuoktinius.

— Gal nori pavakarieniauti? — pasiteiravo Naomė.

Džonas papurtė galvą. Jis nebuvo išalkęs, tačiau tai neturėjo nieko bendra su laivo supimu; kalta buvo įtampa, kylanti iš nuolatinio nerimo dėl priimamų sprendimų. Iš baimės suklysti.

— Ir aš nenoriu. O kodėl mums truputėlį nepasėdėjus saulėje, juk dabar pakankami šilta, — pasiūlė Naomė. — O gal paplaukiokime? Kartu pasikalbėtume ir apie užuojautą.

— Puiku.

Po kelių minučių, įsisiautę į baltus frotinio audinio klinikos chalatus ir išsitepę apsauginiu losjonu nuo saulės, jie vėl sugrįžo į denį ir pasuko į laivagalį. Naomė jau buvo įsitvėrusi į turėklus, ketindama leistis žemyn, į denį su baseinu, bet staiga sustojo ir atsigręžė į Džoną.

Prie baseino, kuriame nebuvo nė vieno žmogaus, ant šezlongų sėdėjo Džordžas ir Andželina. Gražūs, įdegę žmonės ryškiais maudymosi kostiumais ir madingais saulės akiniais buvo panirę į knygas popieriniais viršeliais.

Netrukus Naomė išgirdo spragtelėjimą. Ji vėl skubiai atsisuko į Džoną, vogčiomis grūdantį kažką į chalato kišenę.

— Tu nefotografavai, ar ne?

Jis mirktelėjo.

— Tai blogai. Tau nereikėjo taip daryti, juk žinai taisykles. Mus gali išmesti, jei tu...

— Fotografavau slapčia. Niekas nematė.

— Prašau, daugiau nefotografuok.

Jie nuėjo prie netoliese stovinčių dviejų šezlongų.

— Sveiki! — džiugiai sugriaudėjo Džonas. — Laba diena!

Keletą akimirkų nė vienas jų net nesureagavo. Po kurio laiko vyras, kurį jie buvo praminę Džordžu, labai iš lėto nuleido savo knygelę keletą colių žemyn, paskui, lygiai taip pat neskubėdamas, nežymiai linktelėjo galvą, tarsi patvirtindamas, kad sveikinimą išgirdo. Jo veido išraiška nė kiek nepasikeitė ir jis vėl grįžo prie savo knygos, nerodydamas jokių palankumo ženklų. Moteris tuo tarpu nė nekrustelėjo.

Naomė gūžtelėjo pečiais, žiūrėdama į Džoną. Šis jau buvo išsižio-

jęs dar kažką sakyti, bet, veikiausiai persigalvojęs, nusirengė chalatą ir, nuėjęs prie baseino krašto, įmerkė į vandenį vieną koją.

Naomė pasekė vyro pavyzdžiu.

— Draugiški, ar ne? — sušnabždėjo ji.

— O gal kurti.

Ji patraukė pečiais. Džonas įlipo į vandenį ir ėmė plaukti.

— Kaip vanduo? — pasidomėjo žmona.

— Kaip saunoje!

Naomė nedrąsiai patikrino, kyštelėdama koją, nes prisiminė, kad Džonas įpratęs prie ledinių Švedijos ežerų. Jam vanduo atrodydavo šiltas, jeigu jame neplaukiodavo ledo lytys.

Po dešimties minučių, kai jie pagaliau išlipo iš baseino, Džordžo ir Andželinos jau nebuvo.

Atsigulusi ant šezlongo, Naomė braukė plaukus atgal ir gręžė iš jų vandenį, leisdama saulei ir šiltam orui džiovinti jos kūną.

— Manau, tai buvo neįtikėtinai storžieviška, — tarė ji.

Rankšluosčiu šluostydamas galvą, Džonas atsakė:

— Gal Detorė ims ir įdiegs jų kūdikiui *mandagumo* geną.

Sėsdamas ant Naomės kėdės krašto, jis pridūrė:

— Gerai. O dabar sutelkime dėmesį į užuojautą — iki trečios valandos privalome apsispręsti, vadinasi, turime pusantros valandos, — Džonas paglostė žmonai koją, paskui impulsyviai panarino galvą ir pabučiavo Naomę į blauzdą. — Tu taip seniai čiulpei mano kojų pirštus. O pameni, kaip anksčiau tai darydavai?

— O tu tą patį darydavai man, — šyptelėjo Naomė.

— Mes pernelyg greitai senstame!

Įsmeigusi akis į Džoną, Naomė šiek tiek ilgesingai paklausė:

— Ar aš tau patinku taip pat, kaip anksčiau?

Dviprasmiškai glostydamas jos bambą, Džonas atsakė:

— Labiau. Tai tiesa. Man patinka tavo išvaizda, patinka tavo kvapas, patinka apsikabinti tave ir laikyti glėbyje. Jei būname atskirai, užtenka pagalvoti apie tave, ir aš susijaudinu.

Ji kilstelėjo Džono ranką ir išbučiavo iš eilės visus jo pirštus.

— Tą patį aš jaučiu tau. Su tavimi man visada tik geriau.

— Susikoncentruokime, — pasiūlė jis. — *Užuojauta.*

— Taip pat ir jautrumas, — pridūrė Naomė. — Paklausyk, baseine aš kaip tik mąsčiau...

— Mhmmm?

Detorė šįryt paaiškino jiems apie modifikacijas, kurias galėtų atlikti genų, lemiančių užuojautą ir jautrumą, grupei. Džonas užuojautą suvokė kaip matematinę lygtį. Anot jo, labai svarbu išlaikyti pusiausvyrą, kad užuojauta, kaip esminis žmogiškumo komponentas, nevirstų kraštutinumu, keliančiu grėsmę tavo išlikimui. Jis paaiškino Detorei, kad pokyčiai šioje srityje yra itin pavojingi. Genetikas atkakliai nesutiko.

Atsargiai rinkdama žodžius Naomė tarė:

— Kaip pasielgtum, jei tu ir kitas kareivis, persekiojami priešo, brautumėtės pro džiungles, o tavo bičiulį staiga sužeistų taip sunkiai, kad keliauti su juo būtų per sunku?

— Neščiau jį.

— Teisingai. Tačiau tu nepajėgtum nunešti jo labai toli, tai ką darytum paskui? Jei paliktum, priešas jį paimtų į nelaisvę ir nužudytų. Jei liktum su juo, priešas nužudytų jus abu.

Džonas ūmai užsigeidė cigaretės. Jis metė rūkyti kartu su Naome, kai ši laukėsi Halio, paskui, Haliui mirus, vėl užtraukdavo dūmą. Nors jau aštuoniolika mėnesių buvo ištvėręs be rūkymo, vis dėlto kiekvieną kart, pajutęs įtampą, norėdavo užpešti.

— Vadovaujantis darvinistine nuostata, reikėtų palikti savo draugą ir keliauti toliau, — atsakė jis.

— Ar mūsų buvimo čia tikslas, tikroji priežastis, nėra noras patiems pasirūpinti mūsų vaiko ateitimi, neleidžiant jam tapti atsitiktinės atrankos įkaitu? Jei mes, apsaugok nuo to Dieve, leistume kišti nagus prie jo smegenų genų, kaip mus įkalbinėja daktaras Detorė, ir mums pavyktų sukurti protingesnį žmogų, tai gal jam spręsti problemas sektųsi geriau nei mums? Gal jis žinotų, ką daryti ir šiuo atveju?

— Mes bandome sukurti sveikesnę asmenybę, kuri turėtų keletą papildomų pranašumų, ir tai yra viskas, ką mudu galime padaryti, — atsakė Džonas. — Mes negalime sukurti geresnio pasaulio.

— Bet jei ketini brautis į jo smegenis, vadinasi, varnele pažymėsi langelį, lemiantį genų modifikaciją, dėl kurios šis pranašesnis žmogus paliks savo draugą priešui ir keliaus toliau?

— Jei mes rimtai norėsime, kad jis būtų pranašesnis už kitus, tai turėsime susitaikyti: jam teks priimti panašius sudėtingus sprendimus ir jų pasekmes.

Naomė palietė Džono ranką ir pakėlė akis, žvilgsniu ieškodama jo veido.

— Manau, tai baisu.

— O ką tu siūlai?

— Jei mes iš tiesų ketiname rinktis, kokia bus mūsų kūdikio psichika, norėčiau, kad jam būtų įdiegta vertybių sistema, kurioje geras vardas būtų kur kas svarbesnis nei mūsų dienomis. Argi jis tuomet netaptų daug geresniu žmogumi?

Džonas stebeilijo tolyn, už tuščių šezlongų išilgai denio turėklų, kur plytėjo vandenynas.

— Ir kaipgi tas tavo geresnis žmogus elgsis?

— Jis liks su savo draugu ir bus patenkintas tokiu savo sprendimu, suprasdamas, kad niekada nebūtų atleidęs sau, jei būtų jį metęs.

— Tai tikrai graži mintis, — tarė Džonas. — Tačiau taip užprogramuotas vaikas neturėtų ateities realiame pasaulyje.

— Būtent dėl šios priežasties bus teisingiausia, jei mes apskritai nekišime nagų prie užuojautos ir jautrumo genų. Geriausia, jei paprasčiausiai leisime jam paveldėti mūsų genus, ir visai atsitiktinai. Mudu abu gebame užjausti, ir nemanau, kad jis, turėdamas tokius genus, būtų labai blogas žmogus, argi ne taip?

Pro juos praėjo denio jūreivis tepaluotu kombinezonu, su įrankių dėžute. *Genetinė varguomenė.* Jo mintyse aidėjo Detorės žodžiai. Hakslio romane „Puikus naujas pasaulis“ jie gimdo dronus darbininkus, kad šie nudirbtų juodus darbus. Štai kokia ateitis laukia vaikų, kurių tėvai nebus pakankamai įžvalgūs ir nesiims jokių priemonių, kad pakeistų jų genus.

Ir stokos drąsos vėliau priimti sunkius sprendimus.

11

Naomės dienoraštis

Šįvakar išplaukėme iš Kubos. Džonas kartkarčiais mielai surūko cigarą, todėl supyko, kad negalėjo išlipti į krantą jų nusipirkti. Daktaras Detorė, kuris, esu įsitikinusi, galėtų tapti žymiu politiku, pakvietė mus šįvakar į savo asmeninį valgomąjį vakarienės. Man susidarė įspūdis, kad taip vieną kartą pagerbiami visi „pacientai". Neblogas pasiplepėjimas. Džoną sužavėjo maistas, o jis nėra iš tų, kuriuos lengva sužavėti.

Šiandien dr. Detorė paklausė mudviejų, kaip mes susipažinome. Tiesą sakant, jam labiau rūpėjo, ką aš pajutau Džonui, kai mudu pirmąkart susitikome. Tai buvo Džeksono slėnyje, Vajomingo valstijoje. Papasakojau, kad aš visada bijojau aukščio, nors slidinėti mėgau, tačiau, kad ir kaip keista, būdama su Džonu, nejutau aukščio baimės. Mes susitikome eilėje, kai laukėme keltuvo į slidinėjimo trasą, o paskui kėlėmės vienu keltuvu. Ėjosi labai puikiai. Staiga nelemtas keltuvas, pasiekęs stačiausią tašką, tiesiai priešais uolos šlaitą, dviejų tūkstančių pėdų aukštyje, sustojo ir ėmė pašėlusiai siūbuoti. Jei ne Džonas, būčiau mirtinai išsigandusi. O jis mane prajuokino. Jo dėka pasijutau galinti skristi, man atrodė, kad aš galiu viską.

Papasakojau tai dr. Detorei. Tačiau ne iki galo.

Nepapasakojau, kad netrukus po Halio mirties pirmąsyk įsitikinau, jog Džonas turi trūkumų, taip pat kaip ir mes visi. Kad kurį laiką aš nekenčiau jo. Buvau patikėjusi, kad jis esąs dievas, tačiau lemiamu momentu Džonas nepadarė jokio stebuklo, tik verkė, kaip visi žmonės. Tai buvo tikrų tikriausias, mums visiems bendras bejėgiškumas. Dabar aš jį vis tiek myliu, tik kitaip. Jis man ir toliau nepaprastai patrauklus, su juo jaučiuosi saugi. Pasitikiu juo. Tačiau aš jau nesijaučiu galinti skraidyti.

Kažin ar visi ilgalaikiai santykiai pasiekia šį tašką? Tašką, kuriame esate patenkinti vienas kitu. Kuriame svajonės tampa tikrove. Kurį pasiekę suprantate, kad esate velniškai laimingi.

O aš jaučiu, kad dr. Detorė tikisi kažko daugiau. Kad po jo žavesiu

slypi nekantravimas ir nepasitenkinimas. Aš paprastai labai lengvai randu bendrą kalbą su žmonėmis, bet su juo, nors jis ir malonus, bendrauti sunku. Kartais man atrodo, kad jis niekina normalias žmogiškas emocijas. Kad norėtų, jog mes joms nepasiduotume ir pereitume į aukštesnį lygmenį.

O ką, jeigu jis turi kokių slaptų tikslų?

12

Naomės dienoraštis

Na ir keista. Laive mus supa milijonus dolerių kainuojančios technologijos. Tačiau šiandien vargšeliui Džonui teko kiurksoti vienoje iš laboratorijų įrengtoje kabinoje su plastikiniu indu, „Kleenex“ pakuote ir pornografinių vaizdajuosčių rinkiniu. Viliuosi, Lukas niekada neras šio dienoraščio — norėčiau, kad jis šiek tiek idealizuotų savo pradžią. Manau, jam būtų miela žinoti, kad buvo pradėtas per kruizą po Karibų jūrą. Ir nebūtų visai miela, jei paaiškėtų, kad jo tėvas tuo metu, sėdėdamas iki kulkšnių nusmauktomis kelnaitėmis, žiūrėjo „Didžiapapes ir Pimpalą“.

Dr. Detorė tai vadina labai vaizdingai — sėklos kūlimu: „Man reikia prikulti tavo sėklos.“

Mes abu esame tam įsipareigoję. Vis dėlto nesiliauju galvojusi, kad mums galbūt vertėtų atsisakyti šio sumanymo, grįžti namo ir pabandyti rasti kitą problemos sprendimą. Galbūt įsivaikinti, gal susilaukti surogatinio kūdikio arba pasinaudoti donoro sperma. Arba apskritai pamiršti vaikus. Juk daugybė porų neturi vaikų.

Man atrodo, dr. Detorė tikriausiai pyksta, kad mes pasinaudojome vos vienu kitu jo pasiūlymu. Varnele pažymėjome ne daugiau kaip keliasdešimt iš kelių tūkstančių langelių. Sutikome, kad būtų pašalinti tik tie genai, kurie gali sukelti Lukui sunkias ligas, kad jis būtų šešių pėdų ūgio ir pasižymėtų gera medžiagų apykaita, kuri palaikytų puikią fizinę formą ir sveikatą. Jei leistume Detorei vadovautis jo paties galva, sukurtume tikrą antžmogį. Ačiū, ne!

Vis dėlto galiu ir pagirti dr. Detorę: jis geba labai suprantamai viską išaiškinti. Nors jo metodika, naudojama aukštos kokybės spermai atrinkti, nesuprantama nė Džonui.

Šiandien buvo nuimtas geras derlius. Džono sėkla ir mano kiaušinėliai. Dr. Detorė atrodė patenkintas derliumi — iš viso dvylika. Jis paaiškino

man, kad buvo verta ištverti injekcijų kančias (lengva pasakyti, kai pačiam neteko to patirti).

Dabar jis nuodugniai tirs kiekvieno embriono genetinį kodą. Atrinks stipriausiojo ląsteles. Jei teisingai supratau, bus pašalinami arba nuslopinami kai kurie ligas lemiantys genai. Moteriškosios ląstelės turi dvi X chromosomas. Vyriškosios — vieną X ir vieną Y. Atskirdamas spermatozoidus su Y chromosoma nuo spermatozoidų su X chromosoma, dr. Detorė sudarys sąlygas gimti berniukui.

Argi ne romantiška, a?

Po dviejų savaičių, jei viskas vyks pagal planą, grįšime į namus. Būsiu nėščia.

Įdomu, kaip tada jausiuosi.

13

Naomė niekada negeidė turto. Įsitaisiusi Džono senstančiame „Volvo“, 405-uoju greitkeliu iš oro uosto lekiančiame namo, ji skendėjo mintyse. Po jos kojomis gulėjo popieriai — dokumentų fotokopijos, brošiūros, teatro afiša, kramtomosios gumos ir šokolado popierėliai, degalinės kvitai, stovėjimo aikštelės bilietai, taigi jo automobilis buvo virtęs iš dalies stalčiumi, iš dalies šiukšlių dėže. Netvarka Džonui, regis, buvo nė motais. Tai buvo tikras sąvartynas; galėjai pamanyti, kad iš jos ne per seniausiai išsikraustė vištų šeimyna.

Naudodamasis laisvų rankų įranga Džonas kalbėjosi telefonu su savo bendradarbiu. Buvo girdėti, kaip šnara padangos, riedėdamos šiurkštintos kelio dangos atkarpa; Naomė nekreipė dėmesio į kitus automobilius; ji negeidė „Porche“ arba atviro „Mercedes“, nei akiai įprasto „Explorer“. Automobiliai jai buvo tik transporto priemonė. Vis dėlto, žiūrėdama į priekį, ten, kur vėlyvos popietės migloje stūksojo Holivudo kalvos, ji suprato, kad septyneri metai Los Andžele ją pakeitė lygiai taip pat, kaip pakeičia — Naomė buvo pati tuo įsitikinusi — daugumą kitų čia atsikėlusių žmonių.

Los Andželas žadino pinigų geismą. Tu negali nieko pakeisti; staiga pajunti, kad tau reikia to, ko niekada anksčiau nereikėjo. Išgyveni emocijas, kurių niekada nepatyrei. Pavyzdžiui, pavydą.

Naomei patiko jų kuklus nedidelis vienaukštis namas į pietus nuo Piko. Jis buvo plokščiu stogu, sode už namo augo apelsinmedis, kartą per metus vedantis skaniai saldžius vaisius, o viduje atrodė šviesu ir erdvu. Tai buvo jų namas, jų šventovė. Vis dėlto kartkarčiais, kai išvysdavo Holivudo aukštumose arba Malibu, netoli vandenyno, stovinčius prabangius namus, apnikdavo įkyrios mintys apie tai, kad viename iš šių namų būtų labai gera auginti jų sūnų.

Naomė prispaudė jam prie pilvo ranką. Lukas buvo tik mažytė, vos dviejų savaičių kruopelytė, kuri po kelerių metų lankys mokyklą. *O man tu jau dabar esi asmenybė, Lukai. Kaip jautiesi? Gerai? Aš irgi.*

Gimus Haliui, visi kaip vienas jai kalbėjo, kad geriausios mokyklos esančios Beverli Hilse, ir savo vaikų ateitimi besirūpinantys tėvai apie kitas ugdymo įstaigas rimtai nesvarsto, nebent labai norėtų, kad jų sūnus užaugtų narkotikų prekeiviu, kuriam pistoletas mielesnis už rašiklį. Tačiau argi jie galėtų leisti sau įsigyti namą Beverli Hilse?

Džono pajamos buvo ribotos. Šiuo metu jis rašė knygą pagal savo specializaciją; tiesa, kai kurios neįkandamos mokslinės knygos gal ir tapdavo perkamiausiomis, tačiau pastarosios Džono knygos, labai palankiai įvertintos akademinėje spaudoje, buvo parduota mažiau kaip du tūkstančiai egzempliorių, nors jis pats tuo džiaugėsi — paklausa viršijo jo lūkesčius!

Naomė buvo nusprendusi, kad jai reikėtų visu pajėgumu grįžti į profesinę veiklą. Po Halio mirties ji dirbo kaip laisvai samdoma darbuotoja ir imdavosi atsitiktinių darbų visuomenės informavimo srityje tik tada, kai jausdavosi pakankamai stipri su jais susidoroti. Jos laukė dviejų mėnesių trukmės darbas, susijęs su naujo Oliverio Stouno filmo reklama, kurį turėjo pradėti ateinančią savaitę, ir nieko daugiau. Pats metas rimtai atsidėti darbo paieškoms — skambinti į studijas, televizijas ir nepriklausomas kompanijas kontaktiniams asmenims, — o Lukui gimus galbūt įsidarbinti visu etatu. Galbūt pavyktų padaryti karjerą „Showtime“, HBO, MTV arba „Comedy Central“, kur ji galėtų užsiimti kūrybine veikla ir uždirbti nemažai pinigų.

Tiek, kad galėtų persikelti į Beverli Hilsą.

Vis šiokia tokia vilties kibirkštis nuosmukio tankmėje.

Žinoma, nebuvo jokios garantijos, kad jie apskritai liks Los Andžele. Ateinančiais metais Džonas kandidatuos į etatines pareigas Pietų Kalifornijos universitete, bet iš tiesų nežinojo, ar jam pavyks. Jei taip, tuomet jie ilgam laikui liktų Los Andžele, gal net ir visą jo likusios karjeros laiką, tačiau priešingu atveju jiems gali tekti persikelti į kitą miestą, o gal net ir į kitą šalį. Nors Jungtinės Valstijos Naomei patiko, ji svajojo vieną gražią dieną sugrįžti gyventi į Angliją, netoli savo motinos ir vyresniosios sesers Harietės.

Grįždami namo abu jautėsi keistai. Lėktuve kalbėjo nedaug; Nao-

mė bandė žiūrėti filmą, bet, negalėdama sutelkti dėmesio, baigė kanalų perjunginėjimu. Negalėjo ir skaityti knygos, kurią buvo prieš skrydį įsigijusi oro uoste, „Kūdikis iki gimimo — vaisiaus priežiūra".

Jie abu išgyveno sugrįžimą į realybę. Po keturių savaičių, praleistų laivo prieglobstyje, turėjo grįžti į kasdienybę ir vėl tapti pasaulio dalimi. Laukė devyni nėštumo mėnesiai ir tiesos slėpimas nuo draugų; laukė kiekvieno cento taupymas ir tūkstantis darbų bei planų.

Nėštumas, kai laukėsi Halio, praėjo gerai, tačiau ne per geriausiai. Kai kurios draugės, regis, nepatyrė jokių problemų, o kai kurios sunkiai vargo. Naomė išgyveno pakilimus ir nuosmukius, rytais pykindavo, o paskutinius mėnesius kamavo stiprus nuovargis, prie kurio prisidėjo didelės karščio bangos nuo birželio iki rugpjūčio. Kažkuriame žurnale buvo skaičiusi, kad antrasis nėštumas praeina kur kas lengviau. Ji tikėjosi, kad taip ir bus.

Džonas baigė pokalbį telefonu.

— Ar viskas gerai? — pasiteiravo ji.

— Taip, daugmaž. Kažkoks programinės įrangos, susijusios su maniške žmonijos evoliucijos programa, gedimas, ir niekas negali sutvarkyti. Teks pačiam rytoj nuvažiuoti į vietą.

— Betgi sekmadienis, — priminė Naomė. — Ar būtina?

— Tik pusvalandžiui. Be to, turiu elektroniniu paštu išsiųsti Detorei daug medžiagos. Atrodo, jis gana rimtai nusiteikęs finansuoti... noriu pasakyti, velniai rautų, jo kompanija tyrimams išleidžia milijardus, todėl jis savo pinigais, skirtais smulkioms išlaidoms, galėtų finansuoti viso mano skyriaus darbą trisdešimt metų.

— Žinau tą tavo *pusvalandį*. Tai reiškia, kad namo parsirasi apie vidurnaktį.

Džonas nusišypsojo, paskui uždėjo jai ant pilvo ranką.

— Kaip jis laikosi?

— Kol kas puikiai. Auksinis berniukas, — Naomė šyptelėjo ir palietė Džonui ranką. — Nenoriu rytoj visą dieną praleisti viena. Jaučiuosi tarytum išsunkta, nervinuosi dėl... pats žinai... — ji patraukė pečiais. — Nuveikime ką nors kartu. Suprantu, tau reikia dirbti, bet

ar negalėtume nors šiek tiek pabūti drauge, galbūt pasivaikščioti po kanjonus? Būtų gerai aplankyti Halio kapą, nuvežti šviežių gėlių, juk praėjo jau daugiau kaip mėnuo.

— Žinoma, būtinai. Ir iškyla — gera idėja. Būtų puiku pasivaikščioti kur nors, nejaučiant siūbavimo po kojomis.

— Aš vis dar jaučiu siūbuojant laivą, — tarė Naomė, traukdama iš rankinės daktaro Detorės jai dovanotą spausdintą brošiūrą.

Ji atsivertė spaudinį, tačiau tą pačią akimirką pajuto, kaip ima suktis galva. Užsimerkė ir giliai įkvėpė, priešindamasi staigiam šleikštulio priepuoliui, nes pamanė, kad tuojau pat apsivems. Pažvelgė į Džoną, bet nieko nepasakė. Mąstė. Keturiolika dienų.

Ar keturiolika dienų pernelyg mažai, kad rytais imtų pykinti?

Suskambo Džono telefonas, ir jis atsiliepė. Tai buvo jauna, uoli podoktorantūros stipendininkė, kurią jis neseniai priėmė į skyrių, Sara Neri.

— Atsiprašau. Tuo metu, kai jūs skambinote, buvau išėjusi, — pasiteisino ji.

— Nieko tokio. Ar pavyko rasti informacijos?

— Taip, daugybę. Vienoje iš svetainių, susijusių su Loido registru, yra nurodyta ir „Serendipo rožė". Ji turi vienatipį kruizinį laivą, o visą jus dominančią informaciją rasite kruizinių kelionių kompanijos svetainėje. Atsiųsiu ją elektroniniu paštu.

— Išvardyk man dabar tai, kas svarbiausia.

Sara Neri perskaitė svarbiausius punktus. Baigęs pokalbį Džonas ėmė mintyse skaičiuoti.

„Serendipo rožė" svėrė dvidešimt penkis tūkstančius tonų. Ji turėjo keturis šešių tūkstančių arklio jėgų variklius.

Sara sužinojo ir kuro kainą. Laivas per vieną dieną sunaudoja apie septyniolika tūkstančių galonų kūrenamojo mazuto. Jis paskaičiavo išlaikymo kaštus, draudimo įmokas, uostų mokesčius ir sraigtasparnio kuro sąnaudas. Laive buvo Detorė. Du gydytojai pagalbininkai. Trys slaugytojos. Du laborantai. Taip pat laivo personalas. Darbo užmokesčiui kasmet turėtų būti išleidžiama apie du milijonus dolerių, tariant, kad įgulos nariai filipiniečiai dirba už grašius.

Mažių mažiausia dvidešimt tūkstančių dolerių kasdien, skaičiavo Džonas, bet išlaidos iš tiesų gali būti gerokai didesnės. Jis ir Naomė sumokėjo iš viso keturis šimtus tūkstančių dolerių. Jie laive išbuvo trisdešimt dienų. Trylika tūkstančių trys šimtai dolerių už dieną. Būdami ten matė tik vieną porą, Džordžą ir Andželiną, ir dar vieną porą, kuri išskrido jiems atvykus. Pirmąsias dvi savaites Detorė didesnę dienos dalį praleisdavo su Naome. Kitas dvi savaites, po Naomės apvaisinimo, jie susitikdavo su genetiku tik kartą per dieną, ir tai būdavo kažkas panašaus į mandagumo vizitą. Visiškai įmanoma, kad laive vienu metu būna trys poros.

Vadinasi, per dieną galima tikėtis apytikriai trisdešimt devynių tūkstančių devynių šimtų dolerių. Esant tokioms kainoms, Detorė negali nei padengti išlaidų, nei gauti pelno.

Kodėl gi ne? Jei pelnas jam nėra svarbiausias dalykas, tai kas tada?

— Džonai!

Naomės balsas išbaidė visas mintis, ir jis pažvelgė į žmoną.

— Ką?

— Tu pravažiavai posūkį.

14

Po dešimties savaičių lankantis pas akušerį, „Sinajaus kedrų" ligoninės septintame aukšte, šis buvo išsiblaškęs. Jis kalbėjo su Naome, bet jo mintys tuo pat metu klaidžiojo kažkur kitur. Vilkintis baltais chirurgo drabužiais, įsispyręs į tokios pat spalvos sportbačius, — dėl to jis Naomei priminė Detorę, — daktaras Rozengartenas buvo mažas, laibas, penktą dešimtį bebaigiąs manieringas vyras, kalbantis nosiniu balsu, o jo įdegis turėjo gelsvą atspalvį, kurį, Naomės manymu, suteikia soliariumas, bet tik ne Pietų Kalifornijos saulė.

Negalima sakyti, kad ji nemėgo šio žmogaus, tačiau bendraudamas daktaras laikėsi pernelyg didelio atstumo, kad galėtum jam ką nors jausti. Negana to, įmantriai išgražinti ir paauksuoti Liudviko XIV laikų baldai, kutuotos užuolaidos, taip pat puikavimasis nefrito ir onikso mažmožiais tokiame šiuolaikiškame statinyje Naomei pasirodė absurdiškas. Patalpa labiau panėšėjo į buduarą, o ne į gydytojo kabinetą, tačiau gydytojas Rozengartenas, jos manymu, kaip tik ir siekė šio efekto. Be abejo, kai kurioms jo klientėms tokia dirbtinė prabanga darė įspūdį.

Naomės nuostabai, po skrupulingos slaugos ir kruopštaus planavimo laive daktaras Detorė nepasiūlė jokios tolesnės priežiūros. Ji gavo tik brošiūrą „Nėščiosios vadovas", rekomenduojamos literatūros ir interneto puslapių, kuriuose rašoma apie vaisių iki gimimo, sąrašą, apimantį temas nuo mitybos, vitaminų ir mineralinių maisto papildų iki dvasinės gerovės. Atrodo, kad jie, „LaGuardia" oro uoste išlipę iš daktaro Detorės sraigtasparnio, tą pačią akimirką neteko jo globos, taip pat ir vietos jo gyvenime. Jis paprašė tik pranešti, kada gims Lukas, kad galėtų atlikti įrašą žurnale, o kita konsultacija turėjo įvykti, kai jų sūnui sueis treji.

Naomė svarstė, ar tik Detorės dėmesingumas nėra susijęs su jų minimaliu pasirinkimu. Nors genetikas su jais ir toliau bendravo draugiškai, Naomė pastaruoju metu buvo pajutusi vis labiau besiskverbiantį šaltumą ir nepakantumą.

Ji stebėjosi, kad daktaras Detorė neparekomendavo jokio akušerio arba pediatro, į kurį jie galėtų kreiptis Los Andžele, ir paprasčiausiai patarė klausyti jų šeimos gydytojo. Naomė tikėjosi, kad už pinigus, kuriuos jie sumokėjo, jai bus suteikta ir tolesnė kvalifikuota priežiūra.

Jų šeimos gydytoja rekomendavo tą patį akušerį, kuris dalyvavo gimdant Halį. Tačiau Naomės draugė Los Andžele, Lorė Šapiro, iš karto atmetė šią kandidatūrą, ir ne dėl asociacijų su Haliu. Lorė buvo ištekėjusi už pasakiškai turtingo rentgenologo Irvino, pažįstančio visus šio rajono medikus. Jis patarė kreiptis į daktarą Rozengarteną. Šis daktaras buvo priėmęs visus tris jos naujagimius, taigi abu, Irvinas ir Lorė, patikino ją ir Džoną, kad geresnio už jį nėra visame mieste, išvardydami visas pirmo ryškumo žvaigždes, kurių naujagimiams jis padėjo ateiti į pasaulį.

Naomei ir Džonui visai patiko vykti kur nors kitur. Atsiradus galimybei nutraukti šį saitą, siejantį juos su Haliu ir praeitimi, abu pajuto palengvėjimą. O žvelgdamas į prabangią aplinką Džonas suprato, koks dėkingas jis turi būti universitetui už galimybę dalyvauti profesūrai skirtos aukščiausios kokybės sveikatos draudimo programoje.

Duris atidarė Rozengarteno sekretorė, laiba, aiškiai per mažai sverianti kaliforniško grožio blondinė, apie kurios palankumą bylojo nuo jos dvelkiantis šaltis. Ji kažką sumurmėjo gydytojui.

— Turiu jūsų atsiprašyti, — kreipėsi jis, — vienai mano klientei trimis savaitėmis per anksti prasidėjo gimdymas. — Tai taręs jis pridėjo prie lūpų pirštą. — Ji panaši... Negaliu išduoti jos vardo, žinoma, perskaitysite apie tai rytdienos laikraščiuose. Tuojau pat grįšiu!

Jis globėjiškai nusišypsojo ir jau trečią kartą išnyko už durų.

Džonas pasijuto taip, tarsi būtų gavęs tiesiai į tarpuakį. Naomė atsagstyta suknele guli ant apžiūros suolo, ant pilvo — gelio klanas, o slaugytoja aiškina:

— Daktarui Rozengartenui šiandien labai sunki diena.

— Tiesiog nuostabu, — atsakė Džonas, paimdamas Naomę už rankos ir stebeilydamas į besisukančius pilkus ir baltus vaizdus ekrane. — Perduokite jam, kad labai jį užjaučiu.

Slaugytoja, regis, suprantanti humorą, atsakė:

— Būtinai perduosiu.

Po kelių ilgų minučių akušeris sugrįžo.

— Ką gi, puiku, ponia Kleson ir... mhmm... Daktare Klesonai, esu tikras, kad jūsų vaisius gyvas. Viskas atrodo normaliai, dvylika savaičių, vaisius sveikas, sprando storio skenografijos rezultatai geri, — daktaras Rozengartenas akimirką patylėjo, leisdamas jiems įsisąmoninti išgirstą informaciją. — Gal norėtumėte sužinoti lytį?

Naomė pažiūrėjo į Džoną, kuris jai sąmokslininkiškai nusišypsojo. Ji atsakė jam vos pastebimu šypsniu ir nukreipė žvilgsnį į šalį. Jautėsi šlykščiai, norėjo vemti, ir taip jau tęsėsi ne vieną savaitę, o pastarąjį kartą vėmė prieš pat atvykdama čia. Išsitraukusi nosinę Naomė palietė ja lūpas ir nusivalė seiles, kurių nuolat prisirinkdavo burnoje.

Pro dvigubus langus į vidų iš gatvės, septyniais aukštais žemiau, skverbėsi džerškantis grąžtuvo kauksmas. Nepaisant kelio darbų keliamos dulkių skraistės, ji netoliese įžiūrėjo pilką Beverlio Centro sieną, ir tuo metu į galvą dingtelėjo mintis, kad savaitgalį reikėtų čia apsilankyti — galbūt dabar, vykstant vasariniam išpardavimui, rastų keletą naujų liemenėlių ir vieną kitą palaidesnį drabužį. Jos svoris dar nedidėjo, nors krūtys buvo papilnėjusios ir tapusios neįtikimai skausmingos, tačiau, prisiminusi savo pirmąjį nėštumą, kai laukėsi Halio, Naomė žinojo, kad svoris ims augti tikriausiai nuo ateinančio mėnesio.

Džonas suspaudė žmonai ranką. Ji vėl pažvelgė į smulkų siluetą neaiškiame, sūkuriuotame pilkame ir baltame fone, kuris buvo matomas ekrane. Matė rankas ir kojas, o paskui, daktarui Rozengartenui parodžius, galėjo įžiūrėti net pėdutę.

— Nemaniau, kad galėtumėte nustatyti lytį, kol dar nesuėjo šešiolika savaičių, — atsakė ji.

Rozengartenas, regis, įsižeidė.

— Turint tokią įrangą, kaip *mūsų*, dvylikos savaičių visiškai pakanka, — paniuręs, lyg maištauti nusiteikęs vaikas, jis dirstelėjo į rytietiškų bruožų Barbę-slaugytoją. — Ak, tie vadovėliai. Tą nesąmonę

apie šešiolika savaičių jūs tikriausiai perskaitėte vadovėlyje. Visi vadovėliai yra niekas kitas kaip tik šlamštas, tiesa?

Slaugytoja pritariamai linktelėjo.

— Jei kiltų klausimų, klauskite manęs, — pasiūlė Rozengartenas. — Neeikvokite laiko, skaitydami niekam vertus vadovėlius.

Naomė vėl pažvelgė į Džoną. Ji staiga velniškai susierzino. Džonas dar kartą spustelėjo jai ranką, vos juntamai, švelniai. Nelyginant pulso tvinksnis.

Buvo keista, kad ji vėl laukiasi. Tarp pykinimo priepuolių pasitaikydavo momentų, kai Naomė jausdavosi laiminga, nors ir slegiama didžiulės atsakomybės naštos. Ji suprato, kad Džonas iš Luko labai daug tikisi; ji, beje, taip pat.

Įsmeigusi akis į ekraną, ji paklausė:

— Gal galėčiau dar kartą išgirsti, kaip plaka širdelė?

— Galite, be abejo, — daktaras Rozengartenas uždėjo skaitytuvą ant gelio, kuriuo buvo ištepęs jos pilvą, ir ėmė vesti jį tol, kol pagavo garsą.

Naomė kurį laiką gulėjo nejudėdama, pakerėta raminamo, greito pypsėjimo. Po kelių akimirkų akušeris dirstelėjo į savo laikrodį, nuėmė skaitytuvą ir tarė:

— Puiku, ponia Kleson, galite atsikelti.

Priėjusi artyn slaugytoja ją nušluostė.

Atsistojusi Naomė pajuto ūmai apimančią paniką.

Ką mes padarėme? O jeigu viskas pakryps į bloga?

— Ar kūdikis normalus? — pasiteiravo ji.

Tuo metu tarpduryje vėl išniro nelemtoji sekretorė, ji rodė akušeriui kažkokius ženklus. Šis, patvirtindamas, jog suprato, pakėlė pirštą, paskui suglumęs atsisuko į Naomę.

— Absoliučiai.

— Jūs esate visiškai tikras?

— Iš to, ką mes galime pamatyti šioje stadijoje, darau išvadą, kad kūdikis yra stiprus ir sveikas. Jums nėra ko jaudintis. O šis stiprus pykinimas — *hyperemesis gravidarum* — greitai praeis. Paprasčiausiai

nusiraminkite, atsipalaiduokite, mėgaukitės nėštumu — jums tai yra nuostabus ir nepakartojamas metas.

Kūdikis sveikas! — mąstė ji. *Mano kūdikis sveikas, jis juda manyje.* Naomė akimirką užsimerkė, priešindamasi eilinei šleikštulio bangai. *Tau aš būsiu puiki mama, ir Džonas tikrai bus puikus tėtis, pažadu tai. Mes iš visų jėgų pasistengsime užtikrinti tau nuostabų gyvenimą, pasirūpinsime visais pranašumais, kuriuos tau garantavo daktaras Detorė. Ar žinai, kad esi ypatingas? Neįtikimai ypatingas. Esi ypatingiausias pasaulyje kūdikis.*

— Taigi, — prabilo Džonas, — laukiame, kada pasakysite.

Daktaras Rozengartenas dirstelėjo į savo laikrodį. Laikas, skirtas konsultacijai, akivaizdžiai buvo išnaudotas. Staiga jo balse pasigirdo nekantrumo gaida.

— O ką pasakyti?

— Lytį.

— Esate tikri, kad norite žinoti? — gydytojas nužvelgė kiekvieną iš jų atskirai.

— Taip, — atsakė Naomė.

— Esame, — paantrino Džonas, vėl nusišypsodamas žmonai. — Absoliučiai.

— Ką gi, puiku. Sveikinu jus, — tarė daktaras Rozengartenas. — Jums gims mergaitė.

15

Naomė, prisisegusi saugos diržu ir užsisklendusi savo mintyse, tik miglotai suvokė, kad jie šiuo metu važiuoja nuožulnia plokštuma, kad Džonas vairuoja automobilį, kad jie stoja prie būdelės. Automobilyje buvo karšta, tvanku, trūko oro, kojoms sujudėjus šiugždėdavo po jomis gulintys popieriai. Džonas nuleido šoninį stiklą ir padavė aikštelės prižiūrėtojui bilietą. Šis patikrino, ar yra visos reikiamos užklijos, taip kruopščiai, nelyginant imigracijos tarnybos valdininkas, tiriantis atvykėlio iš terorizmo irštvos pasą, paskui pakėlė užtvarą. Džonas uždarė langą.

Ją pylė prakaitas.

Išvažiavus į gatvę, priešais juos nusklendė krintantis palmės lapas, o netrukus Naomė pajuto, kad vėjo šuorai siūbuoja automobilį. Iš abiejų pusių stūksojo stačios aukštuminės sienos, sudarydamos įspūdį, kad jie įvažiavo į kanjoną, ir ji, tartum suspausta, ūmai nukreipė žvilgsnį į viršų. O ten, virš jų, deguto juodumo debesys grūmėsi dėl vietos siaurame dangaus koridoriuje. Priekiniu stiklu sruveno į jį pataikęs lietaus lašas.

Šįryt per televiziją kalbėjo, kad toks oras liepai nebūdingas. Atrodo, visą laiką, kai jie gyvena Los Andžele, oras yra nebūdingas metų laikui.

Vyravo nuomonė, kad dėl oro anomalijų kaltas visuotinis atšilimas. Kalti esą buvo mokslininkai, kurie pernelyg kišosi į gamtos reikalus. Jiems buvo lemta tapti naujaisiais eretikais. Pirma buvo bomba, paskui sekė tarša, vėliau — genetiškai modifikuoti maisto produktai. Kas toliau? Projektuojami naujagimiai?

Naomė jautė, kaip jos viduje siautėja baimė.

Ką gi, puiku. Sveikinu jus. Jums gims mergaitė.

Jeigu jis nesugebėjo nė to, tai yra, jeigu Detorė, daktaras Detorė (*vadinkite mane tiesiog Leo*), negalėjo jiems užtikrinti šios vienos, absoliučiai fundamentalios teisės, tai?..

O, Dieve, ką mes padarėme?

Džonas išvairavo rusvai pilką volvo iš automobilių stovėjimo aikštelės, pasuko į kairę, paskui dar sykį į kairę ir stabtelėjo eilėje prie šviesoforu reguliuojamos kelio sankirtos su La Sinega. Įjungė dešiniojo posūkio signalą. Į pietus.

Naomė išsiėmė iš rankinės savo „iPhone" ir paskubomis peržvelgė popietinę dienotvarkę. Vos tik atlikusi Oliverio Stouno kompanijos užsakymą, ji sudarė sutartį su „Bright Spark Productions" kompanija, kuriančia dokumentinių apybraižų seriją apie jaunus kino filmų kūrėjus. Po dviejų savaičių „Bravo" kanalu turėtų pasirodyti pirmoji laida.

Pusę trečios jos laukė susitikimas Pietų Kalifornijos universiteto Kino meno mokykloje. Dabar buvo dvidešimt po dvyliktos. Jos automobilis stovėjo namie, bet turės užsukti į kontorą ir pasiimti šiek tiek medžiagos. Dvidešimt penkios minutės važiavimo, jei tik eismas nebus per daug intensyvus. Naomei reikėjo daugmaž pusvalandžio medžiagai surinkti. Dar trisdešimt minučių reikėtų numatyti kelionei į kino mokyklą. Laiko atsargoje likę ne per daugiausia; darbe ji nemėgo vėluoti.

— Kas per asilas! — piktai tarė Džonas, galiausiai nutraukdamas ilgą tylą, stojusią tada, kai jie išėjo iš daktaro Rozengarteno kabineto. — Visiškas asilas, velniai rautų!

Naomė neatsakė. Penktą ji turėtų būti „Metų laikuose", kur numatytas susitikimas su drauge, žurnaliste iš „Variety". Susitikimo nebuvo galima atidėti, tačiau, po galais, ar įmanoma šiandien popiet visur suspėti? Ji nuleido stiklą. Vėjo gūsis, nors ir prisodrintas degalų kvapo, atrodė gaivus, gaivesnis bent jau už salono, sušildyto oro ir seno plastiko kvapą. Džonas atsargiai judėjo pirmyn. Pro šalį nudardėjo traktorius su priekaba.

Suskambo Džono mobilusis. Ji nudžiugo, kad jis atmetė skambutį. Po kurio laiko suskambo jos pačios telefonas. Naomė jį išjungė, jausdama kaltės dilgtelėjimą, nes suprato, kad tai gali būti kas nors iš jos biuro, vis dėlto šiuo metu nebūtų pajėgusi kalbėti darbo reikalais.

— Ar tu dabar galvoji tą patį, ką ir aš? — galiausiai pratarė ji.

— Jis klysta, — Džonas spustelėjo akceleratoriaus pedalą ir atliko daug staigesnį nei buvo ketinęs posūkį, vos per kelis colius nuo autobuso priekio; autobusas piktai sutrimitavo.

— Jis *turėjo* suklysti, — pritarė žmona.

— Niekas negali būti tikras dvyliktą savaitę, — tęsė jis. — Jam buvo kvaila teigti, kad jis gali.

— Jis yra arogantiškas. Mes jam nerūpime, nes esame maži. Jei tu ar aš būtume pirmo ryškumo garsenybės, jis tikriausiai nebūtų padaręs šios klaidos. Nebūtų išdrįsęs.

Kai kirto San Vincento ir Vilširo gatvių sankryžą, autobusas užstojo Džonui visą galinį vaizdą veidrodėlyje.

— Jam tai visai nerūpėjo.

— Reikėtų kreiptis į kitą specialistą.

Džonas tylėdamas įveikė sankirtą su Olimpine, paskui tarė:

— Taip ir padarysime. Jis yra žioplys ir tikrai suklydo. Nustatyti galima ne anksčiau kaip šešioliktą savaitę, visose knygose rašo tą patį. Būtinai nueisime pas ką nors kitą, kai bus šešiolika savaičių.

— Bet aš nenoriu laukti dar keturias savaites... Negaliu laukti taip ilgai, Džonai, aš *turiu* žinoti. Mes *abu* turime žinoti.

— Internete daug informacijos apie kraujo tyrimą, nustatant laisvąją vaisiaus DNR, bet nesu tikras, kiek tai patikima. Tačiau, jei norime būti tikri, galimas daiktas, iki šešioliktos savaitės tai neįmanoma. Nemanau, kad mums reikėtų panikuoti.

— O aš susirūpinusi, — tarė Naomė. — Jei Detorė suklydo parinkdamas lytį, tai ir kiti genai gali būti parinkti klaidingai. Turi būti koks nors metodas, šimto procentų tikslumu nustatantis lytį, kurį galima atlikti jau dabar, nelaukiant visą mėnesį. Argi ne taip? O ką manai apie DNR tyrimą — ar negalėtume pabandyti?

— Išskyrus mano minėtą metodą, bet koks tyrimas reikštų invaziją. Kitą dieną internete perskaičiau daug informacijos apie vaisiaus tyrimą. Visada yra persileidimo rizika. Nedidelė, tačiau... Ar tu labai nori bandyti laimę?

Taigi? Kokia tikimybė? Naomė desperatiškai bandė galvoti. Jei

Rozengartenas suklydo, būtų kvaila panikuojant viskuo rizikuoti. Ir vis dėlto...

— Jei reikės, skrisime atgal į kliniką. Tegul Detorė pasiaiškins.

— Manai, Detorė pasakytų tiesą? Tau atrodo, kad jis, padaręs klaidą, mums prisipažintų?

Džonas jau buvo kažką besakąs, tačiau valandėlę nutilo. Po kurio laiko tarė:

— Jis... Jis neturi jokios priežasties...

Priešindamasi gerklėje kvapą gniaužiančiai baimei, Naomė paklausė:

— Priežasties kam?

— Duoti mums mergaitę, kai prašėme berniuko.

— Paskambink jam, — paprašė ji. — Juk turi jo numerį, paskambink tuojau pat.

Iki namų buvo likusi mažiau nei pusė mylios, bet Džonas išsuko iš kelio į nedidelio parduotuvių rajono kiemą. Suradęs savo „BlackBerry" reikalingą telefono numerį, ėmė skambinti, spausdamas prie ausies telefoną.

Naomė nenuleido akių nuo jo veido. Po kurio laiko jis tarė:

— Tai Džonas Klesonas. Man reikia kuo skubiau pasikalbėti su daktaru Detore. Prašau, paprašykite jo, kad paskambintų man į mobilųjį.

Padiktavęs numerį jis baigė kalbėti.

— Balso paštas? — pasiteiravo ji.

— Taip, — Džonas dirstelėjo į savo laikrodį. — Jie gyvena pagal Rytų pakrantės laiką, tai reiškia, kad lenkia mus trimis valandomis. Dabar dvidešimt po dvyliktos, vadinasi, laive yra dvidešimt po trečios. Gal sugedęs komutatorius. Aš jau keletą kartų anksčiau esu nesėkmingai bandęs jį pagauti.

— Nemačiau laive jokio komutatoriaus, Džonai.

Jis įspraudė telefoną atgal į laikiklį.

— Mes daug ko nematėme.

Naomė nieko neatsakė.

16

Būdamas aštuoniolikos, Džonas turėjo priimti sprendimą, nulemsiantį jo gyvenimo kryptį. Jis jau buvo nusprendęs siekti karjeros mokslinių tyrimų srityje, tačiau sunkiausia buvo pasirinkti specializaciją. Blaškėsi tarp pomėgio biologijai ir susižavėjimo matematika, fizika bei technologijomis.

Matematinės užduotys Džonui kažkuo siejosi su mistika. Kartais jam atrodydavo, jog keliauja laiku į naują, dar neatrastą dimensiją, kur jo laukia intelektualinis iššūkis, mestas neįsivaizduojamai aukštesnio proto. Tarytumei kiekviena iš šių sudėtingų užduočių būtų kosminės dėlionės detalė, o jas išsprendęs sužinotum atsakymą į žmonijos egzistencijos klausimą.

Biologija irgi žadėjo atsakymus į egzistencijos mįslę, tik jie buvo labiau riboti. Jį žavėjo genetikos pasaulis, bet genetika galiausiai sunyko iki mechanikos. Džonui atrodė, kad genetika gali atsakyti į visus klausimus apie žmogų, išskyrus vieną, esminį, klausimą, visą gyvenimą neduodantį jam ramybės: kodėl mes egzistuojame? Galų gale Džonui pasirodė, kad biologų mąstymas pernelyg siauras. Reliatyviai tik nedaugelis biologų tikėjo arba Dievo sąvoka, arba kokia nors aukštesne forma. Matematikų ir fizikų mąstymas pasirodė platesnis, ir dėl šios priežasties jis galiausiai pasirinko kompiuterijos studijas.

Tačiau pradėjęs studijuoti Upsaloje, prestižiniame Švedijos universitete, neįsivaizdavo, kad, nepaisant staiga kilusios technologijų revoliucijos, daugumos mokslininkų gyvenimas nesikeičia, taip pat ir to, kad jau vėliau, išėjus į platųjį pasaulį, teks nuolat kovoti dėl finansavimo. Jei nedirbai korporacijoje arba institute, galėjai tikėtis tik riboto savo tyrimų finansavimo, dažnai vos trejų metų laikotarpio. Tai iš esmės reiškė, kad daugybę energijos turi išeikvoti rašydamas laiškus kompanijoms, institutams, fondams, pildydamas paraiškas, ieškodamas naujų finansavimo šaltinių, užuot sutelkęs dėmesį į savo mokslinę veiklą.

Džonas ir vėl buvo atsidūręs analogiškoje situacijoje. Doktorato studijoms jis pasiliko Upsaloje, ten pat atliko ir podoktorantūros stažuotę, tačiau galiausiai pajuto, kad Švedija per daug varžo, o ir trumpos dienos žiemą jam nepatiko. Būdamas dvidešimt šešerių, pasinaudojo proga ir persikėlė į Sasekso universitetą Anglijoje skaityti paskaitų, o dėstytojo pareigos atvėrė galimybę kartu su kitais kognityvinių mokslų tyrėjais dirbti laboratorijoje. Šiai grupei vadovavo žmogus, kurį jis laikė tikru aiškiaregiu, profesorius Karsonas Diksas, buvęs jo vadovu jau anksčiau, kai vienerius metus Upsaloje ėjo kviestinio lektoriaus pareigas.

Džonui patiko akademinė veikla, kuria jie užsiėmė Sasekse, lygiai taip pat ir darbas, vadovaujant Karsonui Diksui, todėl jis nesijaudino dėl vargingo atlyginimo, tik buvo nusiminęs dėl Britanijoje vyraujančio indiferentiško požiūrio į mokslinius tyrimus. Paskui, praėjus trejiems metams, Diksas atsisveikino su universitetu, nes gavo darbą valstybinėje mokslinių tyrimų įstaigoje. Netrukus, sulaukęs dvidešimt devynerių, Džonas gavo pasiūlymą dirbti profesoriaus asistentu ir skaityti paskaitas Pietų Kalifornijos universitete bei savarankiškai atlikti laboratorinius tyrimus daktaro Briuso Kacenbergo, dar vieno mokslininko, kurio darbais nepaprastai žavėjosi, vadovaujamame fakultete. Pasiūlymą jis entuziastingai priėmė.

Į Džono pareigas Pietų Karolinos universitete įėjo virtualių gyvybės formų kūrimas ir tyrimas — tai buvo tikras svajonių projektas, kuris leido suderinti domėjimąsi fizika ir biologija. Praėjo šešeri metai, ir jis vėl ieškojo etatinių pareigų, kurias būtų garantuotai turėjęs, jei tik daktaras Kacenbergas būtų toliau vadovavęs fakultetui.

Tačiau prieš metus daktarą Kacenbergą suviliojo viena programinės įrangos kompanija Silicio slėnyje. Ji pateikė pasiūlymą, kurio, kaip jis atsiprašinėdamas paaiškino Džonui, nė pats Dievas nebūtų atsisakęs. Taigi, iki projekto vykdymo pabaigos likus mažiau kaip metams, tolesnio finansavimo perspektyva neatrodė labai šviesi, o ir daugelis Džono kolegų, dalyvaujančių projekte, nebuvo tikri dėl darbo sutarties pratęsimo, todėl teikė paraiškas kitoms institucijoms.

Džonas užaugo Erebru, mažame, gražiame universitetiniame mieste, pačiame Švedijos viduryje, abiejuose upės krantuose, o jo centre stūksojo grioviu apjuosta viduramžius menanti pilis. Vasarą jis mindavo dviračiu per parką į mokyklą, o žiemą, kai storai prisnigdavo, ten pat slidinėdavo. Džonas mėgo vaikščioti, jam patiko būti atvirame ore ir jaustis laisvam. O Los Andžele kartais pasijusdavo apribotas.

Dar labiau negu Naomė Džonas pasigesdavo metų laikų kaitos. Tiesa, jam patiko ilgos, šviesios dienos ir nuostabios vasaros, bet kartkartėmis iš tiesų ilgėdavosi šalto, aštraus rudens kandžiojimosi ir besiartinančios žiemos potyrių. O labiausiai pasigesdavo sniego. Žinia, savaitgaliais jie galėjo vykti į kalnus ir ten slidinėti arba trumpam ir nebrangiai nuskristi į Teljuraidą, Park Sitį arba į kurį nors kitą iš daugelio puikių slidinėjimo kurortų, ir vis dėlto jam trūko sniego, krintančio čia pat, už lango, užklojančio sodus ir automobilius. Jis ilgėjosi ir pavasario. Ilgėjosi bendruomeniškumo jausmo.

Tai tikriausiai buvo būdinga bet kuriam dideliam miestui.

Išsukęs iš Džefersono gatvės Džonas privažiavo prie užtvaro nr. 8, linktelėjo budėtojui ir įvažiavo į automobiliui skirtą aptvarą. Paskui, persimetęs per petį krepšį su nešiojamuoju kompiuteriu, pėsčiomis grįžo atgal į Džefersono gatvę ir netoli šventyklos kirto Maklintoko gatvę. Dieną tai buvo jaukus rajonas, tačiau vakarais studentai ir darbuotojai eidavo į automobilių stovėjimo aikšteles arba didelėmis grupėmis, arba lydimi apsaugos darbuotojų. Tokia tai buvo kaimynystė.

Laimė, su tamsia ir smurtinga miesto padugne nei Džonui, nei Naomei neteko susidurti, ir jis į ją beveik nekreipė dėmesio. Čia jiems daug kas priminė Halį ir sužadindavo prisiminimus, kuriems abu negalėjo likti abejingi. Sunkiausia buvo Santa Monikoje. Šv. Jono ligoninė didesniąją metų dalį buvo tapusi jų antraisiais namais. Džonas ir Naomė pakaitomis miegodavo ant sulankstomosios lovelės Halio palatoje. Budėjimas prie sūnaus gniuždė. Kaip ir niekada neįvyksiančio stebuklo laukimas.

Skausmą kartais sukeldavo vien tik Santa Monikos paminėjimas. Džonas vylėsi, kad gimus Lukui tai pasikeis ir jie galės toliau gyventi

savo gyvenimą, užuot tūnoję praeities šešėlyje. Tačiau dabar, išgirdus daktaro Rozengarteno pareiškimą, viltys pradėti naują gyvenimo etapą ėmė bliūkšti.

O, Dieve, į kokį pragarą aš mus įstūmiau?

Paskendęs mintyse jis įėjo į keturių aukštų pastatą ir liftu pakilo į trečiąjį, kur buvo įsikūręs Kognityvinių mokslų fakultetas. Jam išėjus iš lifto, koridoriuje malėsi keletas studentų, kuriuos žinojo iš matymo, tačiau vardais pažinojo tik du. Buvo pietų metas. Paprastai Džonas šiuo metu darytų pertrauką, bet ne pradėtų darbo dieną.

Staiga praėjimą užtvėrė daili Amerikos kinė.

— O, daktare Klesonai! Ar negalėčiau trumpai su jumis pasikalbėti? Po pastarosios jūsų paskaitos ketvirtadienį apie nervų sistemos darvinizmą man iškilo svarbus klausimas, todėl aš turiu...

— Ar negalėtume tai padaryti vėliau, Mei Ling?

— Žinoma... Ar galėčiau užsukti pas jus į kabinetą?

— Apie ketvirtą — ar laikas jums tinkamas?

Džonas neprisiminė savo popietinės dienotvarkės, tačiau šiuo metu paprasčiausiai neturėjo jokio noro su kuo nors kalbėtis. Reikėjo truputį pabūti vienam.

Pagalvoti.

Pagauti daktarą Leo Detorę.

— Ketvirtą — gerai, — sutiko ji.

— Nuostabu.

Jis nuėjo tolyn, spindinčiu linoleumu išklotu koridoriumi, vienoje jo pusėje rikiavosi pilkos metalinės dokumentų spintos, o kitoje — uždarytos durys.

Paskutinės durys kairėje vedė į kambarį su dešimčia kompiuterizuotų darbo vietų, keturias iš jų užėmė keli mokslo darbuotojai — doktorantai arba atliekantys podoktorantūros stažuotę. Vienas sėdėjo atsilošęs, pusiau be sąmonės, su kokakolos skardine rankoje. Kitas, giliai susimąstęs, buvo palinkęs virš ekrano. Jo jaunoji kolegė, podoktorantūros stažuotoja Sara Neri, išsidraikiusiais raudonais plaukais, veidu kone prisiplojusi prie kompiuterio ekrano, atidžiai studijavo

kažkokią diagramą. Džonas pirštų galais praėjo į šventovę savo kabinete ir uždarė duris.

Kabinetas buvo gana neblogas, nors ir bedvasis, erdvus, apstatytas niekuo neišsiskiriančiais šiuolaikiškais baldais, su langu kiek per aukštai, pro kurį matėsi keturkampis kiemas ir kiti du universiteto pastatai. Ant kiekvienos įmanomos plokštumos, neskaitant grindų, netgi ant kėdės lankytojams, buvo priskleista dokumentacijos, ant darbo stalo stovėjo „Mac" ir klaviatūra, o ant sienos — balta lenta, prikeverzota algoritmų, ir sunkiai įžiūrima diagrama, iš pavyzdžio, kurį jis buvo pateikęs studentui.

Nenusirengęs švarko Džonas atsisėdo prie stalo, išėmė iš krepšio nešiojamąjį kompiuterį ir atsisiuntė rinkmenas, prie kurių vakar vakare dirbo namie, paskui pasitikrino savo popietinę dienotvarkę.

— Šūdas! — garsiai tarė jis.

Šeštą numatytas susitikimas, apie kurį visiškai pamiršo. *USA Today* žurnalistė norėjo parašyti apie jo fakultetą. Paprastai tuo būtų užsiėmęs Solas Harančekas, kuris, išvykus Briusui Kacenbergui, perėmė vadovavimą jų grupei, bet šįkart jis turėjo išvykti, todėl paprašė interviu duoti Džoną. Tačiau jam to mažiausiai reikėjo, ypač šiandien, kai norėjo kuo anksčiau grįžti namo, pas Naomę.

Jis pabandė surinkti Detorės telefono numerį, bet ir šįsyk įsijungė atsakiklis. Paskui paskambino Naomei į biurą.

Balsas išdavė, kad ji nusiminusi.

— Bandei prisiskambinti Detorei?

— Taip, ir vėl skambinsiu.

— O ką manai apie vizitą pas kitą akušerį?

— Palūkėk, kol pasikalbėsiu su juo. Apgailestauju, kad šįvakar grįšiu vėlokai, turiu duoti interviu.

— Viskas gerai, o aš buvau pamiršusi, kad man reikės dalyvauti kino juostos peržiūroje. Atrodo, tik apie tai ir tesvajoju. Vargu ar sugrįšiu iki devintos. Gal turi kokių idėjų dėl vakarienės?

— Norėtum kur nors nueiti. Gal ko nors meksikietiško?

— Nesu tikra, ar meksikietiškas maistas man šiuo metu tinka. O gal palaukime — matysime, kaip vakare jausimės?

— Iš tikrųjų, — sutiko Džonas. — Myliu tave.

— Ir aš tave.

Jis baigė pokalbį prislėgtas, paskui elektroniniame pašte pasitikrino gautus laiškus. Radęs Detorės elektroninio pašto adresą, parašė trumpą ir atžarų laišką — supažindino su daktaro Rozengarteno diagnoze ir paprašė nedelsiant paskambinti. Išsiuntęs laišką priėjo prie lango. Nors pūtė šaltas vėjas ir dulksnojo, lauke buvo gana daug žmonių. Vieni sėdėjo ant suoliukų ir valgė savo pietus, kiti grupelėmis kalbėjosi. Vienas kitas rūkė. Studentai. Jau nebe vaikai, tačiau dar ne suaugusieji. Visas gyvenimas jiems prieš akis. Ar jie žino, kas jų laukia?

Džonas pažvelgė į vieną itin naujamadiškai besirengiančią jaunuolių grupę apsmukusiais drabužiais ir figūriškai iškarpytais plaukais, kurie velniškai nerūpestingai juokėsi ir kvailiojo. Jų tėvai nekišo nagų prie genų. Tačiau ką jie patys darys, kai ateis jų eilė?

Ar jie suprato esantys paskutinė karta vaikų, paliktų atsitiktinumo valiai? Ar jie nutuokė, kad, nors ir kokie sumanūs patys sau atrodytų, užaugę supras esą genetinė varguomenė? O ar jie žinojo, kad turės galimybę padaryti savo vaikus neįsivaizduojamai protingesnius, stipresnius ir sveikesnius, nei jie patys galėjo būti?

Ir ką gi jie pasirinks?

Po valandėlės Džonas sunerimęs nusigręžė nuo lango. Rozengartenas, be abejo, galėjo suklysti, o ką, jei nesuklydo? O jei suklydo Detorė, tai kiek klaidų jis iš tikrųjų padarė?

Dvylika savaičių. O iki kada galima daryti abortą? Iki šešioliktos savaitės? Ar iki aštuonioliktos?

Pusę penktos Džonas vėl surinko daktaro Detorės telefono numerį ir paliko jam antrą pranešimą, tik gerokai kategoriškesnį už pirmąjį. Skambino ir daktarui Rozengartenui, kurio sekretorės prašė daktarui perduoti, kad norėtų kuo skubiau su juo pasikalbėti.

Iki šeštos valandos nebuvo atsakymo nei iš Detorės, nei iš Rozengarteno. Tada paskambino į Naomės biurą, tačiau sužinojo, kad ji susirinkime. Pažiūrėjo į laikrodį. Jei Detorė šiuo metu yra savo lengvatinio apmokestinimo klinikoje, tai jis gyvena pagal Atlanto laiką, vadinasi,

trimis valandomis lenkia Ramiojo vandenyno laiką, ir ten devinta vakaro. Supykęs jau ketino išsitraukti telefoną ir vėl skambinti, bet kaip tik tuomet kažkas paskambino jam. Džonas stvėrė ragelį nuo svirtelės, tačiau tai buvo ne Detorė.

Skambino *USA Today* žurnalistė, Salė Kimberli, — buvo girdėti linksmas jaunos moters balsas. Ji užtruko spūstyje, 101-ajame greitkelyje, bet už penkiolikos minučių turėtų pasirodyti. O fotografas dar neatvykęs?

— Aš nė nežinojau, kad atvažiuoja fotografas, — atsakė Džonas.

— Jis užtruks labai trumpai — tik pora kadrų, jeigu jų prisireiktų.

Praėjo dar trisdešimt penkios minutės, ir tik tada ji pabeldė į duris. Fotografas jau buvo atvykęs ir triūsė, pertvarkydamas kabinetą.

Detorė vis dar nebuvo paskambinęs, lygiai kaip ir daktaras Rozengartenas.

17

Buvo kokteilių metas, kai šviesos viešbučio bare prigesinamos, o iš garsiakalbių be perstojo groja Šopeną — sukuriamas įspūdis, kad vienoje iš nišų, kažkur už vazonuose augančių palmių, slepiasi pianistas. Oro kondicionieriai veikė per stipriai, tačiau staliukai ir kėdės buvo išdėstyti didesniais tarpais, taigi pokalbiams ši erdvė buvo kaip tik, nors iš tiesų Džonas atsivedė žurnalistę būtent čia todėl, kad tai buvo viena iš nedaugelio vietų universiteto miestelyje, kurioje galima užsisakyti alkoholio.

Jis nusekė pro besisukančias duris į vidų įkandin Salės Kimberli. Tai buvo mandagi, ramiu balsu kalbanti jauna, į ketvirtą dešimtį įžengusi moteris, vilkinti konservatyviu kostiumu. Kūno formos šiek tiek apvalokos, tačiau veidas patrauklus, o manieros, skirtingai nei daugelio žurnalisčių, su kuriomis jam teko susidurti, gana malonios.

Žvilgtelėjo į jos rankas, ieškodamas sužadėtuvių arba vestuvinio žiedo. Ji mūvėjo porą paprastų žiedų, bet ne ant vedybiniam žiedui skirto piršto. Keistas vyriškas instinktas, susijęs su reprodukcinėmis funkcijomis, užprogramuotomis mūsų giminėje, pagalvojo Džonas. Jis niekaip negalėjo jo atsikratyti— vestuvinis žiedas buvo vienas iš tų dalykų, į kuriuos pirmiausia atkreipdavo dėmesį.

Moteris pasirinko kampinį staliuką prie tolimiausios nuo baro sienos, bet ne po garsiakalbiu, kad muzika nenustelbtų įrašo. Ji užsisakė „Chardonnay“, o Džonas — didelį alaus. Jam reikėjo alkoholio nuraminti nervams, kurie buvo visiškai pakrikę nuo šios dienos naujienų, be to, ir numatytas interviu jo toli gražu nedžiugino.

USA Today buvo stambus laikraštis. Geras straipsnis padidintų Džono šansus gauti etatines pareigas, o galbūt ir patrauktų potencialaus jų fakulteto rėmėjo dėmesį. Tačiau iš savo liūdnos patirties žinojo, kad mokslininkui geriau pasisaugoti spaudos ir bet kokios žiniasklaidos.

Salė Kimberli padėjo savo mažą magnetofoną ant stalelio, tačiau, užuot jį įjungusi, pasidomėjo:

— Ar jūsų žmonos vardas Naomė?

— Naomė? Taip.

— Na, žinoma! Pagaliau susiejau! Ji dirba televizijoje, visuomenės informavimo ir reklamos srityje? Naomė Kleson?

— Taip, kino filmai ir televizija.

— Jūs tikriausiai nepatikėsite! Prieš šešerius metus mudvi drauge dirbome — pristatėme „Discovery Channel" laidų apie biologiją seriją!

— Nieko sau! — tarė Džonas, sukdamas galvą, tačiau negalėdamas prisiminti, kad Naomė kada nors būtų apie ją užsiminusi. Nors visko gali būti — vardams jo atmintis netikusi.

— Ji nuostabi, ir man labai patiko. Tuo metu ji laukėsi... — žurnalistės balsas tartum užstrigo. — Atleiskite... aš atsiprašau. Tai nelabai taktiška. Girdėjau apie jūsų sūnų. Labai užjaučiu jus abu. Atsiprašau dėl to, kad sukėliau prisiminimus.

— Viskas gerai.

Po trumpos pauzės Salė tęsė:

— Kaip Naomė laikosi?

— O, laikosi puikiai, ačiū. Ji ištvėrė visa tai.

Džonas norėjo pridurti: *Ji vėl laukiasi!* Vis dėlto susilaikė.

— Tebedirba visuomenės informavime?

— Taip. Kaip tik šiuo metu ji yra dokumentinių filmų kompanijoje „Bright Spark"

— Tikrai? Aš juos žinau. Oho! Reikės paskambinti Naomei ir pakviesti pietų! Jos humoro jausmas fantastiškas!

Džonas šyptelėjo.

Atnešė gėrimus. Jie valandėlę šiaip sau šnekučiavosi, pradėdami gyvenimo Los Andžele pliusais ir minusais ir baigdami skirtingų elektroninių knygų skaityklių privalumais. Salė Kimberli siurbčiojo vyną, tuo tarpu Džonas per kelias minutes ištuštino savo alaus bokalą ir užsisakė antrą, apšilęs vien nuo buvimo čia, su šia moterimi, — jam visai patiko kalbėtis ir jausti, kad įtampa pamažu atslūgsta. Salė Kimberli atrodė tokia nuoširdi ir pažeidžiama, jog Džonas negalėjo nesistebėti, kaipgi jai pavyko ištverti aršioje laikraštpalaikių kovoje už būvį.

Salė buvo netekėjusi, nes, anot jos pačios, rasti šiame mieste vyrų, kurie nebūtų arba beviltiški pasipūtėliai, arba visiškai susimovę, yra didelis vargas. O jos kūno kalba davė suprasti, tiesa, labai subtiliai, tačiau nedviprasmiškai, kad Džonas jai patrauklus.

Pačiam Džonui atrodė, kad ji darosi vis patrauklesnė, todėl tą pačią akimirką įsijungė saugikliai. Per aštuonerius bendro su Naome gyvenimo metus jis niekada nebuvo nuklydęs į šalį; nors viename kitame vakarėlyje ir paflirtuodavo su moterimis, pagundai niekuomet nebuvo pasidavęs. Taigi su šia jauna moterimi reikėtų žaisti labai atsargiai; flirtas — tegul, bet nieko daugiau.

Staiga paaiškėjo, kad jo bokalas vėl tuščias.

— Gal dar vieną baltojo vyno? — pasiūlė Džonas, gręždamasis į padavėją.

Žurnalistė pažvelgė į savo artipilnę taurę.

— Ne, man užtenka, ačiū.

Nuo alaus Džonas maloniai apsvaigo, problemos, susijusios su Naomės nėštumu, atrodė suprantamesnės ir paprastesnės. Medicina nuolat klysta. Rozengartenas skubėjo, negalėjo susikoncentruoti, be to, elgėsi arogantiškai, tvirtindamas, kad jis gali jau dabar, esant tokiai ankstyvai stadijai, nustatyti vaisiaus lytį. O juk jam reikėjo iškamantinėti akušerį, kodėl jaučiasi toks užtikrintas. Deja, Džonas buvo toks apstulbęs, kaip ir Naomė, kad tik vos ne vos įstengė kažką pralementi.

— Ką gi... O aš dar pakartosiu... — Džonas šypsodamasis pabarbeno sau į galvą. — Norint, kad mano smegeninė dabar veiktų, jai reikia reaktyvinio kuro.

Jos veide trumpam pasirodė kažkas panašaus į nepritarimą. O gal jam tik pasirodė?

— Jūsų kalboje jaučiasi akcentas, — pastebėjo moteris. — Labai nežymus.

— Švediškas.

— Žinoma.

— Teko kada nors pabuvoti?

— Tiesą sakant, yra tokia galimybė: jei mane siųstų į Stokholmą parašyti apie Nobelio premiją...

— O gal pati gausite už pasiekimus žurnalistikoje?

— Norėčiau, — Sali nusijuokė.

— Tai pats gražiausias miestas, o jį iš visų pusių supa vanduo. Pasakysiu jums kelių restoranų, į kuriuos būtinai turėsite užsukti, pavadinimus... Ar mėgstate žuvį?

— Mhmm.

— Juose puiki žuvis. Geriausi jūros produktai pasaulyje.

— Geriau negu Los Andžele?

— Jūs mane erzinate?

— Čia juk irgi puiki žuvis, — truputį atsargiai paprieštaravo ji.

— Kai būsite paragavusi žuvies Stokholme, paskambinkite man ir pasakykite tai dar kartą.

Salės Kimberli žvilgsnis galėjo reikšti tik viena: nusivežkite mane ten.

Šypsodamasis jai Džonas skubiai nusigręžė ir galiausiai, akimis sustabdęs padavėją, užsisakė dar vieną didelį alaus iš statinės.

Salė Kimberli palinko į priekį ir įjungė magnetofoną.

— Tikriausiai galime pradėti. Gerai?

— Be abejo, pirmyn! — pritarė jis. — Pasistengsiu nesukelti jokių įtarimų.

Džonas buvo tikras, kad alus smogė jam į galvą, juk išgėrė pernelyg greitai. *Reikia pristabdyti, gurkštelėsiu kelis gurkšnelius iš naujo bokalo, ir ne daugiau.*

Ji išjungė mechanizmą, atsuko juostelę atgal ir, įjungusi iš naujo, luktelėjo keletą akimirkų.

— Paprasčiausiai tikrinu, ar įrašinėja, — paaiškino.

...nesukelti jokių įtarimų, — išgirdo Džonas savo balsą.

Salė Kimberli vėl padėjo savo įrenginį ant stalo.

— Taigi, pone Klesonai, pirmiausia norėčiau paklausti, kas turėjo įtakos jūsų sprendimui užsiimti moksliniais tyrinėjimais?

— O aš maniau, kad norėsite išgirsti apie mano fakultetą ir mūsų veiklą, bet tikrai ne apie asmeninius reikalus.

— Man reikėtų kai kurių biografijos faktų.

— Taip, žinoma.

Padrąsinamai šypsodamasi Džonui ji tarė:

— Gal vienas iš jūsų tėvų yra mokslininkas?

— Ne, mūsų giminėje daugiau mokslininkų nėra. Mano tėvas buvo prekybininkas.

— Ar jis domėjosi mokslu?

Džonas papurtė galvą.

— Nieko panašaus. Jam rūpėjo žvejyba ir lošimas — buvo vaikščiojanti meškerių, valų, pasvarų, masalų, plūdžių, jaukų, šansų prie pokerio lentos ir lenktyninių žirgų formos enciklopedija. Galėjo pasakyti, kuriuo paros metu kuriame vandens telkinyje, nuo namų esančiame iki trisdešimties mylių spinduliu, plaukioja kokios žuvys, taip pat koks žirgas bėga bet kuriose pasaulyje vykstančiose lenktynėse, — Džonas šyptelėjo. — Manau, jis buvo atsidavęs žvejybos ir lažybų mokslams.

— Ar neįžvelgiate analogijos tarp žvejybos ir mokslinių tyrimų metodologijos?

Džonas jautė, kad jam sunku laviruoti tarp noro džiuginti žurnalistę ir poreikio nukreipti pokalbį jam reikiama linkme.

— Manau, didesnę įtaką turėjo mano motina, — tęsė jis. — Ji buvo matematikos mokytoja, negana to, viskuo labai domėjosi. Be kita ko, ji yra labai praktiška moteris. Galėjo vieną dieną imti ir išardyti variklį dalimis, kad parodytų man, kaip jis veikia, o jau kitą dieną — pasodinusi mane gvildenti Emanuelio Svedenborgo religinius raštus. Manau, smalsumą paveldėjau iš jos.

— Atrodo, daugiau turite jos, o ne tėvo genų.

Salė Kimberli pastaba staiga nukreipė Džono mintis atgal prie Detorės.

— Galimas daiktas, — atsakė jis išsiblaškęs.

Kaip, velniai rautų, Detorė galėjo suklysti? Kaip, a? Kaip?

— Ačiū, daktare Klesonai. Dabar norėčiau, kad jūs bendrais bruožais... kad ir dviem sakiniais apibūdintumėte jūsų vadovaujamos tyrimų grupės veiklą?

— Žinoma, be jokios abejonės, — Džonas trumpam susimąstė. — Ką jūs žinote apie žmogaus smegenų konstrukciją?

Moters veido išraiška tapo griežta, tiesa, tik akimirką, tačiau pakako ir tiek, kad jis kuo aiškiausiai suprastų, ką ji norėjo pasakyti. *Tik nereikia manęs laikyti neišmanėle.*

— Esu apsigynusi filosofijos daktaro laipsnį tema „Sąmonės prigimtis", — atsakė ji.

Tai Džoną pribloškė.

— Nejaugi? Kur?

— Tuleino universitete.

— Aš sužavėtas, — Džonas buvo dar ir nustebęs. Tiesą sakant, jis nesitikėjo, kad salė mokslo srityje galėtų nutuokti daugiau, negu to reikia jos darbui.

— Aš tiesiog nenorėjau, kad manytumėte, jog turite reikalą su tuščiagalve.

— Neturėjau nė slapčiausios minties...

Plačiai šypsodamasi Salė Kimberli atsilošė, jos veidas vėl švytėjo.

— Turėjote! Aiškiai mačiau!

Džonas pasiduodamas iškėlė rankas.

— Ei, prašau minutės pertraukėlės! Šiandien man ir taip sunki diena, todėl į pabaigą nebūtina mane visiškai pribaigti!

Atnešė jo alų. Nelaukdamas, kol padavėja pastatys bokalą ant staliuko, Džonas paėmė jį tiesiai iš jos rankų ir nugėrė didelį gurkšnį.

— Tiesa. Jūsų klausimas. Mes tiriame žmogaus organus, o ypač smegenis, norėdami geriau suprasti jų evoliucija iki mūsų dienų, taip pat ir tai, kaip evoliucija pakeis jas ateityje.

— Ir jūs tikitės, kad tai leis sužinoti, kas yra žmogaus sąmonė?

— Būtent.

— Ar „Nervų sistemos darvinizmas" tinkamai apibūdina jūsų simuliacijos programas?

— Tai Edelmeno frazė, — Džonas vėl išgėrė alaus. — Ne, tai ganėtinai skirtingi dalykai.

Jį erzino dėmelė ant dešiniojo akinių stiklo. Nusiėmęs akinius nušluostė juos savo nosine.

— Turėjote sužinoti apie tai Tuleine. Nervų sistemos darviniz-

mas turi daug bendra su roboto, kuriam neįdiegta jokia programa, veikimu, — jam tenka vadovautis įgyta patirtimi, o juk lygiai taip pat elgiasi žmonės. Tai skatina kurti mąstančius mechanizmus, mėgdžiojant tam tikrą žmogaus smegenų veiklą. Mes neužsiimame tuo, mūsų veiklos sritis kita.

Džonas pakėlė akinius priešais šviesą, bet nebuvo patenkintas. Toliau šluostydamas juos kalbėjo:

— Pagal šią metodologiją mes kompiuteriuose simuliuojame milijonus evoliucijos metų, kurdami virtualias primityvių smegenų kopijas, ir stebime, ar, imituodami natūralią atranką, galime gauti kur kas sudėtingesnius modelius, artimesnius mūsų smegenims. Kartu kuriame virtualias šių laikų žmonių smegenis ir leidžiame joms vystytis toliau.

— O štai šioje vietoje aš susipainiojau, daktare Klesonai.

— Vadinkite mane Džonu.

— Džonas, puiku. Ačiū. Sakote, kuriate virtualias *primityvių* smegenų kopijas?

— Taip, teisingai.

— Kiek primityvių, Džonai? Ar toli galite sugrįžti atgal į praeitį? Į paleolitą? Į juros periodą? Ar į kambro?

— Dar toliau. Į archėjaus erą.

Ėmė veikti trečias alaus bokalas. Nustebęs Džonas atkreipė dėmesį, kad nugėrė beveik du trečdalius. Reikėjo lėtinti tempą, tačiau alus iš tikrųjų leido pasijusti pakankamai gerai.

— Vadinasi, kai galiausiai suprasite, kaip susiformavo žmogaus smegenys, jūs suprasite ir žmogaus sąmonę?

— Nebūtinai — šioje vietoje jūs atliekate didelį šuolį.

— Ak, tiesa, — Salė šaipėsi, o balsas atrodė ciniškas. — Vieną gražią dieną jūs išjungsite savo kompiuterį ir tarsite: *Ei, aš ką tik nustačiau, kaip susiformavo žmogaus smegenys. Dabar grįšiu namo pašerti katės*. Tiesa?

Džonas nusišypsojo.

— Taikydamas savo darbo metodus ir išsiaiškinęs, kaip susifor-

mavo žmogaus smegenys, savo kompiuteryje turėtumėte virtualų smegenų modelį. Taigi kitas žingsnis būtų jų tobulinimas, tiesa? Ir ką gi jūs darysite — pridėsite atminties? Savotiški sąsajos įtaisai žmonėms?

— Oho! Jūs per daug skubate.

— Visiškai ne, daktare Kle... Džonai. Aš tik cituoju jūsų pranešimą, kurį publikavote prieš trejus metus.

Jis pagaliau prisiminė ir linktelėjo galvą.

— O, taip. Tikrai, — Džonas nusišypsojo. — Puikiai atlikote namų darbus... Tiesa, tai nebuvo pranešimo tema — aš tik kėliau hipotezę.

Staiga Džonas susirūpino, kad šis pokalbis pakrypo netinkama vaga. Jam reikėjo perimti kontrolę į savo rankas ir jį suvaldyti.

— Paklausykite, visos šios spekuliacijos apie ateitį... Man patinka ši tema, bet ar negalėtume pasikalbėti apie tai neįrašinėjant?

— O, kaip laikotės, bičiuliai? Gal dar įpilti po lašelį?

Staiga šalia jų atsirado padavėja.

Džonas pastebėjo, kad žurnalistės taurė beveik tuščia.

— Žinoma, — atsakė jis. — Sale, gal dar vieną?

Moteris akimirką dvejojo.

— O jūs turite laiko? Ar neužlaikau jūsų per ilgai?

Jis žvilgtelėjo į savo laikrodį. Pusė septintos. Naomė sakė, kad grįš ne anksčiau kaip po devintos.

— Viskas gerai, — tarė Džonas.

— Gerai, tuomet išgerčiau dar vieną „Chardonnay“.

Džonas kurį laiką svarstė, smaksodamas į savo tuščią bokalą. Studentaudamas Švedijoje jis nesunkiai išmaukdavo daugiau kaip pustuzinį bokalų, taip pat ir stipresnio alaus.

— Ir man dar vieną to paties... Bala nematė!

Salė pasislinko arčiau staliuko ir paspaudė magnetofono „Stop“ mygtuką.

— Gerai, keletą minučių pasikalbėkime ne spaudai... Papasakokite, ką manote apie ateitį — mane tai ne juokais sužavėjo.

Džonas, galimas dalykas, niekada nesupras, kodėl tai pasakė, —

galbūt alkoholis išjungė saugiklius, o gal jam dingtelėjo, jog, būdamas mažumėlę atviresnis, galėtų tikėtis iš jos palankesnio straipsnio, o gal tai buvo natūralus vyro poelgis, kai norima pasipuikuoti prieš nuoširdžiai susidomėjusią moterį. Arba jam paprasčiausiai reikėjo paleisti tai, kas per ilgai buvo jame užtvenkta. Bet kuriuo atveju Džonas jautėsi gerai; Salė buvo Naomės draugė, vadinasi, ja galima pasikliauti.

— Ateitis yra projektuojami kūdikiai, — pasakė jis.

— Panašiai kaip... Klonavimas?

— Ne, ne klonavimas. Turiu omenyje genų, kuriuos norėtumėte suteikti savo kūdikiui, atranką.

— Kokiu mastu?

— Suteikiančiu galimybę žmogui perimti kontrolę iš Motinos Gamtos, išsikovoti poziciją, leidžiančią pritaikyti evoliucijos eigą savo reikmėms. Todėl šimtas, o gal ir visas tūkstantis žmogaus gyvenimo metų atrodys kaip niekingos septynios dešimtys.

— Mintis apie projektuojamus kūdikius man kelia nerimą, — atsakė ji. — Esu tikra, kad taip ir įvyks, tačiau bijau. Kiek, jūsų manymu, turi praeiti metų, kai taip atsitiks, tai yra, kada tai taps įmanoma? Dešimt?

— Tai įmanoma jau dabar.

— Netikiu, — paprieštaravo ji. — Nieko panašaus nesu girdėjusi. Niekas iš žmonių, su kuriais man yra tekę kalbėtis, to dar nepasakė.

Alkoholis veikė vis stipriau, Džonui buvo malonu sėdėti kartu su šia vis žavingesne moterimi, pagaliau jis pasijuto iš tikrųjų, o gal net per daug atsipalaidavęs. Slaptumas jį kamavo; juk iš tiesų nieko bloga, jei pasikalbės apie tai su Naomės drauge? Džonas dirstelėjo į magnetofoną. Raudona kontrolinė lemputė buvo užgesusi.

— Pokalbis neįrašomas? Aparatas visiškai išjungtas, tiesa?

— Visiškai.

Šypsodamas jis tarė:

— Jūs kalbatės ne su tais, su kuriais reikėtų kalbėtis.

— O su kuo man reikėtų kalbėtis?

Džonas padunksnojo sau į krūtinę.

— Ogi su manim.

18

Pastatas siūbavo. Neabejotinai. Vieną akimirką, grindims kylant aukštyn, Džonas pamanė, kad jis vėl esąs „Serendipo rožėje". Paskui tiesiai į jį ėmė artėti siena, kuri galiausiai smogė jam į pečius ir išliejo plikinančią juodą kavą iš rankoje laikomo puodelio; gėrimas aptaškė ranką, drabužius ir grindis.

Džonas svirduliavo šonu, vaizdas akyse liejosi. Jam reikia kaip nors išsiblaivyti. Bare jautėsi gerai, tiesiog labai gerai, nejuto nieko bloga, vadinasi, visa tai susiję su pasivaikščiojimu šaltame gryname ore.

Kažkur buvo dingęs netrumpas laiko tarpas. Nuo to momento, kai ėjo į barą, iki dabar, tai yra iki kelionės koridoriumi į savo kabinetą, buvo tuštuma. Jis negalėjo prisiminti, kaip atsisveikino su žurnaliste. Kada ji išėjo?

Kiek aš išgėriau?

Tiesą sakant, nebuvo labai daug? Vos keli alaus bokalai... vėliau jis perėjo prie viskio su ledais. Tik pora viskio stiklų, tik tiek, kad padėtų atsipalaiduoti, ir viskas. Dieve. Kaltas tuščias skrandis, pagaliau suprato. Po vizito pas daktarą Rozengarteną jis nepietavo. Dabar buvo — Džonas pažvelgė į rankinį laikrodį — *Dieve, nejaugi?* — beveik penkiolika po dešimtos. Daugiau kaip tris valandas praleido su žurnaliste. *Ne, tai nebuvo pasimatymas ar kažkas tokio. Aš paprasčiausiai kalbėjausi su moterimi. Norėjau, kad ji parašytų palankų straipsnį, kuris padėtų man gauti finansavimą, tik tiek.*

Bet. Kažkas tamsus nedavė jam ramybės, kažkas slydo iš atminties ir erzino. Tai buvo jausmas, kad viskas ne taip, kad jis padarė nedovanotiną klaidą. Ne, jis nelindo prie jos, nebuvo nieko panašaus į priekabiavimą, tačiau prisiminė, kaip lydėjo Salę į automobilių stovėjimo aikštelę, taip pat staigų, negrabų lūpų susilietimą, kai jos veidas netikėtai atsidūrė šalia jo, jai sumanius pabučiuoti Džoną į skruostą.

Tačiau jam kėlė nerimą ne tai.

Džonas atrakino savo kabineto duris, įjungė šviesą, pastatė ant

stalo puodelį, kuris dabar buvo apytuštis, ir atsisėdo, tik daug smarkiau nei ketino, nes kėdė ant ratukų pariedėjo gerokai atgal.

Pasitikrino balso paštą, čia buvo pranešimas nuo daktaro Rozengarteno, gautas be penkių septintą: atžariu nosiniu balsu akušeris informavo Džoną, kad skambinęs jam, kaip buvo prašytas, tačiau jau turįs išeiti, nes baigėsi darbo laikas.

Džoną pamalonino faktas, kad jis bent teikėsi atskambinti ir padarė tai asmeniškai. Ką gi, ryte vėl reikės bandyti. Skubiai patikrino kitus pranešimus: buvo dar du, šios dienos, tik palikti anksčiau, abu iš Švedijos, ir Džonas jų dar nebuvo išklausęs. Vienas nuo draugo iš Upsalos universiteto — jis rengėsi rudenį atskristi į Los Andželą, o kitas nuo motinos, ji priekaištavo, kad sūnus nesiteikia paskambinti ir papasakoti, kaip praėjo šios dienos apsilankymas pas akušerį. Švedijoje buvo ankstyvas rytas, taigi skambinti jiems dabar tikrai nėra tinkamas metas.

Padėjęs telefono ragelį, pasitikrino elektroninį paštą. Nuo to laiko, kai išėjo į barą, gavo daugiau kaip tuziną laiškų, bet neatrodė, kad nors vienas būtų svarbus. Nebuvo ir laiško nuo Detorės.

Šunsnukis.

Staiga Džonas sumišęs apsidairė, suvokdamas, kad kabinete kažkas ne taip. Kažko trūko, tik jis nesuprato ko. O gal taip tik pasirodė, nes fotografas buvo šiek tiek sujaukęs kabinetą?

Suskambo mobilusis, priversdamas jį krūptelėti. Tai buvo Naomė. Iš balso ji atrodė išsigandusi, nesaugi.

— Kur tu?

— Kabi-inete. Savo kabi-inete. Jau eišiu.

Tai aš tave įtraukiau į šį reikalą, — pagalvojo jis. — *Tai aš dėl visko kaltas.*

— Atleišk... Užši-ibuvau... Turėjau duoti i-interviu... O ji tave pažįšta... Dar nori-i kur nueiti? Mekšikiečių... Mhmmm... Meksikiečių? O gal šuši... Suši-i?..

Džonas suprato, kad nerišliai taria žodžius, bet nieko negalėjo pakeisti.

— Džonai, tau viskas gerai?

— Aiš-š-šku... Aš... Aš... Viškai gerai...

— Tu girtas? Džonai, man atrodo, kad tu girtas.

Jis nevilties sklidinu žvilgsniu žiūrėjo į telefoną, tarytum tikėdamasis dangaus pagalbos.

— Ne... Aššš tik...

— Ar kalbėjai su daktaru Detore?

Iš lėto, rūpestingai tardamas kiekvieną žodį. Džonas pratarė:

— Ne. Jis... Jisss... Pabandy-ysiu iš... iš... ryto.

O, Dieve. Džonas užsimerkė. Ji verkė.

— Aš grįžtu, brangioji... Aš... Aš jau pakeliu-ui.

— Tik nevairuok, Džonai. Atvažiuosiu ir paimsiu tave.

— Galėšiau... Takši-i. Galiu iššikviesti taksi.

Po kelių sekundžių jau daug ramesniu balsu Naomė tarė:

— Aš pati atvažiuosiu. Mes negalime švaistytis pinigais, važinėdami taksi. Pakeliui galėsime užsisakyti ko nors išsinešti. Po dvidešimties minučių būsiu pas tave.

Ji baigė pokalbį.

Džonas nejudėdamas sėdėjo. Vis labiau kankino negera nuojauta. Kabinete tikrai kažko trūko. Ko gi, po paraliais?

Tačiau blogiausia buvo ne tai. Ir ne daktaro Rozengarteno atsakymas, net ne tai, kad negalėjo susisiekti su Detore. Jis dabar labiausiai nervinosi dėl to, ką prikalbėjo žurnalistei. Bandė prisiminti, ką konkrečiai šnekėjo. Ji buvo graži moteris, miela, simpatiška, su ja buvo linksma. Tačiau Džonas jautė, kad elgėsi nelabai diskretiškai ir kalbėjo truputį per daug, daugiau nei buvo ketinęs.

Tačiau tai juk buvo ne spaudai, tiesa?

19

Naomės dienoraštis

Negaliu užmigti. Džonas knarkia it paršas. Jau senokai buvau mačiusi jį tokį girtą. Kodėl jis taip nusilakė? Žinoma, dr. Rozengartenas pribloškė mus abu, bet taip pasigėręs nieko nepakeisi.

O dar lūpų dažų žymė ant veido.

Kalbėjau su savo motina ir Hariete. Abi paskambino, norėdamos išgirsti, kaip šiandien sekėsi. Pasakiau, kad akušeris patenkintas, kad viskas gerai. Harietė paskolino mums visas savo santaupas, tai ką daugiau galėčiau jai pasakyti? Ar kad viskas gerai, išskyrus, ak, taip, vieną smulkmeną: tai ne berniukas, o mergaitė?

Ar tikrai lengviausia manipuliuoti lytį lemiančiais genais? Jei teisingai suprantu, tai moterys turi dvi X chromosomas, o vyrai — X ir Y. Juk jas sugeba atskirti pačiose paprasčiausiose laboratorijose, ir tai atlieka visame pasaulyje. Jei dr. Detorė nesugeba padaryti net tokio paprasto dalyko, kaip galime būti tikri, kad jis teisingai padarė visa kita, dėl ko tarėmės?

Tiek jau to, tarkime, kad visa kita jis atliko be priekaištų — ar mergaitei nekils problemų dėl genų, kuriuos mes parinkome? Norėjome, kad mūsų vaikelis užaugtų šešių pėdų, nes galvojome, jog jis bus vyriškos lyties. Ir ūgį, ir sudėjimą parinkome vyrui.

Vadinasi, viskas blogai.

Džonas yra visiškai tikras, kad dr. Rozengartenas suklydo. Tai įmanoma — man jis nepatiko, o ir mes jam nerūpėjome. Kaip pasakė Džonas, mes jam esame nereikšmingi žmonės, smulkmė.

O, Dieve, tikiuosi, jis suklydo.

Beje, ramybės neduoda dar vienas dalykas. Salė Kimberli. Džonas sako, kad mudvi, anot jos, buvome draugės. Paistalai. Tiesa, mes kartu dirbome, o aš paprastai randu kalbą su dauguma žmonių. Tačiau ji buvo tikra kalė. Nieko nepaisanti kietaširdė. Mes stipriai neapkentėme viena kitos ir to neslėpėme.

Tiesą sakant, yra tik keletas žmonių, kurių esu nemėgusi taip, kaip Salės Kimberli.

O dar tie jos lūpų dažai Džonui ant veido.

20

Naomė buvo nubudusi; Džonas vos ne vos girdėjo, kaip mirksi jos blakstienos. Jo radijas-žadintuvas skleidė, kaip pasirodė, ryškiai mėlyną spektrinę šviesą, kuri buvo užtvindžiusi visą kambarį ir jį erzino. Lauke, tolumoje, spiegė sirena — gerai pažįstamas graudus solo, ausį rėžianti naktinio Los Andželo muzika.

Galva plyšo. Jam reikėjo vandens, tablečių ir miego. Desperatiškai reikėjo išsimiegoti. Nuleidęs kojas per lovos kraštą, paėmė stiklinę, nusinešė ją į vonios kambarį, atsuko šalto vandens čiaupą, prarijo porą „Tylenol“ tablečių ir nupėdino atgal į miegamąjį.

— Kas mūsų laukia? — netikėtai paklausė Naomė, jam grįžus į lovą.

Džonas apčiuopomis surado jos ranką ir ją spustelėjo, tačiau atsako nepajuto.

— Gal reikėtų pagalvoti apie nėštumo nutraukimą, apie abortą?

— Džonai, man niekada nebuvo svarbu, kas gims — berniukas ar mergaitė. Norėjau tik vieno: kad mūsų vaikutis būtų sveikas... Būčiau visiškai laiminga, nežinodama, kaip ir daugelis žmonių, lyties, man užtektų tik žinoti, kad jis ar ji yra normalus. Aš nenoriu aborto, nes tai būtų absurdiška — negalima nutraukti nėštumo vien todėl, kad tu norėjai berniuko, o gimtų mergaitė.

Stojo nejauki tyla. Problema buvo kur kas rimtesnė, ir jie abu tai suprato.

— Laivuose pasitaiko ryšio problemų, — pratarė Džonas. — Jie priklausomi nuo palydovų, o ryšį su palydovais ne visada galima užmegzti, taigi pabandysiu ryte.

Pasigirdo dar viena sirena, visai čia pat, po jos sekė žemas ugniagesių automobilio garsinis signalas.

— Aš ir nenoriu, kad tu darytum abortą, — tęsė jis. — Nebent tik...

Palūkėjusi keletą akimirkų, Naomė paragino:

— Nebent?

— Valstijose yra laboratorijos, atliekančios tam tikrus tyrimus, ir jos gali pateikti įvairiapusę informaciją apie vaisių.

Naomė spragtelėjo mygtuku, įjungdama lemputę prie lovos, ir supykusi atsisėdo.

— Tai nėra šiaip sau produktas, kuriuo galima atsikratyti, Džonai. Tai nėra laboratorinis bandymas Petri lėkštelėje arba vakuuminiame inde, tai ne kokia... kokia nors vaisinė muselė ar kas nors panašaus, — ji kilstelėjo pūkinę antklodę ir tarsi gindamasi sudėjo rankas ant pilvo. — Tai mano kūdikis... mudviejų kūdikis... Ir jis auga manyje. Aš mylėsiu ją arba jį, nesvarbu, kas mums gims. Aš mylėsiu šią būtybę, kad ar kokia ji būtų — keturių pėdų ūgio ar septynių. Aš mylėsiu ją, ir man nesvarbu, ar ji bus genijus, ar protiškai atsilikusi.

— Mieloji, tai visai ne...

Naomė pertraukė vyrą:

— Tai tu pirmiausia pasigavai šią idėją ir įkalbėjai mane. Ne, aš tavęs nė kiek nekaltinu; aš pati viską aiškiai supratau; esu atsakinga už šį sprendimą lygiai taip pat kaip ir tu. Noriu pasakyti, kad aš nebėgu nuo pasekmių. Kad ir kaip būtų, man nėra jokio skirtumo, ar tai Detorė supainiojo lytį, ar Motina Gamta rūpinasi psichine pasaulio sveikata. Manau, tą dieną, kai motinos ims darytis abortus, norėdamos atsikratyti savo vaikais vien todėl, kad šie gali nepateisinti jų lūkesčių, prasidės negrįžtamas procesas.

Džonas taip pat atsisėdo.

— O jei tu būtum žinojusi apie Halį — turiu omenyje jo būklę — prieš jam gimstant, ar būtum laukusi gimdymo, ar būtum leidusi jam ateiti į pasaulį, žinodama, ką jam teks išgyventi?

Naomė neatsakė. Atsigręžęs į ją Džonas išvydo žmonos skruostu riedančią ašarą. Paėmęs savo nosinę, nušluostė ją. Naomės veido išraiška bylojo apie didžiulę kančią.

— Atsiprašau, man nereikėjo to klausti.

Ji nesureagavo.

Vėl išsiropštęs iš lovos Džonas užsimetė frotinį chalatą, ištapeno

iš miegamojo ir perėjo į kitą koridoriaus pusę — jautėsi dar prasčiau negu prieš kelias minutes. Įėjęs į savo darbo kambarį, jis atsargiai apėjo popierių šūsnis, dėžę su diskais, kabeliais ir fotoaparato objektyvais, neperskaitytų žurnalų kaugę, įjungė stalinę lempą ir atsisėdo. Nešiojamasis kompiuteris tebebuvo krepšyje, gulinčiame ten pat, kur jį numetė grįžęs. Išėmęs jį, padėjo ant stalo, atidarė ir prisijungė prie savo kompiuterio universitete. Tada peržiūrėjo elektroninį paštą.

Penkiolika naujų laiškų, įskaitant vieną, parašytą priekaištaujamu tonu, nuo internetinių šachmatų varžovo Gaso Santjano iš Brisbeno. Įžūlus žmogus, pagalvojo Džonas. Santjanas dažniausiai apie savaitę apgalvodavo ėjimą. Tačiau jei tik Džonas prie savo ėjimo užtrukdavo ilgiau kaip porą dienų, australas imdavo jį raginti. *Niekur nedingsi, palauksi,* — pagalvojo jis, apsiblaususiu žvilgsniu tirdamas kitų elektroninių laiškų antraštes, pasirodančias viena po kitos. Staiga jis pajuto, kad miegai išlakstė.

Dr. Detorė — atsakymas.
Tai yra automatinis atsakymas į jūsų elektroninį laišką, išsiųstas iš dr. Leo Detorės raštinės. Dr. Detorė šiuo metu dalyvauja Italijoje vykstančioje konferencijoje, iš kurios grįš liepos 29-ąją.

Liepos dvidešimt devintoji yra rytoj, prisiminė jis. Teisingiau sakant, jau šiandien.

Džonas skubiai grįžo į miegamąjį.

— Detorė buvo išvykęs, mieloji. Gavau elektroninį laišką. Rytoj grįžta!

Užuot patvirtinusi, kad išgirdo žinią, Naomė toliau sėdėjo kaip sėdėjusi, o veidu riedėjo ašaros. Po ilgos pauzės ji galiausiai prabilo, tik labai tyliai.

— Ar smagu buvo dulkintis su Sale Kimberli?

21

Džonas atvyko į savo kabinetą netrukus po devintos, buvo šalta, krėtė drebulys, galvoje sūkuriavo niūrios mintys. Atsisėdo prie darbo stalo su dviem puodeliais — juodos kavos ir šalto vandens, — atplėšęs foliją išėmė dvi „Tylenol" kapsules ir jas prarijo.

Į langą barbeno lietus. Lauke siautėjo audra, jo striukė buvo sušlapusi, tvilo audinio kelnės įmirkusios ir prilipusios prie kojų, o įsispiriami bateliai žliugsėjo po to, kai nulipo nuo šaligatvio tiesiai į gilų vandens klaną.

Vienuoliktą valandą Džonas turėjo skaityti trisdešimčiai studentų paskaitą apie sritis, kuriose medicinos pažanga daro neigiamą įtaką žmonijos evoliucijai. Dėl daugybės mokslinių ir medicinos laimėjimų per pastaruosius keletą tūkstančių metų, pradedant primityviu dantų gydymu ir akių lęšiukais ir baigiant organų transplantacija bei naujomis lėtinių mirtinų ligų suvaldymo priemonėmis, išgyvendavo jau nebe stipriausi ar geriausiai prisitaikantys.

Buvo laikai, kai išmirdavo ištisa žmonių, neturinčių dantų ir negalinčių valgyti, genealoginė šaka, o neprimatantys daug lengviau tapdavo laukinių žvėrių arba priešų grobiu ir išmirdavo, tačiau dabar to nebuvo. Žmonės su trūkumais irgi išgyvendavo ir augino palikuonis, kuriems perduodavo savo negalias. Panašiai išgyveno ir dauginosi žmonės, turintys genetinių organų pažeidimų arba sergantys lėtinėmis ligomis. Pasaulyje kasmet gimsta ne mažiau, o daugiau neįgalių žmonių. Mokslas vogčiomis ir visiškai atsitiktinai keičia darviniškus natūralios atrankos principus.

Džonas su savo studentais atliko eksperimentus su kompiuteriniais evoliucijos modeliais ir lygino rezultatus, gautus imituojant medicinos pažangą ir ją ignoruojant. Jeigu ji nebūtų dariusi įtakos žmonijai, ši būtų toliau natūraliai evoliucionavusi į daug stipresnę nei dabar žmonių giminę. Studentams jis buvo sakęs, kad kitame numatytame eksperimente bus įvestas naujas elementas — genų inžineri-

ja. Tai buvo vienintelė priemonė, leidžianti pasipriešinti laipsniškam žmonių giminės silpnėjimui, kurį lemia medicina. Kompiuteriniai modeliai rodė, kad, į pagalbą nepasitelkus genų inžinerijos, per artimiausius šimtą tūkstančių metų — per tą laiką pasikeistų tik trys šimtai kartų — klestinčių visuomenių atstovai pavojingai susilpnės.

Dar visai neseniai jis nekantriai laukė šios diskusijos, tačiau dabar, tiek daug visko išgyvenęs per pastarąsias dvidešimt keturias valandas, buvo praradęs bet kokį entuziazmą. Dabar norėjo tik vieno: būtiniausiai pamėginti viską išsiaiškinti.

Naomės mestas kaltinimas jį iš tiesų žeidė. Džonas įsikniaubė veidu į delnus. Ji dabar sutrikusi, todėl turėtų nusiraminti; išskyrus pokalbį su žurnaliste, jis nieko daugiau nepadarė, jo sąžinė visiškai švari. Tik ką gi jis, velniai rautų, jai papasakojo?

Žurnalistė pamelavo apie jos draugystę su Naome. Kodėl? Tikėdamasi jį prakalbinti?

Ne spaudai. Juk tai buvo *ne spaudai*. Argi ne?

Džonas surinko daktaro Rozengarteno telefono numerį, o laukdamas, kol atsilieps, prisijungė prie savo elektroninio pašto paskyros. Atsiliepė akušerio sekretorė. Akušeris visą rytą operacinėje. Užsirašiusi Džono telefono numerį, ji pažadėjo perduoti gydytojui, kad šis jam paskambintų, kai tik bus laisvas.

Jis peržiūrėjo naują gautų laiškų srautą. Pastarosiomis savaitėmis Džonas buvo išsiuntęs paraiškas į keletą universitetų ir institucijų, bet iki šio ryto nebuvo gavęs nė vieno atsakymo. Po metų, jeigu nepavyks gauti etatinių pareigų čia, jis praras darbą. Dabar, kai jie kone visas santaupas išleido kūdikiui, kurio Naomė šiuo metu laukėsi, jį buvo apėmusi panika. Knygai užbaigti Džonui reikės dar vienerių metų, tačiau vis tiek iš jos neuždirbs pragyvenimui. Jis neatmetė labai realios galimybės, kad jam gali tekti apskritai pasitraukti iš šios srities ir užsiimti tiriamąja veikla ir programų tobulinimu kurioje nors iš Silicio slėnio kompanijų.

Dvidešimt po devintos Los Andželo laiku. Rytų pakrantės laiko juostoje trimis valandomis anksčiau. Dvidešimt po vidurdienio. Ga-

limas dalykas, kad Detorė jau grįžęs. Džonas surinko jo telefono numerį.

Keturi signalai ir vėl balso paštas: „Jūs paskambinote į Detorės kliniką. Prašome nurodyti savo pavardę ir telefono numerį — nepamirškite šalies kodo — ir palikti balso pranešimą. Netrukus su jums susisieksime."

Džonas paliko dar vieną žinutę ir padėjo ragelį. Įėjo sekretorė su šūsnimi laiškų, ir jis paprašė dar vieno puodelio vandens. Paskui išėmė iš piniginės Salės Kimberli vizitinę kortelę ir paskambino joje nurodytu tiesioginio ryšio telefono numeriu.

Nebuvo girdėti netgi jokio signalo. Po kurio laiko jis išgirdo balso įrašą: „Sveiki. Jūs paskambinote Salei Kimberli. Šiuo metu negaliu atsiliepti, todėl prašau palikti balso pranešimą arba paskambinti man į mobilųjį."

Džonas paprašė kuo skubiau su juo susisiekti, paskui paskambino jai į mobilųjį, bet ir šįsyk akimirksniu įsijungė balso paštas. Paliko dar vieną žinutę.

Galiausiai, baigęs skambinti, suprato, kas jam nedavė ramybės praėjusią naktį: tai buvo įtarimas, kad kabinete kažko trūksta; o trūko Naomės fotografijos, kuri paprastai stovi ant jo darbo stalo. Viena iš Džonui labiausiai patinkančių jos nuotraukų, fotografuota prieš porą metų, kai jie lankėsi Turkijoje. Gražiai įdegusi šviesiaplaukė nuo druskos ir saulės kone visiškai išbalusiais plaukais, su saulės akiniais ant kaktos, į šalis plačiai ištiestomis rankomis, parodijuodama Keitę Vinslet, stovi ant pasenusios guletos pirmagalio.

Džonas atsistojo ir apsidairė. Ją galėjo nuimti vakar vakare apsilankęs fotografas, šiaip ar taip, jis daug ką buvo pertvarkęs. Tačiau kur, po galais, ją nukišo?

Įėjo sekretorė. Džonui pasiteiravus apie fotografiją, ši patikino jos nelietusi. Tada jis vėl atsisėdo ir, gurkštelėjęs vandens, mintimis grįžo prie daktaro Rozengarteno.

Dabar jam reikėjo išsiaiškinti štai ką: jei Rozengartenas teisus ir gims mergaitė, tai kokia tikimybė, kad Detorė galėjo suklysti, parink-

damas kūdikio lytį? Mažesnė, lyginant su kitomis genetinėmis modifikacijomis, kurias jis atliko, ar didesnė? Ar tai buvo vienintelis nukrypimas, ar jų kūdikis būsiąs visiškas nesusipratimas?

Džonas atidarė rinkmeną su adresais, surinko raktinį žodį, ir tuojau pat pasirodė pavardė bei telefono numeris. Daktarė Marija Anand. Nevaisingumo specialistė iš „Sinajaus kedrų" klinikos. Jis ir Naomė lankėsi pas ją prieš šešis mėnesius dėl tyrimų, kuriuos reikėjo atlikti daktaro Detorės prašymu, prieš atvykstant pas jį. Prieš jų apsilankymą, kuris jiems turėjo atsieiti didelius pinigus, Detorė norėjo būti tikras, kad Naomė gali pastoti.

Jis surinko numerį. Laimė, suspėjo pačiu laiku, nes daktarė jau ėjo į susitikimą.

— Paklausykite, daktare Anand. Norėčiau užduoti jums vieną trumpą klausimą. Jeigu embrionui esate parinkusi atitinkamą lytį, kokia procentinė tikimybė, kad taip ir bus?

— Jūs kalbate apie vyriškos arba moteriškos lyties parinkimą?

— Būtent.

— Ši paslauga reguliariai teikiama žmonėms, turintiems genų, galinčių sukelti kuriai nors lyčiai būdingas ligas. Paprastai tuo užsiima preimplantacinė genetika, o ši procedūra atliekama užsimezgant embrionui. Kai ląstelės išauga iki aštuonių, iš besivystančio embriono blastulės atimama vienintelė ląstelė, ir embrionas to nė nepajunta. Lytis nulemta. Viskas labai paprasta.

— O vis dėlto kokia paklaidos riba?

— Nesuprantu jūsų klausimo.

— Tarkime, pora nori susilaukti berniuko. Preimplantacinės genetikos specialistai parenka reikiamą lytį, tačiau po kurio laiko paaiškėja, kad gims mergaitė. Kokia tokio įvykio tikimybė.

Gydytoja buvo nepalenkiama.

— Tai visiškai neįmanoma. Lyties parinkimo atveju klaidos tikimybė yra ypač maža, nes tai tiesiog elementaru.

— Bet taip tikriausiai nutinka? Tiesa?

— Stebimos chromosomos, stebimas jų skaičius. Suklysti neįmanoma.

— Tačiau klaidos moksle neišvengiamos, — Džonas laikėsi savo.

— Gerai, tiesa, laboratorijoje galima ir supainioti. Ne per seniausiai nutiko kaip tik toks įvykis. Vaisingumo klinikoje buvo sukeisti juodaodžių ir baltaodžių porų embrionai, buvo grąžintas ne tas embrionas, todėl baltųjų porai gimė juodaodis kūdikis. Tai gali nutikti.

— Ne tas embrionas? — pakartojo Džonas.

— Aha.

— Sakote, kad įmanoma tik tokia klaida?

— Prašyčiau man atleisti, — tarė daktarė Anand. — Man reikia skubėti — aš iš tiesų vėluoju.

— Žinoma, dėkoju už skirtą laiką, ačiū jums.

— Jeigu reikėtų išsamesnės informacijos, paskambinkite man vėliau, — pasiūlė ji.

— Būtinai. Vadinasi, jei aš teisingai supratau, tai įmanoma vieninteliu atveju: sukeičiant embrionus. Tai yra kitoks yra visas embrionas?

— Taip. Tai labiau įmanoma, nei supainioti kūdikio lytį.

22

Džonas šiaip ne taip išgyveno paskaitą. Jis ekspromtu atsakinėjo į gausius studentų klausimus, kuriuos uždavė po paskaitos, o atsakymai buvo kiek tik įmanoma trumpesni, paskui nuskubėjo atgal į savo kabinetą ir užsidarė. Atsisėdęs patikrino balso paštą.

Čia jis rado Naomės paliktą žinutę. Jos balsas atrodė graudus ir sunerimęs.

— Paskambink man, Džonai, — prašė ji. — Paskambink nelaukdamas, kai tik gausi mano pranešimą.

Jis nuleido telefoną. Ką, po perkūnais, jis galėtų pasakyti Naomei?

Džonas paskambino daktarui Rozengartenui, o atsiliepusiai sekretorei nedviprasmiškai pareiškė *turįs* tuojau pat pasikalbėti su gydytoju.

Keletą minučių palūkėjus, skambant Vivaldžio „Metų laikams", daktaras Rozengartenas pagaliau priėjo prie telefono, o jo kaip paprastai irzlus balsas išdavė, kad jis vėl skuba.

— Skambinu dėl mūsų kūdikio lyties, — paaiškino Džonas. — Ar jūs visiškai tikras, kad gims mergaitė?

Akušeris, nuėjęs pažiūrėti į savo užrašus, vėl šiek tiek uždelsė, o sugrįžęs pareiškė:

— Nėra jokios abejonės, daktare Klesonai. Jūsų žmonai gims mergaitė.

— O jūs negalėjote suklysti?

Stojo ilga nejauki tyla. Džonas laukė, tačiau akušeris nepratarė nė žodžio.

— Ar jūsų išvadoje dėl lyties, — pridūrė Džonas, truputį sutrikęs, — yra paklaidos riba?

— Ne, daktare Klesonai, paklaidos ribos nėra. Kuo dar galėčiau būti naudingas jums arba poniai Kleson?

— Ne... Aš... Manau, kad ne. Dėkoju.

Džonas, supykdytas Rozengarteno arogantiškumo, baigė pokalbį. Tada dar kartą mėgino paskambinti Detorei. Ir vėl įsijungė balso paštas. Paskui surinko paeiliui vieno ir kito Salės Kimberli telefonų numerius, tik jau nepaliko pranešimo. Galiausiai paskambino Naomei.

— Džonai... — jos balsas buvo graudus ir drebėjo. — O, Dieve, ar girdėjai, Džonai?

— Girdėjau ką?

— Nematei naujienų laidos?

— Aš skaičiau paskaitą. Kokių naujienų?

Toliau jis girdėjo jos žodžius su pertrūkiais, tarytum būtų klausęs naujienų suvestinės netinkamai nustatytos radijo stoties bangomis.

— Daktaras Detorė. Sraigtasparnis. Į jūrą. Nukrito. Žuvo.

23

„Šiandien mes gavome liudininko, jachta plaukiojusio prie Niujorko valstijos krantų, pranešimą.“

Džonas žvelgė į diktorių ryškiu kostiumu ir rimtu veidu. Naomė sėdėjo šalia Džono, ant sofos, ir stipriai spaudė jam ranką. Filmavimo kamera buvo užfiksavusi statinį „Bell JetRanger” sraigtasparnio vaizdą, lygiai tokį patį, kuris nuskraidino juos į Detorės kliniką.

Pasigirdo vyro, kalbančio kapotu Naujosios Anglijos akcentu, traškantis, protarpiais nutrūkstantis balsas, perduodamas radijo siųstuvu, jungiančiu laivą su krantu.

„Stebėjau...“ Balsas prapuolė, bet po kurio laiko vėl buvo girdėti. „Skrido žemai, žemiau debesų...“ Vėl nutrūko. „Tik staiga virto ugnies kamuoliu, lyg skrendanti bomba...“ Garsas vėl prapuolė. „Tada vėl pasirodė ir, o, Dieve...“ Jo balsas atrodė užgniaužtas. „Buvo siaubinga.“ Garsas ir vėl dingo. „Nuolaužos padangėje. Nukrito už maždaug trijų mylių nuo mūsų. Skubiai nuplaukėme į vietą....“ Balso vėl nebuvo girdėti. „Nieko. Nebuvo nieko. Visiškai. Tik nykuma. Patikėkite, baisus reginys. Paprasčiausiai prapuolė. Prapuolė.“

Sraigtasparnio nuotrauką pakeitęs „Serendipo rožės“ atvaizdas virto fonu diktoriui.

„Mokslininkas milijonierius skrido į savo plaukiojančią, lengvatinio apmokestinimo zonai priklausančią mokslinę laboratoriją-kliniką, kurioje galintiems sumokėti šešiaženklę sumą teikė kūdikių projektavimo paslaugą. Daktaras Detorė pastarąjį savaitgalį dalyvavo Romoje vykusioje Suinteresuotų mokslininkų sąjungos konferencijoje ir skaitė pranešimą, smerkiantį kaip nusikaltimą žmogiškumui Vatikano reikalavimą tarptautiniu mastu uždrausti eksperimentus su žmogaus embrionais.“

Žinių pranešėjas padarė pauzę, ir fone, jam už nugaros, pasirodė naujausia Detorės fotografija, kurioje jis matyti stovintis ant pakylos, priešais ilgą mikrofonų eilę.

„Aktyviai šioje polemikoje dalyvaujančio daktaro Detorės darbai lyginami su Hitlerio vykdyta eugenikos programa, jo nuotrauka buvo pirmajame *Time* žurnalo viršelyje."

Džonas nuotolinio valdymo pultu išjungė televizoriaus garsą ir, apstulbintas žinios, niūriu žvilgsniu stebeilijo ekraną.

— Ką mes dabar darysime, Džonai?

— Šiandien jau šešis kartus skambinau į kliniką, vildamasis pasikalbėti su kuo nors kitu, su jo kolega daktaru Leu. Deja, išgirdau pranešimą: „Numeris nenaudojamas." Siunčiau du elektroninius laiškus. Abu akimirksniu grįžo atgal — adresatas jų negavo.

— Mums reikia apsilankyti pas kitą akušerį.

— Aš kalbėjau su daktaru Rozengartenu.

— Ir ką jis pasakė?

— Jis buvo neperkalbamas ir tvirtino nesuklydęs.

— Jam sunku pripažinti tai, tiesa?

— Nežinau.. — Džonas dvejojo.

Naomė, balta it popierius, atrodė kraupiai. Kaip jai pasakyti tai, ką jis pats išgirdo iš daktarės Anand? Kad Detorė tikriausiai suklydo, tačiau ne parinkdamas lytį, o supainiodamas embrionus.

Kaip pasakyti, kad ji, galimas dalykas, nešioja kitų žmonių kūdikį?

— Kodėl tas sraigtasparnis sprogo, Džonai?

— Aš nežinau. Būna, kad sugenda varikliai, pasitaiko atvejų, kad lėktuvų varikliai sprogsta.

— Tas žmogus kalbėjo, kad atrodė panašu į bombą.

Džonas atsistojo, perėjo per mažą kambarėlį — užteko kelių žingsnių — prie dekoratyvinio židinio ir pažvelgė į Halio, sėdinčio žaisliniame policijos džipe ir švytinčio iš laimės, nuotrauką. Viena iš tų retų atokvėpio akimirkų jo trumpame gyvenime. Džoną ūmai apėmė pyktis. Jis pyko ant Detorės už jo žūtį — žinojo, kad tai iracionalu, bet jam dabar tai buvo nė motais. Pyko dėl to, kad prarado galimą finansinę paramą savo tyrimams, apie kurią su juo buvo kalbėjęs Detorė. Pyko ant daktaro Rozengarteno. Pyko ant Dievo dėl to, ką jis padarė Haliui. Pyko dėl visų nesėkmių savo gyvenime.

Džonas išgirdo Naomės ištartą žodį; jo reikšmė buvo neabejotina.

Bomba.

Pamišėlių buvo daugybė. Fanatikų, nekenčiančių pažangos, įsitikinusių, kad tik jie teisūs. Ir atsakomybės nejaučiančių mokslininkų, manančių, kad visas pasaulis yra jų laboratorija, o jie gali elgtis kaip tik panorėję: sprogdinti mažus atolus Ramiajame vandenyne, kurti vis modernesnę biologinę ginkluotę, kišti nagus prie žmogaus gemalo, ir visa tai daryti pažangos vardu.

O tarp jų — žmonės, paprasčiausiai norintys gyventi savo gyvenimą. Kai kurie visiškai nekalti, kaip Halis, gimę tikram pragarui.

Mokslas gali neleisti įvykti mažų vaikų, tokių kaip Halis, tragedijoms. Pažanga vieną gražią dieną gali įveikti tokias ligas, kokia sirgo jis. Detorė buvo teisus, sakydamas, kad draudimas mokslininkams atlikti tyrimus su embrionais tolygus nusikaltimui žmogiškumui.

— Niekada nepamiršk, dėl ko mes tai padarėme, Naome, — pratarė Džonas, kurio pakeltas balsas išdavė pyktį, kylantį iš visiško bejėgiškumo ir nusivylimo.

Naomė atsistojo, priėjo prie vyro ir apkabino jį per liemenį.

— Juk tu mylėsi mūsų kūdikį, tiesa? Kad ir kas atsitiktų, mylėsi ją?

Jis atsigręžė ir švelniai pabučiavo į lūpas.

— Žinoma.

— Myliu tave, — tarė ji. — Aš tave myliu, man reikia tavęs.

Naomė atrodė tokia išsigandusi, tokia pažeidžiama. Džonui draskė širdį.

— Ir man tavęs reikia.

— Nueikime šįvakar kur nors prasiblaškyti.

— O ko tu labiau norėtum? Ko nors meksikietiško? Kiniško? Gal sušio?

— Tik ne aštraus. O ką manai apie „Off-Vine"?

Džonas nusišypsojo.

— Juk tai pirma vieta Los Andžele, į kurią tave nusivedžiau pavalgyti.

— Man ten patinka. Reikėtų sužinoti, ar atsirastų laisvas staliukas.

— Paskambinsiu.

— Ar prisimeni, ką ten anuomet man pasakei? Tąsyk, kai sėdėjome kieme. Pasakei, kad meilė yra daugiau negu ryšys tarp dviejų žmonių. Ji panaši į ratu sustojusią gurguolę, kuri it gynybinė siena saugo tave nuo bet kokių išorės pavojų. Prisimeni?

— Taip, — atsakė Džonas.

— Nuo dabar taip ir turės būti.

24

Prieš pat vidurnaktį Naomę ėmė smarkiai pykinti. Džonas klūpėjo vonios kambaryje šalia žmonos ir laikė jos kaktą taip pat, kaip vaikystėje jį prilaikydavo motina.

Ji buvo išvėmusi viską, ką tik turėjo, todėl dabar vėmė vien tulžimi. Jai iš akių bėgo ašaros.

— Viskas gerai, — švelniai pratarė jis, visomis išgalėmis laikydamasis, kad nuo tvyrančio kvapo neimtų žiaukčioti. — Viskas gerai, mieloji.

Sudrėkinęs rankšluostį nuvalė jai burną, lengvais prisilietimais nušluostė akis ir padėjo sugrįžti į lovą.

— Gal jautiesi geriau? — susirūpinęs paklausė.

Naomė linktelėjo; jos akys buvo plačiai išplėstos, pasruvusios krauju ir neraiškios.

— Ar ilgai šis nelemtas pykinimas dar tęsis? Maniau, kad pykinti turėtų *rytais*.

— Gal suvalgei ką nors netinkama?

Ji papurtė galvą.

— Ne.

Džonas išjungė šviesą ir gulėjo nejudėdamas, jausdamas nuo jos kūno sklindantį karštą prakaitą, ir jis pats dabar jautė šleikštulį — nuo jos vėmalų kvapo.

— Kaip tu manai, kas tai iš tikrųjų buvo? — netikėtai paklausė Naomė.

— Apie ką tu?

— Apie tai, kodėl nukrito sraigtasparnis. Ar manai, kad tai buvo bomba?

Ilgai buvo tylu. Džonas klausėsi žmonos kvėpavimo, kuris darėsi vis ritmiškesnis, vis mažiau trūkčiojantis. Kai jam atrodė, kad ji jau giliai įmigo, Naomė vėl prabilo:

— Jis turėjo priešų.

— Daug mokslininkų turi priešų.

— Džonai, ar tu taip pat turi priešų?

— Aš nepakankamai garsus. Esu tikras, kad jei būčiau plačiai žinomas, atsirastų daugybė fanatikų, stipriai neapkenčiančių mano pažiūrų. Visi, kurie tik išdrįsta iškelti galvą aukščiau, su kuriais skaitomasi, turi priešų. Tačiau nemėgti to, ką kažkas daro, yra viena, o sprogdinti — visiškai kas kita.

Po kurio laiko ji paklausė:

— Kas, tavo nuomone, laukia šios laboratorijos-laivo?

— Nežinau.

— Juk kas nors vis tiek turėtų imtis administravimo. Jiems teks atšaukti sutartis su pacientais, taigi laive turėtų būti kas nors, su kuo galėtum susisiekti, žmogus, kuris peržiūrėtų mūsų dokumentus ir išsiaiškintų, kas iš tiesų įvyko, tiesa?

— Ryte vėl pamėginsiu. Gal pavyks pasikalbėti su daktaru Leu — jis man pasirodė išmanantis savo darbą.

Džonas užsimerkė, tačiau smegenys veikė visu pajėgumu. Detorė tikriausiai detaliai užrašinėjo viską, ką tik atlikdavo su kiekvienu embrionu. Jo dokumentuose turėtų būti viskas. Daktaras Leu turėtų žinoti visus atsakymus, dėl to negalėjo kilti jokios abejonės.

— O gal tokia Dievo valia? — Naomės balsas buvo švelnus it kūdikio.

— *Dievo* valia? Ką nori tuo pasakyti?

— O ką, jei jis supykęs dėl... tu pats žinai... Dėl to, ką mes padarėme... Dėl to, ką žmonės bando daryti. O Dievas taip išlaiko pusiausvyrą.

— Vimdydamas tave ir užmušdamas daktarą Detorę?

— Ne, aš taip nemaniau. Norėjau pasakyti...

Stojo ilga tyla. Džonas išsiropštė iš lovos. Jis vėl užsimanė vandens, jam reikėjo tablečių ir miego. Desperatiškai reikėjo geriau išsimiegoti.

— Galbūt Dievas nusprendė, kad mums reikia mergaitės, o ne berniuko, — tęsė Naomė.

— Kodėl tu taip staiga ėmei kalbėti apie Dievą? Man atrodė, kad Dievu per daug nesižavi?

— Todėl... Aš tik svarstau, o ką, jei daktaras Detorė nesuklydo? O jei tai Dievas įsikišo?

Džonas žinojo, kad nėštumas sutrikdo moters hormonų veiklą, o šie gali sutrikdyti smegenų veiklą. Gal taip ir buvo.

— Mieloji, — jis atsisėdo ant lovos. — Detorė susimovė. Nemanau, kad čia būtų įsikišęs Dievas. Tai mokslininkas pridarė kažką bloga.

— O mes nežinome, ar labai bloga?

— Mes nesame tikri, ar tai iš tiesų bloga. Aš vis dar manau, kad Rozengartenas yra pasipūtėlis, ir jis galėjo suklysti, tačiau nenori to pripažinti. Mes kreipsimės į kitą specialistą. Nemanau, kad mums šiuo laikotarpiu reikėtų pernelyg nerimauti.

— Kodėl mes neperskaitėme visko, kas tik susiję su jo... jos... genomu?

— Neskaitant kainos, tai nėra tik paprastas informacijos perskaitymas, tai yra visapusiška analizė. Tūkstantis du šimtai genų yra atsakingi už prostatą; septyni šimtai — už krūtis; penki šimtai — už kiaušides. Tai labai sunki užduotis.

— Jei daktaras Detorė sugebėjo tai padaryti, na, žinoma... Norėjau paklausti, kaip jis sugebėjo taip pralenkti kitus? Ir laikė tai paslaptyje?

— Moksle tokie atvejai dažni. Būna, kad kas nors išsiveržia toli į priekį, o kai kada taip toli, jog žmonės nesupranta atradimo vertės. Jis yra... buvo... nepaprastai sumanus. Be to, disponavo neribotais piniginiais ištekliais.

Be kita ko, Detorė užsiėmė ir šešėline veikla — dėl to nebuvo jokios abejonės, tik Džonas Naomei to nepasakė, nenorėdamas, kad ji imtų dar labiau nerimauti. Plaukiojanti klinika negalėjo padengti Detorės išlaidų net ir tuo atveju, jei neskaičiuotume jo paties išlaidų. Ką jau kalbėti apie tai, kiek laiko atima ši veikla.

Iš altruizmo? Dėl žmonijos gerovės? O gal...

Džonas nugrimzdo į neramų miegą.

Po kurio laiko, gana greitai, suskambo jo telefonas.

25

Džonas nubudo krūptelėdamas, jausdamasis pervargęs ir sutrikęs. Kiek, po galais, dabar valandų?

6.47 — rodė laikrodis.

— Fantens... — sujudėjo Naomė.

Kas, velniai rautų, skambino tokiu laiku? Turbūt iš Švedijos. Net ir praėjus aštuoneriems metams jo motina nesuvokė laiko skirtumo. Jiems persikėlus gyventi į Los Andželą, ji ne kartą yra skambinusi ir antrą, ir trečią valandą nakties. Trys telefono signalai, ir įsijungė atsakiklis.

Džonas užsimerkė ir po kelių akimirkų vėl miegojo.

Penkios po septintos telefonas vėl suskambo. Jo motina? Kokia nors bėda? Gali palaukti, turės palaukti, niekur nedings, kad ir kas tai būtų. Devintą valandą Džono laukė fakulteto susirinkimas koledže, todėl jam būtinai reikėjo dar nors valandėlę nusnausti. Jis nustatė žadintuvo signalą septintai valandai penkiolika minučių. Užsimerkė.

Netrukus telefonas suskambo dar kartą. Džonas gulėjo užsimerkęs, kad į akis nespigintų kambarį užliejusi ryški saulės šviesa. Jautė judant lovą. Kėlėsi Naomė. Skambėjimas liovėsi.

— Pažiūrėsiu, kas ten, — tarė ji.

— Tiek to, mieloji, tegul sau skambina!

Žmona išėjo iš miegamojo. Netrukus ji grįžo.

— KTTV, — paaiškino ji. — Trys žinutės, kurias paliko kažkokia moteris vardu Bobė.

— Bobė? Nepažįstu jokios Bobės. Ko jie nori?

— Ji nepaaiškino, tik nori, kad tu paskambintum. Sako, skubu.

KTTV buvo „Fox“ televizijos dukterinė įmonė, viena iš Los Andželo televizijų. Prieš keletą mėnesių Džonas buvo davęs interviu jų laidai apie evoliuciją.

— Velniai rautų, ar jie nežino, kokiu paros metu reikia skambinti? — tarė Džonas, pagaliau visiškai nubudęs, nors smegenis dar veikė nuovargis ir tabletės.

Telefonas vėl suskambo.

— Tai neįtikima! — šūktelėjo jis, griebdamas ragelį šalia lovos.

— Sveiki, esu Danas Vagneris iš KCAL. Ar kalbu su daktaru Klesonu?

— Ar žinote, kiek dabar valandų? — paklausė Džonas.

— Taigi... Mhmmm... Iš tiesų, ankstyvas metas, bet aš paprasčiausiai tikėjausi, kad jūs galbūt sutiksite duoti trumpą interviu mūsų rytinei laidai...

Džonas bakstelėjo mygtuką, nutraukdamas pokalbį. Atsisėdo.

— Kas čia per velniava?

Naomė, įsisupusi į frotinį chalatą, sumišusi žvelgė į vyrą.

— Kokia nors sensacija — gal koks svarbus atradimas iš tavo srities. Gal tai kaip tik šansas tapti žinomam. Nesielk taip kvailai, pirmyn!

Džonas išlipo iš lovos ir nuėjo į vonios kambarį. Apsivilkęs chalatą, įsmeigė žvilgsnį į veidrodį. Į jį spoksojo kažkoks persikreipęs popieriaus baltumo veidas pajuodusiais paakiais, su viršugalvyje styrančiais plaukais, primenančiais ką tik nupjautus šiaudus. Jis turėjo daugmaž valandą, per kurią reikėjo išsimaudyti, nusiskusti, išmaukti kavos šlakelį, įšokti į automobilį ir atsidurti universiteto miestelyje.

Ir vėl suskambo tas prakeiktas telefonas.

— Ne-e-e-liesk jo!!! — užstaugė jis Naomei.

— Džonai...

— Neliesk, pasakiau!

— Džonai... Kas tau?..

— Aš visiškai nemiegojau, štai kas man. Aišku? Aš visiškai nemiegojau, aš tris mėnesius nesimylėjau, o mano žmona laukiasi, ir tik vienas Dievas žino, kas gims. Ar norėtum sužinoti dar ką nors?

Tuo metu telefonas nutilo, tačiau po akimirkos vėl pratrūko. Nekreipdama dėmesio į Džoną, Naomė atsiliepė.

— Skambina Džodė Parker iš KNBC naujienų. Ar tai Klesono rezidencija?

— Taip. Kuo galėčiau padėti?

— Norėčiau pasikalbėti su profesoriumi Džonu Klesonu?

— Gal galėčiau jam perduoti, apie ką būtų šis pokalbis? — pasidomėjo Naomė.

— Žinoma. Norėtume atsiųsti jam į namus automobilį, kuris atvežtų jį į studiją — trumpam interviu.

— Kalbėkite su mano vyru, — tarė ji.

Džonas pirštu perbraukė sau per kaklą.

Dengdama ragelį delnu Naomė sušnabždėjo:

— Paimk telefoną.

Džonas papurtė galvą.

— Džonai, dėl Dievo...

Džonas stvėrė telefoną iš žmonos rankos ir nuspaudė išjungimo mygtuką.

— Kodėl taip elgiesi? — griežtai paklausė ji.

Džonas supykęs pažvelgė į ją.

— Todėl, kad aš pavargęs, aišku? Labai pavargęs. Devintą valandą manęs laukia fakulteto susirinkimas, „Compos mentis“. Jame dalyvaus mažų mažiausiai du aukštesnieji vadovybės nariai, nuo kurių gali priklausyti, ar aš gausiu etatines pareigas, ar ne. O jei negausiu darbo, tai po metų man teks eiti į gatvę groti bandža arba sankryžose prie šviesoforų plauti automobilių priekinius stiklus, kad turėtume už ką nupirkti maisto mūsų naujagimiui. Ar tu ko nors nesupratai?

Naomė rankomis apsivijo vyrą; jos gerklė buvo visiškai išdžiūvusi po to, kai išvėmė viską, ką tik galėjo išvemti; ji jautėsi išsekusi dėl bemiegės nakties ir rūpesčio.

Nepaisant visko, ką jiems teko išgyventi, nepaisant visų skausmingų injekcijų, diskusijų, sunkių apsisprendimų, patirto pažeminimo, sielvarto, nepaisant išlaidų ir daktaro Detorės mirties, ji jautėsi išsigandusi labiau nei bet kada anksčiau.

Dabar viskas keitėsi. Jųdviejų su Džonu bendras gyvenimas, šis nedidelis namelis, jų sukurtas pasaulis, visa gera, ką jie drauge turėjo, jų nuostabi meilė vienas kitam, — staiga viskas ėmė ir pasikeitė.

Džonas atrodė lyg pašalietis.

Kūdikis, kurį ji dabar nešiojo, ši maža jos gimdoje auganti būty-

bė mažytėmis rankelėmis ir kojytėmis, tokia trapi ir visa savo esybe priklausoma nuo jos, — nejaugi ir ji taps svetima? *Juk aš mačiau tave, esančią manyje, mačiau skenografijoje, krutinančią dailias mažas rankutes ir kojytes. Aš nieko prieš, jei esi mergaitė, o ne berniukas. Neprieštarauju. Aš tik noriu, kad būtum sveika.*

Naomė pajuto, nors ir suprato, kad veikiausiai tik įsivaizduoja visiškai silpną, nežymų krustelėjimą jos viduje. Tarytum pritarimą.

— Džonai, — sušnabždėjo ji. — Neleiskime, kad tai mus sužlugdytų... tai, kas vyksta... Šis mūsų kūdikis... Ne...

Vėl pasigirdo telefono skambutis.

Džonas laikė ją tvirtai apglėbęs.

— Turime išlikti tvirti, mieloji. Tu ir aš. Turime būti gurguolė — pameni? Ratu sustojusi gurguolė. Aš myliu tave labiau už viską pasaulyje. Prašau, nekreipk dėmesio į tą telefoną, nukelk jį nuo svirties nors dešimčiai minučių. Aš negaliu vėluoti į susirinkimą. Prašau, suprask: joks sumautas interviu neprilygs šiam susirinkimui.

Naomė nukėlė telefono ragelį. Džonas išsimaudė, nusiskuto, pakštelėjo žmoną į skruostą, čiupo automobilio raktelius, taip pat krepšį su nešiojamuoju kompiuteriu ir išskubėjo pro pagrindines duris į kiemą.

Ant drėgnos vejos gulėjo nusviestas rytinis laikraštis. Džonas jį pakėlė, išvyniojo ir žvilgtelėjo į pirmąjį puslapį. Jo dėmesį patraukė gerai pažįstama nuotrauka. Nepaprastai gerai pažįstama. Žavi moteris stambiu planu, su aukštyn ant galvos pakeltais saulės akiniais. Veide aiškiai matyti savimi pasitikinčios ir supančiam pasauliui abejingos „piniginogos bobos“ išraiška. Pagaliau jis suprato, kodėl ji atrodė tokia pažįstama.

Tai buvo Naomė.

O aukščiau — jo paties fotografija, tik dvigubai didesnė. Jo veidas, žiūrintis tiesiai į objektyvą, o už jo pavaizduota dviguba DNR spiralė.

Šį laikraštį Džonas gaudavo kasryt. *USA Today*. Antraštė pirmajame puslapyje skelbė:

LOS ANDŽELO PROFESORIUS PRISIPAŽĮSTA:
MUMS GIMS SUPROJEKTUOTAS KŪDIKIS

26

Kai į susitikimą skubantis Džonas prisiartino prie universiteto, šalia įėjimo stovėjo keturi naujienų agentūrų vanai. Priešais juos buvo susispietęs pulkelis žmonių, dalis jų rankose laikė fotoaparatus arba televizijos kameras, kai kurie — mikrofonus. Džonas išgirdo šūktelint jo pavardę. Paskui dar kartą, tik jau garsiau.

— Daktare Klesonai?

Pasigirdo kitas balsas:

— Jūs esate tikra, kad tai jis?

— Žinoma, daktaras Klesonas!

Neaukšta tamsiaplaukė moteris, kurią Džonas lyg ir buvo kažkur matęs, prikišo prie pat jo mikrofoną. Netrukus Džonas prisiminė, kodėl ji jam atrodė pažįstama: moters veidą dažnai matydavo naujienų laidoje.

— Daktare Klesonai, gal galėtumėte paaiškinti, kodėl judu su žmona nusprendėte projektuoti savo kūdikį?

Tiesiai į veidą kažkas smeigė dar vieną mikrofoną.

— Daktare Klesonai, o kada jūsų kūdikis turėtų gimti?

Ir trečias mikrofonas.

— Daktare Klesonai, ar galite patvirtinti, kad jūs ir jūsų žmona savo naujagimiui iš anksto parinkote lytį?

Laviruodamas pro juos Džonas, daug mandagiau nei buvo ketinęs, tarė:

— Atleiskite, bet tai asmeniška, ir aš neturiu ką jums atsakyti.

Vestibiulyje jam už nugaros užsidarius lifto durims, Džonas pajuto akimirkos palengvėjimą. O paskui ėmė drebėti.

Mumyse išlikę daug primityvių instinktų, pagalvojo jis susirūpinęs, dešimt minučių vėluodamas į susirinkimą. Prieš išmokdamas kalbėti žmogus labai pasikliovė savo akimis, kuriomis sekdavo kūno kalbą. Kėdėse įsitaisiusių žmonių sėdėsena, jų rankų ir plaštakų padėtis, akių žvilgsniai pasakė viską.

Džonui pasirodė, tarsi jis būtų įėjęs į patalpą, kuri ką tik buvo nežymiai pertvarkyta. Dešimt bendradarbių, su kuriais kartu dirbo pastaruosius pustrečių metų ir kuriuos tarėsi pakankamai gerai pažįstantis, dabar atrodė it būtų atsidūrę neįprastoje vietoje. Tuo tarpu jis pats pasijuto nelyginant įsibrovėlis į uždarą klubą.

Sumurmėjęs atsiprašymą dėl pavėlavimo, Džonas užėmė savo vietą prie posėdžių stalo, išsitraukė iš kišenės „BlackBerry", o iš krepšio — nešiojamąjį kompiuterį ir padėjo juos ant stalo priešais save. Kolegos laukė jo tylėdami. Dabar Džonas visiškai nenorėjo dalyvauti šiame susirinkime; dabar jis norėjo nueiti į savo kabinetą ir paskambinti žurnalistei.

Salė Kimberli.

Oho! Reikės paskambinti Naomei ir pakviesti pietų!

Jis tik vargais negalais tvardė pyktį žurnalistei.

Ne spaudai. Juk tai buvo ne prakeiktai spaudai. Ji neturėjo teisės išspausdinti nors vieną jo ištartą žodį.

— Ar viskas gerai, Džonai? — nosiniu Filadelfijos akcentu pasidomėjo Solas Harančekas.

Jis linktelėjo.

Devyniose porose akių blykstelėjo abejonė, tačiau nuomonės nepareiškė nė vienas, ir jie tuojau pat ėmėsi susirinkimo dienotvarkės, pagal kurią reikėjo peržiūrėti jų dabartinę programą. Tačiau gana greitai — pastaraisiais mėnesiais tai jau buvo tapę norma — susirinkimas virto diskusija jiems visiems ramybės neduodančiu klausimu: kas ateinančių metų gale laukia viso departamento apskritai ir jų visų asmeniškai? Solas Harančekas turėjo etatines pareigas, bet likusiųjų ateitis buvo miglota. Kol kas jokio susidomėjimo neparodė nė viena vyriausybės finansinė tarnyba, institucija, labdaros organizacija, kompanija ar kuris nors iš kitų universitetų, į kuriuos jie buvo kreipęsi.

Džonas nedalyvavo diskusijoje. Išvydęs antraštę rytiniame laikraštyje ir išraišką kolegų veiduose, jis jau nebuvo tikras savo ateitimi mokslinėje tiriamojoje mokslo srityje.

Jis nebuvo tikras netgi savo santuokos ateitimi.

Pusę dešimtos jis įkišo telefoną į kišenę, paėmė kompiuterį, pakėlė krepšį ir atsistojo.

— Prašau atleisti, aš... — nebaigęs sakinio, Džonas iškurnėjo iš posėdžių salės.

Koridoriumi eidamas link savo kabineto ir jausdamas akyse besitvenkiančias ašaras, jis labiausiai nenorėjo susidurti su kuriuo nors iš savo studentų, galiausiai atrakino duris ir, įėjęs į vidų, uždarė jas paskui save.

Ant stalo gulėjo krūva laiškų, o balso pašto dėžutėje lauke trisdešimt vienas naujas pranešimas.

Dieve.

O kur dar penkiasdešimt septyni nauji elektroniniai laiškai.

Suskambo telefonas. Tai buvo Naomė, o balsas išdavė, kad ji ne juokais įpykusi.

— Mane nuolat bombarduoja skambučiai. Tavo nauja mylimoji gerokai pasidarbavo, išplatindama mano darbo telefono numerį.

— O, Jėzau. Naome, ji jokia mano mylimoji, kad ją kur velniai nujotų! — užstaugė Džonas, tačiau netrukus pasijuto pasibaisėtinai. Žmona juk nepadarė nieko bloga, ji nenusipelnė to, visa tai buvo jo prakeikta ir idiotiška klaida. Niekas kitas dėl to nekaltas.

— Atleisk, mieloji, — paprašė jis. — Aš...

Tačiau ji padėjo ragelį.

Velniava.

Džonas surinko Naomės tiesioginio ryšio telefono numerį, bet šis buvo užimtas.

Jis beviltiškai žvelgė į telefoną, į savo kompiuterio ekraną, į plikas kabineto sienas. Sekretorė buvo padėjusi rytinę korespondenciją ant darbo stalo, o beveik pačioje šūsnies viršūnėje gulėjo ranka užrašyta „Jiffy“ banderolė, kurioje buvo kažkas kieta. Smalsaudamas Džonas atplėšė ją sidabriniu peiliu laiškams, kurį Kalėdų proga padovanojo Naomė, ir išėmė tai, kas joje buvo — du elastingomis juostelėmis surištus plono kartono lapus, skirtus kažkam apsaugoti.

O viduje buvo nuo jo stalo dingusi Naomės nuotrauka iš Turkijos. Ta pati nuotrauka, kuri atsidūrė *USA Today* pirmajame puslapyje.

Voke Džonas rado ir perlenktą popieriaus lapelį. Trumpą, ranka rašytą raštelį be nurodyto adreso ir telefono numerio. Jame perskaitė:

Sveikas, Džonai! Buvo malonu susitikti. Ačiū, kad paskolinai. Viso geriausio. Salė Kimberli.

Ak, tu kale! O, Dieve, kas per kalė!

Atsidarė durys. Į vidų įėjo Solas Harančekas.

— Ar galiu... na... minutėlę sutrukdyti tave, Džonai?

Jis lūkuriavo, siūbuodamas ir grąžydamas rankas taip, it būtų atėjęs pranešti žinios apie pasaulio pabaigą.

Džonas žiūrėjo į jį ir nieko nesakė.

— Esi juodasis arklys, — tęsė Solas. — Aš... mes... Norėjau pasakyti... kaip ir... Pats supranti... Mes nė nenutuokėme, kad tu ir... — jis vėl ėmė grąžyti rankas. — Paklausyk... Tavo asmeninis gyvenimas yra tavo paties reikalas, tačiau aš... kažkas parodė man tą laikraštį, *USA Today*, — tai taręs nervingai papurtė galvą. — Jei nenori kalbėti šia tema, jokių problemų, viskas gerai, tik pasakyk.

— Aš nenoriu apie tai kalbėti, — atsakė Džonas.

Linksėdamas it automatas Solas Harančekas nusigręžė į duris.

— Na ir gerai, teisingai...

Tačiau Džonas jį pertraukė:

— Solai... Paklausyk, aš visai ne tai turėjau galvoje, bet tiesiog... Spėju... Aš atėmiau iš savęs galimybę gauti etatines pareigas, tiesa?

Kažkas ir vėl jam skambino.

— O norėtum? — paklausė Harančekas.

Džonas atsiliepė į skambutį, tikėdamasis, kad galbūt skambina Salė Kimberli. Tai buvo ne ji. Skambino moteris vardu Barbara Straton, ji teiravosi, ar Džonas nesutiktų duoti trumpo interviu telefonu radijo laidai. Jis atsisakė, ir vėl mandagiau nei ketino, paskui padėjo ragelį.

— Buvau idiotas, Solai, — paaiškino jis.

— Ar tai, ką perskaičiau, tiesa? Ar tu ir Naomė iš tikrųjų buvote pas Detorę?

Telefonas vėl ėmė skambėti. Džonas nekreipė į jį dėmesio.

— Tiesa.

Harančekas nuleido rankas ant kėdės atlošo.

— O, vaikine...

— Ar žinai ką nors apie jį?

— Jis dirbo čia, šiame universitete. Tai buvo devintame dešimtmetyje, porą metų. Ne, apie jį nieko nežinau, išskyrus tai, ką skaičiau... O dabar jis jau miręs, tiesa?

— Taigi. O kokia tavo nuomonė apie jo darbą?

— Detorė buvo sumanus vyrukas, o jo IQ gerokai viršijo vidurkį. Aukštas intelekto koeficientas nebūtinai padaro didžiu ar bent jau geru žmogumi. Tai tik reiškia, kad tavo galva pajėgi tam šūdui, iki kurio kitiems pernelyg toli.

Džonas nieko neatsakė.

— Klausyk, tai ne mano reikalas. Esu per daug įžūlus, klausdamas apie tai. Tačiau didžiausia problema, Džonai, yra ta, kad šis straipsnis ne per daugiausia pasitarnauja tavo, kaip mokslininko, reputacijai, o netiesiogiai ir mūsų fakultetui.

— Tačiau tai, kas rašomas laikraštyje, visiškai nepanašu į tiesą, Solai. Juk žinai, kad viskas iškreipiama. Spauda mėgsta tvirtinti, kad mokslas daug labiau pažengęs į priekį, nei yra iš tikrųjų.

Kolega nepatikliai žiūrėjo į Džoną.

— Nori, kad aš atsistatydinčiau? Tu nori tai pasakyti?

Harančekas kategoriškai papurtė galvą.

— Visiškai ne. Negali būti apie tai nė kalbos. Dabar nepalankus metas, tegul viskas lieka taip, kaip yra.

— Atsiprašau, Solai, — tarė Džonas. — Ką aš galėčiau padaryti, kad išsaugočiau savo galimybes užimti etatines pareigas?

Harančekas žvilgtelėjo į savo laikrodį.

— Man reikia grįžti atgal į susirinkimą.

— Atsiprašyk dėl manęs, Solai. Gerai?

— Bus padaryta, — Solas uždarė duris.

Džonas vėl stebeilijo į Salės Kimberli raštelį. Jis pyko ant jos, bet

dar labiau — dėl savo kvailumo. Jis maloniai bendravo su ja, atsivėrė jai, tikėdamasis palankaus straipsnio apie jo fakultetą. Kodėl, velniai rautų, pamiršo, kad gyvenime tai negalioja?

Jis pasiėmė puodelį kavos ir atsisėdo. Beveik tą pačią akimirką pasigirdo telefono skambutis. Skambino Naomė, o jos balsas buvo labai tylus ir virpėjo.

— Džonai, ar matei naujienas? Pastarąjį pusvalandį...

— Ne, — atsakė jis. O kodėl klausi?

— Daktaras Detorė. Jį nužudė religiniai fanatikai... Jie prisiima atsakomybę ir tvirtina, kad Detorė tarnavo šėtonui. Jie vadinami Trečiojo tūkstantmečio mokiniais. Teigia padėję bombą sraigtasparnyje. Jie paskelbė, kad kiekvienas užsiimantis genetika taps jų teisėtu taikiniu. Aš tikrai bijau, Džonai.

27

Mažoje montavimo patalpoje Naomė žiūrėjo naujojo laidų ciklo apie katastrofas išgyvenusius žmones, — ji buvo pasamdyta sukurti reklamą, — pirmojo epizodo dar neišbaigtą iškarpą, galiausiai paliko kitam kartui ir išvažiavo namo.

Jai reikėjo susikaupti, reikėjo kaip nors ištrinti iš atminties žinią apie daktarą Detorę, ignoruoti nerimą dėl joje besivystančio naujagimio, nekreipti dėmesio į įtarimus, kad Džonas permiegojo su bjaurybe žurnaliste Sale Kimberli.

Nekreipti dėmesio ir į aplinkinių, su kuriais dirbo, žvilgsnius. Naomė spėliojo, kas iš jų perskaitė straipsnį arba girdėjo apie jį. Kai kurie turėjo būti skaitę, be abejo, tačiau niekas jai nieko nepasakė, ir nuo to buvo tik blogiau. Lorė buvo vienintelė draugė, kuri susisiekė su ja.

— Brangioji, kokia nuostabi naujiena!

Jos balsas skambėjo neįprastai. Tiesa, pompastiškai, kaip visada, bet nelabai natūraliai, pernelyg pompastiškai, tarytum būtų vaidinusi ir visomis išgalėmis, tačiau nelabai sėkmingai, bandžiusi nuslėpti antipatiją.

— Ir nieko mums nepasakojai!

Naomei atrodė, kad per pastarąsias dvi dienas aukštyn kojomis vertėsi visas jos gyvenimas. Ji nešiojo mergaitę, o ne berniuką. Žuvo Detorė. Fanatikai grasino susidoroti. Jos veidas atsidūrė didžiausio Amerikoje laikraščio pirmame puslapyje. Ji jau nebegalėjo pasitikėti savo vyru.

Naomė desperatiškai troško grįžti į Angliją. Vėl būti kartu su motina ir seserimi. Džonas visada kalbėjo apie santuoką kaip apie ratu sustojusią gurguolę, kuri apsaugo nuo supančio pasaulio, bet jis klydo. Tavo artimieji pagal kūną ir kraują buvo toji gurguolė. Jie buvo tie žmonės, kuriais gali pasikliauti. Niekas kitas. Net ir tavo vyras.

Naomė prisiminė prieš daugelį metų skaitytą eilėraštį, kuriame namai vadinami vieta, kur tave visada įsileis ir priims.

Štai kur ji norėjo dabar būti. Namuose.

Savo namuose, Anglijoje.

Tikruosiuose namuose.

— Šūdas.

Ji staiga nuspaudė stabdžių pedalą, sustabdydama senutę „Toyota“ šalia hidranto, ir paklaikusi iš siaubo žiūrėjo į ją pasitinkantį reginį. Išilgai medžiais apsodintos gatvės, iš abiejų pusių supdami jų namą, rikiavosi lengvieji automobiliai, žinių laidų vanai ir sunkvežimiai. Vejos pakraštyje stovėjo nedidelis būrelis žmonių, mojuojančių fotoaparatais ir mikrofonais.

Naomė nustebo, išvydusi ankštoje pastogėje prie namo jau stovintį Džono „Volvo“. Buvo dvidešimt po šeštos. Jis niekada, net ir geriausiu atveju, namo negrįždavo anksčiau kaip aštuntą. Reporteriai metėsi prie Naomės, apsupdami ją it žvėrių gauja, vos tik moteris įsuko į kiemo keliuką ir sustojo greta Džono automobilio. Atidarius dureles, iš visų pusių sklido šūksmai.

— Ponia Kleson!

— Labas, Naome! Pažiūrėk čia!

— Ką išgyvenate, nešiodama pirmąjį pasaulyje suprojektuotą naujagimį?

— Ar daktaro Detorės mirtis kaip nors paveiks...

— Kaip reagavote į daktaro Detorės mirtį, ponia Kleson?

Tvirtai sučiaupusi lūpas ji prasiskynė kelią ir nudrožė į prienamį. Vos tik pradengė širmą nuo vabzdžių, atsidarė namo durys. Naomė įėjo į vidų, ir Džonas, apsirengęs sportiniais marškinėliais ir šortais, jas tvirtai uždarė.

— Atsikratyk jų! — piktai paliepė ji.

— Atleisk man, — Džonas pabučiavo žmoną, tačiau ji taip staiga nusigręžė, kad lūpos vos palytėjo skruostą.

Ryte liovėsi lyti, todėl ketvirtadienio popietė buvo karšta, o oro prognozių sudarytojai savaitgaliui žadėjo svilinantį karštį. Džonas įjungė oro kondicionierių, todėl bent jau namo viduje buvo pakankamai vėsu. Garsiai grojo širdį virpinanti Malerio Penktoji — Džonas mėgo panirti į muziką, kai jį kamuodavo bėdos.

— Paprasčiausiai nekreipk dėmesio į tuos šunsnukius, — patarė jis. — Pavargs ir pasitrauks. Mes negalime jų prisileisti nė per žingsnį.

— Lengva pasakyti, Džonai.

— Įpilsiu ir tau ko nors išgerti.

— Man negalima gerti.

— Gerai, tai ko norėtum? Vaisinio kokteilio?

Jo balse ir išraiškoje buvo kažkas panašaus į berniokišką naivumą, ir ši savybė ją sujaudino, primindama vieną iš daugelio Džono bruožų, kuriais Naomė visuomet gėrėjosi. Džonas gebėjo ją įsiutinti, tačiau gebėjo ir akimirksniu nuginkluoti.

Jie tik žiūrėjo vienas į kitą. Sutrikusi pora. Puolama pora. Pyktis jų niekur nenuves. Jie negalėjo vaidytis, negalėjo leisti, kad juos kas atskirtų vieną nuo kito. Jie turėjo rasti jėgų ir kovoti.

— Puiku, — atsakė Naomė jau ramesniu balsu. — Padaryk. Ką nors be alkoholio, nuo ko susisuktų galva. Einu persirengti.

Po kelių minučių, vilkėdama tik ilgus marškinėlius trumpomis rankovėmis, Naomė dirstelėjo pro žaliuzes. Vieni reporteriai šnekučiavosi, kiti kalbėjo telefonais, pora rūkė. Grupelė jų dalijosi kažkuo, kas panėšėjo į mėsainius, traukdami juos iš didelio pirkinių krepšio.

— Tai šunsnukiai, — galvojo ji. — Ar negalite palikti mūsų vienų?

Prieškambaryje muzika grojo dar garsiau. Jos fone Naomė išgirdo virtuvėje barškant ledo kubelius ir nuėjo į ją.

Džonas basomis kojomis stovėjo prie kriauklės. Išėmęs taurę kokteiliams, degtinės butelį, indą su alyvuogėmis, taip pat butelį sauso „Martini“, jis energingai kratė sidabrinį indą kokteiliams ruošti. Kaip Naomė įėjo, jis neišgirdo.

Pastebėjusi ant grindų nukritusį vieną ledo kubelį, Naomė priklaupė ir jį pakėlė. Paskui visiškai spontaniškai prisėlino iš už nugaros prie vyro, įgrūdo leduką jam į šortus ir prispaudė prie sėdmenų.

Džonas suspigo, išgąsdintas išmetė indą iš rankų ir, staiga apsisukęs, atsidūrė jos glėbyje.

— Po perkūnais! — ištarė jis. — Tu mane mirtinai išgąsdinai.

Naomė nesusigaudė, kas jai darosi, tik staiga užsigeidė jo, būtent

dabar, šią minutę, visiškai desperatiškai. Numovusi Džonui iki kelių šortus, priklaupė ir apžiojo jo daiktą burna. Sugriebusi Džoną už sėdynės, valandėlę laikė jį tvirtai suspaudusi, paskui rankomis nušliuožė aukštyn jo lieknu, tvirtu kūnu, klausydama, kaip jis iš malonumo aikčioja, jausdama jo rankas, kedenančias jai plaukus, apglėbiančias jos galvą, vis labiau jaudindamasi ir trokšdama tik jo.

Pakėlusi galvą ji atsistojo ir stipriai pabučiavo Džoną į lūpas, apsivijo rankomis jo pečius, tada lėtai ėmė traukti jį žemyn, ant grindų, ant jos. Jie raičiojosi aistringai bučiuodamiesi, perduodami vienas kitam savo beprotišką geismą, Džonas jau nuogas traukė nuo Naomės marškinėlius, paskui atsidūrė ant jos, įėjo į ją ir ėmė skverbtis gilyn, ji jautė jo didelį... puikų... žavų... nepaprastą... daiktą... pripildantį ją, pripildantį jos kūną.

Naomė dar stipriau traukė jį į save, vis labiau, vis glaudžiau spausdama prie savęs, paskui, jam vis giliau ir giliau slystant, atsitraukė, svaigdama nuo jo odos, plaukų, odekolono kvapo. Jie dabar buvo saugūs, visiškai saugūs, savo gurguolės viduje, jau nebe du žmonės, bet viena, tvirta, nepaprasta, nuostabi uola. Ji murmėjo, kone paklaikusi iš malonumo, kai Džonas rankomis tvirtai ją sugriebė, prispausdamas jos kūną prie kietų grindų plytelių, sprausdamasis vis gilyn ir gilyn, kol galiausiai abu ėmė smarkiai vibruoti. Išgirdusi jo staugimą, Naomė dar tvirčiau jį suspaudė, unkščiodama iš malonumo, norėdama, kad ši akimirka niekada nesibaigtų, kad liktų taip stipriai susikibę, liktų vienas kūnas, viena uola, amžinai, iki pat pasaulio pabaigos.

Vėliau jie tiesiog gulėjo ant grindų ir žiūrėjo vienas į kitą, šypsodamiesi ir kraipydami galvas. Buvo taip gera.

28

Namas prisipildė švelnaus degančios medžio anglies ir karijos skiedrų kvapo. Džonas, išėjęs į vidinį kiemą, krapštėsi prie kepsninės. Marinate ant virtuvės stalo gulėjo du stambūs tunai, kuriuos jis buvo parnešęs. Naomė maišė salotas, mėgaudamasi reta ramybės valandėle. Vidine ramybe. Visos baimės, net jeigu tik kelioms akimirkoms, buvo izoliuotos išorėje.

Atgavau savo gyvenimą.

Telefonas skambėjo jau turbūt dešimtą kartą. Džonas ilga šakute duonai skrudinti baksnojo anglis ir nekreipė dėmesio. Naomė svarstė, ar palikti skambutį atsakikliui, bet staiga pagalvojo, o ką, jei skambina iš Detorės klinikos, todėl pakėlė ragelį ir paspaudė jungiklį.

— Alio?

Ją pasveikino vienodas, nekintamas šnypštimas.

— Alio? — pakartojo ji stiprėjant vilčiai, kad skambina galbūt iš laivo, o jo telefono ryšys su krantu nėra pats geriausias.

— Alio? Alio?

— Ar čia Klesonų namai? — tai buvo moters, amerikietės, nedraugiškas balsas su atžariu Vidurio Vakarų akcentu.

— O kas skambina? — akimirksniu atgavusi budrumą paklausė Naomė.

— Ponia Kleson? Ar aš kalbu su ponia Kleson?

— Ar galite prisistatyti, kas kalba? — nesitraukė Naomė.

— Ponia Kleson? — balsas buvo dar atkaklesnis.

— Atsiprašau, kas jūs?

— Jūs esate blogybė, ponia Kleson. Jūs — labai bloga moteris.

Ryšys nutrūko.

Apstulbusi Naomė stebeilijo į telefono ragelį. Paskui tirtančiomis rankomis jį išjungė ir pakabino į vietą ant sienos. Perbėgo šiurpulys. Ūmai pasirodė tarsi dangus būtų apsiniaukęs, nors už lango stipriai

spigino ryški vakaro saulė, o kieme nelyginant trafaretiniai piešiniai driekėsi šešėliai.

Ji jau norėjo šūktelėti Džonui, tačiau paskutinę akimirką susilaikė. Tai buvo paprasčiausia pamišėlė. Bjauri pamišėlė.

Jūs esate blogybė, ponia Kleson. Jūs — labai bloga moteris.

Naomės galvoje aidėjo moters balsas. Viduje virė pyktis.

— Jau paruošta, — po dešimties minučių pranešė Džonas. Jis patiekė ant žvakėmis apšviesto stalo vidiniame kiemelyje Naomės mėgstamą patiekalą ir perpjovė jį, kad žmona pamatytų, jog žuvis iškepta būtent taip, kaip jai labiausiai patinka: išorėje apskrudusi, o viduryje rausva.

— Tunas toliau kepa ir tuomet, kai visiškai sumažini karštį, o žmonės to nesupranta; tai yra mano paslaptis! — išdidžiai pareiškė jis.

Naomė nusišypsojo, nenorėdama sakyti, kad nuo kvapo ją staiga ėmė pykinti, o Džonas tą patį kartodavo kiekvieną kartą, kai tik kepdavo tuną.

Džonas atsisėdo priešais žmoną, kitoje stalo pusėje, įdėjo į jos lėkštę garstyčių majonezo (jo paties receptas) ir pakėlė jai lėkštę su salotomis.

— Būk sveika! — jis kilstelėjo savo stiklą, mostelėdamas ore, nelyginant dirigento batuta.

Naomė svaigstančia galva kilstelėjo savąjį, truputį paragavo, o paskui nuskubėjo į vonios kambarį ir išvėmė.

Sugrįžusi rado Džoną sėdintį ir laukiantį, jo maistas buvo nepaliestas.

— Ar jau geriau?

Ji papurtė galvą.

— Aš... Aš tik... Norėčiau...

Žirnelių, — staiga pagalvojo ji.

Naomė vėl atsistojo.

— Norėčiau kažko skrandžiui nuraminti...

Nuėjusi į virtuvę, atidarė šaldiklį, ištraukė šaldytų žirnelių pakuotę ir nusinešė ją prie stalo.

— Nori žirnelių? Gal tau išvirti?

Ji atplėšė pakuotę, atskyrė vieną žirnelį nuo sušalusios masės ir įsimetė į burną, paskui, leidusi ledui aptirpti, sutraiškė tarp dantų. Geras skonis. Suvalgė dar vieną, paskui dar ir pasijuto geriau.

— Jie visai geri, — pratarė. — Valgyk ir tu, neleisk sugesti.

Džonas ištiesė ranką ir paėmė žirnelius.

— Prisimeni, nėščioms moterims atsiranda visokių potraukių? Tai gal ir tau dabar taip?

— Tai ne potraukis, — atsakė ji irzliau nei norėjo. — Aš tik noriu suvalgyti keletą šaldytų žirnelių, ir nieko daugiau.

Suskambo telefonas. Džonas atsistojo.

— Tegul, neliesk jo! — atžariai riktelėjo Naomė.

Jis atrodė apstulbęs.

— O gal tai...

— Neliesk! Palik tą prakeiktą telefoną ramybėje!

Džonas patraukė pečiais ir atsisėdo. Jis suvalgė šiek tiek tuno, o Naomė triauškė po vieną žirnelius.

— Kaip tau praėjo diena? — pasiteiravo jis.

— Skambino Lorė. Perskaitė tą straipsnį.

— Ir ką?

— Ir kuriems galams tu viską papasakojai tai moteriai, a, Džonai? Žino visas miestas; žino visa Amerika... o gal ir visas sumautas pasaulis žino. Jaučiuosi it nenormali. Kaip mes auginsime savo vaikelį, gyvendami čia?

Džonas, sutrikęs ir tylėdamas, žiūrėjo į savo valgį.

— Gal mums reikėtų kur nors išvykti, į Angliją arba į Švediją, paprasčiausiai kur nors kitur.

— Pamatysi, aprims.

Ji stebeilijo į savo vyrą.

— Tu iš tiesų taip manai? O tau neatrodo, kad Salė Kimberli, taip pat visos prakeiktos televizijos ir radijo stotys pasižymėjo savo dienoraščiuose vieną datą po šešių mėnesių, kada turės gimti mūsų kūdikis?

Džonas nieko neatsakė. Galvoje kirbėjo klausimas: *Kas, velniai rautų, yra tie Trečiojo tūkstantmečio mokiniai?*

Buvo pačių įvairiausių fanatikų grupių. Buvo žmonių, tikinčių, kad jų religiniai įsitikinimai suteikia jiems teisę žudyti. Jis galvojo apie savo bendradarbių veidus šį rytą. Problemos rimtumas visu svoriu užgriuvo Džoną tik šiandien. Jis ir Naomė darė tai, kam pasaulis dar nepasirengęs. Būtų buvę puiku, jeigu jie būtų laikę tai paslaptyje.

Tačiau dabar džinas buvo paleistas iš butelio.

Trinktelėjo automobilio durelės. Nebuvo tame nieko keista, nors...

Jie abu tai išgirdo. Ir abu kažką pajuto.

Galbūt dar daugiau žurnalistų.

Atsistojęs nuo stalo, Džonas perėjo prieškambarį ir atsidūrė svetainėje, kurios langai išėjo į gatvę; šviesos nejungė. Pro langą buvo matyti keletas vis dar stovinčių lengvųjų automobilių ir vanų, kuriuos atsiuntė žinių laidos. Tačiau buvo tarp jų ir dar nematytas automobilis, paprastas pilkas vanas be jokių radijo, televizijos arba laikraščio redakcijos skiriamųjų ženklų. Jis stovėjo visiškai šalia namo, po gatvės žibintu. Automobilis buvo senas, jau gerokai panaudotas, su įduba šone, apdulkėjęs. Galinės durelės atidarytos, o už jo stovėjo trys žmonės, vyras ir dvi moterys, kurie krovė kažką panašaus į medinius kuolus. Nedidelis ant šaligatvio vis dar lūkuriuojančių reporterių būrelis prasiskyrė, atlaisvindamas jiems šiek tiek vietos, ir atsargiai juos stebėjo.

Džonas pajuto jį nutvilkantį nerimą.

Vyras buvo aukštas ir laibas, į uodegėlę surištais ilgais pilkais plaukais ir apskurusiais drabužiais. Moterys irgi atrodė apsileidusios. Viena, taip pat aukšta, ilgais, glotniais rudais plaukais, o kitos, apkūnios ir žemos, plaukai apkirpti vos ne ežiuku. Jie iškėlė savo baslius, ir Džonas pagaliau suprato, kad tai plakatai.

Jie sustojo ant šaligatvio, sudarydami grupelę, o kiekvienas trijulės narys rankose laikė aukštai iškeltą plakatą. Deja, teksto Džonas neįžiūrėjo.

Kažkur jo darbo kambaryje, prisiminė Džonas, buvo žiūronai.

Kad juos rastų, jam prireikė keletą minučių pasirausti chaotiškame daiktų kratinyje. Grįždamas ištraukė žiūronus iš dėklo ir, parėjęs atgal į svetainę, sutelkė dėmesį į plakatus.

GENETIKAI — NE! — skelbė vienas.

Kitame buvo šūkis PASITIKĖK DIEVU, O NE MOKSLU.

Trečias skelbė: VAIKAI YRA DIEVO, O NE MOKSLO.

Kaip tik tuo metu Džonas šalia savęs išgirdo drebantį Naomės balsą:

— O, ne, Džonai, daryk ką nors. Prašau, daryk ką nors. Paskambink policijai.

— Paprasčiausiai nekreipk į juos dėmesio, — pratarė jis, stengdamasis, kad balsas atrodytų drąsus, nenorėdamas išsiduoti, jog išvydęs juos sutriko taip pat kaip ji. — Pakvaišėlių saujelė. Štai ko jiems reikia: reklamos. Jie nori, kad mes skambintume policijai, sukeltume konfrontaciją. Ignoruokime juos, ir jie pasišalins.

Tačiau ryte protestuotojai vis dar buvo čia. Be to, prie jų buvo prisidėjęs dar vienas automobilis, senovinis, labai iškleręs žalias „Ford LTD" mikroautobusas tamsintais stiklais, o čia pat stovėjo dar dvi labai ryžtingai nusiteikusios moterys su plakatais, skelbiančiais:

ŠĖTONO IŠPERAI — ABORTAS.

TIK DIEVAS GALI DUOTI GYVYBĘ.

29

Džonas turėjo seną gerą mokyklos laikų draugą Kalę Almtorpą, kilusį iš jo gimtojo miesto Erebru, kuris dabar dirbo atašė Švedijos ambasadoje Vašingtone. Jie retai susitikdavo, bet palaikė ryšius elektroniniu paštu. Kalė turėjo naudingų pažinčių.

Taigi Džonas susisiekė su juo, norėdamas gauti daugiau informacijos apie daktaro Detorės mirtį ir galbūt tikėdamasis sužinoti, kodėl nieko negirdėti apie jo laivą. Taip pat paprašė draugo pasidomėti organizacija, pasivadinusia Trečiojo tūkstantmečio mokiniais.

Šįryt Džonas gavo mažne du šimtus elektroninių laiškų, be to, jį apipylė tikra balso pašto kruša tiek namų telefone, tiek darbe. Istorija apie jų modifikuotą kūdikį pasiekė Švediją ir, regis, beveik visas kitas šalis šioje planetoje. Trumpąsias žinutes telefonu siuntė artimieji ir draugai, atsiuntė ir trys leidėjai, maldaujantys Džoną ir Naomę tapti jų klientais ir garantuojantys, kad jų asmeninė istorija susilauktų pasaulinio pripažinimo ir atneštų milžinišką pelną.

Buvo ir atsakymas nuo Kalės Almtorpo. Jis rašė švediškai — jie visada bendravo savo gimtąja kalba.

Informacijos apie daktaro Detorės mirtį Kalė turėjo neką daugiau už Džoną, kurio šaltinis buvo žinių laidos. Sraigtasparnis, kaip ir laivas, registruotas Panamoje, o avarija įvyko tarptautiniuose vandenyse. Vis dėlto pilotas ir Detorė buvo JAV piliečiai, todėl įvykiu susidomėjo FAV. Buvo ruošiamasi nuodugniam jūros žvalgymui iš oro, o įvykio nelaimės vieton išsiųstas gelbėjimo hidroplanas. Iki šiol neužfiksuota jokių „Serendipo rožės“ siunčiamų signalų, tačiau nepastebėta ir kokių nors avarijos požymių. Kalė neturėjo informacijos ir apie organizaciją Trečiojo tūkstantmečio mokiniai. Pasak jo, tai gali būti ir apgaulė, paskleista kokio nors keistuolio, išgirdusio apie sraigtasparnio avariją, arba religinio pakvaišėlio, sumaniusio prisiimti atsakomybę. Vis dėlto jis patarė Džonui ir Naomei kurį laiką būti itin budriems ir pažadėjo susisiekti, kai tik sužinos ką nors nauja.

Džonas parašė trumpą atsakymą, dėkodamas draugui, tada jo dėmesį patraukė dar vienas elektroninis laiškas. Jis buvo nuo jo senų laikų vadovo Anglijoje.

Džonai,
rizikuoju nieko nepešti, nes įsivaizduoju, kad tave galutinai paviliojo Kalifornijos saulėkaita. Tačiau, išvydęs internete, kokią sumaištį sukėlei su modifikuotais kūdikiais, pamaniau, gal norėtum iš ten pasišalinti? Mums čia sudarytos labai geros galimybės. JK vyriausybės finansavimas, Sasekso užmiestis, beveik visam gyvenimui garantuotas darbas ir pakankamai geras atlyginimas. Tikra mokslininkų tyrėjų įstaiga. Dviejų šimtų akrų teritoriją užimantis miestelis. Mokslo tiriamąja veikla užsiima šeši šimtai darbuotojų. Konstruojamas dalelių greitintuvas, konkuruosiantis su CERN. Mikrorašto skyrius — jų žinioje yra mechanizmas, ant žmogaus plauko galintis užrašyti trijų šimtų eilučių tekstą... Mane ką tik pasamdė vadovauti naujajam skyriui, ir dabar mes intensyviai ieškome sumanių mokslininkų, kurių specializacijos sritis — virtuali gyvybė. Galėčiau tau pasiūlyti atskirą laboratoriją su puikia įranga ir visišką laisvę.

Kad ir ką nuspręstum, parašyk man, kaip tau, senas vikinge, sekasi, kas naujo.

Karsonas Diksas.

Profesorius. Virtualybės sk. JK vyriausybinės Morlio parko mokslinių tyrimų laboratorijos. Storingtonas.

Vakarų Saseksas. Jungtinė Karalystė.

Džonas atsilošė kėdėje ir mąsliai smaksojo į laišką. Jis jau žinojo, koks būtų Naomės atsakymas, jeigu užsimintų apie tai; ji nertųsi iš kailio, kad tik galėtų grįžti atgal į Angliją. Grįžti namo.

Tačiau jam ši idėja neatrodė tokia viliojanti. Sasekse Džonui yra tekę gyventi anksčiau ir jis buvo pakankamai pamėgęs šį kraštą. Netoli

nuo Londono, jūra, Braitonas, kuris pasirodė gražus ir gyvas miestas, ir nuostabus užmiestis.

Deja, tai buvo Anglija. Niūrus oras. Niūrus požiūris į mokslininkus. Buvo sunku patikėti tuo, kad šalis, prisidėjusi prie daugybės didžiųjų pasaulinių atradimų, tokia abejinga moksliniams tyrimams ar netgi menkina jų svarbą. Salė Kimberli pasistengė, kad etatinės pareigos PKU jam taptų galvos skausmu, vis dėlto Džonas galėjo likti Jungtinėse Valstijose, parduoti savo sielą ir įsidarbinti pramonėje, kurioje nors programinės įrangos arba farmacijos kompanijoje.

Karsonas Diksas jam patiko. Tačiau mintis apie grįžimą į Angliją slėgė. Nors, sutiko jis, tai galėtų būti išeitis iš jų dabartinės keblios padėties.

Džonas parašė santūrų atsakymą, prisipažindamas profesoriui, kad buvo malonu gauti iš jo žinią, ir pažadėdamas apsvarstyti pateiktą pasiūlymą.

30

Naomės dienoraštis

Lorė ir Irvinas mums buvo nuostabūs. Aš vis tiek nemanau, kad kuris nors iš jų pritaria mūsų poelgiui, tačiau jie to neparodo. Abu primygtinai siūlė mums apsistoti pas juos, svečiams skirtame priestate, ir pagyventi, kol viskas aprims.

Jiems priklauso didelis žemės sklypas Lago Vistoje, visiškai šalia Šaltojo Vandens kanjono. Jis yra pačiame kanjono viršuje, tiesiai virš „Beverly Hills Hotel“; vakarų pusėje nuo jo atsiveria vaizdas į vandenyną, o rytų — į Los Andželo centrą, o jų svečių namelis tikras rojus, nes jis didesnis už mūsų namą!

Čia tokia gausybė faunos ir floros, kad atrodo, jog atsidūrei tikrų tikriausiame kaime, o anapus kanjono matyti didžiulė sodyba — anot Irvino, ją įsirengęs pats Aaronas Spelingas („Dinastijos“ kūrėjas!), bet Lorė nėra tuo tikra, jai atrodo, kad sodyba esanti toliau į rytus. Koks skirtumas? Šis dvaras užima apie penkiasdešimt tūkstančių kvadratinių pėdų plotą, jame įrengti du teniso kortai. Nuostabu! Pasižymėjau pasidomėti ir jiems pranešti, — pažįstu žmogų, kuris tikrai žino, — tačiau vis pamirštu.

Praėjo keturios dienos po daktaro Detorės mirties ir trys nuo Džono ir mano pasirodymo USA Today *pirmajame puslapyje. Tikrai labai sunku. Kur tik einu, jaučiu į mane įsmeigtus žvilgsnius; net sėdėdama automobilyje, degant raudonam šviesoforo signalui, pastebiu, kaip žiūri žmonės, ir galvoju, ar jie taip pat matė tą laikraštį. Bandau pati sau atsakyti, ar prisiminčiau moters veidą po keturių dienų, jei būčiau skaičiusi aną straipsnį? Kodėl kai kurie dalykai įstringa žmonių galvoje? Atsakymas turėtų rūpėti kiekvienam leidėjui. Gal aš ir sergu paranoja, tačiau esu tikra, kad kai kurie žmonės susitikimuose žvelgia į mane gana keistai.*

Džonas negavo jokio atsakymo iš „Serendipo rožės“. Elektroniniai laiškai sugrįžta atgal, o susisiekti telefonu neįmanoma. Džono draugas, dirbantis Švedijos ambasadoje Vašingtone, Kalė Almtorpas, sako, kad JAV

Kranto apsauga neaptiko jokių sraigtasparnio nuolaužų nei laivo ženklų. Būna momentų, kai negaliu patikėti, kad daktaras Detorė miręs, — jis buvo tokia energinga, tarsi antgamtiška asmenybė, — o būna, kad jaučiu, jog esu... jog mudu su Džonu esame tapę sąmokslo aukomis.

Džonas labai prislėgtas. Man dėl to labai neramu, nes jis visą laiką būdavo gerai nusiteikęs, visada žinodavo, ką daryti. Šiuo metu jis atrodo sutrikęs.

Kai laukiausi Halio, nejaučiau jokių ypatingų potraukių, kuriuos, kaip kalbama, patiria nėščios moterys. Tačiau dabar tie šaldyti žirneliai mane tiesiog varo iš proto! Atsibundu vidury nakties, einu prie šaldiklio ir pasisemiu saują šaldytų žirnelių. Vakare Irvinas buvo nusivežęs mus visus į „Gebenę“, kur vos įtikinau padavėją, kad aš kalbu rimtai ir tikrai noriu atskirai užsisakyti neatšildytų žirnelių. Jis patiekė juos į stalą taip, tarytum tai būtų buvusios austrės ar dar kas nors — ant smulkintų ledo kubelių.

Kraustausi iš proto? Aš?

31

Už šią vietą galima viską atiduoti, galvojo Naomė, išsitiesusi šezlonge, Irvino ir Lorės Šapirų marmuru išklotoje baseino terasoje, visu kūnu maloniai jausdama giedrą dangų ir saulės šilumą.

Buvo sekmadienio vidudienis. Irvinas pasikvietė Džoną į savo klubą golfo partijai, ir Naomė tuo džiaugėsi, suprasdama, kad Džonui būtina pakvėpuoti grynu oru ir nors kelioms valandoms pamiršti jųdviejų problemas. Jis buvo stipriai įsitempęs, visą naktį vartėsi, blaškėsi, o ir dieną, ji tai aiškiai matė, sunkiai sutelkdavo dėmesį. Atrodė tarsi apsvaigęs, nežinojo, kaip elgtis, ir ją tai gąsdino. Anksčiau Džonas visada buvo tvirtos psichikos, tiesa, kartais gal ir užsisklęsdavo savo pasaulyje, tačiau visuomet kontroliavo situaciją.

Ji žiūrėjo į abi Šapirų mergaites, Čeisę ir Britnę, kurios teškenosi čia pat, tvenkinyje, įsitaisiusios pripučiamame krėsle, ir į jų sūnų Kuperį, vidinio kiemo pakraštyje augančiuose krūmuose gainiojantį vabzdžius. Jis buvo šešerių, gimęs trimis savaitėmis vėliau už Halį. Jei Halis būtų gyvas, dabar galėtų kartu su Kuperiu gaudyti vabzdžius, užsimaukšlinęs per didelę skrybėlę, rankoje laikydamas bambukinę kartį, ilgesingai pagalvojo Naomė.

— Po dešimties minučių išvažiuojame! — šūktelėjo jai Lorė.

Jos buvo suplanavusios pietauti Barnio kavinėje kartu su kita Lorės drauge. Naomė nenoriai atsikėlė iš šezlongo ir nuskubėjo į vidų. Įėjusi į didžiulį urvą primenančią atviro plano gyvenamąją patalpą, ji užmetė akį į nuolat įjungtą televizorių. Šalia rūmus primenančio kolonijinio stiliaus pastato, tiesiai priešais nusikaltimo vietą saugančią juostą stovintis policijos pareigūnas, apsuptas pagalbos tarnybų automobilių, niūriu balsu atsakinėjo į reporterio klausimus.

— Tai siaubinga, — tarė Lorė, pakėlusi akis nuo sąrašo, kurį sudarinėjo kartu su savo tarnaite lotynų amerikiete. — Žiūri?

— Ne, o kas atsitiko?

— Eik, persirenk. Papasakosiu pakeliui.

*

Po dvidešimties minučių Naomė sėdėjo Lorės juodame „Mercedes" atverčiamu stogu. Automobiliui sustojus prie šviesoforo Šaltojo vandens kanjono apačioje, ji paklausė:

— Nužudė... Kaip suprasti — kartu su naujagimiais? Noriu pasakyti, tuos žmones, apie kuriuos pasakojo naujienose?

— Taip, — atsakė Lorė. — Nenorėtum pravažiuoti pro savo namą? Pažiūrėtum, ar tie psichai ir šįryt ten stoviniuoja.

Naomė dirstelėjo į savo rankinį laikrodį, jausdama, kaip kūnu sklinda tamsus baimės šešėlis.

— Ar turime laiko?

— Žinoma. Merilina visada pusvalandį vėluoja.

— Tai gerai, — neryžtingai atsakė ji.

Naomė kasryt nuvažiuodavo iki savo gatvės galo ir, savo nusivylimui, pamatydavo, kad penketas keistuolių su plakatais vis dar stovyklauja. Būdama su Irvinu ir Lore ji jautėsi saugi. Jie buvo įsirengę elektrinius vartus, vaizdo stebėjimo kameras, o išilgai išorinės ribos buvo iškabinti įspėjimai „Ginkluota apsauga".

— Kas, anot jų, įvyko?

Įsijungė žalias šviesoforo signalas, Lorė pasuko vairą ir, nuspaudusi akceleratoriaus pedalą, nuvažiavo Saulėlydžio bulvaru.

— Tas vyrukas, Martinas Borovicas, buvo labai turtingas, — pasakojo draugė. — Irvinas buvo kartą jį sutikęs. Jam priklausė nemažai parduotuvių ir motelių tinklas. Jis buvo rastas negyvas kartu su žmona ir vienerių metų dvynukais jų visiškai sudegusiame automobilyje, kuris stovėjo įvažiavime į kiemą. Sako, sprogo automobilyje įtaisyta bomba.

— Kodėl? Ar kas nors žino priežastį?

— Neminėjo.

Jos įsuko į Pietinį Doheny kelią, pravažiavo „Metų laikų" viešbutį, kirto Vilširo ir Olimpinės gatvių sankryžą, paskui įvažiavo į Piko. Naomė kalbėjo mažai, tik žiūrėjo į eismą ir į kelią priekyje bei į vietas,

pro kurias jos važiavo, tačiau ne kažin ką matė. Ji skendėjo savo mintyse.

Pasaulyje tiek daug smurto, tiek daug neapykantos. Tavo sūnus mirė paslaptingos ligos sukeltoje agonijoje. Tu norėjai užtikrinti geresnį gyvenimą savo kitam kūdikiui, bet nors ir kaip stengeisi, yra žmonių, įsitikinusių, jog jie turi teisę žudyti arba išvyti tave iš tavo namų vien todėl, kad jiems nepatiko tai, ką padarei.

Fanatikai su savo žaliu vanu ir senutėliu LTD tebebuvo ant šaligatvio, už kelių šimtų jardų nuo jų, — tas pats keistuolis vyras, į uodegą surištais plaukais, ir nebylios moterys, — apsišaukėliai tikėjimo sergėtojai.

Naujienų įgulos buvo išvažiavusios, stovėjo tik du lengvieji automobiliai. Viename jų, vairuotojo kėdėje, sėdėjo fotografas, kuris ėmė pyškinti fotoaparatu ilgu objektyvu, kai tik jos prisiartino. Iš antrojo išlipo jauna moteris, rankoje ji laikė mažą mikrofoną.

— Gal nori užeiti į vidų? — paklausė Lorė, sulėtindama greitį, kai privažiavo prie namo.

— Ne.

— Galėtume abi neskubėdamos įeiti — parodytume, kad jie mums nerūpi. O dabar, žinodami, kad išvarė jus iš jūsų namų, jie tiki, kad laimėjo.

— O gal ir laimėjo, — atsakė Naomė. — Aš norėjau tik vieno, Lore: būti motina. Aš niekada neketinau tapti kankine.

— Jei tu iš tiesų taip jautiesi, tai geriau būtų, jei užsiregistruotum abortui, — tarė Lorė. — Suprask, žmogau, tu privalai elgtis drąsiai ne tik dabar, drąsos tau reikės ir kitus dvidešimt metų, ir, galimas dalykas, ilgiau. Gali būti, kad su priešiškumu susidursi visą likusį gyvenimą. Argi tu nesupranti?

— Įvažiuok į pastogę, — paprašė Naomė.

Lorė padarė tai.

Abi išlipo iš automobilio.

— Alio, ponia Kleson. Esu Ana Maršal iš...

Lorė atsisuko į ją su tokiu įtūžiu, kokio Naomė niekada nebuvo mačiusi draugės veide.

— Nešdinkis iš čia, kale! — užstaugė ji, išgąsdindama merginą taip stipriai, kad ši atatupsta atsitraukė keletą žingsnių.

Naomė ištuštino pašto dėžutę, o netrukus jos įėjo į namo vidų ir užrakino duris.

Naomė pažiūrėjo į Lorę.

— Efektingai tu čia...

— Su jais reikia kalbėtis jiems suprantama kalba.

Ji nerimastingai nusijuokė.

— Ir religiniai fanatikai neįkando.

— Gal vegetarai, — tarė Naomė.

Kruopščiai peržiūrėjusi šūsnį laiškų nuėjo prie svetainės lango ir ėmė dairytis. Neapykanta buvo emocija, kurios Naomė niekada anksčiau nejautė tikrąja šio žodžio reikšme. Tiesa, nemėgdavo, supykdavo, yra jautusi net aklą įtūžį. Neapykanta buvo kažkas nauja. Tačiau būtent ją Naomė dabar jautė tiems žmonėms su plakatais rankose. Stiprią neapykantą, kurios ji tarėsi savyje neturinti.

Penktą valandą, papietavusi, pasekiojusi paskui Lorę po „Rodeo" parduotuves, nejausdama niekam nė menkiausio entuziazmo, Naomė kartu su ja grįžo į Lago Vistą, kur ją, stovėdamas prie paradinių durų, pasitiko Džonas išblyškusiu, visiškai bespalviu veidu. Jis džiaugsmingai pasveikino Naomę, tačiau ji aiškiai matė, kad atsitiko kažkas labai rimta.

Po kelių minučių, kai jie dviese liko svečių flygelyje, jis prabilo:

— Man skambino Kalė Almtorpas. Girdėjai apie tą porą, nužudytą kartu su jų vaikais, apie Borovicus? Matei per žinias?

— Taip...

— Jis teigia, kad tai nebuvo atskleista žiniasklaidai, tačiau FTB labai rimtai vertina pareiškimą, kad juos nužudė tie patys žmonės, kurie susidorojo su daktaru Detore, tai yra fanatikų grupuotė, besivadinanti Trečiojo tūkstantmečio mokiniais.

Naomė klestelėjo ant sofos, jos kojos drebėjo.

— O, Dieve.

Džonas sugrūdo rankas į kišenes. Atrodė, jis tuojau kažką pasakys, bet nutylėjo.

— Kaip... Aš... aš turiu omenyje... ar... ar jis... tikras?

— Taip, — Džonas apėjo kambarį ratu, tada nuleido rankas jai už nugaros, ant sofos atlošo.

— Aš gavau darbo pasiūlymą iš Anglijos, nuo Karsono.

— Nuo Karsono Dikso? Darbas? Anglijoje?

— Jei priimčiau, jie norėtų, kad pradėčiau dirbti tuojau pat. Aš galvoju... Atsižvelgiant į tai, kas vyksta... gal tikrai reikėtų apsvarstyti galimybę išvykti iš Amerikos?

— Man nereikia nė galvoti, — atsakė Naomė.

32

Atsilošusi minkštoje odinėje sėdynėje, pavargusi po vienuolika valandų trukusio transatlantinio skrydžio, Naomė kone snaudė, užliūliuota didelio mersedeso, vežančio juos iš Hitrou oro uosto, supimo. Džonas laikė ant kelių atlenktą nešiojamąjį kompiuterį, bet sėdėjo susmukęs ir užsimerkęs.

Ji grįžo po ilgo laiko, buvo net pamiršusi, kokia žalia yra Anglija, palyginti su Los Andželu. Vėl atsistojusi ant Anglijos žemės, pajuto milžinišką palengvėjimą; čia viskas atrodė taip tyku, net eismas autostradoje atrodė daug ramesnis, nei siautinguose Amerikos greitkeliuose.

Naomė laukė nesulaukė, kada galės susitikti su motina ir seserimi. Ji taip pat nekantravo atsikąsti kartesnio ir sūresnio „Marmite" sumuštinio, kuris buvo jos naujas potraukis, atsiradęs per pastarąsias dvidešimt keturias valandas.

„Virgin" oro linijų bendrovės stiuardesė galėjo palaikyti ją pamišusia, suprato Naomė, kai ji pasiteiravo, ar ši neturinti šaldytų žirnelių ir „Marmite".

Automobilį buvo parūpinęs Karsonas Diksas, ir ji buvo dėkinga už šį gestą. Jie dabar važiavo į Saseksą — Braitone buvo užsakytas viešbutis. Rytoj Džono laukė susitikimas Morlio parko mokslinių tyrimų laboratorijoje, jame turėjo dalyvauti Diksas ir grupė, su kuria Džonui reikės dirbti. Paskui jis skris atgal į Los Andželą sutvarkyti likusių nebaigtų reikalų ir organizuoti viso jų turto pergabenimą į Angliją.

Naomė tuo tarpu imsis ieškoti namo. Atrodė, kad viskas kinta tokiu tempu, jog jiems sunku suspėti. Buvo praėjusios vos dvi savaitės po straipsnio *USA Today* pasirodymo. Dvi savaitės nuo įvykio, visiškai sujaukusio jų gyvenimą.

Jos motina sakydavo, kad likimui nepaprieštarausi. Naomė tuo netikėjo; ji buvo įsitikinusi, jog žmonės valdo savo likimus. Tačiau jos motina buvo optimistė. Tereikia pasitikėti savimi, ir anksčiau ar vėliau viskas išeis į gera.

Kaip ir dabar.

O ką tu, Febe, manai?

Jie dar nebuvo apsilankę pakartotinio tyrimo pas kitą gydytoją, reikėjo palūkėti dar porą savaičių, tačiau jau buvo susitaikę su faktu, kad gims mergaitė. Pradėjo netgi nagrinėti mergaičių vardų sąrašus, o praėjusią naktį, skrisdami lėktuvu, pasirinko vardą Febė.

Febė graikų mitologijoje buvo viena iš titanų, milžiniško ūgio ir nepaprastai stiprių būtybių. Vardas pasirodė tinkamas.

Atsigręžusi atgal Naomė pažiūrėjo pro galinį stiklą į M23 paskui juos važiuojančius automobilius, tikrindama, ar niekas jų neseka. Jiems iš paskos, visiškai arti, ta pačia vidurine juosta važiavo mėlynas furgonas. Tačiau netrukus, mirktelėjęs posūkio rodykle, persirikiavo į kitą juostą, vedančią link išvažiavimo. Įkandin jo važiavo nedidelis sportinis automobilis. Gerokai atsilikę sekė žalias mažas sedanas ir raudonas „Range Rover“, tačiau abu vis labiau tolo.

Paranoja, suprato ji. Tas pat buvo ir lėktuve. Eidama tarp eilių, Naomė tyrinėjo keleivių veidus, žiūrėdama, ar jų kas nors neseka.

O kaip atrodo Trečiojo tūkstantmečio mokiniai?

Naomei keliais coliais nuleidus durelių stiklą, į salono tylą šniokšdamas įsiveržė lauko oras. Rugpjūtis. Anglijoje vasara. Oras tvankus ir drėgnas. Nedidelės mėlynos dangaus properšos vis labiau tamsėjančioje pilkumoje. Ji prisiminė, kad taip dažnai būdavo prieš lietų. Tačiau jai buvo vis tiek. Los Andžele lietus reiškė pragarą, bet Anglijoje lyja gražiai. Čia galėjo lyti be perstogės; dabar, kai ji su Džonu galėjo grįžti atgal, jai buvo nė motais, kiek už tai teko paaukoti saulės.

Jie važiavo į pietus. Tolumoje buvo galima įžiūrėti žalius Pietų Žemakalnius. Čia jie buvo atvykę netrukus po jų pažinties, kuri baigėsi įsimylėjimu. Naomė buvo atsivežusi Džoną į Angliją, pirmiausia į Batą, susipažinti su savo motina ir Hariete. Jas abi Džonas sužavėjo. Paskui Džonas nusivežė ją į Saseksą ir supažindino su Karsonu Diksu bei kitais savo draugais iš universiteto. Jis pristatė Naomę didžiuodamasis, kaip trofėjų, ir ji tam neprieštaravo. Jie abu jautėsi beprotiškai laimingi.

O dabar Naomei atrodė, kad ji ir vėl laiminga. Laimingesnė negu...

Priepuolis užklupo ją visiškai nepasirengusią. Tarytum viduje staiga būtų stryktelėjusi iki tol suspausta spyruoklė, kurios gale pritvirtinta žaislinė figūrėlė kumščiais skynėsi sau kelią iš jos pilvo. Regis, kiekvienas Naomės raumuo būtų susitraukęs, susisukęs, o galiausiai atsileidęs. Ją ištiko tokios stiprios konvulsijos, kad atrodė, jog saugos diržas, įsirėžęs į kūną, perpjaus odą, ir Naomė sukliko. Netrukus iš jos gelmių ištrūko baisios, žemos, vibruojančios dejonės, kurios, skausmui stiprėjant, darėsi vis garsesnės, o skausmas tik dar labiau stiprėjo ir tapo veriantis, ir ji užsimerkė, ėmė kramtyti lūpas, suprasdama, kad mersedesas staiga metėsi į šoną, kad Džono nešiojamasis kompiuteris krenta po kojomis. Džonas, akimirksniu nubudęs, sumišęs ir apimtas išgąsčio, įsmeigė į ją akis, iš pradžių manydamas, kad jie pateko į autoavariją. Išvydo Naomės veidą. Vėl išgirdo jos balsą.

— Mieloji, kas tau? Mieloji?

O jai vis blogėjo, skausmas buvo toks stiprus, tarsi kažkas įkaitusiu iki raudonumo peiliu būtų raižęs jai vidurius.

— Malda-a-a-u-u-u-uju... A-a-a... Malda-a-a-u-u-uju-u-u... Ne... Ne-e-e!

— Stabdyk! — užstaugė Džonas.

Staigus stabdymas. Garso signalo kauksmas.

— Padė-ė-kite-pa-a-a-dė-ė-ėkite-malda-a-auju-paga-a-a-lbo-o-o-s...

Jie sustojo asfaltuotame kelkraštyje. Vos per keletą colių nuo jų pro šalį nudundėjo sunkvežimis. Naomės veidas buvo pilkas, perkreiptas, skruostais riedėjo ašaros, iš burnos bėgo kraujas. Ji tirtėjo nelyginant paklaikęs gyvūnas narve, plaukai buvo išsidraikę, o kraupios dejonės vis dažnėjo ir dažnėjo.

Jai iš burnos teka kraujas. O, Dieve. Ji miršta. Jėzau, tik ne tai. Kokią velniavą tu jai iškrėtei, Detore?

— Mieloji... mieloji... Naome... brangioji mano...

Aimanos liovėsi.

Kraujas tekėjo iš lūpos, ne iš burnos.

Trumpa tyla. Ji atsisuko į vyrą, žvelgdama į niekur nenukreiptomis akimis, lyg būtų išvydusi kažkokį demoną, veide buvo sustingusi emocija, kurios Džonas negalėjo įvardyti — tai galėjo būti kančia arba neapykanta, o gal ir viena, ir kita. Naomės balsas virto šnabždesiu.

— Prašau, padėkite. Maldauju, padėk man, Džonai. Aš negaliu... negaliu... ištverti... Negalėsiu ištverti dar vieno... A-a-a-a-a-a-a-a-a-a-a...

Staiga ją tarytum kažkas trūktelėjo aukštyn, Naomės akys išvirto, ji ėmė virpėti, paskui pasigirdo viena pratisa aimana, kuri tęsėsi gal trisdešimt sekundžių, gal minutę, o gal ir dar ilgiau, Džonas neskaičiavo, jis tik desperatiškai stengėsi išsaugoti šaltą protą, suprasti, kas ten, jos viduje, vyksta. *Persileidimas? O, Dieve.*

Jis uždėjo ranką Naomei ant kaktos. Ši buvo šlapia nuo prakaito.

— Brangioji mano, — tarė jis, — viskas gerai, viskas bus gerai.

Ji tik nerišliai kažką suniurzgėjo, smarkiai purtydama galvą, tačiau Džonas nesuprato, ką nori pasakyti, neperskaitė ir to, ką byloja jos paklaikęs žvilgsnis.

— Mieloji, — tęsė jis, — nusiramink, prašau, nusiramink. Sakyk, kas tau. Pasakyk man.

Naomė bandė kalbėti, bet balsas užstrigo gerklėje, kai ji ir vėl ėmė vibruoti, galiausiai prispaudė riešą išorine puse sau prie lūpų ir stipriai užsimerkusi suleido dantis.

Džonas atsisuko į vairuotoją.

— Mums reikalingas greitosios pagalbos automobilis... Arba... gal mes esame netoli ligoninės... Kaip?..

— Krolis. Dešimt minučių kelio. Ne, mažiau... Ten yra didelė ligoninė.

— Pirmyn! — paliepė Džonas. — Spausk kuo greičiau, kaip tik įmanoma. Aš... pasirūpinsiu tuo reikalu... jei tektų mokėti baudą... Prašau, kuo greičiau!

33

Mažoje baltoje palatoje, uždanga atskirtoje nuo Nelaimingų atsitikimų ir skubios greitosios pagalbos skyriaus priimamojo, pypsėjo eile išrikiuoti monitoriai, skaičiais ir dantytomis smailėmis vaizduodami Naomės gyvybines funkcijas.

Ji gulėjo ant oda aptraukto stalo. Greta stovintis Džonas nerimastingai stebėjo EEG. Ryškios dienos šviesą skleidžiančios lempos tik dar labiau sustiprino vaiduoklišką ir taip blyškaus jos veido išvaizdą. Desperatiškai susirūpinusiam žmona Džonui dabar jau neberūpėjo, ar neįvyko persileidimas, jis norėjo tik vieno — kad Naomei viskas būtų gerai. Jautėsi visiškai bejėgis.

Ant baltų lentynų išilgai sienų stovėjo išrikiuoti buteliukai, buteliai ir švirkštai plastikinėse pakuotėse. Tvyrojo dezinfekcinių medžiagų kvapas. Slaugytoja melsvu ligoninės chalatu reguliavo lašelinės tėkmės vožtuvą. Kita tarė:

— Sistolinis aštuoniasdešimt, kyla.

Naomė sumišusi žiūrėjo aukštyn, į Džoną. Jos veido spalva atrodė pasibaisėtina, ji pati trumpą valandėlę gulėdavo ramiai, bet tuojau pat vėl persikreipdavo, imdavo drebėti ir šaukti iš skausmo.

Maldauju, padėkite, kad jai viskas būtų gerai. Maldauju, neleiskite, kad nutiktų kas nors baisaus. Maldauju...

Į patalpą įėjo dar viena moteris melsva slaugytojos uniforma.

— Daktaras Klesonas?

— Pakvieskite čia gydytoją! Jėzau! — šūktelėjo jai Džonas. — Mano žmonai persileidimas — iškvieskite budintį akušerį!

Ji segėjo ženklelį „A&E, Alison Šipli, vyresnioji slaugytoja", o rankoje laikė segtuvą su gnybtuku.

— Daktare Klesonai, atsiprašau, ar galėčiau jums užduoti keletą klausimų?

— Velniai rautų, iškvieskite greičiau akušerį, dėl Dievo meilės!

Išlikdama šaltakraujiškai rami, ji maloniai nusišypsojo.

— Daktare Klesonai, ponas Šarpas-Džonsas ateina iš operacinės. Jis bus čia po kelių minučių.

— Džonai.

Naomės balsas. Visiškai ramus. Nuolankus.

Jis nuleido į ją akis.

— Prašyčiau atlikti tik keletą priimamojo formalumų, — paprašė slaugytoja.

— Džonai, prašau, nurimk, — švokšdama, vos gaudydama orą kreipėsi Naomė. — Man jau gerai, jaučiuosi gerai, iš tikrųjų.

Džonas pažiūrėjo į laidus ir žarneles, prijungtus prie Naomės krūtinės ir riešo, paskui pabučiavo ją į drėgną kaktą. Jam šiuo metu nerūpėjo niekas kitas, kaip tik greičiau numalšinti jos skausmą.

— Myliu tave.

— Ir aš tave, — sušnabždėjo ji, linktelėdama galvą ir tiesdama ranką.

Džonas paėmė ją, ir Naomė stipriai suspaudė jam delną.

— Man jau gerai, — tarė. — Garbės žodis, gerai.

Tą pačią akimirką uždanga prasiskyrė ir pasirodė aukštas vyras chirurgo chalatu, avintis baltomis klumpėmis, su kauke, tabaluojančia po smarku.

— Labas, ponia Kleson, — pasveikino jis.

Naomė linktelėjo.

Jis užmetė akį į Džoną, bet tuojau vėl atsigręžė į Naomę.

— Atsiprašau, kad priverčiau laukti. Kaip jaučiatės?

— Gerai.

Džonas norėjo sušukti: *Juk tau nėra gerai, tu ką tik baisiausiai kankinaisi, tau visiškai negerai, kalbėk tiesą!* Tačiau jis stovėjo, netardamas nė žodžio, kol Šarpas-Džonsas rūpestingai ją apžiūrinėjo, pirmiausia iš išorės, spaudydamas pilvą, o paskui ėmėsi vidaus, be paliovos uždavinėdamas klausimus, susijusius su jos medicinos istorija; į kai kuriuos klausimas Naomė atsakė iškart, tačiau į kitus sugebėjo atsakyti tik raginama Džono.

Galų gale, nusimaudamas pirštines, Šarpas-Džonsas tarė:

— Ką gi, gera žinia yra ta, kad jūsų gimdos kaklelis uždaras ir jūs nekraujuojate, vadinasi, persilei...

Akušerio išvadą nutraukė staigi ir stipri Naomės konvulsija, kuri privertė jį iš apstulbimo atsitraukti atatupstą. Ji išmetė rankas aukštyn, išlenkė stuburą, akys išvirto, ir pasigirdo širdį veriantis šauksmas.

Po valandėlės — Džonui atrodė, kad tai neužtruko nė kelių sekundžių, — čia prisistačiusi visa brigada užkėlė Naomę ant vežimėlio su ratukais ir išvežę iš palatos leidosi koridoriumi tolyn.

— Kur jūs ją vežate? — pajutęs neaiškią paniką, pasiteiravo Džonas.

Niekas neatsakė.

Džonas puolė įkandin jų, tačiau už kelių žingsnių jį sulaikė slaugytoja Alison Šipli, paimdama už rankos.

— Prašau, laukite čia, — tarė ji.

— Jokiu būdu!

Džonas išlaisvino ranką ir nuskuodė iš paskos. Tačiau netrukus jam kelią užtvėrė akušeris.

— Prašyčiau, daktare Klesonai. Suprantu jūsų nerimą, deja, turiu paprašyti tamstos palaukti čia.

Tai buvo ne prašymas, o reikalavimas, nesvarstytinas, ištartas maloniai, bet kartu ir įsakmiai.

— Kur ją vežate? — paklausė Džonas. — Ką ketinate daryti?

— Ketinu atlikti ultragarsinį tyrimą, ir tai turiu padaryti ten. Gali būti, man teks ją atverti, kad galėčiau pamatyti, kas dedasi viduje. Visiems būtų geriau, jei palauktumėte čia.

Džonas išėjo į kiemą paskambinti Naomės motinai ir papasakoti, kas vyksta; jam reikėjo su kuo nors pasidalyti savo sielvartu.

*

Po valandos akušeris sugrįžo į palatą, jis buvo vis dar su operaciniu chalatu, po smakru kyburiavo kaukė, o veido išraiška atrodė baisiai

rimta. Džonas išsigandęs pakėlė į jį akis ir jau norėjo stotis, tačiau akušeris pats atsisėdo šalia.

— Tik per plauką.

Džonas spoksojo išpūtęs akis.

— Ar jūs medicinos daktaras, daktare Klesonai?

— Ne, aš mokslininkas.

— Puiku. Mums teko skubiai atlikti laporatomiją... — jis raminamai kilstelėjo ranką. — Nedidelė incizija jos pilve, vadinama Fanenštilio incizija. Jai dabar gerai, viskas gerai. Skausmą sukėlė cista dešinėje kiaušidėje, kuri užsisuko ir neleido pratekėti į kiaušidę kraujui, todėl ši ėmė gangrenuoti. Tai buvo dermoidinė cista, kurią jūsų žmona galbūt turėjo visą gyvenimą, mane tik stebina, kad jos niekas nepastebėjo ankstesnių ultragarsinių tyrimų metu. Ar kuris nors iš judviejų žinojote, kad jūsų žmona turi įgimtą dauginimosi organų išsigimimą?

— Išsigimimą? Kas tai per išsigimimas?

— Ji turi dvigubą gimdą.

— Dvigubą gimdą? Ką... Turiu omenyje... kas tai yra?..

Džono galvoje mintys pašėlusiu tempu keitė viena kitą. *Kodėl, velniai rautų, daktaras Detorė jiems to nepasakė? Jis juk turėjo žinoti. Jis turėjo... O gal jis nuo jų slėpė? Kodėl jiems nieko nepasakė Rozengartenas? Į šį klausimą atsakyti buvo paprasčiau: per tyrimą jis labai skubėjo, jo mintys buvo visiškai kitur.*

— Tai pasitaiko palyginti dažnai — vienai iš penkių šimtų moterų, bet jūsų žmonos dviguba gimda nebuvo matoma iškart. Šiaip ar taip, ji dabar jaučiasi gerai, o ir kūdikiai sveiki.

— Kūdikiai? Ką norite tuo pasakyti, kaip tai „kūdikiai"?

— Vienas vienoje pusėje, o kitas — kitoje.

Matydamas Džono veido išraišką, gydytojas minutėlę dvejojo, paskui paaiškino:

— Jūsų žmona laukiasi dvynukų. Berniuko ir mergaitės. Juk jūs žinote, ar ne?

34

Naomės dienoraštis

Dvynukai!

Mama ir Harietė jaučiasi kaip septintame danguje. O aš dar visiškai sukrėsta. Patyriau jau pakankamai staigmenų ir dabar paprasčiausiai nebežinau, kokius jausmus išgyvenu. Bandau suprasti bent jau tai, ką reiškia turėti dvynukus. Internete yra svetainė, kurioje nurodyta, ko reikia tikėtis nėštumo metu ir pirmaisiais metais po gimdymo — regis, tai nebus lengva.

Praeitą savaitgalį Harietė atnešė man laikraštį su straipsniu apie dvynukų epidemiją. Jame rašoma, kad dėl to kalti vaisingumo klinikos specialistai, kurie perkelia kiaušinėlių telkinius atgal į gimdą. Bandžiau paaiškinti Harietei, kad Detorės klinikoje buvo ne taip, kad turėjo būti tik vienas kiaušinėlis. Tačiau nemanau, kad jai iš tiesų rūpėjo, ką aš sakau.

Jaučiu, ji truputį pavydi. Harietei trisdešimt dveji, jai nepaprastai sekasi prekyba obligacijomis, bet ji netekėjusi. Aš gerai žinau, — iš daugelio mūsų pokalbių per daugelį metų, — kad jai ne itin rūpi turėti vaikų, taigi ji, galimas dalykas, tikisi, jog dabar, kai aš laukiuosi dvynukų, ji nebejaus mamos spaudimo pagimdyti anūkų!

Kartais naktimis guliu nemiegodama ir galvoju apie Halį, gulintį mažame karstelyje, kape gražiose Sanseto kapinėse. Jis toks vienišas. Lorė kas savaitę nuneša gėlių nuo mūsų. Kažin, ar dabar, mums išvykus taip toli, jis dar vienišesnis?

Laukdamasi Halio aš beveik visą laiką džiaugiausi nėštumu, bent jau iki gimdymo, per kurį teko ištverti kone pragariškas kančias. Jaučiausi gerai, džiūgavau, buvau pasitikinti savimi. Tačiau dabar nieko panašaus neišgyvenu. Esu apsunkusi, nerangi, nusilpusi, visą laiką pykina. Labai bijau, nes nežinau, kas iš tiesų vyksta manyje. Ir dar. Ar Džonas, stengdamasis mane pradžiuginti, nemėgina nuslėpti nuo manęs tiesos, kurią pats žino?

Aš visada pasitikėjau Džonu. O gal jis ir Detorė buvo sudarę kokį nors

slaptą sandėrį? Žiūrėk, valandėlę jis būna priblokštas kaip ir aš, tačiau jau po akimirkos atrodo beveik linksmas.

Vienintelis žmogus, su kuriuo nuoširdžiai galėjau pasikalbėti, buvo Roza. Mes draugės nuo dešimties metų. Roza Miler, kuri dabar yra Vaiteker. Ji visada buvo nuovokesnė už mane. Džonas pašėltų, jei sužinotų, kad papasakojau jai, — mudu buvome susitarę niekam apie tai neprasitarti, — tačiau man būtina su kuo nors pasikalbėti, kitaip išprotėčiau. Turiu pripažinti, jos reakcija mane nustebino. Roza paprastai į viską reaguoja entuziastingai. Vis dėlto šįkart jos veide išvydau susirūpinimą dėl to, ką mes padarėme.

Kodėl dvynukai, dr. Detore? Jūs suklydote? Ar padarėte tai sąmoningai?

Ar aš kada nors sužinosiu tiesą?

35

— Juk tai pasakiška — didysis miegamasis. Patikėkite manimi, tokių nėra daug, — tarė Siuzė Volker.

Naomė, vilkdamasi paskui seserį ir motiną, nusekė įkandin nekilnojamojo turto agentės į didžiulį kambarį, sutvirtintą ąžuolinėmis sijomis. Vidus buvo užlietas vidudienio saulės, kurios spinduliai pateko pro langus, išeinančius į pietus ir atsiveriančius į dirbamosios žemės platybę, už kurios buvo matyti Žemakalnių šlaitai.

— Nepamatęs savo akimis, nepatikėsi, — tęsė Siuzė Volker. — Galėsite dar trisdešimt metų dairytis į kitus namus, bet panašaus reginio neišvysite.

— O vėjas? — Harietė tęsė agentės apklausą. — Juk čia neapsaugota, atvira vieta, ar ne?

Nelyginant mažas vaikas Naomė pagarbiai pažvelgė į seserį. Harietė visada buvo dailesnė už ją, ir šiandien, elegantiškai trumpai apkirptais smalos juodumo plaukais ir angliškos rožės raudonio skruostais, ji atrodė dar gražesnė nei bet kada anksčiau. Sesuo buvo ne pagal savo metus nuovoki ir išmintinga, negana to, gerai žinojo, kaip apsirengti kiekviena proga. Ji vilkėjo naujutėle „Barbour“ striuke, ant kaklo buvo užsimetusi „Cornelia James“ tvido šaliką, o džinsines kelnes susikišusi į žalius guminius batus, tarytum visą savo gyvenimą būtų praleidusi kaime, nors iš tikrųjų tai buvo viena iš jos retų avantiūrų trenktis kažkur už miestiškos Londono šventovės ribų.

Jų motina, Anė, priešingai, atrodė tokia pat gyvenimo prislėgta kaip aną siaubingą vakarą, prieš aštuoniolika metų, kai įėjo į Naomės miegamąjį pasakyti dukrai, kad jos tėvas jau niekada nebegrįš namo, nes iškeliavo į dangų. Motinos veide, nors ir išlaikiusiame dailius bruožus, buvo per anksti įsirėžusios raukšlės, žili plaukai apkirpti senamadiškai, o rengdavosi, skirtingai nei dukra, visuomet žinanti, kaip prisitaikyti prie aplinkos, truputį nenatūraliai, pernelyg formaliai. Šian-

dien ji vilkėjo elegantišką juodą švarkelį ir miestietiškus batelius — tai būtų tikę ir kokteilių vakarėliui.

— Taip, jei norite kraštovaizdžio, teks susitaikyti su tuo, kad bus šiek tiek vėjuota, — atsakė Siuzė Volker. — Bet vėjas yra gerai. Jis džiovina žemę. Be to, įsikūrus aukštesnėje vietoje, kaip čionai, nereikės baimintis potvynių.

Naomei šis namas patiko. Ji viltingai žvelgė į motiną ir seserį, norėdama, kad jis patiktų ir joms. Ji *troško*, kad namas patiktų ir joms. Būdama pagrandukė, jautė vidinį poreikį jų pritarimui.

Agentė buvo smulkutė, ilgais lygiais plaukais, tvarkingai apsirengusi. Naomei ji priminė kinišką lėlę. Praėjusią savaitę apžiūrėjusi aštuonis šiame rajone nuomojamus būstus, kurie visi be išimties buvo vienas už kitą baisesni, nevilties apimta Naomė prieš tris dienas užsuko į mažytę Siuzės Volker agentūrą Rytų Sasekso grafystės centre Luise, ne per toliausiai nuo pilies griuvėsių, ir įsidrėbė kėdėje.

Agentė, nelyginant bendrininkė, pasilenkė per stalą į priekį ir, pridėjusi prie lūpų pirštą, pasakė, kad yra viena sodyba, ganėtinai puiki, tiesa, kol kas oficialiai nesiūloma, tačiau, kad ir kaip būtų, ji norėsianti nusivežti Naomę jos pažiūrėti, nes nuojauta kužda, jog tai būtų idealus variantas. Kaina bus nuleista tikintis skubiai rasti nuomininkų, galbūt ji ir sieks Naomės galimybių ribas, tačiau visi, kas tik matė šią sodybą, ją įsimylėjo.

Į Denės ūkio sodybą vedė pusės mylios degutbetonio kelias, javų laukais vingiuojantis į Žemakalnius, o prasidėjo jis už penkių mylių nuo Luiso vos pastebimu kaimo keliuku. Sodybą sudarė medinis klojimas, paverstas gyvenamuoju namu su keturiais miegamaisiais, ir atskiras titnago akmenų svirnas, kuriame dabar buvo įrengtas dvivietis garažas. Pastatai stūksojo ant kalvos keteros, nuo kurios visomis kryptimis vėrėsi ištisas mylias į tolį plytintys dirbamosios žemės laukai. Artimiausia gyvenvietė — mažas kaimelis už dviejų mylių.

Toks nuošalumas buvo trūkumas. Vis dėlto, vertinant vietą, buvo ir teigiamų pusių. Neigiamas aspektas tas, kad iki artimiausio namo, ūkininko trobos, — gera pusė mylios. Ar ji bijotų, likusi viena? O kaip

naktį? Teigiama būtų tai, kad čia jie neturėtų kaimynų, galinčių užduoti nepatogų klausimą apie jų naujagimius, jei kada vėl būtų prisimintas laikraščio straipsnis arba pasirodytų jo tęsinys. Bet visa kita vaikams būtų tikras prieglobstis.

O visų geriausia, kad čia tikrai nepaprastai gražu. Naomė galėjo nesunkiai įsivaizduoti save ir Džoną, įsikūrusius šioje sodyboje, auginančius vaikus, gyvenančius savo gyvenimą. Čia buvo pusantro akro sodas, kurio didesnę dalį užėmė pievelė ir krūmai, su jaunomis obelimis, kriaušėmis, slyvomis ir vyšniomis. Ji mintyse matė iškylas su draugais terasoje, išklotoje plokštėmis. Įsivaizdavo krosnį su joje degančiomis malkomis, besikūrenančią didelėje atviro plano gyvenamojoje patalpoje. Vaizduotėje matė ir krintantį sniegą, ir visomis kryptimis ištisas mylias besidriekiantį baltą kraštovaizdį.

Čia atrodė neįtikėtinai ramu.

Saugu.

Džonas, telefonu išklausęs detalų sodybos apibūdinimą, irgi buvo kupinas entuziazmo. Jis turėjo vienam mėnesiui išvykti į Los Andželą, universitete parengti recenziją ir suorganizuoti jų mantos pargabenimą į Angliją. Pasak jo, neįmanoma įsivaizduoti, kiek šlamšto jie sukaupė per pastaruosius šešerius metus. O Naomė patarė Džonui išmesti viską, ko jam nebūtų gaila.

— O kas yra tikrasis šios sodybos savininkas? — paklausė Harietė, apžiūrinėdama plačią indišką raižyto raudonmedžio lovą su dviem stulpeliais.

— Aš aiškinau jūsų seseriai... Mhmmm... trečiadienį. Sodyba priklauso Rodžeriui Hamondui, kuris ją ir perstatė. Jis visiškai neseniai išvyko į Saudo Arabiją, sudaręs trejų metų darbo sutartį. Pasibaigus sutarčiai, jie ketina persikelti į Australiją. Tai, be abejo, reikštų galimybę nusipirkti šį ūkį, — puiki investicija, — dvigubą garažą būtų galima paversti atskiru gyvenamuoju namu. Toks dvaras pasitaiko tik kartą per dešimtmetį.

— Gerai suprojektuotas vonios kambarys, — pagyrė Harietė. — Dvi prausyklės. Tai gerai.

Nekilnojamojo turto agentė nuvedė jas į kitą koridoriaus pusę.

— Be abejo, šis greta esantis kambarys idealiai tiktų jūsų dvyniams!

Kai buvo apžiūrėti visi kambariai, Siuzė Volker paliko jas vienas apvaikščioti sodybą ir nuėjo į savo automobilį.

Sėdėdama priešais ryškiai raudoną „Aga“, už senovinio ąžuolinio valgyklos stalo virtuvėje, Naomė pažiūrėjo į Harietę, paskui į savo motiną.

— Kaip? — pasiteiravo ji.

Pirma prabilo motina:

— Atrodo, daug vietos spintai. Net labai daug vietos spintai.

— O ką jūs darysite, kai ims snigti? — griežtu tonu pasidomėjo sesuo.

— Ką gi... galėsime keletą dienų pagyventi atkirsti nuo pasaulio. Manau, būtų labai romantiška! — šypsodamasi atsakė Naomė.

— Neliks jokios romantikos, jei skubiai prireiks gydytojo pagalbos.

— O mokyklos? — susirūpino motina. — Apie tai būtina pagalvoti.

— Būtina pagalvoti ir apie nuošalumą, — pridūrė sesuo. — Džonui teks visą dieną dirbti. Kaip tu ištversi, neturėdama su kuo pasikalbėti, neskaitant avių?

— Avys man patinka, — atsakė Naomė.

— Tau reikėtų šuns, brangioji, — tarė motina.

— Šunys yra tikra kančia, — įsiterpė Harietė. — O ką darysi, jei norėsi išvykti?

— Man patinka šunys, — paaiškino Naomė. — Šunys neteisia žmonių.

36

Džonas jautė kažką panašaus į kliūtį gerklėje, spaudžiančią ją iš vidaus, nervinį raumens trukčiojimą; panašiai trukčiojo ir pilvo raumenys. Jis nepajėgė išlikti ramus ilgiau kaip keletą akimirkų. Norėjo, kad visa tai greičiau baigtųsi, tačiau tuo pat metu buvo ne juokais sunerimęs. Sunerimęs dėl Naomės, dėl kūdikių, kuriuos ji nešiojo. Sunerimęs dėl to, kas jų laukia.

Jie buvo pastatę jam kėdę šalia operacinio stalo, taigi Džonas sėdėjo ant jos ir glostė Naomei kaktą. Žvilgsnis įsmeigtas į žalio audeklo širmą, ištemptą skersai jos krūtinės, slepiančią nuo jų akių tai, kas vyksta anapus jos, operacinėje.

Jie dabar laukė, kol visiškai suveiks epiduralinė blokada, kurios injekcija buvo suleista Naomei į stuburą. Džonas dirstelėjo į apskritą baltą ciferblatą ant operacinės sienos. Buvo praėjusios penkios minutės. Jis nusišypsojo Naomei.

— Kaip jautiesi, mieloji?

Aprengta palaidu chalatu, su lašalinės žarnele, atvesta į riešą, ir plastikine žymine kortele su jos vardu, Naomė atrodė tokia pažeidžiama. Lūpų kamputyje pasirodė mažytis seilių burbuliukas, kurį Džonas tuojau švelniai nuvalė popierine nosine.

— Gerai, — labai tyliai pratarė ji. — Būsiu laiminga, kai... — Naomė atsakydama išspaudė šypseną, paskui jos balsas iš susijaudinimo užsikirto.

Naomės akys buvo plačiai atmerktos. Kartais jos atrodydavo žalios, o kartais rudos; šįkart akys tuo pat metu atrodė ir žalios, ir rudos. Šypsena išblėso, o jos vietoje, nelyginant blėsčiojanti žvakės liepsnelė, pasirodė abejonė.

— Ir aš, — atsakė Džonas. — Ir aš būsiu laimingas...

Kada? — susimąstė jis. *Kada šis laukimas baigsis? Kada pagaliau gims mūsų kūdikiai, ir mes galėsime sužinoti, ką jis iš tikrųjų padarė? Kada ims aiškėti, ar mes pasielgėme išmintingai, ar ne?*

— Ką jie daro? — paklausė ji.

— Laukia.

Džonas atsistojo. Operacinė atrodė sausakimša; aplink stoviniavo medikai žaliais chalatais, dauguma jų šnekučiavo per savo kaukes taip nerūpestingai, lyg būtų buvę sukviesti į kokteilių vakarėlį. Jis bandė prisiminti, kas jie tokie. Akušeris konsultantas, akušeris stažuotojas, pediatras konsultantas, anestezuotojas, anestezuotojas asistentas, slaugytojos, pribuvėja. Ryškiai balta šviesa, skleidžiama aukštai iškeltos lempos, kaitino nuogą išsipūtusį Naomės pilvą. Elektrinių prietaisų grupė teikė reikiamą informaciją.

Anestezuotojas, guvus, dėmesingas vyras vardu Endrius Davis, palietė jos pilvą vatos pagalvėle.

— Naome, ar dabar ką nors jaučiate?

Ji papurtė galvą.

Tada jis silpnai bakstelėjo mažu smailiu instrumentu.

— O dabar jaučiate?

Naomė vėl papurtė galvą.

Anestezuotojas paėmė pulverizatorių su vandeniu ir stipriai papurškė, pirmiausia ant pilvo, paskui ant bambos iš abiejų pusių. Naomė nė nesuvirpėjo.

— Gerai, — tarė jis, atsigręždamas į akušerį. — Esu patenkintas.

Sasekso grafystės karališkosios ligoninės akušeris konsultantas ponas Desas Holbeinas buvo tvirto sudėjimo akiniuotis, įpusėjęs penktą dešimtį. Jo tamsūs plaukai buvo trumpai kirpti, o rimta veido išraiška jis panėšėjo į mielą banko valdytoją. Kaip ir visi kiti jis nieko nežinojo apie jų ryšius su Detore. Tačiau buvo labai daug prisidėjęs, per pastaruosius septynis mėnesius stiprindamas jų, ypač Naomės, dvasią.

Džonui atrodė, kad gydytojų kabinetai, klinikos ir ligoninės pastaruosius septynis mėnesius buvo tapę neatskiriama jų gyvenimo dalimi.

Naomės nėštumas buvo labai sunkus. Džonas laikė savo pareiga kuo daugiau sužinoti apie dvigubą gimdą, o jųdviejų su Naome pokal-

biai, kurie vis atsinaujindavo ir juos išsekindavo, sukosi apie tai, kodėl daktaras Detorė niekada neužsiminė apie šią anomaliją ir kodėl įsodino du kiaušinėlius.

Ir kodėl daktaras Rozengartenas Los Andžele, atlikdamas skenavimą, nematė, kad ji laukiasi dvynukų? Apie tai paklaustas Desas Holbeinas atsakė, kad esant tokiai ankstyvai stadijai, jei Rozengartenas nieko nežinojo apie antrąją gimdą, o berniukas tuo metu buvo netinkamoje padėtyje arba mergaitė jį užstojo, tuo labiau jeigu jis tyrimą atliko skubėdamas, tai visiškai įmanoma.

Džonas nuolat palaikė ryšį su Kale Almtorpu. FTB, tirdamas Detorės nužudymą, nė kiek nepasistūmėjo į priekį, o „Serendipo rožė" nebuvo pastebėta nė karto. Pasak jo draugo, galimas dalykas, kad Trečiojo tūkstantmečio mokiniai, jeigu jie iš tiesų egzistavo, paskandino laivą tuo pat metu, kai nužudė Detorę, ir tikriausiai sunaikino visus buvusius laive. Kol kas nesėkmingai klostėsi ir Marčio bei Elenos Borovicų žudiko paieška, nors, pasak pirminių pareiškimų, žmogžudystę įvykdė tie patys Trečiojo tūkstantmečio mokiniai. Tačiau jie, regis, išgaravo taip pat tyliai, kaip ir atsirado.

FTB ir Interpolas buvo sutrikę. Kalė patarė Džonui, kad jiems dabar geriausia būtų likti nepastebimiems, vengti bet kokio viešumo ir niekada neprarasti budrumo. Kalės manymu, išvykimas iš Jungtinių Valstijų, ką jie ir padarė, buvo sumanus žingsnis.

Anglijoje jie nusprendė apie savo lankymąsi Detorės klinikoje nepasakoti niekam, išskyrus Naomės motiną ir seserį. Kai kurie iš senų Džono bendradarbių ir kelios Naomės draugės buvo matę spaudoje pasirodžiusią žinią, kai ją po visą pasaulį platino spaudos agentūros, tačiau Džonui ir Naomei pavyko sumenkinti jos reikšmę, tvirtinant esą spauda kaip paprastai neteisingai interpretavo jų žodžius ir iš nieko sukūrė sensaciją.

Aštuonioliktą savaitę rytinis pykinimas, kitaip nei Naomė buvo girdėjusi, ne praėjo, bet dar labiau sustiprėjo. Naomė vemdavo visą laiką, ji negalėjo praryti jokio maisto, nors nuolatinis potraukis šaldytiems žirneliams ir „Marmite" sumuštiniams nepraėjo. Kamuoja-

ma sunkios dehidratacijos, elektrolitams sumažėjus iki kritinio lygio, kraujyje esant per mažai natrio ir kalio, Naomė per pastaruosius du mėnesius buvo keturis kartus paguldyta į ligoninę.

Trisdešimtą nėštumo savaitę jai diagnozuota preeklampsija (kitaip — toksemija), tai yra nėštumo sukelta hipertenzija, dėl kurios padidėja kraujospūdis. Šlapime buvo rasta baltymo — tai jis ir sukėlė nemalonų rankų ir kulkšnių pabrinkimą ir ji nebegalėjo apsiauti batelių.

Įpusėjus trisdešimt šeštai savaitei, ponas Holbeinas patarė Naomei atlikti nebūtinąjį apatinio segmento cezario pjūvį, užuot laukus, kol sueis terminas, nes jis nerimavo dėl galimo placentos funkcijos sutrikimo, galinčio baigtis kūdikių mirtimi arba kraujavimu už placentos, todėl Naomę ir Džoną teko šiek tiek įkalbinėti.

Pokalbis operacinėje staiga aprimo, nes chalatais vilkintys medikai vieningai susibūrė aplink Naomę. Džonas atsisėdo ir paėmė jos ranką. Gerklė išdžiūvo. Jis drebėjo.

— Jau pradeda, — tarė jis.

Pasigirdo instrumentų tarškėjimas. Medikų figūros palinko virš stalo, akys virš kaukių atrodė susirūpinusios, dėmesys sukoncentruotas. Džonas ištiesė kaklą, kad galėtų matyti, kas vyksta už širmos, ir išvydo, kaip Holbeinas skalpeliu pjauna didelį iškilimą ties jo pagrindu, atverdamas Naomės pilvą. Pasijutęs nemaloniai tuojau nusigręžė.

— Ką matai? — pasiteiravo Naomė.

Tą akimirką iš už širmos netikėtai išniro akušerio galva.

— Gal norėtumėte matyti kūdikių atėjimą į šį pasaulį? — džiugiai paklausė jis.

Džonas, padrąsintas užtikrintumo, kurį girdėjo Holbeino balse, pažvelgė į Naomę.

— Ką manai apie tai, brangioji?

— O ką tu manai? — klausimu atsakė ji. — Ar norėtum?

— Aš... Aš norėčiau, taip, — prisipažino jis.

— Ir aš.

Netrukus anestezuotojas nusegė spaustukus ir nuleido žalią maršką.

— Galite pakelti jos galvą, kad būtų geriau matyti, — Holbeinas patarė Džonui.

Džonas švelniai kilstelėjo žmonos galvą. Jie matė vilnijančią žalių audinių ir rankogalių, slepiančių chirurgų rankas, jūrą.

Atrodo, praėjo vos kelios akimirkos, ir Febė Ana Kleson, smulkutė būtybė, padengta geltonais, varškę primenančiais glitėsiais iš vernikso ir kraujo, atmerktomis akutėmis, spiegianti, nuo pilvelio nukarusia bambagysle, tvirtai įsikibusi į ranką, mūvinčią guminę pirštą, buvo visiškai ištraukta iš jos motinos šiltos ir jaukios gimdos. Atsidūrė operacinėje, kurioje buvo palyginti šalta ir klaikiai tylu.

Visiškai apkerėtam Džonui bežiūrint, mergytė *tiesiog jo akyse* iš melsvai rausvos virto ryškiai rausva.

Ak, tas verksmas. Tas mielas gyvybės garsas, jų kūdikis, jų kūrinys! Jis tuo pat metu jautė džiaugsmą ir baimę. Galvoje sukosi mintys apie Halio gimimą. Apie pasididžiavimą, kurį tąsyk jautė, ir viltį. *Prašau, Febe, tik būk sveika. Tu būsi sveika. O, Dieve, tu tikrai būsi, taip, būsi!*

Akušeris iškėlė Febę aukštyn, tuo tarpu kitas chalatą vilkintis žmogus suspaudė bambagyslę dviem gnybtais, o trečiasis nukirpo per vidurį tarp jų.

Prilaikydamas bambagyslę su naujagime, ponas Holbeinas paguldė ją į žalią sterilų audeklą, kurį jam ištiesė pribuvėja. Paskui, vystydamas Febę, prinešė ją arčiau Naomės.

— Jūsų dukrelė atrodo žavingai!

Febė garsiai verkė.

— Jūs tik įsiklausykite! — atkreipė jų dėmesį Holbeinas. — Tai yra sveikas verksmas.

Džono akys buvo sudrėkusios nuo ašarų.

— Puikiai, brangioji, — sušnabždėjo jis Naomei.

Tačiau ji žiūrėjo į savo dukrą tokia sužavėta ir buvo tokia išvargusi, kad paprasčiausiai negirdėjo, ką jis sako.

Akušeris padavė Febę pribuvėjai, o ši perdavė ją pediatrui, stovinčiam prie gaivinimo stalelių, dviejų mažų mobilių stalų, turinčių po didelę plokščią lempą viršuje.

— O dabar kitas vaikutis, — priminė jis.

Vėl palinkęs prie gimdyvės pilvo, chirurgas paaiškino:

— Antrasis naujagimis yra toliau ir aukščiau — su juo nebus taip lengva. Sėdmeninė pirmeiga, galvelė užlenkta gimdos kampe.

Džoną, kuris vis dar laikė žmonos galvą, apėmė nerimas. Jis stebėjo, kaip akušeris vis labiau susikaupia. Gydytojas suko Naomės pilve esančias rankas ratu, ir Džonas, stebėdamas jo veidą, suprato, kad kažkas negerai. Jo kakta blizgėjo nuo prakaito.

Buvo matyti, kad nuotaika patalpoje keičiasi. Visų žvilgsniai įsitempė. Gydytojas toliau judino rankas. Netrukus jis kažką pasakė operacinės chalatu vilkinčiai slaugytojai, pernelyg tyliai, kad Džonas galėtų išgirsti.

Prakaito lašelis nuo akušerio galvos nukrito ant akinių lęšių.

Staiga anestezuotojas kreipėsi į Džoną:

— Nedidelė problemėlė, pone Klesonai. Manyčiau, jums dabar reikėtų išeiti.

Holbeinas linktelėjo:

— Taip, tai būtų protingiausia.

— Kas atsitiko? — susirūpino Džonas, nerimastingai žvelgdamas į Naomę, kuri, regis, buvo netekusi ir vos pastebimo rausvo atspalvio veide.

Akušeris tarė Džonui:

— Padėtis iš tiesų sudėtinga, tuo labiau kad kūdikio širdies plakimas dėl bambagyslės pulsacijos visiškai sulėtėjo. Būtų geriau, jei jūs išeitumėte į laukiamąjį.

— Aš norėčiau likti, — atsakė Džonas.

Anestezuotojas ir akušeris susižvalgė. Džonas susirūpinęs pažiūrėjo į poną Holbeiną. Nejaugi berniukas miršta?

Anestezuotojas vėl prisegė širmą, užstojančią Džonui ir Naomei vaizdą. Džonas pabučiavo žmoną.

— Nesirūpink, mieloji, viskas bus gerai.

Ji spustelėjo Džonui ranką. Jis atsistojo. Desas Holbeinas vėl priėjo prie Naomės.

— Atsiprašau, Naome, aš norėjau, kad pjūvis būtų kuo mažesnis, toks, kokį mes vadiname bikinio linija, bet dabar man teks pjauti vertikaliai.

Ji nežymiai linktelėjo.

— Epiduralinio nuskausminimo nepakanka, — paaiškino anestezuotojas.

Tuo pat metu jo asistentas staiga šūktelėjo:

— Šešiasdešimt!

Patalpoje tvyrojo panika.

— Aš negaliu laukti, — tarė gydytojas.

Anestezuotojas pakėlė balsą ir jau kone šaukte šaukė:

— Turiu ją užmigdyti! Duokite man vieną minutę!

Akušeris įsakmiai atkirto:

— Velniai rautų, žmogau, kūdikiui prasidėjo hipoksija!

Išgirdęs tai, Džonas paklaikusiomis akimis stebėjo abu vyrus.

Anestezuotojas kamavosi su švirkštu ir buteliuku.

— Aš turiu pradėti, jei norime išgelbėti kūdikį! — sušuko Holbeinas, o jo balse buvo girdėti desperacija.

— Palaukite, dėl Dievo meilės, leiskite man intubuoti ir nuskausminti.

Gausiai prakaituojantis akušeris pakėlė žalias drobules ir suvyniojo jas, apnuogindamas Naomės pilvą.

— Kiek jūs užtruktumėte?

— Porą minučių.

— Mes neturime poros minučių, — jis vėl grįžo prie Naomės galvos. — Apgailestauju, tačiau jei norite išgelbėti savo kūdikį, jums gali truputį skaudėti. Ar sutinkate su tuo?

— Nežalokite Naomės, — kreipėsi Džonas. — Prašau jūsų... Tai yra... daug svarbiau...

— Aš sutinku, — įsiterpė Naomė. — Prašau darykite viską, ką tik reikia, tik išgelbėkite kūdikį, o aš ištversiu, man bus gerai.

— Nenoriu, kad jai sukeltumėte skausmą, — pareiškė Džonas.

— Aš tikrai manau, būtų geriau, jei jūs išeitumėte, — tarė gydytojas.

Anestezuotojas truputį švirkštelėjo pro adatą, paskui pavalė tamponu Naomės ranką ir suleido injekciją.

Po kelių sekundžių iš baimės net suakmenėjęs Džonas žiūrėjo, kaip gydytojas smeigia skalpelį aštriąja puse jai į pilvą ir ryžtingu mostu, palikdamas ryškiai raudoną kraujo juostą, perrėžia Naomei apatinę pilvo dalį nuo ten, kur baigiasi gaktos plaukų juosta, iki pat jos bambos.

Naomė suklykė iš skausmo, suleisdama nagus Džonui į delną. Paskui suriko dar kartą ir dar. Džonas pakilo nuo kėdės; jis buvo priblokštas, netekęs žado, bejėgis, gyslose stingo kraujas, svaigo galva. Giliai įkvėpė oro.

Anestezuotojas pritvirtino prie Naomės rieše esančios kanulės žarnelę, ir ji iškart ėmė rimti. Po kurio laiko apskritai nustojo kvėpuoti, o žvilgsnis, nors akys ir buvo plačiai atmerktos, tapo stiklinis.

Nieko nelaukdamas anestezuotojas pačiupo iš savo asistento deguonies tiekimo žarnelę ir pabandė ją intubuoti. Deja, įleisti permatomą plastikinį vamzdelį pro ryklę nesisekė.

— Negaliu, — tarė jis.

Stipriai prakaituodamas jis ištraukė vamzdelį ir pabandė įvesti iš naujo, tačiau ir vėl nesėkmingai. Tada jį ištraukė, elegantiškai, kaip žvejys kabliuką iš lydekos ryklės.

Džonas nualpo.

37

Atrodė, kad jo galvoje įstrigusi mėsos kaponė. Džonas suprato gulįs, o prie dešinės akies prispaustas kažkas šaltas. Atmerkęs kairę akį, kurį laiką matė tik neryškius kontūrus. Šviesa pernelyg spigino, ir jis vėl užsimerkė.

Džiugus moters balsas tarė:

— Kaip jūs jaučiatės?

Jis vėl atmerkė akį ir įdėmiai įsižiūrėjo. Veidas. Jauna moteris, kurią lyg ir buvo kažkur matęs. Banguojantys šviesūs plaukai, dailus veidas. Jaunesnioji slaugytoja Liza, staiga prisiminė.

Tą pačią akimirką jis prisiminė ir visa kita.

Sunerimęs Džonas pabandė atsisėsti.

— O, Viešpatie, kas atsitiko?

— Gulėkite ramiai ir ilsėkitės. Aš noriu, kad jums atslūgtų patinimas.

Džonas įsmeigė akis į slaugę. Rankoje ji laikė kažką panašaus į chirurginę pirštinę su ledu viduje.

— Mano žmona... Kas atsitiko? Ar jai viskas gerai?

— Jai visiškai gerai, — džiugiai atsakė Liza. — Abu jūsų kūdikiai jau gimę ir jaučiasi puikiai... Jie laikosi tikrai gerai.

— Jie visi? O kur jie... ji?..

Trumpą akimirką Džonas jautėsi apsvaigęs iš palengvėjimo širdyje ir džiaugsmo. Palata ėmė plaukti; paskui, tarytum kas nors būtų pertraukęs kaponės ašmenimis per kaukolę, skausmas galvoje sustiprėjo taip, kad Džonui pasidarė bloga. Jis desperatiškai bandė keltis, pasiremdamas alkūnėmis, tačiau nuo to pasijuto tik dar blogiau. Nebeliko nieko kito, kaip tik užsimerkti ir atsigulti. Po valandėlės pajuto prie savo akies prispaustą pirštinę su ledu. Ji veikė it raminamas balzamas.

— Jūsų žmona šiuo metu pooperacinėje palatoje. Jai buvo atlikta bendroji nejautra, taigi praeis kelios valandos, kol ji visiškai atsigaus. Jūsų naujagimiai miega Specialiosios kūdikių priežiūros skyriuje.

— Tai buvo berniukas? Antrasis kūdikis?

— Taip, mielas mažylis.

Džonas vėl bandė atsisėsti, bet spaudimas prie akies buvo per stiprus.

— O mano žmonai tikrai viskas gerai?

Jaunesnioji slaugė energingai linktelėjo galvą.

Džonas jautė, kaip jį apima lengvumas. Išgirdo atsidarant duris, o netrukus ir akušerio konsultanto balsą.

— Ką gi, daktare Klesonai, atrodo, turėsite gražią žvaigždę po akimi! — linksmai tarė jis.

Gydytojas, klumpėmis klapsėdamas į grindis, pagaliau pasirodė Džono regėjimo lauke; jis buvo be kepuraitės ir kaukės, o chalatas palaidas.

— Keturios siūlės galvoje ir juodas paakys — taigi ateityje visiems galėsite pasakoti, kad gimdymo metu žmona kentėjo ne viena!

Džonas išspaudė vos pastebimą šypsnį.

— Aš esu tikrai... Aš...

— Ne, paklausykite, drauguži. Atsiprašau dėl sąmyšio, bet jūsų žmona jaučiasi gerai, o kūdikiai visiškai sveiki. O kaip jūs jaučiatės?

— Truputį negaluoju.

— Man gaila, kad jums teko tai iškentėti, tačiau alternatyvos neturėjome... O ir jūsų žmona man pritarė. Antrajam kūdikiui jau trūko deguonies, todėl teko paskubėti — priešingu atveju neabejotinai būtume jį numarinę.

— Ar aš galiu juos pamatyti?

— Jums skilo galva, nes krisdamas pataikėte į stalo kampą ir kliudėte anestezinę įrangą. Pirmiausia reikia atlikti rentgenografinį tyrimą ir įsitikinti, kad jūsų galvoje viskas savo vietose. Kol tai padarysime, Naomė irgi bus paruošta susitikimui su jumis, o jau tada galėsite pasimatyti ir su ja, ir su savo vaikeliais.

Suprasdamas, kad jo balsas skamba truputį keistai, o žodžiai liejasi, tarsi būtų kalbėjęs ir gėręs vienu metu, Džonas paklausė:

— Specialiosios priežiūros skyriuje... Jūs taip sakėte?

Gydytojas linktelėjo.

— K-k... kodėl? — susierzinęs pasiteiravo jis.

— Tai visiškai įprasta praktika, taikoma gimus neišnešiotiems kūdikiams. Jūsų mažytė sveria du ir šešiasdešimt penkias šimtąsias kilogramo, o berniukas — du ir keturiasdešimt tris šimtąsias, o skaičiuojant pagal seną sistemą — abu sveria apytikriai po penkis su puse svaro. Toks svoris yra visiškai normalus dvynukams trisdešimt šeštą savaitę. Jie atrodo net labai sveiki, tiesą sakant, nepaprastai energingi, be to, savarankiškai kvėpuoja. Mes džiaugiamės, kad toksemija jiems nepadarė jokios žalos.

Jis supratingai nusišypsojo Džonui, kuris, staiga pasijutęs nejaukiai, ėmė svarstyti, o gal Holbeinas ką nors žinojo, gal jis buvo matęs straipsnį Anglijos spaudoje ir prisiminė jų veidus?

Paskui konsultuojantis gydytojas apsisuko ir pasitraukė iš Džono regėjimo lauko.

— Apgailestauju, tačiau privalau grįžti į operacinę. Vėliau šįvakar kyštelėsiu nosį pažiūrėti, kaip sekasi Naomei.

Džonas išgirdo, kaip užsidaro durys.

— Jūs ne pirmasis apalpęs, — tarė Liza.

— Tas brutalumas... Aš... aš negalėjau patikėti savo akimis...

— Bent jau jūsų žmonai viskas gerai, o ir vaikučiai sveiki. Juk tai svarbiausia, argi ne? — paklausė jaunoji slaugytoja.

Džonas ilgokai delsė atsakyti. Jis mąstė apie tai, kodėl visi ligšioliniai įvykiai neatrodė esą realūs. Tiesa, Naomės kančios tęsėsi daug mėnesių, tačiau visą tą laiką, kol ji nešiojo kūdikius, jis įsivaizduodavo, kad vieną gražų rytą jie atsibus ir pamatys, kad jos pilvas visiškai neišpūstas, kad tai tebuvo klaidinga diagnozė, tik iliuzinis nėštumas, ir nieko daugiau.

O dabar, iš skausmo plyštant galvai, atsivėrė tikrovė. Tai neatšaukiama. Per juos į pasaulį atėjo du žmonės, kurių genus Detorė galėjo būti modifikavęs prieš jų valią, ir jie negalėjo nieko padaryti, nebent melsti, kad jiems viskas būtų gerai

Džonas vėl atsigręžė į linksmai nusiteikusią jauną slaugę ir, atsakydamas į jos klausimą, neužtikrintai linktelėjo.

38

Jausdamas pulsavimą galvoje, Džonas žiūrėjo per stiklą į Luką ir Febę, kurie dabar miegojo aukštielninki, apkloti balta patalyne, ir kvėpavo jiems žarnelėmis tiekiamu deguonimi. Jie buvo dar mažesni nei jis įsivaizdavo, labiau raukšlėti, rausvesni, su smulkutėmis rankelėmis, lyg jūrų žvaigždės.

Daug gražesni.

Visiškai, visiškai neįtikima!

Jam gniaužė gerklę, iš susijaudinimo jis vos neapsiverkė, stebėdamas šiuos mažyčius žmogučius, šias miniatiūrines Naomės ir jo paties kopijas, patalpintas permatomame „Perplex“, užgožtas jas supančių šiuolaikinių technologijų.

Netgi jų suglamžytuose veiduose buvo galima įžiūrėti panašumą. Naomės bruožus matė žvelgdamas į Luką. O save Džonas galėjo atpažinti Febėje. Logiškai, mąstė jis, turėtų būti atvirkščiai, bet tai nesvarbu; svarbu buvo tik viena, ir tai aiškiai matėsi jų veiduose.

Tai buvo neabejotinas patvirtinimas, kad jų didžiausios baimės pasirodė esančios nepagrįstos. Tai buvo jų vaikai, jo ir Naomės, neabejotinai.

Jis su palengvėjimu užsimerkė. Daug mėnesių tai buvo jo didžiausia baimė. Taip pat ir Naomės, nors ir kaip jis įtikinėjo.

Dabar jie susidūrė su kitu nerimu: kokių dar klaidų galėjo padaryti Detorė? Arba kokių dar sąmoningų pakeitimų jis atliko jų genuose ir jiems nepasakė?

Tačiau jie buvo bent jau sveiki! Stiprūs. *Nepaprastai energingi*, kaip sakė pats akušeris.

Džonas mintimis grįžo pas Halį, prisimindamas nuostabų atsakomybės jausmą, kurį išgyveno Haliui gimus, ir lūkesčius, sietus su sūnumi, kol sužinojo apie jame tiksinčią delstinę bombą. Tačiau dar didesnę atsakomybę Džonas jautė dabar, šiuos du žmogučius atvesdamas į pasaulį ir suvokdamas pavojus, su kuriais jis ir Naomė susidūrė.

vildamasis ir melsdamas, kad tik Detorė nebūtų prikišęs nagų prie svarbiausio geno.

Tuo tarpu Febė užsimerkusi kilstelėjo savo jūrų žvaigždelės rankytę, išskėtė pirštukus ir vėl juos sugniaužė. Po valandėlės tą patį padarė ir Lukas. Tarytum būtų pažinę jį ir mojavę.

Labas, tėti! Labas, tėti.

Džonas nusišypsojo. *Sveiki, atvykę į pasaulį, Lukai ir Febe, mano mažučiai, mano brangieji. Jūs esate mūsų, mamytės ir tėvelio, ateitis. Mes mylėsime jus stipriau, negu kada nors tėvai yra mylėję savo vaikus,* — sušnabždėjo jis.

O jie, pirmiau Febė, o paskui Lukas, vėl keletą colių kilstelėjo savo mažas rankeles, išskėtė pirštukus ir juos sugniaužė.

Džonas nuėjo pas Naomę, į jos palatą, pasėdėti šalia, kol ji pakankamai atsigaus, kad būtų galima nuvežti ją pas kūdikis.

39

Kalnų oras skiriasi nuo oro visose kitose šios planetos vietose. Kalnų ore nėra viso to mėšlo, kurį esi priverstas įkvėpti.

Apačioje, mano drauge, yra viena didžiulė kloaka, taigi aš kalbu ne tik apie orą.

Žinoma, taip buvo ne visuomet. Ir vieną dieną viskas vėl bus taip, kaip buvo senais laikais. Tu galėsi vaikščioti miestų gatvėmis ir užuosti gėles.

Iš tiesų, kada pastarąjį kartą užuodei gėles mieste?

Galbūt tai buvo parke, tačiau tai turėjo būti didelis parkas, o gėlių kvapas — labai stiprus. Tačiau gėlės stipriai kvepia tik tuomet, jei jos yra genetiškai modifikuotos.

Tačiau mes juk negalime gyventi, prie nieko neprisiliesdami, tiesa? Štai ką aš tau pasakysiu: nueik į vieną iš tų didelių prekybos centrų ir jame rasi uogų, savo dydžiu prilygstančių obuoliams, obuolių sulig melionais, taip pat pomidorų, kurie, kaip pats gerai žinai, yra tikrų tikriausi mutantai su kiaulės genais, šie jiems suteikia spalvą ir leidžia ilgiau išlaikyti sunokusius, tačiau etiketėse tai nenurodoma.

Sakau tau, mano drauge, nusileidęs nuo šio kalno ir eidamas dvokiančiais slėniais bei lygumomis, manysi, kad gerai pažįsti šį pasaulį, bet iš tiesų nepažįsti, tikėk manimi, tu jo visiškai nepažįsti. Štai, didelis mėsainių tinklas, valstybinė įmonė. Ar žinai, kad jie, kepdami bandeles, įmaišo poliesterio, kad jos geriau išsipūstų? Jie verčia tave valgyti poliesterį, o tu kiekvieną kartą galvoji, kad taip gerai atrodanti duona turėtų būti ir naudinga!

Mokslininkai yra dideli cinikai, mano drauge.

Ar žinai, kas mokslui svarbiausia? Mokslininkai dedasi, kad jie siekia žinių, tačiau iš tikrųjų jie siekia galios ir neša mirtį, bet svarbiau už viską — tuštybė ir godumas. Žmonių išradimai nekuria gerovės. Jų išradimai skirti jų egoizmui patenkinti.

Mokslas suvilioja visus. Visus pasaulio vadovus. Jie viliasi, kad mokslas ras vaistus nuo ŽIV, užmiršdami, kad būtent mokslas labiausiai prisidėjo prie jo atsiradimo. Mokslininkai išgydė buboninį marą ir raupus, tačiau ką tai davė visai žmonijai? Gyventojų perteklių.

O Viešpats žino, kaip spręsti gyventojų pertekliaus problemą. Gamtoje vyravo pusiausvyra, tačiau pasirodę mokslininkai ėmė ir viską sugadino.

Pagalvok apie tai, mano mielas drauge, kai vėl nusileisi į šią kloaką ir pajusi, kad tavo plaučiai neturi kuo kvėpuoti. Kas, sakyk, atsakingas už tai? Dievas ar mokslininkai?

Prisimink šv. Pauliaus žodžius Timotiejui: „Sergėk tau patikėtą turtą, vengdamas pasaulio tuščiažodžiavimo ir tariamojo pažinimo prieštaringų teigimų, nes kai kurie, jį pamėgę, nuklydo nuo tikėjimo“*.

Čia baigiasi Trečiojo tūkstantmečio mokinių Įstatymo Ketvirtojo lygio Septynioliktasis traktatas.

Aukštai, Uoliniuose kalnuose, trisdešimt mylių į šiaurę nuo Denverio, viename iš spartietiškai įrengto namo kambarėlių savo keturiasdešimties dienų vienatvę leidžia jaunas Mokinys. Jis dabar sėdi ant paprastos medinės kėdės priešais kompiuterį ir atmintinai mokosi kiekvieną Traktatą. Nepaliaujamai kartoja žodžius, prieš valandą gautus elektroniniu paštu, kurie greitai turės būti ištrinti.

Viską būtina įsiminti. Raštu negalima išsaugoti nieko. Ketvirtoji taisyklė.

Tai buvo Timonas Kortas. Jo rausvai gelsvi plaukai buvo nukirpti visiškai trumpai. Vilkėjo naujais baltais marškinėliais trumpomis rankovėmis, mūvėjo pilkomis tvilo kelnėmis, buvo įsispyręs į sandalus, o nosį pasibalnojęs akiniais ovaliais stiklais. Dukart per dieną jis nubėgdavo dviejų mylių atstumą, purvinu taku nusileisdavo į nuošalaus kalno papėdę ir be sustojimo užbėgdavo aukštyn. Dar dvi valandas kasdien atlikdavo nurodytus pratimus, lavindamas savo kūną. Likusį laiką paskirstydavo pagal instrukciją: mokytis, skaityti Bibliją, melstis ir miegoti.

Jis jautė palaimą.

* 1 Tim 6, 20-21.

Pirmą kartą per dvidešimt devynerius metus jo gyvenimas turėjo prasmę. Jis buvo reikalingas. Jis turėjo tikslą.

Kai jis, baigęs iniciaciją, nusileis nuo kalno, jam bus patikėta atlikti Didįjį ritualą. Sėkmingai jį atlikęs, taps visateisiu Mokiniu. Jis bus sutuoktas su Lara, moterimi, pranokstančia jo svajones, gražuole ilgais juodais plaukais ir šilto šilko oda, su kuria praleido vieną naktį prieš užkopdamas į šį kalną, tą naktį, kuri iš dalies padėjo atlaikyti dabartinę vienatvę, bet iš dalies jį ir kamavo. Retsykiais, užuot meldęsis, jis skaičiuodavo dienas, likusias iki susitikimo su ja. Tačiau paskui visada melsdavo atleidimo.

Didysis ritualas, po kurio laukia amžinoji Dievo meilė, išreikšta per Larą. Ne kiekvienas supranta, ką reiškia būti reikalingam ir mylimam po to, kai žmonės visą laiką tau kartodavo, kad esi niekam tikęs. Kai visą gyvenimą buvai ignoruojamas tėvo, nes tavo broliui sekėsi daug geriau negu tau — ir beisbolas, ir futbolas, ir gyvenimas apskritai. Ignoruojamas motinos, nes nepasirinkai karjeros, apie kurią ji svajojo. Nes buvai sučiuptas vagiantis niekniekius vaistinėje. Nes už prekybą marihuana buvai lygtinai nuteistas šešiems mėnesiams.

Buvai ignoruojamas bendraklasių, kuriems atrodei esąs nenormalus, nes buvai pernelyg žemo ūgio, pernelyg silpnas fiziškai, niekada nežinojai, ką pasakyti, kad tavęs būtų verta klausytis. Ignoruojamas mokytojų, kurie niekada nemanė, kad esi šio to vertas, kurie priversdavo tave gėdingai mikčioti kiekvieną kartą, kai tik bandydavai įrodyti jiems nesąs toks kvailas, kaip jiems atrodo.

Dabar visa tai pasikeitė. Mokiniai jį mylėjo. Jėzus jį mylėjo. Lara jį mylėjo.

Jam tereikėjo išmokti Keturiasdešimt traktatų. Paskui nusileisti nuo kalno ir atlikti didįjį Perėjimo ritualą — Viešpaties vardu nužudyti kurį nors iš Šėtono palikuonių. Vardas jam bus nurodytas. Galbūt tai bus koks nors vaikas, o gal ir visa šeima. O gal net kelios šeimos.

O tada jis bus atlikęs kažką tokio, kad pasaulis taptų geresnis.

Ir Dievas jam duos Larą kaip atpildą už tai. Ir gyvens jie visą likusį gyvenimą Dievo dešinėje. Ir gyvuos Dievo namuose per amžių amžius.

40

Naomės dienoraštis

Džonas dievagojasi, kad Febė panaši į jį, o Lukas į mane. Tiek jau to, atsiprašau, bet aš jokio panašumo neįžiūriu. Jau penkios savaitės, kai matau tik Riebų Veidą ir Liesą Veidą. Ponaitį Niurzgalių ir panelę Tykumą. Ponaitį Triukšmingąjį ir panelę Ramiąją.

Pamažu pradedu suprasti, ko mes turėjome paprašyti dr. Detorės. Pavyzdžiui, geno, kuris leistų kūdikiui miegoti ištisas dvidešimt keturias valandas per parą, kol jis užaugs. Ir užaugti be maisto.

Esu visiškai išsekusi. Nuo tos dienos, kai Lukas ir Febė prieš keturias savaites apsigyveno mūsų namuose, jaučiuosi taip, tarytum kasdien įkopčiau į kalną. Aš neturiu laiko netgi išsimaudyti! Rimtai! Įpuolu į dušą tik tada, kai netoliese sukiojasi Džonas, ir viskas. Visą laiką šluostau veidus, maitinu, keičiu vystyklus, kraunu skalbinius į skalbimo mašiną ir juos išimu, lyginu drabužius. Kad nebūtų per maža, nuo pat pirmosios dienos namie Lukui į vidurius įsimetė dieglys, ir jis visą savaitę rėkdavo ištisas valandas.

Kai parsivežėme juos iš ligoninės namo, verkiau džiaugsmo ašaromis. Prisimenu, jog tą patį jaučiau, kai slaugytoja ištiesė mums Halį, ir mes pagaliau supratome, kad jis yra mūsų kūdikis! Tik mūsų. Neįtikėtinas jausmas.

Pas mus apsistojusi mano mama, ir tai yra šiokia tokia parama (bent jau kartais), porą dienų gyveno ir Harietė, o iš jos susilaukiau daug pagalbos. Ir šiaip lankytojų srautas, regis, nesiliauja. Miela juos visus matyti, tačiau darbo dėl to tik dar daugiau. Atrodo, visi sužavėti, kad mums gimė dvynukai, tarytum jie būtų kažkokie nematyti egzotiniai padarai.

Ateinančią savaitę paviešėti iš Švedijos atskrenda Džono motina, ji irgi nori pamatyti anūkus. Tai miela senutė, bet, vis blogėjant regėjimui, ji mums niekuo nepagelbės, o aš turėsiu tik dar daugiau darbo. Jos nė minutę nebus galima palikti nepažįstamame name. Tačiau ji taip džiaugiasi, kad galės pamatyti savo anūkus, dievaži!

Mūsų finansiniai ištekliai, jau ir taip menki, dar labiau senka. Visko reikia dvigubai. Labai norėčiau įnešti savo indėlį, deja, šiuo metu negaliu nė pagalvoti apie darbą. Aš tik kniūbčioju nuo vieno maitinimo iki kito. O jie auga nepaprastai greitai. Pediatras stebisi, tačiau sako, kad tai geras ženklas.

Jau neabejotinai imu gailėtis sprendimo gyventi tokioje nuošalioje vietoje. Norėčiau matyti ką nors daugiau nei vien avis, paukščius ir vėjyje linguojančius medžius. Kurį laiką, išvykus lankytojams, jaučiu ramybę, bet greitai imu ilgėtis Džono, ir laukiu, kada gi jis grįš namo.

Džonas jaučiasi puikiai, visą dieną praleidžia tikrame pasaulyje, bendraudamas su kolegomis, pietaudamas su jais, o paskui grįžta namo, pas savo žaisliukus, kurie jam tėra pramoga, pas savo mažylius ir savo moterį.

Kažkuris iš jų jau verkia. Tai reiškia, kad tuojau pat, po minutės, verks ir kitas. Maitink ir vystyk. Maitink ir vystyk. Nepakeliamai skauda spenelius. Esu kažkokia melžiama karvė. Jų tarnaitė. Nepamenu, kad Halis būtų buvęs toks reiklus.

Atrodo, kad aš baisiai perpykusi. Ką gi, taip ir yra, aš baisiai perpykusi. Auginti dvynukus ne dvigubai sunkiau, palyginti su vieno kūdikio auginimu, o dešimt kartų sunkiau.

41

Jis net krūptelėjo nuo Naomės balso, kuris perskrodė kambarį užliejusią „New Age“ muziką — arfos skambesį dūžtančių bangų fone.

— Į ką tu taip žiūri, Džonai? Ką nori pamatyti?

Jis spustelėjo užraktą ir atsisuko į Naomę.

— Febė yra akivaizdi tavo miniatiūrinė kopija!

— Tu neatsakei į mano klausimą, — šiurkščiai atšovė ji.

Džonas nerangiai nusisuko ir apžvelgė kambarį. Šis buvo gražus ir šviesus; aukštos lubos su skersinėmis sijomis ir į vakarus išeinantis mansardos langas sukūrė šviesumo ir erdvumo įspūdį net ir tokį apniukusį rytą kaip šis. Jie patys dekoravo jį dryžuotomis užuolaidomis ir džiunglių motyvais margintais tekstiliniais tapetais.

Buvo šeštadienio rytas. Džonas atidėjo kitam kartui savo reguliarų susitikimą su Karsonu Diksu teniso korte, nes matė, kokia pavargusi šiuo metu yra Naomė, ir norėjo savaitgalį kiek galėdamas jai padėti. Skirtingai nei Naomė, jos motina nebuvo įpratusi tvarkytis namuose. Ji ne itin mėgo gaminti maistą, o dauguma buities prietaisų jai buvo paslaptis.

Naomės motina tebegyveno aristokratiškai ir dirbo meno galerijoje Bate, o jos specializacija buvo vietiniai, mažai žinomi akvarelininkai.

Anė Volters kartais būdavo ypač susikaupusi, bet neką rečiau atrodydavo, kad ji gyvena savame, atskirame pasaulyje.

Nuleidęs fotoaparatą, Džonas apsikabino Naomę ir ją pabučiavo. Per švelnią megztinio vilną jautė jos šonkaulius. Pastaraisiais mėnesiais ji numetė daug svorio.

Lauke siautėjo smarkus kovo vėjas, lenkiantis prie žemės medžius ir krūmus, į stogą barbeno lietaus šratai. Lango stikle raibuliavo iš radiatorių kylanti šiluma. Džonas apglėbė žmoną dar stipriau, globėjiškai, žvelgė į Luką ir Febę, miegančius pūkiniuose pataluose, savo lovytėse, čia pat, vos už kelių pėdų. Jis nusišypsojo, apsiblaususiomis

akimis žiūrėdamas į jų tyrus veidukus ir neįtikėtinai smulkutes rankas. Pasigirdo Luko ulbėjimas. Po kelių akimirkų jį atkartojo Febė.

Kambaryje tvyrojo švelnus pieniškas kvapas, kurį jis jau buvo nepaprastai pamėgęs. Visa persmelkiantys kūdikių pudros, ką tik išlygintų drabužėlių, patalynės, vystyklų ir kitokie nuostabūs kvapai, regis, sklido nuo jų odos. Jo vaikų kvapai.

Patronažinė seselė buvo labai patenkinta augančiu jų svoriu, taip pat ir jų būkle apskritai. Pasak jos, tai buvo žavūs kūdikiai, gražūs, sveiki ir tvirti.

Ligi šiol.

Ligi *šiol*.

Vis dėlto nerimo debesis driekėsi iki pat Džono gyvenimo horizonto. Kiek dar liko laukti iki tos dienos, kai jie galės būti visiškai tikri, kad jų vaikai yra iš tikrųjų gražūs ir sveiki? Kada gi paaiškės, ką Detorė jiems padarė arba ko nepadarė? Kokios delstinės bombos tiksėjo juose?

Be abejo, visi tėvai nerimauja dėl savo vaikų, ir Džonas tai suprato. Daugelis jų išgyveno dėl to paties, dėl ko išgyveno ir jis. Tačiau nė vienas iš jų nebuvo padaręs to, ką padarė jis ir Naomė.

Virš jų kabojo prie sijos pritvirtinta žaislinė atrakcionų aikštelė su lėtai siūbuojančiomis gyvūnų figūrėlėmis. Virš kiekvienos lovytės suposi ant virvelės sukabinti barškučiai — Džonas keliose knygose buvo skaitęs, kad sulaukę vieno mėnesio kūdikiai jau turėtų mokėti išgauti jais garsus. Ligi šiol jie nerodė jokio susidomėjimo barškučiais. Jis žinojo, kad tai dar nieko nereiškia ir nerimauti nėra dėl ko. Šiaip ar taip, dar nėra.

— Tikiesi pamatyti kokius nors požymius? — Naomės balsas buvo irzlus. — Nori, kad jiems ant kaktos pasirodytų kažkas panašaus į gamintojo etiketę, skelbiantis, kad tai nėra eiliniai kūdikiai?

Džonas bandė pabučiuoti žmoną, bet ji išsisuko.

— Mieloji, man patinka būti kartu su jais, jei tik turiu laiko. Man patinka paprasčiausiai žiūrėti į juos, kalbinti juos, kaip rašoma knygose, kaip tai darėme gimus Haliui. Leisti jiems muziką, žaisti su jais, kai jie pabunda, padėti tau juos maitinant, keisti vystyklus. Man iš tikrųjų patinka būti kartu su vaikais, sakau tiesą!

— Aš klausiau savo motinos, ar ji kada nors yra kalbėjusi su manimi, kai aš miegodavau savo lovytėje, — tarė Naomė. — Ne, ji nėra kalbėjusi, ir muzikos ji man neleisdavo. Tačiau aš kažkaip išgyvenau. Spėju, aš vienintelė tokia.

Febė sukrutėjo, o netrukus ir Lukas. Šis ištiesė savo mažą rankytę. Džonas palietė ją savo pirštu. Luko smulkučiai piršteliai apsivijo Džono pirštą ir keletą sekundžių laikėsi įsikibę. Tai buvo vienas nuostabiausių pojūčių, kuriuos Džonui teko patirti gyvenime.

— Matei? — sušnabždėjo jis Naomei.

Ji nusišypsojo ir linktelėjo.

Lukas dar keletą sekundžių palaikė jo pirštą ir tik tada paleido. Džonas pasilenkė žemyn ir abiem rankomis švelniai paglostė jųdviejų skruostus.

— Tėvelis ir mamytė su jumis, — tarė jis. — Kaip jaučiatės, mažieji angelėliai?

Febė staiga atsimerkė, o tą pačią akimirką tą patį padarė ir Lukas. Tai labai keista, pagalvojo Džonas, kaip jie taip sugeba atsimerkti vienu metu. Dabar jie abu jį stebėjo.

— Labas, Lukai. Labas, Febe. Labas, mieli mūsų angelėliai, — pakeisdamas padėtį ir atkreipdamas į save jų dėmesį pasveikino Džonas, akylai stebimas dviejų porų akių.

Išvydęs šypseną primenantį virptelėjimą kūdikių lūpose, Džonas irgi nusišypsojo. Tada palinko į priekį ir sprigtelėjo taftos virvelę, ant kurios kabojo Luko barškutis. Abi poros akių toliau buvo įsmeigtos į jį, tačiau šypsenų jau nebebuvo.

Tada Džonas dzingtelėjo Febės barškučiu, kviesdamas ją ištiesti rankytę ir paliesti žaisliuką. Tačiau, kaip ir jos brolis, ji toliau gulėjo rami ir jį stebėjo. Po valandėlės, tartum nuobodžiaudami, abu kūdikiai sutartinai užsimerkė.

Naomė apsisuko ir išėjo iš kambario. Džonas nusekė įkandin jos, paskui save švelniai pridarydamas ir palikdamas truputį praviras duris.

Jam leidžiantis laiptais ir žingsniams tolstant, abu vaikai vėl sutartinai atsimerkė. Tik trumpam mirksniui, o paskui vėl užmerkė akis.

42

— Sveikinu, Džonai, — tarė Karsonas Diksas, keldamas taurę. — Už praėjusius pirmuosius tavo mėnesius.

Džonas per pietus išgerdavo labai retai. Jis paprastai net niekur neišeidavo, mieliau čia pat, prie darbo stalo, suvalgydavo sumuštinį. Tačiau šiandien Diksas norėjo aptarti su juo eksperimento projektą, todėl nusivežė Džoną į barą netoliese.

Karsonas Diksas, mažas ir storas, į šeštą dešimtį įkopęs vyras trumpai kirptais netvarkingais plaukais susisukusiais galiukais, neprižiūrima barzda, nosį pasibalnojęs akiniais, kurių stiklai labiau priminė vyno butelių dugnus, atitiko kiekvieno karikatūrininko įsivaizduojamo pamišusio profesoriaus įvaizdį.

Džonas pakėlė savo taurę.

— Į sveikatą, — atsakė jis. — Ačiū jums.

— *Skål!*

Džonas šyptelėjo.

— *Skål!* — tai taręs, jis išgėrė gurkšnį čilietiško „Sauvignon Blanc".

— Tai kaip tau vis dėlto tas gyvenimas Morlio parke?

Diksas preciziškai, nelyginant chirurgas, atskyrė jūrų liežuvį nuo kaulo.

— Aš labai džiaugiuosi. Turiu puikią tyrimų grupę, jaučiu mokslinę universiteto dvasią, be to, čia, regis, neužsiimama universitetams būdingais politiniais žaidimais.

— Būtent. Ir man tai patinka. Žinoma, visko pasitaiko ir čia, kaip ir visose profesijose. Tačiau mums tai netrukdo. Pas mus didelė fakultetų ir mokslo tiriamųjų darbų įvairovė, tačiau stipriai jaučiama vienybė, nes kiekvienas darbuojasi bendram labui.

Diksas nutilo, įsidėjo į burną plaktoje tešloje apvoliotą krevetę ir toliau kalbėjo kramtydamas.

— Mūsų moksliniai tyrinėjimai skirti sveikatos apsaugai, gyny-

bai ir kur kas labiau neapibrėžtam, o kartu ir ginčytinam tikslui, tai yra *Didesniam Gėriui,* — jis gudriai pažvelgė į Džoną.

— O kaip jūs tą *Didesnį Gėrį* apibūdintumėte? — paklausė Džonas, ūmai pasijutęs šiek tiek nejaukiai.

Diksas nuskalavo kąsnį dar vienu gurkšniu vyno. Jo barzdoje nesaugiai kabojo plaktos tešlos trupinys, ir Džonas pagavo save stebintį ir laukiantį, kada jis nukris.

— Apie tai mes dar nesame kalbėję. Daug žmonių, mūsų darbuotojų, skaitė aną nelaimingą interviu, kurį davei Valstijose. Žinoma, nė vienas, būdamas britas, nenori tavęs trikdyti, iš naujo primindamas šią temą.

— Kodėl neužsiminėte apie tai anksčiau? — pasidomėjo Džonas.

Diksas gūžtelėjo pečiais.

— Laukiau, kada pats tai padarysi. Aš gerbiu tave kaip mokslininką. Esu tikras, kad nieko nedarytum, pirmiau gerai neapsvarstęs ir neištyręs reikalo. — Jis atlaužė bandelės gabalėlį ir užtepė ant jo sviesto. — Be abejo, žinau ir tai, kad spauda galėjo suprasti neteisingai. Juk projektuojami kūdikiai bent kol kas dar nėra realybė, tiesa?

Plačiai šypsodamasis Diksas vėl įsmeigė įdėmų žvilgsnį į Džoną, lyg norėdamas išgirsti patvirtinimą.

— Absoliučiai, jie neteisingai suprato, — Džonas nenuoširdžiai ir apsimestinai nusijuokė.

— Kaip gyvena Lukas ir Febė?

— Jie nuostabūs.

— O Naomė?

— Pervargusi. Tačiau jaučiasi laiminga sugrįžusi į Angliją.

Abu valandėlę valgė tylėdami, paskui Diksas vėl prabilo:

— Jei kada norėtum pasikalbėti apie ką nors prie keturių akių, tai žinok, Džonai, kad visada gali ateiti pas mane. Tikriausiai žinai, ar ne?

— Esu jums dėkingas, — atsakė Džonas. — Ačiū.

Diksas vėl pakėlė taurę.

— Ar prisimeni, ką Einšteinas yra pasakęs tūkstantis devyni šimtai trisdešimtaisiais? Kodėl mokslas atneša mums tiek mažai laimės?

— Ar jis atsakė į šį klausimą?

— Taip. Jis sakė, taip yra todėl, kad mes dar neišmokome protingai mokslu pasinaudoti.

Diksas ir vėl pervėrė Džoną skvarbiu žvilgsniu.

Džonas nuleido akis ir pažvelgė į savo valgį, tada palietė taurę, jausdamas pagundą išgerti daugiau ir sumažinti įtampą. Tačiau galva jau nuo pirmos taurės buvo truputį apsvaigusi, o jis buvo griežtai apsisprendęs daugiau niekada neklysti ir neatsiversti niekam, net ir tokiam patikimam žmogui kaip Karsonas Diksas.

Prisiminė, kaip jau ne kartą buvo daręs, kodėl jiedu su Naome nutarė taip elgtis. Pagalvojo ir apie du žavius vaikučius, kurie per juos atsirado pasaulyje. Apie vaikus, kurie niekada nebūtų gimę, jei ne mokslas.

— Einšteinas daugeliu atvejų klydo, — atsakė jis.

Karsonas Diksas šyptelėjo.

43

Grįždamas kartu su savo šefu iš automobilių stovėjimo aikštelės, sugrūdęs rankas į kišenes ir užsisagstęs paltą, priešpriešiais pučiant kovo vėjui, Džonas jautėsi labai netvirtai. Įėjęs į suvargusį raudonų plytų keturaukštį pastatą, vadinamą tiesiog „B11“, kuriame buvo įrengtas dirbtinės gyvybės centras, pirmiausia pateko į apleistą vestibiulį.

Jis sulaužė savo pasiryžimą per pietus su Karsonu išgerti tik vieną taurę, taigi jie kartu išmaukė du butelius, o galiausiai pasivaišino brendžiu. Nors ir apdują, jie vis dėlto sugebėjo priimti sprendimą dėl eksperimento, kuriuo Džonas užsiims kitus tris mėnesius. Jis nesuprato, kaip Karsonas galėjo parvairuoti atgal, nors, žinant tai, kad jis visada garsėjo kaip girtuoklis, reikia manyti, alkoholis jį veikė silpniau.

— Ateinantį savaitgalį Karolinos gimtadienis, — tarė Karsonas. — Šeštadienį rengiame nedidelius kviestinius pietus, todėl norėčiau pasiteirauti, ar judu su Naome tą dieną laisvi?

— Viliojantis pasiūlymas — pasikonsultuosiu su savo viešųjų ryšių sekretore! — atsakė Džonas. — Ačiū.

Dažų sluoksnis luposi, sienos buvo apklijuotos Sanitarijos ir darbo saugos skyriaus pranešimais, tarp kurių matėsi ir geltonas ženklas, įspėjantis dėl spinduliavimo, koncerto afiša, turgaus ant ratų reklama ir sąrašas žmonių, vykstančių į CERN centrą Šveicarijoje.

Nekreipdami dėmesio į lėtą ir nukaršusį liftą, abu vyrai užlipo į ketvirtą aukštą. Viršuje Karsonas Diksas tėviškai apkabino Džoną.

— Neužmiršk to, ką sakiau, Džonai. Jei norėtum kada nors pasikalbėti, visada gali kreiptis į mane.

— Esu dėkingas. Jūs šaunus žmogus.

— Džiaugiuosi, kad esi mano vadovaujamoje grupėje. Per pastaruosius penkiasdešimt metų Jungtinės Valstijos paveržė iš Anglijos pernelyg daug gerų specialistų. Malonu, kad vieną susigrąžinome.

Karsonas Diksas raminamai paplekšnojo Džonui per petį ir nuskubėjo į savo kabinetą.

Džonas patraukė koridoriumi tolyn ir įėjo į laboratoriją „B111-404“, ilgą patalpą su daug kompiuterizuotų darbo vietų, septynias iš jų užėmė jo grupės nariai. Jie buvo taip susitelkę į darbą, kad daugelis vargu ar pastebėjo sugrįžtantį Džoną.

Savo kabinete jis nusirengė paltą, bet kabindamas jį ant kablio duryse sugebėjo nepataikyti, todėl beliko tik su nuostaba stebėti, kaip tasai susmunka ant grindų.

— Upsss, — tarė jis sau, lenkdamasis ir keldamas drabužį.

Džonas jautėsi stipriai įkaušęs. Nieko gero. Po pietų jo laukė rimtas darbas, pradedant sudėtingos algoritmų sekos analize.

Tačiau pirmiausia jis paskambino Naomei — tai darydavo kelis kartus per dieną.

— Labas, mieloji! — tarė. — Kaip sekasi?

Žmonos balsas buvo šaltas, ir Džonas suprato, kad jam vertėjo luktelėti ir truputį prablaivėti.

— Ką tik susirgo Lukas, — atsakė ji. — Ir Febė rėkia. Turbūt girdi?

— Aha.

— Taip man ir sekasi.

— Gerai, — tarė jis, — tuoj.

— Ką nori tuo pasakyti? *Gerai, tuoj?*

Džonas kurį laiką tylėjo, galvojo.

— Aš... aš... tik... Norėjau pasakyti, kad... pasistengsiu grįžti kuo anksčiau. Mhmm... Karsonas teiravosi, ar negalėtume atvykti pas juos pietų — Karolina švenčia gimtadienį.

Ilgokai buvo tylu.

— Žinoma, — galiausiai be didelio entuziazmo atsakė ji.

Džonas žinojo, kad Naomei truputį per sudėtinga bendrauti su itin intelektualia Karsono žmona.

— Meile mano, manau, kad turėtume nuvykti... Žinoma, jei neprieštarauji.

— Aš neprieštarauju.

— Puiku. Pasimatysime apie šeštą.

— Šeštą? Patikėsiu tik tada, kai pamatysiu savo akimis.

— Aš rimtai, mei...

Pasigirdo spragtelėjimas. Ji baigė pokalbį.

Šūdas.

Džonas padėjo ragelį. Alkoholio sukeltas svaigulys ėmė silpti, Džonas jautėsi apsunkęs it švininis, jam reikėjo numigti, skaudeno galvą. Atsistojo ir nuėjo prie lango. Jo kabinetas nebuvo didelis, tačiau užteko vietos stalui, spintelėms su stalčiais ir nedidelei lankytojų grupei priimti.

Žvelgdamas kone tiesiai po savimi, Džonas matė statybų aikštelę, kurioje formą pamažu įgavo milžiniškas plieno ir stiklo statinys — jame ateityje bus įkurdintas didžiausias Britanijoje dalelių greitintuvas.

Jis stebėjo, kaip du vyrai, dėvintys apsauginius šalmus, tvirtina prie keliamojo krano kablio lopšį su tašu. Darbininkai. Dronai. *Genetinė varguomenė.* Džonas jau kelis kartus prisiminė Detorės pasakymą, ar ateityje žmonės bus veisiami panašiam rankų darbui atlikti? Ar Detorės prognozė, kad ateityje bus sukurta ištisa genetinė vargingųjų klasė, tarnausianti visų kitų poreikiams patenkinti, buvo teisinga. O kaip tai veikė dabar? Kaip atsiranda dabartiniai darbininkai? Gal tai lemia išsigimusių genų kombinacija ir blogas išsilavinimas? Paprasčiausias atsitiktinumas, aplinkybės, natūrali atranka?

Ir jeigu sąmoningai būtų sukurta tokia darbininkų klasė, ar tai būtų blogai? Daliai žmonių atrodė būtent taip. Tačiau ar svarstyti apie tai taip baisu? Koks būtų pasaulis, jeigu jame kiekvienas išaugtų į kosmoso tyrinėtoją? Ar kaip tik tokiu atveju mokslas nesielgtų neatsakingai? Disponuoti galia, leidžiančia sukurti subalansuotą pasaulį, ir, užuot tinkamai ja pasinaudojus, nueiti lengviausiu keliu — visus padaryti protingus. Gal tai patenkintų kai kuriuos idealistus, tačiau tikrovėje tai reikštų katastrofą.

Tačiau ar alternatyva būtų priimtina?

Džonas atsisėdo, svarstydamas, gal reikėtų išgerti kavos. Tačiau jis jau buvo išgėręs du dvigubus espresus bare. *Geriausia būtų kurį laiką užsiimti kuo nors nesudėtingu,* dingtelėjo jam, *palaukti, kol susilpnės alkoholio poveikis, pavyzdžiui, peržiūrėti elektroninį paštą.*

Jis akimis permetė dvidešimt naujų laiškų, gautų per tą laiką, kol pietavo. Dauguma jų buvo pabodęs interneto šlamštas.

Paskui tarp jų išvydo Kalės Almtorpo laišką su priedu.

Džonai,
ką tik gavau šią žinią. Atsiprašau, jau buvau pamanęs,
kad viskas galbūt nurimo, tačiau, atrodo, tai yra ne tas atvejis.

Džonas atidarė priedą. Tai buvo iškarpa iš šios dienos *Washington Post*.

MODIFIKUOTŲ KŪDIKIŲ ŠEIMOS ŽŪTIS GALI BŪTI SUSIJUSI SU TREČIOJO TŪKSTANTMEČIO MOKINIAIS

Džono akys susmigo į ekraną, jis skaitė toliau.

„Filadelfijos policija rimtai vertina religinės grupuotės Trečiojo tūkstantmečio mokiniai pareiškimą, kad jie yra atsakingi už Vašingtono nekilnojamojo turto magnato Džeko O'Rurkės, jo žmonos, aukštuomenės damos Džerės, ir jų dvynukų naujagimių mirtis. Išniekinti jų kūnai rasti atokiuose O'Rurkių 10 mln. dolerių vertės nuošaliuose rūmuose, uždarame Leitvudo dvare, Virdžinijoje. Nusikaltimas šiurpiai atkartoja Mensono gaujos įvykdytą masinę žmogžudystę Šeron Teit namuose. Pernai ta pati grupuotė prisiėmė atsakomybę už milijardieriaus genetiko daktaro Leo Detorės, verslininko iš Floridos valstijos Marčio Borovico, jo žmonos Elainos ir jų dvynukų nužudymus. Nors policija vykdo plataus masto tarptautinę paiešką, iki šiol nepavyko aptikti jokių šios grupuotės pėdsakų."

Džonas pastebėjo nuotraukos simbolį ir paspaudė ant jo. Netrukus pasirodė atvaizdas. Tai buvo dviejų gražių žmonių, ketvirtą dešimtį įpusėjusio vyro ir trečią dešimtį bebaigiančios moters, fotografija. Atpažino juos akimirksniu.

Juos Džonas matė Detorės laive. Supainioti nebuvo įmanoma. Tai ta pati pora, kurią sutiko „Serendipo rožėje", prie baseino, ir kuri juos visiškai ignoravo. Pora, kurią jiedu su Naome juokaudami vadino Džordžu ir Andželina.

44

Džordžas ir Andželina. Džonas sėdėjo prie darbo stalo, užhipnotizuotas dviejų poros nuotraukų jo kompiuterio ekrane.

Viena jų, kurią elektroniniu paštu atsiuntė Kalė, buvo vestuvių fotografija. Džekas O'Rurkė, vilkintis baltu smokingu, atrodė dar tikresnis Džordžo Klunio gyvavaizdis, nei pasirodė laive. Jo žmona Džerė, garbanotais plaukais, vilkinti klasikinio stiliaus baltą suknią, dabar nebuvo tokia panaši į Andželiną Džoli, laibesnė, griežtesnių bruožų. Jie atrodė pasipūtę, kaip ir laive, žinantys, kokie gražūs ir turtingi, pakankamai galingi yra, kad galėtų nusipirkti viską, ko tik užsimanys, taip pat ir tobulus vaikus.

Kita nuotrauka — dviejų žmonių stambiu planu fragmentas iš fotografijos, kurią Džonas padarė slapčiomis „Serendipo rožėje", jiems gulint ant šezlongų, šalia baseino. Atitikimas buvo akivaizdus, neliko nė mažiausios abejonės — tai ta pati pora.

Dvynukai, — dar kartą perskaitė Džonas.

Jiems taip pat gimė *dvynukai*?

Džonui užgniaužė kvapą, gerklė staiga išdžiūvo, ėmė drebėti ranka. Paspaudęs kitą simbolį, išvydo fotografiją, kurioje buvo matyti keliukas, vedantis prie prašmatnaus namo su aukštomis kolonomis.

> Jiedu buvo nuostabi, miela pora, atsidavę vienas kitam, o savo dviejų mėnesių dvyniams buvo labiausiai mylintys tėvai visame pasaulyje, — pasakojo Betė O'Rurkė, nužudytojo vyro motina, kurią aplankėme jos namuose Skotsvilyje. — Jie jau seniai norėjo susilaukti vaikučių, o dabar, gimus šiems žavingiems dvynukams, išgyveno neapsakomą palaimą.

Atsidarė Džono kabineto durys ir įėjo jo sekretorė su korespondencija, kurią jis turėjo pasirašyti. Paskubomis bakstelėjęs kitą ekrano langą, kuriame buvo jo savaitės darbų grafikas, Džonas pakeverzojo

parašą ant kiekvieno laiško, beveik nežiūrėdamas į jų turinį ir nerimastingai laukdamas, kada sekretorė pagaliau išeis ir jis galės tęsti toliau.

Jai uždarius duris, Džonas baigė skaityti tekstą. Paskui perskaitė iš naujo.

Džonas O'Rurkė buvo ne iš kelmo spirtas vyrukas, sukūręs milijardo dolerių vertės nekilnojamojo turto imperiją. Jo žmona Džerė kilusi iš „Mayflower" kolonistų; jie abu aktyviai reiškėsi Vašingtono politiniuose sluoksniuose, buvo suteikę didžiulę finansinę paramą Barakui Obamai, daug prisidėjo renkant lėšas Demokratų partijai. O ir pats Džonas O'Rurkė puoselėjo politines ambicijas.

Jų dvynukų vardai buvo Džeksonas ir Čelsė.

Kūdikių, kaip ir jų tėvų, kūnai sužaloti.

Ant sienų jų krauju buvo užrašyti įvairūs šūkiai ir nešvankybės,

Iš baimės drebančiomis rankomis Džonui sunkiai sekėsi spaudyti telefono mygtukus, vis dėlto šiaip ne taip surinko Naomės numerį. Jai atsiliepus, buvo girdėti spiegimas.

— Tai Febė, — paaiškino žmona. — Ji nepaliaujamai verkia. Nežinau, Džonai, ką daryti, kodėl ji nenustoja verkusi. Kodėl ji verkia?

— Gal tau reikėtų paskambinti daktarui?

— Matysiu. O ko tu nori?

— Noriu?

— Taip... Tu visiškai neseniai skambinai, o dabar vėl skambini.

— Na, aš... aš norėjau sužinoti, ar tau viskas gerai, mieloji?

— Ne, man negerai! — ėmė šaukti Naomė. — Aš einu iš proto. TAI TAU GERAI TAVO PRAKEIKTOJE KONTOROJE!

— Gal jai kokia infekcija ar kas nors panašaus? — vargais negalais ištarė jis.

Truputį patylėjęs Džonas bandė tęsti:

— Klausyk, ar tu...

Tačiau sakinio viduryje jis sustojo. Juk taip skambinti yra kvaila, kvaila ją kamuoti.

— O, Kristau! — suriko Naomė. — Luką vėl pykina. Džonai... kad tave kur... Aš atskambinsiu.

Ji padėjo ragelį.

Džonas vėl įsmeigė žvilgsnį į ekraną ir staiga pasijuto visiškai vienišas pasaulyje.

Paskambino Kalei Almtorpui į Vašingtoną.

Pasak jo, Trečiojo tūkstantmečio mokiniai tokie pat nepagaunami, kokie buvo prieš metus, kai prisiėmė atsakomybę už Detorės mirtį. Nebuvo žinomas nė vienas vardas, nė viena pavardė, niekas nė nenutuokė, iš kur ši organizacija išnirdavo.

— Manau, turi išlikti budrus. Policija nežino, ar organizacija tikra, ar tai yra ką nors mėgdžiojančio iškrypėlio darbas. Be abejo, šis genetikos klausimas sukelia žmonėms stiprius jausmus. Gerai, kad jau nesi Amerikoje, tačiau tau patarčiau kiek tik įmanoma labiau pasirūpinti savo namo saugumu. Laikykis kaip pelė po šluota ir kuo toliau nuo spaudos.

— Kale, norėčiau paprašyti tavęs vienos paslaugos? Galbūt tavo sekretorius galėtų surasti man ponios Betės O'Rurkės, gyvenančios Skotsvilyje, Virdžinijos valstijoje, telefono numerį? Man būtinai reikia su ja pasikalbėti. Gali būti, kad jos pavardė neįtraukta į telefono abonentų sąrašus, — ar negalėtum tokiu atveju pasinaudoti savo ryšiais?

Kalė paskambino jam po valandos. Numeris nebuvo nurodytas telefonų abonentų knygose, tačiau jis pasistengė jį sužinoti.

Džonas padėkojo draugui ir netrukus surinko nurodytą numerį.

Po penkių pyptelėjimų pasigirdo pagyvenusios moters balsas.

— Alio?

— Atsiprašau, gal galėčiau pasikalbėti su ponia Bete O'Rurke?

— Tai aš, — kupiname liūdesio balse buvo girdėti ir atsargumas.

— Ponia O'Rurkė? Atleiskite, kad skambinu jums; esu daktaras Klesonas, skambinu jums iš Anglijos.

— Jūs sakėte — Klysonas?

— Taip. Aš... mano žmona ir aš buvome susitikę su jūsų sūnumi klinikoje praėjusiais metais.

— Klinika? Atsiprašau, o apie kokią kliniką jūs kalbate?

Džonas dvejojo, nebūdamas tikras, kiek ji žino.

— Daktaro Detorės. Daktaro Detorės klinikoje.

— Daktaro Di Torio? — pavardė, sprendžiant iš to, kaip ji buvo ištarta, moteriai nebuvo girdėta. — Jūs iš laikraščio?

Džonas jautėsi vis nepatogiau.

— Ne. Aš esu mokslininkas. Mudu su žmona pažinojome jūsų sūnų... ir jo žmoną. Aš labai užjaučiu jus, tai labai liūdna žinia.

— Atleiskite, daktare Glisonai, aš tikrai nenusiteikusi kalbėtis.

— Tai labai svarbu, ponia O'Rurke.

— Tokiu atveju jums reikėtų pasikalbėti su policija, o ne su manimi.

— Prašau, leiskite užduoti jums vieną klausimą. Ar jūsų sūnus ketino turėti dvynukus? — Tuoj pat supratęs, kad neteisingai suformulavo klausimą, Džonas bandė pasitaisyti: — Norėjau pasakyti...

— Kaip jūs gavote mano telefono numerį, daktare Glisonai?

— Tai gali būti susiję su tuo, kas įvyko. Suprantu, jums šiuo metu sunku kalbėti, bet, prašau, patikėkite manimi...

— Aš baigiu pokalbį. Viso gero, daktare Glisonai.

Ryšys nutrūko.

Velniai rautų.

Džonas kurį laiką dar žiūrėjo į telefono ragelį. Po valandėlės vėl paskambino. Telefono linija buvo užimta.

Jis dar pusvalandį bandė prisiskambinti. Tačiau linija visą laiką buvo užimta.

Galiausiai jis pasidavė. Iš savo stalo stalčiaus išėmė storą, sunkią „Geltonųjų puslapių" knygą ir atvertė skyrių „Saugos tarnybos ir įranga".

45

„Saab" salone klausydamasis Šopeno, Džonas važiavo užmiesčio keliu. Buvo aštunta valanda vakaro. Dunksintys valytuvai smulkią dulksną trynė į matinę plėvelę. Priešpriešiais iš tamsos išniro priekinių žibintų šviesos, kurios veidrodėlyje tuojau tapo tolstančiais raudonais užpakaliniais žibintais tamsoje. Vėl tamsa iš priekio ir iš paskos.

Tamsa ir širdyje.

Jis važiavo pastoviu šešiasdešimties mylių per valandą greičiu, priešakinės šviesos iš nakties ištraukė pažįstamus orientyrus. Galvoje kirbėjo visokios mintys, kurias jis bandė sugaudyti ir perprasti.

Ką gi, jie iš Amerikos persikėlė čionai. Ar būtų prasminga padaryti tai dar kartą, o jei taip, tai kur. Į Švediją? Ar ten, toliau nuo tų pamišėlių, jie būtų nors kiek saugesni? Juk prieš kurį laiką buvo nušautas pats Švedijos ministras pirmininkas, ir ne bet kur, o judrioje gatvėje. Ar yra šiame pasaulyje tokia vieta, kurioje būtum saugus nuo šių fanatikų?

Džonas pravažiavo pro ryškiai apšviestą barą dešinėje, už kurio stovėjo ženklas, kviečiantis į ūkininko parduotuvę. Toliau vėl ilga tamsaus kelio atkarpa, apjuosta gyvatvorėmis. Po savaitės reikės pasukti laikrodžių rodykles į priekį. Prasidės vasaros laikas. Jis turėtų grįžti namo dar su šviesa. O šviesiu paros metu saugiau nei tamsoje. Argi ne taip?

Suskambo mobilusis telefonas. Pažvelgęs į ekraną, Džonas pamatė, kad skambina Naomė. Sprausdamas telefoną į laisvų rankų įrangos laikiklį, atsiliepė:

— Taip, mieloji, aš jau beveik namie. Būsiu po penkių minučių.

— Tu labai vėluoji... Aš nerimauju dėl tavęs, — žmonos balsas nuskambėjo keistai, labai nenatūraliai.

— Atleisk man, bandžiau paskambinti tau porą kartų, bet tu kalbėjai telefonu.

— Sakei, namo grįši šeštą.

— Užtrukau personalo susir...

Ryšys nutrūko.

Džonas nusikeikė. Mobiliojo ryšio signalas šioje vietoje visada

būdavo labai silpnas. Jis bandė vėl paskambinti, tačiau šįkart signalo apskritai nebuvo. Po kelių minučių, išvydęs apšviestą degalinės aikštelę, įsuko į ją.

Gėlių pasirinkimas buvo skurdus. Gražiausiai atrodė maža raudonų rožių puokštelė, apsukta celofanu. Nupirko jas ir nuvažiavo tolyn. Praėjus penkioms minutėms, Džonas išsuko iš pagrindinio kelio į siaurą keliuką, vedantį į kaimą.

Keibornas buvo už dešimties mylių į rytus nuo Braitono ir už keturių mylių juo Luiso, seno, istorinio Sasekso grafystės centro. Tai buvo ne tiek kaimas, kiek mažas kaimelis. Jame veikė baras, bet juo daugiausia naudojosi ne turistai, o vietos gyventojai, stūksojo bažnyčia, kurios stogui labai reikėjo rimto remonto, buvo ir mažas pašto skyrius, atliekantis taip pat universalinės parduotuvės funkcijas, klestinti pradinė mokykla, teniso klubas su vienu kortu, o bendruomenė, daugiausia ūkio darbininkai ir žemdirbiai, gyveno ūkininko jiems išnuomotuose namuose, priklausančiuose gretimam Keiborno dvarui.

Džonas pravažiavo pro eilę darbininkų namukų, mokyklos pastatą ir bažnyčią. Išvažiavęs iš kaimo, po maždaug pusantros mylios įsuko į siaurą kaimo keliuką, vedantį prie jų namo. Priešais automobilį prabėgo kiškis, o po akimirkos teko staiga stabdyti, nes tas pats kiškis šoko atgal ir keletą jardų striksėjo pirma jo, kol galų gale nėrė pro spragą tvoros tinkle ir nuskuodė į suartą lauką. Priekinių žibintų šviesos skrodė visišką tamsą.

Žudynės.

Išniekinti kūnai.

Jau antra pora, kurią ištiko toks pat likimas.

Internete buvo begalė informacijos apie Detorę, o labiausiai Džonas nerimavo dėl keleto anoniminio tinklaraščio įrašų, kurių autorius tvirtino anksčiau dirbęs jo klinikoje. Dievai žino, kokia informacija, susijusi su klinika, galėjo būti nutekinta.

Jei toji organizacija, — galbūt sekta, gal bepročių šutvė, kas ten juos supaisys, — užgrobė Detorės kliniką, jei turėjo pakankamai informacijos, kad surastų Džordžą ir Andželiną, taip pat ir Borovicus, tai beveik neabejotina, kad jie turėjo pakankamai informacijos surasti ir bet ką kitą.

Įveikęs staigų dešinį kelio vingį, Džonas jau galėjo įžiūrėti šviesas name, iki kurio buvo likę keli šimtai jardų. Per apsaugines groteles galvijams įvažiavęs į žvyruotą kiemo keliuką, jis tuojau sustojo šalia Naomės „Subaru" universalo.

Lipdamas iš automobilio Džonas išvydo atsidarant priekines namo duris ir tarpduryje stovinčią Naomę blyškiu veidu. Stvėręs nuo užpakalinės sėdynės nešiojamąjį kompiuterį ir gėles, užrakino dureles ir nužirgliojo pas ją. Vos atkreipusi dėmesį į gėles, Naomė apsikabino vyrą ir valandėlę stovėjo, tvirtai laikydama jį savo glėbyje.

— Atsiprašau, — tarė jis. — Bandžiau atskambinti tau, tačiau...

Jos veidas buvo drėgnas, o akys užverktos iki raudonumo.

— Kas atsitiko, mieloji? — paklausė Džonas, nors atsakymą galėjo nuspėti iš jos išraiškos.

Jiedu įėjo į vidų. Naomė uždarė duris, užrakino jas ir užkabino apsaugine grandine.

— Skambino Lorė iš Los Andželo.

Iš televizoriaus virtuvėje pasigirdo kvatojimas. Džonas paliko lagaminą čia pat, ant plytelėmis klotų grindų, ir išsinėręs iš palto pakabino jį ant karalienės Viktorijos laikus menančios raudonmedžio kabyklos. Name sklandė gardus kepamos mėsos kvapas.

— Kaip jie? Kaip laikosi Irvinas?

Naomė pažiūrėjo į gėles, tačiau nieko nepasakė.

Jiedu nuėjo į virtuvę. Ant grindų stovėjo aptvarėlis vaikams, šalia jo mėtėsi žaislai. Džonas išvydo ant stalo stovintį pusiau nugertą raudonojo vyno butelį ir taurę su šlakeliu ant dugno.

— Kaip Lukas? Ar paskambinai gydytojui?

— Užsiregistravau rytojui. Jis nemano, kad reikėtų nerimauti, tačiau pasiūlė atvežti Luką, jeigu ryte jam nebus geriau.

— Ar jis vis dar vemia?

— Jau liovėsi.

Naomė padėjo gėles į vandentiekio kriauklę ir atsuko čiaupą.

— Ačiū tau, — tarė. — Jos labai gražios. Pradedant mūsų pirmuoju pasimatymu, tu man visada nupirkdavai gėlių. Prisimeni?

Džonas pajuto kaltę.

— Nejaugi?

— Taigi.

Jis nuėjo prie naujagimių monitoriaus ir įsiklausė. Tylu.

— Ar jie miega?

— Atrodo, taip.

— Aš tik užmesiu akį į juos.

Džonas užbėgo laiptais, žengdamas kaip tik įmanydamas tyliau, priėjo prie vaikų kambario ir švelniai pravėrė duris. Abu vaikai kietai miegojo: Lukas įsikišęs nykštį į burnytę, o Febė sugniaužusi kumštukus, jos smakru varvėjo seilių lašelis.

Jis pasiuntė jiems po oro bučinį ir nulipęs laiptais sugrįžo atgal į virtuvę.

Naomė įsipylė sau dar truputį vyno ir atsigręžė į jį; jos akys buvo išplėstos, kupinos baimės.

— Lorė sakė, kad spaudoje yra išsamus pasakojimas, apie tai vėl kalba žiniose. Vėl įvykdyta žmogžudystė. Dar viena pora, kuri lankėsi pas daktarą Detorę ir kaip mudu, Džonai, susilaukė dvynukų.

— Skambino Kalė, — atsakė jis. — Papasakojo. Dėl to aš tau ir skambinau.

Naomė nuėjo prie lango.

— Gal Kalė galėtų pasiūlyti, ką mums daryti.

— Jis patarė mums būti budriems.

Džonas jautė, kad jam reikėtų išgerti, todėl atsidarė šaldytuvą ir išėmė iš jo butelį baltojo vyno.

— Mums reikalinga signalizacija, sujungta su policijos nuovada. Taip pat reikės įrengti lempas, kurios įsijungia, vos tik kas nors prisiartina prie namo. Rakinamas langines. Ir panašiai. Jis taip pat pataria įsigyti šunį, saugoti namams. Ir... — Džonas dvejodamas nutilo.

— Ir? — paragino žmona.

— Jis galvoja, kad mums ne pro šalį būtų ir šautuvas.

— Čia juk Anglija, ne Amerika.

— Pamaniau, galėčiau įsigyti leidimą ginklui — ir kiškius būtų galima išvaikyti, — Džonas ištraukė butelio kamštį.

— Tu labai išsiblaškęs. Nemanau, kad namie laikyti ginklą yra

geras sumanymas, o ypač kai šalia maži vaikai. Šuo... Galbūt ir visai nieko, kai jie truputį ūgtelės... Tada galėtume įsigyti kokį sarginį šunį.

Kai jie truputį ūgtelės. Naomės žodžiai aidėjo galvoje. *Kai jie truputį ūgtelės.* Jos pastaboje buvo kažkas naivaus, beveik vaikiškai tyro. Išskerstos dvi šeimos. Kažkur tamsoje tykojo bepročių gauja, juos dengė naktis, galbūt Amerikoje, o gal ir Sasekse. Jie negalėjo leisti sau tokios prabangos laiko atžvilgiu ir laukti, kol Lukas su Febe ūgtelės.

— Ryt iš ryto būsiu namie, — tarė jis. — Susitariau su dviem saugos tarnybomis, jos atvyks ir pateiks savo pasiūlymus bei kainas.

Džonas įsipylė vyno.

Naomė linktelėjo.

— Gerai, taip ir padarykime. Aš atsiprašau, buvau labai susinervinusi dėl vaikų ir dėl skambučio. Aš noriu likti čia, Džonai, noriu, kad mes gyventume savo gyvenimą čia, Anglijoje. Juk mes negalime visą laiką gyventi kaip bėgliai, tik slapstytis ir slapstytis.

Džonas ją pabučiavo.

— Vairuodamas ir aš galvojau tą patį.

— Juk anuos žmones vis vien sugaus — įvykdę tokius sunkius nusikaltimus, jie nesugebės išsisukti, ar ne?

Jiems jau visus metus sekasi išvengti teisingumo. Paieškos visiškai bergždžios, — pagalvojo Džonas, tačiau žmonai to nepasakė.

Užuot pasakęs, ką galvoja, Džonas ją apglėbė ir, tvirtai spausdamas prie savęs, tarė:

— Žinoma. Kalė sakė, kad FTB skyrė šiam reikalui didelius resursus. Jie suras juos.

Naomė kilstelėjo galvą ir pažvelgė aukštyn, į jį. Jos akyse buvo matyti visiškas, besąlyginis pasitikėjimas.

— Jis tai pasakė?

— Taip, — pamelavo Džonas.

— Kalė yra geras žmogus.

— Taigi.

Spausdamas Naomę dar tvirčiau, Džonas priglaudė nosį jai prie ausies ir sušnabždėjo:

— Lukas ir Febė miega. Kodėl gi mums tuo nepasinaudojus?

Atsakydama Naomė paėmė jo ranką ir nusivedė į lovą.

46

Nakties tylą perskrodė gailus riksmas. Naomę, kuri gulėjo nemiegodama, plačiai atmerktomis akimis ir intensyviai mąstė, nukrėtė šiurpulys. Kambarys buvo užlietas nežemiška mėnulio šviesa, krintančia į vidų pro atitrauktas užuolaidas. Kadangi kaimynų jie neturėjo, tai ir nesivargino užtraukti užuolaidų.

— Tai lapė nutvėrė kiškį, — tyliai pratarė Džonas, apkabindamas ją ir prisitraukdamas arčiau savęs.

— Pats šiurpiausias garsas.

— Tai tik gamta atlieka savo funkcijas.

Naomė apsivertė ir įsmeigė savo akis į jį. Pasigirdo dar keletas riksmų, paskui pratisas spiegimas ir pagaliau viskas nutilo.

— Darbe tu tyrinėji gamtą, — tarė ji. — Modeliuoji ją savo kompiuterinėse programose. Ar tavo kompiuteriuose kiškiai irgi klykia?

Džonas nusišypsojo.

— Ne.

Naomė jį pabučiavo.

— Tu esi mielas. Esu tikra, nenorėtum skaudinti net *virtualaus* kiškio. Aš nenoriu, kad tu pirktum šautuvą. Nenoriu, kad mes gyventume bijodami, tartum apgultyje ar panašiai. Mums nederėtų pamiršti, kodėl mes tai padarėme, Džonai. Mes nepadarėme nieko bloga arba amoralaus, mes nepadarėme nieko, ko reikėtų gėdytis. Argi ne taip?

— Nepadarėme, — tyliai atsakė jis.

— Aš bijau. Nuo to laiko — nuo tada, kai išgirdome žinią apie daktarą Detorę, — nebuvo nė dienos, kad aš nebijočiau. Sapnuoju košmarus, atsibundu sutrikusi ir išvarginta, tik kartais, kai į vidų skverbiasi saulės spinduliai arba girdžiu čiulbant paukščius ar paprasčiausiai šalia kvėpuoji tu, išgyvenu tas retas brangias akimirkas, kai sapnai pasitraukia, o mano dangus vėl būna giedras, kai apima ramybė. Tačiau paskui vėl viskas sugrįžta, ir aš galvoju... Galvoju... o ką, jei keliuko gale stovi automobilis su religiniais pamišėliais, apsiginklavusiais

šautuvais ir peiliais, bet jie nejaučia jokios neapykantos, jų širdyse viešpatauja vidinė ramybė, nes jie žino, kad elgiasi teisingai ir vykdo Dievo valią. Ar tavęs tai negąsdina, Džonai?

— Aš visą laiką apie tai galvoju.

— O tu ir toliau tiki, kad žmogus turėtų apvaldyti gamtą, ar ne?

— Taip. Juk neįvyko nieko tokio, dėl ko turėčiau persigalvoti.

Trumpam stojo tyla, paskui Naomė vėl paklausė:

— Ar tu myli Luką ir Febę taip pat, kaip...

Naomė nutilo.

— Kaip?

— Ai, nesvarbu.

Jis vėl paglostė žmonos plaukus.

— Taip, žinoma. Myliu juos... Neapsakomai... Nė nežinojau, kad galiu taip mylėti. Aš...

— Jei tau reikėtų rinktis, — toliau klausinėjo ji, — gelbėti juos ar mane, ką tu gelbėtum?

— To niekada neprireiks.

Jos balsas tapo truputį atkaklesnis:

— O jeigu? Tarkime, tau teko rinktis, — ką tu gelbėtum? Luką ir Febę ar mane?

Džonas, netikėtai užkluptas, atidžiai mąstė.

— Ką? — stengėsi išgauti Naomė.

— Tave, — atsakė jis. — Gelbėčiau tave.

— Kodėl?

— Nes jeigu kas nors atsitiktų jiems, mudu galėtume susilaukti vaikų. Tačiau tavęs aš niekuo nepakeisčiau.

Naomė jį pabučiavo.

— Labai gražiai atsakei, bet ar tu tikrai sakai tiesą?

— Taip.

— Gerai, — atsakė ji. — Leisk paklausti tavęs dar vieno dalyko. Jeigu tau tektų rinktis tarp savo gyvybės ir jų, ką gelbėtum?

Džonas atsakė kone akimirksniu:

— Juos.

Naomės balse pasigirdo palengvėjimas:

— Vadinasi, tu tikrai juos myli, — tai buvo ne klausimas, o teiginys.

— Kodėl abejojai?

— Aš kartais mąstau. Mąstau, kaip būtų, jei galėtum atsukti laikrodį atgal...

— Niekada, — Džonas gūžtelėjo pečiais. — Iš tiesų aš niekada nebūčiau davęs to prakeikto interviu. Bet...

— Vis tiek būtum vykęs pas Detorę?

— Taip. O tu?

— Taip.

— Meile mano, — tarė jis, — per visą istoriją žmonės, kurie bandė keisti sustabarėjusį mąstymą, buvo persekiojami. Ne kiekvienas jų buvo teisus, tačiau jei niekas nebūtų bandęs to daryti... Ką gi... manau, žmonija nebūtų toli pažengusi. Gal nė tiek nebūtume gyvavę. Mes dabar neabejotinai gyventume kokioje nors tamsos epochoje.

— Ar tu manai, kad dabar taip nėra? — paklausė Naomė. — Štai, kad ir tie žmonės, — Trečiojo tūkstantmečio mokiniai, — faktas, kad jie gali būti tarp mūsų, bastytis kažkur netoliese. Jie įsitikinę turintys teisę žudyti kitus dėl jų pažiūrų, o tai, kad niekas negali nė piršto pajudinti, mane verčia gerai pagalvoti, ar ši civilizacija nėra tik apgaulinga išorė.

— Kaip tik tai mes ir bandome pakeisti. Kaip tik todėl mes vykome pas Detorę.

— Nejaugi? O aš maniau, kad vykome pas jį, norėdami susilaukti vaikelio, kuriam neteks mirti nuo paveldėtos ligos, sulaukus vos ketverių. Nejaugi buvo dar kitas tikslas? Ar tu man ne viską pasakei?

— Visiškai ne. Aš tau pasakau viską.

Kiek patylėjusi, pagalvojusi, ji vėl prabilo:

— Juk būtum pasakęs man, ar ne, jei...

— Jei?

— Jei tu ir Detorė būtumėte dar ką nors nutarę dėl... na, dėl kūdikių.

— Ką turi omenyje, sakydama „dar ką nors“?

— Turiu omenyje galimus variantus, kuriuos jis mums pateikė. Visus tuos langelius, kuriuos turėjome pažymėti. Aš juk būčiau nieko nenutuokusi, jeigu jūs būtumėte nusprendę... veikti man už akių.

— Jokiu būdu, — atsakė Džonas. — Jokiu būdu nebūčiau taip pasielgęs, mieloji. Per milijoną metų nebūtų įvykę nieko panašaus. Nejaugi nepasitiki manimi?

— Taip, pasitikiu, žinoma, pasitikiu. Tai Detorė. Kiekvieną kartą žvelgdama į Luką ir Febę galvoju... Supranti... Galvoju, ką jis padarė, kas juose glūdi, kokie siurprizai mums paruošti. Juk būtų nuostabu, tiesa, jei galėtume perskaityti jų visus genomus. Bent jau būtų aišku.

— O jei rastum ką nors, kas tau nepatiktų, ką darytum?

Naomė tylėjo. Nežinojo, ką atsakyti.

47

Čia, apačioje, pasaulio kloakos tamsybėse, yra vienintelė tikra šviesa, mano draugai. Tai Jo šviesa. Jis parodo kelią tiems, kurie jo laikosi, o jeigu nuo jo nuklysi, ką gi, tai tavo reikalas.

Esate pasmerkti.

„Vargas vadinantiem piktą geru, o gerą — piktu, keičiantiems tamsą į šviesą, o šviesą į tamsą, laikantiems karčius dalykus saldžiais, o saldžius dalykus karčiais!" Izaijo 5, 20.

Jūsų vardus užrašiau ant popieriaus, mano draugai. Surašiau jus ir į savo kompiuterio atmintį. Įrašiau ir savo galvoje. Šiandien jūs esate įvairiose vietose ir mėgaujatės savo savimana. Tačiau jūs, mano draugai, esate pasmerkti. Ir ne tik čia, žemiškoje plotmėje. Bijokite ne manęs, galinčio nužudyti jūsų kūną, bet ne jūsų sielą. Verčiau bijokite Dievo, kuris gali sunaikinti ir jūsų kūną, ir sielą Pragare.

Kaip jums dabar ten, Pragare, pone ir ponia O'Rurkės su savo šlykščiomis išperomis Džeksonu ir Čelse? Ar dar neatgailavote? Nesijaudinkite, turite begalę laiko, visą amžinybę. Visa tai, kas įvyksta šiame pasaulyje, įvyksta Dievo pasirinktu laiku. O Dievas pirmiausia išsirinko jus, pone ir ponia O'Rurkės. Greitai prie jūsų prisidės ir kiti.

Vienuolyne, savo vėsioje celėje, ant kietos medinės kėdės sėdėjo Mokinys ir pro langą žvelgė žemyn, į siena apjuostą daržą. Išvagotoje žemėje jau pasirodė gležni žali daigai. Jis buvo pasodinęs pomidorų, brokolių, cukinijų, salotų, bulvių. Be chemikalų. Tikros daržovės. Tai ne šlamštas prekybos centruose. Ne bjaurastis, auganti kviečių laukuose anapus vienuolyno daržo. Gali palyginti tikrų kviečių laukus su laukais, kuriuose neršia Velnias. Tikri kviečiai spindi saulėje geltona it auksas spalva, nes juos laimina Dievas. O genetiškai modifikuotas šlamštas — drumzlinai rudas, nes augo gėdingai, nuolatinėje paunksnėje.

Šilto ryto ramybę išsklaidė šaižus, repo ritmą primenantis mantrinis garsas. Kvietimas vidudienio maldoms. Jis paklusniai atsistojo ir juodu šydu apsigobė galvą.

Abatas buvo paskyręs jį Svečių vadovo padėjėju. Jo pareigos beveik netrukdė nei mąstyti, nei planuoti. Pas juos, į Ajovos tyrlaukius, piligrimų atvykdavo ne per daugiausia. Čia jam skirtos pareigos buvo lengvos, palyginti su pareigomis Dievui.

Didžiojo ritualo atlikimas.

Ir Dievo palaima.

Žiūriu į pavardes savo sąraše ir regiu jus visus. Skaitau jūsų vardus ir mintyse matau jūsų veidus. Matau jūsų namus, matau ir jūsų vaikus. Dievas neleidžia man nė akimirką liautis galvojus apie jus visus paeiliui.

Matau savo sąraše ir jūsų vardą, daktare Klesonai. Daktaras Klesonas ir ponia Naomė Kleson iš Los Andželo, Kalifornijos. Mąstau apie jus dabar, būtent šią akimirką, bandau atspėti, kaip jūs dabar jaučiatės. Jūs iki dabar turėjote pasidauginti. Kaip laikosi tie jūsų gyviai, daktare ir ponia Klesonai?

Kaip jūs jaučiatės dėl to, ką padarėte?

Didžiuojatės? O gal prabudote iš miego, išvydote šviesą ir pajutote pasibjaurėjimą?

Ne, jums neteks ilgai nerimauti. Greitai aš išlaisvinsiu jus iš jūsų kaltės pančių.

Ir perduosiu jus Dievui. Tam, kuris nebus toks gailestingas kaip aš.

Timonas Kortas nulipo akmeniniais laiptais, vedančiais išilgai nuošalaus kiemo, paskui kirto nedidelę žolėmis apsėtą pievelę, praėjo pro fontaną ir prie koplyčios durų įsiliejo į tamsią brolių eilę.

Pro širmą įeinantį į saldžiais smilkalais kvepiančią patalpą, jį apgaubė sodri auksinė šviesa, švytinti bažnyčios navoje. Ženklas.

Dievas davė ženklą, patvirtindamas, kad jo maldos išklausytos. Dievas nurodė jam, kad atėjo laikas žengti naują žingsnį — į Didįjį ritualą.

48

Naomės dienoraštis

Šiandien susiradau draugę! Ji vardu Sandra Teilor. Užvažiavo (kuo dar, jei ne žaliu „Range Rover"?) pasiteirauti, ar mes nenorėtume prenumeruoti Keiborno, Firlio ir Glyndės parapijos žurnalo. Prenumerata metams kainuoja tris svarus. Sutarta! Sandra augina tris mažus vaikus, vienas jų dar tik aštuonių mėnesių, kaip ir Lukas su Febe. Kaime yra mažylių grupė, kuriai priklausančios mamos renkasi kiekvieną trečiadienį. Reikės pažiūrėti kas ir kaip.

Šiandien atvyko Mama, todėl galėjau važiuoti pirkti vežimėlio. Nė neįsivaizdavau, kad gali būti toks didelis vežimėlių dvynukams modelių pasirinkimas. Pardavėjas akcentavo lygiagrečiai vienas šalia kito montuojamų vežimėlių pranašumus, paaiškindamas, kad tai leidžia abiem vaikams matyti tą patį, be to, šių vežimėlių trumpesnė važiuoklės bazė, o tai užtikrina statesnį posūkio kampą. Tačiau reikia atsižvelgti ir į tai, kad kai kuriuose prekybos centruose nepakankamai platūs praėjimai...

Labai jaudinuosi. Viena iš priežasčių yra vaikų mirtys miego metu, todėl jiems užmigus ištempusi ausis klausausi jų kvėpavimo per visame name išvedžiotus kūdikių monitoriaus garsiakalbius. Nubundu naktimis ir mane apima panika, kad negirdžiu jų kvėpavimo.

Dar viena nerimo priežastis yra ta, kad Lukas su Febe, regis, valgo rečiau, nei rekomenduojama knygose, nors Meganė, patronažinė seselė, sako, jog tai normalu. Pediatrui tai irgi keista, tačiau jis tvirtina, esą vaikai atrodo visiškai sveiki. Jis taip pat teigia, kad jų ūgis gerokai didesnis už šio amžiaus vidurkį. Jie akivaizdžiai didesni. Tačiau aš gerai pamenu dr. Detorės pažadą, kad jie augs ir bręs greičiau už normalius vaikus, taigi dėl to per daug nesijaudinu.

Mums sakė, kad labai svarbu užtikrinti, jog vaikai įgytų atskirą tapatumą, todėl nereikėtų vadinti jų dvyniais, o pirmojo gimtadienio, kuris jau

artinasi, proga abiem parūpinti po atskirą gimtadienio tortą ir dovanoti atskiras dovanėles.

Galvoju, kaip keistai keičiasi požiūris. Suprantu, turėčiau jaustis dėkinga, augindama du tokius mielus ir sveikus vaikelius. Tačiau kiek daug tiesos tame posakyje apie žolę, kuri svetur atrodo žalesnė! Atrodo, nuo Los Andželo įvykių mus skiria milijonas metų. Jau milijonas metų, kai aš gyvenu naują gyvenimą.

49

Ryte, septintą trisdešimt, stovėdama prie virtuvės lango, Naomė žvilgsniu lydėjo išvažiuojantį Džoną. Ji matė užsižiebiant stabdžio žibintus, jam privažiavus apsaugines groteles, girdėjo, kaip jos darda, važiuojant per jas automobiliui. Trečiadienis.

Šiandien renkasi kūdikių ir mažylių grupė. Kokia palaima! Apskritai taip ir buvo.

Šviesesnių momentų per savaitę ne kažin kiek pasitaikydavo. Mažylių grupės susitikimuose trečiadieniais, kuriuos Naomė buvo pradėjusi lankyti su Luku ir Febe, vykstančiuose jų kaime, viename iš namų, ji susitikdavo su kitomis motinomis ir nugirsdavo vietinės reikšmės gandų. Retsykiais aplankydavo draugės arba jos mama. Arbatos puodelis su patronažine sesele. Penktadieniais pasirodydavo Ronas, liūdniausias pasaulyje sodininkas, — tai įėjo į nuomos sutarties sąlygas, — ir beveik visą rytą prasikrapštydavo prie garažo, kol ateidavo metas išvykti. Jam buvo daugiau kaip septyniasdešimt, o dėl stuburo negalavimų jis negalėjo kasti žemės. Dėl tos pačios priežasties negalėjo ir pjauti žolės. Buvo nekalbus, o praeidamas skleisdavo baldų pelėsių kvapą. Naomė kreipėsi į nuomos agentūrą, prašydama pakeisti sodininką. Agentūra išsiuntė laišką sodybos savininkams į Saudo Arabiją ir laukė atsakymo.

Jos mintis nutraukė Febė, ėmusi šaukšteliu barškinti į savo lėkštės šoną, o netrukus, jai pritardamas, pradėjo rėkti Lukas, nustelbdamas televizijos rytinės laidos muzikinį motyvą. Jis trenkė į grindis savo dubenėlį, iš kurio aplink pasklido dribsnių košė.

Iš pykčio prikandusi lūpą Naomė žiūrėjo į netvarką — negana to, jos laukė vystyklai, paklodės, pižamos ir kiti įprasti skalbiniai, taip pat kasdienė namų ruoša, o dabar jai teks grandyti ir prakeiktą pusryčių košę nuo grindų ir nuo sienų.

Ji norėjo sušukti atgal, tačiau surado kramtuką besikalantiems dantims ir pabandė įkišti Lukui į burną, bet šis abiem rankom nusvie-

dė jį į šalį ir pratrūko rėkti dar garsiau. Beveik tuo pat metu Febė numetė šaukštelį ant grindų ir taip pat pratrūko.

Naomė čiupo televizoriaus nuotolinio valdymo pultelį ir paspaudė garso reguliavimo mygtuką, padidindama garsą iki maksimalaus.

— Aš klausau šio pokalbio! — maištaujamai riktelėjo ji. — Man patinka šis žmogus, aišku? Tai mano vienas mėgstamiausių aktorių. Dabar trumpam įvesime „Mamytės valandą". Ar supratote?

Ignoruodama jų riksmus Naomė atsistojo tiesiai priešais televizoriaus ekraną ir išklausė visą pokalbį, nepaisydama jai už nugaros skambančios garsų kakofonijos.

Paskui, mažindama televizoriaus garsą, atsigręžė atgal ir, didelei savo nuostabai, išvydo, kad abu vaikai stebi ją visiškai nuščiuvę, prasižioję ir plačiai išplėstomis akimis.

Naomė šyptelėjo.

— Gerai. Vadinasi, supratome, kas čia šeimininkas.

Pabučiavusi abu paeiliui, pripildė Lukui naują dubenėlį košės ir pamaitino jį šaukšteliu. Lukas tylėdamas ir neprieštaraudamas suvalgė visą košę. Tai gerai. Beveik per gerai.

— Labai gerai! — tarė ji.

Jis abejingai stebėjo mamą.

— O, tu viską pati suvalgei! Šauni mergaitė! — pasidžiaugė Naomė, šluostydama dribsnius nuo Febės lūpų kampučių.

Lyg būtų susitarusi su savo broliu, Febė irgi pažiūrėjo į ją tokiu pačiu abejingu žvilgsniu. Paskui abu nusišypsojo.

Nešami aukštyn, vėliau įsitaisę vonios kambaryje ant grindų, kol ji skubiai prausėsi po dušu, vaikai taip pat tylėjo. Paprastai, kol Naomė prausdavosi, dvi mažos galvelės kyščiodavo iš už dušo užuolaidos, stebėdamos ją. Tačiau šįkart jie gulėjo nejudėdami ten, kur ji juos paliko.

Kai ji nusileido į virtuvę sudėti į skalbyklę pirmos skalbinių partijos, abu vaikai toliau tylėjo. Paprastai jie voliodavosi ant grindų, kartais Lukas, o kartais Febė užsiropšdavo ant viršaus, spausdamas kitą prie grindų. Šįryt nevyko nieko panašaus.

Naomė pradėjo truputį nervintis.

Devintą trisdešimt pakeitė vystyklus, paskui, atsigulusi į lovą, juos pamaitino ir šiek tiek nusnūdo. Kai nubudo, abu vaikai vis dar nenuleido nuo jos akių ir tylėjo.

Užnešusi Luką ir Febę į vaikų miegamąjį, Naomė paguldė juos į lovytes ir grįžo į virtuvę. Baigus skalbti, išėmė skalbinius ir sudėjo į džiovyklę, paskui pasiruošė arbatos puodelį, vieną kitą akimirką per kūdikių monitoriaus garsiakalbį pasiklausė, kaip jie kvėpuoja, ir atsisėdo prie virtuvinio staliuko paskaityti *Daily Mail*. Buvo dešimta ryto. Jeigu pasiseks, ji turės visą laimės valandą.

Džiovyklei baigus džiovinimo ciklą, Naomė išgirdo vaikus kiksint ir šūkčiojant vienas kitam iš savo lovyčių, tarytum jie būtų žaidę kažkokį žaidimą. Pirmas sugurguliuodavo Lukas, o Febė, atsakydama į tai, pratrūkdavo kikenti, paskui jau ji sugurguliuodavo, o Lukas imdavo kiksėti.

Naomė užlipo aukštyn. Pats metas dar vienam maitinimui, po kurio reikės vaikus aprengti ir ruoštis kūdikių ir mažylių grupės susitikimui. Įeidama į jų kambarį Naomė tikėjosi, kad vaikai toliau šūkalios, bet ją pasitiko visiška tyla. Abu stebeilijo į ją taip pat, kaip virtuvėje, tik dar įdėmiau.

Išsigandusi ji sustojo kaip įbesta. Akimirką pasirodė, kad tai ji yra kūdikis, o jie — jos tėvai.

50

Džoną sutrikdė Naomės veido išraiška, kai ji atidarė jam priekines namo duris. Atrodė išblyškusi ir įsitempusi.

— Ar vaikams viskas gerai?

— Jiems viskas puikiai. Viršuje. Miega.

— Kaip sekėsi mažylių grupėje?

— Buvo nepatogu.

Per vidaus ryšio su vaikų miegamuoju įrangą pasigirdo gurguliavimas. Jį sekė kitas, kaip atsakas pirmajam.

— Nepatogu?

— Taip, Džonai, buvo nepatogu. Nepatogu dėl mano vaikų... mūsų vaikų... mūsų nuostabių modifikuotų kūdikių.

Jis pakėlė prie lūpų pirštą.

— Ką nori man pasakyti? — griežtai paklausė žmona. — Ar kad sienos turi ausis?

— Mes juk susitarėme niekada to nesakyti, be to, kalbėti apie tai vaikams girdint irgi pavojinga. Paūgėję jie gali pradėti kartoti tai, ką girdi.

— Dėl Dievo, ar tu nori pavirsti paranoiku?

Priblokštas Džonas pažiūrėjo į žmoną. *Pavirsti paranoiku?* Jis galvojo apie Detorės mirtį, apie visos Borovicų šeimos ir O'Rurkių mirtis. *Štai tau ir paranoja,* — pamanė jis. — *Mes negalime sau leisti nebūti paranoikais. Jokiu būdu negalime.*

Niekada.

Jis vėl įsiklausė, gal nugirs ką per kūdikių monitoriaus garsiakalbį.

— Aš negirdžiu muzikos — tu jiems negroji muzikos?

— Taip, tai tiesa, aš negroju muzikos. Esu per daug išsekusi, kad jiems gročiau, o kodėl gi tau nenuėjus ir nepagrojus? O gal negalėtum atvežti jiems Londono filharmonijos orkestrą?

— Meile... brangioji...

— Nemanau, kad toks muzikos grojimas, viso šio „New Age"

mėšlo grojimas, jiems labai į naudą. Tikriausiai manai, kad gali užauginti Luką ir Febę kaip... kaip cukinijas šiltnamyje: jei tik juos pakankamai laistysi muzika ir žodžiais, jie vieną gražią dieną iššoks iš savo lovyčių, atbėgs pas mus į kambarį ir atmintinai perskaitys visą Platono „Respubliką“.

Džonas nuėjo į virtuvę, jam reikėjo išgerti. Suprato, kad Naomei šiuo metu sunku, tačiau tai praeis. Darbas ėjosi puikiai, jie jau pradėjo grąžinti skolas Naomės motinai ir seseriai, nors jos abi primygtinai tvirtino, kad skolos grąžinti nereikia. Greitai galės leisti sau *au pair* — jo motina jau siūlė šeimos draugės dukrą, tačiau jiems tai kol kas buvo per brangu. O ir Naomė atkakliai tvirtino nenorinti, kad dvyniais rūpintųsi kas nors kitas.

Iš šaldytuvo jis išėmė dėžutę su ledo kubeliais ir įmetė kokį pustuzinį jų į indą kokteiliams ruošti, nuo praeito vakaro gulintį išardytą ant džiovinimo grotelių.

— Kas ten, toje mažylių grupėje, buvo taip nepatogu?

— Ak, tu apie tai? — tariamai abejingu balsu perklausė Naomė. — Atrodo, mūsų mielas draugas Leo Detorė bus pamiršęs geną, lemiantį esmines bendruomeniniam gyvenimui būtinas savybes.

— Jie blogai elgėsi?

Ji papurtė galvą.

— Ne, tai buvo kas kita — reikėjo pamatyti, kaip jie bendrauja... tiksliau sakant, nebendrauja. Jie paprasčiausiai visiškai nekreipė dėmesio į kitus vaikus, kurie buvo labai mieli. Mūsų dvyniai nenorėjo matyti jų akyse. Be kita ko, pastebėjau kai ką itin keista: kai kuris nors iš vaikų prie jų prisiartindavo, Lukas ir Febė paprasčiausiai pažvelgdavo į jį šaltu žvilgsniu, ir vaikelis imdavo ašaroti bei rėkti.

— Jiems dar tik devyni mėnesiai, brangioji. Tikėtis iš jų gebėjimo bendrauti yra pernelyg anksti. Aš maniau, kad mažylių grupės tikslas — suteikti mamoms pertraukėlę, galimybę susitikti su kitomis mamomis, bent kiek susipažinti su bendruomene.

— Jie *pravirkdė* kitus mažylius, Džonai. Jie yra kur kas didesni už likusius, ir tai viena iš problemų.

— Maži vaikai visada verkia... — jis dvejojo, imdamas nuo grotelių taurę kokteiliui.

Paskui, atsidaręs šaldytuvą ir išimdamas iš jo alyvuoges, užbaigė:

— Aš maniau, kad praėjusią savaitę jie elgėsi puikiai, argi ne?

— Jei nieko nedarymą galima laikyti puikiu elgesiu, tuomet taip. Maniau, galbūt jie drovėjosi ar panašiai.

— O kaip kiti vaikai? Ar jie visi žaidė drauge?

— Ne... Nebūtinai — *žaidė*. Tačiau jie bent jau bendravo. Kas kita — Lukas ir Febė. Atrodė, kad po kurio laiko kiti ėmė jų bijoti.

— Kitus vaikus tikriausiai sutrikdė tai, kad jie yra du. Naome, iš tokio amžiaus vaikų nereikia tikėtis bendravimo. O, Jėzulėliau... Ir tu kaltini mane, esą *aš* per daug iš jų tikiuosi... O man regis, tai tu pernelyg daug tikiesi. Be to, reikia atsižvelgti, kad jie yra dvyniai, — kalbėjo Džonas. — Juk puikiai žinome, kad dvyniai mieliau renkasi vienas kito draugiją, nes jie taip įpratę.

— Paruošk ir man vieną, — paprašė ji. — Didesnę.

Džonas abejodamas pažiūrėjo į žmoną.

— Betgi tu gerai žinai, ką apie alkoholio vartojimą maitinant krūtimi rašo toje knygoje, apie tai, kad alkoholis patenka į motinos pieną...

Jos atsakymo smarkumas Džoną pribloškė. Viena ranka nutvėrusi už kaklo „Absolut Vodka“, kitoje laikydama sauso vyno butelį ir mojuodama jais tartum kuokomis, Naomė, vos tramdydama įniršį, pratrūko:

— O man, Džonai, vis tiek. Girdi? Dėjau aš ant tų visų knygų ir visų tinklalapių su jų patarimais, kaip užauginti protingesnį vaiką. Džiaukis gyvenimu, tu, liūdnojo vaizdo riteri. O kartu leisk juo džiaugtis ir savo žmonai!

Džonas žiūrėjo į Naomę nemirksėdamas, o po akimirkos pajuto, kad ji jau spėjo jam į rankas įgrūsti abu butelius.

— Maitinu krūtimi tik kartą per dieną. Aš išgersiu pilną taurę, Džonai, dvigubą, o gal ir trigubą, sklidiną, gerai išplaktą, ir noriu, kad mano kokteilyje būtų keturios alyvuogės. Ar alyvuogės tinka, ar jos

nepakenks mano pienui? O gal nuo martinio su keturiomis alyvuogėmis mūsų vaikučiai virs dvoklomis?

Iš kūdikių monitoriaus pasigirdo sidabrinis vaikiškas juokas. Abu, Džonas ir Naomė, vienu metu atsigręžė pažiūrėti. Juokas skambėjo keistai sutartinai, tartum Lukas ir Febė būtų kartu juokęsi iš jųdviejų.

Garsai iš vaikų miegamojo nenutilo ir jam maišant gėrimus, ir perveriant alyvuoges kokteilių pagaliukais. Linksmas čiauškėjimas tarpusavyje, kikenimas. Atrodo, sklindantys garsai ir pirmas kokteilio gurkšnis Naomę apramino.

Rankose laikydami gėrimus jiedu užlipo aukštyn ir koridoriuje sustojo prie durų. Garsai — linksmas šūkčiojimas ir kikenimas — nenutilo. Tačiau vos tik Džonas pravėrė duris, viskas staiga liovėsi.

Febė gulėjo ant šono ir žindo nykštį, apsupta būrelio jos mėgstamų žaislų — baltojo lokio, gyvatės, zebro ir liūto, — ji, regis, miegojo. Lukas, apžiojęs kramtuką, užsimerkęs, irgi gulėjo ant šono ir kvėpavo giliu, ritmišku, kietai įmigusio vaiko miegu.

Naomė ir Džonas susižvalgė, paskui ji akimis davė ženklą išeiti iš kambario.

Džonas tyliai uždarė duris.

— Ir kaip jie taip gali? Vieną akimirką triukšmauja, o jau kitą — pučia į akį?

Naomė atsakė ne iškart. Ne, ji nebuvo tuo absoliučiai tikra, tai buvo tik nuojauta, panaši į vos juntamą srovę giliai viduje, jog Lukas ir Febė jau buvo gerokai gudresni, nei tėvai numanė.

— Nežinau, — galiausiai atsakė ji.

Gulėdamas lovytėje Lukas davė ženklą Febei. Tai buvo labai aukšto dažnio garsas, aukštesnis negu švilptelėjimas šuniui, negirdimas žmogaus ausimi, anapus kūdikių monitoriaus diapazono.

Febė atsiliepė tokio paties dažnio garsu.

51

Daktaras Rolandas Talbotas, atidaręs savo konsultacijų kabineto, įsikūrusio Vimpolo gatvėje, duris, pasveikino Džoną ir Naomę, už rankų laikančius Luką ir Febę:

— Sveiki, daktare Klesonai ir ponia Kleson. Malonu jus matyti.

Paskui jis iš arti įdėmiai pažiūrėjo į vaikus.

— Sveikas, Lukai, — tarė jis. — Labas, Febe! Kaip laikotės?

Lukas buvo pražydęs it angelėlis dailia trumpa ir truputį riesta nosyte, kobalto mėlynumo akimis ir šviesiais plaukais, kurių kirpčiai krito ant kaktos; Naomė buvo jį aprengusi geltonais marškinėliais su sagutėmis kampuose, mėlynomis tvilo kelnėmis, apavusi sportiniais bateliais. Febė, tokio pat angeliško grožio mergaitė, truputį tamsesniais ir gerokai ilgesniais negu brolio plaukais, vilkėjo rausvą suknelę ant baltos palaidinukės, mūvėjo baltas kojinaites ir avėjo sandalus.

Į pasveikinimą jie atsakė taip pat, kaip atsakydavo daugumai žmonių. Jų nebylūs žvilgsniai bylojo apie smalsumą, sumišusį su priešiškumu.

Vis dar šypsodamasis ir ramus daktaras pasiūlė jiems sėstis ant L formos kanapos, netvarkingai apkrautos žaislais, stovinčios prie kavos staliuko, o pats įsitaisė patogiame krėsle priešais.

Aukštas ir nerangus, draugiškai nusiteikęs, dailių bruožų, bet netvarkingais plaukais psichiatras vilkėjo regbio marškinėlius, kurie atrodė dviem dydžiais per dideli, mūvėjo rudas velveto kelnes, nesiekiančias išskleiptų sportbačių; kadangi jis sėdėjo atsilošęs, iš po kelnių matėsi plikos kulkšnys ir apsmukusios, elastingumo netekusios geltonos „Snoopy“ puskojinės. Nors buvo jau beveik keturiasdešimties, gali būti, kad jis vilkėjo vyresniojo brolio išdėvas, pagalvojo Naomė. Buvo panašus į paiką vaiką.

— Jūsų vaikai atrodo nuostabūs, — pagyrė jis.

— Ačiū, — atsakė Džonas, išdidžiai žiūrėdamas į savo sūnų, paskui į dukrą.

Suraukęs antakius, psichiatras paklausė:

— Devyniolikos mėnesių, tiesa?

— Devyniolikos su puse, — patikslino Džonas, nusišypsodamas Naomei, kuri, atsakydama vyrui, nervingai šyptelėjo. Jų vaikai *buvo* dailūs, bet su kiekviena diena darėsi dar gražesni.

— Būčiau pamanęs, kad jie truputį vyresni, — tarė psichiatras.

Po trumpos pauzės jis palinko tiesiai į priekį ir, sukryžiuodamas rankas, pasiteiravo:

— Ką gi, kuo galėčiau jums padėti?

Naomė ir Džonas susižvalgė.

— Ar norėtum, kad pradėčiau aš? — Naomė paklausė savo vyro.

— Žinoma.

— Gerai, — tarė ji.

Ji paaiškino psichiatrui, kas jiems kelia nerimą: per vidaus ryšio įrangą jie nuolat girdi Luką ir Febę kūdikiškai vograujant tarpusavyje, o jų balsai leidžia manyti, kad dvyniai linksmai žaidžia. Tačiau kiekvieną kartą, kai tik jie nueina į jų kambarį, randa savo vaikus tylinčius, tarytum apsimetančius miegančiais. Apie tai, kad jiems, regis, nerūpi nei žaidimai, nei bendravimas su kitais vaikais. O bene svarbiausia, kad būdami devyniolikos su puse mėnesio vaikai nerodo jokio noro kalbėti, netgi nesako „mama" ar „tete".

Talbotas juos nuramino:

— Tai ganėtinai dažna dvynių problema, — paaiškino jis. — Kadangi dvyniai absorbuoja vienas kito dėmesį, jie, skirtingai nei vienas vaikas, vėliau pradeda bendrauti su juos supančiu pasauliu. Daug dvynukų pradeda kalbėti tik būdami vyresni kaip dvejų metų, taigi jums tikrai nėra ko nerimauti... Šiuo metu. O kaip jie valgo?

Džonas su Naome vėl susižvalgė, nes ši tema jiems nebuvo prie širdies, be to, nebuvo tikri, kiek prie to galėjo būti prisidėjęs Detorė.

— Tiesą sakant, neatrodo, kad maistas juos labai domintų, — atsakė Naomė. — Būdami mažyčiai jie išalkdavo, bet dabar suvalgo tik maždaug pusę tiek, kiek rekomenduoja pediatras ir knygos.

Daktaras Talbotas valandėlę pakaitomis stebėjo Luką ir Febę.

— Man neatrodo, kad jie augtų pusbadžiu. Vaikai patys nusistato, kiek jiems reikia maitintis. Kaip jų sveikata?

— Iki šiol buvo puiki, — atsakė Naomė. — Kad tik neprisikalbėčiau.

— Jokių peršalimų, nieko! — puikuodamasis paantrino Džonas.

— Nenoriu bandyti likimo, — atsargiai džiaugdamasi pridūrė Naomė, — bet jie atrodo labai stiprūs.

— Per devyniolika su puse mėnesio — nė slogelės?

Ji papurtė galvą.

— Nuostabu.

Daktaras Talbotas pabandė užmegzti su Luku ir Febe akių kontaktą. Po kelių akimirkų, nudelbęs žvilgsnį į kavos staliuką, ėmė linguoti krėsle pirmyn ir atgal.

— Matau smalsumą, būdingą visiems kūdikiams. Jie mane stebi, bando perprasti ir mane, ir naują vietą. Tai ganėtinai geras ženklas.

— Beje, aš... mes... pastebėjome vieną jiems abiem būdingą savybę, — staiga prabilo Džonas. — Jie labai žavisi gyvūnais.

Naomė energingai linktelėjo.

— Tikrai. Vakar mums būnant sode, nuo tvoros nušoko kaimynų katinas, ir vaikai kikendami kaipmat nutrepsėjo prie jo. O vieną dieną praėjusią savaitę sode pasirodė kiškis — prakeiktas padaras graužė mano rožes, — ir jiems šis reginys pasirodė pasiutusiai juokingas.

— Galbūt, kai jie šiek tiek ūgtelės, jums būtų verta įsigyti naminį gyvūnėlį, kuriuo vaikai galėtų dalytis tarpusavyje ir rūpintis, — naminiai gyvūnai nepaprastai padeda ugdyti atsakomybės jausmą.

— Turite omenyje ką nors panašaus į auksinę žuvytę? — susidomėjo Naomė.

Talbotas susiraukė.

— Auksinės žuvytės yra labai mieli padarai, bet jos nuobodžios. Visuomet rekomenduoju ką nors labiau apčiuopiama, kokį nors gyvūnėlį, su kuriuo vaikai galėtų užmegzti ryšius ir bendrauti, kaip antai žiurkėną arba smiltpelę, arba šuniuką, arba katinėlį... ar net triušį.

— Mes mąstėme apie šunį, — tarė Naomė.

Psichiatras linktelėjo.

— Šuo būtų gerai. Ką gi, o dabar norėčiau atlikti keletą nesudėtingų testų, kurie atskleis gebėjimą spręsti problemas, ir pažiūrėti, kaip jiems pavyks susidoroti; žinoma, jeigu neprieštaraujate, norėčiau atlikti tai individualiai, vadinasi vieną iš vaikučių turėsite išvesti iš kabineto. Ar galima pradėti nuo damų?

Džonas išėjo su Luku į koridorių ir atsisėdo ant kėdės. Naomė tuo tarpu stebėjo, kaip Rolandas Talbotas pirmiausia padėjo ant kavos staliuko du audinius. Tada jis pakėlė plastikinę karvutę ir ją suspaudė, pasigirdo mūkimas. Febės akys išsiplėtė, ir mergytė ištiesė rankas, norėdama pačiupti žaislą. Psichiatras staigiu judesiu patraukė ją nuo Febės. Paskui padėjo karvutę ant vienos iš audinio atraižų tokiu atstumu nuo mergaitės, kad ši jos nepasiektų.

— Tegul ji dabar pabando paimti žaislą, — tarė jis Naomei.

Febė pasislinko arčiau staliuko, paskui tiesiog akimirksniu čiupo skudurėlį, ant kurio buvo karvutė, staiga trūktelėjo jį į save, sugriebė žaislą ir tuojau išspaudė iš jo „mūūūūū".

— Puikiai, brangioji! — pagyrė ją Naomė.

Paskui Talbotas pakartojo eksperimentą, tik šįkart ant audinio uždėjo barjerą, slepiantį karvutę, ir sudėjo viską vėl taip, kad Febė negalėtų lengvai paimti žaislo. O barjerą buvo galima patraukti tik nutveriant už pritvirtintos prie jo rankenėlės.

Febė per keletą sekundžių numetė barjerą ir vėl susijaudinusi spaudė rankose karvutę.

Per kitas penkiolika minučių psichiatras davė Febei keletą užduočių, kurios Naomei atrodė vis sudėtingesnės. Paskui tą patį procesą pakartojo su Luku.

Lukui atlikus paskutinę užduotį, psichiatras pakvietė Naomę su Febe atgal į kabinetą ir vėl pasodino jas ant kanapos. Valandėlę jis atrodė paskendęs mintyse. Febė staiga susidomėjo Naomės plaukais ir ėmė juos sukti. Lukas ėmė siekti kubelių, kuriuos buvo dėliojęs, ir supyko, kad tėvas jo neleido, laikydamas prie savęs.

Psichiatras, sunėręs rankas sau ant sprando, atsilošė į krėslo atlošą.

— Taigi, Džonai ir Naome, galiu pasakyti, kad jums yra dėl ko susirūpinti, tačiau tikrai ne dėl to, dėl ko jūs atvykote.

— Ką norite pasakyti? — pasiteiravo Naomė.

— Jūs nerimaujate dėl to, kad Lukas ir Febė gali būti atsilikę, tiesa?

Džonas ir Naomė kartu dvejojo, bet paskui linktelėjo.

— Štai, ką aš jums pasakysiu: jie nė trupučio neatsilikę. O žinote, kodėl aš susirūpinčiau, jeigu jie būtų mano vaikai? Ogi todėl, kad jie yra velniškai protingi, ir aš nerimaučiau dėl to, kaip man, po galais, po kelerių metų neatsilikti nuo jų.

Tai taręs daktaras Talbotas pažvelgė į vaikus, duodamas laiko įsisąmoninti tai, ką jie išgirdo.

Džonas ir Naomė trumpai dirstelėjo vienas į kitą.

— Jų gebėjimai išvystyti daug labiau, nei būdinga šio amžiaus vaikams. Vadovaudamasis savo patirtimi drįsčiau teigti, kad jie yra unikalūs. Jie net ir *atrodo* labiau išsivystę. Jie kuo puikiausiai perpranta tiek vizualinę, tiek garsinę informaciją, taigi turi ir viena, ir kita. Vienas mano kolega šiuo metu vykdo tyrimų programą, kurioje dalyvauja neeiliniais gabumais pasižymintys vaikai, todėl, jums leidus, norėčiau...

— Ne, — ryžtingai pertraukė jį Naomė, įspėjamai pažvelgdama į Džoną. — Aš nenoriu, kad mano vaikai būtų panašiai tyrinėjami.

Džonas, prisimindamas Kalės Almtorpo patarimą nelįsti į viešumą, pritarė:

— Atleiskite, tačiau ir aš esu kategoriškai prieš.

Jau daugmaž metus nieko nebuvo girdėti apie Trečiojo tūkstantmečio mokinius, tačiau tai nereiškė, kad jiedu jau gali imti ir pamažu atleisti vadžias. Kol tie žmonės nenustatyti ir nepasodinti už grotų, jie nieku gyvu negalės atsipalaiduoti, nors, tiesą sakant, vargu ar galėtų nurimti ir tada. Visą laiką atsiras fanatikų, besipiktinančių jų poelgiu.

Rolandas Talbotas iškėlė rankas.

— Gerai, jokių problemų, visiškai sutinku.

— Ačiū, — padėkojo Džonas.

— Vis dėlto aš manau, kad jums reikia būti pasirengusiems, — pridūrė psichiatras. — Lukui ir Febei ėmus lankyti mokyklą, jie, labai galimas dalykas, greitai pajus nuobodulį. Gali tekti pasirūpinti jų specialiu ugdymu, priešingu atveju jūs stabdysite vaikų pažangą, o jie dėl to ims pykti ant jūsų.

Džonas pažiūrėjo į Luką ir Febę, mintydamas apie tai, kiek jie patys suprato iš girdėto pašnekesio ir ar jie su tuo sutinka. Tačiau vaikai, regis, visiškai nereagavo.

Jiems jau išėjus iš kabineto su pirma jų pėdinančiais vaikais, Džonas apkabino Naomę, pajutęs jį užplūstantį didžiulį pasididžiavimą, o kartu ir viltį. Galbūt, tik galbūt, visa tai, ką jiems teko išgyventi, turėjo vertę. Jų vaikai buvo sveiki, o dabar vienas geriausių psichiatrų patvirtino, kad jie labai protingi ir savo protiniais gebėjimais gerokai lenkia bendraamžius.

Šypsodamasis jis atsisuko į Naomę, norėdamas pabučiuoti į skruostą, bet ji, išblyškusi ir stipriai sunerimusi, atsitraukė nuo jo.

52

— Ponia Kleson?

Tarpduryje stovinti moteris su apsiseilėjusiu kūdikiu ant rankų atrodė išsikamavusi ir suirzusi.

— Glisom? — atkirto ji, o Klivlendo akcentas pasigirdo it aidas.

Ji visiškai nepanėšėjo į moterį fotografijoje, kurią jis buvo įsiminęs, nė iš tolo.

— Ponia Naomė Kleson?

Moteris atsakė jam nieko nesuprantančiu žvilgsniu.

— Ieškau Klesonų šeimos. Ar jūs kartais nesate ponia Naomė Kleson? — mandagiai paaiškino jis.

— Naomė Glisom? Nieko panašaus, tik ne aš, jums, pone, nurodė ne tą adresą. Čia negyvena jokia Naomė Glisom.

Už jos pasirodė mažas berniukas, prieškambaryje jis stūmė plastikinį traktorių. Buvo aiškiai girdėti įjungtas televizorius. Moteris, tikriausiai įpusėjusi ketvirtą dešimtį, buvo smulkutė, putliu veidu ir išsidraikiusiais plaukais.

— Turbūt supainiojau namus. Ieškau Pietų Stirnso kelio tūkstantis penki šimtai dvidešimt šeštojo namo.

— Jūs esate čia.

Moteris stebeilijo į atvykusįjį. Jam galėjai duoti arti trisdešimties, tai buvo vidutinio ūgio, liesas, tvarkingai atrodantis vyras trumpai kirptais rausvai gelsvais plaukais, dalykiniu mėlynu kostiumu, juodais bateliais, rankoje jis laikė juodą portfelį. Čia pat gatvėje stovėjo mažas mėlynas iščiustytas sedanas. Žmogus buvo apsirengęs kaip prekeivis, tačiau stokojo šiems būdingo pasitikėjimo. Gal jis koks mormonas arba Jehovos liudytojas?

Vyras susiraukė.

— Aš iš Federalinės Šiaurės Vakarų draudimo kompanijos. Ponia Kleson vairuoja tojotą, kuri registruota šiuo adresu; ji susidūrė su vienu iš mūsų klientų, o dabar neatsako į jai siunčiamus pranešimus.

— Nieko apie tai negirdėjau.

Kūdikio veidelis persikreipė, paskui jis keletą kartų greitai ir energingai įkvėpė. Buvo matyti, kad dar kiek, ir jis pravirks. Moteris pažvelgė į vaiką ir pasūpavo.

— Glisom? — dar kartą perklausė ji.

— K-L-E-S-O-N,— paraidžiui pakartojo atvykėlis.

— Kleson? Daktaras Klesonas! — staiga prisiminė ji. — Teisingai, dabar supratau. Man atrodo, jie šį namą nuomojosi prieš kelerius metus. Jų vardu vis ateidavo paštas.

Timonas Kortas linktelėjo.

— Būtent. Daktaras *Džonas* Klesonas ir *Naomė* Kleson.

— Jie čia jau nebegyvena. Išvyko. Seniai.

— Gal žinote, kur jie išvyko.

— Pamėginkite pasiteirauti agentūroje, nuomos agentūroje. Brajanto Maligano agentūra Roksburio gatvėje.

— Brajanto Maligano agentūra?

Kūdikis pravirko garsiau.

— Kreipkitės į juos, — vėl pasiūlė ji. — Galbūt žinos.

— Brajantas Maliganas? — pažodžiui pakartojo Timonas Kortas taip, kaip buvo girdėjęs.

— Aha.

— Esu labai jums dėkingas, — tarė jis. — Ačiū.

Moteris uždarė duris.

Mokinys grįžo prie savo automobilio ir, įsėdęs į jį, telefonu surinko 411. Atsiliepus operatoriui, paprašė pasakyti Brajanto Maligano agentūros telefono numerį. Sužinojęs paskambino į ją.

Deja, Brajanto Maligano agentūroje nežinojo naujojo Klesonų adreso.

53

Buvo nuostabi, šilta šeštadienio popietė, praėjus trims dienoms po jų apsilankymo pas daktarą Talbotą, ir beveik neabejotinai viena iš paskutinių šiais metais vasaros dienų, pagalvojo Naomė.

Ji stovėjo pasilypėjusi ant skečiamųjų kopėčių vaismedžių sode ir laikė plastikinį kibirėlį, iki pusės priskintą slyvų. Pro medžio šakas stebėjo netoliese ant pievelės žaidžiančius Luką ir Febę. Kiek anksčiau kartu su Džonu jie pliuškenosi mažame pripučiamame baseine. Dabar vaikai buvo išsinešę į lauką lėles barbes — Princą ir Princesę — ir kone visus minkštus žaislinius gyvūnus, kokius tik turėjo, ir, išdėliodę juos pusračiu, vaišino pavakariais žaisliniuose induose.

Febė buvo „mamytė", ji pilstė arbatą, tuo tarpu Lukas siuntė ratu lėkštutę su plastilininiais paplotėliais. Jie linksmai šnekučiavosi tarpusavyje, taip pat kalbino ir savo žaislus, o tai Naomei labai patiko. Paprastai vaikai kalbėdavosi tik vienas su kitu, ir tai tik būdami vieni savo miegamajame.

Ji nubaidė aplink veidą zvimbiančią vapsvą ir ištiesė rankas į kekę gražiai prinokusių „viktorijų". Po susitikimo su daktaru Talbotu Naomė buvo suirzusi. Džonas džiūgavo, kad psichiatrui jų vaikai pasirodė tokie sumanūs. Ji nebuvo nusiteikusi taip entuziastingai; tai tik sustiprino jos įtarimą, kad Džonas ir daktaras Detorė buvo sutarę dėl daugiau dalykų, negu ji žinojo. Galbūt ir dėl dvynių.

Naomei nerimą vis labiau kėlė ir žmonių pastebėjimai, kad Febė ir Lukas atrodo kur kas vyresni nei kiti jų amžiaus vaikai, nors daktaras Detorė ir perspėjo, jog taip gali nutikti.

Kad ir kaip ten būtų, aš myliu jus, mano brangieji. Aš visada jus mylėsiu, jei tik man leisite mylėti.

Jei pasiseks, šįvakar gali būti pakankamai šilta pasisėdėti lauke. Jie pasikvietė Karsoną ir Karoliną Diksus į tradiciškai Džono rengiamą švedišką vėžių vakarą. Džonui jo tradicijos atrodė labai svarbios, ir Naomei buvo mažų mažiausiai neįprasta, jei ne prieštaru, kad taip elgiasi žmogus, kuris daug aistringiau tikėjo ateitimi, bet ne praeitimi.

Lipdama kopėčiomis žemyn, Naomė pasilenkė surinkti krituolių. Jai labai patiko būti čia, kur pro lapiją į paunksnę skverbdavosi saulės spinduliai; jai tai priminė paslaptingą pasaulį. Mintimis grįžo į vaikystės dienas, kai mėgdavo slėptis atokiose vietelėse ir valandų valandas praleisti vienumoje. Nuginusi šalin dar vieną vapsvą, Naomė nuėjo pas Džoną ir vaikus su kone pilnutėliu kibiru.

Džonas sėdėjo prie medinio stalo terasoje, priešais save atvertęs *Nature* žurnalą, ir su keista išraiška veide stebėjo Luką ir Febę. Rankoje jis kažką laikė, Naomei pasirodė, kad tai fotoaparatas, bet atidžiau įsižiūrėjusi ji suprato, jog jis turi magnetofoną. Džonas buvo nukreipęs įrašymo įrenginį į Luką ir Febę. Nuolatinis kone kiekvieno jų gyvenimo momento registravimas ir įrašinėjimas buvo virtęs manija, atrodė jai.

— Matai, kas čia, Lukai? Matai, kas čia, Febe? — linksmai paklausė ji.

Atrodė, kad vaikai Naomės visiškai nepastebėjo. Lukas kažką kalbėjo Febei, ir darė tai daug sklandžiau ir labiau pasitikėdamas savimi nei įprastai. Febė jam atsakinėjo ir buvo ne mažiau šneki. Tuo metu mergaitė atsigręžė į savo šviesiai rožinį nulėpausį drambliuką.

— Inišums ra ilėary mutron k kunud?

Naomė suraukė antakius, galvodama, ar ji teisingai išgirdo.

Lukas atsakė:

— Lėgryp nei ojius uj lėot srdė akunud.

Febė tęsė:

— Itylav uad rut ėdo ileid aūb iilbard.

Naomė pažvelgė į Džoną, kuris kilstelėjo pirštą, duodamas jai ženklą netrukdyti.

Vaikai dar keletą minučių kalbėjo šia keista kalba, nekreipdami dėmesio į Naomę, energingai taukšdami tarpusavyje ir su savo žaisliniais svečiais. Staiga nepanorusi ilgiau klausytis, Naomė nuėjo į namą, į virtuvę, ir pastatė kibirėlį ant stalo, jausdamasi tokia sutrikusi, kad visiškai nepajėgė galvoti.

Ne, tai nebuvo vaikiškas vapaliojimas, tai buvo panašu į bendravimą tikra kalba, sklandžiai tariant žodžius. Regis, ši kalba kažkaip pakylėjo Luko ir Febės kalbinius sugebėjimus į daug aukštesnį lygį.

Jie vis dar žaidė ir toliau sau šnekučiavosi — nors Naomė iš čia jų negalėjo girdėti, tačiau matė pro langą.

Ją išgąsdino Džono balsas. Tiesiai jai už nugaros, visiškai nelauktai.

— Ar kada nors esi girdėjusi juos panašiai kalbant?

— Niekada.

Jis spustelėjo magnetofono mygtuką.

— Inišums ra ilėary mutron k kunud?

— Lėgryp nei ojius uj lėot srdė akunud.

— Itylav uad rut ėdo ileid aūb iilbard.

Sustabdęs juostą, Džonas tarė:

— Ši kalba man visiškai nesuprantama.

— Ar tai nėra kokia nors švedų kalbos variacija?

— Ne.

Jis vėl trumpam įjungė magnetofoną.

— Vaikai prisigalvoja kalbų, — paaiškino Naomė. — Visose mano skaitytose knygose rašoma, kad taip dažnai elgiasi dvyniai. Supranti, tai panašu į „slaptą“ kalbą.

— Idioglosija, — tarė Džonas. Jo balsas nuskambėjo santūriai ir oficialiai.

— *Idioglosija*?

— Pramanyta kalba.

Naomė pakėlė raštuotą servetėlę, perlankstė ją ir vėl padėjo ant stalo.

— Tai žaidimas, Džonai, ar ne? Paprasčiausiai nekaltas žaidimas? Ar...

— Ar? — pakartojo jis.

Naomė perlankstė kitą servetėlę.

— Ar jie taip elgiasi, nenorėdami, kad mes suprastume, apie ką jie kalbasi?

Jis šyptelėjo.

— Jiems dvidešimt mėnesių, ir aš nemanau, kad šio amžiaus jie galėtų būti tokie sukti.

— Nemanai? Ar esi tikras?

Jų žvilgsniai susitiko nejaukioje tyloje.

54

Helan går, sjung hopp faderallan lallan lej...
Helan går, sjung hopp faderallan lej!
Och den som inte helan tar,
Han heller inte halvan får...
Helan gåaaaaarrrrrrr... sjung hopp faderallan lej!

Visiems plyšaujant iš juoko dėl tokio nedarnaus dainavimo, virš Džono ir Naomės padengto šventinio stalo dzingtelėjo keturios taurės su Skonės kmynine degtine.

— *Skål!* — tarė Džonas.

— *Skål!* — atsakė Naomė.

— *Skål!* — pratarė Karsonas Diksas, padėdamas savo popieriaus lapą su dainos žodžiais.

Paskui, tik jau truputį mažiau entuziastingai, tarsi toks triukšmingas elgesys būtų ją trikdęs, prie jų tyliai prisidėjo ir Karsono žmona Karolina:

— *Skål!*

Svarbiausias objektas ant stalo buvo didžiulis indas, prikrautas tamsiai raudonų gėlavandenių vėžių, dekoruotas žaliomis šviežių krapų šakelėmis. Vienoje pusėje buvo įsmeigta miniatiūrinė plastikinė Švedijos vėliava, o aplink degė kelios žvakės. Ant stalo stovėjo dvi lėkštės su tradicine balta skrudinta duona ir viena su *Grevé* sūriu. Priešais kiekvieną vakarienės dalyvį stovėjo taurė degtinei, bokalas alui, taurė vynui ir stiklinė vandeniui. Stalas dengtas popierine staltiese, marginta pieštais vėžiais, ta pati tema buvo ir ant servetėlių, išdėstytų prie kiekvieno valgymo įrankių komplekto, ir ant seilinukų, kuriuos jie visi buvo pasirišę.

Išgėręs alkoholio, Džonas jautėsi gerai. Naomė pasistengė, kad stalas atrodytų nuostabiai. Ji pati atrodė labai daili, ir Džonas žmona itin didžiavosi. Dabar jis vakarojo kartu su savo geriausiais draugais. Oras buvo malonus. Argi galima tokį vakarą nesidžiaugti?

Jis atsistojo ir pakėlė gėrimą.

— Norėčiau pakelti šią taurę už tave, mano mieloji. Tu esi nuostabi moteris, fantastiška žmona ir pasakiška motina, o aš tave myliu ir dievinu.

Karsonas ir Karolina taip pat pakėlė taures.

Naomė droviai sumurmėjo:

— Ačiū tau.

— Už Naomę! — tarė Karsonas.

— Už Naomę! — pritarė Karolina, palinkdama per stalą arčiau šeimininkės ir susidauždama su ja.

Džonas vėl pripildė Karsono taurę degtinės, tačiau Karolina savąją pridengė ranka.

— Aš vairuoju, — paaiškino ji.

Džonas pažvelgė į ją tokiu žvilgsniu, tarytumei ji būtų kuoktelėjusi.

— Į vėžių balių niekas nevažiuoja savu automobiliu. Jums teks palikti mašiną ir išsikviesti taksi!

Tai taręs jis atsistojo nuo stalo ir svyrinėdamas nuėjo prie kūdikių monitoriaus garsiakalbio. Vos girdimas statinės elektros šnypštimas. Visiška ramuma. Gerai. Džonas tikėjosi, kad jų dainavimas apačioje, lauke, netrukdys vaikams miegoti, tačiau laikui atėjus kasmetis vėžių vakarėlis turėtų tapti Luko ir Febės gyvenimo dalimi. Kertinis jų švediškos kultūros akmuo.

— Kokia tavo, Džonai, nuomonė apie Morlio parko institutą? — pasiteiravo Karsonas Diksas, nutraukdamas jo mintis.

Džonas linktelėjo.

— Gera. Džiaugiuosi, kad mane įkalbėjai. Aš labai džiaugiuosi.

Džonas pažvelgė į žmoną.

— Noriu nuoširdžiai jums padėkoti, kad sugrąžinote mus atgal į Angliją, — pridūrė Naomė.

— Mes taip pat labai džiaugiamės, — pasakė Karsonas, pro butelio stiklo akinius įdėmiai nužvelgdamas šeimininkus. — Mums pasisekė, kad turime tokį darbuotoją kaip Džonas... Mums pasisekė, kad čia

gyvenate abu. Iš tiesų, mums pavyko. O jūs ištekėjote už nuostabaus žmogaus.

Karolina kilstelėjo savo taurę.

— O kas yra pasakęs, kad už kiekvieno klestinčio vyro stovi iš nuostabos žado netekusi moteris?*

Visi smagiai nusijuokė.

Džonas džiugiai šypsojosi Karsonui. Šis žmogus jam labai patiko. Šefas šios šventės proga buvo pasipuošęs teniso marškinėliais mėlynomis ir geltonomis — tai yra Švedijos nacionalinės vėliavos spalvos — juostelėmis, mūvėjo labai duksliomis kelnėmis ir buvo įsispyręs į sandalus atvirais galais. Jis panėšėjo į tikrą kvailį, o vis dėlto... atrodė puikiai. Staiga jis pakėlė taurę ir vėl atsistojo.

— Karsonai ir Karolina... jūs esate tikri draugai. Esate mums abiem tiek daug įvairiapusiškai padėję. Noriu už tai padėkoti. Manau, mudviem su Naome labai pasisekė, kad turime tokius draugus, — Džonas nugėrė pusę taurės ir atsisėdo.

Karolina, šiek tiek sutrikusi, šypsojosi. Karsonas pakėlė savo stiklą.

— Džonai, ar žinai, kas yra tikras draugas?

Džonas papurtė galvą.

— Ne, pasakyk.

— Tai žmogus, kuris apie tave žino viską, bet jam tu vis tiek patinki.

Džonas pratrūko kvatoti.

— Taip, manau, kad tai tave tikrai padaro draugu!

— O nemanai, Džonai, kad gyvenime labai svarbų vaidmenį vaidina lemtingas atsitiktinumas? — paklausė Karolina. — Kad kartais įvyksta tai, kam buvo lemta įvykti?

— Man atrodo, jūs išsisukinėjate, — tarė Naomė.

Džonas, jausdamas, kad gali kilti diskusija, pakėlė nuo stalo savo lapą su dainų žodžiais.

* Tikriausiai posakio „Už kiekvieno klestinčio vyro stovi jo uošvė ir stebisi" interpretacija.

— Gerai! Metas naujai dainai. Karolina, dabar jūsų eilė dainuoti!

Rausdama iš susijaudinimo ji atsistojo, laikydama rankoje lapą su tekstu, ir narsiai pabandė dainuoti švediškai:

— *Tånk om jag hade lilla nubben...*

Baigusi dainuoti moteris, Džonui ir jos vyrui entuziastingai plojant, atsisėdo. Vyrai vėl ištuštino taures.

Džonas įpylė dar. Jis jau ketino atsisėsti, bet tuo metu dėmesį patraukė iš kūdikių monitoriaus sklindantis garsas. Jis jau buvo bemanąs, kad garsą skleidžia statinė elektra, tačiau geriau įsiklausęs išgirdo labai aiškų zvimbimą. Naomė pakėlė akis į vyrą, gaudydama jo žvilgsnį.

— Kas nors ne taip? — susirūpino ji.

Džonas vėl įsiklausė. Labai aiškiai girdimas piktas zvimbesys.

— Nueisiu.

Rankos mostu ją nuraminęs, Džonas netvirtais žingsniais nuskubėjo į prieškambarį. Paskui, svyruodamas į šalis, nudrožė į dvynių kambarį. Atidarydamas duris jis turėjo kone iškart pritūpti — tiesiai į jį, piktai zvimbdamas, atlėkė mažas juodas, vakaro prieblandoje vos matomas objektas, kuris, tiesiu taikymu atsitrenkęs į sieną, tuojau šovė atgal.

Džonas sumirksėjo, nes vaizdas truputį liejosi. *Šūdas.*

Jis spragtelėjo kambario šviesos jungiklį, ir tą pačią akimirką jį užliejo šviesa. Po kelių sekundžių vabzdys prazvimbė tik truputį aukščiau vaikiškų lovyčių, paskui skutamuoju skridimu vėl jam pagrasino, o tada pakilo aukštyn, į lubas. Tai buvo labai stambi vapsva, motinėlė arba net širšė.

Jėzau.

Lukas ir Febė buvo atsibudę ir abu tylėdami žvelgė į tėtį.

— Viskas gerai, — nuramino jis, dairydamasis ko nors, kuo galėtų priploti vabzdį.

Ant grindų, šalia žaidimų rato, gulėjo pasakų knyga, ir Džonas griebė ją, akimis ieškodamas vabzdžio, kuris dabar buvo kažkur dingęs. Įdėmiai apžiūrėjo sienas, lubas, o paskui ir ryškiai geltonas užuolaidas. Nieko.

Džonas pakėlė pirštą prie lūpų ir, nerišliai tardamas žodžius, tarė:

— Šššššš... Šššštiššššššš, gerrrrrai. Čia tėtssssss.

Jis svirduliavo, mojuodamas knyga. Žengė žingsnį lango link. Tą akimirką vabzdys metėsi į jį. Džonas energingai užsimojo knyga ir nepataikė. Vabzdys atšoko nuo sienos Džonui už nugaros ir vėl, smigęs žemyn, praskrido tik per kelis colius virš lovų.

Kaip tik tuo metu Lukas staiga ištiesė rankytę aukštyn. Džonas vos pastebėjo, kaip sūnus suspaudė smilių ir nykštį, tarytum reples. Vabzdys, nutilęs ir trūkčiodamas, netrukus nukrito ant kilimo.

Džonas spoksojo, negalėdamas patikėti. Atsiklaupė ant kelių. Čia pat gulėjo didžiulė vapsva be galvos ir trūkčiojo mirties agonijoje, tai išleisdama geluonį, tai vėl jį įtraukdama, tai išleisdama, tai įtraukdama.

Atsistojęs Džonas primynė vabzdį koja, paskui pakartojo tai dar kartą, kol šis liovėsi judėjęs. Vis dar negalėdamas patikėti savo akimis, nuėjo prie Luko lovytės. Plačiai išplėstomis akimis sūnus laikė pakeltą ranką, o smilius ir nykštys buvo ištiesti į Džoną taip, lyg jis būtų norėjęs įteikti tėvui prizą.

Ant nykščio pagalvėlės buvo likusi smulki juoda žymė. O ant smiliaus aiškiai matėsi juodas gniutulėlis. Geriau įsižiūrėjęs Džonas suprato, kad tai vapsvos galva.

Drebėdamas jis nukrapštė ją savo nykščiu, nežinodamas, ką šiuo atveju pasakyti.

— Lukai... Juk tai...

Luko veidas buvo visiškai be išraiškos. Tą patį buvo galima pasakyti ir apie Febę. Abu vaikai žiūrėjo į tėtį tokiais žvilgsniais, tartum jis pats būtų atrodęs labai keistai.

Džonas juos pabučiavo, o jie sekundės dalį tarsi jam šyptelėjo. Galbūt vaikai jau buvo bepradedą reikšti šiokį tokį švelnumą. Galiausiai, pritemdęs šviesą ir išėjęs pro duris į koridorių, Džonas suvokė svarstantis, ar tik jis viso to neįsivaizdavo.

O gal, kaip jis vėliau pagalvojo, iš tiesų tik vylėsi, kad taip buvo.

55

Nakties tamsoje už tankių krūmokšnių tūnantis Mokinys girdėjo juoką. Šviesa, plieskianti pro pirmojo aukšto langus, driekėsi pievele, tačiau išnyko tamsoje ir toli gražu jo nepasiekė.

Tačiau jį pasiekė juokas, o juokas jį pykdė.

Šiems žmonėms nebuvo ko juoktis.

Jis galėjo įžiūrėti juos pro savo mažų žiūronų lęšius — tai buvo vyras ir moteris, iš veidų panašūs į tuos, kurių fotografiją nešiojosi kišenėje, ir dar viena pora, vyras ir moteris, atvykę pas juos į svečius pilku „Jeep Cherokee", stovinčiu priešais namą.

Apie juoką sakiau: „Kvailystė!" Apie džiaugsmą: „Kas iš to?" Mokytojo 2, 2.

Jis buvo su juodomis kelnėmis, juoda skranda su gobtuvu ir juodais bateliais kaučiuko padais, visiškai nematomas esantiems namo viduje. Po viršutiniais drabužiais buvo apsivilkęs glaustinukę, ši aptempė ir jo galvą, išskyrus veidą, ir neleido palikti po savęs odos pėdsakų arba plaukų, kuriuos galėtų rasti teismo medicinos ekspertai. Vis dėlto jis dabar gailėjosi užsivilkęs viršutinę jos dalį. Manė, kad naktis būsianti vėsi, tačiau ji buvo tvanki.

Nukarusiose skrandos kišenėse nešiojosi plonų odinių pirštinių porą, visraktį, dujų balionėlį, dujokaukę, skardinę greitai džiūstančio putplasčio talpą, įrankių komplektą, puikios konstrukcijos pneumatinį šautuvą, kuris sulankstytas buvo panašus į trikojį, naktinį taikiklį, žibintuvėlį, žiebtuvėlį. Savaime suprantama, ir nusidėjėlių fotografiją. Jam ant kaklo kabojo naktinio matymo žiūronai. Prie diržo buvo prisegtas nedidelis deguonies ir acetileno pjoviklis.

Iš užsiimtos pozicijos Mokinys galėjo aiškiai išskirti visus keturis viduje prie stalo sėdinčius žmones. Viename antrojo aukšto lange pro užuolaidų kraštus buvo matyti silpna šviesa, o tai, mąstė jis, greičiausiai reiškė, kad ten miega dvyniai.

Sprandu nuvarvėjo prakaito lašas.

Užsimerkęs jis sukalbėjo Viešpaties maldą. Paskui vėl tyliai sto-

vėjo, laukdamas, kada toji kita pora išvyks namo. Nors, pagalvojo jis, jeigu jau jie lėbavo su nusidėjėliais jų namuose, vadinasi, neabejotinai buvo išvien su Šėtonu, taigi jų nužudymas būtų irgi į naudą.

Tačiau jis nebuvo gavęs tokio nurodymo.

Galite būti tikri, kad jūsų nuodėmė jus pasivys. Skaičių 32, 23.

Buvo dešimta valanda. Jis truputį nervinosi, tačiau Viešpats buvo šalia, ir tai jį sustiprino. O dar labiau sustiprino supratimas, kad savo darbais, kuriuos šiąnakt atliks, jis pademonstruos Viešpačiui savo meilę ir visišką atsidavimą jam.

Teismo nuosprendis yra toksai: atėjo šviesa į pasaulį, bet žmonės labiau mylėjo tamsą nei šviesą, nes jų darbai buvo pikti. Evangelija pagal Joną 3,19.

Kelios minutės po vienuoliktos sodu nusėlino lapė, į kurią sureagavę įsijungė galingi lauko prožektoriai, nutvieskė pievelę prie namo ir spindinčia balta šviesa perskrodė aplinkinius krūmynus. Jis ir toliau nejudėjo; prie lango pasirodė nusidėjėlio veidas, jis kurį laiką žiūrėjo į lauką, paskui pasitraukė. Daugiau nieko. Po trijų minučių šviesos užgeso.

Po valandėlės keturi žmonės pakilo nuo vakarienės stalo ir perėjo ant sofų kambario gilumoje. Pro žiūronus jis matė, kaip nusidėjėlė pilsto kažką panašaus į kavą. Išgirdo muziką. Jeigu ji pakankamai gerai girdima lauke, tai name turėtų skambėti dar garsiau, mąstė jis. Kolė Porteris. Dekadentiška muzika.

Dabar buvo geriausias metas. Jis sudėjo visus pneumatinio šautuvo komponentus, įtaisė į vietą naktinį taikiklį, įspraudė pneumatinį cilindrą ir į dėtuvę įdėjo dešimt 22-ojo kalibro šratų.

Paskui, pasinaudodamas tvirta šaka kaip atrama, prisimerkęs dirstelėjo pro naktinį taikiklį ir stambiu planu išvydo žalsvą namo sieną. Po kiek laiko taikiklio kryžma jau buvo tiesiai ant pirmo prožektoriaus. Lempa, vis dar įkaitusi, švytėjo spindinčia oranžine spalva, kuri buvo tokia ryški, kad jį mažne akino.

Mėnesį vienas praleidęs pačioje kalno viršūnėje esančioje fermoje, Kolorado valstijoje, jis turėjo marias laiko taiklumui lavinti, tačiau iš tiesų pats Dievas padėjo, kad šratas pataikytų į tikslą. Nuspaudęs gaiduką išgirdo duslų šūvį, o nepraėjus nė sekundei pasigirdo tylus

skambtelėjimas, kurio garsu nepavadintum; pasipylė stiklai, kurie pro taikiklį atrodė kaip žiežirbos.

Po kelių akimirkų Dievas padėjo jam lygiai taip pat lengvai vienu šūviu pataikyti ir į antrą lemputę. Atsižvelgiant į jo sumanymą, vargu ar kam nors pavyktų rasti porą sudužusių lempučių ir du pneumatinio šautuvo šratus.

Po valandos muzika nutilo. Jie visi kėlėsi iš savo vietų. Jis stebėjo, kaip žmonės atsisveikina, pasibučiuoja. Galiausiai, išėję iš kambario, jie dingo iš jo regėjimo lauko.

Po valandėlės pasigirdo užvedamo automobilio variklio garsas. *Džipas*, pamanė jis. Automobilis nuvažiavo. Nusidėjėliai grįžo atgal į vidų ir ėmė tvarkyti stalą.

Galų gale nusidėjėliai išėjo iš kambario ir išjungė šviesas. Paskui šviesa užsidegė antrojo aukšto lange. Netrukus jame trumpam pasirodė ir nedorėlė. Ji kurį laiką žvelgė į tamsą, o tada iš už nugaros prisiartinęs jos vyras apglėbė ją ir ėmė glaustytis.

Palik ją ramybėje, bjaurybe. Eik į lovą. Išjunk savo šviesas. Esi per daug savanaudis, verti mane ilgai laukti.

Vyras pagaliau pasišalino, o netrukus ir moteris. Regis, praėjo visa amžinybė, ir tik tada užgeso visos šviesos.

Mokinys leidosi per pievelę. Pasišviesdamas dantyse sukąstu mažu „Maglite" žibintuvėliu ir naudodamasis visrakčiu, jis be didesnio vargo susidorojo su virtuvės durų spyna. Tačiau durų neatidarė. Tada apėjo namą ir ėmė ropštis aukštyn lietvamzdžiu, kol pasiekė signalizacijos dėžutę, pritvirtintą truputį aukščiau pakraigės. Išgręžęs nedidelę skylę dėžutės korpuse, pro ją į vidų pripurškė greitai stingstančių putų ir nusliuogė žemyn, ant žemės.

Eidamas palei namo sieną, užtruko kelias minutes, kol surado metalinį telefono kabelio apmovą. Žiebtuvėliu uždegęs deguonies ir acetileno balionėlį, per keletą sekundžių nupjovė kabelį. Name pasigirdo pypsėjimas, įspėjantis apie telefono linijos gedimą.

Atlikęs, kas buvo reikalinga, švelniai atidarė virtuvės duris ir įėjo į vidų. Tuo pat metu kartu su įspėjamuoju telefono pypsėjimu pasigirdo ir daug garsesnis už jį vidaus signalizacijos garsas. Tačiau signali-

zacija lauke nesuveikė. Išsitraukęs iš kišenės dujų balionėlį, užsimovė dujokaukę ir užbėgo laiptais į viršų.

Miegamojo duris pasiekė kaip tik tuo metu, kai jos atsidarė ir tiesiai priešais jį išdygo nuogas nusidėjėlis. Jis papurškė dujų balionėliu tiesiai jam į veidą, ir šis sudribo ant grindų, nesuspėjęs išleisti nė garso. Eidamas pro jį Mokinys pamatė ir nuodėmingąją, apgraibomis ieškančią šviestuvo jungiklio. Jis paleido ilgą dujų srovę į moterį, ir ši pasviro atgal, tiesiai į pagalvę. Abu neteko sąmonės mažų mažiausiai trisdešimčiai minučių. Daugiau nei pakankamai.

Jis grįžo į virtuvę, nekreipdamas dėmesio į pypsinčią signalizaciją, kuri kieme vargu ar galėjo būti girdima. Jam užteko kelių sekundžių, kad pastebėtų elektrinį virdulį. *Idealu.* Atsukęs jungiklį, jį sugadino, kad mechanizmas neatjungtų elektros srovės, ir vėl prisuko. Tada išpylė iš virdulio vandenį, įjungė jį ir, nutraukęs nuo kabyklos porą sausų pašluosčių, apvyniojo jas aplink virdulio apatinę dalį, atsitraukė per žingsnį atatupstas ir ėmė laukti.

Praėjus porai minučių, pasklido įkaitusio plastiko kvapas. Dar minutė, ir jis išvydo kylant dūmų sruogeles. Galiausiai virdulys užsiliepsnojo.

Stovėdamas per atstumą, prie uždarytų durų, Mokinys išsitraukė iš kišenės suskystintų dujų balionėlį ir išsuko vožtuvą. Per visą kambarį link virdulio šovė ilga dujų srovė, ir kone tą pačią akimirką nuo jo į lubas plykstelėjo ugnies liepsna.

Jis atidarė duris ir išėjo į naktį. Per keletą sekundžių oro gūsis patalpą pavertė ugniniu kamuoliu.

Pasitraukęs į saugią nuošalę, už sodo gale augančių krūmų, jis nusitraukė nuo galvos dujokaukę ir stovėdamas žiūrėjo į vis labiau besiplečiančias liepsnas. Greitai nosis užuodė degančio medžio ir dažų kvapus. Ausys užgirdo liepsnų traškesį. O tada pasigirdo tas mielesnis garsas. Dviejų kūdikių klyksmas.

Perlipęs tvorą jis leidosi į saugią vietelę, kurią prieš dvi paras jam buvo parodęs pats Dievas, — per laukus į automobilių stovėjimo aikštelę, įrengtą šalia nedidelės universalinės parduotuvės, kur nuošaliai stovėjo jo išsinuomotas mažas automobilis.

56

Nuo: Kalė Almtorpas, Švedijos ambasada, Vašingtonas.
Kam: Džonas Klesonas, bklaeson@morleypark.org
Tema: Mokiniai

Džonai,
manau, reikėtų tave informuoti, kad Mokiniai tikriausiai vėl pasirodė.

Prieš dvi dienas savo namuose, virtusiuose degėsių krūva, Ajovos valstijoje, žuvo sutuoktinių pora, daktarai Lorensas ir Pati Morisonai, kartu su jų trisdešimties mėnesių vaikais, dvyniais Natanu ir Eimi. Jie irgi lankėsi Detorės klinikoje. Ugnis nuniokojo viską, todėl policija dar nenustatė gaisro priežasties, tačiau aš vis dėlto nutariau tave informuoti.

Trys nelaimės, nusinešusios trijų sutuoktinių porų ir jų dvynukų vaikų gyvybes, nors jie visi ir lankėsi Detorės klinikoje, dar nėra pakankamas įrodymas, tačiau norėčiau patarti tau būti budriam.

Žinoma, ir toliau teiksiu visą reikalingą informaciją. Kol kas nepavyko nustatyti nė vieno iš vadinamųjų Trečiojo tūkstantmečio mokinių tapatybių, nei tų, kurie galėtų būti už jų. Jie ir toliau lieka paslaptis ir neįminta mįslė.

Tikiuosi, šis mano elektroninis laiškas pasieks jus sveikus ir laimingus. Metų gale persikelsiu pagal paskyrimą iš Vašingtono į Malaiziją, tačiau ir toliau visomis išgalėmis stengsiuosi padėti jums apsisaugoti nuo galimų grėsmių.

Hälsningar!

Kalė

57

Redžis Četvaindas-Kaningamas panėšėjo į mokslininką tyrėją, kino studijos pasiūlytą režisieriui, ieškančiam ekscentriško anglo profesoriaus prototipo. Sėdėdamas už nedidelio stalo ankštame kabinete, Morlio parko pastate B4, kuriame buvo įsikūręs Lingvistikos centras, dabar jis šnairavo į Džoną pro savo monoklį, prisimerkęs, nelyginant koks plėšrus, grobio tykantis paukštis.

Tai buvo šeštą dešimtį pradėjęs lingvistas vėjo nugairintu veidu, išsišovusiomis trūkinėjančiomis kraujagyslėmis ir išsidraikiusiais plaukais. Jis vilkėjo nudėvėtą žalio tvido švarką oda lopytomis alkūnėmis ir buvo pasidabinęs turkišku raštu išmarginta varlyte ties languotų „Viyella" marškinių apykakle.

Ant užgriozdinto kabineto sienų kabojo du senovės Britanijos žemėlapiai, nuotrauka, kurioje jam ranką spaudžia princas Filipas, ir įrėminta legenda: KALBA — TAI DIALEKTAS, DISPONUOJANTIS ARMIJA IR LAIVYNU. DR. DŽONSONAS.

— Taip, — prabilo jis. — Nieko sau, geras, mhmmm.

Jo vyšninis, pyragaičių trupiniais nubarstytas stalo paviršius aptrupėjo dar labiau, kai jis, norėdamas pavaišinti Džoną, ištiesė jam trupininių pyragaičių pakuotę, paskui pats išsiėmė iš jos vieną ir įmerkė į kavą.

— Na ir žavu!

Morlio parkas Džonui ypač patiko dar ir dėl to, kad darbuotojų amžiaus vidurkis čia buvo apie penkiasdešimt, skirtingai nei universitetuose, kuriuose jam teko dirbti anksčiau ir kuriuose amžiaus vidurkis buvo maždaug dvidešimt, ir jis būdavo priverstas su baime galvoti apie vis labiau skubančius savo metus. O jaustis vienu iš jauniausių etatinių darbuotojų, tegul ir per plauką, buvo malonu. Džonas kramtė pyragaitį.

Redžiui Četvaindui-Kaningamui už indėlį į valstybės saugumą prieš kelerius metus buvo suteiktas sero titulas. Anksčiau jis yra dirbęs Valstybiniame komunikacijų centre — tobulino kompiuterines

programas, leidžiančias išskirti žinomų teroristų balsus iš kasdien fiksuojamų milijonų laidinio ir mobiliojo ryšio telefonų skambučių. Dabar jis vadovavo Morlio parke veikiančiam skyriui, kuris kūrė sistemas leidžiančias valdyti mechanizmus mintimis arba balsu.

— Paleisti originalą!

Už lingvisto nugaros įrengta sudėtinga aukštos kokybės garso atkūrimo stereoaparatūra atgijo, o po kelių akimirkų kambarį užtvindė Luko ir Febės krištolinio tyrumo balsai.

Pirma Febė: *Inišums ra ilėary mutron k kunud?*

Lukas atsakė: *Lėgryp nei ojius uj lėot srdė akunud.*

Tada vėl pasigirdo Febės balselis: *Itylav uad rut ėdo ileid aūb iilbard.*

— Stop! — šūktelėjo tiesiog nušvitęs Četvaindas-Kaningamas ir pažiūrėjo į Džoną. — Suprantate, tai tikrai įspūdinga.

— Kas tai per kalba? Ar jums pavyko nustatyti?

Lingvistas papurtė galvą.

— Beje, vakar jos klausiausi kartu su keliais savo jaunesniais kolegomis. Tarp jų buvo ir viena moteris, pati auginanti mažus vaikus. Visi pripažino, kad tai yra žodžiai, turintys kalbai būdingą struktūrą, deja, niekas negalėjo nustatyti, kas tai per kalba. Norėdami būti tikri, pasinaudojome kompiuterine programa, leidžiančia nustatyti visas pasaulyje žinomas kalbas, kurių šiuo metu yra šeši tūkstančiai du šimtai septynios, — pridūrė jis puikuodamasis. — Tačiau neatitiko nė viena, bet taip ir turėjo būti!

— Kodėl?

Džonas gurkštelėjo kavos ir mandagiu rankos mostelėjimu atsisakė jam vėl pasiūlytų pyragaičių.

— Ką gi, jūs tikriausiai esate girdėjęs apie vaikus, kurie nuo gimimo geba kalbėti kitomis kalbomis — žmonės šneka, esą tai įrodo juos anksčiau gyvenus kitus gyvenimus, ir panašiai, — prabilo jis, duodamas suprasti, kad tokios kalbos nevertos dėmesio. — Tačiau man dar neteko regėti mažo vaiko, kuris kalbėtų svetima kalba taip įtikinamai. Pasitaiko, kad tokiais atvejais, kai vaiko tėvai atstovauja skirtingoms tautoms, kaip yra jūsų atveju, jie pramoksta abiejų tėvų kalbų.

— Ar tai turi ką nors bendra su švedų kalba? Mano žmona ir aš norime...

Lingvistas pertraukė jį, įnirtingai purtydamas galvą.

— Ne švedų. Ne, tai tikrai ne švedų, — tai taręs jis paėmė dar vieną pyragaitį, o ranka su juo sustingo virš kavos puodelio.

— Be abejo, tarp dvynių, ypač identiškų, gali pasitaikyti fenomenas, kai jie sukuria tik jiems patiems žinomą kalbą, nenorėdami, kad jų tėvai ir išorinis pasaulis juos suprastų. Atrodo, taip yra ir jūsų atveju.

— Tik jiems suprantama kalba?

Četvaindas-Kaningamas pritariamai linktelėjo.

— Ar jūs galite ką nors suprasti iš to, ką girdėjote?

— O, taip, užtenka žinoti raktą, ir tai bus vieni juokai. Kaip ir susidūrus su bet kokiu kodu.

— *Kodu*?

Lingvistas atsisuko į savo kompiuterį.

— Išspausdinti originalą ekrane! — sukomandavo jis.

Po kelių sekundžių pasirodė tekstas.

Inišums ra ilėary mutron k kunud?

Lėgryp nei ojius uj lėot srdė akunud.

Itylav uad rut ėdo ileid aūb iilbard.

Džonas atidžiai skaitė žodžius, bandydamas įžiūrėti tai, ką lingvistas jau buvo radęs. Deja, po poros minučių jis buvo priverstas pasiduoti.

— Nematau jokio rakto.

— Ne, ką gi, manęs nestebina. O dabar pažiūrėkite į pirmąją eilutę.

Džonas įsmeigė žvilgsnį.

Inišums ra ilėary mutron k kunud.

Kalbų specialistas vėl davė nurodymą:

— Perstatyti, pradedant iš kito galo, anglų kalba!

Netrukus ekrane pasirodė dar viena eilutė:

Dunuk, k nortum — yraėli ar smušini?

Džonui pagaliau ėmė aiškėti, vis dėlto jis dar nebuvo visiškai tikras. Tada lingvistas davė trečią nurodymą:

— Įterpti trūkstamas raides!

Pasirodė trečia eilutė:

Dunduk, ko norėtum — pyragėlio ar sumuštinio?

Džonas suraukė antakius.

— O, Jėzau! — išsprūdo jam po akimirkos. — Juk tai... tuo metu jie žaidė pavakarius... Jie...

Četvaindas-Kaningamas sukomandavo išversti kitas dvi eilutes. Joms pasirodžius ekrane, Džonas perskaitė:

Dundukas ėdrus, todėl jau surijo vieną pyragėlį.
Drambliai būna dideli, todėl turi daug valgyti.

— Tai jūs sakote, kad viskas vyko spontaniškai? — paklausė ekspertas. — Manote, Džonai, kad jie nebuvo iš anksto pasiruošę?

— Jiems dar nėra nė dvejų metų, — atsakė Džonas. — Nemanau, kad jie būtų galėję visa tai sugalvoti iš anksto... Turiu omenyje... — jis patraukė pečiais, nes nebuvo užtikrintas. Jautėsi visiškai sutrikęs.

— Jeigu jie šio sinchroninio vertimo metu mintyse atlieka tokias sudėtingas kalkuliacijas, tai mes susidūrėme su fenomenaliu reiškiniu. Jeigu tai sugebėtų vienas vaikas, būtų galima įtarti tam tikrą smegenų sutrikimą, kokios nors formos autizmą arba smilkininės srities epilepsiją ir dėl to sutrikusią neuronų takų veiklą. Tačiau pagal tikimybių teoriją neįmanoma, kad tai pasireikštų abiem vaikams.

Ilgai buvo tylu. Džonas toliau stebeilijo į žodžius, jam ramybės nedavė mintis, kaip, po galais, jie tai sugeba. Jo svarstymus nutraukė lingvistas.

— Paklausykite, Džonai. Jeigu jiems tai pavyksta spontaniškai, vadinasi, jūsų vaikai yra tam tikra prasme nepaprasti. O jų sugebėjimas, manyčiau, ganėtinai unikalus. Apie tai dar niekada nebuvau girdėjęs.

Nuo lingvisto žvilgsnio Džoną turėjo užplūsti pasididžiavimo jausmas.

Tačiau Džonas pajuto stiprų nerimą.

58

— Aš manau, kad mums vertėtų dar kartą nuvesti juos pas psichiatrą, daktarą Talbotą. Ką tu galvoji, Džonai?

Sėdėdamas virtuvėje prie stalo, Džonas atsargiai rankose laikė martinio taurę. Tai, ką jis išgirdo iš lingvisto Redžio Četvaindo, jį sutrikdė, išmušė iš vėžių, be to, nerimą kėlė ir elektroninis laiškas, gautas iš Kalės Almtorpo.

Nužudytos trys sutuoktinių poros, kurios buvo apsilankiusios Detorės klinikoje.

O, Viešpatie.

Trys poros, kurios lankėsi klinikoje, susilaukė dvynių. Žmogžudystės įvykdytos Amerikoje; šiaip ar taip, juos lydėjo mažytė sėkmė — atstumas.

Kol kas.

— Ar tas vyrukas iš tavo darbo, lingvistas, gali paaiškinti, kaip... na, kaip jie sugeba taip kalbėti? Kalbėti taisyklinga anglų kalba iš kito galo, praleisdami kas ketvirtą raidę? — pasiteiravo Naomė.

Džonas papurtė galvą.

— Ne, negalėjo.

— Laukiame, kada gi jie ištars mums savo pirmuosius žodžius, kada pasakys „tete“ arba „mama“, o jie dar nepasakė nieko, tačiau tarpusavyje kalbasi užkoduota *tobula* anglų kalba. Tavęs tai negąsdina? O aš velniškai bijau.

Džonas, paskendęs savo mintyse, žiūrėjo į priekį.

— Taip. Tai iš tiesų keista.

— Ar nemanai, kad Detorė bus kažką pridirbęs? Gal jis supainiojo kokį nors svarbų geną, ir jų smegenys dabar blogai veikia?

— Manau, kol kas per anksti spėlioti. Man atrodo, jeigu jie ir toliau taip kalbės, reikėtų nuvesti pas neurologą.

— O tau neatrodo, kad juos jau dabar reikėtų ten nuvesti?

Džonas nuėjo iki sienos, ant kurios kabojo kūdikių monitoriaus garsiakalbis, ir įsiklausė.

— Ar jie atsibudę?

— Taip, aš laukiau, kada tu grįši, kad galėtume juos kartu išmaudyti.

Naomė atsisėdo, ji buvo išblyškusi. Džonas stebėjo žmoną. Jis jautėsi siaubingai. Naomė rankomis užsidengė veidą.

— Po viso to, ką mums teko išgyventi. Dieve, sakyk, kodėl gyvenimas toks neteisingas?

— Mes turime du nuostabius vaikus, meile.

— Du nuostabius keistuolius.

Džonas sugrįžo atgal prie žmonos, uždėjo jai ant pečių rankas ir pabučiavo į kaklą.

— Niekada taip negalvok. Lukas ir Febė yra tokie, kokių mes ir norėjome. Jie yra gudrūs. Jie daug gudresni už kitus savo amžiaus vaikus. Mums tik reikia išmokti prisitaikyti.

— Kodėl jie kalba šifruotai? Žmonės kalba šifruotai, kai jie turi paslapčių. Kodėl jie tai daro? Ar tai koks nors sutrikimas, ar jie kur kas protingesni, nei mes įsivaizduojame?

— Aš nežinau, ką tau atsakyti, — beviltiškai pratarė jis.

Naomė pakėlė akis į vyrą.

— Mes suklydome, tiesa?

— Ne.

— Aš tik noriu... kad mes... Galėtume... pats gerai žinai... Kad galėtume normaliai gyventi. Kad mūsų vaikai būtų normalūs.

— Normalūs vaikai? Kaip Halis?

Ilgokai buvo tylu. Džonas vėl užmetė akį į tylintį kūdikių monitorių ir vėl kilstelėjo savo taurę.

— Aš ne tai norėjau pasakyti, — paaiškino ji. — Ir tu tai žinai.

Džonas, skendėdamas savo mintyse, sukiojo smeigtuku pervertas alyvuoges, tarytum bandydamas skaityti jas, kaip runas.

— Kartais jie tiesiog spokso į mane, — vėl prabilo Naomė. — Nelyginant... Nelyginant aš būčiau tuščia vieta. Tarytumei būčiau paprasčiausias mechanizmas, kuris reikalingas tik tam, kad pamaitintų juos ir jiems patarnautų.

Jiedu užlipo laiptais į antrą aukštą. Kai priartėjo prie vaikų kambario, Naomė pratarė:

— Manau, netrukus reikėtų juos apgyvendinti atskiruose kambariuose. Apie tai buvo užsiminęs daktaras Talbotas: jiems tai padėtų formuoti savo atskiras tapatybes.

— Taip, sakė, bet tada, kai bus šiek tiek vyresni.

— Žinau, tačiau man atrodo, kad jau dabar būtų visai gerai juos atskirti vieną nuo kito.

Džonas pridėjo pirštą sau prie lūpų, duodamas jai ženklą patylėti, paskui stabtelėjo prie durų. Išgirdo gyvai besišnekučiuojančius Luką ir Febę, o jų kalba ir šįkart atrodė užkoduota.

Jis atidarė duris, ir vaikai akimirksniu nutilo.

— Labas, Lukai. Labas, Febe, — pasveikino jis.

Dvynukai žvelgė į jį nuo grindų, ant kurių žaidė medinėmis kaladėlėmis. Lukas buvo aprengtas dryžuotu medvilniniu nertiniu, plačiomis it maišas džinsinėmis kelnėmis, avėjo sportbačius, o šviesūs plaukai buvo išsidraikę ant kaktos. Febė vilkėjo šiltą alyvų spalvos treningą ir buvo basomis kojomis, o jos plaukai — tvarkingai sušukuoti. Abu mėlynakiai, tarytumei iš paveikslo, vaizduojančio patį tikriausią nekaltumą. Džonas metė žvilgsnį į Naomę, kuri, kaip ir jis, nustebusi negalėjo atitraukti akių nuo painaus, bet geometriškai tobulo Mandelbroto fraktalo, tai yra sudėtingo, iš daugybės dalių sudaryto miniatiūrinio apskritimo, kurį jie buvo išdėlioję ant grindų.

— Ebe sabl iaul sbal, — tarė Džonas, o jos akys bėgiojo nuo Luko prie Febės ir atgal.

Vaikai nesureagavo.

— Puikus modelis! — pagyrė Naomė.

Džonas trumpam išskubėjo iš vaikų kambario į miegamąjį, čiupo ten buvusį fotoaparatą ir grįžo atgal.

— Metas maudytis! — linksmai ir nerūpestingai paskelbė Naomė.

Džonas nufotografavo vaikus su jų kūriniu.

— Tai puiku, Lukai. Puiku, Febe. Ar jūs tai sukonstravote kartu?

Abu vaikai tylėdami toliau įdėmiai spoksojo į tėtį. Tačiau kiek vė-

liau, nelyginant iš anksto užprogramuoti, dvynukai kartu nusišypsojo tėvams ir ėmė juoktis. Vienas iš tų retų atvejų, kurių liudininkais tapdavo tik jų tėvai ir niekas kitas.

— Labai gražu! — pritarė Naomė. — Ir kokie gi jūs gudruoliai!

Ji žvilgtelėjo į Džoną, lyg tikėdamasi išgirsti paaiškinimą, deja, Džonas negalėjo niekuo padėti.

— Mamytė eina prileisti vonią vandens!

Naomė išėjo iš kambario. Likęs su vaikais, Džonas dar padarė keletą nuotraukų. Tačiau jie nė nesujudėjo, tik pakėlę akis stebeilijo į jį. Po kelių sekundžių jis išgirdo bėgančio vandens šniokštimą.

Įgrūdęs fotoaparatą į kelnių kišenę, Džonas priklaupė, apglėbė Febę ir, pakėlęs ją, pabučiavo.

— Protinga mergaitė!

— Sitduasatm! — šypsodamasi tarė ji.

— Sitduasatm! — sušvebeldžiavo Džonas, paskui nunešė ją į vonios kambarį ir ištiesė Naomei.

Tada sugrįžo atgal paimti Luko, kuris, tarytumei giliai paskendęs mintyse, nenuleido akių nuo kaladėlių konstrukcijos ant grindų.

— Ar tai tu, Lukai, suprojektavai, ar tavo sesė?

Lukas pirštu parodė į save ir šyptelėjo.

Džonas paėmė jį ant rankų ir pabučiavo į kaktą. Paskui atidžiai pažvelgė į mėlynas ir dideles sūnaus akis.

— Ar tu supranti, kad tai tikrai labai protinga? Iš tikrųjų, protinga!

Luko veidas persimainė, jame pasirodė platus šypsulys, ir Džonas pajuto, kaip jį patį trumpam nutvieskia laimės prošvaistė. Stipriai spausdamas sūnų prie savęs, jis tarė:

— Ar žinai, kad tu esi labai protingas berniukas? Mamytė ir tėvelis labai didžiuojasi tavimi! Labai labai!

Įnešęs sūnų į vonios kambarį, Džonas išvydo Naomę atraitotomis aukštyn rankovėmis, pirštu tikrinančią, ar pakankamai šiltas vanduo. Febė, pusiau nurengta, sėdėjo ant grindų ir stebėjo mamą. Jis nurengė Luką, palaukė, kol Naomė atitaikys reikiamą temperatūrą, ir įkėlė sūnų į vandenį. Lukas, nušvitęs iš džiaugsmo, ėmė žaismingai taškytis

tis, bandydamas paskandinti vandenyje geltoną plastikinį ančiuką ir mažą laivelį. Netrukus Naomė numovė Febei treningo kelnes, pakėlė ją ir nuleido į vandenį.

Suskambo telefonas.

— Gal galėtum atsiliepti? — paklausė ji Džono.

Džonas nuėjo į miegamąjį ir paėmė belaidį. Skambino Roza.

— Labas! — atsiliepė jis. — Kaip sekasi?

— Anądien pietavau su Naome — ji atrodo klaikiai, — tiesiai šviesiai, kaip yra įpratusi, atsakė moteris. — Leisk jai kur nors išeiti, suteik pertrauką, nes kitaip jai pavažiuos stogas.

— Manau, tai gresia mums abiem, — tarė jis.

— Tai važiuokite atostogauti, nusivežk ją kur gražu, kur daug saulės, pradžiugink. Naomė yra nuostabus žmogus, Džonai, ji verta, kad ją pamalonintum. Tikriausiai pats supranti, kad šiek tiek švelnumo ir dėmesio būtų ne pro šalį?

— Tai nėra taip paprasta.

— Tu klysti, tai labai paprasta. Atvežkite vaikus mums, mes jais pasirūpinsime, o jūs su Naome kur nors išvažiuokite.

Tą akimirką Džonas išgirdo riksmą.

O, Jėzau.

— Džooooooooon!..

— Paskambinsiu vėliau, — tarė jis, mesdamas telefono ragelį, ir išskuodė iš kambario.

Džonas įpuolė į vonios kambarį. Lukas spiegė. Naomė, išpūtusi isterijos kupinas akis, krauju aptaškytais drabužiais ir veidu rankose laikė Febę. Vanduo vonioje buvo tamsiai raudonas. Kraujas bėgo Febės kojomis ir vonios kraštu.

— Padėk! — suriko jam Naomė. — Džonai, dėl Dievo, padėk man!

59

— Viskas gerai, mano mieloji, — tarė Naomė. — Viskas gerai! Gerai!

Pediatro kabinete Febė įsikibo į motinos megztinį taip, lyg šis būtų gelbėjimosi ratas audringame vandenyne, ir rėkė, kiek tik jai plaučiai leido.

Daktaras Klivas Otermanas, žemo ūgio ir švelnaus būdo žmogus nuolat suglumusiu žvilgsniu, Naomei visuomet priminė Basterį Kitoną. Jis dabar stovėjo šalia kušetės, ant kurios atlikdavo paciento apžiūrą, šventeiviškai pakėlęs antakius aukštyn, tarytumei būtų turėjęs marias laiko.

Glausdama prie savęs Febę ir ją bučiuodama, Naomė jai aiškino:

— Jis yra geras žmogus, mieloji, ir tu jau daug kartų esi pas jį buvusi, jis tau nedarys nieko bloga.

Febė nesiliovė rėkusi. Naomė pažiūrėjo į šalia jos bejėgiškai stovintį Džoną. Jie buvo palikę Luką namie su jos motina, kuri atvyko vienai dienai.

Daktaras Otermanas, vilkintis pilką kostiumą, kantriai laukė, susidėjęs rankas už nugaros, o jo veide buvo matyti šypsena žmogaus, pripratusio prie bet kokio juo nepatenkintų vaikų elgesio.

— Jis tau nedarys nieko bloga, mamytė tau pažada!

Febė į tai atsakė dar garsiau užrikdama. Naomė bejėgiškai žiūrėjo į Džoną. Ji įsivaizdavo, kaip šaukia ant jo. *Tu esi jos tėvas, dėl Dievo meilės. Daryk ką nors!*

Tačiau jis tik gūžtelėjo pečiais, jausdamasis toks pat bejėgis.

Naomė nunešė Febę per kabinetą prie kušetės ir mėgino paguldyti, tačiau ši ėmė dar garsiau šaukti, taip stipriai tampydama megztinį atverčiama apykakle, kad jis buvo visiškai suglamžytas.

— Mažute! — įkalbinėjo Naomė. — Šis geras gydytojas tik nori tave apžiūrėti!

Riksmas dar labiau sustiprėjo. Nevilties apimta Naomė žiūrėjo į pediatrą, kurio pakelti antakiai tarytum žaviai šypsojosi. *Nagi, jūs juk esate specialistas, dėl Dievo meilės, juk turite žinoti, kaip elgtis su kūdikiu!*

Nelyginant mostelėjus stebuklinga burtų lazdele, daktaras Otermanas staiga paėmė rožinę lėlę Barbę ir, kilstelėjęs ją, parodė mergaitei. Tai suveikė akimirksniu. Febė ištiesė rankeles, ir gydytojas padavė jai žaislą. Febė staiga plačiai šyptelėjo, sudėjo lūpas ir pratarė:

— Barbė!

Naomė kurį laiką negalėjo patikėti nei savo ausimis, nei akimis. Ji spoksojo į Džoną, lyg laukdama jo patvirtinimo, o jis, ne mažiau suglumęs, žiūrėjo į ją.

Febė prabilo! Tai buvo jos pirmas žodis.

Džonas švytėjo.

— Barbė? — paklausė daktaras Otermanas. — Ar tau patinka Barbė, Febe?

— Barbė! — pakartojo Febė ir sukikeno.

Nepaisant didelio nerimo, kurį dabar išgyveno, Naomė pajuto, kad ją ūmai užplūsta laimė. *Febė kalba! Jos mergytė kalba! Kalba normaliai! Tai neįtikėtina!* Ji dabar įdėmiai žiūrėjo į Džoną, iš džiaugsmo norėdama jį apsikabinti.

— Ar tau patinka lėlytės barbės? — paklausė daktaras Otermanas. — Tau patinka žaisti su Barbe?

— Barbė! — tarė jai Naomė. — Taip, mano mieloji, tai yra *Barbė*! — džiūgaudama Naomė atsigręžė į pediatrą. — Ji kalba! Jos pirmi žodžiai!

Naomė jautėsi tokia laiminga, kad būtų galėjusi apkabinti šį žmogų!

— Barbė! — pakartojo ir Džonas.

— Barbė! — vėl ištarė Febė ir pratrūko kikenti, sakytum tai būtų buvęs juokingiausias dalykas pasaulyje. — Barbė! Barbė!

Naomės akyse susitvenkė ašaros. Džonas ją apsikabino ir stipriai suspaudė.

— Neįtikėtina! — džiaugėsi Naomė.

— Aš juk tau sakiau, kad jie nuostabūs, — pareiškė Džonas. — Jie nuostabūs!

Naomė linktelėjo ir paplūdo ašaromis.

— Taip.

Febė, vis dar kikendama, šįkart nesipriešino, kai pediatras, Nao-

mės padedamas, ją nurengė, ir be paliovos kartojo žodį „Barbė", tartum tai būtų buvęs pats svarbiausias atradimas jos gyvenime.

Daktaras Otermanas atidžiai apžiūrėjo mergaitę iš išorės, o paskui, Naomei toliau stebintis, leido, visiškai neprieštaraudama, paimti kraujo mėginį ir atlikti trumpą pilvo ertmės apžiūrą laparoskopu. Po tyrimo gydytojas servetėle švelniai perbraukė mergaitei tarp kojų, o kai atliko ir tai, Naomė ant servetėlės pastebėjo kraujo dėmes.

— Barbė! — vėl tarė ji dukrai, tartum tai būtų buvęs slaptas, tik joms vienoms žinomas užkoduotas žodis.

— Barbė! — atitarė Febė.

Pediatras nusimovė pirštines, nusiplovė rankas, padėjo Naomei aprengti mergaitę ir, sugrįžęs prie savo darbo stalo, atsisėdo.

Kažką užrašęs automatiniu plunksnakočiu, padėjo jį į vietą ir pašnairavo pro surauktus antakius. Po kelių sekundžių vėl paėmė plunksnakotį ir atsilošė kėdėje.

— Daktare Klesonai, ponia Kleson, — prabilo jis, — tas vidinis kraujavimas vakar vakare... ar vanduo vonioje nebuvo labai karštas?

— Ne šiltesnis kaip įprastai.

— Išsiųsiu kraujo mėginį analizei — atsakymas bus po dviejų dienų.

— Kaip jums atrodo, kas jai galėtų būti? — susirūpino Naomė. — Ar ji labai sunkiai serga? Turiu omenyje... minėjote vidinį kraujavimą... Ar manote, kad jį galėjo sukelti per karštas vanduo, kuriame ji buvo maudoma, ar tai kas nors...

Buvo matyti, kad gydytojas staiga pasijuto nejaukiai.

— Manau, pirmiau reikėtų sulaukti laboratorinių tyrimų rezultatų, o jau paskui bus galima daryti išvadas.

— O, k-k-kokios gali būti išvados? — sunerimusi paklausė Naomė.

Daktaras Otermanas atsistojo:

— Nenoriu, kad jūs be reikalo jaudintumėtės. Paskambinsiu iškart, kai tik gausiu tyrimų rezultatus.

— O vis dėlto, kas, jūsų nuomone, galėtų būti? — įsiterpė Džonas. — Ką jūs apie tai manote?

— Vidinis kraujavimas nieko gera nežada, tiesa? — paklausė Naomė.

— Visaip gali būti, taigi verčiau luktelėkime, — atsakė Otermanas.

— Kitas dalykas yra kalba, kuria kalba ji ir Lukas, — tęsė Džonas. — O ką jūs manote apie tai?

Pediatras iškėlė rankas.

— Aš visiškai suglumęs, — jis žvilgtelėjo į savo užrašus. — Jūs prieš porą mėnesių lankėtės pas psichiatrą, pas Rolandą Talbotą, ar ne?

— Taip.

— Jis māno, kad vaikai yra nepaprastai gabūs. Mano nuomone, jums dėl to nėra ko nerimauti, tiesa, turiu pripažinti, kad matematinė konstrukcija ant grindų ganėtinai įspūdinga. Vis dėlto mes dar labai mažai žinome apie tai, kaip funkcionuoja žmogaus smegenys. Yra užfiksuota nemažai atvejų, bylojančių apie ypatingą dvynių tarpusavio bendravimą. O matematiniai sugebėjimai kartais yra autizmo požymis...

— Autizmo? — pertraukė jį Naomė. — Manote, jie serga autizmu?

— Yra ir tokia galimybė, nors aš asmeniškai taip nemanau. Tačiau negalime jos atmesti kaip vienos iš galimybių, — jis trumpam nutilo. — Vis dėlto jie kažkokiu būdu įsibrovė į neuronų takus, kurie ir gali atlikti tokias ypatingo sumanumo reikalaujančias užduotis. Tai, ką jūsų vaikai daro, mums gali atrodyti neįtikėtina, bet jiems tai, galimas dalykas, yra visiškai natūralu. Pradedant kažkuriuo vaisiaus vystymosi gimdoje tarpsniu ir baigiant septintaisiais gyvenimo metais, mūsų smegenys pačios determinuoja save. Tai gali trukti labai trumpai — galimas dalykas, po metų kitų jie praras šį gebėjimą. Jei niekas nesikeis, siūlyčiau nuvežti juos pas labai gerą psichologą, vaikų elgesio specialistą Braitone, tačiau įtariu, kad to nereikės.

— Aš labai norėčiau, kad jūsų žodžiai išsipildytų, — tarė Naomė. — Toks jų elgesys man atrodo keistokas.

Pediatras palydėjo juos iki durų.

— Paskambinsiu jums iškart, kai tik ką nors žinosiu. O kol kas nusiraminkite.

Daktaras Otermanas paskambino po dviejų dienų. Naomę išgąsdino jo balso tonas. Jis pasiūlė Naomei ir Džonui, pasitaikius pirmai progai, atvykti pas jį vieniems, be vaikų.

60

Gydytojo kabinetas atrodė labai pasikeitęs per tris dienas nuo jų pastarojo apsilankymo. Pirmadienio rytą kabinetas dideliu langu su geltonomis užuolaidomis atrodė labai šviesus. Dabar jis buvo tamsus, oras jame — slogus. Naomė ir Džonas sėdėjo priešais pediatro stalą. Daktaras Otermanas kažkokiu reikalu buvo išėjęs pas sekretorę. Nuo vėjo barškėjo net lango stiklai. Naomė stebėjo, kaip lietus čaižo gatvę, rudens lygiadienio audrai įrodinėjant savo teises miestui, užmiesčiui, jūrai.

Jos kūnu ūžtelėjo šaltas vėjo gūsis. Naomė sudrebėjo. Gamtos arsenalas buvo labai platus. Uraganai, tornadai, žemės drebėjimai, ugnikalnių išsiveržimai, cunamiai, potvyniai, meteoritai, asteroidai. O dar ligos.

Ji palinko į priekį ir paėmė Džono ranką. Jis spustelėjo Naomės delną ir jau buvo besigręžiantis į ją kažką pasakyti, bet kaip tik tuo metu sugrįžo daktaras Otermanas uždarė paskui save kabineto duris.

— Atleiskite man, — atsiprašė jis.

Jiedu abu sunerimę stebėjo, kaip pediatras patogiai įsitaiso prie savo stalo. Atsisėdęs jis įdėmiai pažiūrėjo į kompiuterio ekraną, paskui iš juodo puoduko, stovinčio priešais, ištraukė rašiklį ir ėmė vartyti jį tarp pirštų.

— Ačiū, kad atvykote, — prabilo jis. — Pamaniau, bus geriau, jei atvyksite ir viską išgirsite asmeniškai, nes... ką gi... Tai labai neįprastas atvejis... Ne, gyvybei pavojus negresia, tačiau, be abejo, verčia susirūpinti.

Naomė ir Džonas laukė, kad jis tęstų toliau.

— Tai... Mhmmm, kaip čia geriau pasakius... Tai pasireiškia tik labai mažam vaikų procentui. Turėsime atlikti elektroencefalogramą, kad būtume tikri, tačiau aš beveik neabejoju, jog taip ir yra.

Į tunelį, — niūriai pagalvojo Naomė. — *Ir vėl į tą patį nelemtą, prakeiktą tunelį, kuriame buvome su Haliu. Tyrimai. Ligoninės. Ir vėl tyrimai. Ir vėl specialistai. Ir vėl ligoninės.*

Gydytojas įstatė rašiklį atgal į puoduką, valandėlę svarstė, paskui vėl jį paėmė, o akys nuolat bėgiojo nuo Naomės prie Džono.

— Tas kraujavimas... Nenorėjau jums per anksti sakyti savo išvados, nebūdamas ganėtinai tikras. Dabar jau turiu patologinių tyrimų rezultatus, tačiau ir jie dar nėra visiškai įtikinami. Febės atveju pasireiškia keletas simptomų, būdingų vienai iš ligos, žinomos kaip Makjuno-Olbraito sindromas, formų.

Naomė ir Džonas apsikeitė sumišusiais žvilgsniais.

— Atsiprašau, — tarė Džonas, — bet man nėra tekę girdėti apie tą... Makevan-Olbraito sindromą.

— Būtent, — irzliai atsakė daktaras Otermanas, — Makjuno-Olbraito sindromas, — pediatro veidas paraudo. — Dar žinomas kaip ankstyvas lytinis subrendimas.

— Jūs pasakėte „brendimas"? — paklausė Naomė.

Jis linktelėjo.

— Tai yra įgimtas nukrypimas nuo normos, pasireiškiantis pernelyg ankstyva vaikų lytine branda, taip pat sukeliantis ir kitus fiziologinius pokyčius.

Negalėdama patikėti Naomė pakėlė balsą:

— Lytinė branda? Ką jūs norite pasakyti? Febei dar nėra nė dvejų metų — jūs norite mums pasakyti, kad ji jau lytiškai subrendusi?

Pediatras spoksojo tiesiai į ją, o jo akyse buvo matyti visiškas bejėgiškumas.

— Apgailestauju, tačiau tikriausiai yra būtent taip. Kad ir kaip keistai tai atrodytų, Febei prasidėjo menstruacijos.

61

Pagaliau sugrįžę į automobilį, Naomė ir Džonas valandėlę buvo netekę žado. Džonas įkišo raktelį į degimo spynelę, tačiau variklio neužvedė — sėdėjo sudėjęs rankas sau ant kelių. Automobilis virpėjo nuo vėjo.

Ankstyvas lytinis subrendimas.

Naomė purtė galvą, žiūrėdama į lietaus čaižomą automobilio stiklą.

Gerokai greičiau vystysis kaulai, o serumo estrogenų kiekis bus toks pat, kaip lytiškai subrendusios, suaugusios moters organizme. Estrogenai stabdo augimą. Tikėtina, kad daugelis vaikų, turinčių šį sindromą, lieka žemo ūgio. Anksti vystosi krūtys. Negydant penkerių sulaukusi mergaitė lytine branda prilygs paauglei.

— Piliulės *padės,* — pratarė Džonas. — Nesijaudink.

— Jis sakė, *galbūt* padės. Jos *galbūt* susilpnins šio sindromo poveikį, Džonai, tačiau neišgydys, štai ką jis sakė. Tai *kartais* padeda — tokie buvo jo žodžiai. *Kartais.*

— Vis dėlto gyvybei grėsmės nėra.

Netrukus Džonas pridūrė:

— Be to, visi mums sako, kokie dideli jie yra, palyginti su jų amžiumi. Febė nebūtų tokia didelė, jeigu ji būtų nustojusi augti.

— O Lukas? Kodėl jis toks didelis?

— Nežinau. Nežinau, kodėl jie abu tokie dideli.

— Daktaras Otermanas sakė, kad fiziologiniu požiūriu jiems galėtų būti treji ar net ketveri, bet tik ne dveji metai.

— Tačiau jis taip pat sakė, kad jų augimo tempas sulėtės.

— O jeigu nesulėtės? — neatlyžo ji.

— Esu tikras, kad sulėtės, — patikino Džonas.

— Kodėl esi toks užtikrintas, a, Džonai? Ar tik ne dėl daktaro Detorės sąžiningumo? Turbūt todėl jautiesi toks užtikrintas, ar ne?

Jis neatsakė.

— Noriu, kad vaikams būtų atlikti visi įmanomi medicininiai tyrimai, — tęsė Naomė. — Noriu žinoti, kokių netikėtumų dar galime tikėtis, ką dar šis beprotis jiems padarė.

Džonas užvedė variklį ir atsargiai, pamažu išvairavo „Saab“ iš aikštelės.

— Daktaras Otermanas sakė, kad Febei tai nepakenks ir ji galės gyventi visiškai normalų gyvenimą.

— Daugumai moterų, Džonai, gyventi *normalų* gyvenimą reiškia susilaukti vaikų. Ar tu bent įsivaizduoji, kaip jai reikės jaustis, kai sulauks paauglystės metų, kai jos draugės bus pačiame žydėjime? Kai ji pradės susitikinėti su draugu? Kas bus, kai ji įsimylės? Kaip ji, būdama dvidešimties metų, aiškinsis: *Ak, beje, aš pirmąkart susirgau dar neturėdama dvejų, o būdama keturiolikos išgyvenau menopauzę?*

— Jis taip nesakė, meile. Jis paaiškino, kad ši būklė neturės įtakos menopauzei, kad ankstyva menopauzė jai negresia.

— Jis dar nieko *nežino*, Džonai. Jis sakė, kad galės daugiau pasakyti, kai atliks skenografiją. Jis dar sakė, kad nebūna dviejų vienodų atvejų.

Naomė pasirausė savo rankinėje, išėmė popierinių nosinių pakuotę ir išsišnypštė nosį.

— *Sutrikęs augimas*. Nieko sau. Kadangi paprašėme Detorės, kad mūsų sūnus būtų aukštas, mūsų dukra bus neūžauga.

— Tu jau dabar nerimauji, kad Febė pagal savo amžių yra per didelė. Ji nebus neūžauga.

— Iš kur tu žinai?

— Paklausyk. Per artimiausius dvidešimt metų medicina labai pažengs į priekį... Jei paaiškės, kad...

— Žinoma, — pertraukė jį Naomė. — O Febė yra viena iš šios pažangos aukų. Kaip nuostabu žinoti, kad mūsų dukra yra bandomasis gyvūnas... ir dar apsigimėlė.

— *Apsigimėlė*, mano manymu per stiprus žodis. Ji nėra apsigimėlė.

— O tai kas ji tokia? Koks eufemizmas tau arčiau širdies? *Nuskriausta brandos atžvilgiu?* O gal *vertikaliai nuskriausta*? Sakyčiau, tai yra net per daug tikrovę atitinkantis apibūdinimas. Tačiau juk ji tokia ir yra, Džonai, tokia tikrovė, su kuria susidūrėme. Daktaro Detorės mandagumas, mūsų visos santaupos, pinigai, kuriuos paskolino mano šeima, ir galiausiai susilaukėme apsigimėlės. Kaip tu dabar jautiesi?

— Ar tau būtų buvę geriau, jeigu ji būtų negimusi? Kad nė vienas

iš jų nebūtų gimęs?

— Nežinau. Nežinau, ką aš jaučiu. O gal verčiau tu papasakok, kaip pats jautiesi, — man juk niekada nesakai, ką tu galvoji.

— Aš visada norėjau tik... — pradėjo jis, bet staiga nutilo.

— Ko gi, Džonai? Ko gi tu norėjai? Aš įdėmiai klausau. Beje, tau reikėtų įjungti valytuvus, kad geriau matytum, kur važiuojame.

Džonas įjungė valytuvus ir išvažiavo į gatvę.

— Nežinau, — po kurio laiko tęsė jis. — Nežinau, ko, po velnių, aš norėjau. Spėju, kad paties geriausio ir mūsų vaikams, ir tau, ir paprasčiausiai bandžiau daryti tai, kas mums būtų geriausia.

— O gal tau tik taip atrodo?

— Ką nori tuo pasakyti?

— Ar tu tikrai norėjai daryti tai, kas mums geriausia? Ar norėjai patenkinti savo, kaip mokslininko, troškimus?

Gatvės gale Džonas nuspaudė stabdžio pedalą staigiau negu buvo reikalinga.

— Tu nepasitiki manimi, ar ne?

— Aš jau nebežinau, ką galvoti, Džonai.

— Tai labai skaudina.

Naomė gūžtelėjo.

— Naome, aš tau visada sakiau tik tiesą. Kai pirmą kartą išgirdau apie daktarą Detorę, papasakojau tau viską, ką tik žinojau, ir perspėjau, kad lankydamiesi pas jį rizikuosime. Mes abu nutarėme pasinaudoti proga.

— Gal tu nepakankamai aiškiai ir garsiai tai pasakei? — piktai atrėžė ji.

— O gal tu neatidžiai klauseisi? — švelniai atsakė jis.

Naomė atsigręžė ir įdėmiai įsistebeilijo į jį. Į žmogų, kurį kadaise stipriai, beprotiškai, pašėlusiai mylėjo. Į žmogų, su kuriuo tiek daug visko kartu patyrė. Į žmogų, kuris padėjo jai ištverti jų sūnaus netektį ir sužadino norą gyventi.

Stebeilijo į jį su tokia stipria neapykanta, kad jei tik būtų rankoje turėjusi peilį, — šią akimirką buvo nuoširdžiai tuo įsitikinusi, — būtų galėjusi jį mirtinai subadyti.

62

Diena *Perivoli Tis Panagias* vienuolyne jau vienuolika amžių kasryt prasidėdavo lygiai taip pat. Pusę trečios, kai dangaus skliautas dar pilnas žvaigždžių, pasigirsdavo beldimas mediniu įrankiu į medį. Raginimas skubėti į rytmetines pamaldas.

Baltoje it marmuras mėnulio šviesoje atšiaurus būgnijimas sustiprėjo iki siautulingo crescendo, kuris labiau panėšėjo į šamanišką ritmą negu į gongą. Garsas pasiekė nuošaliausius kiemo pakraščius, aidu atšokdamas nuo susidėvėjusių grindinio plokščių ir suskilinėjusių, apsilupusių tvirtovės sienų, supančių daugiausia apleistus pastatus.

Savo celėje miegojęs abatas atsikėlė iš siauros lovos, uždegė žibalinę lempą, stovinčią ant jo tualetinio staliuko, persižegnojo priešais Mergelės Marijos paveikslą ir tuojau pat apsirengė savo juodu apdaru.

Kai prieš šešiasdešimt ketverius metus, būdamas jaunas novicijus, atvyko į šį vienuolyną, jis, Janis Anoupolis, keldavosi pirmas, išeidavo į kiemą ir šaukdavo brolius maldai, mediniu plaktuku belsdamas į storą tikmedžio lentą, uždarame kieme kabančią ant aprūdijusių grandinių. Tuomet jis buvo dvidešimt dvejų jaunuolis ir plyštančia širdimi ilgėjosi Dievo, kuriam troško tarnauti.

Dabar jam skaudėjo jau ne tik širdį, bet ir visa kita, o ypač kelius ir klubus. Kūnas, kuriame jis buvo prisiglaudęs, nyko kaip ir pastatai, glaudžiantys keletą dar likusių vienuolių. Jo rega nuolat, kiekvieną mėnesį, silpo, taip pat ir jo energija; jis nežinojo, kiek laiko Dievas jam dar skyręs, tačiau guodė bent jau žinojimas, kad po daugelio nežinios metų vienuolyno, įsikūrusio uolingame Egėjo jūros atole, už dvidešimties kilometrų nuo kontinentinės Graikijos, ateitis buvo garantuota.

Tėvas Janis užsitraukė ant galvos gobtuvą ir, pasiramsčiuodamas lazda, nusileido akmeniniais laiptais į kiemą, kur buvo juntamas iš priebažnyčio sklindantis degančios alyvos kvapas, tegul ir silpnai, tačiau vis tiek ginantis nuo žvarbaus, drėgno jūrinio oro. Už jo buvo girdėti žingsniai trijų iš keturių kitų vienuolių, dar menančių tuos lai-

kus, kai bendruomenėje, į kurią jis atėjo, buvo šimtas devyniasdešimt narių.

Įeidamas į užpakalinę bažnyčios dalį, jis vėl persižegnojo, paskui valandėlę stovėjo tyloje, nuolankiai nuleidęs galvą, priešais nuostabią Madonos su kūdikiu ikoną. Švenčiausioji Mergelė Marija! Ji saugojo juos visus šioje saloje. Ji atlygino jam už viso gyvenimo maldas, atvesdama čia amerikietį, kad juos išgelbėtų.

Jis svarstė, ar amerikietis prisidės prie jų per rytmetines pamaldas. Keletą rytų amerikietis sėdėjo greta jo, paprastai lydimas jaunų novicijų. O aną dieną prasitarė tėvui Janiui norėsiąs atlikti asmeninę maldų vigiliją savo kambarėlyje.

Tėvui Janiui būdavo gera, kai matydavo jaunus novicijus, tokius romius, mandagius jaunuolius. Jie buvo tokie nuoširdūs, pamaldūs ir pasišventę, o melsdavosi su dideliu užsidegimu. Ak, ta jaunatviška energija!

Amerikietis buvo vardu Haraldas Gatvordas. Jis buvo geras vyras, ir abatas tai puikiai žinojo, bet daugiau informacijos apie jį neturėjo. Tik tai, kad jį čia atvedė Mergelė Marija, tačiau jam užteko ir tiek.

Perivoli Tis Panagias vienuolynas buvo pastatytas devintame amžiuje, jis buvo tolima Šventojo Atono kalno atšaka ir siūlė alternatyvų prieglobstį graikų ortodoksų vienuoliams. Jie čia gyveno asketiškai. Pasaulietiški malonumai — gundymai, kuriais šėtonas siekė atitraukti dėmesį nuo svarbių dalykų ir ištvirkinti, — buvo griežtai uždrausti. Vienas iš tokių malonumų — plepėjimas. Kalbama būdavo tik esant reikalui. Tušti plepalai vedė į nepasitenkinimą ir nuodėmę.

Abatas buvo vienintelis vienuolis saloje, kuris apskritai bent kiek kalbėjo angliškai, tačiau ir jo anglų kalbos žinios buvo ribotos ir daugiausia pasenusios. Jam pasirodė, kad amerikietis turėtų būti labai turtingas. Graikijos ortodoksų bažnyčios susirinkimui nusprendus, kad išlaikyti *Perivoli Tis Panagias* vien dėl penkių vienuolių jiems yra per didelė prabanga, ir paskelbus apie šios mažytės salos pardavimą, tikintis, kad koks nors nekilnojamojo turto supirkėjas pavers ją turistų lankoma vieta, amerikietis pasiūlė didžiausią kainą. Negana to, šis

nuostabus vyras patikino abatą, kad tokia yra Dievo valia, jog jis su savo keturiais broliais vienuoliais ramiai nugyventų savo gyvenimą.

Be abejo, buvo ir šiokių tokių permainų. Didžiausia iš jų — nauji statiniai ir į salą atvykstančios moterys. Tačiau jos būdavo įkurdinamos už vienuolyno sienų ir nė viena niekada nebuvo įsibrovusi nei į bažnyčią, nei į refektoriumą.

*

Savo ankštoje celėje, kuri buvo kuklesnė net už abato celę, apšviestoje vienintelės žvakės, Haraldas Gatvordas klūpėjo prie lovos, įsikniaubęs į delnus, ir kalbėjosi su Viešpačiu maldų vigilijoje. Ją nuo vakaro vienuoliktos valandos buvo trumpam pertraukęs tik kartą, kad perskaitytų elektroninius laiškus.

Gatvordas buvo nerangus šešių pėdų ir šešių colių ūgio milžinas buliaus sprandu, kūdikio veidu, slepiančiu jo nugyventus penkiasdešimt aštuonerius metus, ir žilstančiais gaurais, netvarkingai styrančiais į abi puses nuo pliko viršugalvio. Buvęs 51-osios desantinės divizijos pulkininkas Gatvordas yra gavęs apdovanojimą už drąsą Vietnamo kare.

O vėliau tais pačiais metais, tame pačiame lauke, kuriame užsitarnavo apdovanojimą, jis laikė rankose apanglėjusį savo mirštančios sužadėtinės kūną. Pernelyg uolus Jungtinių Valstijų karinio sraigtasparnio pilotas per neapsižiūrėjimą numetė keletą galonų savaime užsidegančių defoliantų ant lauko ligoninės ir jos darbuotojų kaip tik tuo metu, kai pulkininkas vyko pas Pati, kad parvežtų ją po budėjimo.

Liepsnojančiais drabužiais, degančiais plaukais, rankomis, kojomis ir veidu ji leidosi bėgti prie jo, klykdama iš skausmo ir maldaudama pagalbos. Jis pargriovė ją ant žemės, persiplėšė drabužius ir, prispaudęs prie jos, bandė slopinti liepsnas. Tačiau, užuot užgesusi, ugnis plykstelėjo iš naujo, nelyginant viliūgiška žvakelė ant gimtadienio torto.

Vėliau, kai liepsnos buvo jau seniai užgesusios, o kūnas ėmęs vėsti, nuo Patės krūtinės ir rankų staiga nusinėrė oda, tartumei jis būtų nurengęs jai apsiaustą.

— Brangusis Dieve, — kreipėsi prie lovos suklupęs Haraldas Gatvordas, — kurdamas žmogų, tu sukūrei jį pagal savo atvaizdą.

Po trumpos pauzės jis pakartojo tą patį:

— Brangusis Dieve, kurdamas žmogų, tu sukūrei jį pagal savo atvaizdą.

Paskui pakartojo ir vėl.

Joks žmogus niekada neturėtų mirti taip, kaip mirė Pati, buvo įsitikinęs Haraldas Gatvordas. Ją nužudė chemikalai. Žmogus, neatsakingai elgdamasis su cheminėmis medžiagomis, pasaulyje yra sukėlęs įvairiausių problemų. Tai todėl tiek daug blogybių. Tai Šėtonas kyštelėjo formules į žmonių galvas. Atėjo laikai, kai kvailas, kupinas puikybės žmogus ne tik kiša rankas prie cheminių medžiagų, bet ir paikioja su pačia žmogaus gyvybe. Išdarinėja visokias bjaurastis su genais.

Dievas mokė Haraldą Gatvordą visą jo gyvenimą. Jis buvo pasakęs Haraldui, ką reikia daryti, kad tėvo palikimas, sukrautas pelningai vystant automobilių atsarginių detalių gamybos verslą Azijoje, išaugtų į daugelio milijardų dolerių vertės imperiją. Jis pasakė Haraldui, kad vykti į Vietnamą ir kariauti už savo šalį buvo teisinga. Per daugybę metų Dievas pasidalijo su Haraldu daugybe paslapčių, daugybe įžvalgų, daugybe vizijų. Jis atvedė Haraldą į *Perivoli Tis Panagias* vienuolyną išgelbėti vienuolių. Tai buvo svarbi, bet ne pati svarbiausia jo atvykimo į šią salą priežastis.

Svarbiausia, kaip Dievas jam paaiškino, buvo tai, kad Haraldas Gatvordas čia turi pradėti savo veiklą, išgelbėsiančią pasaulį nuo mokslininkų.

Saulė jau niekuomet nenusileis ir mėnulis nebedils; Viešpats bus tavo amžinoji šviesa, ir tavo sielvartas baigsis. Tada visi tavieji žmonės bus teisūs ir amžiams paveldės žemę. Jie yra atžala, kurią pats pasodinau, mano rankų darbas, kad apreikštų mano didybę. Mažiausias iš jūsų taps tūkstančiu, menkiausias — galinga tauta. Aš esu Viešpats; ateina metas, ir aš greitai tai įvykdysiu.

Jūs būsite vadinami Trečiojo tūkstantmečio mokiniais.

63

Naomė pietaudama su Roza buvo taip įsitraukusi į pokalbį apie pastaruosius įvykius, kad prarado laiko nuovoką. Ji vėlavo dešimt minučių. *Tai velnias.*

Vis dėlto kai pliaupiant smarkiam lietui važiuodama į Keiborną išvydo, kad ji dar ne paskutinė, Naomei palengvėjo. Priekyje, už negražaus, truputį apšiurusios išvaizdos atskiro namo šalia kaimo bažnyčios, kuriame dukart per savaitę veikė vaikų darželis, greta kitų automobilių sustojo du dideli visureigiai.

Naomė pastatė automobilį netvarkingai, vienu ratu ant šaligatvio, paskui vargais negalais, kovodama su stipriu vėjo gūsiu, atidarė vairuotojo dureles ir, staiga prisiminusi, įsimetė į burną kramtomosios gumos, kad ši nuslopintų alkoholio kvapą. Ji nemėgo vėluoti — punktualumas buvo vienas iš Džono švediškų bruožų, kurį buvo perėmusi ir ji.

Naomei būtų buvę geriau, jei išvis nieko nebūtų gėrusi, juoba kad ji vairavo, o vis dėlto jai pasirodė kitaip: *Ei, betgi aš pastaruosius dvejus su puse metų, tai yra nuo tada, kai Lukas ir Febė dar nebuvo gimę, neturėjau savo asmeninio gyvenimo. Dabar, kai jie jau šiek tiek paaugę, esu nusiteikusi jį žūtbūt atgauti. Šiaip ar taip, tai buvo tik dvi taurės valgio metu, išgertos per dvi valandas. Tai nebuvo neatsargumas.*

Lietaus pliekiamas takas, vedantis prie pagrindinių namo durų, buvo pilnas skubančių motinų, besigrūdančių vaikų ir lamdomų skėčių. Trumpai sau po nosimi pasilabinusi su keliais pažįstamais veidais, Naomė, nulenkusi galvą prieš siautėjančią stichiją, nuskubėjo tolyn, į saugų namo prieglobstį.

Ant prieškambario sienų kabojo bet kaip sukabinti vaikų piešiniai ir eilė įrėmintų pažymėjimų. Braudamasi pro būrelį motinų, bandančių kaip nors aprengti savo vaikus, Naomė pro praviras duris įėjo į didįjį žaidimų kambarį. Ant labai sudėvėtos sofos šokinėjo smulkutė mergytė su „Walkman“ ausinėmis. Dar viena mergaitė sėdėjo prie vie-

no iš stalų, okupuoto pačių įvairiausių plastikinių vabalų ir priešistorinių pabaisų. Du maži berniukai — vienas su žaliu šalmu ant galvos, o kitas su atvirkščiai apsukta beisbolo kepuraite — rikiavo mašinėles ant grindų pastatytoje daugiaaukštėje automobilių stovėjimo aikštelėje.

Luko ir Febės nesimatė.

Braudamasi atgal į sausakimšą prieškambarį, Naomė pastebėjo motiną, kurią jau anksčiau buvo sutikusi ir kuri jos atžvilgiu buvo labai draugiška. Ji energingai grūmėsi su savo mažuoju Niku, vilkdama raudoną apsiaustą.

— Sveika, Luse, — tarė Naomė. — Na ir bjaurus oras... rugsėjis paprastai yra tikras...

Moteris su plastikine neperšlampama kepuraite ir permirkusiu „Barbour" apsiaustu, atsakydama jai, paskubomis linktelėjo ir netrukus jau tempė savo vaiką prie išėjimo. Naomei nespėjus sureaguoti, tiesiai priešais ją išdygo darželio vadovė Patė Barli, visada linksmai nusiteikusi, keliais coliais už ją žemesnė, statinaitės formos moteris dubenį pudingui primenančia šukuosena.

— Labas, ponia Kleson, — prabilo ji. — Gal galėtume trumpai pasikalbėti?

— Žinoma, — atsakė Naomė, truputį nustebinta liūdnoko ir formalaus moters tono. — O kur Lukas ir Febė?

Tą pačią akimirką Naomė pastebėjo sumišimą jos veide.

— Štai, ten, mažajame žaidimų kambaryje, — paaiškino moteris, rodydama į kitą tarpdurį.

Naomė žvilgtelėjo į vidų. Lukas ir Febė visiškoje tyloje sėdėjo ant minkštasuolio, vienas šalia kito, ir abejingai žiūrėjo priešais save.

— Sveikas, Lukai, mano mielasis. Sveika, Febe, mano mieloji, — pasveikino Naomė.

Nė vienas iš jų nesureagavo.

Naomė susižvalgė su Pate Barli, ši žvilgsniu paprašė sekti paskui ją.

Jos nuėjo į virtuvę, kurioje stovėjo ilgas stalas, apklotas dažais nutaškytu popieriumi ir apstatytas polistireno indeliais su dažais bei

mažomis, storomis, iš tirštos masės nulipdytomis figūrėlėmis, padengtomis dažais ir blizgučiais. Pagalbininkė drėgnu rankšluosčiu valė ryškius raudonus ir geltonus dryžius nuo mažytės mergaitės veido, kuri ryšėjo mėlyna plastikine prijuoste.

— Matote, ponia Kleson, man labai nepatogu, — prabilo Patė Barli, grąžydama rankas ir nukreipusi žvilgsnį į grindis, kad išvengtų akių kontakto. — Prašau, nesupraskite manęs klaidingai. Apgailestaudama turiu jums pasakyti, kad esama nusiskundimų.

— Nusiskundimų? — Naomės gera nuotaika akimirksniu išgaravo.

— Gaila, tačiau taip, — atrodė, kad Patė Barli bando iš rankų išgręžti vandenį. — Supraskite, problema ta, kad tėvai šiais laikais labai jautrūs. Tai nieko asmeniška... — moteris dvejojo. — Ak, brangioji, nežinau, kaip jums paaiškinti. Žinau, jūs neseniai atvykote į šį pasaulio kampelį, ir mes turėtume pasistengti kuo geriau jus priimti. Tačiau kebliausia tai, kad aš... taigi... girdėjau jau ne vieną ir ne du nusiskundimus, suprantate... bet iš tiesų keletą.

— Dėl Luko ir Febės?

— Taip.

— Ir kokie tai nusiskundimai?

Ilgokai buvo tylu. Pagalbininkė, aukšta, liekna it nendrė moteris, kurios lūpose buvo matyti kvailoka šypsena, neabejotinai klausėsi jų pokalbio, versdama Naomę jaustis nepatogiai.

— Na, aš manau, jie susiję su Luko ir Febės elgesiu su kitais čia esančiais vaikais. Jie yra vieni iš jauniausių šioje grupėje, bet taip neatrodo, o ir elgiasi ne pagal savo amžių. Lyginant su kitais jų amžiaus vaikais, Lukas su Febe atrodo truputį vyresni fiziškai... O jų elgesys nebūdingas tokiems mažiems vaikams. Nežinau, kaip tiksliau apibūdinti... Suprantate, jie... *terorizuoja*... Kitus.

— Terorizuoja? Betgi tai absurdiška! — nustebo Naomė.

Vaikų darželio koordinatorė linktelėjo.

— Taip, suprantu, tai skamba absurdiškai, tačiau šiandien aš pati visą dieną nenuleidau nuo jų akių ir turiu pareikšti, jog jie elgiasi ganė-

tinai asocialiai. Vos tik atvykę, iškart nuėjo prie kompiuterio ir neprileido prie jo nė vieno vaiko. Jei tik koks nors vaikas pabandydavo tai padaryti, Lukas arba Febė taip nirtulingai suurgzdavo, kad dauguma vaikų pravirkdavo. Atsiprašau, bet man atrodo, kad jie taip elgėsi ir praėjusį kartą. Jie paprasčiausiai nelinkę niekuo dalytis arba pripažinti kitų vaikų teisę žaisti su tuo, kas čia yra.

— Aš pasikalbėsiu su jais, — tarė Naomė. — Jiems teks pasimokyti nesavanaudiškumo... Aš labai atsiprašau dėl to, kas įvyko, aš būtinai...

Patė Barli papurtė galvą.

— Atleiskite... Atsitiko taip, kad dvi mamos šiandien neatvedė vaikų vien dėl Luko ir Febės. Dar kelios mamos žadėjo irgi neatvesti savo vaikų, — staiga ji labai sumišo. — Man dėl to labai nesmagu, aš juk suprantu, kad taip elgtis yra baisu, tačiau, kad ir kaip apgailestaudama, turiu paprašyti nebevesti jų į šią grupę. Galbūt ne pro šalį pabandyti nuvesti juos į vyresniųjų grupę... Iš tiesų, jiems labai tiktų būti kartu su penkiamečiais ar net šešiamečiais. Aš labai atsiprašau, bet mes jų daugiau nepriimsime.

64

Grįždama namo Naomė vis dirsčiojo į veidrodėlį, stebėdama vaikų veidus. Užsegti vaikiškose kėdutėse Lukas ir Febė tylėjo. Kaskart, kai tik į juos pažiūrėdavo, išvysdavo dvi poras ją stebinčių akių. Naomei buvo sunku sutelkti dėmesį į kelią.

— Mama nėra labai patenkinta jūsų elgesiu, — paaiškino ji, jausdama viduje kunkuliuojantį visą jausmų spektrą. — Man pasakojo, kad nebuvote draugiški kitiems vaikams. Ar tai tiesa, Lukai? Febe?

Tyla.

Ji prasilenkė su dviem dviratininkais.

— Lukai? — griežtesniu tonu kreipėsi Naomė. — Febe? Aš kalbu su jumis. Uždaviau jums klausimą. Norėčiau išgirsti atsakymą — taip ar ne?

Automobilio užpakalyje toliau viešpatavo tyla. Naomė įsuko į kiemo keliuką ir, privažiavusi prie pat priekinių namo durų, supykusi staiga nuspaudė stabdį. Išlipo iš automobilio.

— Norite pažaisti? Sutinku, jūs velniškai gerai žaidžiate.

Užtrenkusi automobilio dureles, Naomė spustelėjo centrinio užrakto mygtuką ir ryžtingai nudrožė prie namo. Priėjusi prienamį, apsaugantį nuo lietaus, atsisuko ir pažvelgė į automobilį. Lietus toliau pliaupė kaip pliaupęs, tačiau pro šoninių durelių stiklą ji įžiūrėjo nejudantį Febės siluetą.

Paskui Naomė įėjo į vidų ir užtrenkė duris. *Ką gi, galite palaukti ir ten. Pažiūrėsime, ar jums labai patiks, kai bent kartą bus ne taip, kaip jūs norite. Pabandysiu įkalti jums abiem į galvas, kad reikia gražiai elgtis, kol dar nesuspėjote tapti pora labai nemalonių žmogiūkščių.*

Nusirengusi „barburą“ ir pakabinusi jį ant drabužių kabyklos, ištraukė iš po patiesalo prie durų parapijos žurnalą ir, lėtai vilkdama kojas, nuėjo į virtuvę, per daug paskendusi minčių ūke, kad galėtų susikaupti ir jį skaityti. Prileidusi į virdulį vandens, jį įjungė, įdėjo į

puoduką šaukštelį kavos, atsisėdo ir, parėmusi galvą rankomis, ėmė svarstyti, kaip toliau elgtis.

Išvarė iš to nelemto vaikų darželio. Velniava.

Paskambino Džonui, bet įsijungė balso paštas.

— Paskambink man, — tarė ji. — Nauja problema. Man reikia su tavimi pasikalbėti.

Vanduo užvirė, virdulys spragtelėjo ir išsijungė. Naomė vis dar sėdėjo, mąstydama, bandydama suprasti, ką toliau daryti. Vėl nuvežti vaikus pas elgesio psichologą, daktarą Talbotą, kuris manė, kad jie labai protingi? Reikia rasti, kas galėtų jiems padėti, nes situacija...

Suskambo telefonas. Tikėdamasi, kad skambina Džonas, ji pašoko nuo kėdės ir griebė ragelį nuo svirtelės, pritvirtintos prie sienos.

— Alio? — trumpai ir atžariai ištarė Naomė, nė kiek nesijaudindama, kad balse buvo girdėti pyktis.

— Ar čia gyvena Klesonų šeima? — pasiteiravo malonus, ganėtinai nuoširdus vyriškas balsas amerikietiška tarsena.

— Taip.

— Norėčiau kalbėti su ponia Kleson.

— Taip, tai aš.

— Ponia *Naomė* Kleson?

Naomė pajuto nežymų nerimo šiurpuliuką.

— Kas tai? Prašyčiau prisistatyti, — trumpai padvejojusi paprašė ji.

— Ar aš kalbu su ponia Naome Kleson?

— Atleiskite, ir aš labai norėčiau žinoti, su kuo kalbu.

Balsas pradingo.

Ji kurį laiką stebeilijo į ragelį, jausdama, kaip pyktis krūtinėje staiga virsta baimės banga. Nuspaudė svirtelę, bet tuojau pat ją atleido ir, išgirdusi reikiamą signalą, suspaudė skaičius „vienas-keturi-septyni-vienas“. Po kelių sekundžių išgirdo mechanišką balsą:

— Jums šiandien buvo skambinta penkioliktą valandą vienuolika minučių. Skambinančiojo numeris mums nėra žinomas.

Prisiminusi, kad Džono darbo kambaryje yra įrenginys skambintojo telefono numeriui nustatyti, Naomė nedelsdama nuėjo tiesiai į jį. Įrenginio viršuje mirksėjo raudona lemputė, ir ji paspaudė mygtuką, kad įjungtų monitorių. Siaurame LCD ekrane pasirodė tekstas:

15.11 TARPTAUTINIS.

Kūnu perbėgo šiurpuliai.

Pasijuto taip, tarytumei kažkoks vaiduokliškas ūsas, nusidriekęs per Atlantą, būtų apsivijęs jos sielą.

— Ar aš kalbu su ponia Naome Kleson?

Kas jūs tokie, velniai rautų, esate? Ko jums reikia?

Mokiniai? Trečiojo tūkstantmečio mokiniai?

Skubiai grįžusi atgal į prieškambarį, Naomė stvėrė automobilio raktelius, išbėgo pro priekines duris į kiemą, paspaudė centrinio užrakto mygtuką, pripuolė prie automobilio ir atidarė galines dureles.

Luko ir Febės nebuvo.

Laikas akimirką sustojo. Netekusi žado, ji stebeilijo į tuščias vaikų kėdutes. Paskui, pagauta siaubo, apsidairė, akimis bėgiodama nuo ūkinio pastato su dvigubomis garažo durimis prie namo, o paskui dar toliau, prie pašėlusiai linguojančių krūmynų.

— Lukai! — šaukė ji. — Febe!

Lietus pylė tiesiai ant jos.

— LUKAI! — suriko dar kartą, tik jau garsiau ir dar labiau apimta panikos.

— FEBE! LUKAI! FEBE!

Ji nuskuodė prie apsauginių grotelių galvijams ir pažvelgė tolyn, išilgai tuščio kelio. Įsipainiojęs gervuogių gyvatvorėje, plazdėjo baltas plastikinis maišelis. Nematyti nė vieno, nė ženklo. Naomė, kamuojama nevilties, atsigręžė į namą.

— LUKAI! FEBE!

Paskui klupinėdama nulėkė palei namo sieną, o vėliau, tebešaukdama vaikus vardais, ėmė blaškytis po šlapią, balose skęstančią žolę.

Galiausiai, sustingusi iš baimės ir kiaurai peršlapusi, ji sustojo prie užpakalinių virtuvės durų.

Vaikai buvo dingę.

— Maldauju, Dieve, tik ne tai, nedaryk man to. Kur jie? Maldauju, atsakyk, kur jie?

Naomė įpuolė į namą. Skambėjo telefonas. Ji metėsi į Džono darbo kambarį ir stvėrė telefono ragelį.

— Taip, klausau.

Skambino Džonas.

— Jie dingo! — šaukė Naomė vyrui. — Man kažkas skambino, ir jie pradingo. O, Viešpatie...

— Meile? Ką nori tuo pasakyti? Dingo?

— JIE DINGO, DŽONAI. VELNIAI RAUTŲ, JIE DINGO. BUVAU PALIKUSI JUOS AUTOMOBILYJE, ŠALIA NAMO... O, DIEVE...

— Naome, meile mano, sakyk greičiau, ką turi omenyje? Ką nori pasakyti? Kad jie prapuolė?

— TAIP, KVAILAS ŽMOGAU, JIE PRAPUOLĖ, ŠTAI KĄ AŠ NORĖJAU PASAKYTI. DINGO. KAŽKAS JUOS IŠSIVEDĖ.

— Kažkas juos išsivedė? Esi tikra?

— Nežinau. Jie dingo, ir tiek.

— Kada? Kur... Norėjau paklausti, kur tu jų ieškojau?

— VISUR!

— Ar ieškojai name?

— JIE BUVO LAUKE, AUTOMOBILYJE! KLAUSYK, DĖL DIEVO MEILĖS!

— Apžiūrėk namą. Ar apžiūrėjai namą?

— Neee, — kūkčiodama atsakė Naomė.

— Naome, mieloji, apžiūrėk namą. Apsidairyk aplink. Aš lieku prisijungęs. Apžiūrėk visus kambarius.

Ji nubėgo į svetainę. Paskui užlėkė laiptais į viršų ir, vandeniui varvant veidu, nuskubėjo koridoriumi. Vaikų miegamojo durys buvo uždarytos. Stuktelėdama Naomė atidarė duris ir sustingo vietoje.

Lukas ir Febė visiškai patenkinti sėdėjo ant grindų, visą dėmesį sutelkę į bokštą, kurį dabar statė iš „Lego“ kaladėlių.

Naomė žiūrėjo į juos, vienu metu jausdama ir palengvėjimą, ir visišką netikėjimą.

— Aš... Aš jau... radau juos, — išlemeno ji. — Jie sveiki gyvi. Aš radau juos.

— Jiems viskas gerai?

Atatupsta traukdamasi iš kambario, Naomė tyliai atsakė:

— Puiku. Jie jaučiasi puikiai.

— O kur jie buvo?

Jausdamasi sutrikusi, ji nieko neatsakė. *Nejaugi ji įvedė juos į vidų, į savo kambarį ir pamiršo?*

Tai neįmanoma.

— Kur jie buvo, meile?

— Savo kambaryje, — atkirto ji. — Savo prakeiktame kambaryje.

— Ar jiems viskas gerai?

— Lukui ir Febei? O, taip, Džonai, jiems net labai gerai, jie jaučiasi absoliučiai gerai. Juos išmetė iš darželio, dabar jie jau žino, kaip patiems išlipti iš mano automobilio, ir jie nė neketina kalbėti su manimi. Jei tai, tavo manymu, reiškia *gerai*, tokiu atveju taip, jiems *viskas gerai*. Mūsų modifikuoti kūdikėliai jaučiasi *gerai*. Jie neabejotinai gimę su genais, kurie užtikrina, kad jiems viskas būtų *gerai*.

— Aš atidedu savo susirinkimą ir grįžtu namo, meile. Būsiu po pusvalandžio.

— Eik į savo susirinkimą. Neatidėliok jo. Problemų mes turime pakankamai. Keliauk į savo susirinkimą.

— Aš galiu nedelsdamas važiuoti namo.

— Eik į tą savo prakeiktą susirinkimą, Džonai! — šaukė ji. — Tavo vaikams tavęs nereikia. Jiems nereikia ir manęs. Jiems nieko nereikia.

65

Džonas sėdėjo ant kėdės vaikų kambaryje, ruošdamasis, kaip kiekvieną vakarą, paskaityti. Per keletą pastarųjų savaičių jis perskaitė jiems „Grufą“, pasakojimus apie Mikę Pūkuotuką, „Pelenę“, „Bilduką“ ir įvairias „Misterių Žmonių“ istorijas.

Vaikai atmerktomis akimis gulėjo lovelėse, Džonas nesuprato, ar jie klausosi jo. Beje, jie niekaip nesureaguodavo, kai jis baigdavo skaityti.

Nakčiai pabučiavęs Luką ir Febę Džonas prislėgtas nusileido žemyn, į virtuvę, ir pasidarė sau išgerti. Naomė kalbėjo telefonu su motina.

Staiga jam dingtelėjo keista mintis. O ką, jei vaikai *baudžia* jį ir Naomę už tai, ką jiedu jiems padarė? Už tai, kad kėsinosi į jų genus. Tačiau jis akimirksniu atmetė šią mintį. Nusinešęs gėrimą į savo darbo kambarį, atsisėdo priešais kompiuterį ir ėmė žiūrėti į ekraną, kuriame vienas po kito pasirodė koks tuzinas elektroninių laiškų.

Tarp jų buvo ir laiškas nuo jo šachmatų varžovo Gaso Santjano iš Brisbeno.

Prakeikimas. Po šio žmogaus pastarojo ėjimo buvo praėjusi savaitė, ir tai geriausiu atveju. Jausdamas kaltę, Džonas atidarė laišką.

Na ir šunsnukis esi! Iš kur tu, velniai rautų, ištraukei šį ėjimą? Gal praėjusią savaitę gėrei kokių nors tablečių? Konsultavaisi su didmeistriu? Ar tik ne pats Kasparovas tau padėjo? Aš pasiduodu, vaikine. Tavo eilė pradėti naują partiją.

Džonas susiraukė. Ar tik žmogelis nebuvo padauginęs? Pastarąjį kartą jis gynėsi pėstininku prieš rikį, einantį karaliaus puse. Apie ką jis, po galais, kalba? O gal Gasas Santjanas kur nors žaidžia su kitu varžovu ir juos abu supainiojo?

Džonas išsiuntė australui laišką, jog nieko nesuprato.

Jo nuostabai, po dešimties minučių atėjo atsakymas su priedu.

Neatmetu galimybės, Džonai, kad tai yra Alzheimerio pradžia. Tai tavo ėjimai, kuriuos man atsiuntei šią savaitę.

Džonas atidarė priedą. Apstulbęs išvydo šešis elektroninius laiškus, kuriuos jis praėjusią savaitę kasdien siuntė Santjanui ir kuriuose buvo po vieną naują ėjimą, taip pat ir šešis atsakymus.

Neįmanoma! Tai buvo neįmanoma, kad jis neprisimintų, ką daręs, visiškai neįmanoma.

Įjungęs programą su šachmatų lenta Džonas įvedė nurodymą nuosekliai parodyti visus pastarosios partijos ėjimus. Ėjimai, kuriuos Gasas Santjanas jam priskyrė, buvo protingi, ir Džonas tai aiškiai matė. Net labai protingi.

Tačiau jis jų neatliko.

Vėl peržiūrėjo elektroninius laiškus. Visi buvo išsiųsti jo, iš šio kompiuterio. Tačiau niekas kitas juo nesinaudodavo; tai negalėjo būti ir Naomė, nes ji šachmatais nežaidė.

Suglumęs Džonas ištraukė iš savo gėrimo alyvuogę ir galvodamas ėmė kramtyti. *Šeši ėjimai.* Gal tai programišiaus darbas? Galimas daiktas, išskyrus tai, kad jis niekuomet nepalieka kompiuterio, prijungto prie interneto, be priežiūros, nei namie, nei darbe.

Džonas patikrino savo išsiųstų laiškų aplanką ir tikrai rado visus iki vieno elektroninius laiškus. Paskui, pažymėjęs vieną iš šių laiškų, patikrino su juo susijusią informaciją. Iš jos buvo matyti, kad laiškas išsiųstas iš šio kompiuterio praėjusį šeštadienį, 2.45 ryto. Kitas išsiųstas sekmadienį, 3 val. ryto. Kiti trys išsiųsti panašiu laiku, bet atitinkamai antradienį, trečiadienį ir šįryt, ketvirtadienį.

Gal man protas maišosi? Vaikštinėju naktimis ir žaidžiu šachmatais?

Jis vienu gurkšniu išgėrė mažne visą martinį. Tačiau įprasto malonumo, kurį teikdavo gėrimas, šįkart nepajuto. Vidurnaktį kažkas naudojosi jo kompiuteriu ir už jį žaidė šachmatais. Arba tai buvo programišius, arba...

Džonas pažvelgė aukštyn, į lubas. *Taip, žinoma, Džonai, tavo pustrečių metų sūnus ir dukra vidurnaktį nusėlina laiptais žemyn ir žaidžia šachmatais, įvarydami baimės praėjusių metų Kvinslando atvirojo šachmatų čempionato pusfinalininkui. Ar aišku?*

Ne, jam nebuvo aišku. Jis neturėjo jokio paaiškinimo. Jis buvo suglumęs.

66

— Nenorėjau tavęs jaudinti... Tačiau prie viso to dar reikia paminėti ir keistą telefono skambutį po pietų, — dvejodama prabilo Naomė. — Gal tai ir nieko tokio.

Džonas pilna burna kramtė menkę; Naomė, panaudojusi kone viską, ką tik rado virtuvėje, pagamino tobulą vakarienę. Viena ausimi gaudydamas televizijos žinias, jis atsakė:

— O kodėl jis keistas? Beje, tai nepaprastai skanu.

— Ačiū, išbandžiau naują receptą. Ar tau neatrodo, kad grybų padažas pernelyg riebus?

— Ne, labai skanu. O kas skambino?

— Kažkas iš Valstijų. Teiravosi, ar čia gyvena Klesonų šeimyna... ir dar, ar aš esu Naomė Kleson. Vyras. Paskui baigė pokalbį, — papasakojo ji.

Džonas pažiūrėjo į žmoną; pagaliau jis visą dėmesį skyrė jai.

— O kuriuo metu tai buvo?

— Popiet, apie trečią valandą.

— Ar jis nepasisakė savo vardo?

— Ne.

Džono žvilgsnis nuklydo prie lango; nelyginant dumblas, sudrumstus tvenkinio vandenį, jo viduje kilo nerimas.

— Trečią? O nenumanai, iš kur jis galėjo skambinti?

— Patikrinau skambinusiojo telefono numerį. Sužinojau tik tiek, kad tai buvo tarptautinis skambutis. Kodėl klausi?

Džonas mintyse skaičiavo. *Rytinės pakrantės laiko juosta. Centrinė laiko juosta. Ramiojo vandenyno laiko juosta.*

Vakar jis darbe irgi sulaukė panašaus skambučio. Jaunas vyras, kalbantis amerikietišku akcentu, teiravosi, ar jis kalba su daktaru Džonu Klesonu. Jam atsakius teigiamai, pokalbis baigėsi. Tuo metu Džono kabinete buvo jo kolega, ir nors šis skambutis šiek tiek sutrikdė, darbo reikalai išblaškė ir Džonas šį nutikimą pamiršo

Tačiau dabar jis staiga susirūpino.

Jam skambino po pietų, 2.45. Pagal Vakarų pakrantės laiko zoną turėjo būti 6.45 ryto. Rytų pakrantėje — tikriausiai 9.45. Gal iš Niujorko? Koks skirtumas. Gal koks reporteris, bandantis toliau tirti Detorės istoriją? Galbūt. Belieka tikėtis, kad tik tiek.

Nebent reporteris vėl paskambintų.

Džonas pasukinėjo žuvį, atpjovė kitą gabalėlį ir pamirkė jį padaže, svarstydamas, ar papasakoti tai Naomei. Galiausiai nusprendė, kad po nemalonumo darželyje dabar nėra pats tinkamiausiais metas pasakoti apie dar vieną telefono skambutį. Ne laikas dabar ir užsiminti apie jo pastarąją šachmatų partiją su Gasu Santjanu. Todėl jis paklausė:

— Kiek Febė paaugo per praėjusius metus?

— Du su puse colio, — atsakė Naomė.

— Tiek pat kiek ir Lukas, tiesa?

— Taip.

— O kiek buvo menstruacijų?

— Vieną kartą.

— Vadinasi, vaistai veikia, — tarė jis.

— Kol kas.

— Taip. Kol kas. O tai reiškia, kad gali veikti ir toliau. Tiesa? O jei ir toliau veiks, tai ji augs normaliai. Tiesa?

Naomė nenoriai linktelėjo.

— Būkime optimistai.

Pavalgęs Džonas nuėjo į darbo kambarį. Anksčiau jis niekada neketino kurti slaptažodžio savo kompiuteriui, tačiau dabar prisijungė prie valdymo skydo, kad tai padarytų.

Sukūręs slaptažodį, vėl įjungė šachmatų programą, atliko pirmą naujos partijos su Gasu Santjanu ėjimą ir išsiuntė jam žinią. Tada ėmėsi darbo.

Kelios minutės po vidurnakčio Džonas išjungė kompiuterį, nuėjo į virtuvę ir, atsistojęs prie kūdikių monitoriaus, įsiklausė. Buvo girdėti vien tik ritmiškas miegančiųjų kvėpavimas. Džonas tyliai užtykino

laiptais į viršų ir ant pirštų galų nuėjo koridoriumi prie Luko ir Febės kambario, paskui atidarė duris ir įdėmiai įsižiūrėjo į vidų.

Blausioje „Statybininko Bobo" naktinės lempelės šviesoje jis įžiūrėjo abu vaikus, kurie giliai miegojo. Pasiuntęs jiems po oro bučinį, Džonas uždarė duris ir nušlepsėjo į savo miegamąjį. Naomė miegojo, šalia, ant lovos krašto, degė lempa, o ant antklodės gulėjo atversta knyga. Įėjus Džonui, ji sukrutėjo lovoje.

— Kiek dabar valandų? — miegūstu balsu pasiteiravo.

— Kelios minutės po vidurnakčio.

— Sapnavau... mudu abu persekiojo Lukas su Febe; jie važiavo automobiliu, o mes — dviračiais; jie vis kartojo nenorį mums padaryti nieko bloga, nes mus myli, bet jeigu neminsime pedalais greičiau, jie turės mus pervažiuoti.

Džonas pasilenkė prie žmonos ir pabučiavo.

— Panašu į pavyzdinį nerimastingą sapną.

— Tai buvo klaiku. Aš jiems nuolat kartojau: *Jūs esate mūsų vaikai, jūs turite mylėti mus, jūs neturite mūsų pervažiuoti.*

— O ką jie atsakė?

— Jie tik kikeno.

— Miegok toliau, — švelniai tarė jis, paskui nusirengė, apsivilko chalatą ir nuėjęs į vonią išsivalė dantis.

Sugrįžęs atgal į miegamąjį, užuot atsigulęs į lovą, atidarė naktinio staliuko stalčių ir paėmė iš jo žibintuvėlį. Paskui išjungė Naomės lemputę, kaip įmanydamas tyliau nusileido žemyn ir nuėjo į savo darbo kambarį.

Pasišviesdamas tik žibintuvėliu, Džonas išvyniojo miegmaišį, kurį jau anksčiau buvo išsiėmęs iš spintelės, įlindo į jį ir susirangė ant ankštos sofos.

Penktą ryto, paviršutiniškai nusnaudęs vos kelias valandas, kęsdamas mėšlungį, jis nutraukė savo budėjimą ir sugrįžo į lovą.

67

Mokinys buvo laimingas. Baimė, kurią jis išgirdo bedievės balse, nudžiugino. ... *kasdien pasižymėk pagarbia Viešpaties baime.* Patarlių 23,17.

Jos baimė vis dar sruvo jo kūnu, tarytumei degalai, teigdama energijos. Ji teikė jam stiprybės, jėgų; buvo taip gēra, kad jį suėmė pagunda paskambinti dar kartą ir išgauti iš jos dar šiek tiek energijos, leisti jai įtekėti į jį. Tačiau tai jau būtų godumas, o godumas yra nuodėmė. Dievas jam buvo toks geras, parodė, kur gyvena bedieviai. Todėl jis negali atsilyginti Jam piktnaudžiavimu.

Taigi, svaigdamas iš malonumo, kurį teikė ponios Naomės Kleson baimė, jis įsitaisė prie savo stalo, ant kurio stovėjo įjungtas nešiojamasis kompiuteris, prisijungė prie interneto ir atvėrė „Google Earth" programą. Netrukus išvydo Žemės rutulį.

Pele pajudinęs žymeklį, įvedė į paieškos laukelį pavadinimą „Saseksas", tada paspaudė klavišą ir ėmė didinti vaizdo mastelį, kol visą ekraną užpildė Saseksas ir gretimų grafysčių apylinkės. Jis uoliai dėmėjosi visų miestų, esančių netoliese tos vietos, kur gyveno bedieviai, pavadinimus.

Verdingas. Braitonas. Luisas. Istbornas.

Jam niekada neteko būti Anglijoje. Amerikoje irgi buvo Braitonas, Braiton Bičas, prisiminė jis. Tačiau kiti pavadinimai nereiškė nieko. Tačiau jis jautė, kad šią vietovę, Saseksą, šiuos miestelius, kurių pavadinimus jis be pertraukos skaitė kompiuterio ekrane, kurie atrodė tokie tikroviški, jis būtų galėjęs sutalpinti savo širdyje.

Paskui įvedė naują pavadinimą: *Keibornas.*

Keibornas! Jis įsidėmėjo šį pavadinimą, paskui ištarė balsu ir jį pakartojo. *Keibornas!* Šiuo metu jam tai buvo pats maloniausias garsas pasaulyje.

Jis ėmė didinti vaizdo mastelį, kol galėjo įžiūrėti iš oro fotografuotus, grupelėmis stūksančius namus. Vienas jų priklausė Džonui ir

Naomei Klesonams. Įvedęs į paieškos laukelį pašto kodą, tuojau pat dar labiau padidino mastelį, priartindamas vaizdą ekrane.

Mokinys džiūgaudamas pamojavo kumščiu. Tačiau netrukus, pasijutęs kaltas, nuraudo. Pasiduoti jausmams, kaip dabar, buvo negerai. Jis turėjo susivaldyti. Kol kas bet kokie jausmai draudžiami. Metas džiaugsmui ateis vėliau.

Kas sėja ašarodamas, tas nuiminės derlių džiūgaudamas. 126 psalmė.

Tačiau mažytis malonumas juk neturėtų būti nuodėmė, tiesa? Taip dabar jautėsi Timonas Kortas, apsistojęs vieno kambario bute, mažaaukščiame name, kuriame gyveno daugiausia senyvo amžiaus, tačiau norintys likti savarankiški, žmonės. Šį ramų užkampį Ročesterio priemiestyje, Niujorko valstijoje, jam surado pats Dievas.

Juk ir Dievui malonu.

Jis jau senokai buvo nusileidęs nuo kalno Kolorado valstijoje į apačioje dvokiančius slėnius ir toli besidriekiančias lygumas. Dveji su puse metų praėjo nuo tos dienos, kai pirmąkart užėjo į šią interneto kavinę Boulderyje, Kolorado valstijoje, kad atsisiųstų jam skirtas instrukcijas. Pirmos poros ir jos išperų, kuriuos reikėjo nužudyti, vardus, o vėliau ir kitus nurodymus.

Dabar jam beliko atlikti vienintelį Didžiojo ritualo veiksmą. O tada jis taps tikru Mokiniu, ir Dievas jam kaip atlygį duos jį mylinčią gražuolę Larą, kuri štai laukė jo jau pustrečių ilgų metų ir dar lauktų, kiek tik reikėtų. O likusį gyvenimą jie praleis Rojuje, Dievo dešinės prieglobstyje.

Jau buvo praėję nemažai laiko, bet, kita vertus, laikas stovėjo vietoje. Plaukus jis toliau kirposi visiškai trumpai. Rengėsi kaip ir visi Mokiniai, ta pačia paprasta uniforma: palaidi balti marškinėliai trumpomis rankovėmis, pilkos chaki kelnės ir plastikiniai sandalai. Dienas leido melsdamasis, skaitydamas Bibliją, tenkindamasis kukliu maistu. O laukdamas, kada išmuš jo valanda, kartodavo Keturiasdešimt traktatų, kuriuos jau buvo išmokęs atmintinai.

Jis turėjo dalykinį kostiumą, marškinius, kaklaraištį ir juodus nevarstomus batelius, kurių prisireikdavo, kai nenorėdavo išsiskirti iš

aplinkinių žmonių, tačiau vienintelė jo nuosavybė, neskaitant drabužių ir Biblijos, buvo nešiojamasis kompiuteris — ryšio su Mokytoju priemonė. Be to, ji leido sekti Didžiosios išganymo misijos eigą.

Šiame kompiuteryje įdiegtos technologijos jam suteikė galią. Šiame mechanizme buvo paties Dievo ranka. Dievas žinojo, kad žmogui reikalingi ginklai, jei nori nugalėti Šėtoną.

Prieš tave pasiųsiu naikintojus, ginkluotus savo įnagiais; jie iškirs tavo geriausius kedrus ir sumes juos į liepsnas. Jeremijo 22,7.

Anglija — tai šalis, iš kurios buvo atvykusi Naomė Kleson. Anglijoje šie bedievai pradėjo savo bendrą gyvenimą. Ką gi, ten jie ir užbaigs jį!

Sasekso grafystėje. Keiborno kaime.

Name, nuo kurio jis dabar nenuleido akių.

Timonas Kortas atsiklaupė ir nuolankiai sau priešais veidą sudėjo rankas. Jam iš akių plūdo džiaugsmo ašaros.

— Dėkoju tau, Dieve, kad parodei man, kur jie gyvena.

Didžiūnus Jis paverčia nieku, o žemės valdovus — tuščiu burbulu. Jie vos pasodinti, vos pasėti, jų kamienai vos žemėn įleido šaknis; Jis kvėpteli ant jų, ir jie nudžiūva. Izaijo 40,23–24.

68

Džonas, kuriam prie šono kabojo tuščias fotoaparato dėklas, stovėjo viduryje. Jam iš kairės buvo Lukas, aprengtas šilta švelnaus audinio striuke su gobtuvu, o iš dešinės — Febė, vilkinti laisvo sukirpimo paltą. Už jų savo narve klykaudami šokinėjo gibonai.

Džonas tvirtai laikė Luką ir Febę už mažų, pirštinėmis apmautų rankyčių. Kandžiojosi šaltas lapkričio vėjas, todėl jie buvo šiltai aprengti. Aplink tarytumei pelenai skrajojo šlapdribos taškeliai. Tvyrojo gižus mėšlo, gyvulių pašaro ir šiaudų tvaikas, sumišęs su kepamų svogūnų ir mėsainių kvapais.

Naomė, iš po kepurės su bumbulu išlindusiais ir vėjyje besiplaikstančiais plaukais, rankose laikydama fotoaparatą, šūktelėjo:

— Puiku! Šypsenos! Nagi, Lukai, Febe, visi kartu sakykite *čy-y-y-y-y-z*!

Ji žiūrėjo į juos pro vaizdo ieškiklį. Džonas šypsojosi; Lukas ir Febė akimirką padvejojo, paskui vienu metu kažką be garso ištarė, o galiausiai, jos didžiausiam džiaugsmui, nusišypsojo. Ji spustelėjo užraktą. Po kelių sekundžių nuleido fotoaparatą ir sumišusi pažiūrėjo į jį.

— Nežinau, ar nufotografavau, — tarė ji. — Neišgirdau jokio garso.

— Pabandyk dar kartą, mieloji.

— Gerai. Fotografuoju dar kartą. Ar visi pasiruošę?

Nors buvo šalta, o zoologijos sode, matydama įkalintus gyvūnus, Naomė jausdavosi nelabai maloniai, šiandien ji džiaugėsi. Fotografuojami vaikai iš tiesų šypsojosi! Tai turėjo būti pirmoji nuotrauka, kurioje jie šypsosi!

Ji vėl nutaikė į juos objektyvą, sureguliavo vaizdo mastelį ir šūktelėjo, prašydama žiūrėti į fotoaparatą.

— Puiku!

Tai atlikusi Naomė grąžino fotoaparatą Džonui.

Jis spustelėjo ekrano mygtuką ir parodė vaizdą Lukui ir Naomei.

— Ar matote šiuos du mažus žmogučius? — pasiteiravo jis. — Kas čia tokie?

Lukas kurį laiką įdėmiai žiūrėjo. Febė apsisuko — ją kur kas labiau domino beždžionės.

— Matai? — paklausė Džonas.

Lukas piktai pažvelgė į jį didelėmis akimis, tartum norėdamas pasakyti: *O, taip, puiku, aš viską matau. Čia juk tik nuotrauka, nieko daugiau.*

— Pastovėk dabar tu su jais, mieloji. Nufotografuosiu jus visus tris.

— Gal geriau kitame fone, — pasiūlė Naomė.

— Gerai.

Lukas ir Febė ištraukė rankas iš tėvo delno ir grįžo prie gibonų narvo.

— Tik neikite per arti, brangieji, — Naomė sunerimusi nuskubėjo prie jų.

Pasivijusi vaikus, saugiai juos apglėbė. Lukas su Febe stovėdami kikeno ir maivėsi, paskui vienas kitam kažką pasakė, ko Naomė nesuprato. Tai priminė jų užkoduotą kalbą.

Praėjus porai minučių, pastebėjo ji, vaikai jau nebepajėgė sutelkti dėmesio.

— Ką norėtumėte pamatyti dabar?

— O gal nueikime pas pelėdas? — paklausė Džonas. — Ar nenorėtumėte pamatyti pelėdų? Kartais jas girdime vakarais. Gal norėtumėte pamatyti, kaip atrodo pelėdos?

Abu kone sinchroniškai linktelėjo. Džonas susižvalgė su Naome ir vienas kitam nusišypsojo.

Tada jis viena ranka suspaudė smulkią, trapią ir šiltą Luko rankutę, o kita — Febės. Naomė laikė ją už kitos rankos. Vėjas pūtė smarkiais šuorais, bet Džonas jo beveik nejautė, nes jam buvo labai gēra, širdyje jautėsi laimingas. Pagaliau, po ilgo laiko, jis ėmė megzti ryšį su savo vaikais. Jie buvo neabejingi šiai vietai, jie džiaugėsi iškyla į zoologijos sodą; atrodė, kad vaikai pamažu išnyra iš keisto pasaulio, kuriame iki šiol gyveno.

Jie nuskubėjo prie pelėdų aptvaro. Kai ėjo pro markatas, Lukas ir Febė susijaudinę ėmė tampyti Džoną už rankos, tempdami prie narvo. Priėję arčiau jie ėmė stebėti šiuos smulkius ir minkštučius gyvūnus. Naomė, atidžiai žiūrėdama į lentelę su užrašu, pritvirtintą prie narvo, garsiai perskaitė:

— Kol kiti šeimos nariai knaisiojasi, mėgaujasi saulės voniomis arba žaidžia, viena markata visada budi sargyboje, — Naomė atsigręžė į vaikus. — Ar matote, Lukai, Febe, tą, kuri dabar mus stebi? Ji dabar budi sargyboje!

Lukas sukikeno. Febė, ištiesusi rankytę, parodė pirštuku, taip pat sukikeno ir tarė:

— Makata!

— Markata! — pataisė ją mama.

— Makata! — pakartojo mergytė.

— Makata! — suspigo Lukas.

Paskui jie pamatė pelėdas, ilgai stebėjo žemyn galva kabantį ir miegantį tinginį.

— Norėtum išmokti taip kaboti, Lukai?

Febė vėl pratrūko kikenti, paskui kažką pasakė Lukui, ir šis tuoj pat prisidėjo prie jos.

Džonas su Naomė vėl susižvalgė. *Argi tai ne puiku? Nuostabu! Tiesiog nuostabu! Mūsų baimės tikriausiai buvo nepagrįstos!*

Išėję atgal, į lauką, apžiūrėjo lamas, kupranugarius, meškas, paskui patraukė į pastatą, kuriame gyveno vabzdžiai, ir sustojo priešais stiklinį narvą su dviem tarantulais. Lukas su Febe priėjo arčiau, bet greitai atsitraukė atgal, tvirtai įsikibdami tėčiui į ranką.

— Tai ką — nelabai linksma? Man taip pat.

— Ir man, — sudrebėjusi atitarė Naomė.

Jie keliavo toliau ir sustojo priešais milžinišką Rytų Afrikos širšę.

Džonas priklaupė ir sušnabždėjo Lukui į ausį:

— Ei, pasakyk man, ką manai apie vabzdžius? Apie tuos šliaužikus. Matai šituos? Jie didesni net už tą, kurį tu užmušei praėjusią vasarą. Ar dar pameni?

Trumpą akimirką jo ir Luko akys sutiko. Paskui, lyg norėdamas išsisukti nuo jam užduoto klausimo, Lukas nukreipė žvilgsnį į šalį.

— Ar jūs, žmonės, dar nealkani? Norėtumėte ko nors užvalgyti? Gal po ledą? Gal norite eiti skalauti aukso? O gal norėtumėte išsimaudyti burbulų vonioje? Pasivažinėti?

— Liadų, — pratarė Febė.

— Liadų, — aidu pakartojo Lukas.

Jiedu nupirko vaikams po didelę ledų porciją kūgio pavidalo vafliniame indelyje su šokolado gabaliukais, išlindusiais pro jo viršūnę. Po kelių minučių Džonas ir Naomė įnikę valė lipnią masę nuo jų veidų. Džonas apsikabino Naomę ir stipriai ją pabučiavo, o ji atsakė tuo pačiu. Staiga, taip stovėdamas, vėjui tiesiai į veidą beriant šlapdribą ir smulkų smėlį, Džonas pasijuto kone apsvaigęs iš laimės. Pagaliau jo gyvenimas buvo kone tobulas, toks, į kurį teisę turi kiekvienas žmogus. Žmona, kurią jis nepaprastai mylėjo, du nuostabūs vaikai. Karjera, kuri klostosi puikiai.

Vien tik žvelgdamas į šokoladu ištepliotą Luko veidelį, vėl panyrantį į kūginį indelį, ir Naomę, šluostančią ledais išteptą Febės nosytę, jis jautė tokį džiaugsmą, kokio anksčiau niekada neįsivaizdavo.

Tačiau kaip tik tą akimirką pamėklės vėl sugrįžo. Trečiojo amžiaus mokiniai. Paslaptingasis programišius, žaidžiantis už jį šachmatais prieš Gasą Santjaną. Keisti telefoniniai skambučiai iš Valstijų jam ir Naomei praėjusią savaitę.

Tačiau šią akimirką, šias kelias brangias valandas, kai jie pasijuto normalia, iškylaujančia šeima, Džonas nuvijo visas mintis šalin.

69

Mokinys pirmadienio rytą apsirengė šiltai. Lauke buvo šalta, naktį laikėsi penkiolika laipsnių šalčio, o dieną temperatūra turėjo pakilti vos dviem laipsniais. Jis užsimovė storos medžiagos džinsines kelnes, apsiavė batus su kailiu, apsirengė šiltą medvilninį nertinį, tankų megztinį, striukę multino pamušalu, ant galvos užsimovė kepurę su bumbulu, rankas sugrūdo į vilnones pirštines, užsinėrė ant pečių kuprinės diržus ir išėjo pro duris.

Jis nuplumpavo per sustingusią tižę iki greitųjų tarpmiestinių autobusų stoties už dešimties kvartalų nuo jo namo ir nusipirko bilietą į Niujorką. Viena iš taisyklių, kurių privalėjo laikytis Mokiniai, — niekada nesinešioti atgalinio bilieto. Jei patektum į Priešo rankas, pasirūpink, kad jis kuo mažiau sužinotų apie tave.

Ketvirtą po pietų, greitai blėstant šviesai, Timonas Kortas išlipo iš autobuso Taimso aikštėje, nusipirko gatvių planą ir pėsčiomis leidosi Brodvėjumi. Ėjo atsargiai, taupiai, kvėpuodamas kiek tik įmanydamas rečiau, visiškai minimaliai, tik tiek, kiek reikia brendant pasaulio kloaka. Iki interneto kavinės, apie kurią praėjusią dieną sužinojo internete, užtruko mažiau kaip dešimt minučių.

Prisijungęs prie tinklo, jis pirmiausia susikūrė „Hotmail“ paskyrą, pasinaudodamas netikru vardu ir pateikdamas klaidinančius duomenis. Sujungė vardus iš Senojo ir Naujojo Testamentų. *Joelis Timotiejus.*

Kaip elektroninio laiško adresatą jis nurodė pirmą iš paskyrų, sudarančių ilgą seką, į kurią patekęs laiškas ne vieną kartą apkeliaus aplink pasaulį, maskuodamas savo pradinį šaltinį sudėtingoje elektroninėje trasoje, vedančioje per keletą dešimčių anoniminių serverių, ir tik tada pasieks savo galutinį adresatą. Paskui kompiuteriu parašė patį laišką.

Jei įgyčiau aušros sparnus ir įsikurčiau prie tolimųjų jūros pakraščių, net ten mane vedžios tavo ranka ir tvirtai laikys tavo dešinė."*

* Ps 139

Išsiuntęs laišką, sumokėjo už internetą ir, išėjęs iš kavinės, greitai įsimaišė į minią. Eidamas pirmyn nuolat dirsčiojo sau per petį. Niekada anksčiau nesinervindavo, nes tvirtai žinojo, kad greta jo eina Dievas, tačiau gali būti, kad dabar jo dvasinę ramybę drumstė viltis, jog ši užduotis būsianti paskutinė.

Beliko tik tiek, ir tada ateis metas Larai.

Tik tiek.

Jis jau taip seniai ją matė, jau taip seniai jie buvo apsikabinę. Kartais, net ir su Dievo pagalba, jis beveik neprisimindavo jos veido, todėl tekdavo išsiimti iš piniginės suglamžytą Laros nuotrauką ir iš naujo įsižiūrėti, kad geriau prisimintų bruožus. O kiekvieną kartą, kai taip padarydavo, širdį perverdavo stiprus, vos pakeliamas skausmas.

Tačiau dabar dėmesį reikėjo sutelkti ne į Larą, o į tai, kur jis esąs.

Triukšmas, sklindantis iš visų pusių, jį trikdė. Padangų šiugždėjimas, keliamas nesibaigiančio geltonų taksi automobilių srauto, garso signalų kauksmas, žemo dažnio muzikos bumbsėjimas, sklindantis iš muzikos įrašų parduotuvės garsintuvų, kabančių ant sienos iš lauko pusės, ir iš vano tamsintais stiklais, aplinkinių širdžių plakimas, greitas odinių kulniukų kaukšėjimas šaligatviu, drabužių medžiagos šiugždesys.

Jis rankomis užsidengė ausis ir įlipo į autobusą. Suunkštė variklis. Jam už nugaros buvo girdėti nepertraukiamas metalinis dūzgimas, prasiskverbiantis per MP3 grotuvo ausines. Atlaikė akmeninį stambaus juodaodžio, ant kaktos išsitatuiravusio šėtonišką kilpinį kryžių ir kalbančio su savimi, žvilgsnį. Jis nusigręžė veidu į priekį, užsimerkė, nekreipdamas dėmesio į nieką, išskyrus autobuso lingavimą, ir ėmė kalbėti Viešpaties maldą, be perstogės, kol pasiekė savo kelionės tikslą.

Centriniame parke, takeliu toldamas nuo pasaulio kloakos kvapų ir garsų, tolyn nuo vyro su šėtonišku kryžiumi, jis pasijuto geriau. Ir jie šią vietą vadino didmiesčiu! Kaip jie drįso? Juk buvo vienintelis didmiestis — Dievo miestas.

Jūs esate prisiartinę... prie visų Teisėjo Dievo, prie ištobulintų teisiųjų dvasių ir prie Naujosios Sandoros Tarpininko Jėzaus bei prie apšlakstymo krauju, kuris byloja geriau už Abelio kraują. Hebrajams 12,23-24.

70

Daktarė Šeila Mikelaidis buvo smulkutė, energija kunkuliuojanti, kupina pasitikėjimo savimi, penktą dešimtį pradėjusi moteris alyvų spalvos veido oda, su dideliais kampuotais akiniais ir lygių juodų plaukų kupeta. Drabužiai atrodė švarūs, tvarkingi: aptemptas megztinis ant kreminės palaidinės ir rudos spalvos ilgos laisvos kelnės.

Jos konsultacijų kabinetas su prancūziško stiliaus langais, atsiveriančiais į kruopščiai prižiūrimą, siena apjuostą sodą, buvo įrengtas įspūdingai atrodančiame, karalienės Viktorijos laikais statytame raudonų plytų pastate, padalytame į atskirus gydytojų kabinetus, užpakalinėje šio namo dalyje. Tai buvo nepaprastai erdvi patalpa aukštomis gipsinėmis lubomis, apstatyta, priešingai pastato architektūriniam stiliui, šiuolaikiškais baldais; čia stovėjo pušinis stalas, ant kurio buvo kompiuteris ir įrėmintos dviejų plačiai besišypsančių vaikų nuotraukos, o prie pušinio kavos staliuko iš abiejų pusių buvo pastatytos minkštos kanapos, ant kurių dabar sėdėjo Džonas, Naomė ir vaikų psichologė.

Naomė mąstė, ar medikui, kurio darbas susijęs su vaikais, būtina demonstruoti pernelyg sentimentalias vaikų nuotraukas.

Džonas nuodugniai pasakojo gydytojai Luko ir Febės istoriją, savaime suprantama, nutylėdamas viską, kas tik galėtų atskleisti jų ryšį su Detore. Naomei retsykiais įterpiant vieną kitą detalę, jis tiksliai nupasakojo atsitikimą su vapsva, keistą vaikų sukurtą kalbą, Redžio Četvaindo-Kaningamo nuomonę apie jų lingvistinį sugebėjimą, jų džiūgavimą per šeštadienio apsilankymą zoologijos sode, ir dar didesnį džiaugsmą, kurį jie išgyveno vakar, sekmadienį, kai nuvyko į gyvūnų parduotuvę nupirkti jiems po jūrų kiaulytę.

Jis nepasidalijo savo įtarinėjimais, jog naktimis vaikai galbūt žaidžia šachmatais jo kompiuteriu, tačiau apie tai dar nebuvo užsiminęs nei Naomei.

Iki tol nešališkas Šeilos Mikelaidis elgesys, jiems baigus pasakoti,

regis, nežymiai pasikeitė. Ji pabrėžtinai skeptiška veido išraiška pažiūrėjo į kiekvieną jų atskirai.

— Pasakojote apie kalbą, kuria jie bendrauja... Ar jūs tuo tikrai tikite?

— Absoliučiai, — atsakė Džonas.

— Tačiau jūsų pasakojimas neatrodo labai įtikinamai.

— Žinoma, — sutiko Naomė. — Galbūt tai tam tikra autizmo forma?..

Psichologė papurtė galvą.

— Net jeigu jūsų vienam vaikui būtų galima diagnozuoti kurį nors iš autizmo spektro sutrikimų ir jis galbūt pasižymėtų neįprastais matematiniais gebėjimais, paprasčiausiai neįmanoma, kad tai būtų abiem atvejais.

— Net jeigu tai identiški dvyniai? — paklausė Naomė.

— Febė ir Lukas nėra identiški dvyniai, — atsakė ši.

— O kuo jūs tai paaiškintumėte? — pasiteiravo Džonas.

Gydytoja kilstelėjo galvą.

— Ar esate tikri, kad tai nėra jūsų vaizduotės padarinys?

— Ką norite tuo pasakyti?

Psichologė pažvelgė į vieną iš savo pirštų nagų.

— Susidariau įspūdį, kad jūs labai ambicingi tėvai — iš to, kaip pasakojate apie savo vaikus. Jūs, daktare Klesonai, esate mokslininkas, o jūs, ponia Kleson, neabejotinai labai protinga moteris. Man atrodo, jūs abu nepaprastai daug tikitės iš savo vaikų. Ar aš ne teisi?

— Aš apskritai nieko nesitikiu, — tučtuojau atsakė Naomė, aplenkdama Džoną.

— Mes tik norime, kad jie būtų normalūs, — pridūrė Džonas.

— Ir sveiki, — pabrėžė Naomė.

Psichologė trumpai pakramtė nagą ir tarė:

— Jūs netekote savo berniuko, Halio, kai jam buvo vos ketveri. Jūs dievinote jį. Ar tikrai savo dvynukuose neieškote kažko, kas leistų vertinti juos labiau už jį, kitaip tariant, ar tai nėra tam tikra kompensavimo forma?

— Tai absurdas! — pratrūko Naomė. — Visiškas absurdas!

— Visiškas! — pritarė Džonas. — Paklausykite, mes norime suprasti savo vaikus, dėl to ir atvykome, bet jūs, regis, užsipuolate mus!

— Ne, nieko panašaus. Aš tik bandau paaiškinti, kad tai, ką jūs man pasakojate apie jų kalbėjimą iš kito galo, praleidžiant kas ketvirtą raidę, yra neįmanoma! Tai neatitinka jokio žinomo modelio! Jūs priskiriate savo vaikams lingvistinį sugebėjimą, kuris neįmanomas nė vienam žmogui šiame pasaulyje. Jūs tik pagalvokite apie matematinius skaičiavimus.

— O koks būtų jūsų paaiškinimas? — paklausė Džonas.

— Neturiu jokio paaiškinimo. Norėčiau turėti, patikėkite manimi, deja, neturiu, — ji įsmeigė įdėmų žvilgsnį į kiekvieną jų paeiliui.

Naomė pasijuto it būtų buvusi tiriama ir sutriko.

— Taigi kodėl lingvistas mums aiškina vienaip, o jūs kitaip?

Psichologė tylėdama linktelėjo, keletą sekundžių pagalvojo ir tarė:

— Ar kuriam nors iš jūsų yra žinomas terminas *episteminis ribotumas*?

— *Episteminis ribotumas?* — pakartojo Naomė, purtydama galvą.

— Taip, — atsakė Džonas. — Žinau apie tai.

— Gal galėtumėte paaiškinti savo žmonai?

Džonas patraukė pečiais, nelyginant abejodamas, bet netrukus atsigręžė į žmoną.

— Tai iš esmės reiškia, kad žmogaus intelektas turi savo maksimumą. Kad žmogaus prigimtyje *užprogramuotas* tam tikras jo intelekto lygis. Kad yra biologinės ribos. Lygiai taip pat, kaip egzistuoja ribos visais kitais žmogaus gyvenimo atžvilgiais.

Jis pažvelgė į psichologę, tikėdamasis pritarimo. Ši linktelėjo, duodama ženklą tęsti.

— Pavyzdžiui, mylia per keturias minutes. Mes žinome, kad įmanoma įveikti mylią keliomis sekundėmis greičiau, tačiau joks žmogus niekada neįveiks mylios per vieną minutę. Ko gero, nepavyks ir per tris. — Jiedu su Naome varžydamiesi susižvalgė.

Kas nors iš daktaro Detorės vaikų galėtų, — bylojo jos veido išraiška.

— Tas pat galioja ir kalbant apie ūgį, — tęsė Džonas. — Dauguma žmonių išsitenka tam tikrose ribose. Pasitaiko pavienių išimčių, tačiau septynios su puse pėdos tikriausiai yra viršutinė riba, taigi neįmanoma rasti žmogaus, kuris būtų penkiolikos pėdų ūgio.

Jis vėl pažiūrėjo į psichologę.

— Jei aš teisingai supratau, jūs norite pasakyti, kad šis Luko ir Febės kalbinis gebėjimas yra tolygus... prilygsta... myliai per minutę arba penkiolikos pėdų ūgiui?

— Būtent.

Džonas sugavo Naomės žvilgsnį, bet staiga nusuko akis į šoną. Jis dar nebuvo aiškiai suvokęs, ką iš tiesų reiškia Luko ir Febės elgesys, o dabar suvokė, tačiau nebuvo tikras, kaip pats dėl to jaučiasi.

— Kodėl Četvaindas-Kaningamas tau to nepasakė? — paklausė Naomė.

Džonas pažvelgė į ją, paskui į psichologę, tada vėl į žmoną.

— Jis pasakė. Jis kaip tiktai ir sakė. O aš maniau, jis galbūt perdeda, bet dabar jau suprantu, jog tikriausiai nieko neperdėjo.

— Norite pasakyti, kad mūsų vaikų matematiniai sugebėjimai viršija visų šiuo metu pasaulyje gyvenančių žmonių galimybes?

— Manau, visų aliai vieno *kada nors* gyvenusių žmonių, ponia Kleson, — psichologė abejodama pažiūrėjo į Džoną ir Naomę. — Galvoju, kitą kartą man reikėtų pamatyti Luką su Febe. Būtų idealu, jei galėčiau tai padaryti vaikų darželyje.

Naomė jautė, kaip įsiplieskia jos skruostai.

— Priežastis... Suprantate, pagrindinė priežastis, dėl kurios mes pas jus atvykome, yra... ta... — tikėdamasi palaikymo, ji žvilgtelėjo į Džoną, paskui vėl atsigręžė į daktarę Mikelaidis. — Ta, kad manęs paprašė jų daugiau nebevesti į darželį.

Psichologė linktelėjo.

— Suprantu, bet aš galėčiau pasikalbėti su vaikų darželio vadove ir pasiteirauti, ar ji nesutiktų priimti jų atgal, man stebint jų elgesį, — esu dariusi tai ne vieną kartą, ir problemų paprastai nekildavo.

— Būsime jums labai dėkingi už viską, ką padarysite, — tarė Naomė.

Kai jie išvyko, psichologė kompiuteryje užsirašė savo pastebėjimus. Paskui peržiūrėjo psichiatro, daktaro Talboto, pastabas, kurias šis buvo jai atsiuntęs faksu.

Įkyrūs, pretenzingi tėvai, — užrašė ji.

Tėvas labai daug laiko praleidžia darbe, tačiau tai kompensuoja, jo paties supratimu, jiems skiriamo laiko „kokybe".

Protingi žmonės. Daktaras Klesonas — tipiškas mokslininkas. Intelektas išvystytas labiau nei žmonos, bet mažiau praktinis. Paistalai apie kalbą aiškiai byloja apie jų per dideles ambicijas, siejamas su Luku ir Febe. Labai tikėtina, kad toks požiūris vienaip ar kitaip pakenks dvyniams — tai matyti iš jų elgesio. Dėl to gali išsivystyti fobija mokyklai.

Dvynių užsisklendimas — smurtavimo požymis? Tėvai neabejotinai kažką slepia — akivaizdu stebint jų kūno kalbą.

71

Kaip ir daugelį panašių Atono kalno pusiasalyje įsikūrusių vienuolynų, *Perivoli Tis Panagias* sudarė didžiulis įvairaus architektūrinio stiliaus pastatų kompleksas, apjuostas išorine vienuolyno siena. Viduramžiais vargingi vienuoliai buvo įsikūrę pagrindinio pastato celėse, o turtingesni atvykėliai statėsi sau atskirus namus, naudodami jiems patinkančias statybines medžiagas — dažniausia medieną arba akmenis — ir dažydami savo pasirinkta spalva.

Žvelgdamas pro savo celės langelį į akmenimis grįstą kiemą, kuriame iš kitų pastatų aiškiai išsiskyrė kupolo formos bažnyčia, iš vienos pusės supama į eilę sujungtų namų, kurie nebūtų gadinę vaizdo ir San Franciske arba Bostono rajonuose, o iš kitos — dantytų sienų su bokšteliais, Haraldas Gatvordas galvojo, kaip dažnai nutikdavo kontempliacijos valandomis, jog naktį ši vieta šiek tiek primena apleistą kino studijos teritoriją.

Išskyrus tai, kad ji niekada nebuvo apleista. Čia visą laiką veikė Dievo dvasia, akių nuo jos nenuleido mylimasis angelas sargas, visada budri Mergelė Marija.

Tėvas Janis pro aukštus medinius vienuolyno vartus buvo praleidęs vos vieną kitą įsibrovėlį iš išorinio pasaulio. Piligrimus, be abejo, jie priimdavo, laikydamiesi vienuoliškos svetingumo tradicijos, vis dėlto abatas gerai prisiminė, kad jau dvidešimt, o galbūt ir daugiau metų, — reikėtų patikrinti registracijos žurnalą, — čia nebuvo užsukęs joks piligrimas iš žemyninės dalies, kurią nuo vienuolyno skyrė dvidešimties kilometrų kelionė laivu. Kartkarčiais pro šalį praplaukdavo koks atsitiktinis kruizinis laivas arba jachta, tačiau jie visada laikydavosi atstu, tiesa, labiau iš pagarbos keturiems nepažymėtiems, vandenyje panirusiems rifams, o ne vienuoliškam nuošalumui, įtarė jis.

Vienas toks įsibrovėlis buvo nešiojamasis kompiuteris, dabar padėtas šalia Biblijos ant kuklaus medinio stalo Haraldo Gatvordo ankštoje celėje. Abatui prašymas turėti kompiuterį pasirodė keistas, tačiau

kas jis toks, kad atsakytų amerikiečiui, kurį čia atvedė pati Mergelė Marija išgelbėti jų vienuolyno?

Visi kiti šiuolaikinio pasaulio atributai buvo įkurdinti kaime, netoli nuo vienuolynų sienų, tik truputį žemiau. Ten gyveno Mokiniai kartu su savo moterimis. Mokiniai galėjo dalyvauti pamaldose, vykstančiose vienuolyno bažnyčioje, taip pat ateiti į didingą refektoriumą freskomis dekoruotomis sienomis ir tyloje valgyti kartu su abatu ir dar keturiais vienuoliais, tačiau be moterų.

Vidurnaktį, pagal jam įprastą ritualą, Haraldas Gatvordas pertraukė savo maldų vigiliją. Jis buvo patenkintas Mokinių darbu. Sunaikintos penkios Šėtono išperų kompanijos. Apie tris iš jų pranešė pasaulio žiniasklaida, bet į ketvirtą, žuvusią Italijoje įvykusioje autoavarijoje, niekas neatkreipė dėmesio, lygiai kaip ir į penktą, žuvusią sraigtasparnio avarijoje Singapūre. Tačiau jis mānė esant išmintinga sukviesti Mokinius namo ir lukteléti, kol įkarštis atvės.

Šiuo metu kovos lauke buvo likęs tik vienas Mokinys. Jis buvo geras, jis buvo tikrai atsidavęs. Greitai ateis laikas ir jį pašaukti namo ir atiduoti jam atlygį — Larą, malonią mergaitę, laukiančią jo kaime, tokią kantrią, tokią dievotą.

Gautų laiškų aplanke buvo Timono Korto rašytas elektroninis laiškas.

Jei įgyčiau aušros sparnus ir įsikurčiau prie tolimųjų jūros pakraščių, net ten mane vedžios tavo ranka ir tvirtai laikys tavo dešinė.

Haraldas Gatvordas užsimerkė ir paprašė Mergelės Marijos padiktuoti atsakymą.

72

Lukas ir Febė klūpojo ant virtuvės grindų ir susidomėję stebėjo savo jūrų kiaulytes.

Karamelinis buvo su smėlio spalvos ir baltais dryžiais, o Šokoladinė — tamsiai ruda su baltais dryžiais; jie buvo mieli gyvūnėliai žvilgančiais kailiukais, juodomis beplaukėmis ausytėmis, mažomis letenėlėmis ir labai keistai cypavo.

Naomė meiliai žiūrėjo į Luką ir Febę, žaidžiančius su gyvūnėliais ir šeriančius juos morkomis. Vaikai pirmą kartą per visą gyvenimą demonstravo tikrą švelnumą ir meilę, nors ji tuo pat metu ir nerimavo, ar ilgai jiems nepabos.

Penkios savaitės iki Kalėdų. Naomė mėgo Kalėdas, mėgo statyti namie eglutę ir ją puošti, mėgo ruošti kalėdinius valgius, pirkti dovanas ir jas pakuoti. O be to, šiemet Lukas ir Febė buvo jau pakankamai ūgtelėję, kad galėtų suprasti, kas vyksta.

Ji laukė sniego, nes baltos Kalėdos būtų tiesiog nuostabu. Kalėdų išvakarėse pas juos atvyks ir iki Kalėdų antrosios dienos pabus jos motina ir Harietė, o Švedijoje gyvenanti Džono motina žadėjo apsistoti pas juos visai Kalėdų savaitei. Švediškai Kūčių vakarienei, per kurią nuo gėrimų lūžta stalas, atvyks Karsonas su Karolina ir vaikais, taip pat ir Roza, Gordonas bei jų vaikai. Turėtų būti nuostabu — tiesa, daug chaoso, bet nuostabu!

Sėdėdama ji jautė, kaip pamažu ima slūgti po susitikimo su vaikų psichologe, daktare Mikelaidis, viduje kunkuliuojantis pyktis.

Naomė jautėsi sumenkinta šios moters. Automobilyje, pakeliui į namus, Džonas tvirtino, esą ji per daug jautriai sureagavusi, bet Naomė nesutiko. Jai atrodė, kad ji ir Džonas dalyvavo teisme. Taip, tiesa, jie nepapasakojo psichologei apie Detorę, tačiau...

Jos apmąstymą nutraukė Džonas. Jis grįžo iš Žemakalnių, visas sukaitęs, prakaito permerktu šiltu treningu, gerokai pabėgiojęs ristele. Jiems popiet parvykus iš daktarės Mikelaidis, Džonas liko namie, ne-

išvyko į darbą, todėl Naomė tik apsidžiaugė, kad jis nusprendė pabėgioti; pastaruoju metu beprotiškai daug dirbo, todėl mankštindavosi mažiau nei paprastai.

— Labas, Lukai! Labas, Febe! Labas, Karamelini! Labas, Šokoladine! — pasveikino jis uždusęs.

Vaikai jo nepaisė.

— Gerai pabėgiojai? — pasiteiravo žmona.

— Šešios mylios! Puiku! — jis nusišluostė kaktą ir įtraukė oro. Džono veidas net žėravo raudoniu nuo įstangos, plaukai buvo išsidraikę. Naomei patiko tokia jo išvaizda.

— Penkiasdešimt dvi minutės, įskaitant daugiau kaip pusę mylios bėgte stačiu taku aukštyn.

— Neblogai! — tarė ji. — Tau skambino tris kartus: vieną — Karsonas, o du kartus — kiti kolegos... Užrašiau ir padėjau ant tavo stalo.

— Ačiū, — Džonas dirstelėjo į savo laikrodį, paskui nuleido akis į vaikus.

— Kaip laikosi Karamelinis, Febe?

Ilgokai buvo tylu. Galiausiai, nė nepažvelgdamas į jį, Lukas atsakė:

— Kamelis yra mano kelytė. O Febės — *Šokolė*.

— Teisingai. Tėtis susipainiojo. Tai kaip gyvena tavo Karamelinis, Lukai?

Lukas erzino jūrų kiaulytę — prie siūlo galo pririšęs maisto granulę, vis patraukdavo ją taip, kad gyvūnėlis negalėtų pasiekti. Susierzinusi jūrų kiaulytė suspigo — pasigirdo kažkas panašaus į garsą, išgaunamą blizginant stiklą. Lukas nusijuokė ir vėl timptelėjo siūlą.

Džonas priklaupė šalia sūnaus, pastumdamas į šalį ant grindų gulinčią knygą.

— Kartais reikėtų duoti jai atlygį, kitaip kiaulytei atsibos ir ji daugiau nebežais.

Jūrų kiaulytė paėjo į priekį, o Lukas ir vėl patraukė siūlą, visiškai nepaisydamas tėvo patarimo. Paskui ir vėl. Tuo tarpu Febė apvyniojo siūlu kitą granulę ir, sekdama brolio pavyzdžiu, ėmė erzinti *Šokolę*.

Džonas pasijuto esąs pašalinis. Vaikai ir vėl pastatė tą pačią nelemtą sieną, skiriančią juos nuo jo ir Naomės.

— Jiems jau metas į lovytes, mielieji, — priminė Naomė.

Nei Lukas, nei Febė nesureagavo.

— Lukai ir Febe, padėkite gyvūnėliams susiruošti miegui, o paskui patys turėsite eiti į loveles! — paaiškino Naomė.

Febė pasislinko arčiau narvelio, išėmė dubenėlį, paskui nuėjo prie kriauklės, atsistojo ant kėdės ir atsuko čiaupą. Smiliumi patikrino vandens temperatūrą, luktelėjo, kol ims bėgti šaltas, tada prileido dubenėlį vandens jūrų kiaulytėms ir pastatė jį į narvelį.

Nors vos prieš kelias akimirkas buvo supykęs, Džonas stebėjo ją didžiuodamasis. Tai buvo jo dukra, kuri dabar visiškai savarankiškai rūpinosi savo gyvūnėliu!

Lukas pakėlė dėžutę su maistu ir pripylė granulių į plastikinį lovelį. Paskui priklaupė ant kelio, paėmė rieškučiomis Karamelinį ir įkėlė jį į šiaudais išklotą narvelį. Febė, paėmusi sauso maisto granulę, prisiviliojo Šokoladinę, tada pakėlė ją, pabučiavo į snukutį ir švelniai, tartum laikydama neįkainojamą porcelianinę puošmeną, pastatė ant šiaudų narvelyje.

Džonas ir Naomė kartu išmaudė vaikus, paskui jis nuvedė juos į lovas.

— Ar palinkėsi labosnaties Kameliui? — paklausė Lukas.

— Žinoma.

— Ar palinkėsi labosnaties Šokolei? — pasiteiravo Febė.

— Be abejo, širdele.

Džonas išėjo iš vaikų kambario ir švytėdamas džiaugsmu uždarė duris. Vaikai paprašė, kad jis kažką padarytų! Ei, bet juk tai pažanga!

Jis nuliuoksėjo laiptais žemyn, įėjo į virtuvę ir priklaupė priešais narvelį, kuriame gulėjo susirangę abu gyvūnėliai.

— Lukas ir Febė prašė palinkėti jums labos nakties!

Virtuvėje kvepėjo gaminamu maistu. Naomė stovėjo palinkusi virš „Agos“ ir maišė keptuvėje maistą. Ji suglumusi pažvelgė į vyrą.

— Aš išalkęs, — pasakė Džonas. — Ko gi mes čia turime?

— Šiandien bus patiektas ypatingas patiekalas: keptuvėje kepta jūrų kiaulytė ant grikių paplotėlio su vaikų psichologės užkrūčio liaukomis, — atsakė Naomė. — Ketinau pavaišinti jos smegenėlių guliašu, tačiau jų buvo tiek nedaug, kad teko atsisakyti šio sumanymo.

Džonas apsikabino žmoną.

— Nebūk jai tokia žiauri — ji bent jau duos jiems šansą sugrįžti į darželį.

— Ji elgėsi kaip kalė, — atsakė Naomė.

— Įsivaizduok save jos vietoje.

Naomė pervėrė Džoną žvilgsniu.

— Tikrai?

— Mes juk šį bei tą nuo jos nuslėpėme.

— Džonai, ji juk kaltino tave ir mane, tvirtindama, kad mes patys esame kalti dėl tokio vaikų elgesio. Ji apie tai daug nekalbėjo, tik leido suprasti, kad visos problemos, susijusios su Luku ir Febe, kyla todėl, kad mes esame niekam netikę tėvai. Tai netiesa, ir tu pats tai gerai žinai.

— Jie elgiasi geriau. Jie ir kalba truputį daugiau. Gal mums reikalingas visai ne psichologas, gal mums tereikia tik daugiau laiko. Tu pažvelk į juos... pati matei, kaip jie žaidė su jūrų kiaulytėmis... kaip jie myli jas. Argi ne tiesa?

— Malonu tai matyti. Būtų lygiai taip pat malonu, jeigu ir *mums* parodytų tiek švelnumo. Žinau, paaugę jie tapo truputį geresni. Kaip apmaudu, kad nesišypso dažniau — jų šypsenos tokios mielos.

73

Mokinys naktį praleido jaunimo nakvynės namuose, Boverio gatvėje, laikydamasis atokiai nuo kitų, todėl jo išvykimas geliančiai šaltą rytą buvo toks pat nepastebėtas kaip ir atvykimas. Praeis kelios savaitės, ir jis išnyks iš visų čia esančių atminties.

Kukliai papusryčiavęs žmonių pilnoje kavinėje, jis metro nusigavo į Vest Vilidžą ir įsimaišė į žmonių sūkurį gatvėje, kurioje net nosis rietėsi nuo šimtų skirtingų kvapų, o tūkstančiai įvairiausių garsų smarkiai disonavo. Pradėjo snigti. Pamažu besileidžiantys skaisčiai balti dribsniai, vos tik pasiekę žemę, virto purvinai pilka pliurza.

Jis užtruko vos porą minučių, kol rado antrą pagal jo turimą sąrašą interneto kavinę, deja, visi kompiuteriai buvo užimti, todėl jam teko atsisėsti į eilę. Jį ėmė kalbinti jauna moteris nevalyvais drabužiais. Jos vardas Elenė, pasakojo ji, tačiau draugai ją vadiną Ele. Jai pasiteiravus, kur jis gyvena, atsakė, kad atvyko iš Naujojo Džersio. Nesiliaudama toliau įkyriai klausinėti moteris pasidomėjo, ką jis dirba. Jis atsakė dirbąs Viešpačiui.

Ji ir toliau kalbino, žvelgdama tokiu žvilgsniu, kuris vertė jį pasijusti nepatogiai, vis labiau artindamasi ir siųsdama atitinkamus signalus. Gundydama jį. Šėtono siųstoji. Tai buvo aišku, kaip visuomet tokiais atvejais: siųsta tam, kad sunaikintų jo meilę Larai.

Artimiausias kompiuteris atsilaisvino ir jis pasitraukė nuo moters, sukalbėdamas padėkos maldą Viešpačiui. Atsisėdęs prie kompiuterio, Joelis Timotiejus įrašė vartotojo vardą, surinko slaptažodį ir prisijungė prie „Hotmail“ paskyros.

Čia jo laukė vienas naujas elektroninis laiškas.

Viešpats jį saugos ir stiprins, padarys laimingą užjūrio žemėje ir nepaliks priešų rankose.*

* Ps 42,2, tik Biblijoje nėra „užjūrio“.

Mokinys ištrynė elektroninį laišką, atsijungė nuo paskyros ir išėjo iš kavinės. Jis šypsojosi. Skubiai ėjo atgal į metro stotelę, nepaisydamas nei kvapų, kuriuos įkvepia, nei garsų, nes galvoje dabar sukosi daug svarbesnės mintys. Kelionės planai. Jis dar niekada nebuvo išvykęs už Jungtinių Valstijų ribų.

Ir štai, jis išvyksta į Angliją.

74

Kalėdų dekoracijos dar nebuvo nukabintos. Ant vienos iš sienų kabėjo vaikų tapytas politiškai korektiškas Trijų išminčių plakatas, vaizduojantis juos kaip skirtingų etninių grupių atstovus. Šeila Mikelaidis, laikydamasi atstumo, stebėjo, kaip Naomė padeda Lukui ir Febei nusirengti paltus, pakabina juos ant gembės ir išeina.

Psichologė tuojau pat atkreipė dėmesį, kad dvynius tartum kažkas pakeitė. Galėjai pamanyti, kad motinos išvykimas jiems suteikė energijos. Lukas, o įkandin jo Febė, nuėjo į didįjį žaidimų kambarį. Šeila prisiartino prie tarpdurio, kad galėtų stebėti, ir jau tą pačią akimirką išsigando to, ką išvydo.

Kambaryje žaidė apie tuzinas vaikų, daugiausia mažomis grupelėmis, su jais buvo prižiūrėtoja, ketvirtą dešimtį pradėjusi moteris, apsirengusi džinsais ir egzotišku vilnoniu megztiniu. Vos tik pasirodė Lukas su Febe, iškart liovėsi bet kokia veikla, visi tarytum pagal komandą nuščiuvo. Nė vienas iš vaikų neužmezgė akių kontakto su dvynukais, tačiau susidarė įspūdis, kad jie visi pastarųjų vengia, nors niekas iš savo vietos nepajudėjo. Vaizdas priminė sustingusį gyvąjį paveikslą.

Psichologė stebeilijo į prižiūrėtoją, kuri akivaizdžiai nepatikliomis akimis sekė Luką ir Febę.

Lukas nuėjo tiesiai prie stalo, kur vos prieš kelias akimirkas du berniukai tampė nedidelį ant žirgo sėdintį riterį, ir, neištaręs nė žodžio, ištraukė jiems iš rankų žaislą; nė vienas iš žaidusiųjų į jį nepažvelgė. Lukas paniekinamai nužvelgė žaislą ir sviedė jį atgal ant stalo. Febė, priklaupusi ant grindų, įdėmiai žiūrėjo į lėles. Tuo tarpu dvi mažylės, Mikelaidis aiškiai matė, taip ir liko sustingusios, tik drebėjo.

Paskui Lukas nuėjo prie stalo, kur keturi vaikai žaidė lego kaladėlėmis. Jo rankos judėjo taip greitai, kad psichologė nesuspėjo akimis sekti judesių. Matė tik neaiškius mostus, spalvotas kaladėles, įdėmų prižiūrėtojos žvilgsnį ir kitus vaikus, it sustingusius, su baime akyse. Netrukus Lukas pasitraukė į šalį.

Psichologė nevalingai kilstelėjo ranką ir delnu užspaudė sau lūpas. Ji negalėjo patikėti tuo, ką išvydo. Lego kaladėlių bokštas, kuris ką tik, mažiau nei prieš minutę, buvo neišbaigtas ir aiškiai pakrypęs į šoną, dabar atrodė tobulas, keliais coliais aukštesnis, o visos kaladėlės perstatytos taip, kad kiekvienoje pusėje jos buvo vienodos spalvos, taigi statinys atrodė nelyginant vertikalus Rubiko kubas tobulai nuožulniu stogu.

Netrukus ji turėjo pasitraukti į šalį, nes Lukas ir Febė išžygiavo atgal į koridorių. Tarsi gyviai, bundantys iš žiemos miego, vaikai vienas po kito atsisuko į duris, lyg norėdami įsitikinti, ar jie tikrai išėjo.

Šeila Mikelaidis pajuto ant sprando pasišiaušiant plaukus.

Ji stebėjo, kaip Lukas su Febe prisiartina prie kompiuteriu žaidžiančio berniuko. Jie priėjo prie jo ir atsistojo iš abiejų pusių, paskui abu pažvelgė į berniuką ir kažką pasakė.

Berniukas akimirksniu stryktelėjo nuo kėdės ir drebėdamas nubėgo prieškambariu; jis rėkė taip garsiai, kad atrodė, jog jam iššoks akys. Iš virtuvės išėjo Patė Barli. Ji sunerimusi pažvelgė į psichologę ir apsikabino berniuką.

— Kas atsitiko, Matjau? Kas gi tau?

Berniukas įsikniaubė jai į rankas, tartum prašydamas apginti, ir nesiliovė rėkęs it išgąsdintas gyvūnėlis.

Mažylis savo baime užkrėtė ir psichologę, kurios oda dabar priminė žąsies. Ji įdėmiai klausėsi, bandydama nugirsti, ką berniukas sako, tačiau jis tik vapaliojo. Tuo pat metu stebėjo ir Luką su Febe, kurie dabar buvo įnikę į rekvizuotą kompiuterį.

Ką gi tokio jie pasakė šiam berniukui?

Po kelių minučių Patei Barli pavyko išsivaduoti ir ji, prisijungusi prie koridoriuje stoviniuojančios psichologės, akimis davė ženklą paėjėti toliau nuo dvynukų.

— Ką sako mažasis Matjus? — psichologė kreipėsi į mokytoją. — Ką tokio jam pasakė Lukas ir Febė, dėl ko jis taip sutriko?

— Nežinau... visada būna tas pat... Kitus vaikus jie irgi taip pat sutrikdo. Manau, svarbiausia yra ne tai, ką jis pasako, bet kaip jie tai padaro. Be to, jie *atrodo* gerokai vyresni.

— Esu mačiusi daugybę vaikų, turinčių ganėtinai rimtų elgesio sutrikimų, — vis dar tyliai kalbėjo Šeila Mikelaidis. — Žiaurių vaikų, nekontroliuojamų vaikų, savyje visiškai užsisklendusių vaikų... bet dar niekada neteko matyti ko nors panašaus... panašaus į tai, ką išvydau per keletą pastarųjų minučių.

— Ir aš nesu nieko panašaus mačiusi, — atsakė Patė Barli. — Nors, patikėkite manimi, gyvenime yra tekę susidurti su vienu kitu siaubą keliančiu vaiku.

— Ar jie kada nors yra fiziškai smurtavę? Gal kuris nors iš jų yra fiziškai nuskriaudęs kitą vaiką?

— Ne, to nė viena nepastebėjome. Tai susiję su psichika; jie linkę manipuliuoti. Jei mėginu pasikalbėti su jais pačiais, jie arba išvis nekalba, arba kažką nesuprantamai svaičioja.

— Aš jums labai dėkinga, kad leidote man atvykti pas jus ir stebėti šiuos vaikus.

— Turbūt jau supratote, kodėl buvau priversta uždrausti jiems lankyti mūsų vaikų darželį?

— Taip.

Kurį laiką jos abi dar stebėjo Luką ir Febę. Iš šalies jie niekuo neišsiskyrė iš kitų normalių, laimingų, kartu žaidžiančių vaikų.

Paskui Patė Barli pareiškė:

— Tik vienas Dievas žino, kokie jie bus, kai paaugs.

75

Naomės dienoraštis

Sniegas! Keturi coliai, balta, kiek tik akys užmato! Puiki Naujųjų pradžia! Džonas nupirko rogutes. Nusivežėme L. ir F. į Pietų Žemakalnius. L. patiko, o F. nepatenkinta niurzgėjo. Kaip jai gali nepatikti sniegas? Ar įmanoma, kad vaikas nemėgtų sniego?

Kitą savaitę jie pradės lankyti naują vaikų darželį, skirtą turintiems specialių poreikių. Jį pasiūlė Šeila Mikelaidis (ši moteris labiau panaši į sadistę nei į psichologę!).

Tamsiausiomis akimirkomis, nerimaudama dėl to, ką mes padarėme, arba, teisingiau sakant, dėl to, ką padarė Detorė, aš bent jau sugebu save įtikinti, kad žmonės nėra nei didingi, nei ypatingi. Ar kalbos apie tai, koks brangus ir šventas gyvenimas, nėra tik tušti plepalai? Galbūt mes, kurie gyvename Pirmajame pasaulyje, — šiaip ar taip, sudarome tik tam tikrą žmonijos dalį, — galime taip teigti. Tačiau kaip ten Detorė pasakė? Mažiau nei 20 procentų pasaulio gyventojų moka skaityti arba rašyti? Nežinau, ar gyvenimas man atrodytų nuostabus, jei kiauras dienas braidyčiau ryžių laukuose, o naktimis šalia manęs lūšnelėje gulėtų devyni vaikai? Nemanau, kad tai vadinčiau gyvenimu, jau veikiau egzistavimu.

Greitai jiems sueis treji. Kuo juos pradžiuginti? Svarstome, ar reikėtų surengti gimtadienio vaišes ir pakviesti į svečius vietos vaikus. Neįsivaizduoju, kiek mamų galėtų atvežti savo mažylius — būtų nesmagu. Tuo labiau jei Lukas ir Febė su jais nebendrautų.

76

Lukas, nepaprastai susikaupęs, sėdėjo svetainėje ant grindų, su „PlayStation“ valdymo svirtimi rankoje. Šalia jo priklaupusi Febė, lygiai taip pat susikaupusi, atidžiai sekė, kas vyksta televizoriaus ekrane, ir be perstojo komandavo savo broliui.

Ilgu apdaru su gobtuvu vilkintis žmogus lipo nesibaigiančiais gotiško stiliaus laiptais; ąžuolinės durys tai atsiverdavo, tai užsiverdavo, trumpam leisdamos pamatyti už jų besislepiančius keistus padarus — vieni jų buvo baisūs, kiti gražūs, o dar kiti — keisti ir paslaptingi. Kartais Lukas, griežtai įsakius Febei, paspausdavo mygtuką, ir žmogus staiga pasilenkdavo. Kitais atvejais jis staigiai apsisukdavo šimto aštuoniasdešimties laipsnių kampu.

Gal tai tik ji įsivaizdavo, pagalvojo Naomė, tačiau daktarė Šeila Mikelaidis atrodė akivaizdžiai palankiau nusiteikusi jų atžvilgiu. Psichologė kukliai stovėjo kambario gale ir stebėjo vaikus, nepratardama nė žodžio, kartkarčiais kažką pasižymėdavo savo mažame bloknote. Prieš tai ji dvi dienas praleido vaikų su specialiais poreikiais darželyje, taip pat stebėdama Luką ir Febę, o šiandien visą dieną, stengdamasi neatkreipti į save dėmesio, sekė juos jų namuose.

Tačiau šįkart, jautė Naomės širdis, jie pagaliau išgirs tikslų savo vaikų įvertinimą ir, reikia tikėtis, kokį nors konkretų patarimą, kaip su jais apsieiti.

Psichologė stovėjo prie vonios kambario durų ir žiūrėjo, kaip Naomė su Džonu maudo ir šluosto savo dvynukus. Regis, Lukas ir Febė į jos buvimą reagavo taip pat, kaip į daugelį dalykų: nekreipė dėmesio. Vaikai jos tarsi nematė.

Nusileidę žemyn jie susėdo prie stalo virtuvėje. Šeila Mikelaidis pasidėjo priešais save bloknotą; ji akivaizdžiai jautėsi nejaukiai. Išsimaišė kavą, paskui paėmė Naomės pasiūlytą imbierinį sausainį. Po valandėlės tarė:

— Daktare Klesonai, ponia Kleson, prisipažįstu, kad esu nepa-

prastai susirūpinusi dėl Luko ir Febės. Manau, jūs galėtumėte šiek tiek ištaisyti savo, kaip tėvų, elgesį, tačiau iš to, ką mačiau stebėdama jus, galiu daryti išvadą, jog problemos šaknys glūdi kitur.

— O ką būtent galėtume ištaisyti? — nusiteikusi prieštarauti paklausė Naomė.

— Ką turite omenyje, kalbėdama apie šaknis? — paantrino Džonas.

— Ką gi, paaiškinsiu, — tarė ji, dėdama sausainį į lėkštutę ir svajingai žiūrėdama į garą, kylantį iš kavos puodelio. — Man reikia truputį laiko apsvarstyti tam, ką mačiau, be to, norėčiau pasikalbėti su vienu kitu iš savo kolegų. Tačiau jau dabar galiu pasidalyti vienu iš pastebėjimų: jūs nesulaukiate iš savo vaikų tiek meilės ir švelnumo, kiek paprastai būtų galima tikėtis. Yra pastebėta, kad dvyniams ilgiau nei kitiems vaikams užtenka vienas kito, tačiau Lukui ir Febei jau beveik treji.

Žiūrėdama tiesiai jiems į akis, psichologė akimirką padvejojusi pridūrė:

— Jie atrodo bejausmiai ir labai užsidarę, o tai paprastai byloja apie tėvų elgesio klaidas...

— Klaidas? — įsiterpė Naomė. — Ką norite tuo pasakyti?

— Tai, kad prieš vaikus galbūt naudojamas smurtas, — atsakė Šeila Mikelaidis.

Naomė prasižiojo, nusiteikusi pratrūkti pykčiu, bet Džonas suspaudė jai ranką:

— Mieloji, nusiramink!

— Aš jokiu būdu neteigiu, kad taip ir yra, nes nė karto nemačiau, kad jūs su jais blogai elgtumėtės. Manau, esate labai mylintys ir labai rūpestingi tėvai.

Kol ji, kažko ieškodama, vartė užrašus, buvo nejaukiai tylu.

— Ką jūs turėjote omenyje, teigdama, kad mes galėtume *šiek tiek ištaisyti savo, kaip tėvų, elgesį*? — vėl paklausė Naomė.

— Na, prisiminkime, pavyzdžiui, tą pirmą rytą, kai atvykau pas jus, prieš jūsų vaikams iškeliaujant į darželį. Jūs išėjote iš virtuvės ir

palikote mane vieną su jais. Jie manęs, tikrų tikriausios pašalietės, nebijojo, visiškai nebijojo. Vaikai, kurių ryšys su tėvais tvirtas, pašalinių žmonių prisibijo labiau nei tie, kurių ryšys silpnas.

— Bet mes nuo pat jų gimimo stengiamės stiprinti šį tarpusavio ryšį! — nustebo Naomė.

Psichologė linktelėjo, o jos veidas vis labiau niaukėsi.

— Galbūt šiuo klausimu galėčiau jums šiek tiek padėti. Tačiau aš matau daug svarbesnių problemų, kurių priežastis, manau, nėra mano minėtasis tarpusavio ryšys.

Naomė atidžiai stebėjo psichologę, kurios kūno kalba jai kėlė susirūpinimą. Tąsyk, kai jie pirmą kartą susitiko su šia moterimi, ji atrodė nepaprastai pasitikinti savimi, netgi arogantiška, o dabar buvo matyti, kad ji nervinasi — sukinėjo rankose sausainį, žaidė pirštais, raukėsi, o veidas, nelyginant priešinantis kažkokioms dvasioms, kas kelios minutės vis įsitempdavo.

— Teko stebėti Luko ir Febės elgesį tiek atskirai, tiek kartu. Mačiau, kaip jie sprendžia galvosūkius, ir stengdamasi atsižvelgti į verbalinio bendravimo stoką mėginau įvertinti jų atminties gebėjimus ir protavimą. Galiu daryti išvadą, kad savo intelektu ir įgūdžiais Lukas su Febe gerokai pranoksta kitus savo amžiaus vaikus. Atrodo, kad jie kartais atlieka bandymus su viskuo, kas tik yra šalia jų. Dažniausiai būna visiškai užsisklendę savyje, o likusį laiką bando įrodyti savo viršenybę prieš visus, su kuriais tik susitinka: prieš kitus vaikus darželyje, prieš jus, o neturėdami jokio poreikio įrodyti savo pranašumą prieš jūrų kiaulytes, jie erzina jas, norėdami įsitikinti, kur yra tokio elgesio ribos; susidaro įspūdis, kad vaikai tiria, kiek kas gali atlaikyti ir ištverti. Man buvo labai sunku analizuoti jų mąstyseną, nes jie reaguoja į visiškai kitokius nei įprasta signalus, o ir bendrauja taip pat visiškai kitaip. Tai neatitinka jokių man žinomų kategorijų.

— Jūs kalbate apie keistą mūsų vaikų kalbą? — pasiteiravo Džonas.

— Taip, tai susiję ir su kalba. Buvau skeptiškai nusiteikusi, kai jūs pirmą kartą papasakojote apie ją, bet dabar jau imu tikėti.

— Kuo jūs visa tai paaiškintumėte? — pasidomėjo Džonas.

— Atsižvelgiant į tai, kad Lukas ir Febė yra apsiriboję vienas kitu ir retai bendrauja su jumis, ką jau kalbėti apie kitus vaikus, ir į jų unikalius gebėjimus, galima teigti, kad tai simptomiška autizmui. Anksčiau tokią prielaidą buvau atmetusi, tačiau dabar norėčiau ją patikrinti. Siūlyčiau atlikti smegenų skenografiją.

— Autizmas? — išsigandusi tarė Naomė. — Jūs rimtai manote, kad jie gali sirgti autizmu?

— Apgailestauju, tačiau, mano nuomone, tai yra viena iš galimybių. Akivaizdžiai esti tam tikrų panašumų, todėl turėtume nustatyti diagnozę.

Naomė pažvelgė į Džoną. Jis suspaudė jai ranką.

Tuo tarpu psichologė tęsė:

— Smegenyse yra visiškai paprasta percepcinė sistema, kuri atpažįsta socialinio elgesio modelius ir į juos reaguoja. Vienas iš testų, kuriuos atlikau, rodo, kad Lukas ir Febė šio gebėjimo neturi arba jis suprogramuotas visiškai kitaip.

— O gal galėtumėte konkrečiau paaiškinti? — paprašė Džonas.

— Nesu tikra, ar jūsų vaikai geba suvokti kai kuriuos visuomenėje įprasto, *normalaus* elgesio aspektus.

Džonas dar stipriau spustelėjo Naomei ranką ir pažvelgė į psichologę.

— O kas toliau?

— Man reikia šiek tiek laiko viskam apgalvoti, — atsakė ji. — Viena iš galimybių būtų jums abiem padaryti pertrauką ir išleisti Luką su Febe į psichiatrijos centrą stebėjimui.

— Apie tai negali būti nė kalbos! — pareiškė Naomė, atsigręždama į Džoną ir laukdama, kad jis pritartų. Akimirką atrodė, jog jis abejoja, bet netrukus pritariamai linktelėjo.

— Tai siūlydama aš nė kiek neignoruoju jūsų kaip tėvų, — toliau kalbėjo psichologė. — Jeigu jūsų vaikai, kaip aš tikiuosi, yra nepaprastai gabūs, o jų gabumai nepakankamai lavinami, tai buvimas kartu su

kitais talentingais vaikais jiems išeitų tik į naudą. Galėčiau rekomenduoti labai gerą įstaigą...

— Atsiprašau, — pertraukė ją Naomė. — Tai neįmanoma. Šis klausimas nesvarstytinas. Mes esame jų tėvai, todėl nesvarbu, kokios sudėtingos būtų jų problemos, mes ir padėsime jas įveikti, kad ir kiek tai iš mūsų pareikalautų.

— Ką gi, tuo atveju siūlyčiau alternatyvą: pakeisti jų užsiėmimus namie. Gal būtų ne pro šalį pakeisti jiems įprastą veiklą nauja.

— Pavyzdžiui? — susidomėjo Džonas.

— Duoti žaislų, kuriais paprastai žaidžia vyresnio amžiaus vaikai, pasiūlyti atitinkamų žaidimų. Manau, galėtumėte nupirkti kompiuterį, Lukas ir Febė negali jiems atsispirti, todėl ir užgrobė tą, kuris yra vaikų darželyje.

— Šeila, — vėl kreipėsi Džonas, — prašau, atsakykite man nuoširdžiai: kaip jūs elgtumėtės mūsų vietoje, jeigu jie būtų jūsų vaikai?

— Man reikia pagalvoti, — atsakė ji. — Man reikia apie tai pasikalbėti su kai kuriais kolegomis, žinoma, konfidencialiai. Norėčiau atlikti vieną kitą tyrimą. Norėčiau duoti jums kokį nors stebuklingą patarimą, deja, negaliu, nes nieko panašaus nėra. Jūsų laukia nelengvas gyvenimas.

77

Buvo matyti, kaip atsidaro priekinės namo durys. Mokinys uždėjo pirštą ant laikmačio sustabdymo mygtuko: 7.32 vakaro. Tamsu. Kažkas išėjo iš namo, rankoje laikydamas didelį skėtį. Stebėdamas pro savo naktinius žiūronus jis matė, kad tai bedievis vyras. Netrukus, davikliams užfiksavus bedievio judesius, įsijungė kiemo apšvietimas.

Dabar!

Mokinys paspaudė mygtuką. Jis stovėjo atokiau nuo šviesos, tamsoje, merkiant lietui, apsiavęs tuos pačius pamuštus batus, kuriais klampojo apsnigtais Ročesterio ir Niujorko šaligatviais. Buvo apsitūlojęs keliais šiltų drabužių sluoksniais, tvirtai iki pat akių užsismaukęs juodą beisbolo kepuraitę, nors šiek tiek apsaugančią veidą nuo atšiauraus vėjo ir aštraus it adatų dūriai lietaus.

Tai buvo be paliovos pliaupiantis lietus, kurį debesys vėl susiurbdavo atgal ir vėl išlydavo žemėn. Jis buvo siurbiamas iš žemės kloakos, išlyjamas ir vėl siurbiamas, todėl jo nebuvo galima išvengti, nesvarbu, kur tu gyventum; ant tavęs krito sniegas iš tų pačių žemės nuotėkų, tave merkė lietus, susiformavęs iš tų pačių nuotėkų, ir niekur negalėjai nuo jų pasislėpti, niekur ir toliau nepasislėpsi, kol neišvalysi visos kloakos, kol neišvaduosi miestų, slėnių ir lygumų nuo paskutinio sutepto atomo.

Jis patikrino, ar sukasi laikmačio sekundžių rodyklė, paskui vėl pažiūrėjo pro naktinius žiūronus; žibintų šviesoje vaizdas buvo ryškiai raudonas. Bedievis palydėjo vidutinio amžiaus moterį vėjyje besiplaikstančiu apsiaustu prie mažo japoniško automobilio, palaikė atidarytas dureles, paskui, jai įsėdus į vidų, jas uždarė ir nuskubėjo atgal į prienamį. Mokinys šįkart išvydo ir bedievę, ji stovėjo toliau, tarpduryje. Automobiliui nuvažiuojant, abu pamojavo. Nėra jokio šuns; ką gi, viena problema mažiau.

Svarstydamas, kas galėtų būti toji moteris, Mokinys stebėjo, kaip ilgu sodybos keliuku važiuojančio automobilio žibintų šviesos slenka gyvatvore ir išnyksta naktyje, kitoje kloakos dalyje. Tada pakėlė žiūronus ir per smarkaus lietaus šydą pabandė įžiūrėti namą. Bedieviai uždarė duris.

Nuleidęs žiūronus jis pridėjo pirštą ant laikmačio mygtuko ir ėmė laukti. Regis, praėjo visa amžinybė, kol užgeso kiemo žibintai.

Akimirksniu spustelėjo mygtuką ir pažvelgė į laikrodį. Žibintai buvo nustatyti taip, kad šviestų tris minutes.

Mokinys leidosi per lauką. Iki ryto lietus nuplaus visus pėdsakus. Antro aukšto lange pasirodė šviesa, tai pastebėjęs jis pakėlė prie akių žiūronus ir išjungė infraraudonųjų spindulių įrangą. Bedievis sėdėjo prie stalo, priešais kompiuterį; įjungė stalinę lempą, paskui kažką kilstelėjo, — tai buvo taurė ilga kojele, — prie lūpų ir išgėrė.

Būk kantrus ir lauk Viešpaties, neapmaudauk dėl to, kuriam viskas sekasi, dėl žmogaus, puoselėjančio piktus kėslus. Susilaikyk nuo įniršio, atsisakyk pykčio, neapmaudauk, nes tai tik į pikta veda. Nedorėliai bus pakirsti, o tie, kurie laukia Viešpaties, paveldės žemę. 37 psalmė.

Mokinys buvo apsistojęs mažame, vėjo traukiamame seno pajūrio viešbučio kambarėlyje, kurortiniame mieste Braitone ir Hove. Jo kambario langai išėjo į vėjo košiamą pasivaikščiojimų taką, surūdijusią ir sugriuvusią prieplauką, taip pat į jūrą, tamsią, nerimstančią, kaip ir jo širdis per pastarąsias tris dienas, kurias praleido čionai.

Tai būtų labai lengva, reikėtų tik išlaukti, kol name užges šviesos, žengti žingsnį pirmyn, atlikti pareigą ir pasitraukti, persikelti kartu su išsinuomotu automobiliu šiąnakt keltu per Lamanšą. O jau rytoj vakare jis ramiai ilsėtųsi Laros glėbyje, Viešpaties prieglobstyje.

O vis dėlto ne. Jo, kaip ir Jobo, kantrybei buvo skirtas dar vienas išmėginimas. Elektroniniame laiške, kurį atsiuntė jo Mokytojas Haraldas Gatvordas, buvo liepta dar truputį palūkėti, kruopščiau pasirengti, išlaukti tinkamos progos. Kol kas, perspėjo Dievas, buvo pavojinga.

Mokysiu tave ir rodysiu tau kelią, kuriuo turi eiti; patarsiu tau, lydėdamas tave akimis. 32 psalmė.

Mokinys vėl nuleido žiūronus. Įsiklausė į nakties garsus — į žiemos žolėje šnarantį vėją, į vartų girgždesį ir traukinio bildesį tolumoje, — jautė kaip veidą pliekia lietus, nuo drėgmės stingsta kaulai, tačiau jo širdyje liepsnojo karšta ugnis. Juk šiame mažame namelyje, už šių sienų, buvo daktaras Klesonas su savo žmona ir jų išperomis.

Įvykdęs įsakymą, jis ilsėsis Laros glėbyje ir Viešpaties prieglobstyje dar anksčiau, nei kas nors atras jų lavonus.

78

Nuo: Kalė Almtorpas, Švedijos ambasada,
Kvala Lumpūras, Malaizija.
Kam: Džonas Klesonas, bklaeson@morleypark.org
Tema: Mokiniai

Džonai,
tikiuosi, kad skaitydamas šį mano elektroninį laišką esi sveikas ir sėkmingai grumiesi su bjauriu Britanijos klimatu! Gyvenu čia, Malaizijoje, visai gerai, tik reikėjo laiko prisitaikyti prie karščio. Labai įdomu, kaip tau sekasi. Kaip Naomė? Kaip Lukas ir Febė?

Turiu ganėtinai gerų žinių. Mano pažįstamas FTB darbuotojas pasakojo (visiškai konfidencialiai!), kad jie, ieškodami vadinamųjų Trečiojo tūkstantmečio mokinių, šį bei tą aptiko. Nors tai dar tik pati pradžia, tačiau (prašau, tik niekam nepasakok) yra pagrindo manyti, kad turime reikalą su religine sekta, įsikūrusia tolimoje Europos dalyje. Gali būti, kad šiuos žmones finansuoja vienos iš turtingiausių Amerikoje šeimų atstovas, paveldėjęs turtą iš savo tėvo, tačiau, kiek suprantu, įkalčiai šioje stadijoje yra labai trapūs.

Kai tik sužinosiu ką nors nauja, parašysiu. Tuo tarpu būtų malonu išgirsti ką nors iš tavęs. Baisu, kaip greitai lekia laikas. Kiek metų praėjo po mūsų pastarojo susitikimo?

Hälsningar!

Kalė

Džonas sugniaužė kumštį ir iškėlė jį į viršų.

— Jėėėė!

Nutraukęs nuo smeigtuko paskutinę alyvuogę, sukramtė ją ir išmaukė martinio likučius.

Lietus barbeno į langą tiesiai priešais jo stalą. Vakaras buvo iš

tiesų bjaurus, o vėjas, regis, vėl stiprėjo. Tačiau jis perskaitė puikią žinią! Neilgai liko laukti, kada nutvers tuos šunsnukius! O tada jie bus saugūs. Pagaliau.

Džonui reikėjo kažko, kas galėtų pradžiuginti po niūrių daktarės Mikelaidis, išvykusios prieš maždaug pusvalandį, ištarmių.

Jis palenkė kokteilio taurę ir susikratė į gerklę paskutinius gėrimo lašus. Ir tą akimirką tikrovė užgriuvo jį visu svoriu. O, Jėzau, ką, velniai rautų, jiems toliau daryti?

Laukti. Laukti, kol sugrįš psichologė, nieko kito daugiau nebeliko.

Norėdamas pradžiuginti Naomę, Džonas nuėjo tiesiai į virtuvę ir persakė gerąją naujieną nuo Kalės Almtorpo. Truputį padailindamas bičiulio žodžius, Džonas Naomei papasakojo, esą FTB po kelių dienų suims kaltininkus. Bus susemta visa nelaboji religinė sekta.

Dar kelios dienos, ir jiems nebereikės nerimauti!

Tačiau Naomė buvo ne tik išgėrusi didžiulę taurę martinio, bet ir visiškai blaivi. Ji neužsikrėtė savo vyro džiaugsmu, nei alkoholio įkvėptu optimizmu.

Ji jam atsakė, kad gyvenimas yra sumautas.

79

Šeila Mikelaidis nuskubėjo į savo namą Braitono centre, statytą dar karalienės Viktorijos laikais; jos mažytis skėtis buvo bejėgis prieš tokią audrą, todėl į koridorių įpuolė kiaurai permirkusi. Nusimetusi džinsus ir megztinį, pirmiausia pasidarė sau kavos, išsiėmė iš šaldytuvo „Marks&Spencer" makaronų su tunais, paskui nusinešė padėklą į savo mažą darbo kambarėlį ir, įsitaisiusi prie stalo, įjungė kompiuterį.

Intensyviai mąstydama ir jausdama, kaip nerimas gniaužia širdį, ji smeigė šakutę į pastą. *Visą dieną be maisto, būtinai reikia kažko užvalgyti!* Kramtė lėtai, kiekvienas kąsnis, kaip ir rijimas, reikalavo pastangų, nes gerklė buvo įtempta ir sausa. Langą krebždino lietus, ji tamsoje tik vos ne vos galėjo įžiūrėti kaimynų namo kontūrus anapus užpakalinio kiemo.

Paskui staiga atsistojo, palinko į priekį ir išvyniojo ant kabliuko susuktą virvelę, nuleisdama žaliuzes.

Moteris drebėjo. Drebėjo iš neapibūdinamos baimės. Ji visada gebėdavo susivaldyti. O dabar, pirmą kartą per visą laiką, nebejautė pagrindo po kojomis. Lukui ir Febei Klesonams buvo būdingas tam tikras simptomų kompleksas, su kuriuo jai niekada anksčiau neteko susidurti, ir tai vis labiau gąsdino.

Ji ėmė spausdinti.

Luko ir Febės Klesonų stebėjimai. Trečia diena. Jie nepanašūs į jokius man žinomus žmones. Jie taip puikiai manipuliuoja kitais ir taip giliai pasineria į apmąstymus, kad kyla įtarimas, jog jiems visiškai svetimi žmogiškai egzistencijai būdingi apribojimai. Akivaizdūs sociopatinio elgesio požymiai, bet už viso to yra kažkas daugiau...

Šeila Mikelaidis liovėsi spausdinti ir valandėlę susimąstė. Reikėjo apie tai pasikalbėti su kitais psichologais, tačiau su kuo?

Tarp stalo ir sienos nedidelę erdvę užimanti monstera atrodė gan

graudžiai ir prašėsi palaistoma. Psichologė nusileido laiptais žemyn, prileido skardinę vandens ir, grįžusi atgal, išpylė jį visą ant perdžiūvusios žemės, o pati vis mąstė, mąstė.

Mąstė.

Netrukus vėl ėmė spausdinti.

Autizmas? O kaip paaiškinti kalbą, kuria jie kalbasi tarpusavyje?

Kaip?

Ji nenoriai vėl pakabino šakute kąsnį makaronų, įsidėjo į burną, ėmė kramtyti, toliau mąstydama. Mąstydama... Betgi kur nors tikrai turėtų būti ligos istorija, kur nors dokumentuose, knygose, nejaugi ne?

Ji priklausė virtualiai psichologų bendruomenei, kuri kas savaitę dalijosi naujausia informacija, susijusia su ligų istorijomis, gydymo metodika, vaistais, aptardavo ir bendro pobūdžio klausimus. Tai buvo puiki grupė, ją sudarė psichologai iš daugiau kaip trisdešimties šalių, ir anksčiau Šeila visuomet gaudavo išsamius atsakymus į visus rūpimus klausimus.

Taigi ji parašė elektroninį laišką, apibendrindama apie Luką ir Febę surinktą informaciją ir pasiteiravo, galbūt kam nors teko susidurti su panašiu atveju.

Kad ir kaip būtų keista, ryte jos laukė dešimt elektroninių laiškų su atsakymais iš skirtingų psichologų. Penki iš jų gyveno Jungtinėse Valstijose, po vieną Jungtiniuose Arabų Emyratuose, Brazilijoje, Italijoje, Vokietijoje ir Šveicarijoje.

Keturi psichologai, visiškai atskirai vienas nuo kito, informavo apie tai, kad dvyniai, turintys panašių simptomų, buvo pradėti užsieninėje klinikoje, kuriai vadovavęs nužudytasis Amerikos genetikas daktaras Leo Detorė.

Šeila įvedė į „Google" paieškos sistemą: *Dr. Leo Detorė.*

Tarp pirmųjų pateiktų nuorodų buvo ir ši:

Laikraštis. USA Today. 2007, liepa. Dr. Dž. Klesonas.
LOS ANDŽELO PROFESORIUS PRISIPAŽĮSTA:
MUMS GIMS SUPROJEKTUOTAS KŪDIKIS.

80

Ponas Ananasingalvis buvo su dryžuotomis kelnėmis, didžiuliais batais, raudona nosimi ir odine kepure, kuri savo forma panėšėjo į ananasą. Jis sužadino smarkią juoko audrą, kilusią bent jau tarp tų keturių vaikų, kurie atvyko į trečiąjį Luko ir Febės gimtadienį.

Džonui ir Naomei, jos motinai bei seseriai Harietei, taip pat ir Rozai jo darkymasis irgi atrodė nepaprastai juokingas.

Lukas su Febe buvo vieninteliai, kurie nesijuokė. Jie sėdėjo ant grindų ir visiškai tylėdami stebėjo šį žmogų, atmesdami visus jo kvietimus prisidėti ir kartu daryti fokusus.

Džonui ir Naomei teko pavargti, kol sukvietė kitus vaikus į gimtadienio šventę. Džeinė Adamson, Naomės draugė iš kaimo, pareigingai pristatė savo sūnelį Čarlį, kuris atvyko akivaizdžiai be jokio noro. Viena ranka berniukas spaudė dovaną, kita buvo įsikibęs į motiną, o akimis nervingai sekė dvynukus. Naomė į svečių sąrašą įtraukė ir drovią mergaitę Betanę, tik šią savaitę su tėvais atsikėlusią gyventi į kaimą ir dar nieko nepažįstančią. Roza atsivežė savo jaunėlį Imodženą, o Džono bendradarbė — savo energingąjį keturmetį Beną.

Netikėtai, spektakliui tik įpusėjus, Lukas ir Febė staiga atsistojo ir išdrožė iš kambario.

Susižvalgiusi su Džonu, stovinčiu prie sienos ir užsiėmusiu fotografavimu, Naomė nusekė paskui vaikus į prieškambarį, uždarydama paskui save duris.

— Lukai! — šūktelėjo ji. — Febe! Kur jūs einate?

Ignoruodami ją, vaikai skubėjo laiptais aukštyn.

— Lukai! Febe! — Naomė sušuko garsiau. — Tuojau pat grįžkite atgal! Palikti draugus yra labai nemandagu! Jūs neturite teisės taip pasielgti!

Supykusi ji leidosi paskui juos laiptais į viršų, be perstojo šaukdama vardais. Išvydusi vaikus įeinant į mažąjį kambarėlį, nusekė įkandin jų.

Ant grindų stovėjo kompiuteris, kurį ji ir Džonas padovanojo vaikams gimtadienio proga, ten pat, kur Džonas buvo pastatęs jį ryte, kai visi kartu dovaną išpakavo. Dvyniai jau buvo sutūpę prie jo.

— Lukai! — sušuko Naomė.

Nekreipdamas į motiną dėmesio, Lukas palietė klaviatūrą, ir ekrane pasirodė tuščias „Word" dokumentas.

Febė kažką pasakė broliui ir nelyginant mašininkė, įgudusi spausdinti akluoju metodu, labai greitai suspaudė keletą klavišų. Akimirką Naomė pasijuto pernelyg nustebusi, kad galėtų pykti. Paskui nuėjo prie kambario sienos ir ištraukė iš elektros lizdo kištuką.

Nė vienas iš vaikų neatsigręžė.

— Tai yra jūsų šventė, Lukai ir Febe, — prabilo ji. — Pas jus atėję draugai. Mamytė ir tėvelis, norėdami jus nudžiuginti, pakvietė Poną Ananasingalvį. Išeidami jūs pasielgėte labai storžieviškai jo atžvilgiu, o ir su draugais pasielgėte labai nemandagiai. Taigi tuojau pat atsistokite ir grįžkite atgal!

Jie nė nekrustelėjo.

Įtūžusi Naomė sugriebė Luką ir Febę už rankų ir staigiau judesiu pastatė juos ant kojų. Vaikai ir dabar nesureagavo. Jie tik niūrūs stovėjo.

— Greitai žemyn! — užbliovė Naomė.

Tačiau ir tai nedavė jokių rezultatų.

Tada ji pabandė nutempti juos prie durų, tačiau netrukus apstulbo supratusi, kad nieko negali padaryti. Vaikai priešinosi taip, kad ji savo jėga negalėjo jiems nė iš tolo prilygti.

Paleidusi Febės ranką, Naomė ėmė iš visų jėgų traukti Luką, purtydama jį taip, kad jis netektų pusiausvyros. Juodi suvarstomi sūnaus bateliai tik nežymiai slystelėjo kilimu, ir jis vėl liko stovėti kaip įbestas.

Supratusi, kad pralaimi, motina suriko:

— Jeigu jūs tuojau pat nenulipsite žemyn, kaipmat eisite miegoti, abu! Nebus jokio kompiuterio, nieko. AR JŪS SUPRATOTE, KĄ PASAKIAU?!

Tarpduryje stovėjo Džonas su fotoaparatu.

— Kas čia vyksta? — paklausė jis.

— Daktarė Mikelaidis teisi, — atsakė žmona. — Teks šiuos apgailėtinus vaikiščius atiduoti į tą prakeiktą įstaigą.

Ji paleido Luko ranką. Džonas priklaupė prie sūnaus ir švelniai, bet tvirtai suėmė jo abi rankas.

— Paklausyk, mano mielas drauguži. Tu ir tavo sesutė dabar švenčiate savo gimtadienį, pas jus atvyko jūsų draugai ir garsus klounas. Aš noriu, kad judu nusileistumėte žemyn ir elgtumėtės taip, kaip pridera šeimininkui ir šeimininkei. Sutarta?

Naomė stebėjo Luką. Tamsiai mėlynomis kelnėmis, baltais marškiniais ir kaklaraiščiu, juodais suvarstomais bateliais ir rimta veido išraiška, jis labiau panėšėjo į miniatiūrinį suaugusį žmogų negu į vaiką. Febės, vilkinčios gėlėtą suknelę nėriniuota apykakle, veido išraiška buvo tokia pat ledinė. *Jūs ne vaikai*, pagalvojo Naomė, nukrėsta šiurpo. *Jūs esate žiaurūs suaugusieji.*

Dėl Dievo meilės, kas jūs tokie, po perkūnais?

Džonas atsistojo. Lukas ir Febė pažiūrėjo vienas į kitą nieko nesakančiais žvilgsniais. Kurį laiką padvejojęs, Lukas nusekė paskui tėvą į laiptų aikštelę. Febė, tvirtai sučiaupusi lūpas, nusekė įkandin.

Galiausiai jie vėl pasirodė svetainėje. Lukas ir Febė išdidžiai nuėjo į grupelės priekį ir atsisėdo ant grindų ten pat, kur sėdėjo prieš tai, sukryžiavo rankas ir įsmeigė akis į Poną Ananasingalvį, kuris, padedant Benui, suko ant lazdų užkeltas lėkštes.

— Viskas gerai? — Naomei į ausį pašnabždėjo Harietė.

Ne, norėjo atsakyti ji. *Visiškai ne*. Tačiau tik nusišypsojo ir linktelėjo. *Puikiai. Absoliučiaivelniairautųpuikiai.*

*

Tą vakarą, kai motina ir Harietė jau buvo atsigulusios, pavargusi Naomė virtuvėje traukė iš indaplovės lėkštes ir davė Džonui, kuris statė jas atgal į spintelę. Karamelinis ir Šokoladinė, visiškai žvalūs, prispaudę snukučius prie narvelio virbų, juokingai „trynė stiklą zomšine kempinėle“.

Ji įsipylė sau daugokai vyno.

— Daktarė Mikelaidis kalbėjo apie psichiatrijos centrą... Gal, sakau, vis dėlto reikėtų pagalvoti apie tai? Aš esu visiškai pervargusi, Džonai, ir neįsivaizduoju, ko dar galima griebtis. Gal jie taptų klusnesni, jeigu jų auklėjimu užsiimtų nepažįstamas žmogus? Gal užtektų poros savaičių, ir jie ateitų į protą?

Pakėlusi taurę prie lūpų, Naomė pusę jos išmaukė vienu gurkšniu.

— Niekada nemaniau, jog kada nors gyvenime ištarsiu šiuos žodžius. Tačiau dabar jaučiuosi būtent taip. Nebežinau, ką toliau daryti.

— Šiandien jie buvo pavargę, — atsakė Džonas. — Manau, tai buvo didžiausia problema. Tą patį manė ir Harietė.

— Apie vaikus ji nieko nenusimano, — šiek tiek kandžiai paprieštaravo Naomė. — Ji lepina Luką su Febe.

— Ar ji kada nors yra tau ką nors apie juos sakiusi? Apie tai, kad jie ignoruoja ją?

— Ji galvoja, kad vaikai dabar išgyvena tokį tarpsnį.

Džonas kurį laiką akimis ieškojo vietos, kur patalpinti ąsotį, paskui tarė:

— Tikėkimės, daktarė Mikelaidis yra teisi, ir jiems reikia stipresnių intelektualinių stimulų. Galimas dalykas, mes suklydome, pakviesdami klouną, kai iš tiesų būtų buvę geriau, jei būtų atvykęs astrofizikas ir papasakojęs apie raketinio kuro molekulines struktūras arba apie klimato pokyčius.

Naomė tik blausiai šyptelėjo.

— Tai beveik juokinga.

81

Šeštą ryto Džonas jau buvo visiškai pabudęs po neramaus miego. Naomė nuolat vartėsi nuo vieno šono ant kito, ir jį dukart pažadino nuo vaistų pakuotės traškesys, kai ji atsikėlė išgerti paracetamolio. O dabar žmona miegojo kietai, kaip paprastai įsitaisiusi jo pusėje, palikusi jam mažne tik patį lovos kraštą.

Džonas išsilaisvino kaip tik įmanydamas atsargiau, stengdamasis nepažadinti žmonos, nupėdino per kambarį ir per langą įsižiūrėjo į tamsą. Išauš dar tik po geros valandos. Apsivilkęs chalatą ir įsispyręs į klumpes pirštų galais nusileido laiptais.

Kažkas jau buvo atsikėlęs, suprato jis, — iš televizoriaus sklido balsai, o iš po svetainės durų matėsi besiskverbiantis šviesos ruoželis. Turbūt tai Naomės sesuo, pagalvojo, nors Harietė paprastai mėgo pamiegoti ilgiau. Džonas atidarė duris ir pažvelgė į vidų.

Ant grindų, įsisupę į chalatus, nugaromis atsirėmę į sofos kraštą, tupėjo Lukas ir Febė, visiškai panirę į televizijos programą. Tačiau tai nebuvo laida vaikams, kurią Naomė paprastai įjungdavo, o mokslinė paskaita suaugusiems, viena iš rengiamų Atvirojo universiteto. Trijų dimensijų modelio, vaizduojančio sudėtingą atomo struktūrą, fone stovintis dėstytojas kalbėjo apie halogeninės lempos sandarą. Jis aiškino, kaip veikia priekinis automobilio kvarcinis halogeninis žibintas.

— Labas rytas, Lukai. Labas rytas, Febe, — pasisveikino Džonas.

Vaikai prabėgomis dirstelėjo į tėvą, tartum jis būtų buvęs nereikšmingas dirginys, ir vėl įsmeigė akis į ekraną.

— Norite pusryčių?

Lukas kilstelėjo ranką, prašydamas jį elgtis tyliau ir netrukdyti. Džonas stebeilijo sūnų, nepajėgdama suvokti, kas vyksta. Jo trimečiai vaikai sekmadienio rytą, šeštą valandą, sėdi priešais televizorių ir susidomėję klausosi žmogaus, pasakojančio apie halogenines dujas.

Atatupstas uždaręs kambario duris, jis, skendėdamas mintyse, nuėjo į virtuvę pasidaryti kavos. Kokie iš tiesų jų protiniai sugebėji-

mai? Ar tai jie naudojosi jo kompiuteriu, tęsė jo ankstesnę šachmatų partiją su Gasu Santjanu ir jį įveikė?

Žinoma, jie turės leisti psichologui ištirti vaikus. Be to, teks aptarti su Naome galimybę išsiųsti juos į specialią ugdymo įstaigą. Juk turėtų būti ir tokių, kuriose vaikai negyvena, į kurias juos galima kasdien vežioti, o po užsiėmimų parsivežti į namus, kad jie augtų šeimoje, kad visi kartu galėtų užsiimti jiems miela veikla, kaip antai drauge domėtis molekuline halogeninių dujų struktūra.

Džonas prileido į virdulį vandens ir jį įjungė. Paskui įsidėjo į puodelį kavos, paėmė iš šaldytuvo pieno butelį. Kažkas buvo ne taip, pernelyg tylu, nesigirdėjo jokio garso. Staiga jis užuodė ir labai nemalonų kvapą.

Gendanti mėsa.

Džonas suraukė nosį, vėl atidarė šaldytuvo dureles ir pauostė. Šaldytuvui įprasti kvapai, nieko bloga, nieko tokio, kas galėtų iš vidaus prasiskverbti į išorę. Uždaręs dureles ir suglumęs, pauostė stipriau. Dėl visa pikta patikrino, ar sandariai uždarytos šaldymo kameros durelės, prikišdamas nosį visiškai prie pat, bet ir čia nebuvo nieko bloga.

Virdulys ėmė gausti garsiau, paskui išsijungė. Džonas įpylė į puodelį verdančio vandens, šliūkštelėjo pieno ir išmaišė.

Paskui, rankoje laikydamas kavą, apsisuko ir pamatė.

Iškritęs iš rankos puodelis trenkėsi į grindis ir sudužo, po virtuvę pasklido porceliano šukės ir plikinanti kava. Tačiau jis nekreipė į tai dėmesio. Jo akys buvo įsmeigtos į grindis, į du laikraščio lapus, išskleistus šalia jūrų kiaulyčių narvo.

Ant vieno laikraščio lapo, suskretusio kraujo dėmėje, aukštielninkas, letenėlėmis aukštyn, gulėjo Karamelinis nuo sprando iki uodegos atverta diafragma, o greta buvo tvarkingai išdėlioti jo vidaus organai. Ant kito laikraščio lapo panašiai perpjauta ir išdarinėta gulėjo Šokoladinė.

Įsiutęs ir pašiurpęs Džonas akimirksniu pagalvojo, ar tik kažkokiu būdu į namą neįsigavęs katinas. Tačiau, priėjęs arčiau ir atidžiau įsižiūrėjęs, suprato, kad ši teorija neverta nė menkiausio dėmesio. Prie

kiekvieno gyvūno gulėjo į nedidelę ringę tvarkingai susuktos žarnos; lygiagrečiai eilėmis išdėlioti inkstai, kepenys, kasos, širdys, plaučiai. Kaukolių viršutinė dalis nuimta preciziškai, lyg pasidarbavus chirurgui, o smulkutės smegenėlės gulėjo čia pat, šalia galvų. Kai kurie vidaus organai itin taisyklingai perpjauti perpus, o žarnos supjaustytos dalimis.

Džonas pasibjaurėjęs nusigręžė; jis buvo apimtas sielvarto ir visiškai sumišęs. Tai buvo tokie mieli gyvūnėliai, tokie draugiški, ir jam būdavo taip miela žiūrėti, kaip Lukas su Febe žaidžia su jais, bučiuoja juos, prižiūri. Kas, velniai rautų, tai padarė?

Piršosi neišvengiama išvada, tačiau jis vis delsė pripažinti faktą. Dabar norėjo tik viską sutvarkyti, paslėpti pėdsakus, kol nepamatė Naomė, kuri to nebūtų atlaikiusi. Harietė irgi neturėjo pamatyti, nei Naomės motina. Niekas.

Atidaręs spintelę, po virtuvės kriaukle Džonas atplėšė iš ritinio juodą šiukšlių maišą, jį išskleidė, paskui kruopščiai pakėlė vieną ir kitą laikraščio lapus, sulaikęs kvapą, kad nejaustų žarnyno ir vidaus organų dvoko, suvyniojo ir sugrūdo į maišą. Užrišęs jį išnešė į kiemą, įkėlė į vieną iš šiukšlių konteinerių ir atsargiai jį uždengė.

Į vidų grįžo drebėdamas. Kruopščiai išvalė kavą, surinko porceliano šukes, tada nuėjo prie svetainės durų ir jas atidarė. Televizorius buvo išjungtas, šviesa užgesinta. Dvynukų svetainėje nebuvo.

Užlipęs į viršų pažiūrėti, ar jie grįžo į miegamąjį, Džonas pastebėjo šviesą, sklindančią iš mažojo kambario. Tyliai paėjėjęs laiptų aikštele tolyn, atidarė duris. Naujasis vaikų kompiuteris buvo įjungtas, ekrane matėsi atvertas tinklalapis. Jis priklaupė, norėdamas geriau įsižiūrėti.

Tai buvo puslapis iš „Grėjaus anatomijos“, visų medicinos studentų naudojamos skrodimų biblijos. Jame buvo pavaizduota perpjautų inkstų dalis ir lavono skrodimo metu apžiūrimų taškų sąrašas.

82

Džonas, apimtas didelio sielvarto, išėjo pabėgioti. Jis bandė išlaikyti blaivų protą ir susivokti, kas ką tik įvyko. Gal jam reikėjo nutverti vaikus už rankų, nusivesti juos prie negyvų jūrų kiaulyčių ir įkrėsti proto? Ar tai būtų padėję?

Kas, velniai griebtų, paskatino vaikus apsilankyti tame tinklalapyje ir tai padaryti?

Išaušo giedras, šaltas rytas. Ankstyvuose saulės spinduliuose spindėjo šalna, o Džonui bėgant provėžuotu lauko keliuku, vedančiu į aukštumą, po jo bėgimo bateliais traškėjo ledu aptrauktos balutės.

Pusiaukelėje stabtelėjęs atsikvėpti, jis pažvelgė atgal, į žemiau plytintį slėnį, į ūkininkų sodybas, kelius, takelius ir į tolumoje, ant kalvagūbrio, stūksančių senovinių dvaro rūmų bokštą su laikrodžiu. Sekmadienio rytas, pusė septintos, dauguma žmonių dar miega; visur buvo beveik antgamtiškai tylu. Kažkur, toli toli, subliovė avis. Netrukus, iš taip pat toli, atsklido žemas karvės mykimas. Aukštai virš galvos, danguje, buvo matyti link sąsiaurio skrendančio lėktuvo pėdsakas.

Džonas įžiūrėjo ir jų pačių namą, kuris atrodė toks mažutis, stovintį tiesioje linijoje tarp jo ir kaimo bažnyčios. Iš čia visi objektai atrodė smulkūs. Nelyginant žaisliniame pasaulyje. Miniatiūriniai laukai, miniatiūrinės avys, karvės, miniatiūriniai namai, ūkiniai pastatai, automobiliai, keliai, žibintų stulpai, kelių ženklai, špiliai. Tokie maži, tokie nereikšmingi.

Jūrų kiaulytės irgi buvo mažos, nereikšmingos. Jų vidaus organai smulkūs, o kai kurie — tik kruopelytės, todėl, norėdamas nustatyti, kas tai per organas, turėjai gerai įsispitrinti. O vis dėlto...

Bet kokia gyvybė buvo svarbi. Žinoma, žmogus galėjo naikinti vabzdžius, pavyzdžiui, moskitus, nes jie kelia pavojų, arba vapsvą, įskridusią į vaikų miegamąjį, arba kokį nors bjaurų įsibrovėlį, kaip antai tarakoną, yra ir laukinių žvėrių, kuriuos tenka žudyti, nes jie kelia grėsmę žmogui arba jo naminiams gyvūnams, be abejo, kai kuriuos gyvūnus žmogus augina maistui ir juos valgo.

Tačiau žudyti iš smalsumo?

Tiesa, laboratorijose. Vaisinės muselės, pelės, varlės ir kiti įvairūs padarai buvo skrodžiami mokslo vardan, atliekant medicininius tyrinėjimus. Mokantis gyvūnai buvo žudomi visą laiką. Ne, jam tai nesudarė jokių problemų — ne todėl, kad Džonui būtų patikę matyti ką nors negyva, o todėl, kad tai buvo logiška ir suprantama.

Tiesą sakant, mintimis grįžęs į savo vaikystę, Džonas priminė tą dieną, kai jis, mažas berniukas, pats iš laidynės nušovė laukinį gyvūnėlį. Taigi jis pataikė į žvirblį ir jį iškart užmušė. Savo akimis matė, kaip paukštis nukrito nuo savo laktos į žolę. Nuskuodęs prie jo, snape pamatė kraujo lašelius. Jausdamas kūnelio šilumą, pabandė pastatyti žvirblį ant kojų, judino jo sparnus, norėdamas, kad jis imtų plasnoti, nuskristų ir pasveiktų. Tada ašarodamas užkėlė atgal į medį, kad apsaugotų nuo katės. Vildamasis, kad žvirbliukas išgis ir nuskris.

Deja, paukštelis kitą rytą buvo ten pat, šaltas ir sustingęs, nelyginant plunksnų kuokštelis, priklijuotas prie akmenuko. Susigėdęs nunešė jį į mišką, plikomis rankomis išrausė negilų kapą, o ant jo, palaidojęs paukštelį, uždėjo akmenį ir lapų.

Žudyti gyvūnus vaikams buvo įprasta, ir Džonas tai žinojo. Tai buvo neatsiejama nuo augimo. Vienas iš perėjimo ritualų*. Gal tai susiję su snaudžiančiu medžiotojų-rinkėjų genu, kuriam nebeliko vietos mūsų gyvenime? Tačiau ar jis būtų galėjęs nužudyti naminį gyvūną? Tą, kurį maitino, kuriuo rūpinosi, kurį sūpavo rankose, su kuriuo žaidė, kurį apkabindavo ir pabučiuodavo prieš miegą, kaip Lukas su Febe darydavo Karameliniam ir Šokoladinei?

Jo galvoje be paliovos sukosi daktarės Mikelaidis žodžiai.

Aš nesu tikra, ar jūsų vaikai geba suvokti kai kuriuos visuomenėje įprasto, normalaus *elgesio aspektus.*

Gal ji norėjo pasakyti, kad jų vaikai yra psichopatai, tik apvilko savo išvadą įmantria fraze?

* Nuoroda į Paschos (perėjimas per Raudonąją jūrą) ritualų.

83

Kai sugrįžo, name buvo ramu. Niekas dar nebuvo atsikėlęs. Gerai. Vaikus reikėjo nubausti už tai, ką jie padarė, tik kaip? Kaip geriau jiems paaiškinti, kad toks elgesys yra labai blogas? Kaip jiems tai geriau įkalti į galvas?

Nenusirengęs treningo, suprakaitavęs, bet greitai vėstantis po bėgimo, Džonas užplikė Naomei įprastos sekmadieninės arbatos puodelį, užtepė ant skrebučių „Marmite" ir, kartu su laikraščiais padėjęs ant padėklo, nunešė jai į miegamąjį.

Tuo metu Naomė jau sėdėjo lovoje ir žiūrėjo Endriaus Maro interviu su lordu kancleriu. Džonas paėmė nuotolinio valdymo pultelį, pritildė televizoriaus garsą ir, nors labai nenorėjo sugadinti jai sekmadienio ryto, papasakojo, kas atsitiko jūrų kiaulytėms.

Ilgai tylėjusi ir išblyškusiu veidu Naomė nutvėrė jo ranką ir pasakė:

— Gal galėtume nepasakoti Harietei... arba mano mamai? Ar galėtume išlaikyti šią paslaptį tarp mūsų?

Jis atsisėdo ant lovos krašto, šalia žmonos, ir žiūrėdamas į *Sunday Times* antraštes atsakė:

— Sutinku. Ir aš nenoriu, kad jos žinotų.

— Galėtume pasakyti, kad... kad... jie paliko atviras dureles, ir gyvūnėliai pabėgo... Ar ne?

— Aš ką tik išnešiau narvelį į lauką, — paaiškino Džonas. — Tavo motina vis tiek nepastebės. Jei Harietė pasiteirautų, atsakysiu jai, kad išnešiau juos į kiemą ir tinkamai neuždariau durelių.

— Mums būtina pasikalbėti su Luku ir Febe. Reikia jiems paaiškinti, kad jų poelgis nėra geras. Mes turime rasti būdą, Džonai, kad jie suprastų. Jie turi būti už tai nubausti.

— Pasakyk man, kaip mes tai padarysime? Aš nežinau. Daktarė Mikelaidis sakė...

— Aš labai gerai pamenu, ką ji sakė. Tačiau mes juk esame jų tė-

vai, tai per mus jie atėjo į šį pasaulį, ir už tai esame atsakingi. Jiems dar tik treji metai, dėl Dievo meilės! Ką jie išdarinės, sulaukę ketverių? O būdami penkerių? Ims mėsinėti tave ir mane, norėdami pamatyti, kaip atrodo *mūsų* gyvybiniai organai?

Naomė nuėjo į vonios kambarį ir užsidarė. Džonas vartė laikraštį, tačiau negalėjo sutelkti dėmesio nė į vieną straipsnį. Po kelių minučių ji išėjo, vilkėdama chalatu, susišukavusi plaukus, o nuo išvalytų dantų sklido mėtų kvapas. Jos veidas atrodė niūrus kaip debesis. Apsiavusi šlepetes, nuėjo į laiptų aikštelę, o iš ten patraukė į mažąjį kambarį. Lukas ir Febė, vilkėdami tik pižamomis, sėdėjo vienas šalia kito ant grindų, priešais kompiuterį, įsmeigę akis į šachmatų žaidimą. Nė neperspėjusi, ji čiupo Febę už rankos ir ėmė traukti ją iš kambario.

— Man reikia su tavimi pasikalbėti, Febe, net jeigu užtruktume visą dieną, mudvi vis tiek pasikalbėsime. O tavo tėtis pasikalbės su Luku. Net jeigu tam reikėtų ir visos dienos. Net jeigu reikėtų visos dienos ir visos nakties.

— Lukai! — pašaukė Džonas.

Lukas, visiškai nekreipdamas į jį dėmesio, papūtęs lūpas, toliau sau judino kompiuterio pelę.

Nežinia, ar tai Naomė užkrėtė jį savo įsiūčiu, ar galiausiai prasiveržė jo paties tramdomas pyktis, tačiau Džonas sugriebė Luką taip šiurkščiai, kaip niekada anksčiau nebuvo daręs, išvilko jį pro duris ir nusekė paskui Naomę su Febe, kurios jau leidosi laiptais.

Jis traukė paskui save tylintį sūnų, tarytumei kokią sunkenybę, prieškambariu, virtuve, o galiausiai tempte ištempė jį pro užpakalines duris, įkandin Naomės, kol perėję pievelę pasiekė šiukšlių konteinerius.

Naomė, viena ranka tebelaikydama Febę, pakėlė konteinerio dangtį ir ištraukė juodą šiukšlių maišą. Kilstelėjusi jį, įsmeigė žvilgsnį į Džoną.

— Tas? Ar šitas maišas?

Jis gūžtelėjo pečiais.

— Gali būti.

Paleidusi Febę, kuri nejudėdama ir be jokios išraiškos veide gulėjo ant šarmotos vejos, atrišo maišo mazgą ir iškratė jo turinį ant žemės. Iš jo kartu su vidaus organų likučiais iškrito Karamelinio ir Šokoladinės skerdenos.

Užgniaužusi ašaras Naomė įdėmiai žiūrėjo tai į vieną, tai į kitą vaiką, paskui pratarė:

— Tai buvo jūsų gyvūnėliai. Jūs mylėjote juos. Bučiuodavote. Jūs turėjote jais rūpintis. Atrodė, kad juos iš tikrųjų mylite. Kodėl juos nužudėte? Kodėl jiems tai padarėte? Kodėl, a? Ar jūs nesuprantate, ką padarėte?

— Jie yra mažai išsivysčiusi gyvybės forma, — atsakė Lukas, kalbėdamas daug aiškiau ir ramiau nei bet kada anksčiau.

Naomė pažiūrėjo į Džoną. Šis, nustebintas netikėtai aiškios sūnaus artikuliacijos, tačiau stengdamasis išlikti ramus, pasiteiravo:

— Ir todėl tu, Lukai, manai, kad tai suteikia tau teisę juos žudyti?

— Juk tai jūs juos mums davėte, tėti, — atsakė jis.

Džonas norėjo ir verkti, ir juoktis. Lukas kalbėjo su jais! Atsakinėjo jiems! Tai buvo neįtikimas persilaužimas, ir vis dėlto buvo baisu. Džiaugtis neleido aplinkybės. Jis žvilgtelėjo į Naomę, o jos atsakomajame žvilgsnyje pastebėjo sumišimą.

— Lukai, bet mes davėme jums šiuo gyvūnėlius, kad jais rūpintumėtės, o ne juos žudytumėte, — tarė jis.

— Šiaip ar taip, jūrų kiaulytės gyvena tik penkerius metus, — įsiterpė Febė.

Abu, Džonas ir Naomė, žvelgė į savo vaikus visiškai kitomis akimis. Jų vaikai bendravo! Tai buvo savaime nepaprasta. Žinoma, tai nė kiek nesumažino jų kaltės. Ir tai, kas dabar vyko, buvo nė kiek ne mažiau keista.

— Ar tau neatrodo, kad jie turėjo teisę nugyventi tuos penkerius metus? — paklausė Džonas. — Tu esi žmogus, o žmonės gyvena aštuoniasdešimt metų.

— Šokolės kepenys buvo mažesnės nei Karamelinio, — atsakė Febė.

— Karamelinis vis tiek būtų miręs nuo inkstų veiklos nepakankamumo, sulaukęs vos dvejų; jo kreatino lygis buvo labai aukštas, — išdidžiai pareiškė Lukas.

Ne tik išdidžiai, bet ir autoritetingai.

Neįtikėtinai autoritetingai.

Naomę nukrėtė šiurpas.

— Nejaugi? — paklausė ji. — O kas tai yra — *kreatino lygis*?

— Tai yra metabolitas, kurį perfiltruoja inkstai. Karamelinio kreatino lygis buvo per aukštas, todėl jam grėsė inkstų veiklos nepakankamumas, — paaiškino Febė, žiūrėdama į motiną tokiu žvilgsniu, tartum ši būtų protiškai atsilikusi.

— O Šokoladinė? — vėl paklausė Naomė. — Ką galėtumėte pasakyti apie jos kreatino lygį?

— Jis buvo geras, — paprastai atsakė Febė.

— Tai kodėl ją nužudėte? — toliau kamantinėjo Naomė.

— Aš nežudžiau jos, — atsakė pasipiktinusi Febė.

— Suprantu, — tarė Naomė. — Jūs išskrodėte ją ir išėmėte jos vidurius. Tačiau nežudėte. Tiesa?

— Ne, ji numirė. Ji buvo neklusni. Mes nesakėme jai, kad ji gali mirti, mes jai nedavėme leidimo mirti.

84

Džonas nusekė paskui Naomę į vidų, nuėjo tiesiai į mažąjį kambarį, išjungė vaikų kompiuterį iš elektros tinklo ir pakėlė jį nuo grindų. Jis prisiminė, kad vaikystėje, kai būdavo išdykęs, tėvas paprastai konfiskuodavo jo dviratį, jo labiausiai vertinamą daiktą. Džoną tai labai skaudindavo, bet kartu ir veiksmingai apribodavo jo judrumą, izoliuodavo. Galbūt Luką ir Febę paveiks kompiuterio išnešimas. O Džonui su Naome reikėjo kuo greičiau rasti kokią nors poveikio priemonę.

Atsinešęs kompiuterį į darbo kambarį, pastatė jį ant grindų, įjungė į elektros tinklą, paskui spustelėjo paleidimo mygtuką, nekantraudamas sužinoti, ką jo vaikai dar naršė internete.

Ekrane pasirodė nurodymas: ĮVESKITE SLAPTAŽODĮ.

Ak, jūs, mažieji nenaudėliai, apsaugojote savo kompiuterį slaptažodžiu! — priverstinai žavėdamasis vaikų nuovoka, pagalvojo Džonas.

Džonas jau ketino eiti ir pareikalauti jų prisijungimo slaptažodžio, tačiau netrukus persigalvojo. Vėl priklaupė ant grindų, sutelkė visą dėmesį ir, spaudydamas klaviatūra, surinko keletą raidžių.

ėefskul

Tačiau ekrane pasirodė pranešimas:

SLAPTAŽODIS NETEISINGAS. BANDYKITE DAR KARTĄ.

Pagalvojęs Džonas sukeitė jų vardus vietomis.

skulbef

Kai paspaudė įvesties klavišą, praėjo kelios sekundės, ir Džonas prisijungė. Taip! Triumfuodamas jis šyptelėjo. Vaikai naudojosi savo slapta kalba, sujungdami abu vardus į viena, praleisdami kas ketvirtą raidę ir galiausiai surinkdami tekstą iš kito galo.

Paskui jis liovėsi šypsojęsis. *Nuostabu. Džiūgauju netverdamas savyje, nes mano trejų metų vaikams nepavyko manęs pergudrauti.*

Tai atlikęs Džonas perėjo prie tinklo nustatymų, kurie šiaip jau turėjo būti neliesti. Tačiau, kaip jis iš dalies ir tikėjosi, Lukas su Febe buvo juos pakeitę. Luko vardu buvo atidaryta „MobileMe“ paskyra, o Febės — „Hotmail“. Jie pasirūpino ir nemokamomis elektroninio pašto paskyromis!

Dar visiškai neseniai jis nebūtų tuo patikėjęs, bet tik ne dabar. Džonas nesugebėjo įvardyti, kaip dabar jautėsi. Kartais labiau už viską norėdavo, kad visa tai būtų tik sapnas, iš kurio pabudus paaiškėtų, jog jiedu su Naome turi normalius laimingus vaikus, sekmadienio rytą įsiropščiančius pas juos į lovą, o ne spoksančius į televizorių, kuriame rodoma laida apie halogenines dujas, vaikus, nežudančius savo naminių gyvūnėlių.

Tačiau pasitaikydavo akimirkų, kai bandydavo mąstyti pozityviai, tai yra apie Lukui ir Febei atsiveriančias nuostabias galimybes. Nepaisant Detorės liapsusų, vaikų žinių troškimas ir jų gebėjimai buvo neįtikėtini. Gal jiems paprasčiausiai reikalinga tvirtesnė ranka, griežtesnis žodis ir supratimas? Jam ir Naomei reikėjo kuo greičiau persiorientuoti ir suvokti, kokie protingi yra jų vaikai, ir situaciją vertinti pozityviai, o ne negatyviai.

Jis dukart spustelėjo naršyklės simbolį ir, laukdamas, kada atsivers jos langas, pabandė mintimis sugrįžti į savo vaikystę, prisiminti, gal buvo toks momentas, kai jis suprato, kad žudyti yra blogai. Žinoma, tai sąžinė leido jam suprasti? Kaltė nužudžius žvirblelį, kurią Džonas tam tikra prasme nešiojosi iki pat šios dienos. Vaikams nereikia aiškinti, kad žudymas yra blogis. Bet kuris normalus vaikas turėtų instinktyviai *žinoti*.

Nejaugi jie nežino?

Džonas atidarė paieškos istoriją, norėdamas pamatyti visus tinklalapius, kuriuose Lukas su Febe buvo apsilankę. Ir šįkart jis vėl negalėjo patikėti. Praėjo vos dvidešimt keturios valandos, kai jie gavo kompiuterį, tačiau prieš jį atsivėrė begalė puslapių su nuorodomis į

tinklalapius, kuriuose vaikai per tą laiką apsilankė. Visi jie buvo mokomieji, dauguma — moksliniai, kai kurie pritaikyti vaikams, kai kurie — paaugliams, o dalis — specializuoti, pateikiantys sudėtingą medžiagą. Tinklalapiai, skirti medicinai, fizikai, matematikai, chemijai, biochemijai, o tarp jų įsimaišiusi daugybė antropologijos, istorijos ir biografinių tinklalapių.

Klūpodamas ir visiškai pasinėręs į savo užduotį, jis nė nenutuokė, kad pro tarpdurį jį stebi dvi poros susirūpinusių akių.

Biologijos pagrindai. Entropijos dėsniai. Nukleotidinių proteinų struktūros. Progresyvioji logika. Skaičiavimas. Skaitydamas šį sąrašą, Džonas jautė nugara bėgiojant ledinius šiurpuliukus. Juk tai buvo neįmanoma! Trejų metų vaikai neįstengtų perskaityti dalies šios medžiagos, o iš tiesų tai neįstengtų nieko perskaityti.

Jo paieškas nutraukė iš apačios pasigirdęs Naomės balsas — ji kvietė pusryčiauti.

Džonas sukūrė naują slaptažodį, kad vaikai negalėtų slapta pasinaudoti šiuo kompiuteriu. Tik dabar jis suprato, kad vis dar vilki šlapią, prakaitu permirkusį treningą. Skubiai iš jo išsinėręs palindo po dušu. Po kelių minučių nusileidęs žemyn apsivilko megztiniu atverčiama apykakle, džinsinėmis kelnėmis ir įsispyrė į nudėvėtus, tačiau jam patogiausius buriuotojo batelius ir vėl giliai paskendo mintyse.

Visi kiti jau sėdėjo prie ąžuolinio valgomojo stalo, apkrauto dribsnių pakuotėmis, dubenimis su vaisių salotomis, grūdų, džiovintų vaisių ir riešutų mišiniais, jogurtais, be to, čia pat buvo du krepšeliai — vienas jų su sviestinėmis bandelėmis, kitas su skrebučiais, taip pat pailga lėkštė, pilna kiaušinienės, kumpio, dešrelių ir pomidorų. Lukas, puikiai susidorodamas su dideliu paku „Rice Krispies", pylė sau į dubenėlį traškučius. Febė, tarytumei panelė, šaukšteliu kabino iš indėlio jogurtą.

Džonas pasisveikindamas pabučiavo uošvę, paskui Harietę, kuri buvo įnikusi į *Financial Times*.

— Kaip miegojote? — pasiteiravo jis, prisitraukdamas kėdę.

Uošvė buvo apsirengusi ganėtinai oficialiai, dviejų dalių kostiu-

mėliu, lyg būtų susiruošusi į bažnyčią. Džonas per tiek metų jau spėjo pastebėti, kad sekmadieniais ji rengdavosi puošniai, — tai buvo nelyginant griežto religinio auklėjimo vaikystėje atavizmas.

— Gerai, ačiū. Kaip rąstas. Aš čia visada gerai miegu, — kaip paprastai nedrąsiai atsakė ji.

Harietė, vilkinti storą žvejo megztinį, nešukuotais juodais plaukais, pakėlė akis nuo laikraščio ir pirštu pabaksnojo į atverstą lapą.

— Ar esi kada nors skaitęs Arnio Vilsono skiltį? Jis yra geriausias iš žurnalistų, rašančių apie slidinėjimą. Labai smagus rašinys apie slalomo slides.

— Ne, neteko, — atsakė Džonas.

Jis išsiblaškęs nusišypsojo ir įsidėjo truputį vaisių salotų, stebėdamas, kaip Lukas laiko pakėlęs virš dribsnių nepadoriai kupiną šaukštą cukraus.

— Mielasis, aš manau, kad cukraus jau pakanka, — pratarė Naomė.

Nekreipdamas į ją dėmesio, Lukas sugrūdo šaukštą į savo dubenėlį.

Suirzusi Naomė atitraukė nuo jo indą su dribsniais.

— Aš sakiau, kad užtenka!

Lukas akiplėšiškai žiūrėjo mamai į akis. Buvo nejaukiai tylu.

— Ar jūs, mielieji, Lukai ir Febe, gerai miegojote? — pasidomėjo Džono uošvė.

Abu dvyniai į ją nekreipė jokio dėmesio.

— Atsakykite senelei, — liepė Naomė, pildama pieną ant Luko dribsnių.

Febė švariai nulaižė šaukštelį, paskui, laikydama jį tiesiai priešais save, lyg tyrinėdama, atsakė:

— Miegoti yra kvaila.

Lukas sukramtė dribsnius ir tarė:

— Aš nemiegu.

— Iš tikrųjų? — nustebo senelė. — Tu nemiegi?

Jis apžiojo dar vieną šaukštelį „Rice Krispies“ ir ėmė neskubėda-

mas kramtyti. Valandėlę svetainėje buvo girdėti tik dribsnių traškėjimas.

Džonas ir Naomė susižvalgė. Džono žvilgsnis bylojo: *Ei, bet jie nors kalba, juk tai tikras persilaužimas, pažanga! Bent šiokia tokia pažanga...*

Harietė pervertė puslapį.

— O kodėl tu, Lukai, nemiegi?

— Miega tik negyvi, — atsakė berniukas.

Šįkart Džonas vengė Naomės žvilgsnio. Jis pasmeigė mango gabalėlį ir jį suvalgė, nejausdamas skonio, nukreipęs žvilgsnį į Harietę ir stebėdamas, kaip ji reaguos.

— O aš praėjusią naktį miegojau, — atsakė ši. — Bet nemanau, kad esu negyva!

— Ir aš miegojau, — pridūrė Luko senelė. — Tačiau juk dėl to nemiriau, tiesa, brangusis?

Lukas sugrūdo šaukštą į dribsnius, o netrukus atsainiai pareiškė:

— Greitai mirsi, senele.

85

Naomės dienoraštis

Ar aš elgiuosi negerai, nuolat lygindama L ir F su Haliu? Mano vargšelis, mielas, švelnusis, tyras ir nekaltas Halis. Tiek jau to, visi žinome, kad vaikai prikalba visokių keistų dalykų, ir Mama į tai reagavo linksmai. Bet... dėkui Dievui, nei ji, nei Harietė nepastebėjo, kad dingo jūrų kiaulytės. Kokioje pastabioje šeimynėlėje aš užaugau!

Hali, mano mielas mažutėli, aš tavęs labai pasiilgstu. Galbūt tai pasirodys kvaila, bet ar tu žinai, ko pirmiausia tikėjausi, kai mes pirmą kartą apsilankėme dr. Detorės klinikoje? Kad mes atgausime tave, tik viskas bus geriau. Kad tu būsi naujasis mūsų kūdikis, bet jau visiškai nauja, sveika inkarnacija. Deja, žvelgdama į Luką ir Febę, aš nepastebiu jokių tavo bruožų. Tu buvai toks švelnus, toks mielas ir meilus. Kartais ir tu pasakydavai ką nors juokinga, bet aš negaliu net įsivaizduoti tavęs sakančio to, ką šiandien per pusryčius senelei pasakė Lukas. Negaliu įsivaizduoti, kad tu būtum galėjęs ką nors nužudyti.

Tau tai gali pasirodyti keista, tačiau kartais aš tikrai jaučiu tave esant visiškai šalia, laikantį mano ranką, prašantį manęs nesirūpinti. Jeigu aš to nejausčiau, palūžčiau. Džonas daug stipresnis už mane. Norėčiau ir aš tokios ramybės, tokios vidinės stiprybės, tokio tvirto pasitikėjimo, kad viskas išeis į gera.

Tu gimei sekmadienį ir mirei sekmadienį. Daugeliui žmonių patinka sekmadieniai, bet tik ne man. Kartais sekmadieniais jaučiuosi visiškai sugniuždyta. Kaip šiandien. O juk išaušo toks puikus rytas, kurį vėliau sugadino tai, kas atsitiko Karameliniam ir Šokoladinei. Dabar, popiet, lyja ir pučia smarkus vėjas. Senelė žiūri filmą pagal Agatos Kristi knygą, o teta Harietė išvažiavo namo. F įsitaisiusi virtuvėje, ant grindų, priešais mane, ir dėlioja erdvinį paveikslėlį, o Džonas su Luku svetainėje žaidžia šachmatais. Keturios valandos, o jau visiškai tamsu. Šeštą trisdešimt kaimo bažnyčioje būna mišparai. Kiekvieną sekmadienį. Kartais, kaip dabar, jaučiu postūmį nuvažiuoti ten. Gal tai tu mane ragini?

O gal aš, apimta depresijos, noriu griebtis bet ko, kas tik įmanoma?

86

Džonas kankinosi, sūnaus visiškai pažemintas jiems žaidžiant šachmatų partiją.

— Betgi juk tu norėjai, ar ne taip, Džonai? Argi nebuvai namie sudaręs šiltnamio sąlygų, kai jie gimė? Argi valandų valandas nesėdėdavai jų kambaryje, be paliovos lavindamas juos „New Ages" muzika, kalbindamas, žaisdamas su jais lytėjimą lavinančiais žaislais. Juk pats norėjai, kad jie būtų labai protingi, tai dabar ir gavai, ko norėjai.

Buvo sekmadienio vakaras, jiedu dviese sėdėjo virtuvėje. Naomės motina, ištikta migrenos, jų atsiprašė ir anksti nuėjo į lovą. Sekmadieniais vakariene visada pasirūpindavo Džonas, jis dažniausiai paruošdavo ką nors lengva ir paprasta, o paskui jie valgydavo tiesiai nuo padėklų, pasidėję juos sau ant kelių ir žiūrėjo televizorių.

Šįvakar jis gamino grybų omletą ir graikiškas salotas.

— Nieko panašaus į tai, — atsakė jis. — Nenorėjau nieko panašaus.

— Tada tu šaipydavaisi iš mano pastabų. O dabar esi įsižeidęs, kad Lukas nugalėjo tave žaisdamas šachmatais.

Pastebėjusi ant grindų stovinčią dėžutę su maistu jūrų kiaulytėms, Naomė pakėlė ją ir įdėjo į spintelę.

— Naome, jam *dar tik treji*, dėl Dievo meilės! Daugelis tokio amžiaus vaikų dar nemoka nueiti į tualetą! Ir jis ne šiaip sau *nugalėjo* mane! Jis manimi išvalė grindis! O atliekamų ėjimų tempas buvo tiesiog stulbinantis.

— Prieš keletą metų, kai buvo populiarūs Rubiko kubai, suaugusieji su jais labai vargdavo, o maži vaikai sudėdavo per keletą minučių. Pamenu, kažkas juokavo, kad niekas jų neperspėjo, jog tai neįmanoma! Gal vaikai turi polinkį įvairiems galvosūkiams, kurio vėliau, suaugę, netenka? Juk šachmatai tam tikra prasme irgi galvosūkis, tiesa?

Stovėdamas prie keptuvės Džonas keletą sekundžių buvo sutelkęs dėmesį į omletą. Jis paprastai mėgo kepančių grybų kvapą, bet šįvakar nerimas spaudė krūtinę, ir jis neturėjo apetito.

— Tai iš dalies susiję su tuo, kad tokio amžiaus vaikai mažiau galvoja, jie visko taip nesuintelektualina, jie paprasčiausiai ima ir daro.

— Gal tas pat tinka ir šachmatams? Lukui niekas nesakė, kad jis negali įveikti tavęs, tai jis ėmė ir įveikė. Nemanai taip? Pasakojai, kad nugalėjai savo senelį būdamas septynerių, o jis juk buvo kažkoks šachmatų meistras, ar ne?

— Aš nugalėjau jį *vieną kartą*, — atsakė Džonas. — Ir tai nutiko po kelių mėnesių žaidimo su juo. Ir... — jis patraukė pečiais, — kas ten žino? Galbūt jis tąsyk tyčia leido man laimėti.

Džonas mentele padalijo omletą į dvi dalis, išėmė jas ir sudėjo į lėkštes, tada nukėlė keptuvę nuo kaitvietės ir nuleido „Agos“ dujų degiklio dangtį.

— Viskas paruošta.

Jie nusinešė padėklus į svetainę; Džonas dar nuėjo atgal į virtuvę ir grįžo su dviem stiklinėmis „Shiraz“, paskui abu tylėdami įsitaisė priešais televizorių ir ėmė valgyti. Rodė „Senienų šou“, garsas buvo sumažintas iki minimumo.

— Tu kepi skaniausius pasaulyje omletus, — įvertino staiga pralinksmėjusi Naomė.

Po trumpos pauzės ji pridūrė:

— Gal mums reikėtų juos dažniau kur nors nusivežti? Daktarė Mikelaidis galėjo būti visai teisi, sakydama, kad mes juos per daug atribojame nuo vaikiško pasaulio. Jiems taip patiko zoologijos sode.

— O, taip, ten jie turbūt ir išmoko iš tikrųjų mylėti gyvūnus, ar ne? — atkirto Džonas.

Naomė valandėlę valgė tylėdama.

— Atleisk, mieloji, — atsiprašė Džonas. — Nereikėjo to sakyti.

Naomė gūžtelėjo. Jie žiūrėjo į drovų barzdotą vyrą, stovintį priešais dėklą su karalienės Viktorijos laikų chirurginiais instrumentais.

— O ką, jei nusivežtume juos pažiūrėti lavono skrodimo, — tarė Džonas. — Esu tikras, ten jiems būtų nepalyginti linksmiau negu žiūrėti į Poną Ananasingalvį. Arba nuvestume į medicinos koledžo anatomijos skyriaus skrodimų kabinetą.

— Tu pakvaišęs.

— O aš taip nemanau, iš tikrųjų Lukui su Febe tai gali labai patikti. Man atrodo, jie nori pamatyti tai, ką mato suaugusieji.

— Ką gi, tu dirbi vienoje iš moderniausių techniniu požiūriu Britanijos įstaigų. O kodėl tau nepasiėmus jų su savimi į Morlio parką? Parodytum dalelių greitintuvą, šaltosios sintezės laboratoriją.

Džonas pasidėjo padėklą ant grindų.

— Kas tau?

— Aš neišalkau. Negaliu valgyti. Aš jaučiuosi iš tiesų... Nežinau... Galvoju, kaip mums reikės elgtis toliau ir kas laukia ateityje.

Valandėlę jis žiūrėjo į televizoriaus ekraną. Maža senutė aksomine skrybėle išgirdo mažos dėžutės su medžio inkrustacija vertę.

— Tai pati didžiausia „Tunbridge Ware" puošmena, — aiškino tvido kostiumu dėvintis ekspertas. — Ar jums žinoma jos istorija?

— Ar kada nors atkreipei dėmesį, kad šioje laidoje jie labai sureikšmina siūlomo objekto istoriją... taip pat ir jo kilmę? Įsivaizduok mus šiame šou — ką mes galėtume pasakyti apie Luko ir Febės kilmę?

— Manau, didesnė tikimybė, kad jie mus rodys tokiame šou kaip senienas, — atsakė jis. — Išnykusios veislės reliktai. *Dvidešimt pirmojo amžiaus pradžios* Homo sapiens. *Viena daili moteris, anglė, visai kaip nauja. Ir vienas jau ganėtinai pavargęs švedas sunykusiomis smegenimis, kuriam reikalingas kosmetinis remontas. Tačiau dideliu peniu."*

Naomė ėmė kikenti. Paskui atsigręžė į jį ir pabučiavo į skruostą.

— Mes *tikrai* susitvarkysime, rasime išeitį. Užauginsime juos gerais žmonėmis, nes *mes* esame geri žmonės. Tu esi geras žmogus. Nežinia, kas svarbiau — prigimtis ar auklėjimas*, o mūsų reikalas — nukreipti juos reikiama linkme ir daryti jiems įtaką.

Džonas šypsojosi, bet atrodė liūdnas, suglumęs.

— Šiandien po pietų Lukas man tikrai įvarė baimės. Jaučiausi žaidžiantis ne su vaiku... ir net ne su žmogumi. Tai buvo tas pat, kas žaisti su mašina. Partija vyko taip, kad aš pajutau, jog daugiau žaisti nėra jokios prasmės, nes tai visiškai neįdomu.

* Angl. *nature-nurture*. Užuomina į polemiką, kas daro didesnę įtaką žmogaus elgsenai — prigimtis ar auklėjimas.

Naomė gurkštelėjo vyno.

— Gal mums vertėtų užrašyti jį į kokį šachmatų turnyrą — pažiūrėtume, kas atsitiks, kai jis susidurs su tikrais iššūkiais.

— O paskui skaityti jo vardą visose antraštėse? Šachmatų stebuklas, kuriam vos treji, būtų valstybinės reikšmės įvykis, mieloji. Garsas apie jį pasiektų Mokinius, ir jis būtų demaskuotas. Ne, mes negalime taip elgtis. Mums belieka labai rimtai apsvarstyti specialaus ugdymo galimybę.

— Nejaugi yra mokyklų *mašinoms*? — tai buvo tik iš dalies sąmojis.

Džonas apkabino Naomę ir tvirtai suspaudė jai petį.

— Kaip tu manai, kokie jie bus po dešimties metų?

— Po dešimties metų? Verčiau paklaustum, kas bus po trejų metų. Jie jau dabar yra tarytumei miniatiūriniai suaugusieji. Kaip tau atrodo, ką Lukas ir Febė dabar veikia savo kambaryje? Nuobodžiauja laukdami, kada mes atsigulsime, kad visą naktį galėtų toliau naršyti internetą? Projektuoja naujas raketos varomąsias sistemas? Perrašo Britanijos konstituciją?

Naomė suvalgė paskutinį omleto kąsnelį.

— Ar ketini ryte paskambinti daktarei Mikelaidis? Papasakosi jai apie jūrų kiaulytes? Man būtų įdomu išgirsti, ką ji apie tai galvoja.

Džonas linktelėjo ir atsistojo.

— Einu į darbo kambarį.

— Ar tau šįvakar reikia ką nors dirbti? Atrodai pavargęs.

— Laukia knygos korektūra — iki kitos savaitės pabaigos reikia persiųsti atgal į Valstijas.

*

Užlipęs į darbo kambarį antrame aukšte, Džonas atidarė savo kompiuterio naršyklę. Paskui ėmė tyrinėti pastarųjų mėnesių naršymo istoriją, pradėdamas diena prieš tai, kai vaikams buvo padovanotas kompiuteris.

Netrukus jam prieš akis ėmė mirgėti begalė adresų tinklalapių,

kuriuose jis niekada nebuvo lankęsis. Tikrindamas savo kompiuterį, Džonas netruko įsitikinti, kad jie daugybę kartų lankėsi matematikos, fizikos ir kitų mokslo disciplinų svetainėse. Naršyta ir istorijos mokslo, antropologijos, geologijos, geografijos svetainėse. Nebuvo matyti galo.

Nieko lengvabūdiško. Jo trimečiai vaikai nenaudojo interneto paikystėms, jie nesijungė nei prie vaikiškų svetainių, nei prie pokalbių svetainių. Akivaizdu, kad jie be perstojo siekė ar net alko žinių.

Po valandėlės Džonas atrado, jog prieš tris mėnesius lankytasi šachmatų svetainėse. Lukas, o gal ir abu su Febe, buvo užsukę į keliasdešimt tokių svetainių, pradedant tomis, kuriose mokoma šio žaidimo pagrindų, ir baigiant svetainėmis patyrusiems strategams.

Paskui jis priklaupė ant grindų ir įjungė čia pat stovintį vaikų kompiuterį. Šis ėmė krautis, galiausiai pasirodė prašymas įvesti slaptažodį. Džonas surinko naują slaptažodį, kurį sukūrė šįryt, kad vaikai neturėtų prieigos prie atimto iš jų kompiuterio. Kai jį įvedė, pasirodė pranešimas:

SLAPTAŽODIS NETEISINGAS. BANDYKITE DAR KARTĄ.

Jis sąmoningai pasirinko sudėtingą slaptažodį, kurio nebūtų galima atsitiktinai nulaužti. Galbūt šįkart suklydo rinkdamas raides? Džonas pabandė dar kartą.

b*223*&65&*
SLAPTAŽODIS NETEISINGAS. BANDYKITE DAR KARTĄ.

Slaptažodį jis buvo užsirašęs ant popieriaus skiautelės ir įsikišęs į kelnių užpakalinę kišenę, todėl dabar, norėdamas patikrinti, ar nesuklydo, ją išsitraukė. Viskas teisinga. Surinko slaptažodį iš naujo.

SLAPTAŽODIS NETEISINGAS. BANDYKITE DAR KARTĄ.

Negalėdamas patikėti, Džonas purtė galvą ir bandė dar kartą, tačiau rezultatas buvo toks pat. Jis jau žinojo, kas nutiko.

Vaikai ar bent jau kažkuris iš jų suspėjo pabuvoti jo darbo kambaryje ir kažkokiu būdu įsilaužti į kompiuterį. Ir jie pakeitė slaptažodį nauju.

87

Kambarys buvo mažas, lango rėmai tokie papuvę ir įmirkę, kad dažai jau veik baigė nusilupti nuo medienos, o ir glaistas buvo nemenkai aptrupėjęs. Vėjas drebino lango stiklą. Pilką dangų margino lietaus dėmės, o jūra anapus pasivaikščiojimo tako į krantą svaidė grėsmingai atrodančias molingas bangas.

Kambaryje stovėjo siaura lovelė, televizorius, kurio jis niekada nežiūrėjo, stalas, praustuvė, veidrodis, pora kėdžių ir jo Biblija. Ant sienos vietoje Konstablio „Šieno vežimo", kurį jis nukabino ir užkėlė ant spintos viršaus, dabar kabojo jo kryžius su Nukryžiuotuoju.

Kasryt jis atsikeldavo šiame ankštame, šaltame kambarėlyje, svetimame mieste, sukalbėdavo savo maldas, paskui įjungdavo nešiojamąjį kompiuterį ir viltingai prisijungdavo prie interneto. Tačiau iki šiol jo laukdavo vien nusivylimas. Kiekvieną dieną jam tekdavo su pasibjaurėjimu stebėti informacijos srautą. Nuotėkos plūdo į jo pašto dėžutę. Kasryt jam buvo siūlomos galimybės surasti savo laimę, užmegzti pažintis su moterimis, viliojančiomis jį užsukti į jų tinklalapius. Jis, be abejo, pastebėdavo jas, o jos jį pykdė ir liūdino, ir džiugino.

Džiugino todėl, kad jis žinojo greitai iš čia pasišalinsiąs ir paliksiąs visa šį mėšlą toliau pūti. Jau greitai jis ilsėsis Laros glėbyje, gimdys vaikus, gimdys taip, kaip pridera, kaip Dievas skyrė, o ne kokius Šėtono išperas.

Jūs, vaikai, klausykite Viešpatyje savo gimdytojų, nes šito reikalauja teisingumas. Gerbk savo tėvą ir motiną — tai pirmasis įsakymas su pažadu: kad tau gerai sektųsi ir ilgai gyventumei žemėje. Efeziečiams 6,1-3.

Jam nederėtų jos turėti, nes tai nuodėmingas dalykas, bet jis negalėtų be jos. Tai viskas, kas jį siejo su ja. Lara davė jam ją tą rytą, kai jiems teko išsiskirti. Tai maža spalvota nuotrauka, kurioje ji, vilkinti kuklia vasariška suknele, stovi vienaukščio kalifornietiško stiliaus namo terasoje, ten pat, kur jie ir susipažino. Ji šypsosi, o ilgi juodi plaukai krenta jai ant nuogų pečių, ant švelnios it šilkas odos. Tai buvo prieš

daugiau kaip trejus metus, tačiau jis vis dar prisimena jos kūno kvapą, visus kvapus, kiekvieną prisilietimą, kiekvieną žodį ir pažadą, kiekvieną jos kvėptelėjimą, švelniai glamonėjantį jo veidą. *Aš lauksiu tavęs, Timonai, mano brangusis angele, aš lauksiu tavęs iki pasaulio pabaigos.*

Greitai, Lara, jei Dievas duos, tai jau greitai!

Sėdėdamas prie medinio stalo, tiesiai po varganai šildančiu vienos sekcijos radiatoriumi ant sienos, jis peržvelgė naujų elektroninių laiškų, atsijotų nuo nešvankybių, sąrašą ir staiga šiandien, pirmadienio rytą, skaitydamas siuntėjo, kurio adresas jam nieko nesakė, nepasirašytą laišką, pagaliau nudžiugo.

Jis pavertė upes dykuma, vandens šaltinius — išdžiūvusia žeme, vešlų kraštą — druskingais pelkynais dėl jo gyventojų nedorumo. Jis pavertė dykumą vandens tvenkiniais, išdžiūvusią žemę — srūvančiais šaltiniais. Alkanus žmones ten apgyvendino, ir jie pasistatė miestą. Jie sėjo laukus, veisė vynuogynus ir nuėmė gausų derlių. Jis laimino juos, ir jų labai daugėjo, ir jų galvijų skaičiui jis neleido sumažėti. 107 psalmė.

Tai buvo kaip tik tas laiškas, kurio jis laukė jau šešias savaites. Tai buvo jam skirtas kvietimas atlikti savo pareigą, o paskui galų gale grįžti namo!

Jausdamas krūtinėje besidaužant širdį, išjungė kompiuterį. Mąstė intensyviai ir greitai. Dar daug ką reikėjo padaryti, tačiau jis buvo tam pasirengęs, taigi ilgai neturėtų užtrukti.

Nusileidęs į pirmą aukštą ir įsitaisęs prie stalo, atokiau nuo kitų, pavalgė pusryčius, tylomis sukalbėjęs maldą prieš valgį, vengdamas ne tik pokalbių, bet ir akių žvilgsnių su kitais įnamiais. Valgydamas paskubomis mintyse peržvelgė pirkinių sąrašą. Dalį reikalingų daiktų, kuriuos buvo užsakęs internetu, jau buvo gavęs paštu. Gerai žinojo taisyklę, kad pirkti reikia skyrium, atskirose parduotuvėse, atskiruose miestuose. Jį kaip užsienietį įsiminti buvo lengviau nei vietinį, anglą. Jis galėtų kristi į akis. Amerikietis Sasekse, ir dar sausį. Keistenybė.

Tačiau jo pėdos atauš greičiau, nei jį kas nors prisimins.

88

Antradienį prieš pietus daktarė Šeila Mikelaidis sėdėjo įsitaisiusi prie pušinio stalo, savo priimamajame. Moteris atrodė nusiteikusi itin nedraugiškai.

Žvelgdama pro langą už psichologės nugaros, Naomė matė, kaip lietus plauna vešlią žalią pievelę siena apsuptame sode. Matė ir strazdą, snapu baksnojantį žolę, traukiantį iš žemės besispyriojantį slieką.

— Kodėl nė vienas man nepasakėte tiesos apie savo vaikus? — paklausė psichologė.

— Atleiskite, — atsakė Naomė, — nesuprantu jūsų.

— Nejaugi? O *daktaras Detorė?* Manau, ši pavardė jums ką nors reiškia, ar ne taip? — jos veido išraiška tapo ledinė.

Džonas ir Naomė, jausdamiesi vis nepatogiau, susižvalgė.

— Taip, mes lankėmės pas jį, — prisipažino Džonas.

— Bet visiškai dėl kitų priežasčių, nei jūs manote, — pridūrė Naomė.

— O ką aš galėčiau manyti, ponia Kleson?

Naomė tylėdama sunėrė rankas.

— Na, kad... Kad mes... norėjome... — jos balsas užsikirto.

— Projektuojamų vaikų? — bandė pagelbėti psichologė.

— Ne, — atsakė Naomė. — Visiškai ne.

— O?

Naomė parodė į dviejų mažų, besijuokiančių berniukų fotografijas ant psichologės stalo.

— Ar tai jūsų sūnūs?

— Taip, mano.

— Jie yra sveiki, normalūs berniukai?

— Ne tokie jau berniukai. Luisui — dvidešimt, o Filipui — dvidešimt dveji.

— Tačiau jie sveiki, normalūs? — vėl paklausė Naomė.

— Verčiau kalbėkime apie jūsų vaikus, ponia Kleson, jei jūs neprieštaraujate, nes juk dėl to ir atvykote pas mane.

— Jei atvirai, tai aš prieštarauju, — piktai atkirto Naomė.

— Mieloji, — perspėdamas įsiterpė Džonas.

— Nereikia jokių mielumų, — atšovė ji.

Po trumpos pauzės, vėl įsmeigusi žvilgsnį į psichologę, Naomė tęsė:

— Mes buvome nuvykę pas daktarą Detorę, nes jis mums suteikė viltį, nes jis buvo vienintelis gydytojas pasaulyje, galintis suteikti mums viltį. Suprantate?

— Ir kokią gi viltį jis jums suteikė?

— Kad mums gims *normalus* kūdikis. Kad jis neturės pražūtingo geno, kurio nešiotojai esame mudu abu. Mums iš jo reikėjo tik tiek. Kad jis mums padėtų susilaukti kūdikio, neturinčio šio geno.

— O jis įkalbėjo jus gimdyti dvynius?

— Ne, — atsakė Džonas. — Mes norėjome sūnaus, ir nieko daugiau. Mes niekada neprašėme dvynių.

Ilgam tapo tylu, galiausiai psichologė pasiteiravo:

— Ar jūs ką nors žinote apie kitus vaikus, gimusius tėvams, kurie taip pat lankėsi pas jį?

— Šį bei tą, — atsakė Džonas.

— Per pastaruosius dvejus metus buvo nužudytos trys poros dvynukų, visų jų tėvai lankėsi pas Detorę, — paaiškino Naomė. — Tai susiję su kažkokia keista sekta... su fanatikų gauja.

— Todėl mes nieko ir nepasakojame apie tai, — pridūrė Džonas. — Mums patarė laikytis kuo tyliau.

— Tai nėra taip lengva, kai informacija yra internete, — tarė Šeila Mikelaidis.

— Todėl mes ir stengiamės likti nepastebėti, — tarė Džonas.

— O ką tai keičia jums? — tiesiai paklausė Naomė. — Ar Lukas ir Febė tampa antrarūšiais, nes jie gimė kitaip? Ar tai norite pasakyti?

— Visiškai ne. Tačiau norėčiau jums priminti, kad anksčiau esu jūsų abiejų klaususi, ar nenorite papasakoti man ko nors, kas leistų

geriau suprasti jūsų vaikų elgesį, ir jūs niekada neužsiminėte apie tai, jog patys suformavote jų genotipą... Galvoju, man būtų buvę labai naudinga visa tai žinoti nuo pat pirmos dienos. Ar jūs taip nemanote?

— Ne, aš... — Naomė, išvydusi raminamai iškeltą Džono ranką, nutilo, nebaigusi sakinio.

— Mieloji, ji teisi. Mums reikėjo papasakoti.

Naomė nuleido akis į kilimą, ji jautėsi prastai. Nelyginant būtų grįžusi atgal į mokyklos laikus ir išbarta mokytojo

— Daktare Mikelaidis, — tarė ji. — Buvo visai ne taip, kaip jums galėjo pasirodyti. Mudu tik norėjome, kad daktaras Detorė pašalintų šiuos pavojingus genus.

— Ir viskas?

— Daugmaž, — atsakė Naomė.

— Daugmaž? — atkartojo psichologė.

Valandėlę stojo nejauki tyla. Galiausiai Džonas tarė:

— Mes sutikome atlikti keletą pozityvių pakeitimų, tik norėdami pagerinti mūsų kūdikių gebėjimus kai kuriose srityse.

Daktarė Mikelaidis skeptiškai pažvelgė į jį.

— O kuriose konkrečiai?

Džonas staiga pajuto būtinybę gintis, tarytumei ir jis būtų buvęs iškviestas pas mokytoją pasiaiškinti dėl elgesio.

— Atsparumo ligoms... Sustiprinome jų imuninę sistemą.

— Sakydami jų mes... na, mes... pasakėme ne visai tiksliai, — tuojau pat įsiterpė Naomė. — Nuvykome pas Daktarą Detorę, norėdami tik vieno vaiko...

— Berniuko, — patikslino Džonas. — Kito sūnaus.

— Bet jis įkalbėjo jus gimdyti dvynius?

— Jis visiškai neužsiminė apie dvynius, — pakartojo Džonas. — Apie tai, kad Naomė laukiasi dvynukų, sužinojome jau ne pirmą jos nėštumo savaitę. Mūsų visos pasirinktos modifikacijos buvo labai nežymios. Norėjome užsitikrinti, kad mūsų sūnus būtų aukštas, tačiau proto ribose. Kad turėtų gerą regėjimą, gerą klausą. Mes sutikome, kad vyresniame amžiuje jo gerai savijautai pakaktų mažiau miego. Taip pat

manėme, kad būtų gerai, jeigu jis iš mažesnio maisto kiekio įsisavintų daugiau energijos.

— Sutikome patobulinti ir jo gebėjimus mokytis, — pridūrė Naomė.

— Mažiau miego, — tarė psichologė. — Patobulinti vaikų gabumai mokslui. O dabar esate susirūpinę, kad jie, regis, naktimis nemiega, o stengiasi kuo daugiau sužinoti? Ar jūs tikėjotės ko nors kito?

— Tik ne to, — atsakė Naomė. — Mes tik norėjome pasirūpinti sėkminga jų gyvenimo pradžia. Mes niekada neketinome paversti jų...

Naomei prikandus liežuvį, psichologė ėmė kantriai laukti.

— Apsigimėliais, — tarė Džonas. — Manau, mano žmona nenori vartoti šio žodžio.

— Vadinasi, daktare Klesonai, jūs dabar taip vertinate savo vaikus? Kaip apsigimėlius?

— Ne, ne kaip apsigimėlius... turiu omenyje... ne kaip kokio nors *cirko* apsigimėlius. Tačiau jie kitokie nei visi vaikai. Tam tikra prasme... beveik... tarytumei jie būtų kitokios prigimties.

— Man atrodo, jie ir yra kitokios prigimties, — atsakė psichologė.

Vėl stojo ilga pauzė. Po jos psichologė kalbėjo toliau.

— Norėdama jums padėti, turėsiu paprašyti nuo šiol būti su manimi visiškai atviriems, — ji paeiliui pažvelgė į kiekvieną iš jų. — Papasakokite, ar tąkart, kai lankėtės pas daktarą Detorę, jis siūlė jums kažką panašaus į standartinį paslaugų paketą?

— Kaip tai suprasti? — paklausė Naomė.

— Ogi taip, kad jis galbūt siūlė savo pacientams... klientams tam tikrą sandėrį? — ji kilstelėjo ranką ir ėmė lenkti pirštus. — Tam tikrą intelekto koeficientą, garantuotą ūgį, specifinius sportinius sugebėjimus... Ar jums nepasirodė, kad jis siūlo jums rinktis keletą savybių, bet tik visas kartu?

— Ne, — atsakė Džonas. — Mes turėjome didelį pasirinkimą.

— Net pernelyg didelį, — pridūrė Naomė. — Tai buvo stulbinama.

Jie pasikeisdami ėmė vardyti visas galimybes, kokias tik prisimi-

nė. Jiems baigus, psichologė kuriam laikui nusigręžė į savo kompiuterio monitorių. Paskui atsilošė kėdėje ir susimąsčiusi pažvelgė į Džoną ir Naomę.

— Atlikau šiokį tokį tyrimą. Po pastarojo mūsų susitikimo aš telefonu arba elektroniniu paštu bendravau su dvidešimt šešiais savo kolegomis, vaikų psichologais, kuriems buvo tekę susitikti su daktaro Detorės klinikoje pradėtais vaikais.

— Maniau, tai konfidenciali informacija, — tarė Naomė.

— Taip, — atsakė psichologė. — Būtent dėl šios priežasties žmonės, su kuriais man teko bendrauti, kreipėsi į šių vaikų tėvus, atsiklausdami jų leidimo dalytis šia informacija, taip pat prašydami, kad, reikalui esant, galėčiau susisiekti su jais pačiais.

Ji vėl dirstelėjo į ekraną, paskui, sudėdama rankas ant stalo, palinko į priekį.

— Visi vaikai yra dvynukai, ir visais atvejais tėvai buvo labai nustebę. Visi, kaip ir Lukas su Febe, pasižymėjo geriau išvystytais protiniais gebėjimais, visi atrodė labiau subrendę nei jų bendraamžiai, visiems buvo būdingos identiškos elgesio problemos.

89

Džonas ir Naomė tylėjo ištisą minutę, stengdamiesi perprasti tai, ką jiems pasakė daktarė Mikelaidis.

— Nejaugi jūs norite pasakyti, kad jie yra klonai? — paklausė Džonas, jausdamas, kaip panika staiga ima gniaužti kvapą.

— Ne. Paprašiau, kad keli tėvai atsiųstų nuotraukas, nes ir aš svarsčiau šią galimybę. Vienodai atrodančių vaikų nėra, — ji nusišypsojo. — Matau daug tėvų ir jų vaikų, todėl galiu patikinti, kad jūs ir Lukas su Febe turite daug fizinių panašumų.

— Ačiū Dievui, — nudžiugo Naomė.

— Visiems dvyniams būdingi geriau išvystyti protiniai gebėjimai, jie labiau subrendę nei jų bendraamžiai, visiems būdingos tos pačios elgesio problemos... Kaip tai gali būti? — pasiteiravo Džonas. — Mes pasirinkome tik tam tikrą modifikacijų kiekį — kiti tėvai tikriausiai rinkosi visai kitas, o kai kurie turbūt kur kas radikalesnes nei mes. Kaip gali būti, kad vaikai tokie panašūs?

— Gal dėl tos pačios priežasties: visi norėjote vieno kūdikio, o susilaukėte dvynukų? — iškėlė prielaidą ironiškai nusišypsodama psichologė.

— Ką jūs konkrečiai turite omenyje? — įdėmiai žiūrėdama jai į akis paklausė Naomė.

— Daktarei Mikelaidis atrodo, kad daktaras Detorė galbūt turėjo savo užslėptų tikslų, — paaiškino Džonas.

Naomė linktelėjo.

— Suprantate, dar prieš jiems gimstant, giliai širdyje jaučiau kažką panašaus.

— Regis, jūsų daktaras Detorė mokslininkų bendruomenėje užsitarnavęs labai negailestingą reputaciją, — tarė Šeila Mikelaidis. — Paskaitykite jo kelerių pastarųjų metų interviu spaudai ir įsitikinsite, koks siauras buvo šio žmogaus požiūris ir kaip jis nepaisė medicininės etikos, nei savo kritikų.

— Manote, jis pasinaudojo Naome ir keliolika kitų moterų kaip nieko nenutuokiančiomis gimdos donorėmis savo eksperimentui?

— Kad ir kaip būtų gaila, tai viena iš labiausiai tikėtinų galimybių.

Džonas ir Naomė, akimirksniu netekę žado, susižvalgė.

— Tačiau tai neturėtų paveiktų jūsų santykių su vaikais, — tęsė daktarė Mikelaidis. — Net jeigu jų genotipas nėra toks, kokio jūs norėjote, jie vis tiek yra jūsų vaikai, jūsų kūnas ir kraujas.

— O kas laukia toliau? — niūriai paklausė Naomė. — Nesibaigiančių socialinių eksperimentų tunelis? Nejaugi Lukas ir Febė taps laboratorijos žiurkėmis pasauliniam psichiatrų ir mokslininkų sambūriui?

— O ką manote tema „prigimtis ar auklėjimas“? — pasidomėjo Džonas. — Daktaras Detorė mums sakė, kad nesvarbu, ką padarėme su mūsų vaiko — vaikų — genais, nes tai turės tik labai nedidelę reikšmę gyvenime. Jis teigė, kad ugdant vaiką svarbiausias vaidmuo teks mums, jo tėvams. Jei mes juos pakankamai mylėsime ir jais pakankamai rūpinsimės, ar negalime tikėtis, kad per tam tikrą laiką pavyks padaryti jiems įtaką ir juos išugdyti? Gal mano žmona ir aš, vertinant iš ilgalaikės perspektyvos, jiems būsime svarbesni už tai, ką padarė daktaras Detorė?

— Normaliomis aplinkybėmis neabejotinai su jumis sutikčiau. Praėjusią savaitę buvau užsiminusi apie „episteminį ribotumą“, kuris neatsiejamas nuo žmogaus prigimties, ir apie žmogaus normalių protinių gebėjimų ribas. Tačiau manipuliacinis jūsų vaikų elgesys leidžia manyti, kad jiems nebūdingi įprasti žmogiškosios egzistencijos apribojimai. Jūsų vaikai, būdami trejų, pasižymi savybėmis, kurias aš būčiau linkusi priskirti penkiskart už juos vyresniems paaugliams.

Ji atsuko butelio kamštelį ir įsipylė į stiklinę, stovinčią ant stalo, mineralinio vandens.

— Bet kuriam tėvui svarbiau už viską yra sugebėti *prieiti* prie savo vaiko. Užmegzti ryšį. Man atrodo, jūs jo kaip tik ir neturite, bet siekiate. Ar aš susidariau teisingą nuomonę?

— Taip, — pripažino Naomė. — Absoliučiai. Esu jų tarnaitė, ir tai viskas. Prausiu juos, valgydinu, einu jiems iš paskos ir viską sutvarkau.

Nieko daugiau negalėčiau padaryti, juoba kad tai viskas, ko jiems iš manęs reikia. Vieną dieną Lukas įsipjovė, bet neatėjo pas mane, kad jį apkabinčiau, o nuėjo pasirodyti Febei. Jis man taip ir nepadėkojo, kad užklijavau pleistrą.

— Manyčiau, jums būtų ne pro šalį pasikalbėti su kai kuriais iš mano minėtų tėvų, neabejotinai, jei tik jie patys to norės.

— Ar Anglijoje yra tokių tėvų? — pasidomėjo Naomė.

— Kol kas man nepavyko nustatyti. Vis dėlto manau, kad tokių, apie kuriuos dar nesu girdėjusi, turėtų būti daugiau.

— Būtinai pasikalbėsiu su jais, kad ir kur jie gyventų, — tarė Naomė. — Mielu noru.

Psichologė dar sykį gurkštelėjo vandens.

— Pabandysiu jums tai suorganizuoti, tačiau noriu perspėti, — nesitikėkite gauti kažkokių magiškų atsakymų. Visi žmonės, su kuriais esu kalbėjusi, teigia, kad šių tėvų situacija tokia pati kaip jūsų.

— Ar kuris nors iš šių vaikų yra nužudęs savo naminį gyvūnėlį, kaip tai padarė Lukas ir Febė? — pasiteiravo Džonas.

— Su daugeliu jų nesu taip išsamiai kalbėjusi, — atsakė ji. — Tačiau dvyniai iš La Džiolos, Kalifornijos valstijos, yra pasmaugę jų šeimos spanielį, kai išgirdo tėvo nusiskundimą nepaliaujamu jo amsėjimu. Jie manė, kad tėvą pradžiugins toks problemos sprendimas. O dvyniai iš Krefeldo, Vokietijos, perpjovė gerklę jų katinui po to, kai motina sukliko, pamačiusi jį į virtuvę atnešant pelę. Man regis, negebėjimas skirti gyvą nuo negyvo gali būti jiems visiems bendras bruožas. Tai nereiškia, kad jie yra blogi kuria nors prasme, jau veikiau — jų visai kita vertybių sistema. Tai, kas man ir jums atrodo normalu, jiems gali būti nesuvokiama.

— Bet mes juk turėtume juos auklėti, argi ne? — pasakė Naomė. — Juk kažkokiu būdu galėtume elgtis su jais kaip tėvai su vaikais. Jūs ir turite mums paaiškinti, kaip tai daryti.

— Aš manau, būtų labai naudinga pasikalbėti su kitais tėvais, — sutiko Džonas. — Mums reikėtų išbandyti jos patarimą, mieloji. Manyčiau, mums reikėtų pasikalbėti su kuo daugiau tėvų.

— Jūsų, daktare Mikelaidis, vaikai, savaime suprantama, yra laimingi, jiems gerai sekasi, — tarė Naomė. — Jums tikriausiai nesuprantama, kaip... kokia... kokia nevisavertė aš jaučiuosi. Visiškai tuščia. Lyg būčiau jiems jau nebereikalinga talpykla, kuria jie paprasčiausiai atsikratė. Aš noriu susigrąžinti savo vaikus, kuriuos pagimdžiau. Daktare Mikelaidis, aš noriu tik tiek. Noriu susigrąžinti savo vaikus, ne apsigimėlius, ne keistuolius, o *vaikus*. Iš jūsų noriu tik tiek.

Psichologė užjaučiamai nusišypsojo.

— Suprantu — to trokšta bet kuri motina. Tačiau aš nežinau, ar galėsiu jums tai duoti. Norėdama pagerinti savo santykius su Luku ir Febe, pirmiausia turite pakeisti savo tikslus. Taigi mums teks į situaciją pažvelgti kitu kampu.

— Kaip tai gali padėti?

— Pirmiausia tai padėtų jums matyti juose ne tiek vaikus, kiek *žmones*. Jų gimtadienio šventei buvote nusamdę komiką, tiesa? — ji įdėmiai stebeilijo į juos.

— Manote, tai buvo klaida? — paklausė Džonas.

— Aš manau, kad jums teks visiškai pakeisti savo mąstyseną. Jei norite tapti jiems artimesni, gali būti, kad turėsite bendrauti su jais kaip su paaugliais, nes savo protiniais gebėjimais jie atitinka paauglių lygį.

— O kaip jų vaikystė? — susirūpino Naomė. — Ir kuriam gi paaugliui jie gali būti įdomūs? Tai tik... Noriu pasakyti... — apimta nevilties, ji tik papurtė galvą. — Na, gerai, aš žinau, kad pasitaiko nepaprastai gabių vaikų, kurie dvylikos jau studijuoja universitete, tačiau apie juos perskaitome daug vėliau, o sulaukę trisdešimties jie paprastai jaučiasi išsekę. Iš jūsų žodžių supratau, kad patariate suplėšyti visas knygas apie vaikų auklėjimą.

— Ponia Kleson, — švelniai, bet kartu primygtinai, kreipėsi į ją psichologė, — jums nereikia plėšyti jokių knygų apie auklėjimą. Atleiskite, tačiau jūs išmetėte visas knygas lauk tą dieną, kai nuvykote pas daktarą Detorę.

90

Pro priekinį automobilio stiklą žvelgdama į lietaus permerktą kaimą, Naomė niūriai pagalvojo: *Sausis*. Praėjo jau kelios savaitės, kai buvo nukabintos kalėdinės dekoracijos, ir, regis, nebeliko jokių žiemos džiaugsmų; prieš akis — vasaris ir didžioji dalis kovo, tik paskui oras ims gerėti.

Antra valanda, o šviesa jau blėsta. Dar pora valandų, ir buvo kone visiškai tamsu. Džonui pasukus automobilį į jų kiemo keliuką, saabas, taškydamas ant stiklų vandenį, nuklampojo giliu klanu. Valytuvai nuvalė priekinį stiklą. Naomė žiūrėjo į sustirusias plikas gyvatvores. Išilgai žole apželdinto kelkraščio beviltiškai, nelyginant žaislas senkančiu baterijos elementu, skuodė fazano patelė.

Sutarškėjo apsauginės grotelės, paskui po padangomis sutriuškėjo žvyras. Džonas sustabdė automobilį priešais namą, tarp Naomės purvino balto „Subaru" ir jos motinos mažytės „Nissan Micra".

Nustojus veikti valytuvams, lietus bematant aptraukė priekinį stiklą matiniu sluoksniu. Naomė atsigręžė į Džoną ir išsigando, išvydusi jo blyškų veidą.

— Brangusis, nors aš ir prieštaravau, kad juos prižiūrėtų kas nors kitas, o praėjusią savaitę kategoriškai atmečiau daktarės Mikelaidis idėją surasti vaikams specialią mokyklą, tačiau po šio susitikimo persigalvojau ir manau, kad ji gali būti teisi — Lukui ir Febei reikalinga specialisto priežiūra... auklėjimas... mokymas... kad ir kaip jie tai vadintų.

— Ar tau neatrodo, kad taip pasielgdami mes pripažinsime pralaimėjimą? — paklausė Džonas.

— Pripažinsime pralaimėjimą, jei nuleisime rankas. Reikia liautis galvoti, kad mums nepasisekė. Turime rasti būdą, kaip Luko ir Febės gyvenimą nukreipti gera linkme... taip pat ir savo.

Džonas sėdėjo ir tylėjo. Paskui delnu palietė Naomės skruostą.

— Aš myliu tave, — pratarė jis. — Aš tikrai myliu tave. Atsiprašau dėl visko, ką per mane patyrei.

— Ir aš tave myliu. Tik tu man davei jėgų ištverti Halio mirtį, —

Naomė nusišypsojo, bet akyse tvenkėsi ašaros. — O dabar turime du sveikus vaikus. Mes... mes, — ji ėmė šniurkščioti. — Ar tau neatrodo, kad mes visų pirma turime atpažinti ir įvertinti tai, kas yra gēra?

— Žinoma, — linktelėjo Džonas. — Tu teisi. Būtent tai ir turime daryti.

Nuleidę galvas, saugodamiesi lietaus, jie įpuolė pro duris į vidų. Nusivilkdama paltą Naomė šūktelėjo:

— Ei! Mes sugrįžome!

Džonas nugirdo balsus. Amerikietišką akcentą. Šiaip ne taip išsinėręs iš šlapio apsiausto, pakabino jį ant gembinės ir nusekė paskui Naomę į svetainę.

Ant sofos, priešais televizorių, sėdėjo jos motina, apsirengusi jai aiškiai per dideliu Arano megztiniu, ir siuvinėjo. Tuo metu rodė seną nespalvotą filmą, o televizoriaus garsas buvo kone kurtinantis — ji buvo taip įpratusi.

— Kaip sekėsi? — pasiteiravo ji.

— Ačiū, gerai, — atsakė Naomė, šiek tiek pritildydama televizorių. — O kur vaikai?

— Viršuje žaidžia kompiuteriu.

— Niekas neskambino? — paklausė Naomė.

— Ne, nė vieno skambučio, — atsakė motina.

Ji trumpam susiraukė, žiūrėdama į savo siuvinį, paskui išsiblaškiusi pridūrė:

— Tačiau turėjome svečią, praėjus maždaug valandai po jūsų išvažiavimo.

— Mhmmm? — nustebo Naomė.

— Labai mielas jaunuolis. Man atrodo, amerikietis.

— Amerikietis? — kiek sutrikusi atkartojo Naomė. — Ko jam reikėjo?

— Et, supainiojo adresus — ieškojo *kažkieno* ūkio — negaliu konkrečiai prisiminti... niekada nebuvau tokio girdėjusi.

— Kaip jis atrodė, tas vaikinas? — pasidomėjo Džonas.

Naomės motina valandėlę rūpestingai galvojo, paskui prabilo:

— Jis buvo dailiai apsirengęs, labai mandagus. Ant marškinių ryšėjo kaklaraištį, vilkėjo tamsiu kostiumu. Tik vienas dalykas... priminė tavo tėvo elgesį, jis irgi taip dažnai darydavo, pameni? Tavo tėvas buvo įpratęs pasirišti kaklaraištį, bet skubėdamas pamiršdavo užsisegti po juo marškinių sagas. Šis jaunuolis irgi buvo pamiršęs dvi sagas, ir aš pastebėjau, kad po marškiniais jis nešiojo vieną iš tų religinių kryželių, — kaip ten juos vadina? — dievulėli, mano atmintis pastaruoju metu visai šlubuoja, aš vis užmirštu žodžius! Kaipgi jie vadinami? Ak, taip, na, žinoma, kokia aš kvaila, taigi krucifiksas.

91

Amerikietis. Krucifiksas.

Džonas sėdėjo darbo kambaryje ir jautė, kaip visas kūnas tirta.

Juk ano vyro apsilankymas neturėtų reikšti nieko bloga. Juk neturi nieko bendra su...

Išskyrus tai, kad šutvė pakvaišusių amerikiečių fanatikų, besivadinančių Mokiniais, žudė sutuoktinius, kurie buvo lankęsi pas daktarą Detorę ir kuriems buvo gimę dvyniai, o dabar į vieną nuošalų namą Anglijoje užklysta amerikietis su kryželiu ant kaklo, o šiame name, pasirodo, gyvena pora, kuri irgi lankėsi pas daktarą Detorę ir dabar augino dvynukus.

Jis bandė galvoti, kokių dar reikėtų imtis saugumo priemonių. Name buvo sudėti grūdinto stiklo langai. Langai buvo su užraktais. Apsauginis apšvietimas. Aukštos kokybės durų spynos. Signalizacija, kurios signalas siunčiamas į valdymo centrą. Pavojaus mygtukai. Gal būtų buvę geriausia, jei jis būtų išvežęs Naomę su vaikais kur nors kitur, bent jau kuriam laikui. Gal į Švediją?

Arba apsigyventi viešbutyje? Tačiau iki kada?

Jie planavo įsigyti sarginius šunis. Tiesa, buvo pateiktas dar vienas namo apsaugos pasiūlymas, kuriuo jie dar nepasinaudojo. Visą apsaugos sistemą įrengusi firma tuo metu jiems pateikė detalų projektą ir kainą, tačiau pasiūlymas buvo brangokas ir jie nematė prasmės. Dabar Džonas gailėjosi dėl tokio sprendimo. Priėjęs prie spintelės su dokumentais, ištraukė apatinį stalčių ir išėmė aplanką, ant kurio buvo užrašyta „Apsaugos sistemos".

Paskui paskambino į apsaugos firmą ir pasiteiravo, per kiek laiko jie gali įrengti vaizdo stebėjimo kameras, apie kurias anksčiau kalbėjo. Jam atsakė, kad tai užtruktų apie dešimt dienų. Džonas pareiškė, kad jas nedelsdamas užsakytų, jei tik jie galėtų kameras įrengti jau rytoj. Palaukęs porą minučių išgirdo, kad darbininkai atvyks rytoj devintą valandą.

Padėjęs telefono ragelį, Džonas parašė elektroninį laišką Kalei Almtorpui į Švedijos ambasadą Kvala Lumpūre.

Kale, tikiuosi, gerai atšventėte Kalėdas ir Naujuosius metus? Spėju, kad be sniego??

Gruodį atsiųstame elektroniniame laiške rašei, kad tavo pažįstamas FTB darbuotojas sakė, jog jie aptiko Trečiojo amžiaus mokinių pėdsakus. Teiraujuosi todėl, kad susiklostė galbūt nerimą kelianti padėtis, ir aš noriu žinoti, ar man reikia dėl to susirūpinti. Būčiau nepaprastai dėkingas, jei pasidalytum informacija, nes reikalas itin svarbus.

Linkėjimai Anai ir vaikams.

Hälsningar!

Džonas

Išsiuntęs laišką jis užlipo laiptais į mažąjį kambarį, kur ant grindų, priešais savo kompiuterį, sėdėjo Lukas ir Febė. Jie tikriausiai girdėjo jį ateinant, pagalvojo Džonas, nes išvydo mirktelint ekraną kaip tik tuo metu, kai įėjo į kambarį. Vaikai skubiai perjungė tai, ką žiūrėjo, į ką nors nekalta.

— Labas! — pasveikino jis.

Nė vienas neatsigręžė ir nepažiūrėjo.

Džonas pakartojo, tik jau garsiau:

— Lukai! Febe! Sveiki!

Abu labai lėtai ir vienu metu atsigręžė į jį ir pratarė:

— Labas!

Paskui keletą sekundžių įdėmiai žiūrėjo šypsodamiesi, tartumei būtų elgęsi tiksliai taip, kaip buvo iš jų tikimasi.

Venomis sakytumei ėmė cirkuliuoti šaltas oras. Vaikai atrodė pernelyg švarūs ir tvarkingi, pernelyg tyri. Febė vilkėjo žaliu butelio stiklo spalvos šiltu treningu ir avėjo baltais sportbačiais. Lukas buvo apsirengęs tamsiai mėlyną megztinį atverčiama apykakle, kruopščiai išlygintas džinsines kelnes, o jo kojos buvo apautos sportbačiais be menkiausios dėmelės. Nebuvo išsidraikęs nė vienas plaukelis. Aki-

mirką Džonas negalėjo atsikratyti įspūdžio, kad žiūri į robotus, o ne į tikrus žmones, ne į savo vaikus. Jis panoro išeiti iš kambario, bet vis dėlto pasiliko, nusprendęs įgyvendinti daktarės Mikelaidis jiems visiškai neseniai duotą patarimą.

Kiek įmanoma nerūpestingiau ir džiugiau Džonas priklaupė šalia vaikų ir atsuko skruostą pirmiau Lukui, o paskui Febei. Vaikai vienas po kito staiga atsilošė atgal.

— Bučinys tėčiui?

— Bučiniai baigiasi seksu, — atšovė Lukas, paniekinamai nusigręždamas į ekraną.

— Ką? Ką tu, Lukai, pasakei? — paklausė nustėręs Džonas, girdėdamas staiga suskambusius pavojaus varpus, karštligiškai svarstydamas, vildamasis, desperatiškai vildamasis, jog jis nenugirdo, ką jam pasakė sūnus.

Tačiau po kelių sekundžių Febė patvirtino, kad jam nepasigirdo.

— Mes nebučiuojame, — išdidžiai pareiškė Febė. — Nenorime būti tvirkinami.

Tai tarusi ji irgi nusisuko į ekraną.

— Ei, — ištarė Džonas, nesumodamas, ką atsakyti. — Ei, paklausykit manęs...

Jis spoksojo į žvilgantį kompiuterio korpusą, į klaviatūrą, paskui nukreipė akis į kompiuterio pelę, į spalvingą pelės kilimėlį, uosdamas nosį kutenantį rūgštoką plastiko dvoką. Džonui atėmė žadą.

Jis buvo daugiau nei priblokštas.

Lukas pajudino pelę, ir Džonas ekrane išvydo, kaip pelės žymeklis slenka lanko trajektorija, kol sustoja ant kvadratėlio. Sūnui dukart spragtelėjus pele, kvadratėlis atsidarė tartum miniatiūrinis langas, o jame pasirodė mirksinti skaičių seka.

Džonas atsistojo, nuėjo prie sienos ir ištraukė iš rozetės kištuką. Abu vaikai pažvelgė į jį, bet jų veiduose nebuvo matyti jokio nustebimo.

— Atsiprašau, — tarė Džonas. — Kas per kalbos apie tvirkinimą? Iš kur tai? Iš interneto?

Vaikai jam nieko neatsakė.

— Nejaugi jūs taip manote apie savo mamytę ir mane? Ar mes galime jus tvirkinti? Ne, tai visai nejuokinga.

Dvynukai atsistojo ir išėjo iš kambario.

— Lukai! Febe! — tarė Džonas, vos valdydamas pyktį. — Grįžkite atgal, aš kalbu su jumis!

Išpuolęs pro duris, Džonas sušuko:

— LUKAI! FEBE! GRĮŽKITE TUOJAU PAT!

Ir toliau nekreipdami į jį dėmesio, vaikai lipo laiptais žemyn.

Jis leidosi įkandin jų, tačiau paskui sustojo. Kaip šiuo atveju reikėtų pasielgti? Tikriausiai taip pat, kaip su paaugliais, kuriuos ištiko bloga nuotaika. Nejaugi jie tokie ir buvo?

Džonas drebėjo visu kūnu, o pyktis temdė protą. Jis norėjo paprasčiausiai nutverti už pakarpos ir gerai pakratyti šiuos niekšelius, supurtyti taip, kad jie išklotų visą tiesą. Tačiau Šeila Mikelaidis minėjo, kad konfrontacija su dvyniais tik skatina juos dar labiau užsisklęsti savame kiaute, o juk paaugliai būtent taip ir elgiasi, pagalvojo jis.

Žinoma, psichologei lengva kalbėti, tačiau kaip mums elgtis, kad išvengtume pykčio, girdėdami juos taip kalbant?

Galiausiai prisiminęs, kodėl užlipo į antrą aukštą, Džonas nuėjo į miegamąjį, pakėlė savo nosines ir ištraukė po jomis paslėptus du raktelius, paskui atidarė drabužių spintą ir sustūmė, tarškant kabikliams, į vieną pusę savo kostiumus ir marškinius, kad galėtų pasiekti sienoje jo paties įmontuotą seifą. Atrakinęs dureles, iš jo išėmė sunkų šratinį šautuvą.

Tai buvo rusų gamybos dvylikto kalibro dvivamzdis, kurį pirko jau nebe naują, kai po trijų mėnesių laukimo gavo leidimą ginklui įsigyti, tuo pat metu, kai namuose įdiegė papildomas apsaugos priemones. Džonas niekada nebuvo šaudęs iš šio ginklo, ir Naomė tuo metu tam nepritarė. Šiaip ar taip, tačiau jis jautėsi ramiau, žinodamas, kad čia pat yra šautuvas.

Jis pasirodė esąs sunkesnis nei Džonas tikėjosi; buožė buvo šilta, o vamzdžiai šalti it ledas. Džonas atidarė ginklą, trumpai pasigėrėjo puikiai sukonstruotu mechanizmu, paskui dirstelėjo į blizgų vamzdžių vidų. Uždarydamas jį, išgirdo raminantį spragtelėjimą. Keldamas šautuvą ir žiūrėdamas pro taikiklį vamzdžių gale, spustelėjo gaiduką.

Nieko nenutiko.

Taigi saugiklis! — prisiminė jis. Atleidęs saugiklį, nukreipė šautuvą į langą ir, tvirtai laikydamas, paspaudė pirma dešinį gaiduką, o paskui ir kairį, kaskart labai aiškiai išgirsdamas spragtelėjimą.

Priklaupęs Džonas pakišo šautuvą po lova, pakankamai giliai, kuo toliau nuo akių. Paskui iš seifo išėmė dėžutę su šoviniais, ją atidarė, išėmė keturis šovinius ir įdėjo į spintelės stalčių šalia lovos. Galiausiai grąžino dėžutę atgal į seifą, jį užrakino, o raktus vėl pakišo po nosinėmis.

Jis valandėlę sėdėjo ant lovos, galvodamas, ką dar galėtų padaryti, kokių dar atsargumo priemonių turėtų imtis, tuo pat metu vildamasis, kad perlenkia lazdą, kad anas amerikietis visai niekuo dėtas. Po paraliais, juk jo uošvė niekada nėra buvusi Valstijose, ji nemėgo skraidyti, taigi tikriausiai bus suklydusi dėl jo akcento.

Nusileidęs žemyn Džonas nuėjo į virtuvę, kur Naomė jiems visiems ruošė priešpiečius, o Lukas ir Febė jau sėdėjo prie virtuvės stalo.

Atsirėmęs į „Agą“, kad sušiltų, jis pasiteiravo uošvės:

— Ana, ar tas vyras, kuris buvo užsukęs, tikrai amerikietis?

— Pats tikriausias, — tvirtai atsakė ši.

Džonas svarstė.

— Minėjote, kad jis ieškojo adreso... Jis pasiklydo, ar ką?

— Taip, — atsakė uošvė. — Patikėk, Džonai, pirmą kartą čia atvykus būna ganėtinai klaidu. Ir aš buvau paklydusi. Čia ne per daugiausia kelrodžių.

— Nemanau, kad jis paklydo, — neatitraukdama akių nuo televizoriaus, kategoriškai pareiškė Febė.

Trumpam tapo tylu.

— Ar tu matei tą žmogų, Febe? — pasidomėjo Naomė.

— Visai nebūtina pamatyti žmogų, kad žinotum, jog jis nepasiklydęs, — paniekinamai atsakė mergaitė.

— O kodėl tu, Febe, manai, kad jis nebuvo pasiklydęs? — susidomėjo Džonas.

Ir toliau neatitraukdama akių nuo televizoriaus, Febė į šį klausimą tik numojo ranka.

— Mes dabar žiūrime šou, prašau, liaukis pertraukinėjęs.

Džonas ir Naomė susižvalgė. Jo uošvė į anūkės akiplėšiškumą atsakė šypsena.

Tai jau įžūlumas.

Jam turbūt reikėjo pliaukštelėti Febei už tai, turbūt taip pat būtų norėjusi padaryti ir Naomė, tačiau vien tai, kad vaikai kalbėjo su jais, buvo didžiulis laimėjimas, naujiena.

— Jis ieškojo ūkininko sodybos? — paklausė Džonas.

— Atrodo, jis būtent taip ir pasakė. Ak, tiesa, pašaras!

— Pašaras?

— Na, taip, pašaras gyvuliams — jis prekiauja pašarais gyvuliams! — tai tarusi, suraukė antakius. — Nors, turiu pripažinti, vyriškis neatrodė labai panašus į *kaimietį*.

Džonas nuėjo į savo darbo kambarį ir ėmė skambinti telefonu paeiliui visiems penkiems vietos ūkininkams, kuriuos pažinojo. Trys iš jų atsiliepę patikino, kad Džono apibūdintas žmogus pas juos nebuvo apsilankęs. Visi pažadėjo duoti jam žinią, jei amerikietis pasirodytų. Kai surinko kitų dviejų ūkininkų telefonų numerius, įsijungė balso paštas, todėl Džonas paliko jiems žinutes.

Paskui pamėgino sutelkti dėmesį į savo knygą ir išnaudoti netikėtai gautą atokvėpį nuo darbo. Deja, tai buvo beviltiška, jis negalėjo susikaupti — buvo per daug susirūpinęs amerikiečiu su krucifiksu.

Naomė pakvietė jį nusileisti žemyn, valgyti. Pavalgęs Džonas apsirengė savo „barburą", užsidėjo neperšlampamą kepurę ir, apsiavęs aulinius guminius batus, išėjo pasivaikščioti po laukus aplink namą, stengdamasis laikytis arčiau, kad įvažiuojamame kelyje pasirodžius automobiliui suspėtų jį pralenkti.

O galvoje be perstojo sukosi mintis: *O ką, jeigu jie, atvykus amerikiečiui būtų buvę namie?*

Vėliau, jau popiet, atėjo atsakymas į Kalei siųstą elektroninį laišką. Tai buvo pranešimas, kad Kalė yra dešimčiai dienų išvykęs. Dar po kurio laiko Džonui paskambino likę du ūkininkai. Nė pas vieną iš jų šiandien niekas nebuvo užsukęs.

92

Pusę šeštos vakaro Džono uošvė išsiruošė važiuoti namo, atgal į Batą. Lauke jau buvo visiškai tamsu, lietus vis dar pylė kaip iš kibiro. Apsirengęs „barburą" ir sugrūdęs kojas į botus, Džonas, rankoje laikydamas golfo skėtį, palydėjo moterį iki jos automobilio. Atsisveikindamas ją pabučiavo, o paskui liko kartu su Naome prienamyje ir lydėjo automobilį akimis, kol buvo matyti užpakalinių žibintų šviesos.

Nors Džonas ir gerai sutarė su Naomės motina, jai išvykus visuomet jausdavo palengvėjimą. Būdavo gera pagaliau vėl atgauti savo namus.

Įprastai.

Tačiau šią pavakarę Džoną kamavo stiprus nerimas, ir jis būtų buvęs nieko prieš, jeigu ji pas juos būtų apsistojusi ilgesniam laikui. Su žibintuvėliu rankoje apėjęs aplink namą, tikrindamas, kaip veikia kiemo žibintų davikliai, staiga užlietas nuo kiekvieno iš jų sklindančios skaisčios šviesos, pajuto šiokį tokį palengvėjimą.

Naomė tysojo ant sofos svetainėje, džiaugdamasi galimybe nors keletą minučių paskaitinėti laikraštį. Jai skaudėjo galvą, o skausmas kiekvieną minutę vis stiprėjo. Lukas ir Febė gulinėjo ant kitos sofos ir susidomėję žiūrėjo kadaise buvusį populiarų grupės „The Corns" vaizdo įrašą, kurį dabar rodė MTV.

*Thunder only happens when it's raining**, — dainavo jie.

Netikėtai Febė griebė nuotolinio valdymo pultelį ir pritildė televizoriaus garsą.

— Tai netiesa! — pareiškė ji. — Griaudžia ne tik tada, kai lyja. Kodėl jie taip sako? Mamyte? Kodėl jie taip sako?

Naomė nuleido laikraštį, maloniai nustebusi, kad Febė ją užkalbino.

— Ką jie sako, mieloji?

* „Griaudžia tik lietui lyjant."

— Sako, jog griaudžia tik lietui lyjant. Juk visi žino, kad perkūnija yra audra, kurios metu matomas žaibas ir girdimas griaustinis. Audrų formavimąsi bet kuriame spektre lemia aukštyn kylančios oro srovės stiprumas, santykinis kylančios oro srovės stiprumo dažnis, atsižvelgiant į kategoriją, ir santykinis kylančios oro srovės kategorijos grėsmingumas. Mane domina, apie ką konkrečiai jie kalba — apie audras iš vienodų dalelių, iš daugelio dalelių ar apie superdaleles? Jos juk sukelia sudėtingas oro stichijas, tiesa? Tačiau tai tėra tik labai mažas didelio paveikslo fragmentas. Pasaulyje kasdien įvyksta apie keturiasdešimt tūkstančių perkūnijų, o tai prilygsta apytikriai ketvirčiui milijono blyksnių kas minutę. Tai ką jie, po velnių, čia kalba?

— Febe! — informacija, kurią Naomė dabar išgirdo iš savo dukrelės lūpų, ją visiškai apstulbino. O keiksmas išgąsdino. — Daugiau nevartok šio žodžio — jis bjaurus.

Febė, nelyginant susierzinusi paauglė, tik patraukė pečiais.

— Gal kuris nors galėtumėte man padėti? — paklausė Naomė. — Man labai skauda galvą. Ar negalėtumėte užbėgti laiptais į viršų ir atnešti iš ten paracetamolio? Pakuotę rasite mano vonios spintelėje, toje, kuri su veidrodžiu.

Lukas atsigręžė į mamą.

— O kas per galvos skausmas, mamyte?

— Labai stiprus, štai koks.

— Ar jį sukėlė trauma, ar psichinė įtampa? — pasiteiravo Febė.

— O gal koks nors intrakranialinis negalavimas? — pridūrė Lukas.

— O gal migrena? — vėl paklausė Febė. — Tai žinoti yra labai svarbu.

Naomė valandėlę žiūrėjo į savo vaikus, negalėdama patikėti.

— Tai dviejų paracetamolių galvos skausmas, — ji vylėsi, kad Šeilai Mikelaidis jos atsakymas būtų patikęs.

Po trumpos pauzės Lukas pratarė:

— Tuomet aš nieko nesuprantu.

— Ir aš, — pritarė Febė. — Ne visai.

— Ko jūs nesuprantate? — paklausė Naomė.

Lukas, paskendęs mintyse, sučiaupė lūpas.

— Ką gi, manau, yra taip. Tu nori, kad vienas iš mūsų užliptų į viršų ir atneštų tau porą paracetamolio kapsulių, nes tau skauda galvą, jei mes teisingai suprantame?

— Taip, judu mane teisingai suprantate, Lukai.

Jis vėl sučiaupė lūpas ir mąstė. Paskui vėl atsigręžė į savo seserį ir jai kažką sušnabždėjo. Febė dirstelėjo į Naomę, susiraukė ir atsakė broliui taip pat pašnibždomis.

— Mama, mes dabar visiškai sutrikę ir nieko nesuprantame.

Naomė sutramdė pyktį.

— Kas jus, mielieji, taip sutrikdė? Būtent? Juk tai yra taip paprasta, — ji stipriai prisimerkė, nes skausmas dar labiau sustiprėjo, tada nuleido galvą ir pirštais suspaudė smilkinius.

— Mamai tikrai labai skauda galvą. Ji būtų labai dėkinga, jei kuris nors užbėgtumėte laiptais į viršų ir atneštumėte dvi paracetamolio kapsules. Ir nieko daugiau.

— Prašau, leisk man paaiškinti, ko mes nesuprantame, — paprašė Lukas. — Tau skauda galvą. Galvos skausmas kojų nepažeidžia, mama. Taigi tu pati kuo puikiausiai gali nueiti į vonios kambarį.

Naomė pastebėjo sūnaus veide akimirką pasirodžiusį šelmišką šypsnį, tačiau tai tetruko sekundės dalį, todėl ji jau buvo begalvojanti, kad jai paprasčiausiai pasirodė. Paskui Lukas atsistojo, gūžtelėjo pečiais, užlipo laiptais aukštyn ir grįžo su dviem kapsulėmis.

*

Kiek vėliau Naomė krūptelėjo ir pabudo ant sofos. Iš televizoriaus sklido jau nežinomos roko grupės muzika, tačiau garsas buvo labai tylus. Uoslę kuteno kepamos mėsos aromatas. Nejaugi Džonas gamina vakarienę?

Ji išsiropštė iš sofos ir nuėjo į virtuvę. Priėjusi arčiau nustebo ir sustojo it įbesta.

Febė, užsiropštusi ant taburetės, prižiūrėjo didelę keptuvę ant dujinės viryklės. Lukas, pasilypėjęs ant kitos taburetės ir priešais save pasidėjęs valgių gaminimo knygą, kubeliais pjaustė nuluptas bulves.

Tikriausiai pajutusi įeinant mamą, Febė atsisuko į ją su nekalto angelėlio šypsena veide ir džiaugsmingai tarė:

— Labas, mamyte!

— Kas... Kas čia vyksta? — paklausė Naomė, taip pat šypsodamasi.

— Tėtis daug dirba. O kadangi tu negaluoji, mudu su Luku nutarėme paruošti vakarienę. Gaminame švediškus kukulius ir „Jansono pagundą" — bulves su grietinėle ir ančiuviais, — kuriuos tu kasmet gamini Kalėdų išvakarėse ir, žinome, labai mėgsti!

Naomė kurį laiką negalėjo pratarti nė žodžio.

93

Larai buvo šalta. Ji buvo labai sušalusi ir negalėjo sumerkti akių. Gulėjo savo lovoje, miegamajame korpuse, stovinčiame pačioje uolos papėdėje, tiesiai po vienuolynu. Siautėjo audra. Egėjo jūra, duždama į uolas, stūksančias arčiau kaip už šimto metrų, regis, taikėsi praryti ne tik namą, bet ir visą atolą. Vandens stichijos siautėjimas panėšėjo į griaustinio dundesį.

Dievas mane myli, ir Jėzus myli, ir Mergelė Marija myli.

Ir mano Mokinys myli mane.

Ir aš esu jų.

Larai tai buvo labai svarbu. Vaikystėje ji visuomet jautėsi esanti aukštesnės plotmės nei visi kiti. Ji jautėsi pašalietė, atskirta nuo jos šeimos, nepritampanti mokykloje, nesugebanti bendrauti su kitais. Ji buvo vienišė, tačiau to negalėjo pakęsti. Ji norėjo tik vieno: kam nors *priklausyti*. Būti kažkieno dalimi, kieno nors norima, kam nors reikalinga.

Ji mylėjo šiuos žmones, su kuriais dabar buvo, jai patiko jų vizija. Ji sutiko su visomis jų pažiūromis. Jai patiko jų nusistatymas, kad negalima paprasčiausiai atsiriboti nuo pasaulio, bet kartais reikia išeiti į jį, bristi jo nuotėkomis, kovoti už Viešpatį jo kovoje prieš Šėtoną.

Staiga per vandens gausmą Lara išgirdo tylų medinio gongo būgnijimą, kviečiantį vienuolius rytmetinėms pamaldoms, aidu atšokantį nuo vienuolyno sienų, stūksančių ten, aukštai, virš jos.

Tai buvo trečias Laros sausis šioje vietoje, toks pat atšiaurus kaip ir ankstesni. Nors jos kambario langas buvo uždarytas, Lara jautė, kaip lauke siaučiančio ledinio škvalo gūsiai siekia jos veidą, todėl stipriau apsikamšė šonus.

Po valandėlės sudėjo rankas.

Meldėsi.

Meldėsi už žmogų nuotraukoje ant jos medinės spintelės. Meldėsi karšta širdimi ir ledinėmis, nuo sunkaus darbo įraudusiomis ir

šiurkščiomis rankomis. Už savo mylimąjį Mokinį, kurio toks romus balsas ir švelnus prisilietimas, už visų pažadų, kuriuos jie davė vienas kitam, išsipildymą.

Timonas.

Ji dažnai prisimindavo tą savaitę, kai jiedu meldėsi koplyčioje, klūpodami vienas šalia kito, ir aną naktį, kurią jai buvo leista prabūti drauge su juo, ir tai ją palaikė visus šiuos trejus metus. Juos visus savo širdyje saugojo Mergelė Marija, mylinti ne tik ją, bet ir visus juos tris: ją, nuostabųjį Timoną ir nuostabųjį Saulių, kuris dabar miegojo savo lovytėje, čia pat, prie jos lovos galo, ir kuriam jau greitai sueis dveji su puse.

Jis dar nebuvo matęs savo tėvo.

Lara nusišypsojo. Įsivaizdavo Timono išraišką, kai jis išvys savo vaikelį, savo sūnų, savo berniuką, savo kūdikėlį, šį nuostabų kūdikį, kurį jiems dovanojo Dievas ir Mergelė Marija. Ta pati Mergelė Marija, kuri apsaugojo ją nuo pareigos nužudyti bedievio Kardelio šeimą iš Komo. Dievas buvo atsiuntęs ją į šį konventą, kai ji dar tik nešiojo Saulių įsčiose, laukti jo įsakymo nubausti šią šeimą ir jų Šėtono veislės dvynius, berniuką ir mergaitę.

Tačiau tada Mergelė Marija siuntė sniego laviną tiesiai ant Kardelių automobilio, kai šie bandė įveikti perėją Dolomitų kalnuose, kuri nušlavė juos nuo kelio tiesiai į tarpeklį ir palaidojo visus griaučius ir nuolaužas po stora švaraus, balto sniego antklode.

Viešpats sako: „Eikite šen, ir drauge pasvarstykime. Esate paraudę nuo nuodėmių, bet aš išbalinsiu jus kaip sniegą“. Izaijo 1.

Dabar, kasdien ir kasnakt, jos maldos buvo tos pačios.

Meldžiu, Dieve, Švenčiausiasis Viešpatie Jėzau ir Šventoji Motina Marija, parveskite Timoną namo, į mano glėbį. Parveskite atgal, kad vėl jausčiau jo sėklą, įeinančią į mane, kad užauginčiau daugiau vaikučių, kurie būdami čia, toli nuo pasaulio kloakos, taptų tvirti. Vaikučių, kuriuos mudu su Timonu auklėtume, kurie užaugtų kartu su kitais į juos panašiais vaikais, kad būtų sveiki, stiprūs žmonės, kad vieną dieną taptų tavo armijos kariais ir išeitų į platųjį pasaulį, ir sunaikintų velnią.

Meldžiu, parveskite jį greičiau namo, pas mane.

94

Lietus nepertraukiamai barbeno į Mokinio automobilį. Kaip tik tokio oro jis ir meldė. Tokią naktį joks kaimietis neslampinės po lauką su savo šunimi ir nekaišios nosies kur nereikia, smalsaudamas, kodėl stovėjimo aikštelėje šalia mokyklos pastato stovi tas keistas automobilis.

Sėdėdamas išsinuomotame mažame forde jis jautėsi taip, tarytumei ant jo stogo be perstojo būtų buvę pilami akmenukai iš milžiniško maišo. Salone kvepėjo plastiku, veliūru ir šlapiais drabužiais. Nuo išbėrimų niežėjo visą kūną.

Nervai, ne kitaip.

Ūmai jis pasijuto siaubingai vienišas, lyg pats Dievas būtų davęs jam paskutinį išbandymą, šią šlykščią naktį svetimoje šalyje, lietaus lašams kapojant aplink jį telkšančias deguto juodumo balas. Bet jis ištvers. Dėl Dievo, dėl savo Mokytojo ir dėl jį mylinčios Laros jis tikrai ištvers.

Įjungęs vien tik blausią salono apšvietimo lemputę, išskleidė Bedievių namo brėžinius, kurių fotokopiją buvo padaręs antradienio rytą, kai apsilankė Luise, grafystės projektavimo tarnyboje, ir paskutinį kartą jį atidžiai peržvelgė. Pirmas aukštas. Antras aukštas. Šiaurinis fasadas. Rytinis fasadas. Pietinis fasadas. Vakarinis fasadas. Planavimas buvo paprastas, nieko sudėtinga: dėl pagrindinio miegamojo abejonių nekilo, taigi išperos turėtų būti viename iš trijų mažesnių kambarių. Viską lems greitis. Per vieną instruktažą — prisiminė jį taip aiškiai, kad atrodė, jog tai buvo ne prieš trejus metus, o vos prieš valandą, — jo Mokytojas įkalė jam į galvą, kaip svarbu yra greitis. Galvok apie tiksintį laikrodį. Niekada nepamiršk, kad kiekviena misija — tai tiksintis laikrodis.

Šios nakties misijai jis turi šešias minutes. Užtrukti ilgiau būtų nepateisinamai rizikinga. Antradienio rytą užsukęs į šią sodybą ir žvilgtelėjęs į dėžutę ant išorinės namo sienos, jis išvydo signalizaciją įrengusios kompanijos pavadinimą. O paskui buvo paprasta. Jis

paskambino į kompaniją, prisistatė Bedievio pavarde ir pareiškė, esą atsiradę nesklandumų. Inžinieriaus atsakymo jam visiškai pakako, ir dabar apie šią perspėjimo sistemą jis žinojo viską, kas buvo reikalinga.

Iš to, ką dabar žinojo, buvo aišku, kad užduočiai atlikti turės šešias minutes, o paskui kiek tik įkabindamas leisis per laukus prie savo automobilio.

O tada.

Jis buvo rezervavęs kelionę „Eurotunnel Shuttle", kuris turėjo išvykti 3.30. Sekmadienio ir pirmadienio naktimis jis pratinosi prie kelio. Tokiu metu, esant minimaliam eismui ir griežtai laikantis greičio apribojimų, atstumą be jokio vargo buvo galima įveikti greičiau nei per dvi valandas.

5.30 europiniu laiku jis jau bus automagistralėje į Paryžių. Ten, Šarlio de Golio oro uoste, ilgalaikio automobilių saugojimo aikštelėje palikęs fordą, autobusu nuvyks į Orli oro uostą. Be vargo suspės į 11.05 skrydį į Atėnus. Po dviejų valandų lauks skrydis į Salonikus. Iš ten taksi nuveš jį į Uranopolio uostą, kuriame sutemus jo lauks Mokytojo kateris ir jį nuplukdys dvidešimt kilometrų Egėjo jūra į vienuolyno salą.

Pas Larą.

Jis pažiūrėjo į laikrodį. Buvo pusė vienuoliktos. Liko truputį daugiau kaip dvidešimt keturios valandos, ir jis atsidurs Laros glėbyje. Ten, Pažado žemėje, prasidės naujas gyvenimas. Gyvenimas Dievo artumoje.

Sulankstęs planus ir sukišęs juos atgal į kišenę, paskutinį kartą patikrino savo kontrolinį sąrašą. Pneumatinis šautuvas ir teleskopinis naktinis taikiklis. „Maglite" žibintuvėlis. Šveicariškas kariškas peilis. Pirštinės. Suskystintų dujų balionėlis. Suslėgto ketamino balionėlis (pirktas Braitone), paralyžiuojantis trisdešimčiai minučių. Žiebtuvėlis. Trisdešimt aštunto kalibro pistoletas „Beretta" pilna dėtuve ir duslintuvas.

Jis nervinosi. Daug labiau nei ankstesniais atvejais, vykdydamas užduotis Amerikoje. Įkišęs ranką į striukės kišenę, iš jos ištraukė

trumpą, tačiau stambų, sunkų ginklą ir kurį laiką į jį žiūrėjo, tyrinėdamas pilkšvai juodą metalą. Tvirčiau suspaudė ginklą rankoje, o pirštu apčiuopė gaiduką.

Mokytojas buvo jį instruktavęs, kad ginklą galima naudoti tik pačiu blogiausiu atveju. Jei iššausi, vieną dieną kas nors atseks tave pagal tavo ginklą. Iššauti — tai kirsti Rubikoną. Tu jau niekada nebegrįžtum atgal; jau niekada negalėtum būti Viešpaties armijos Kariu.

Jis buvo pavargęs kariauti.

Norėjo grįžti namo.

Norėjo rytoj užmigti Laros glėbyje.

Todėl, šviečiant išsinuomoto „Ford Focus" salono lemputei, labai kruopščiai, net kelis kartus patikrinęs, prisuko duslintuvą. Paskui virpančiu smiliumi nuleido saugiklį ir sugrūdo pistoletą, dabar dar sunkesnį, atgal į striukės kišenę.

Tris kartus per pastarąjį mėnesį apsilankius prie Bedievių namo, šviesos jų miegamajame užgesdavo likus maždaug pusvalandžiui iki vidurnakčio. Vidurnaktį jis leisis laukais jų namo link.

Užsimerkė ir, sudėjęs rankas priešais veidą, sukalbėjo Viešpaties maldą. Taip jis pradėjo keturiasdešimt devynių minučių maldos vigiliją, melsdamas stiprybės.

95

Lietaus merkiamą priekinį stiklą staiga nušvietė šviesa. Iš pradžių skaisčiai balta, bet po akimirkos ji virto mėlyna, ir Mokinys, maldai priešais save sunertomis rankomis, sustingo iš baimės.

Policija?

Automobilis pravažiavo priešais jį, į šalis taškydamas duobėtos automobilių aikštelės balas. Buvo aiškiai girdėti iš jo sklindantis žemo dažnio bumbsėjimas. *Bum-čik-bum-čik, bum-čik-bum-čik, bum-čik-bum-čik.* Ne, tai ne policija, o vienas iš tų prašmatnių sportinių automobilių su halogeniniais žibintais, kurių šviesa, žvelgiant tam tikru kampu, spindi mėlynai.

Kas jūs tokie, velniai rautų? Ką jūs čia veikiate? Tai mano aikštelė, mano vieta.

Išdailintas automobilis nuvažiavo tolyn, į tolimąjį stovėjimo aikštelės kraštą, ir sustojo prie ąžuolo, šakomis gaubiančio užtvarą, už kurio buvo matyti parko teritorija ir municipalinis teniso kortas.

Automobilio šviesos užgeso.

Mokinys pakėlė prie akių naktinio matymo žiūronus ir dirstelėjo pro galinį automobilio stiklą. Ryškiai žaliame fone jis įžiūrėjo vyrą ir moterį. Jie buvo atsigręžę vienas į kitą. Abu trumpai dirstelėjo į tamsą, į jį, o paskui ėmė graužti vienas kito veidą.

Paleistuviai. Kloakos gyventojai.

Jis vis dar girdėjo žemo dažnio dunksėjimą, tačiau garsas buvo silpnas.

Tai mano vieta. Ją pats Dievas man surado. Jūsų čia neturėtų būti, iš tikrųjų neturėtų.

Nuleidęs dešinę ranką, įkišo ją į šiltos striukės kišenę, pirštais tvirtai sugniaužė kietą pistoleto rankeną. Nudėti juos būtų paprasta, ir atliekamų kulkų jis turėjo pakankamai. Dievas tam pritartų — kas tik atsistotų tarp jo ir Bedievių, ir Velnio išperų, taptų teisėtu taikiniu.

Nugara sruvo prakaitas. Juk tų žmonių čia neturėtų būti. Jis, tie-

sa, galėjo nutraukti tai, ką buvo pradėjęs, ir sugrįžti rytoj. Tačiau oras šiąnakt buvo tiesiog idealus, o ir Lara jo laukė, tai nejaugi šie kloakos gyventojai privers jį atidėti sumanymo vykdymą rytdienai? Be to, jis jau ir laišką Mokytojui buvo išsiuntęs. Viskas suplanuota. Reikėtų pernelyg daug ką keisti.

Jis taip stipriai drebėjo, jog negalėjo blaiviai galvoti.

Nežinia kodėl pasuko raktą automobilio spynelėje, užvedė variklį, įjungė žibintų šviesas ir staiga spustelėjęs akceleratoriaus pedalą išvažiavo iš aikštelės. Pasukęs į kairę, nuvažiavo per kaimą, pro žmonių pilną barą, automobiliais sausakimšai apstatytą stovėjimo aikštelę prie baro ir keliuką, vedantį link įvažiavimo į Bedievių sodybą.

Juk jis galėtų pasukti dešinėn ir nuvažiuoti tiesiai prie namo.

Tai būtų buvę kvaila.

Taigi stabtelėjo prie įvažiuojamojo kelio, paskui apsisuko ir patraukė atgal į kaimo pusę. Galvodamas. Visomis išgalėmis stengdamasis išsklaidyti raudoną įsiūčio miglą, trukdančią susikaupti ir galvoti. Galvodamas.

Gerai. Gerai. Gerai.

Jis nuvažiavo per kaimą, skubėdamas grįžti į pagrindinį kelią, kaimo pabaigoje kirto dešiniojo posūkio kampą, o ten turėjo staiga pasukti vairą, kad išvengtų akinančių priešpriešiais atvažiuojančio automobilio šviesų, tačiau tai padarė taip staigiai, jog kliudė kelkraštį, o automobilis ėmė slysti.

Jis stipriai nuspaudė stabdžių pedalą. Akimirką užsimerkė.

Maldauju, Dieve, patark, ką daryti. Padėk. Vesk mane, Dieve.

Dievas išvedė jį į pagrindinį kelią. Važiavo juo penkias minutes, kol pasiekė žiedinę sankryžą. Jis dusyk apvažiavo žiedą. Jam viskas nesisekė, viskas buvo ne taip, kaip planuota. Tai Dievas jį išbando.

Ar tu dar nepakankamai mane išbandei?

Priešais išniro automobilis; jis vėl staiga nuspaudė stabdį, ratai sustojo, jo fordas pašėlusiai pakrypo ir tik per kelis colius išvengė stuktelėjimo į automobilio galą.

Galiausiai pasirinko pirmąjį išvažiavimą iš žiedo, net nesusigaudydamas, kur atsidūrė, ir pasuko į pakelės aikštelę. Sustojęs pakėlė rankinį stabdį, nuleido galvą ir apimtas panikos ėmė karštligiškai mąstyti.

Laikrodis prietaisų skydelyje atrodė aptrauktas migla. Jo akys buvo aptrauktos migla. Dvylika minučių po vienuoliktos.

Įjungęs salono apšvietimo lemputę, išsitraukė Laros nuotrauką ir atidžiai į ją įsižiūrėjo. *Mieloji, mano mieloji Lara.* Jam besišypsantis veidas jį apramino. Davė jėgų. Padėjo susikaupti, sutelkti mintis.

Veidrodėlyje pasirodė šviesos. Jis sustingo. Po kelių sekundžių automobilis riaumodamas pralėkė pro šalį.

Keturiasdešimt penkios minutės. Tik tiek. Jam buvo likusios keturiasdešimt penkios minutės.

Pavažiavęs dar porą mylių, pasiekė kaimo, kuriame dar niekada nebuvo lankęsis, pakraštį. Kelio rodyklė bylojo: *ALFRISTONAS*.

Ir vėl staiga sustabdęs automobilį apsisuko, paskui lėtai nuriedėjo atgal tuo pačiu keliu, kuriuo ką tik buvo atvažiavęs, o po kurio laiko pasiekė neapšviestą įvažiuojamąjį keliuką, vedantį į ūkininko sodybą. Išjungęs variklį bei šviesas nusprendė pasėdėti, kad nurimtų ir vėl galėtų blaiviai mąstyti.

Anas prašmatnus automobilis su įsimylėjėliais, įvažiavęs į stovėjimo aikštelę šalia mokyklos pastato, buvo išbandymas. Dievas išbandė Jobą, o dabar bandė jį. Arba perspėjo. Jeigu jis vis dar stovi ten pat, aikštelėje, tai bus ženklas šiąnakt nieko nedaryti, tačiau jeigu jis bus dingęs, vadinasi, Dievas duoda signalą pradėti.

Iki vidurnakčio likus penkiolikai minučių, jis sugrįžo į Keiborną, į tą pačią aikštelę.

Įsimylėjėlių nebuvo.

Lietus buvo aprimęs. Vis dar lijo, tačiau silpniau, nors vėjas stiprėjo. Tai gerai. Užsimovęs ant rankų plonas gumines pirštines, išlipo iš automobilio, užrakino dureles ir iš bagažinės pasiėmė pneumatinį šautuvą. Perkirto aikštelę, praėjo pro mokyklą, labai rūpestingai apsižvalgė, norėdamas būti tikras, kad pavojaus nebėra, tada perbėgo kelią

ir atsidūrė pažliugusiame raitųjų take, kuris turėjo jį nuvesti nupjautų javų lauku iki pat pievos, besišliejančios prie Bedievių namo.

Rankoje jis nešėsi žibintuvėlį, tačiau įjungdavo trumpam tik kas keli žingsniai. Takas buvo nelygus nuo arklių kanopų. Keletą sykių slystelėjo ir vos neprarado pusiausvyros, o porą kartų, šiltos striukės skvernams užsikabinus už gervuogynų, nusikeikė.

Nors jis vis dar buvo itin gerai pasirengęs, status šlaitas, nervinė įtampa ir šaltas oras darė savo. Jis sunkiai gaudė kvapą ir, šiltai apsirengęs bei nešdamas nelengvą naštą, prakaitavo. Tačiau giliai širdyje džiūgavo.

Pagaliau išvys Bedievių namą! Už dviejų šimtų jardų, priekyje, dunksojo jo šešėlis. Šviesa degė tik viename, didžiojo miegamojo, lange. O, džiaugsme! Jam bežiūrint šviesa užgeso visiškai.

Tamsu!

Plūstant adrenalinui, jis tik vargais negalais suvaldė jaudulį.

Kažkas pralėkė jam virš galvos, tikriausiai šikšnosparnis, o gal pelėda. Trumpą valandėlę klausėsi žolėje, medžiuose ir krūmuose stūgaujančio vėjo, vyrių spygavimo, neužkabintiems sodybos varteliams tai atsidarant, tai vėl užsidarant, atsidarant ir užsidarant, ir pastovaus gerai neuždarytų durų trinksėjimo. Tiek daug įvairių garsų, todėl jo niekas neturėtų išgirsti!

Pakėlęs akis į bitumo juodumo dangų, jis buvo tikras, kad ši naktis iš anksto užsakyta. Atsirėmęs į grotuotą metalinę tvorą, pakėlė naktinio matymo žiūronus ir pridėjo prie akių. Nukreipė juos į pagrindinio miegamojo langą. Paskui sufokusavo vaizdą taip, kad būtų galėjęs įžiūrėti smeigtuko smailumą. Prisiminė Mokytojo instruktažą.

Stebėk drėgmės kondensaciją. Jei temperatūra lauke žemesnė negu viduje, languose bus matyti drėgmės kondensacija. Išjungus šildymą kondensacija pamažu silpnėja. Jei kondensacijos nėra, galima drąsiai manyti, kad namo gyventojai miega.

Bedievių miegamojo langai buvo aptraukti susikondensavusia drėgme. Tačiau, jam dar bežiūrint, drėgmė ėmė trauktis.

*

Jų miegamajame buvo tamsu. Tėvai jau nepalikdavo įjungtos „Statybininko Bobo“ naktinės lemputės. Tačiau tai buvo nesvarbu. Vienas pojūtis visuomet kompensuodavo kitą. Tamsoje uoslė tapdavo gerokai jautresnė. Kaip ir lytėjimas. Taip pat ir klausa.

Jie užuodė jį. Išgirdo jį.

Greitai turėtų ir paliesti.

Jie gulėjo savo mažose, greta stovinčiose lovytėse, tamsiame kambaryje, name, kuriame dabar gyveno, bet gyvens jau ne per ilgiausiai; balsu, kuris buvo per aukštas, kad jį išgirstų žmogaus ausis, Lukas kreipėsi į savo sesę, ištardamas tik vieną žodį, be ketvirtos raidės, iš kito galo:

— Isunersap?

— Isunersap, — sekundės tikslumu, tokiu pat normalaus žmogaus ausiai negirdimu balsu atsiliepė Febė.

96

Jie stebėjo jį, figūrą su juoda kepuraite, šilta striuke ir guminiais batais, per saugų atstumą. Kaip tik šiuo metu jis pro žiūronus įdėmiai žiūrėjo į namą, o jo ginklas stovėjo atremtas į tvorą. Jie buvo per toli, kad galėtų atskirti, pneumatinis tai šautuvas ar medžioklinis.

Juos skyrė dviejų šimtų jardų atstumas, ir šią distanciją jie išlaikė nuo pat to momento, kai pastebėjo jį išnyrant iš automobilių stovėjimo aikštelės šalia mokyklos, kertant kelią ir leidžiantis takeliu per lauką. Jis nė karto neapsidairė.

Kaip ir jis, jie taip pat buvo apsirūpinę naktinio matymo priemonėmis, tik jos buvo geresnės. Abu buvo su specialiais akiniais ir turėjo žiūronus. Su šiais akiniais viskas atrodė užlieta žalia šviesa. Kurį laiką jie stebėjo, kaip pelėda sminga žemyn, į lauką, o paskui pakyla su snape tabaluojančia ir išsisukti bandančia pele.

Slėpdamiesi už gyvatvorės, — o jeigu jis imtų ir apsigręžtų, — jie toliau stebėjo, kaip jis nuleido žiūronus, paskui, praėjus porai minučių, vėl pakėlė ir prisidėjo prie akių. Jie negalėjo suprasti, ko gi jis lūkuriuoja, ir savo nustebimą vienas kitam parodė sumišusiais žvilgsniais. Jie nesikalbėjo, nes vėjas pūtė jo pusėn. Nors siaučianti audra užgožė kitus garsus, vis dėlto net ir tylus šnabždesys buvo per daug rizikos.

*

Kondensacija beveik išnyko! Mokinys jautėsi kur kas ramesnis; širdis jau nebesidaužė krūtinėje nevaldomai, kaip prieš tai, bet plakė lygiai, tvirtai, siuntinėdama adrenaliną, palaikantį jo budrumą ir pastabumą, pumpuodama endorfinus, užtikrinančius jo gerą savijautą. Jis dirstelėjo į laikrodį.

00.22.

Metas!

Keletą nuostabių akimirkų, ropšdamasis per tvorą į lauką, besi-

ribojantį su Bedievių sodyba, jis jautėsi nenugalimas. Paskui, susigūžęs, kad iki minimumo sumažintų galimybę būti pamatytas iš namo, ir saugodamasis triušių urvų, per kuriuos galima susižeisti kulkšnį, jis kaip tik įmanydamas greičiau leidosi pelkėta, nuo lietaus įmirkusia pieva pirmyn.

Kai priėjo pievos ribą žyminčią tvorą, — tiek jis šiuo metu drįso prisiartinti, — širdis vėl ėmė daužytis. Ties juo, vos už penkiasdešimties pėdų, dunksojo aukštas ir tamsus pastatas. Nedegė jokia šviesa, o langai buvo uždaryti. Gerai. Jis pažvelgė į Bedievių automobilius ant žvyruoto kiemo keliuko. Tik saabas ir subaru. Svečių, kurie galėtų būtų apsistoję nakčiai, nėra. Ir tai gerai. Paskui pakėlė akis ir įsmeigė žvilgsnį į sieną, kur per pastarąjį apsilankymą buvo pastebėjęs daviklį.

Priklaupęs paėmė į rankas pneumatinį šautuvą ir atrėmė jį į medinį tvoros stulpelį. Nuėmęs naktinio taikiklio apsaugą, sugrūdo ją į striukės kišenę, paskui dirstelėjo pro jį. Užtruko tik trumpą akimirką, kol pastebėjo namo apšvietimo, saugančio nuo įsibrovėlių, daviklį, tai yra smulkią, išgaubtą stiklo arba organinio stiklo juostelę baltame plastike, maždaug dešimties pėdų aukštyje, tiesiai po vienu iš prožektorių, kurį jis turėtų įjungti.

Deja, prakeiktos jo rankos drebėjo; anksčiau niekada nebuvo taip nutikę. Giliai įkvėpęs ir stengdamasis nusiraminti, jis suvedė kryžmės linijas, bet tą pačią akimirką jos nukrypo nuo taikinio. Nežymiai pakeitė padėtį, dar tvirčiau atremdamas šautuvą į stulpelį, ir vėl nusitaikė. Jau geriau. Tvirčiau, bet nė iš tolo negalėjo prilygti šaudymui pratybose, nei anksčiau, kai vykdė užduotį Ajovos valstijoje, kur buvo padaręs visiškai tą patį.

Pridėjęs pirštą prie gaiduko, jis atpalaidavo raumenis, leisdamas taikiklio kryžmei nukrypti nuo taikinio, paskui neskubėdamas, desperatiškai stengdamasis suvaldyti ginklą, kuris drebėjo tiek nuo nervinės įtampos, tiek nuo nuožmaus vėjo gūsių, dar kartą užvedė kryžmės mirties tašką ant taikinio ir stipriau paspaudė gaiduką.

Pasigirdo smarkus *pokšt!* — tai pneumatinis cilindras išstūmė dėtuvėje pirmąjį iš dešimties šovinių, — ir kone tą pačią akimirką jo

ausis pasiekė baisiai garsus *tarkšt!*, šratui pataikius į beicuotą medžio apdailą, per keletą colių į kairę nuo daviklio.

Mokinys, sulaikęs kvėpavimą ir dar labiau drebėdamas, su nerimu įsistebeilijo į miegamojo langą. Dideliam jo palengvėjimui, niekas nė nekrustelėjo. Ir kaip jis galėjo taip prašauti? Vakar buvo nuvažiavęs į vieną atokią vietelę pasitreniruoti. Šaudė iš tokio pat atstumo ir į patį taikinio centrą pataikė devyniasdešimt septynis kartus iš šimto.

Jis šovė dar kartą, bet ir vėl pataikė į apdailą, tik dabar žemiau taikinio. Kūnu vėl ėmė žliaugti prakaitas, galva po kepure buvo perkaitusi, o pirštai pirštinėse lipnūs. Jis stebėjo miegamojo langą, laukdamas, kada užsidegs šviesa arba sujudės užuolaidos. Tačiau ir šįkart galėjo atsidusti su palengvėjimu. Vėjas taip smarkiai ūžavo, kad mažytis dvidešimt antro kalibro šratas tikriausiai nieko nereiškė; tiesa, iš čia nebuvo taip gerai girdėti, kaip prie namo.

Šovė trečią kartą.

O dabar dar labiau pro šalį.

— Ne! — šūksmas išsprūdo anksčiau, negu jis sumojo, ką darąs.

Jo akyse ėmė tvenktis ašaros — nuo siautėjančio ledinio vėjo, bet dar labiau — iš nusivylimo. Liko septyni šratai. Septyni. O reikėjo vos vieno.

Jis atsimerkė, išmirksėjo ašaras, paskui atbula odinės pirštinės puse nusišluostė akis, atidžiai prisitaikė, šįkart jau pasitikėdamas savimi, ir, matydamas taikinį aiškiai priešais save, spustelėjo gaiduką. Šratas nukrypo per daug į kairę ir tikriausiai kliudė metalą, nes labai garsiai dzingtelėjo, pernelyg garsiai. Mokinys iškart pritūpė ir ėmė laukti, stebeilydamas į miegamojo ir kitus langus, šįkart jau tikrai išsigandęs, jog bus ką nors pažadinęs.

Tik penkiasdešimt pėdų! Ir kaip aš galėjau iš penkiasdešimties pėdų prašauti? Kaip? Argi tai įmanoma?

Meldžiu, Dieve, neapleisk manęs šią valandą.

Palaukęs porą minučių ir įsitikinęs, kad namo viduje visiškai ramu, vėl nusitaikė. Spustelėjo gaiduką. Nedaug betrūko, kad jis džiaugsmingai šūktelėtų, — stiklas sudužo, o šukės, negarsiai dzingte-

lėdamos nukrito ant žvyro. Baltas plastikinis daviklis, perskeltas perpus, karojo pakibęs ant savo laidų. Mokinys pakėlė prie akių žiūronus ir gerai įsižiūrėjo į daviklį, norėdamas būti visiškai tikras, kad pataikė ne tik į jo aptaisą. Daviklis buvo visiškai sugadintas.

Nuo nerimo išdžiūvo burna. Paguldė šautuvą ir pačiupinėjo kišenėje pistoletą. Iš kairės kišenės ištraukė odinį maišelį su volframiniais visrakčiais. Suko vidurius, o raudona panikos migla, kuri dar neseniai temdė protą, vėl artinosi, todėl jam teko pasistengti, kad išliktų ramus ir prisimintų veiksmų planą.

Jis turėtų viską atlikti taip, kad įvykis atrodytų kaip nelaimingas atsitikimas, pavyzdžiui, gaisras, — tokią instrukciją buvo gavęs. Tačiau tai atrodė per daug rizikinga, galėjai būti sugautas ir įkalintas. Ne. Apie tai negali būti nė kalbos. Šie kloakos padugnės, Bedieviai, nebuvo verti, kad jis taip rizikuotų. Jis nušaus tuos parazitus, nes jie to nusipelnė, kaip ir jų išperas. O jau tada padegs namą. Mokytojui tai galbūt ir nepatiks, tačiau tuomet jis jau negalės siųsti jo į kovos lauką. Gyvenime būna lemtingų momentų, kai privalai sąmoningai apsispręsti.

Perlipęs tvorą, jis atsidūrė ant siauro, žole apželdinto kelkraščio. Neramiai pažvelgė į namą. Atsargiai, nelyginant tikrindamas vandenį, pastatė vieną koją ant žvyro. Paskui šalia pristatė ir antrą.

Trrrrrriukšt.

Mokinys sustingo. Žengė dar vieną žingsnį, dar, melsdamas, kad žingsniai būtų kiek tik įmanoma tylesni, bet žvyras po kojomis kiekvieną kartą sutriuškėdavo taip pat, kaip ir prieš tai. *Jie neturėtų išgirsti, tik ne per tokią audrą. Liaukis baiminęsis.*

Pagaliau pasiekė prienamį. Iš ankstesnio apsilankymo jau žinojo, kokia spyna įrengta duryse, — tvirta, įleistinė, ypač saugi, — bet jis buvo pasirūpinęs tinkamu rombo formos visrakčiu. Praėjusią savaitę nusipirkęs identišką spyną, atrakino ją tūkstantį kartų.

Paskui iš vidinės kišenės ištraukė savo mažytį žibintuvėlį, jį įjungė ir, laikydamas kaire ranka, nukreipė spindulį tiesiai į spyną. Dešiniąja įkišo volframinio visrakčio smaigalį į griovelį raktui. Kreipdamas jį pagal įrantas, stipriai stumtelėjo gilyn, laukdamas, kada pasieks pir-

mąjį kaištį. Netrukus visraktis užstrigo. Pabandė iš naujo. O tada, savo nusivylimui, suprato, kas nutiko.

Kažkas buvo palikęs raktą spynoje iš kitos pusės.

Dėmėdamasis tai, jis tiesiai priešais save išgirdo metalinį garsą. Tai buvo pakylančių varinių kaiščių spragtelėjimas. Duslus spynoje besisukančio rakto garsas.

Paleidęs visraktį, jis ištiesė ranką prie beretos. Pistoletas buvo įgrūstas į kišenę. Kol išsigandęs traukė ginklą, atsidarė durys. Name buvo taip tamsu, kad jis tik labai neaiškiai įžiūrėjo du mažus siluetus su guminiais batais ir žieminiais paltais.

Velnio išperos.

Jam ant kelio.

Iš smalsumo jų akys taip spindėjo, kad Mokiniui vieną akimirką pasirodė, jog jie žvelgia kiaurai jį. Jis pasitraukė kelis žingsnius atgal. Tada suprato, kad jie iš tikrųjų žiūri į žmones jam už nugaros, tačiau jau buvo per vėlu.

Jis negirdėjo šūvio. Tik pajuto trumpą deginančio sauso vėjo šuorą, jį sekė klaikus švilptelėjimas, nuo kurio užsikimšo ausys. Tačiau nepajuto ir kulkos, kuri perskrodė jo kaukolės pamatą ir iš dalies perskyrė nugaros smegenis. Pro kairįjį galvos smegenų pusrutulį ji pateko į dešinįjį, iš jo — į frontalinę žievę, o paskui išniro pro kaktą, kiek aukščiau dešiniosios akies, kol galiausiai atšoko rikošetu nuo mūrinės prienamio apdailos, išmušdama nedidelę skylutę cementiniame glaiste.

Trumpą sekundės dalį jis išvydo Larą, stovinčią spindinčioje pieno baltumo šviesoje, ilgo tunelio gale, paskui pastebėjo priešais ją stovinčių Velnio išperų veidus, švytinčius iš pasitenkinimo, plačiomis nugalėtojų šypsenomis, negailestingomis, bjauriomis šypsenomis ligi ausų, ir neapykanta žaižaruojančiomis akimis. Jie artėjo į jį, bet ne, tai jis artėjo į juos.

Apimtas nevilties jis sušuko:

— Lara!

Jos vardas nuaidėjo visiškoje tamsoje, nustelbtas išperų kikenimo, skardaus, kankinančio, kurtinančio, vaikiško kikenimo. Šviesa da-

bar sklido tik iš keturių akių, keturių duburių, kuriuos dengė švytintis, bespalvis, šaltas ledas. Jie traukėsi. Jį priglobė minkštas žvyras.

Virš jo buvo palinkę du veidai, du skirtingi veidai, siluetai tamsoje, bet juose buvo kažkas pažįstama. Net ir pažeisti neuronų takai pamažu išryškino jam jų bruožus, ir jis išvydo juos ryškiai žaliame naktinio matymo žiūronų fone. Nors, kraujui pliaupiant ant žvyro, mintys buvo visiškai išdrikusios, o sąmonė geso, ėmė plūsti atsiminimai. Staiga visiškoje painiavoje, nors ir labai trumpam, jį aplankė supratimas. Jis suprato, kodėl jie pasirodė pažįstami.

Prašmatnus sportinis automobilis stovėjimo aikštelėje, šalia mokyklos pastato. Tie patys profiliai, kuriuos išvydo pro naktinio matymo žiūronus, jiems atsigręžus vienas į kitą bučiniui. Vyras ir moteris.

Tai buvo jie.

97

Halis sėdėjo savo mažame, baterijomis varomame policijos džipe. Ant galvos užsimaukšlinęs atvirkščiai, snapeliu atgal, apsuktą beisbolo kepuraitę, plačiai šypsodamasis, nepaliaujamai suko ratus po pievelę jų užpakaliniame kieme. Ūžavo aplink pripučiamą guminį baseinėlį, staiga apvažiuodamas kaip pakliūva išmėtytus žaislus, blyksėdamas žibintų šviesomis ir pypsėdamas klaksonu. Tai buvo jo trečiasis gimtadienis; šiandien jis buvo puikiai nusiteikęs, šiandien jam buvo didelė šventė.

Naomė, stebėdama jį, irgi plačiai šypsojosi. Nutvieksta šiltos Kalifornijos saulės, iš džiaugsmo ji sugriebė Džono ranką. Tai buvo pati tobuliausia, kokia tik begali būti, diena, žinant, kad tavo sūnui gyventi liko mažiau kaip metai.

Sapnas traukėsi. Ji ir toliau gulėjo užsimerkusi, bandydama vėl į jį sugrįžti. Tačiau į veidą dvelkė šaltas skersvėjis. Be to, norėjo šlapintis. Pramerkė akis. Kambaryje buvo tamsu, o laikrodis rodė: 6.01.

Lauke tebesiautėjo audra. Viršuje, ten, kur buvo sijos, kažkas girgždėjo, o langų pusėje girdėjosi tarškėjimas; skersvėjai.

Džonas kaip niekur nieko giliai miegojo. Naomė pagulėjo valandėlę, bandydama pasipriešinti poreikiui šlapintis, nuo šalto oro gindamasi ant galvos užtraukta pūkine antklode, užsimerkusi ir norėdama sugrįžti į tą saulėtą Kalifornijos vasaros popietę. Deja, ji buvo visiškai išsibudinusi, į galvą vėl plūdo visi rūpesčiai.

Kuri šiandien savaitės diena? Penktadienis. Šiandien jie kartu su Luku ir Febe važiuos pas daktarę Mikelaidis pasikalbėti apie specialiąsias mokyklas. Vėliau, popiet, apsilankys pas pora šunų augintojų: vienas turėjo mažyčių Rodezijos ridžbekų vadą, o kito kalė — patinas buvo policijos tarnybinis šuo — buvo atsivedusi keletą vokiečių aviganių.

Stengdamasi nepažadinti Džono, ji išlipo iš lovos ir nupėdino į vonios kambarį, o kojas sugrūdo į kambarines šliures. Nusišlapinusi nusiplovė rankas, nusiprausė veidą, išsivalė dantis.

Kokie bjaurūs maišeliai paakiuose.

Naomė atidžiau įsižiūrėjo į veidrodį. Padaugėjo raukšlių. Atro-

dė, kad kasdien atsiranda naujų. Kai kurios beveik panėšėjo į plyšius. *Žiūrėk tiesai į akis, merguželė, tu jau sensti. Dar dešimtmetis, ir būsi susiraukšlėjusi. Tada praeis dvigubai tiek, ir virsi sukriošėle. O paskui Lukas ir Febė vežios tave jūros pakrante, tu sėdėsi invalido vežimėlyje, užsiklojusi kelius škotišku pledu, visiškai baltais plaukais ir besiseilėjanti.*

Bet.

Ar Lukas ir Febė kada nors rūpinsis Džonu ir ja? Ar pakankamai rūpinsis? Ar jie leisis būti trukdomi? O argi ne to tikimasi iš vaikų? Argi ne toks turėjo būti gyvenimas? Kaipgi tame jos matytame didžiuliame reklaminiame stende buvo užrašyta? ATMOKĖK TUO PAČIU! GYVENK PAKANKAMAI ILGAI, KAD VAIKAMS TAPTUM PROBLEMA!

Naomė uždarė paskui save miegamojo duris ir laiptų aikštelėje įjungė šviesą. Luko ir Febės miegamojo durys buvo uždarytos. Uždarytas ir mažasis kambarėlis. Tokiu metu jie paprastai būna atsikėlę.

Tačiau šįryt buvo tylu.

Laiptų pakopos velniškai girgždėjo, todėl Naomė lipo lėtai, stengdamasi nepažadinti Džono. Galiausiai, nusileidusi į prieškambarį, pajuto paralyžiuojantį nerimą. Apsauginė durų grandinėlė, kurią jie, būdami viduje, visuomet laikydavo užkabintą, dabar laisvai kabojo.

Nejaugi jie iš vakaro pamiršo užkabinti? Jai atrodė, kad ne, todėl nusprendė būtinai pasakyti Džonui. Šiuo metu jie turi būti dar budresni ir labiau saugotis.

Netrukus Naomę dar kai kas pribloškė. Apsisukusi pažvelgė į senamadišką apsiaustų kabyklą. Jai pasirodė, kad drabužių ant jos mažiau nei paprastai. O kur vaikų paltai? Staiga žvilgtelėjo žemyn, į tuščią vietą kabyklos viduryje, kur jie visi laiko savo batus. Trūko Luko mėlynųjų ir Febės raudonųjų guminių batų.

Naomės nuogąstavimas tik dar labiau sustiprėjo. Nejaugi jie išėjo pasivaikščioti? Tokiu laiku, visiškoje tamsoje, tokiu bjauriu oru?

Ji atidarė masyvias ąžuolines duris, sunkiai stumdama jas prieš stiprų, lediną vėją ir krūpčiodama nuo skaudžiai geliančių lietaus lašų, ir įsižiūrėjo į tamsą.

Ir sustingo.

Ant žemės priešais prienamį kažkas gulėjo — gal tai buvo maišas, gal gyvūnas, o gal kažkas kita.

Nugara perbėgo šiurpas. Naomė atsargiai pasitraukė atatupsta, pažvelgė į elektros jungiklių skydą ir spustelėjo raudonąjį.

Tą pačią akimirką užsidegė visi, išskyrus vieną, kiemo prožektoriai, ir ji pamatė, kad tai visai ne maišas ir ne gyvūnas. Tai buvo aukštielninkas tysantis žmogus. Šalia jo, ant žvyro, gulėjo pistoletas. Nieko daugiau neužfiksavusi užtrenkė duris, užkabino grandinę ir dusdama iš susijaudinimo puolė bėgti laiptais aukštyn.

— Džonai! — įsiveržusi į kambarį ji įjungė šviesą. — Džonai, dėl Dievo meilės, apačioje, kieme, kažkas yra, žmogus, vyras. Be sąmonės, negyvas. Nežinau. Ginklas. Ten ginklas!

Naomė tuojau pat išlėkė ir, nuskubėjusi į vaikų miegamąjį, staiga atidarė duris; dar prieš įjungdama šviesą pastebėjo, kad kambaryje nieko nėra. Mažajame kambarėlyje taip pat nieko nebuvo.

Netrukus laiptų aikštelėje pasirodė Džonas su pistoletu rankoje.

— Kur? Kur *lauke*?

Stebeilydama į jį paklaikusiomis, iš baimės išverstomis akimis, ji nerišliai pratarė:

— P-p-p-prie durų... p-p-p-paradinių d-d-durų. Nežinau, kur dingo Lukas su Febe.

— Paskambink policijai... Ne... spausk pavojaus mygtuką, tik greičiau... prie lovos, spausk pavojaus mygtuką. Jie tuojau pat pasirodys.

— Būk atsargus, Džonai.

— O kur jis?

— Prie paradinių durų. Aš nežinau, kur Lukas su Febe. Nežinau, kur jie. Gali būti, kad lauke.

— Pavojaus mygtuką, — priminė jis ir nuleidęs saugiklį ėmė atsargiai leistis laiptais.

Naomė prišoko prie lovos krašto ir paspaudė raudoną pavojaus mygtuką; akimirksniu viduje ir lauke suskambo signalas. Tada čiupo telefono ragelį ir sekundę įsiklausė. Telefonas veikė. Ačiū Dievui. Ji pabandė suspaudyti 999, tačiau pirštai taip drebėjo, kad iš pirmo karto nepavyko. Surinko numerį dar kartą, ir šįkart pasigirdo skambinimo signalas. Ji laukė.

— O, Jėzau, greičiau, atsiliepkite, prašau, prašau!

Pagaliau nuskambėjo operatorės balsas.

— Policiją, — burbtelėjo Naomė.

Netrukus ji jau šaukė į ragelį:

— Žmogus! Ginklas! O, Dieve, prašau, greičiau atvykite!

Pagaliau ji aprimo bent tiek, kad teisingai nurodytų jų adresą, o baigusi pokalbį nusileido laiptais, praskuodė pro Džoną, kuris dairėsi pro prieškambario langą, ir šaukdama įpuolė į svetainę:

— Lukai! Febe!

Vaikų nė ženklo.

Sugrįžusi į prieškambarį, Naomė atsistojo Džonui už nugaros ir sunerimusi įsmeigė žvilgsnį į pasliką, lietaus merkiamą žmogų. Jis buvo apsirengęs šilta striuke, kepure su bumbulu ir guminiais batais. Vyro veidas nugręžtas nuo jų, todėl bruožų nesimatė. Trumpą akimirką ją aplankė dvejonė — o ką, jeigu ji tik pernelyg jautriai sureagavo? Valkata? Ar jis panašus į valkatą?

Valkata su pistoletu?

— Niekur nerandu Luko su Febe.

Džonas pamažu vėrė priekines duris.

— O, Dieve, prašau, būk atsargus. Policija atvažiuos...

— Ei! — Džonas šūktelėjo vyrui. — Ei! Atsiprašau! Ei!

— Palauk, Džonai.

Tačiau Džonas jau ėjo į kiemą, priešais save laikydamas pistoletą, o smiliumi čiuopdamas gaiduką, dairydamasis į ryškiai apšviestą įvažiuojamąjį keliuką ir pievelę, taip pat ir į priešaušrio tamsą. Paskui nukreipė ginklą tai į kairę, tai į dešinę, bet nepamiršo čia pat gulinčio vyro. Vėjui plaikstant chalato skvernus, nelyginant sijoną, Džonas žengė dar keletą žingsnių į priekį. Naomė sekė jam iš paskos.

Dabar jie stovėjo tiesiai priešais vyrą su juoda kepure, juoda šilta striuke, juodomis kelnėmis ir juodais botais. Jis buvo jaunas, ne vyresnis kaip trisdešimties, pamanė ji. Džonas pritūpė, čiupo pistoletą ir perdavė jį Naomei, kad ši palaikytų.

Sunkus, šlapias ir šaltas ginklas privertė ją sudrebėti. Ji baugščiai pažiūrėjo į tamsą anapus prožektorių šviesos, paskui vėl nuleido akis į nepažįstamąjį.

— Ei? — tarė Džonas.

Naomė priklaupė ir tuo metu pastebėjo skylę žmogaus kaktoje,

virš dešiniosios akies išplėštą mėsos gabalėlį, kraujosruvą aplink žaizdą, o jos viduje — kraujo krešulį, kurio negalėjo nuplauti lietus.

Naomė gailiai atsiduso. Paskui keturiomis nurepečkojo aplink galvą į kitą pusę. Pažvelgusi iš kito šono, prie pat kaukolės pagrindo išvydo apsvilusių plaukų kuokštą, išplėštą mėsos gabalėlį ir dar daugiau sukrešusio kraujo.

— Nušautas, — tarė ji. — Nušautas.

Stengdamasi žūtbūt prisiminti, ko išmoko būdama paauglė mokykloje, pirmosios medicininės pagalbos kursuose, stvėrė žmogaus ranką, atitraukė odinės pirštinės rankoves ir prispaudė nykštį prie riešo. Nors ir smarkiai įmirkęs, kūnas buvo šiltas.

Ji bandė užčiuopti tvinksnius, bet nebuvo tikra, ar tai šio žmogaus pulsas, ar pulsuoja jos pačios gyslos. Tuo metu vyras atsimerkė.

Iš siaubo Naomei kone iššoko širdis.

Nepažįstamasis išvertė akis, tačiau neatrodė, kad jos ką nors mato.

— Kur mano vaikai? — paklausė Naomė. — Ar girdi mane? — Kur mano vaikai? Dėl Dievo meilės, kur mano vaikai?

Jo akys toliau vartėsi.

— Kur mano vaikai? — sušuko ji, negalėdama patikėti, kad šis žmogus su tokiomis skylėmis galvoje dar gali būti gyvas.

Jo lūpos prasivėrė. Susičiaupė. Prasivėrė, vėl susičiaupė, tartum išmestos į krantą žuvies.

— Mano vaikai! Kur yra mano vaikai?

— Lara, — tylesniu už vėją balsu sušnabždėjo jis.

— Kas tu toks? — paklausė Džonas. — Prašau, sakyk, kas tu esi?

— Lara, — kartojo jis vos girdimu balsu, bet ir to pakako, kad jie išgirstų amerikietišką akcentą.

— Kur mano vaikai? — vėl paklausė Naomė iš nevilties silpstančiu balsu.

— Iškviesk greitąją, — tarė Džonas. — Reikalinga greitoji pagalba...

Jo balsą nustelbė tolumoje pasigirdęs sirenos vaitojimas.

— Lara, — vėl sušnabždėjo vyras.

Jo akys sustingo ir išsiplėtė, bet tik labai trumpam, lyg būtų išvydęs ją, o paskui vėl kažkur nuklydo.

98

Tolumoje tamsą skrodė mėlynos nematomo automobilio šviesos, bet neatrodė, kad jos nors kiek artėtų. Sirenos kauksmas irgi, regis, nė kiek negarsėjo. O jeigu jis važiuoja kur nors kitur, visiškai ne pas juos, svarstė Naomė, klupinėdama pievelėje ir, nevilčiai vis labiau stiprėjant, be paliovos šūkčiodama: *Lukai! Febe!* Ji dairėsi į krūmus, žvilgčiojo į sutemas, gręžiodamasi atgal, į Džoną, vis dar klūpintį šalia nepažįstamojo, paskui vėl į mėlynus blyksnius, į tamsius tuščius laukus.

Į tuštumą, prarijusią jos vaikus.

Pagaliau sirenos garsas sustiprėjo, ir ji staiga išsigando, kad vaikai gali būti ant keliuko, o policininkai juk skuba, be to, tamsu, taigi gali jų nepastebėti. Stengdamasi išlaikyti pusiausvyrą, nors įsispyrusiai į šliures tai nebuvo paprasta, žibintuvėlio spindulį nukreipusi į tamsą, nejausdama nei šalčio, nei liūties, Naomė klupiniavo ant kelio ištiestomis apsauginėmis grotelėmis ir vis šūkavo: *Lukai! Febe! Lukai! Febe!*

Priekinių žibintų šviesos perskrodė tamsą priešais ją. Įvažiuojamojo keliuko pradžioje virš gyvatvorės labai greitai švysčiojo du vienodi mėlyni švyturėliai. Ji palypėjo ant kelkraščio ir, nekreipdama dėmesio į gervuogyne įsipainiojusį savo chalatą, energingai mosavo žibintuvėliu.

Automobiliui važiuojant kelio vingiu, Naomė sustingo tarytumei šviesos apakintas kiškis. Mašina sustojo visiškai šalia, o mėlynos šviesos gijos slysčiojo jos dažytu paviršiumi, vis apšviesdamos šalia vairuotojo sėdinčios uniformuotos policijos pareigūnės veidą; moteris dabar leido žemyn šoninių durelių stiklą ir įdėmiai žiūrėjo į Naomę. Automobilyje per radijo stotelę sutraškėjo kažkoks balsas, paskui vairuotojas kažką pasakė, tačiau Naomė jo nesuprato. Pro pravirą langą padvelkė karščiu, drėgme ir guma.

Paklaikusiomis akimis, rodydama į namą, Naomė beveik dusdama paaiškino:

— Žmogus... Ten... reikalinga greitoji pagalba... Ar nematėte jokių vaikų... atvažiuodami keliuku... dviejų vaikų?

Žiūrėdama į ją, policijos pareigūnė susirūpinusia veido išraiška pasiteiravo:

— Ar yra ginkluotų žmonių? Ar kas nors turi ginklą?

— Nušautas, — atsakė Naomė. — Yra vienas nušautas... ten... štai, ten... O mano vaikai — nerandu savo vaikų.

— Ar jums gerai? Gal lipkite į vidų? — paklausė policininkė.

— Aš ieškau savo vaikų, — paaiškino ji.

— Po kelių minučių grįšiu pas jus.

Pareigūnei dar nebaigus sakinio, automobilis pajudėjo iš vietos, staiga didindamas greitį, ir nudardėjo apsauginėmis grotelėmis. Ji matė, kaip užsižiebus stabdžių žibintams automobilis sustoja, matė, kaip atsidaro vairuotojo ir keleivio durelės, kaip ryžtingai iš jo išlipa abu policininkai.

Naomė apsisuko ir vėl leidosi bėgti įvaža tolyn, sekdama žibintuvėlio skleidžiamu šviesos pluoštu, šliurės šlepsėjo į kietą degutbetonį ir kas keli žingsniai nuslysdavo nuo kojų. Brisdama per kulkšnis siekiančią balą jas pametė, bet sustojusi ištraukė ir vėl apsiavė, gergždžiančiu balsu nepaliaujamai šaukdama: *Febe? Lukai? Lukai? Febe?*

Pusiaukelėje buvo praviri varteliai, pro juos galėjai patekti į nupjautų javų lauką, ji kartais eidavo pasivaikštinėti su Luku ir Febe. Čia prieglobstį buvo susiradę keliolika fazanų, auginamų medžioklei visai netoli Keiborno miestelio. Lukui ir Febei labai patiko stebėti, kaip fazanai išlenda iš savo priedangų, jie linksmai kikendavo, išgirdę duslų sparnų garsą, kai šie imdavo jais plasnoti, ir metalinį krankimą. Naomė, pasišviesdama žibintuvėliu ir šaukdama vaikus vardais, įėjo į lauką.

Tyla. Vien tik vėjas ir girgždantys vyriai. Ir vėl sirena.

Netrukus pro ją įvažiuojamuoju keliuku tolyn pralėkė dar vienas policijos automobilis. Po kelių sekundžių, tarytumei traukiamas jo palikto sūkuriuojančio srauto, iš paskos nuskubėjo trečiasis, kuriame sėdėjo keturi žmonės, tik pastarasis buvo be skiriamųjų ženklų ir sirenos, tegaudė variklis ir šiureno padangos.

Sukrėsta, kankinama nevilties ir išvargusi, Naomė klupiniavo tolyn, vis šūkčiodama vaikų vardus.

— Lukai! Febe! Mielieji! Kur jūs? Atsiliepkite! Kur jūs?

Brėško rytas. Tamsoje ryškėjo vandens pilkumo ir geltoni ruoželiai. Panašiai, kaip ryškinant fotojuostą, vientisa tamsa virto vis aiškesniais, nors dar šešėliuotais kontūrais, o šie savo ruožtu irgi šviesėjo, tapdami pažįstamais pastatais, medžiais ir namais, kurie sudarė jų kraštovaizdį. Aušo nauja diena. Dingo jos vaikai, ir aušo nauja diena. Dingo jos vaikai, ir priešais jų namo paradines duris mirė žmogus.

Naomė vėl išbėgo į įvažiuojamąjį kelią ir jo gale pasuko į kaimą. Klupinėdama skubėjo koridoriumi tarp gyvatvorių ir medžių, matydama, kad su kiekvienu žingsniu žibintuvėlis vis mažiau reikalingas. Baimė, nelyginant ranka, vis stipriau veržė kaklą, tačiau Naomė desperatiškai tikėjosi staiga išvysti Luką ir Febę, vilkinčius žieminiais paltukais, avinčius raudonais ir mėlynais guminiais batais, susikibusius rankomis ir einančius tiesiai į ją.

Dar viena sirena. Netrukus posūkyje pasirodė greitosios medicinos pagalbos automobilis blykčiojančiais visais švyturėliais. Ji pašėlusiai pamojavo žibintuvėliu, ir automobilis sustojo.

— Denės ūkio sodyba? — pasiteiravo vairuotojas.

Naomė, gaudydama kvapą, palinksėjo galva.

— Truputį atgal, maždaug šimtą jardų, tada pasukite į dešinę, pirmas įvažiavimas, toliau keliuku iki pat galo. Aš nerandu savo vaikų.

Po kelių sekundžių, į plaučius traukdama dyzelino dūmus, ji sustojo ir žiūrėjo, kaip šaltos mėlynos šviesos dryžiai lyg suerzintos žuvys plaukioja tviskančiu kelio paviršiumi, paskui matė, kaip greitosios pagalbos automobilis lėtai, it sulėtintame kadre, suka į dešinę, į jų įvažiuojamąjį kelią. Ten, kur jų namai. Jų šventovė.

Stovėjo nejudėdama, perštinčiomis akimis bandydama išmirksėti ašaras ir lietaus lašus, springdama aitriu oru ir drebėdama taip smarkiai, kad net keliai trinksėjo vienas į kitą.

— Lukai? — vėl ištarė ji. Balsas buvo silpnas, nelaimingas. — Febe?

Naomė žvelgė į blausiai geltoną žibintuvėlio šviesos pluoštą, kurio ant kelio jau nebuvo matyti. Išjungusi jį, apglėbė save per pečius, kad liautųsi drebėjusi. Lietus pliaupė vis labiau, bet Naomė jo nejuto tik sukiojosi į visas puses ir paskutinį kartą beviltiškai pažvelgė į krūmą, medį ar gyvatvorę, tartum iš ten staiga būtų galėję pasirodyti jų smulkūs veideliai.

Kurgi jūs?

Ji desperatiškai bandė susikaupti. Kas buvo tas vyras? Kas jį nušovė? Kodėl? Kaip kažkam pavyko patekti į jų namą. Kaip sugebėjo aprengti Luką ir Febę paltais, apauti jiems botus ir išsivesti? Kokie tai žmonės? Pedofilai?

Mokiniai?

Gal jį nušovė Lukas arba Febė? O paskui pabėgo? Gal kaip tik todėl jie ir pabėgo?

Pabėgo? O gal juos pagrobė, išsivedė prievarta?

Kad ir kaip ten būtų, nors dabar jautė didžiulę sumaištį, kažkur giliai, tolimoje širdies kertelėje, Naomė buvo tikra, šimtu procentų tikra, kad vaikai dingo visiems laikams.

99

Šalia Naomės, įvažiuojamuoju keliuku grįžtančios namo, sustojo pilkas furgonas, o jame sėdintis vyras maloniu balsu pasiteiravo, ar jai viskas gerai. Akimirką Naomės viltis atgijo.

— Ar jie su jumis? — paklausė ji. — Ar suradote juos? Ar turite mano vaikus? Jie sveiki?

— Jūsų vaikai?

Visiškai sutrikusi Naomė stebeilijo į jį.

— Mano vaikai? Ar jie su jumis? Lukas ir Febė?

Žmogus atidarė dureles ir pasislinko, palikdamas jai vietos atsisėsti.

— Šokite į vidų, brangioji.

Ji atsitraukė.

— Kas jūs?

— Teismo ekspertizės specialistai.

Naomė papurtė galvą.

— Aš turiu surasti savo vaikus.

— Mes jums padėsime. Šokite į vidų, kitaip mirtinai sušalsite.

Sutraškėjo dvipusio ryšio radijo stotelė. Vairuotojas pasilenkė į priekį ir paspaudė mygtuką.

— Čarlis Viktoras septyni keturi, ką tik atvykome į vietą.

Vyras keleivio sėdynėje ištiesė ranką. Naomė įsitvėrė jos ir įsiropštė į vidų, paskui uždarė dureles. Ūžė ventiliatorius; karštas oras ėmė džiovinti kojas, dvelkė į veidą.

Nuo maloniai svaigaus karščio ji apglebo, tapo sunku galvoti.

— Prašau, padėkite surasti mano sūnų ir dukrą.

— Kiek jiems metų?

— Treji.

— Nesirūpinkite, brangioji, mes juos surasime.

Furgonas pajudėjo pirmyn. Naomė tartum sapne matė pro šalį slenkančias gyvatvores.

— Kai atsibudome, jų jau nebuvo name, — be jokių emocijų pratarė Naomė.

— Mes surasime juos, nesijaudinkite.

Išgirdusi geranorišką šio žmogaus balsą, ji pravirko.

Furgonas nudardėjo per apsaugines kelio groteles ir užvažiavo ant žvyro. Nesulaikomai raudodama Naomė išvydo greitosios pagalbos automobilį atidarytomis durelėmis, širma nuo pašalinių akių užtrauktu šoniniu langu, pirmąjį policijos automobilį, kurį matė jau anksčiau, ir dar du. Aplink zujo pareigūnai. Trys, vilkintys neperšaunamomis liemenėmis ir ginkluoti, stovėjo sode. Peršauto vyro nesimatė, jis tikriausiai buvo greitosios pagalbos automobilyje.

Didelį plotą priešais namą, kur gulėjo nepažįstamasis, juosė apsauginė juosta, o priekyje stovėjo du uniformuoti policininkai su kepurėmis. Vos tik furgonas sustojo, pasirodė dar vienas automobilis, tamsus „Volvo“ sedanas su keliomis antenomis, juo atvažiavo keturi uniformuoti policininkai.

— Kur, jūsų manymu, jie, tai yra jūsų vaikai, galėtų būti? — paklausė teismo ekspertizės specialistas.

— Aš... — Naomė papurtė galvą, atidarė dureles ir paskubomis išsiropštė iš automobilio.

Ne, visa tai netikra, to negalėjo būti. Apstulbusi ji tik pralemeno *Ačiū* ir nuėjo prie juosta užtvertų priekinių namo durų. Uniformuota policijos pareigūnė kilstelėjo ranką ir maloniu balsu tarė:

— Aš atsiprašau, ponia, ar negalėtumėte įeiti pro virtuvės duris?

Naomė apėjo aplink. Durys buvo užrakintos. Pabeldė į jas krumpliais. Atidarė policininkė. Galimas dalykas, tai buvo ta pati pareigūnė, su kuria Naomė kalbėjosi anksčiau, jai sėdint automobilyje, bet negalėjo būti tikra, nes tąsyk jos veidas buvo nušviestas mėlynais dryžiais. Prie jos ėjo Džonas, vis dar su chalatu, suplotais plaukais, popieriaus baltumo veidu. Priėjęs apkabino žmoną.

— Kur tu, mieloji, buvai?

— Ar radai juos? — Naomė kūkčiojo. — Suradai juos?

— Jie kur nors netoliese, — atsakė Džonas. — Turi būti.

Kūkčiodama Naomė atkirto:

— Jie dingo! Juos kažkas išsivedė, o, Dieve, juos kažkas išsivedė!

Džonas ir policijos pareigūnė susižvalgė.

— Mūsų vaikai prapuolė, Džonai, nejaugi tu nesupranti? Ar norėtum, kad aš tau pakartočiau paraidžiui? Nori, kad paaiškinčiau paraidžiui, tardama iš kito galo, praleisdama kas ketvirtą raidę?

Į virtuvę įėjo du uniformuoti pareigūnai. Vienas atrodė daugmaž devyniolikos metų, aukštas ir labai plonas, be to, tikriausiai dar visiškai „žalias". Jis nesijaučia savo vietoje, net viduje nenusiima kepurės, nei iš šio, nei iš to dingtelėjo Naomei. Antrasis vyresnis, kresnas, su dizainerio barzdele, plikai skusta galva. Pastarasis savo kepurę laikė rankoje ir mielai šypsojosi.

— Apieškojome visus kambarius, visas spinteles ir palėpę. Dabar eisime apžiūrėti kitų pastatų. Garažo, šiltnamio. Gerai? Ir stoginės, kur stovi šiukšlių konteineris? Atsiprašau, sere, gal yra dar kokių pagalbinių patalpų, kurių dar neapžiūrėjome?

— Ne, — atsakė Džonas, permirkęs ir drebėdamas iš šalčio.

Paskui jis tarė Naomei:

— Eik, persirenk sausais drabužiais. Išsimaudyk po dušu, o aš čia susitvarkysiu.

— Mes turime eiti jų ieškoti, — paprieštaravo ji. — Galbūt jie prie tvenkinio Griblių ūkyje — o ką, jeigu įkrito?

— Pirmiau eik, persirenk tinkamais drabužiais, o tada keliausime ieškoti. Surasime juos, jie bus kur nors netoli.

Kresnasis pareigūnas tuo metu atsigręžė į savo jaunesnį kolegą.

— Einu, apžiūrėsiu statinius kieme. Sudaryk sąrašą visų, kas tik įeis į namą.

Naomei išėjus iš virtuvės ir belipant į antrą aukštą maudytis, pasigirdo beldimas į duris. Atidaręs jas, Džonas išvydo aukštą, iš pažiūros keturiasdešimties vyrą tamsiais banguotais plaukais. Po atsagstytu, nuo lietaus dėmėtu lietpalčiu jis vilkėjo pilką kostiumą ir baltus marškinius, buvo pasirišęs ryškų, į akis krintantį kaklaraištį, avėjo išblizgintus suvarstomus batelius. Suplota ir perkreipta nosis buvo

tikriausiai ne kartą sulaužyta, ir tai jį darė panašų į karjerą baigusį profesionalų boksininką.

— Daktaras Klesonas?

— Taip.

— Detektyvas inspektorius Pelhamas. Esu budintis vyresnysis tyrėjas, — jis kalbėjo pagarbiai, tačiau skubėdamas.

Sveikindamasis tvirtai, bet trumpai spustelėjo Džonui ranką, tartum būtų buvusi brangi kiekviena sekundė, o skvarbios pilkos akys, jam kalbant, tyrinėjo Džoną. Paskui truputį ramesniu balsu pridūrė:

— Neabejoju, jūs ir ponia Kleson esate truputį šokiruoti.

— Man atrodo, jūs pernelyg santūriai apibūdinote.

— Padarysime viską, kad jums padėtume. Gaila, tačiau, atrodo, mums teks užplombuoti jūsų namą tiek iš vidaus, tiek iš išorės, nes jis yra teritorijoje, kurioje įvykdytas nusikaltimas, todėl norėčiau, kad judu su žmona susirinktumėte būtiniausius reikmenis, pasiimtumėte pakankamai drabužių kelioms dienoms ir išvyktumėte.

Apstulbęs Džonas įsmeigė į jį akis.

— Kaip tai?

— Į namą niekas nebuvo patekęs, — tarė Naomė.

— Atsiprašau, tai standartinė procedūra, jos laikomasi tiriant sunkius nusikaltimus.

Netikėtai iš sodo į namą nesibeldę įėjo du vyrai. Abu vilkėjo baltus kostiumus su gobtuvais ant galvų, avėjo baltus kaliošus ir mūvėjo gumines pirštines, abu buvo su kelionmaišiais.

— Labas rytas, Deivai, — abejingai pasveikino vienas.

— Labas rytas, šefe, — linksmai tarė kitas, tarytum jie būtų buvę interjero dekoratoriai, atvykę dažyti prieškambario.

Jaunasis uniformuotas policijos pareigūnas pasiteiravo jų vardų ir užrašė juos į savo žurnalą.

— O kur... kur mes persikelsime? — Džonas kreipėsi į detektyvą inspektorių.

— Gal netoliese gyvena giminaičiai, pas kuriuos galėtumėte apsistoti? Jei ne, tuomet lieka viešbutis arba svečių namai.

— Giminaičių yra, tik jie ne visai arti. Paklausykite, mes nenorime išvykti iš čia, tik ne be savo vaikų.

Detektyvas inspektorius Pelhamas supratingai, bet ne pritariamai linktelėjo.

— Atsiprašau, tačiau jums abiem teks nuvykti į nuovadą ir pateikti pareiškimus. Jus kas nors nuveš. Mes jau ieškome jūsų vaikų, po kelių minučių pakils sraigtasparnis. Siūlyčiau apsirengti, o paskui jūs, aš ir ponia Kleson virtuvėje išgersime po puodelį arbatos ir pasikalbėsime apie tai, kas mane labiausiai domina.

— Aš noriu eiti jų ieškoti.

— Pareigūnai jau ieško jų artimiausiose apylinkėse. Jūsų vaikai yra trejų metų?

— Taip, bet... — Džonas susizgribo ir nutilo.

Detektyvas inspektorius klausiamai pakėlė antakius. Tarytumei atsakydamas į jo klausimą, Džonas pridūrė:

— Jie ne pagal amžių subrendę.

— Šiais laikais visi vaikai tokie, daktare Klesonai, — neperprantama policijos pareigūno veido išraiška trumpą akimirką virto šykščiu, atšiauriu šypsniu. — Ar jie kada nors anksčiau yra taip pasielgę?

— Kur nors nuklydę? Ne, — atsakė Naomė.

— Kol kas negalime daryti jokių prielaidų, — tarė detektyvas inspektorius Pelhamas. — Vis dėlto aš manau, kad, labai tikėtina, būdami trejų metų amžiaus jie neturėtų nueiti labai toli... Nors, atsižvelgdami į tai, kas įvyko, mes perspėjome visus oro ir jūrų uostus, taip pat Lamanšo tunelio administraciją. Jūs man labai pagelbėtumėte, jei duotumėte pastaruoju metu darytą vaikų fotografiją. Tačiau nusiraminkite — mes surasime vaikus, — jis atskirai nužvelgė Džoną ir Naomę. — Ar jūs niekada nesate matę šio žmogaus... prie jūsų paradinių durų... anksčiau? Nenujaučiate, kas jis galėtų būti?

Detektyvas inspektorius pastebėjo, kad Džonas ir Naomė Klesonai keistai susižvalgė.

100

Net ir išsimaudžiusi po karštu dušu ir apsirengusi šiltais drabužiais, grįžusi į virtuvę Naomė negalėjo nustoti drebėjusi. Jai teko labai pasistengti, kad pripiltų elektrinį virdulį vandens ir įjungtų kištuką į elektros lizdą. Po valandėlės, kai virdulys ėmė šnypšti ir gurguliuoti, ji išgirdo kur kas stipresnį garsą lauke — tai buvo griaustinį primenantis gausmas.

Pažvelgusi pro langą, išvydo virš kiemo tarškantį sraigtasparnį, kone liečiantį medžių viršūnes. Tuo metu pasirodė ir Džonas, jis buvo apsirengęs džinsines kelnes, megztinį aukšta apykakle ir multino švarką, rankose spaudė du kelionmaišius, į kuriuos jie paskubomis sugrūdo tualetinius reikmenis ir drabužių persirengti. Netrukus iš sodo grįžo detektyvas inspektorius Pelhamas.

— Aš nenoriu iš čia išvykti, detektyve inspektoriau, — tarė Naomė. — Noriu likti čia, nes tai mano namai. Noriu likti čia, kol grįš mano vaikai.

— Atleiskite, ponia Kleson, pasistengsime apsisukti kuo greičiau.

— Per kiek laiko?

— Drįsčiau tikėtis, per porą dienų, — atsakė jis. — Matau, po stoglatakiu esate įrengę vaizdo stebėjimo kamerą. Ar ji įrašinėja?

— O, Jėzau! — tarė Džonas, pliaukštelėdamas sau per kaktą. — Žinoma! Kamera buvo įrengta tik trečiadienį!

Jis pažvelgė į Naomę, ir jos akys truputį nušvito.

— Taip! — nudžiugo ji. — Kodėl mes, velniai rautų, nepagalvojome apie ją.

Džonas nuėjo pirma jų prieškambariu į savo darbo kambarį ir atidarė spintelę, kurioje buvo paslėpęs vaizdo įrašymo įrenginį.

— Aš... Aš nesu bandęs... Leiskite, pažiūrėsiu.

Jis tirtėdamas ėmė vartyti naudojimo instrukciją.

— Tik neištrink juostos, mielasis, — paprašė Naomė. — Dėl Dievo meilės, neištrink jos.

Džonas paspaudė įrenginio sustabdymo mygtuką. Tada atsuko juostą atgal.

— Kamera aktyvuojama nuo judesio, — paaiškino. — Be to, yra naktinio stebėjimo funkcija.

Skaitmeninis ekranas suskaičiavo iki 00:29, tada peršoko tolyn, į 19:10.

Džonas paspaudė paleidimo mygtuką.

Visi trys įdėmiai žiūrėjo į juodą ir baltą vaizdą mažame monitoriuje, stovinčiame už įrenginio. Jame buvo matyti akinanti automobilio priekinių žibintų šviesa. Po kurio laiko pasirodęs Džono saabas privažiavo ir sustojo prie Naomės subaru. Iš jo išlipęs Džonas nuėjo į prienamį ir išnyko.

Kas toliau?

Paskui sekė trumpas blyksnis, reiškiantis pertrūkį tarp įrašų.

Džonas sulaikė kvėpavimą.

O, švenčiausiasis Jėzau.

Kambaryje stojo bežadė tyla.

Per tvorą, skiriančią nuo lauko, kabarojosi žmogaus figūra. Su tamsia kepure, šilta striuke, guminiais auliniais batais, pirštinėmis. Atsargiai, it brisdamas į vandenį, nuleido ant žvyro vieną koją. Paskui pristatė kitą.

— Tai jis, — dusliu tremolo ištarė Naomė.

Figūra sustingo. Tada, žengusi dar vieną žingsnį, paskui kitą, ėmė artintis prie prienamio.

O tuomet.

Per tvorą perlipo ir paskui jį atsargiai nusėlino dar dvi figūros. Abi su tamsiomis kepurėmis su bumbulais, užtrauktomis striukėmis, pastatytomis apykaklėmis, o jų veidus kone visiškai dengė tamsūs akiniai.

Figūra priekyje staiga sustojo. Paskui tęsė savo kelionę priemenės link. Dar sykį stabtelėjęs, vyras ištraukė kažką iš kišenės; tai buvo ilgas ir plonas daiktas, kažkoks įrankis.

Po kurio laiko, įėjęs į prienamį, jis dingo iš matymo lauko. Po

maždaug minutės vėl pasirodė, tik šįsyk rankoje laikydamas ginklą, taip, tikrų tikriausią *ginklą*.

Tą pačią akimirką vienas iš jį sekusių žmonių — jis irgi buvo ginkluotas — metėsi į priekį, kilstelėjo šautuvą prie pirmojo sprando, ir iš jo vamzdžio žiočių plykstelėjo šviesa.

Žmogus su kepure staiga užvertė galvą aukštyn ir išskėstomis rankomis aukštielninkas parvirto ant žvyro; pistoletas iškrito iš rankos ir nulėkė keletą pėdų į šalį.

Taip jie jį ir surado, prisiminė Naomė.

Toliau.

Ne.

Ne, to negalėjo būti. Tai iš tiesų buvo ne kas kita, kaip tik sapnas. Tuo metu pasirodė Lukas ir Febė — abu su paltukais ir guminiais batais, jie ištiesė rankas ir paeiliui apkabino abu akiniuotus žmones.

Šiltas apsikabinimas užtruko keletą sekundžių. Galiausiai ketvertas nuskubėjo per žvyruotą keliuką. Suaugusieji, kurie buvo vis dar su akiniais, perkėlė Luką ir Febę per tvorą į už jos plytinį lauką.

Vėl trumpas blyksnis, reiškiantis perėjimą prie kito vaizdo įrašo. Tada pasirodė Džonas, jis vilkėjo chalatu, rankose laikė pistoletą, artinosi prie nejudančio vyro su kepure.

— Ne! — suriko Naomė. — Ne! Atsuk atgal, Džonai, atsuk atgal! O, Dieve, atsuk atgal!

Džonas atsuko juostą truputį atgal. Tačiau ir kartojant išvydo tą patį. Lukas ir Febė noriai ropščiasi per aptvarą. O paskui iš namo išeina jis su pistoletu.

Džonas paspaudė sustabdymo mygtuką.

Kurį laiką nė vienas nepratarė nė žodžio. Paskui Džonas atsigręžė į detektyvą inspektorių ir be jokios pagiežos, be nieko tokio, išsekusio, suglumusio žmogaus balsu, kuris buvo ne tiek desperatiškas, kiek bejėgis, paklausė:

— Ar jūs vis dar laikotės prielaidos, kad vaikai yra kur nors netoliese?

101

Naomė sėdėjo viena priešais du policijos pareigūnus. Be abejo, niekas to neįvardijo tačiau buvo aišku, kad ji ir Džonas, nors su jais elgėsi geranoriškai ir pagarbiai, nebuvo be įtarimo šešėlio. Tik tuo galima paaiškinti, kodėl jie turėjo pateikti atskirus pareiškimus.

Mirksėjo mažytė raudona aukštai prie sienos pritvirtintos ir į Naomę nukreiptos vaizdo stebėjimo kameros lemputė. Patalpa buvo nedidelė, be jokių nereikalingų detalių, belangė. Kremo spalvos sienos atrodė neseniai dažytos. Naujumu kvepiantis kilimas ir patogios ryškiai raudonos kėdės, priešais kurias stovėjo vien tik stalelis kavai.

Į ją įdėmiai žiūrėjo du detektyvai. Vienas iš jų, tik pradėjęs penktą dešimtį, panašus į mušeiką, vilkėjo gelsvai rudą kostiumą, o jo veido išraiška buvo labiau negyva nei griežta. Antrasis detektyvas buvo daugmaž dešimtimi metų jaunesnė moteris putliu veidu, mažomis įtariomis akimis ir trumpai kirptais rausvai gelsvais plaukais. Ji buvo apsirengusi trumpa mėlynos spalvos sportine striuke, kurios vidinės kišenės vietoje puikavosi klubo emblema, po striuke matėsi plonas megztinis atverčiama apykakle, mūvėjo ilgomis laisvomis kelnėmis.

Naomė negalėjo patikėti, kaip greitai prie jų namo prisistatė žiniasklaida. Policija buvo užtvėrusi įvažiuojamąjį kelią nuo pat jo pradžios, tačiau, praėjus ne daugiau kaip valandai nuo pirmųjų policijos pareigūnų pasirodymo, aplinkiniuose laukuose susirinkę fotografai ilgais objektyvais jau fotografavo nusikaltimo vietą, o toliau, keliuke tarp gyvatvorių, rikiavosi koks tuzinas naujienų agentūrų automobilių, įskaitant „Sky TV“ hidrauliniu keltuvu visiems virš galvų iškeltą televizijos operatorių.

Detektyvas įjungė priešais jį esantį magnetofoną.

— Detektyvas seržantas Tomas Hamboltas ir detektyvė konsteblė Džo Niuman pradeda ponios Naomės Kleson apklausą. Penktadienis, sausio šešioliktoji... — jis nutilo ir dirstelėjo į savo rankinį laikrodį. — Dešimt valandų dvylika minučių.

Buvo matyti, kad jis neriasi iš kailio, stengdamasis kalbėti kuo mandagiau.

— Jei neprieštarausite, ponia Kleson, norėčiau, kad išsamiai papasakotumėte apie tai, kas nutiko, dėl ko jūs šį rytą iškvietėte policiją.

Apklausos formalumas dar labiau sudirgino jau ir taip sukrėstos Naomės nervus, vis dėlto, nors ir drebančiu balsu, ji nupasakojo viską kaip tik įmanydama tiksliau.

— O kodėl jūs, Naome, šiandien atsikėlėte taip anksti? — pasiteiravo detektyvė. — Buvote minėjusi, kad savaitgalį paprastai keliatės ne anksčiau kaip septintą.

Naomė nugėrė gurkšnį karštos saldžios arbatos ir pasidomėjo:

— Ar jūs turite vaikų?

— Taip.

— Vadinasi, suprantate, ką reiškia motinos instinktai?

Ji linktelėjo. Naomė žvilgtelėjo į Hamboltą, kuris akimis norėjo pasakyti, kad ir jis suprato.

— Paprasčiausiai pajutau, kad kažkas negerai, tačiau nežinau, kaip dar kitaip pasakyti, kad mane geriau suprastumėte... be to, norėjau į tualetą.

Trumpam tapo tylu. Naomė rankose sukiojo puoduką.

— Kas nors paskambins, tiesa? Jeigu surastų juos, kol aš būsiu čia?

— Kai tik bus kokių naujienų, mums nedelsiant praneš, — patikino detektyvė Niuman.

— Ačiū.

Naomės akyse susitvenkė ašaros, ji ėmė verkti — smarkiai, dusdama, kūkčiodama. Murmėdama atsiprašymą ir bandydama susitvardyti, ji išsitraukė iš rankinės nosinaitę ir prispaudė ją prie akių.

— Apklausa laikinai nutraukiama, dabar yra dešimt valandų dvidešimt viena minutė, — Naomė išgirdo detektyvo seržanto balsą.

*

Po maždaug pusvalandžio truputį aprimusi Naomė vėl atsisėdo ant kėdės apklausų kabinete ir magnetofonas vėl buvo įjungtas. Jos mintyse be perstojo sukosi ir sukosi vaizdo įrašas su Luku ir Febe. Ji matė, kaip jie skuba įvažiuojamuoju keliu link anų nepažįstamųjų su beisbolo kepuraitėmis ir apsauginiais akiniais, stipriai juos apkabina, glėbesčiuojasi, bučiuoja. Sveikina juos taip meiliai, kaip niekada — per visą laiką — nebuvo pasielgę nei su ja, nei su Džonu.

Pasveikina juos taip, tarytum jie būtų jų tėvai.

Staiga Naomė pajuto, kaip stiprus stingdantis šaltis, užpildantis kiekvieną jos ląstelę, suriečia ją į ragą.

O ką, jei?

O ką, jei?

O ką, jei tie žmonės ir buvo jų tėvai?

Ne. Neįsivaizduojama. Be to, Lukas ir Febė turi tiek daug jos ir Džono bruožų, juk visi taip sako, o kartais, kai ji žiūrėdavo į Luką, aiškiai, visiškai aiškiai matydavo, koks jis panašus į savo tėvą.

Tačiau dabar Naomei dingtelėjo dar viena, blogesnė, mintis. Ji atėjo į galvą tuo metu, kai išvydo ant žvyro gulintį negyvėlį ir kai pasigedo vaikų paltukų ir botų. Naomė sėdėjo nuleidusi akis, žiūrėjo į stalą ir klausėsi oro kondicionieriaus šnypštimo. Šią mintį ji buvo nuvijusi šalin, o vėliau, klupiniuodama jų įvažiuojamuoju keliuku bei svirduliuodama pažliugusiais laukais, desperatiškai stengėsi nugrūsti kur nors giliau, į pačius sąmonės užkaborius.

Mintis, kurios ji visiškai ne...

— Ponia Kleson?

Detektyvo seržanto Hambolto balsas kirste nukirto Naomės mintis. Ramus, tačiau reiklus balsas.

Naomė pakėlė akis ir pažvelgė jam į veidą.

— Gal norėtumėte dar palūkėti?

— Gal norėtumėte susitikti su gydytoju, jis duotų jums ko nors, kas padėtų nusiraminti? — pasiteiravo Džo Niuman.

Naomė užsimerkė ir papurtė galvą.

— Prašau, atsakykite man į vieną klausimą. Tie pedofilai... Jų

taikinys yra pokalbių svetainės, tiesa? Šie ligoti iškrypėliai užmezga pokalbį su mažais vaikais, paskui tampa draugais, o galiausiai suvilioja juos susitikti akis į akį. Juk taip būna, tiesa?

Detektyvai susižvalgė, paskui Hamboltas tarė:

— Vyresniems vaikams iš tiesų gresia toks pavojus, tačiau aš nemanau, kad taip galėtų nutikti trimečiams. Jie dar pernelyg maži.

— Neįsivaizduoju, kad taip galėtų nutikti trimečiams. Nejaugi jūsų vaikai galėtų lankytis internetinėse pokalbių svetainėse? — paklausė Džo Niuman.

— Savo protiniu išsivystymu jie yra daug vyresni, — atsakė Naomė. — Jie daug labiau subrendę, nei jūs įsivaizduojate.

Detektyvė pažvelgė į Naomę taip, tarytumei ji, motina, būtų žinojusi tik joms bendrą paslaptį. Jos žvilgsnis bylojo: *Kiekviena motina mãno, kad jos vaikai yra ypatingi!*

— Jūsų vaikai gali laisvai naudotis internetu? — paklausė Hamboltas.

— Praeitą sekmadienį gimtadienio proga padovanojome jiems kompiuterį. Labai nustebau sužinojusi, kokios informacijos jie ieškojo — didžioji jos dalis yra mokslinio pobūdžio.

Hamboltas kilstelėjo antakius.

— Būdami trejų metų?

— Būtent tai ir turėjau omenyje, sakydama, kad jie yra ne pagal metus subrendę. Jie nepaprastai subrendę. Jie yra kaip... vunderkindai.

— Ponia Kleson, visi jūsų namų kompiuteriai bus paimti patikrinti. Jeigu vaikai lankėsi pokalbių svetainėse, mes visa tai atseksime.

— Paklausykite... Aš... aš suprantu, kad šie klausimai yra svarbūs. Tačiau mano vaikai pagrobti, o mes čia sėdime sau... Aš tik noriu grįžti atgal ir juos surasti. Aš nenoriu būti čia ir atsakinėti į jūsų klausimus, tai neteisinga, mes tik švaistome laiką; ar negalėtume padaryti tai vėliau?

— Jūs galite suteikti mums svarbios informacijos, kuri labai padėtų ieškant jūsų vaikų, — užjaučiamai šypsodama paaiškino detektyvė.

Naomė ne per seniausiai buvo skaičiusi, kad iš devyniasdešimt aštuonių vaikų, pastaraisiais metais nužudytų Anglijoje, tik trijų žudikai buvo ne šeimos nariai ir ne draugai.

— Ar tai yra tikroji priežastis, dėl kurios esu čia? — paklausė ji. — O gal todėl, kad esu įtariamoji? Argi ne taip?

Iš to, kaip staiga pasikeitė abiejų pareigūnų veido išraiška, Naomė suprato, kad jie pasijuto nepatogiai.

— Ei, žmonės, ką visa tai reiškia? Turite vaizdajuostę, galite savo akimis pamatyti, kaip nepažįstami žmonės išsiveda mano vaikus, tai kodėl aš čia? Atsakykite man!

— Jūs nesate įtariamoji, ponia Kleson, — tarė detektyvas seržantas.

— Ant mūsų namo slenksčio guli negyvas žmogus, nežinomi žmonės pagrobia mūsų vaikus, o jūs, užuot jų ieškoję, elgiatės su manimi taip, lyg aš būčiau kokia prakeikta įtariamoji. Kitame kabinete sėdi Džonas, kurį taip pat apklausiate, o vėliau jūs patikrinsite, ar mūsų pasakojimai sutampa. Leiskite aš jums kai ką pasakysiu: jie sutaps, ar jus tai tenkina?

Abu detektyvai valandėlę nepratarė nė žodžio. Paskui prabilo Džo Niuman:

— Ponia Kleson, jei galima, aš jus nuraminsiu. Padaryta viskas, kas tik reikalinga, kad surastume jūsų vaikus. Visi policijos pareigūnai, neturintys kitų svarbių užduočių, šiuo metu apieško teritoriją aplink jūsų namus. Ją šukuoja policijos sraigtasparnis.

Naomė išklausė, ką detektyvė jai sakė, tačiau akivaizdžiai nenoriai. Ar ji galėjo pasirinkti?

Jai buvo užduota dar daugybė klausimų, detektyvai ją pilte apipylė klausimais. Kokie jos santykiai su vyru? O su vaikais? Su kaimynais? Su draugais? O kaip su vaikų draugais?

Ji stengėsi atsakyti kaip tik įmanoma teisingiau. Tačiau neatrodė, kad detektyvai būtų labai rimtai vertinę Naomės žodžius apie tai, kokie protingi buvo Lukas ir Febė.

— Sakote, jūsų motina matė šį vyrą antradienį? Tą, kuris buvo rastas šalia jūsų namo?

Naomė papurtė galvą.

— Ne, aš to nesakiau. Aš tik sakiau, kad ji buvo sunerimusi dėl nepažįstamo žmogaus...

Tada ji kažką prisiminė.

— O krucifiksas! Motina minėjo, kad jam ant kaklo kabojo krucifiksas! Aš... aš nepagalvojau šįryt pažiūrėti. Ar gali kas nors patikrinti?

Hamboltas pasižymėjo savo užrašų knygutėje.

— Išsiaiškinsiu.

— Gal Lukas ir Febė turėjo kokį nors apgamą arba randą? — buvo matyti, kad detektyvė konsteblė Niuman susinepatogino.

— Ne... Aš... Aš... aš nemanau, ne. Ne.

— O gal prisimenate, ką jie paskiausiai valgė?

— Valgė? — atkartojo Naomė. — Kodėl jūs...

Ji pagaliau prisiminė. Naomė su Džonu prieš kurį laiką žiūrėjo televizijos serialą apie Vidaus reikalų ministerijos patologą. Viename iš epizodų buvo pasakojama apie dingusį be žinios berniuką. Policija tėvų teiravosi apie apgamus ir apie tai, ką jų vaikas pastarąjį kartą buvo valgęs.

Taigi jeigu jie rastų vaikų kūnus, galėtų juos lengviau identifikuoti. Arba pagal tam tikras kūno žymes, arba prapjovę jų pilvelius ir apžiūrėję jų turinį.

Netikėtai atsidarė durys ir įėjo detektyvas inspektorius Pelhamas, vis dar vilkįs lietpalčiu.

— Atleiskite, nenoriu jūsų pertraukti, — prabilo jis, įsmeigdamas akis į Naomę, — tačiau pamaniau, kad jūs tikriausiai norėtumėte išgirsti, kas nauja tyrime.

102

Dar prieš apklausą Džonas ir Naomė buvo supažindinti su policijos ir šeimos ryšių koordinatore detektyve konsteble Renate Harison. Tai buvo penktą dešimtį pradėjusi moteris rudais, trumpai elegantišku ežiuku kirptais plaukais ir dalykiškais drabužiais — kremo spalvos palaidine nerta apykakle ir pilku languotu Velso princo stiliaus kostiumu, — tačiau švelnių manierų.

Dabar ji palydėjo Džoną ir Naomę koridoriumi į detektyvo inspektoriaus kabinetą ir pasodino prie nedidelio apskrito pasitarimų stalo.

Po kelių minučių atėjo ir detektyvas inspektorius Pelhamas. Įėjęs į vidų uždarė duris ir pakabino ant gembės savo lietpaltį. Naomė pastebėjo, kad dabar, nuo jų susitikimo praėjus trims valandoms, detektyvas atrodė daug labiau suvargęs. Jo kelnės buvo purvinos, kaklaraiščio mazgas atsileidęs, o veide matėsi prakaito patina.

— Taigi, — tarė jis sėsdamas. Detektyvo akys bėgiojo nuo Naomės prie Džono. — Trumpai tariant, Keiborno parke suradome automobilį, kuris, kaip manome, priklauso vyrui, rastam ant jūsų laiptų. Jis prastovėjo ten per naktį, o buvo išsinuomotas „Avis" biure Braitone. Žmogus atitinka nepažįstamojo aprašymą, jis pateikė amerikietišką vairuotojo licenciją ir sumokėjo kreditine kortele, kurią radome jo piniginėje. Joje nurodyta pavardė — *Briusas Prestonas*. Ar ji jums ką nors sako?

Naomė ir Džonas papurtė galvas.

— Niekada nesu apie jį girdėjęs, — tarė Džonas.

Žvelgdamas į savo rankinį laikrodį, Pelhamas paaiškino:

— Amerikoje dar naktis, todėl negalime patikrinti, ar tai jo tikra pavardė, kol neprasidėjo darbo valandos. Automobilio bagažinėje radome nešiojamąjį kompiuterį, kuris dabar tiriamas kartu su jo mobiliuoju telefonu. Tikimės, jie mums padės šį bei tą išsiaiškinti.

Paskui detektyvas atsistojo, nuėjo prie savo darbo stalo ir grįžo su rudu voku, iš kurio išėmė fotografiją.

— Tai padidinta momentinė nuotrauka, rasta Briuso Prestono piniginėje. Ar kuris nors iš jūsų buvote ją anksčiau matęs?

Džonas ir Naomė žiūrėjo į gražią mergaitę lotynų amerikietės bruožais ir ilgais tamsiais plaukais, kuklia vasariška suknele, stovinčią ant pagrindo, panašaus į namo terasą.

— Ne, — atsakė Džonas.

— Niekada, — paantrino Naomė. — Tikrai ne.

— O gal jums ką nors sako vardas *Lara*?

Jie abu papurtė galvas.

— Nebent tai, kad jis, regis, murmėjo šį vardą, kai mes jį radome, — atsakė Naomė.

— Daugiau nieko?

— Ne.

— Tik tiek jis ištarė ir vežamas greitosios pagalbos automobiliu prieš prarasdamas sąmonę, — Pelhamas kurį laiką žiūrėjo į juodu. — O toji sekta, kurią jūs minėjote — Trečiojo tūkstantmečio mokiniai? Mes kol kas negalime nieko sužinoti, kol JAV neprasidėjo darbas.

— Ar šis žmogus išgyvens? — pasidomėjo Naomė.

— Jį gydo du geriausi grafystės neurochirurgai, deja, jo būklė nėra gera, — detektyvas vėl patraukė pečiais. — Nežinau.

Trumpam stojo tyla. Pelhamas keletą sekundžių atidžiai žiūrėjo į Naomės ir Džono veidus, tai į vieną, tai į kitą, paskui vėl prakalbo.

— Gerai, būsiu atviras. Turiu jums ir daugiau naujienų, bet tai, ką pasakysiu, yra konfidencialu. Jei kas nors iš žiniasklaidos imtų jus kamantinėti, būčiau dėkingas, jeigu apie tai jiems neužsimintumėte. Sutarta?

— Gerai, — atsakė Džonas.

— Žiniasklaidos tuoj bus pilna visur. Apie nieką su jais nekalbėkite, nė žodžio, nė mur mur, negavę jums jau žinomo detektyvo seržanto leidimo. Supratote?

Džonas pažiūrėjo į Naomę, laukdamas jos pritarimo.

— Taip.

— Ar jūs ketinate kreiptis per televiziją, prašydami grąžinti jums vaikus?

— Mes padarysime viską, kas tik įmanoma, — atsakė Naomė.

— Gerai. Susitarsime dėl tiesioginio kreipimosi per BBC, „Sky“ ir

keletą kitų programų. Taigi. Viena Keiborno gyventoja, vakare vedžiodama šunį, du kartus matė, kaip per jų kaimą labai lėtai, tarytumei vairuotojas būtų pasiklydęs arba kažko ieškojęs, pravažiavo sportinis „Mitsubishi" automobilis. Deja, ji neįsidėmėjo registracijos numerio. Tačiau labai įdomu tai, kad trečią valandą ryto Lamanšo tunelyje budėjęs muitinės pareigūnas prisiminė matęs pravažiuojantį raudonos spalvos sportinį „Mitsubishi", kurio priekinėse sėdynėse sėdėjo vyras ir moteris, o ant galinės — du vaikai, berniukas ir mergaitė.

— O, Jėzau, — pratarė Džonas. Jis paėmė Naomės ranką ir stipriai suspaudė.

Detektyvas inspektorius nusirengė švarką ir permetė jį per kėdės atlošą. Jo marškiniai, dėmėti nuo prakaito, buvo prilipę prie raumeningo torso.

— Apsaugos kameros užfiksuoja kiekvieną į tunelį įvažiuojančią transporto priemonę, taigi mes šiuo metu peržiūrime vaizdo įrašus. Gal tai ir neturi nieko bendra, tačiau tokiu metu kelionė nuo jūsų namų iki tunelio užtrunka apie dvi valandas, o tai sutampa. Susisiekėme su Interpolu ir paprašėme, kad policija visoje Europoje kruopščiai tikrintų visas geležinkelio stotis, visus oro uostus, įskaitant ir privačius, ieškodami vaikų, atitinkančių Luko ir Febės aprašymus.

— Ar jūs manote, kad jie gali būti užsienyje? — paklausė Naomė. — Jie jau gali būti užsienyje? Kur jie vyksta... kur juos veža... noriu pasakyti...

Jos balsas užstrigo. Kraipydama galvą į šonus, iš akių plūstant ašaroms, ji sudejavo:

— Ne, o, ne, ne, ne, ne...

Džonas dar tvirčiau suspaudė žmonos ranką, tačiau nepajuto jokio atsako. Jis desperatiškai norėjo ją paguosti, tarytumei būtų tikėjęsis, kad, nuraminęs Naomę, kažkokiu būdu nusiramins ir pats. Tačiau jis nesumojo, ką pasakyti. Galvoje sukosi minčių verpetas.

— Ar tai reiškia, kad jūs nebeieškosite jų šalyje? — susirūpino Naomė.

— Šiuo metu mūsų pareigūnas, turintis Luko ir Febės nuotraukas, yra pakeliui į tunelį. Jei muitinės darbuotojas juos atpažintų, mes

susiaurintume paieškos vietoje mastą ir susitelktume į įkalčių paiešką, tačiau kol kas tęsiame plataus masto paiešką.

— Kada mes galėsime grįžti namo?

— Formaliai — kai tik vaikinai iš teismo ekspertizės apžiūrės jūsų namą ir artimiausias apylinkes. Manyčiau, rytoj, o vėliausiai — poryt. Detektyvė konsteblė Harison padės jums ką nors surasti... be to, ji ar kuri nors iš jos kolegių keletą artimiausių dienų bus su jumis ištisą parą, kad apsaugotų jus nuo žiniasklaidos ir apgintų.

Džonas abejingai linktelėjo.

— Aš nenoriu važiuoti į viešbutį, — paprieštaravo Naomė. — Aš noriu eiti ir ieškoti savo vaikų.

Pelhamas supratingai į ją pažvelgė.

— Nė neabejoju, kad jūs tai padarytumėte, tačiau aš iškviečiau visus šiuo metu laisvus nuo darbo pareigūnus, kurie dabar tuo ir užsiima. Šiuo metu jūs man labiausiai padėtumėte, toliau dalyvaudami apklausoje ir atsakydami į mums rūpimus klausimus. Mums reikalingi jūsų abiejų giminės medžiai, detalus jūsų visų draugų, bendradarbių ir kaimynų sąrašas.

Džonas spustelėjo Naomei ranką, o ji, atsakydama jam, spustelėjo atgal.

— Žinoma, — atsakė jis. — Jei jau taip.

Pelhamas atsistojo.

— Gal norėtumėte, kad sudarytume jums galimybę konsultacijai?

— Konsultacijai? — perklausė Džonas.

— Ne, — tvirtai atsakė Naomė. — Aš nenoriu konsultacijos. Man nereikia, kad kokia nors nelaiminga... kokia... kokia nors neadekvati socialinė darbuotoja man aiškintų, kaip turėčiau elgtis šioje situacijoje. Man šiuo metu svarbiausia surasti savo vaikus. Prašau, grąžinkite juos mums. Padarysiu bet ką, bet ką, kas tik įmanoma.

Pelhamas linktelėjo.

Lamanšo tunelis. Raudonas sportinis „Mitsubishi" automobilis. Vaikai ant galinės sėdynės, berniukas ir mergaitė. Trečią valandą ryto.

Naomei nereikėjo daugiau įrodymų. Ji žinojo, širdis jautė, kad tai buvo jie.

103

Ankstų vakarą į visas puses plaukiojantys žvejų laiveliai buvo toks įprastas reiškinys, kad niekas nė neatkreipė dėmesio į dar vieną navigacinių žibintų eilę, slenkančią pro senovinį maurų sargybos bokštą, stūksantį akmeninės krantinės gale ir žymintį Uranupolio uosto pradžią.

O ir piligrimai su vienuoliais čia tai atvykdavo, tai išvykdavo. Nedidelis miestelis šiaurinėje Graikijos pakrantėje buvo labai svarbus susisiekti su dviem dešimtimis vienuolynų, įsikūrusių Šventojo Atono kalno pusiasalyje, kitoje Egėjo jūros pusėje, į kurį vedė trumpa kelionė keltu.

Be to, tai buvo artimiausias uostas, jungiantis su dar vienu vienuolynu nedidelėje salelėje už dvidešimties kilometrų.

Motorinė valtis atbula priplaukė prie judrios krantinės, bet tik labai trumpam, kad vienintelis jos keleivis suspėtų iššokti į krantą, ir vėl greitai nuplaukė į jūrą.

Lara Džerardi, savo ilgus juodus plaukus susikišusi po beisbolo kepuraite, vilkinti šilta striuke su gobtuvu, mūvinti džinsais ir apsiavusi sportbačius, su nedidele kuprine, į kurią buvo susidėjusi kelionei būtinus daiktus, ant pečių, nuskubėjo pro eilę vienstiebių žvejų laivelių, besišvartuojančių krantinėje, paskui pakilo stačiu skalda dengtu keliu, vedančiu pro lankytojų pilnus restoranus ir kavines, ir išėjo į pagrindinę miestelio gatvę.

Jūra, plaukiant žemyno link, buvo ramesnė nei škiperis tikėjosi, todėl jie atplaukė ketvirčiu valandos anksčiau, negu buvo planavę. Ji užsuko į pilnutėlį barą ir užsisakė vandens, šį paskui išgėrė, atsisėdusi ant šaligatvio, bjaurėdamasi parduotuvės vitrina, kurioje buvo išstatyti Šventojo Atono kalno suvenyrai. Privažiavo taksi.

Lara numetė kuprinę ant galinės sėdynės ir įsėdo pati. Netrukus taksi jau dūmė iš miesto, į Salonikų oro uostą, iki kurio kelionė truko pustrečios valandos. Buvo septinta vakaro.

Ji suspėjo į vienuoliktos valandos skrydį į Atėnus ir, įsitaisiusi ant suolo oro uosto išvykimo salėje, šiek tiek, paviršutiniškai, numigo.

Aštuntą valandą ryto — Jungtinės Karalystės laiku tai buvo septinta valanda — įlipo į lėktuvą, skrendantį į Londono Hitrou oro uostą.

104

Naomės dienoraštis

Guliu, negalėdama užmigti, „Thistle" viešbučio ketvirtame aukšte. Klausausi transporto ūžesio apačioje, gatvėje, ir jūros, esančios čia pat, už pasivaikščiojimų taką juosiančios sienos, ošimo. Negaliu net bluosto sudėti. Tik laukiu, laukiu, laukiu telefono skambučio. Du kartus buvau atsikėlusi patikrinti, ar mano mobilusis įjungtas ir viešbučio telefono ragelis padėtas ant svirties.

Nuolat girdžiu kitame kambaryje skambant telefoną. Paskambinau į registratūrą — paprasčiausiai patikslinti, ar naktinė pamaina žino, kuriame kambaryje mes apsistoję.

Šiandien keletą kartų norėjau numirti. Panašiai jaučiausi tada, kai Halis pralaimėjo savo kovą. Aš tenorėjau nukirsti savo saitus su pasauliu ir kartu su juo dreifuoti į mirtį.

Be paliovos svarstau, kur dabar galėtų būti L. ir F., kas jiems atsitiko. Suprantu, kartais jie man būdavo našta, tačiau dabar visa tai pamiršau. Aš juos be galo myliu. Žinau, kai kuriais atžvilgiais jie gali būti labai stiprūs, tačiau vis tiek tėra maži vaikai, mažutėliai žmogučiai. Tai ką mudu, Džonas ir aš, padarėme, — taip, tai buvo labai kvaila, — norėdami, kad jie būtų ypač protingi, darėme jų pačių labui (gal tai padarė Detorė ar kas nors kitas). Jie buvo pakankamai protingi, kad galėtų susiorientuoti suaugusiųjų pasaulyje, bet negalėjo suvokti jame slypinčių pavojų. Tai štai kaip viskas susiklostė.

Tas vaizdas, toji filmuota medžiaga, kurioje užfiksuoti vaikai, skubantys į nepažįstamųjų rankas, štai kas mane labiausiai pribloškė. Po trejų metų, per kuriuos dėl Luko ir Febės stengėmės kaip tik įmanydami, jie mielai pabėga su svetimais žmonėmis. Tai blogiau už viską.

Viena iš policijos versijų yra ta, kad pedofilai internetu įviliojo mūsų vaikus į savo pinkles, nors jų kompiuteryje ir nerasta jokių įrodymų, bent iki šiol. Jie mãno, kad negyvas vyras galėjo priklausyti vienai iš tarpusavyje konkuruojančių pedofilų grupuočių, kurios ėmė ir susikivirčijo.

Nuostabu.

Mano vaikai pakliuvo į rankas kažkokiems siaubūnams pedofilams, kurie nušovė žmogų į pakaušį. Ir niekas nenutuokia, kur jie dabar galėtų būti.

105

Kažkuriuo bemiegės nakties metu jie mylėjosi. *Dulkinosi* tikriausiai būtų teisingesnis terminas, galvojo Džonas, nes iš tikrųjų taip ir buvo. Lytinis aktas, sužadintas kažkokio primityvaus poreikio. Jie netgi nesibučiavo; Naomė tik įtraukė jį į save, ir jiedu plūkėsi, kol patyrė orgazmą, o paskui kiekvienas įsitaisė jam priklausančioje viešbučio lovos pusėje.

Septintą valandą Džonas užsimovė savo šiltą treningą, apsiavė sportinius batelius, tyliai išsėlino iš kambario ir laiptais nusileido į viešbučio vestibiulį. Paskui, kai pro besisukančias duris ėjo į sausą, pilką rytą, Džoną pasitiko ištisa švysčiojančių blyksčių baterija, todėl jam, apimtam panikos, beliko tik tą pačią akimirką sugrįžti į vidų.

Prie viešbučio laukė susirinkusi ištisa reporterių ir naujienų tarnybų automobilių kariauna.

Jis perbėgo vestibiulį, stebėdamas iškabas, rodančias, kaip patekti į banketų salę, paskui — į konferencijų centrą, o galiausiai atsidūrė erdvioje, tuščioje konferencijų salėje.

Nusigavo iki jos tolimosios sienos, išėjo pro užpakalinį išėjimą, pakilo invalidų vežimėlių trapu ir pateko prie dvigubų durų su metaliniu skląsčiu. Stumtelėjo jas ir, pajutęs palengvėjimą, atsidūrė nuošalioje gatvelėje.

Džonas bėgo per stiprų šaltį ilgoka įkalne, tolyn nuo reporterių ir jūros link miesto centro, ir po kelių minučių išbėgo į plačią, tuščią prekybinę gatvę. Pro šalį pravažiavo policijos automobilis, paskui taksi, o po jo — autobusas tik su pora keleivių. Jis bėgo pro parduotuvių langus, pilnus manekenų, stereoaparatūros, baldų, šviestuvų, kompiuterių, pro banką, virtusį baru, galiausiai sustojo prie šviesoforo ir pažvelgė į laikrodį.

Lukas ir Febė buvo pakliuvę į nepažįstamųjų rankas. Kas dabar jiems bus? Ar jie dar gyvi? Jis užsimerkė, norėdamas ne tik atsakyti į šiuos prakeiktus klausimus, bet ir padaryti ką nors daugiau. Jis norėjo

sugrįžti į aną rytą, atsibusti, dirstelėti pro langą ir plikomis rankomis sudraskyti į gabalus anuos šunsnukius, grobiančius jo vaikus.

Bėgdamas per kelią Džonas pastebėjo paauglį ant dviračio, važiuojantį nuo spaudos kiosko, tada, pribėgęs parduotuvę, stabtelėjo ir įėjo į vidų.

Tai buvo maža, ankšta parduotuvėlė; palei vieną jos sieną rikiavosi žurnalai, — dalį jų sudarė nuosaikaus pornografinio turinio skaitalai, — o kita buvo skirta Britanijos ir užsienio laikraščiams. Savininkas, niūrios išvaizdos vyras, stebėjo jį, stovėdamas prie prekystalio.

Visų Britanijoje leidžiamų laikraščių pirmajame puslapyje buvo ta pati istorija. Taip pat ir kai kuriuose užsienio laikraščiuose. Viename laikraštyje jam nesuprantama kalba po rėksminga antrašte buvo netgi jo ir Naomės fotografija.

PAGROBTI MODIFIKUOTI VAIKAI!
PAGROBTI DVYNUKAI!
DVIGUBAS PAGROBIMAS — TRAGEDIJA, IŠTIKUSI MODIFIKUOTŲ KŪDIKIŲ TĖVUS

Jis atsitiktinai išsirinko vieną laikraštį ir jį atvertė. Tiesiai priešais akis išvydo savo ir Naomės nuotrauką. Fotografuota prie jų namo. Nuotrauka buvo ne itin ryški — tikriausiai fotografavo vienas iš tų vakar ryte laukuose budėjusių fotografų su fotoaparatais ilgais objektyvais.

Džonas ėmė skaityti.

> Švedas mokslininkas dr. Džonas Klesonas ir jo žmona Naomė visiškai sutrikę po to, kai vakar ankstų rytą buvo pagrobti jų dvynukai Lukas ir Febė.
>
> Jaudinančiame kreipimesi per televiziją vakar vakare...

— Labas.

Nustebęs Džonas pakėlė akis ir suprato, kad į jį kreipiasi savininkas.

— Arba pirk, drauguži, arba užversk.

Džonas kilstelėjo laikraštį, rodydamas šiam žmogui savo nuotrauką.

— Tai mano vaikai, — netvirtai paaiškino jis.

— Na ir kas? — parduotuvės savininkas į jį net nepažvelgė, tik kuitėsi kažko ieškodamas po prekystaliu.

— Šie dvynukai, minimi antraštėje, yra mano vaikai.

Vyras pakėlė į jį akis ir gūžtelėjo pečiais.

— Kaip nori. Arba pirk, arba užversk ir padėk į vietą.

Džonas padėjo laikraštį atgal ant lentynos ir pačiupinėjo savo kišenes. Pinigų prie savęs jis neturėjo, nė sudilusio penso.

— Atsiprašau, — sutrikęs tarė. — Aš sugrįšiu.

Žmogus jo nė nesiklausė, jis net nežiūrėjo į Džoną.

Džonas išsliūkino iš parduotuvės ir nubėgo, be didelio entuziazmo, atgal į viešbutį, į kurį pateko pro tas pačias duris, pro kurias buvo išėjęs ir palikęs praviras.

Jam įėjus į kambarį, Naomė buvo dušo kabinoje.

— Skambino Renatė Harison. Teiravosi, kaip mes laikomės. Prieš pat devintą ji lauks mūsų prie užpakalinio išėjimo, — paaiškino žmona.

— Ar ji turi kokių naujienų?

— Sakė, per naktį šis bei tas paaiškėjo, detaliau apie tai papasakos policijos nuovadoje.

— Tačiau dar nerado jų?

— Ne.

Naomė išjungė dušą ir išėjo iš kabinos. Džonas ištiesė jai rankšluostį. Ji labai pažeidžiama, pagalvojo Džonas, žvelgdamas į jai prie galvos prilipusius plaukus ir nuo kūno varvantį vandenį. Jis apsupo žmoną rankšluosčiu ir tylėdamas valandėlę stipriai spaudė savo glėbyje.

Ką gi, jeigu jie Luko ir Febės kol kas neranda, vadinasi, yra galimybė, kad jie dar gyvi, mąstė jis.

Pažvelgęs į Naomę, jos akyse perskaitė tą patį, ką pats buvo pagalvojęs.

106

Jiems susėdus prie apskrito stalo mažame detektyvo inspektoriaus Pelhamo kabinete, Džonui atrodė, kad šis žmogus jų gyvenime pasirodė gerokai seniau nei prieš dvidešimt keturias valandas.

— Taigi, — tarė pareigūnas, kuris dabar atrodė energingas ir gerai pailsėjęs. — Ar pavyko nors truputį pamiegoti?

— Tiesą sakant, ne, — atsakė Džonas.

— Nė kiek, — paantrino Naomė.

— Šįvakar galėsite grįžti į savo namus.

— Ačiū, — padėkojo Džonas.

Pelhamas kreipėsi į Renatę Harison:

— Būtų gerai, jei parūpintumėte jiems ką nors, kas padėtų užmigti.

— Kokių naujienų turite? — pasiteiravo Naomė.

— Tyrimas pamažu juda į priekį, — atsakė jis. — Ne taip greitai, kaip mes visi norėtume, tačiau juda. Ką gi, šiuo metu yra tokia padėtis. Mūsų paslaptingasis Briusas Prestonas vis dar komos būsenos po vakarykštės šešiolikos valandų neurochirurginės operacijos. Prie jo Sasekso grafystės ligoninėje visą parą budi policija, ir, *jei tik* jis atgaus sąmonę, apklausime jį, kai bus leista. Tačiau jo smegenys stipriai pažeistos, taigi prognozė nėra palanki.

— Ar pavyko ką nors sužinoti apie jo asmens tapatybę? — pasidomėjo Džonas.

— Ji netikra. Mano prašymu FTB patikrino duomenis — paieška Ročesteryje, Niujorko valstija.

— Nėra nieko bendra tarp jo ir sektos, apie kurią jums pasakojome? — paklausė Naomė.

— Turite omenyje vadinamuosius Mokinius?

— Taip.

— Kol kas nieko. Išsiuntėme į FTB jo nuotrauką kartu su moters fotografija, rasta piniginėje, bet atsakymo kol kas negavome, — de-

tektyvas trumpam nutilo ir gurkštelėjo kavos. — Nusikaltimų elektroninėje erdvėje skyriaus analitikas, visą parą tyręs jūsų kompiuterius, norėtų užduoti jums keletą klausimų, ir jis atvyks čia dešimtą valandą.

— O gal radote ką nors reikšminga Briuso Prestono nešiojamajame kompiuteryje? — paklausė Džonas.

— Dar ne. Atrodo, jis buvo labai atsargus arba labai gerai paslėpė visus pėdsakus.

— Ar jums dar ilgai bus reikalingas mano nešiojamasis kompiuteris? — pasiteiravo Džonas. — Man jis labai reikalingas.

— Mūsų analitikas jį atneš... abu kompiuterius.

— Dėkoju.

— Iš vaizdo stebėjimo kamerų, įrengtų prie Lamanšo tunelio, medžiagos nustatėme raudonojo mitsubišio registracijos numerį, — informavo jis. — Numeris suklastotas.

Naomė ir Džonas tylėjo.

— Šįryt, septintą valandą, man skambino iš Prancūzijos. Šis automobilis rastas Le Tuke, šalia nedidelio oro uosto. Mums pavyko išsiaiškinti, kad vyras ir moteris, jau įpusėję trečią dešimtį, kartu su berniuku ir mergaite, atitinkančiais Luko ir Febės apibūdinimą, vakar ryte, pusę septintos, įsėdo į privatų lėktuvą, registruotą Panamoje. Lėktuvo pilotas, atskridęs iš Liono, pildydamas dokumentus nurodė, kad skrenda į Nicą. Tačiau ten lėktuvas nepasirodė.

— O kur jis nuskrido? — pasiteiravo Džonas.

— Jis išskrido iš Prancūzijos oro erdvės ir dingo.

— Ar niekas neturi jokios informacijos, kam šis lėktuvas priklauso? — susirūpino Naomė.

— Mes dabar aiškinamės.

— Koks yra šio tipo orlaivių skrydžio diapazonas? — paklausė Džonas. — Kokį atstumą jie gali nuskristi?

— Man sakė, kad tai priklauso nuo jo degalų bakų talpos. Atsižvelgiant į tai, kad šis lėktuvas atskrido ne tuščiais bakais, jis buvo pakankamai apsirūpinęs degalais, o tai reiškia, jog ore galėjo išbūti keturiolika valandų. Atrodo, šio konkretaus orlaivio kreiserinis greitis yra

trys šimtai penkiasdešimt mazgų. O tiek iš esmės užtenka nuskristi į Ameriką ir gali likti dar pusei kelio atgal.

Grįžęs prie savo darbo stalo, Pelhamas ištraukė pasaulio žemėlapį ir išskleidė priešais juos. Jame buvo matyti raudonu rašalu nubrėžta kreivė.

— Ši linija žymi visus įmanomus taškus, kuriuos lėktuvas galėjo pasiekti, skrisdamas kreiseriniu greičiu.

Džonas ir Naomė niūriai žvelgė į žemėlapį. Linija ėjo nuo Bombėjaus iki Rio. Tai buvo atstumas, kurį galėjo nuskristi lėktuvas, nenusileisdamas pasipildyti degalų atsargų.

Jų vaikai tiesiogine prasme galėjo atsidurti bet kurioje planetos vietoje.

107

Nusikaltimų elektroninėje erdvėje analitikas buvo išblyškusiu veidu, krauju pasruvusiomis akimis, su stambiu auksiniu auskaru. Vilkėjo jis nešvariais džinsais, keliais sluoksniais marškinėlių trumpomis rankovėmis ir dvokė cigarečių dūmais. Kreipdamasis ne tiek į Džoną su Naome, kiek į grindis, jis prabilo:

— Labas, aš Klifas Palmeris.

Paskui ištiesė savo drėgną it žuvis plaštaką ir paeiliui pasveikino juos rankos paspaudimu.

Naomė pastebėjo, kad jį kamuoja nežymus nervinis tikas.

Jis atsisėdo ir priešais save ant stalo pasidėjo Džono nešiojamąjį kompiuterį, tada abiem rankomis nubraukė ant kaktos užkritusius plaukus atgal. Šie tą pačią akimirką vėl užkrito.

Renatė išėjo iš kabineto atnešti jam atsigerti.

— Tai jūs tikrinote mano ir vaikų kompiuterius? — paklausė Džonas.

— Taip, aha, — jis užsisvajojęs linktelėjo ir vėl nubraukė plaukus atgal. — Padariau abejų standžiųjų diskų kopijas — pamaniau, taip bus geriausia. Sugrįšiu prie automobilio ir po minutės atnešiu jūsų vaikų kompiuterį. Atleiskite, aš dar nebuvau atsigulęs — dirbau kiaurą naktį.

Jis pažvelgė į kiekvieną iš jų atskirai, tarytumei tikėdamasis užuojautos. Naomė lūpų kampučiais drungnokai šyptelėjo.

— Ar radote ką nors įdomaus? — pasidomėjo Džonas.

Analitikas prisidengė delnu burną ir garsiai nusižiovavo.

— Taip, tai gali būti įdomu — turiu omenyje informaciją abiejuose kompiuteriuose, bet be raktų negaliu nieko padaryti, — žiūrėdamas į Džoną, jis klausiamai kilstelėjo antakius.

— Be raktų?

— Taip, man reikalingi šifravimo raktai.

— Turite omenyje raktus slaptažodžiams?

Klifas papurtė galvą.

— Ne tik juos, nors abiejose sistemose yra daugybė tokių, kurių kol kas negalėjau nei įveikti, nei apeiti. Bet aš turiu omenyje kalbą, kurią jie vartoja elektroniniame susirašinėjime ir bendraudami internetinėse pokalbių svetainėse.

Renatė Harison atnešė jam arbatos puodelį ir padėjo ant stalo, kartu su kava Džonui ir Naomei.

Džonas tarė:

— Vakar, kai buvo paimti kompiuteriai, aš perspėjau detektyvą inspektorių Pelhamą, kad vaikai sukūrė specifinį kalbos kodą ir kalba iš kito galo, praleisdami kas ketvirtą raidę.

Analitikas išmaišė arbatoje cukrų, paskui nugėrė mažą gurkšnį.

— Taip, man pasakojo, tačiau tai, su kuo susidūriau, yra kur kas sudėtingiau. Kiek man iki šiol pavyko išsiaiškinti, galiu pasakyti, kad jie mažų mažiausiai metus bendravo su daugeliu žmonių iš viso pasaulio, bet mano tyrimas dar nebaigtas. Deja, visi adresai užšifruoti, o kalba visiškai nesuvokiama.

Jis vėl gurkštelėjo arbatos.

— Išbandžiau visus įprastai šifruoti naudojamus kodus, tačiau nė vienas netiko. Šiuo atveju susidūrėme su šifrais, kurių niekas negali įveikti. Jūs tikriausiai suprantate, ką noriu pasakyti?

— Šie vaikai yra tik trejų metų, Klifai, — priminė Renatė Harison.

— Taip, aš žinau, — atsakė jis, truputį susierzinęs. — Tačiau tą patį radau abiejuose kompiuteriuose.

— Norite pasakyti, kad jie patys juos sugalvojo?

— Kažkas, kas naudojosi šiais kompiuteriais, juos arba pats sugalvojo, arba pasinaudojo kažkieno jau sukurtais. Aš negalėčiau pasakyti, kas tai padarė, tik galiu pabandyti išsiaiškinti, ką jie sako, bet manau, kad atsimušiau į mūro sieną.

Naomė pažiūrėjo į Džoną.

— O ką tu manai apie tą savo pažįstamą vaikiną, apie Redžį?

— Apie Redžį Četvaindą-Kaningamą? Aš jau ketinau apie jį užsiminti. Jis šiam reikalui tiktų labiausiai.

Tai taręs Džonas atsisuko į analitiką ir paaiškino:

— Aš dirbu Morlio parke. Žmogus, apie kurį mes kalbame, vadovauja ten ištisam tyrimų centrui, ir jis yra didžiausias šifravimo ekspertas visoje šalyje.

Klifas linktelėjo.

— Paprastai aš nebūčiau linkęs pripažinti, kad mane įveikė pora trimečių. Tačiau tokiomis aplinkybėmis... — jis nervingai susijuokė.

Niekas su juo nesijuokė.

108

Lara įvairavo išsinuomotą „Fiat" į automobilių stovėjimo aikštelę atbuline eiga, kad sugrįžusi galėtų iškart išvažiuoti ir taip sutaupyti keletą brangių sekundžių, jeigu jų prisireiktų.

Supratusi, kaip veikia stovėjimo aikštelės mokėjimo automatas, ji įsigijo bilietą ilgiausiam įmanomam laikui, keturioms valandoms, ir priklijavo jį, kaip to reikalavo instrukcija, ant vidinės priekinio stiklo pusės. Tai reiškia, kad ji galės čia užtrukti iki šeštos vakaro.

Kuprinės diržus sukišusi į krepšį ir nešdama jį tarytum kelionės krepšį, Lara, perėjusi judrią gatvę, įėjo į Sasekso grafystės Karališkąją ligoninę. Mažoje vestibiulio parduotuvėlėje nusipirko kuklią gvazdikų puokštę, įvyniotą į celofaną. Nors ir stipriai nervinosi, stengėsi dėtis kuo abejingesnė, kad neišsiskirtų, atrodytų kaip viena iš daugelio lankytojų, atvykusių pas ligonį ir atnešusių vieną kitą jam reikalingą daiktą.

Valandėlę ji sukinėjosi šalia informacinio stendo, dairydamasi ligoninės plano. Aplink buvo daugybė žmonių, kurių buvo galima pasiteirauti, bet ji nenorėjo atkreipti į save dėmesio, todėl paprasčiausiai vaikštinėjo pirmyn ir atgal, stengdamasi atrodyti savimi pasitikinti ir žinanti, kur eina, o tuo tarpu tyliai ir nematomai meldė Dievą padėti jai susigaudyti.

Palypėjusi truputį aukščiau, Lara atsidūrė koridorių susikirtime. Čia buvo nemažai rodyklių. RENTGENAS. KARDIOLOGIJOS SKYRIUS. AMBULATORINIS GYDYMAS. HISTOPATOLOGIJOS SKYRIUS. NEFROLOGIJOS SKYRIUS. GIMDYMO SKYRIUS. VAISTINĖ.

NEUROCHIRURGIJOS SKYRIUS.

Užlipusi į trečią aukštą, Lara nuėjo ilgu koridoriumi tolyn. Prasilenkė su gydytojais, sanitarais, slaugytojomis ir lankytojais. Praėjo pro senuką su chalatu ir šlepetėmis, pamažu, tačiau ryžtingai pirma savęs stumiantį „Zimmer" vaikštynę, ir lovą ant ratukų, kurioje gulėjo kitas senukas, išsižiojęs bedante burna ir sumišęs, lyg būtų kažkieno paliktas likimo valiai.

Lara palypėjo dar per vieną aukštą. Dar vienas koridorius. Praėjo pro personalo poilsio kambarį. Žvilgtelėjusi pro langą į vidų, išvydo penkias slaugytojas. Ligoninės ritmas, režimas ir jos struktūra jai buvo gerai žinomi. Ji nutuokė ir apie chaosą, keičiantis pamainoms, ir apie nuolat šmėkščiojančius nepažįstamus veidus, kurių tai padaugėja, tai sumažėja, ir apie tai, kad didelėje ligoninėje neįmanoma ne tik visus iki vieno pažinoti, bet ir atpažinti.

Kai jai buvo aštuoniolika, tėvai buvo ją paguldę į psichiatrijos skyrių Čikagoje, nespecializuotoje ligoninėje. Daugiausia laiko Lara praleisdavo vaikštinėdama koridoriais, kalbėdama su darbuotojais ir apskritai su visais, kurie tik kalbėdavosi su ja, bandydama tokioje didelėje erdvėje rasti sau užuovėją, būti kažkieno dalimi. Jai buvo pavykę susidraugauti su virtuvės darbuotojomis, ir kurį laiką ji jautėsi esanti viena iš jų; vėliau susidraugavo su skalbėjomis ir kurį laiką skalbykla jai buvo tapusi sava. Dar vėliau susidraugavo su viena slaugytojų pamaina.

Žinią apie tai, kas atsitiko jos mylimajam Mokiniui, Larai vakar perdavė gerasis, mielasis Mokytojas Haraldas Gatvordas. Mokytojas paaiškino, kad Dievas taip išbando jos meilę Timonui Kortui ir visiems Mokiniams. Sunkesnio egzamino jai niekada neteks laikyti. Jį išlaikiusi, Lara visiems laikams bus *viena iš jų*.

Lara nuėjo tolyn, o netrukus, priešais išvydusi iškabą „Neurochirurgijos skyrius“, sustojo.

Išmušė lemtinga valanda.

Lara giliai įkvėpė, tyliai ir trumpai pasimeldė, prašydama stiprybės ir drąsos.

Timonas buvo čia pat. Jis tebebuvo gyvas, ir ji tai žinojo; Lara prieš valandą paskambino budinčiai seselei, dėdamasi laikraščio korespondente, ir toji patvirtino, kad jis dar gyvas, tačiau nieko daugiau.

Lėtai, žingsnis po žingsnio, ji stūmėsi pirmyn, o kiekvieną kartą prasilenkdama su kuo nors imdavo taisyti puokštę, kol pasiekė koridorių susikirtimą. Rodyklė „Neurochirurgijos skyrius“ buvo nukreipta

dešinėn. Koridoriaus gale Lara įžiūrėjo slaugytojų postą ir tai, kas priminė registratūrą.

Ji leidosi koridoriumi tolyn, bet niekas visuotiniame bruzdesyje nekreipė į ją dėmesio, visiškai nepastebėjo, net kai ji priėjo prie budinčio personalo posto. Tuo metu Lara sustingo.

Jai iš kairės buvo trumpas koridorius, vedantis į palatą su durimis iš dviejų dalių. Tačiau prieš šias duris buvo kitos, dešinėje. Koridoriuje šalia jų sėdėjo pavargęs, it iš medžio iškritęs uniformuotas policijos pareigūnas su laikraščiu rankose.

Jos širdis ėmė daužytis.

Timonas čia!

Lara staiga pasuko į šalį, policininkui nesuspėjus jos pastebėti, ir nudrožė tolyn, už budėtojų posto. Įtemptai galvodama po kelių sekundžių nusprendė, kaip elgtis toliau, ir, eidama atgal tuo pačiu keliu, kuriuo buvo ką tik atėjusi, atsidūrė prie laiptų, tada nusileido aukštu žemyn, paskui dar žemyn, galiausiai aukštas po aukšto nulipo į rūsį.

Šviesa čia buvo blausi, girdėjosi kūryklos gausmas. Ji užuodė virtų kopūstų ir mazuto kvapus. Virš galvos buvo išvedžioti sunkūs vamzdžiai. Priekyje pro atidarytas duris veržėsi garai.

— Ar jums kas nors pasiūlė arbatos? — pati sau balsu tarė Lara, vildamasi, kad balse girdėti angliškas akcentas.

Po trumpos pauzės pakartojo. Ir dar kartą.

— Ar jums kas nors pasiūlė arbatos?

Ir dar vieną kartą, numetusi gėles ant grindų ir dairydamasi skalbinių sandėlio.

— Ar jums kas nors pasiūlė arbatos?

Dauguma durų koridoriuje buvo pažymėtos, ir Lara greičiau nei per penkias minutes rado tas, ant kurių kabojo lentelė su užrašu „Personalo drabužiai“.

Nuleidusi ant žemės kelioninį krepšį, ji įėjo pro duris ir pateko į didelę ir tamsią patalpą, kuri atrodė lyg iš kito amžiaus. Vienoje pusėje buvo lentynos su įvairiausiomis ligoninės personalo uniformomis ir aksesuarais. Kitoje stovėjo ilgas darbastalis, prie jo koks tuzinas rytie-

čių, vyrų ir moterų, skubėdami lygino ir lankstė drabužius. Niekas nė nepastebėjo, kad ji įėjo.

Prisiartinusi prie darbastalio, Lara kreipėsi į pagyvenusią kinę:

— Labas. Aš esu slaugytoja pagalbininkė, mane skubiai iškvietė pavaduoti slaugytojos Gimdymo skyriuje. Man nurodė ateiti čia uniformos.

Moterys iškėlė abi rankas ir ėmė aiškinti:

— Tu eiti gauti uniformą personalas prašyti.

Larai žiūrint į moterį nieko nesuprantančiu žvilgsniu, ši rankomis ore nubrėžė stačiakampį.

— Forma! Eiti prašyti formą personalas. Viršuje. Andras aukštis.

— Aš paimsiu uniformą, o formą atnešiu vėliau! — atsakė Lara. — Tai labai skubu!

Moteris patraukė pečiais, piktai kažką sumurmėjo ir grįžo prie savo darbo.

Lara greitai paėmė slaugytojos uniformą ir palaidinę, bet niekur nematė apavo. Turėtų tikti ir jos sportbačiai. Ji jau buvo spėjusi pastebėti, kad daugybė slaugytojų šioje ligoninėje avi panašiais į sportbačius bateliais. Sugrūdusi visą mantą po plačia striuke, pakėlė nuo žemės krepšį ir skubiai užlipo į pirmą aukštą, kur nuėjo į pirmą pasitaikiusį tualetą, užsirakino iš vidaus ir persirengė.

Paskui ji išėjo su krepšiu į lauką, patraukė į automobilių stovėjimo aikštelę, paliko krepšį mašinos bagažinėje ir vėl grįžo į ligoninę. Ji žingsniavo spėriai it slaugė, vėluojanti į savo pamainą, o į ligoninę šįkart įžengė pro šonines duris, paskui laiptais užlipo aukštyn, į Neurochirurgijos skyrių.

Kaip paprasta, pagalvojo ji. *Nieko tokio, svarbu elgtis užtikrintai.* Eidama pro slaugytojų postą išsitraukė iš kišenės švirkštą poodinėms injekcijoms ir buteliuką ir toliau nešė juos visiškai atvirai. Policininkas sau skaitinėjo laikraštį ir tik nežymiai pakėlė akis, kai ji ėjo pro šalį.

— Ar jums kas nors pasiūlė arbatos? — linksmai, taisyklinga anglų kalba pasiteiravo ji policininko.

Jo veidas nušvito.

— Kol kas dar ne, bet aš mielai išgerčiau puoduką.

Pabrėžtinai draugiškai šypsodamasi Lara tarė:

— Luktelėkite porą minučių!

Įėjusi į palatą, ji uždarė paskui save duris.

Ir sustojo.

Įdėmiai žiūrėjo į jį.

Į vyrą, apie kurį per pastaruosius trejus metus kasdien ir kasnakt mąstė, už kurį be paliovos meldėsi. Tai buvo Timonas. Jos mielasis Timonas, kurio balsas toks švelnus, o prisilietimas lengvas. Įdėmiai žiūrėjo į jo sutinusį iškreiptą veidą, į skaidrius plastikinius kvėpavimo vamzdelius, įvestus jam į šnerves. Žiūrėjo į eilę lašelinės žarnelių, įvestų į riešą, į visą komplektą laidų, einančių nuo elektrodų letenėlių, pritvirtintų prie jo galvos, į didelį įrenginį su maždaug dešimčia skirtingų skaitmeninių ekranų.

Lara prisiartino prie lovos, žvelgdama į baltą marlę ant jo kaktos ir į užmerktas akis. Palietė jo laisvąją ranką ir ją spustelėjo.

— Timonai, — sušnabždėjo ji. — Paklausyk, aš turiu skubėti, laiko labai nedaug. Tai aš, Lara. Ar girdi mane?

Ji nudžiugo pajutusi, kad jis spustelėjo jos ranką, tartum atsakydamas jai.

Tuo metu jis atsimerkė.

— Timonai! — tarė ji. — Timonai, mano meile!

Jis išvertė akis, lyg bandydamas susikoncentruoti, deja, judinamasis raumuo jau neatliko savo funkcijų.

— Paklausyk, — pakartojo ji. — Noriu pasakyti tau kai ką svarbaus. Tu turi sūnų, nuostabų berniuką vardu Saulius. *Mudviejų* sūnus.

Laros skruostu nuriedėjo ašara.

— Jis dabar beveik pustrečių metų. Jis tavimi labai didžiuosis.

Mokinio akys išsiplėtė. Prasivėrė lūpos.

— Lara, — sumurmėjo jis. — Lara...

Ji nervingai dirstelėjo į duris, paskui išlaisvino savo ranką ir, įbedusi adatą į buteliuko vidų, ėmė traukti jo turinį tol, kol prisipildė

pilnas švirkštas. Nesivargino švirkštelėti, kad įsitikintų, jog į veną nepateks oro. Tik pasilenkė prie jo ir pabučiavo į kaktą.

— Aš privalau tai padaryti, — pašnibždomis ištarė. — Atleisk man. Tai tik norint apsisaugoti, kad per klaidą kam nors nepasakytum ko nereikia. Juk supranti, tiesa?

Timonas vėl išvertė akis, ir Larai pasirodė, ne, ji buvo tikra, kad jis trumpą akimirksnį pažvelgė jai į akis. Žvilgsniu rodydamas supratimą.

Paskui, staiga užčiuopusi veną Timono rieše, dūrė į ją adata ir suleido visą švirkšto turinį.

— Sudie, — sušnabždėjo ji, ištraukdama adatą. — Sudie, mano mielasis, gerasis Mokiny.

Atsidarė durys.

Atsisukusi Lara išvydo slaugytoją, einančią penktą dešimtį, griežtu veidu, juodais garbanotais plaukais; ji segėjo emblemą, kurioje buvo atspausdinta: „Medicinos sesuo Eilin Morgan“.

— Kas jūs? Kas čia vyksta? Ką jūs...

Lara smogė švirkštu jai į nugarą ir išbėgo iš palatos. Susidūrusi su vyru baltu švarku, gydytoju, nustūmė jį nuo kelio, nekreipdama dėmesio į riksmus už nugaros, ir leidosi koridoriumi tolyn, pro slaugytojų postą, o pribėgusi laiptų aikštelę metėsi žemyn.

Ji skuodė nesidairydama, kiek tik kojos nešė, peršokdama du ir tris laiptelius vienu metu.

Atsidūrusi pirmame aukšte, pranėrė pro šeimą su mažais vaikais, šiaip ne taip išsisuko nuo susidūrimo su moterimi, stumiančia vežimėlį, prikrautą bibliotekos knygų, staigiu judesiu atidarė duris, ant kurių buvo užrašyta „Avarinis išėjimas“, ir tą pačią akimirką išgirdo pavojaus sireną.

Bėgdama per kelią kišenėje sugraibė automobilio raktelius. Atsidūrusi prie fiato, Lara pažvelgė atgal ir pamatė į stovėjimo aikštelę pro vartus įbėgantį prie palatos budėjusį policininką.

Greitai atrakinusi automobilį, įsėdo į vidų, drebančia ranka iš trečio karto pataikė įkišti į degimo spynelę raktelį ir jį pasuko. Variklis

užsivedė. Policijos pareigūnas jau stovėjo tiesiai priešais automobilį ir iškėlęs rankas reikalavo sustoti.

Lara nuspaudė akceleratoriaus pedalą.

Jis krito ant variklio dangčio, veidu tėkšdamasis į priekinį stiklą ir sulenkdamas valytuvą.

Ji pasuko automobilį į dešinę, paskui į kairę ir leidosi dideliu greičiu per stovėjimo aikštelę, stengdamasi atsikratyti policininko. Paskui, staiga suktelėjusi vairą į dešinę, į išvažiavimą, už kurio buvo judri gatvė, pastebėjo, kaip jis nuslysta į kairę pusę ir nusirita tolyn iš matymo lauko.

Iš dešinės grėsmingai artėjo autobusas. Jeigu ji tuojau pat išlįstų priešais jį, dar galėtų suspėti, kaip tik, kaip tik. Lara spustelėjo pedalą iki pat dugno, išvažiavo į dešinę ir metėsi skersai kelio, o paskui staiga pasuko vairą kairėn, jausdama, kaip jos mažas automobilis slysdamas suka stačiu kampu, ir padidino greitį.

Tiesiai į sunkvežimį.

Į sunkvežimį, kuris įvažiavo į priešingos krypties eismo juostą. *Subingalvi! Tu, subingalvi!*

Išvydo žado netekusio vairuotojo veidą.

Dabar ji viską suprato. Tai ne sunkvežimis išvažiavo į priešingos krypties eismo juostą, tai ji išvažiavo, pamiršusi, kad yra Anglijoje, kad jie važiuoja kairiąja puse.

Po akimirkos pro priekinį automobilio stiklą į saloną įsirėžė sunkvežimio buferis.

109

Penktą vakaro, jau sutemus, grįždami iš Morlio parko tyrimų laboratorijos, Renatei Harison vairuojant automobilį, Džonas ir Naomė sėdėjo tyloje, paskendę savo mintyse.

Suskambus detektyvės mobiliajam telefonui, ji tuojau atsiliepė. Iš jos pagarbaus tono buvo galima numanyti, kad kalbasi su viršesniu už save pareigūnu.

Redžis Četvaindas-Kaningamas buvo labai malonus, dėl jų atsisakydamas savaitgalio, mąstė Naomė. Šiandien popiet jis surinko visą savo šifruotojų grupę laikinai užduočiai — iššifruoti kalbų kodus, naudojamus dviejuose kompiuteriuose, ir patikino juos, kad prireikus vadovaus savo grupės darbui iki pat ryto.

Ryšių su šeimomis koordinatorė baigė pokalbį ir įstatė mobilųjį telefoną atgal į laikiklį.

— Skambino detektyvas inspektorius Pelhamas. Yra naujienų, — jos balsas atrodė prislėgtas. — Norėtų, kad nuvežčiau jus, kai grįšime, tiesiai pas jį.

Naomė pajuto kūnu nuvilnijančius baimės ratilus.

— Kokių... kokių naujienų?

— Jis nieko smulkiau nepasakojo.

Naomė, sėdinti ant galinės sėdynės, pažiūrėjo į Renatės Harison veidą veidrodėlyje. Kas keletą sekundžių jį apšviesdavo priešpriešiais atvažiuojančių automobilių priešakinės šviesos. Moteris melavo, Naomė tai suprato iš jos veido išraiškos.

Kas tai galėtų būti? Ar tai bus ta bloga žinia, kurios jie laukė? Žinia, kad jų vaikai rasti negyvi? Nužudyti pedofilų, Mokinių ar balažin kokių juos pagrobusių nelabųjų?

Džonas sėdėjo priekinėje keleivio sėdynėje. Naomė uždėjo jam ant peties ranką.

— Ar tu manai, kad šis vyrukas, Redžis, sugebės iššifruoti kodus?

Džonas atsigręžė į žmoną ir švelniai nuleido delną ant jos pirštų.

— Jis padarys viską, ką tik galės, meile.

— Aš tai žinau, bet ar iššifruos?

Džonas tylėjo ir galvojo, ką jai atsakyti. Jis gerai žinojo, kad kai kurių šiuolaikinių kodų iššifruoti faktiškai neįmanoma.

— Jei kas nors galėtų tai padaryti, tai tik jis.

— Ar tai tolygu pasakymui: jei nesugebės jis, tai nesugebės ir niekas kitas?

Atsakydamas į žmonos klausimą, Džonas paėmė jos ranką į savąją ir susikabino pirštais.

Dabar Naomė prisiminė jo anksčiau dažnai kartotą posakį: *Meilė yra daugiau negu ryšys tarp dviejų žmonių. Ji panaši į ratu sustojusią gurguolę, kuri it gynybinė siena saugo tave nuo bet kokių išorės pavojų.*

Jų pirštai sujungė šį ratą. Ji ir Džonas. Jie buvo toji gurguolė. Tiesa, vienas *bet*. Jūs norėjote, kad šio rato viduryje būtų visa jūsų šeima. Argi ne tokia šio posakio prasmė?

*

Kai jie netrukus po šeštos valandos vakaro atvyko į detektyvo inspektoriaus Pelhamo kabinetą, su juo buvo ir aukštas detektyvas seržantas negyva veido išraiška Tomas Hamboltas. Pastarasis, kaip ir vakar, buvo apsirengęs akį rėžiančiai — vilkėjo kupranugario spalvos kostiumą ir buvo pasirišęs margą kaklaraištį, — o veide švietė draugiška šypsena. Pelhamas atrodė susirūpinęs.

Jie susėdo prie apskrito stalo.

— Taigi. Norime pasidalyti su jumis naujausia informacija, ponai Klesonai, — tiesiai šviesiai pradėjo detektyvas inspektorius, — nes per tą laiką nemažai įvyko. Šiandien pusę trečios popiet moteris, apsirengusi kaip slaugytoja, pateko į Sasekso grafystės ligoninės palatą, kurioje buvo gydomas vyras, mums žinomas kaip Briusas Prestonas, ir suleido jam mirtiną injekciją. Gaila, tačiau medikams nepavyko jo atgaivinti.

Džonas žiūrėjo į jį tylomis, stengdamasis suvokti tai, ką išgirdo, ir šio įvykio reikšmę. Naomė sėdėjo iš nuostabos išplėstomis akimis.

Toliau kalbėjo Hamboltas:

— Ji subadė slaugytoją... tiesa, ne mirtinai... automobiliu partrenkė jį saugojusį policijos pareigūną ir sunkiai sužeidė, o galiausiai žuvo, kaktomuša susidūrusi su sunkvežimiu. Atrodo, ji išvažiavo į priešingos krypties eismo juostą.

— Nusižudė? — pratarė Naomė vos garsesniu už šnabždesį balsu.

— Kas... kas... ką... toji moteris... ką?.. — vebleno Džonas, kol jo balsas užsikirto.

— Ji labai panaši į moterį fotografijoje, kurią buvome radę jo piniginėje.

— Tai turėtų būti ta pati Lara, kurią jis minėjo peršautas, — tarė Džonas.

— Mes nieko nežinome nei apie ją, nei tai, kas juos siejo, — paaiškino Hamboltas.

— Ji keliavo su Amerikos pasu, — kalbėjo Pelhamas, — Šarlotės Feinman vardu. FTB mus ką tik informavo, kad pagal paso numerį pavyko nustatyti, jog jis buvo išduotas dvidešimt septynerių moteriai, prieš aštuoniolika mėnesių mirusiai nuo meningito Kolambuso ligoninėje, Ohajo valstijoje.

Jis nutilo, leisdamas įsisąmoninti išgirstą informaciją, paskui tęsė toliau:

— Tai, ką dabar noriu papasakoti, yra griežta paslaptis, todėl neatskleiskite jos nei žiniasklaidai, nei niekam kitam, ar supratote?

Džonas ir Naomė linktelėjo.

— Moters rankinėje, kuri buvo automobilio bagažinėje, radome tris mus sudominusius daiktus. Įlaipinimo talono šaknelė, bylojanti, kad ji šiandien atskrido iš Atėnų į Londoną; kvitas, panašus į baro kvitą, tačiau mums dar nepavyko nustatyti vietos, kur jis buvo išduotas, tik žinome, kad buvo sumokėta eurais, vakar; o bene svarbiausias radinys — Atėnų oro uosto saugojimo kameros spintelės kvitas, kuriame nurodyta šios dienos data, laikas — šešta valanda penkiolika minučių. Jo kopiją nusiunčiau faksu Atėnų policijos vyriausiajai valdybai, prašydamas atidaryti šią spintelę ir duoti mums žinią apie jos turinį. Ben-

draudami su Graikijos policija, visuomet susiduriame su įvairiomis biurokratinėmis kliūtimis, todėl, jei nesulauksiu tiesioginės pagalbos, šįvakar ten išskris budintis pareigūnas su originalu.

— Nužudė jį? — paklausė Naomė. — Įėjo į palatą ir nužudė?

— Mes nieko negalime pasakyti, kol neatliktas skrodimas, tačiau atrodo, kad taip.

— Ar jis nebuvo saugomas?

— Buvo, — detektyvas atsiprašomai gūžtelėjo pečiais. — Galiu pranešti dar vieną naujieną: mūsų pareigūnai baigė įkalčių paiešką jūsų namų teritorijoje.

— Ir ką jie surado? — pasiteiravo Džonas.

— Kol kas labai mažai, už ko būtų galima užsikabinti. Pėdsakus. Mokyklos automobilių stovėjimo aikštelėje numestą nuorūką, kuri išsiųsta DNR tyrimui. O dėl privataus lėktuvo „Gulfstream" mūsų kolegos Prancūzijoje patikrino visus vietinius ir tarptautinius oro uostus, į kuriuos jis būtų galėjęs nuskristi, deja, lėktuvo nepastebėjo. Šiuo metu jie bando surinkti visą įmanomą informaciją apie tai, kam šis orlaivis priklauso, bet, atrodo, su juo susijęs visas kompanijų tinklas, pradedant keliomis, registruotomis Panamoje. Kažkas labai pasistengė, kad savininkas liktų nematomas.

— Žinau, kad jau ne pirmą kartą klausiu, bet mane vis tiek domina, ar tai, jūsų manymu, gali būti susiję su pedofilų klanu? — Naomė pažvelgė pirma Pelhamui į akis, paskui Hamboltui. Tačiau jų išraiška nieko nesakė.

— Šiuo metu mes neatmetame jokios versijos, ponia Kleson, — atsakė Pelhamas. — Bet jeigu jus tai nors kiek paguos, galiu pasakyti, kad šis lėktuvas ir tai, kaip viskas buvo suplanuota, leidžia daryti prielaidą, jog bet kuriam pedofilų klanui iš tų, su kuriais mums yra tekę susidurti, tai būtų pernelyg sudėtinga.

— O ką manote apie Trečiojo tūkstantmečio mokinius? — paklausė Džonas.

Pelhamas dirstelėjo į detektyvą seržantą, paskui vėl į Džoną ir Naomę.

— Sprendžiant iš to, ką atskleidė FTB, jie yra arti tikslo.

— Kokio tikslo? — paklausė Naomė, pajutusi stiprėjančią viltį.

— Jie mums nesakė.

— Tai gražu, — piktai burbtelėjo ji.

— Nesuprantu vieno dalyko, — įsiterpė Džonas, — kaip jūs galite būti tikri, kad Lamanšo tuneliu važiavusiame automobilyje, o vėliau ir lėktuve buvo Lukas su Febe. Atrodo, esate tvirtai įsitikinęs, kad ten buvo būtent jie.

— Šiandien buvau nuvykęs į Folkstoną ir apklausiau imigracijos skyriaus tarnautoją. Jis teigia matęs būtent juos. Pasakojo, esą truputį pajuokavęs su jais — jie visi turėję Amerikos pasus ir sakė, kad atvyko į turistinę kelionę po Europą. Tarnautojas jiems pasakė, jog ant galinės sėdynės susodinę vaikus jie veikiausiai negalėjo pasiimti didesnio lagamino. Vyras, kurį jis palaikė vaikų tėvu, juokais atsakė, kad jų automobilis važiuoja taip greitai, jog jie suspėja aplankyti daugiau vietų, todėl ir daiktų jiems reikia gerokai mažiau.

— Ar jis nesukėlė jokio įtarimo? — vėl paklausė Džonas.

— Darbuotojas sakė, kad jau vėliau jam dingtelėję, jog kažkas čia ne taip. Tačiau negalėjo įvardyti konkrečiai, — paaiškino Hamboltas.

— Ar jis tikrai gerai įsižiūrėjo? — šįkart apklausą tęsė Naomė.

— Jis visu šimtu procentų įsitikinęs, kad tai buvo jūsų sūnus ir dukra.

— O ar jis nieko nepasakė, kaip jie atrodė? Gal jie atrodė labai susikrimtę? Sunerimę? Liūdni?

— Ne, nepasakė.

— Tai žioplys, — atsakė ji. — Tikras žioplys. Jam kilo įtarimas, tačiau jis nieko nedarė? Tai ko jis ten, po galais, stovi?

Kurį laiką visi tylėjo.

Pirmas prabilo Pelhamas:

— Susiklosčius tokiai situacijai, manau, jums nepatartina grįžti į namus, todėl reikėtų palaukti, bent jau kol nustatysime Briusą Prestoną nužudžiusios moters tapatybę. Jums leidus, norėčiau, kad persikeltumėte į policijos saugomą būstą. Turime keletą tokių patalpų Sa-

sekso policijos vyriausioje valdyboje, Luise. Gaila, tai ne liukso klasės apartamentai, tik vienas paprastas kambarys su televizoriumi ir dušu. Vis dėlto aš būčiau ramesnis, jei apsistotumėte ten, kol įsitikinsiu, kad jums niekas negresia. Ar jūs sutinkate?

— Man tas pat, — atsakė Naomė. — Koks skirtumas.

Pelhamas atsistojo, nuėjo prie savo darbo stalo ir atsirėmė į jį, sudėjęs už nugaros rankas.

— Daktare Klesonai, ponia Kleson. Aš noriu jūsų abiejų kai ko paklausti, tik man reikia tiesaus atsakymo, nors jums tai būtų ir sunku. Jūs man visada sakote tiesą, ar ne?

— Ką jūs, po galais, norite pasakyti? — Naomė stengėsi suvaldyti pyktį.

— Gal jums skambino vaikų pagrobėjai, tik mums apie tai nieko nesakėte? Niekas nereikalavo išpirkos? Nebuvo bandymų susisiekti su jumis?

— Visiškai ne! — tvirtai pareiškė Džonas.

— Kodėl jums atrodo, kad mes ką nors panašaus slėptume nuo jūsų? — paklausė Naomė.

— Todėl, kad žinau tai iš savo patirties, — jokiu būdu nenoriu jūsų įžeisti, — žmonės, kurie patiria tokią įtampą kaip jūs, kartais taip pasielgia. Visiškai natūralu ir suprantama, kad padarytumėte viską, siekdami susigrąžinti savo vaikus. Dažnai būna, jog žmonės, pagrobėjų įspėti nieko neprasitarti policijai, jiems paklūsta. Jums reikėtų atsižvelgti į aplinkybes, kurios lemia mano požiūrį į tam tikrus dalykus, ir, žinoma, atvirkščiai.

Kurį laiką pagalvojusi, Naomė atsakė:

— Detektyve inspektoriau Pelhamai, kiek man yra žinoma, jūs turite savo gyvenimą ir baigęs darbą šiandien grįšite namo. O aš negalėsiu gyventi tol, kol nesusigrąžinsiu savo vaikų, kol negalėsiu apkabinti jų, gyvų ir sveikų. Taip pat ir mano vyras. Kaip dar aiškiau galėčiau jums tai pasakyti?

110

Kambarys, įrengtas Sasekso policijos valdybos priestate, kvepėjo dažais ir trenkė drėgme, kaip ir visi kambariai, kuriuose gyvenama nereguliariai.

Naomė sėdėjo ant vienos iš viengulių lovų, apsikabinusi save, kad sušiltų, tuo tarpu Džonas krapštėsi prie elektrinio radiatoriaus. Sienos buvo dažytos pasteline geltona spalva, kabėjo kartūninės gėlėtos užuolaidos, dvi peizažo nuotraukos — vienoje buvo matyti Luiso pilis, kitoje — Uzo upė, — stovėjo nedidelė sofa, rašomasis stalas ir televizorius, kurį Džonas buvo įjungęs. Į vonios kambarį vedė čia pat esančios durys.

Prieškambaryje budėjo du juos saugantys policininkai. Kai jie čia pat, ji turėjo jaustis saugesnė, galvojo Naomė, tačiau taip nebuvo. Ji jautėsi netgi blogiau, dar labiau atitrūkusi nuo tikrovės.

Supypsėjo telefonas, įspėjantis apie gautus pranešimus, ir Naomė ėmė juos tikrinti. Roza. Jos motina. Jos sesuo. Naomė paskambino į namus ir patikrino namų telefonu gautus pranešimus. Jų buvo dvidešimt. Kai kurie iš draugių ir kaimynių, gyvenančių Keiborne, keli iš žurnalistų ir du iš Džono darbovietės, kuriuos ji užrašė ant kvito atvirkščiosios pusės, ištraukusi jį iš savo rankinės.

— Jau geriau, pagaliau truputį šyla, — tarė Džonas.

Naomė perskaitė jam pranešimus iš darbovietės.

— Nieko skubaus, palauks iki rytojaus.

Iki rytojaus, pagalvojo ji. Iki *rytojaus* buvo milijonas metų. Lukas ir Febė šįvakar gali būti gyvi, o rytoj jau mirę. *Rytojus* buvo prabanga, kuri jiems nepriklausė. *Dabar, šią minutę*, taip reikėjo galvoti.

— Gal paskambinsi Redžiui Četvaindui-Kaningamui ir pasiteirausi, kaip jam sekasi?

— Jis žadėjo paskambinti iškart, kai tik turės kokių naujienų.

— O jeigu jis negali prisiskambinti?

— Brangute, jis turi mūsų abiejų mobiliųjų numerius. Aišku?

Vienas iš sargybinių, linksmas, ketvirtą dešimtį bebaigiąs ginkluotas pareigūnas, pasisakė turintis tris mažus vaikus ir suprantantis, ką jie dabar išgyvena.

Naomė tik iš mandagumo susilaikė neatkirtusi, kad jis negali suprasti to, ką jie išgyvena, kad jis nesugebėtų. Reikėtų įsivaizduoti blogiausia, kas tik gali tau gyvenime nutikti, ir padauginti iš dešimties milijardų. Ir tai dar būtų toli gražu ne tai, ką jiems šiuo metu tenka patirti.

Po valandėlės paskambino gydytojas, jis prisistatė nuo detektyvo inspektoriaus Pelhamo ir pasiteiravo, gal reikėtų raminamųjų vaistų arba migdomųjų. Naomė mandagiai atsisakė, paaiškindama, kad ji norinti būti visiškai sąmoninga, jei, pavyzdžiui, paaiškėtų kas nors nauja.

Paskui jie žiūrėjo visas žinių laidas, puoselėdami šiokią tokią, tegul ir menką, viltį, kad galbūt paaiškėjo kas nors nauja, tik policija jiems dar nepranešė. Jų istorija buvo tapusi svarbiausia tema. Ligoninėje nužudytas žmogus. Paslaptingos moters su padirbtu amerikietišku pasu žūtis. Svarstymai apie pedofilų klanus, Trečiojo tūkstantmečio mokinių sektą, pasaulinį prekybos mažais vaikais įvaikinimui tinklą. Ištraukos iš Džono ir Naomės vakarykščio kreipimosi. Luko ir Febės nuotraukos. Šykštus žodžių detektyvo inspektoriaus Pelhamo pareiškimas.

Pertraukose tarp žinių laidų Naomė paskambino telefonu motinai ir seseriai, Džonas atsakė į keletą elektroninių laiškų, paskui abu kartu pažiūrėjo „Kas nori milijono?".

Džonas, žiūrėdamas laidą, pajėgė sutelkti dėmesį tik į vieną klausimą ir netrukus vėl paskendo savo mintyse. Pasinėrė į savo sunkią kaltę, kurią jautė dėl to, ką buvo padaręs. *Jei* tik būtų nekalbėjęs su ana žurnaliste, Sale Kimberli, jų istorija niekada nebūtų iškilusi į viešumą. Galbūt niekas niekada nebūtų atkreipęs į juos dėmesio. Nesvarbu, kas ir dėl kokių priežasčių pagrobė Luką su Febe, Džonas buvo tikras, kad tame buvo ir jo kaltė.

Jis nežinojo, ką pasakyti Naomei, kaip dabar derėtų elgtis.

Pirmą kartą gyvenime Džonas pagalvojo, kad mirtis jam būtų pa-

laima. Ir užtarnautas atpildas. Jį palaikė vien tik mintis, kad privalo rasti jėgų ir išlikti tvirtas dėl Naomės, dėl to, kad kažkas turi paspausti policiją.

Po dešimtos valandos žinių Naomė tarė:

— Kaip tu manai, Džonai, ar jie kada nors suras mūsų vaikus?

— Nė neabejoju.

— Gyvus?

— Taip.

Ji atsistojo, priėjo prie lango ir įsmeigė akis į lauką. Nieko nesimatė, tik belangė mūrinė siena kitoje uždaro kiemo pusėje.

— Jie per daug gudrūs, per daug protingi. Žmonės, manantys, kad jiems pavyko įvilioti į pinkles du mielus vaikučius, kuriuos jie galės sėkmingai išnaudoti, gaus tai, ko nesitikėjo. Kai Lukas ir Febė susigaudys, kad tie žmonės, su kuriais jie taip noriai ir džiugiai pabėgo, yra pabaisos, ims priešintis. O kaip tu manai, ką tie siaubūnai, velniai rautų, darys? Ką tu darytum, būdamas jų vietoje?

Džonas priėjo prie žmonos ir ją apkabino.

— Gal jie bus pakankamai protingi ir pabėgs. Galbūt dabar ir yra tas momentas, kai paaiškės jiems suteiktų pranašumų nauda.

Naomė pažvelgė į savo vyrą.

— Nejaugi? Ką gi, jei jau taip, jei žinai, kaip gali pasireikšti jų pranašumai, tai atsakyk man, kaip jie visų pirma galėjo būti tokie kvaili ir pabėgti su šiais žmonėmis iš namų?

111

— Ar pavyko nors kiek pamiegoti? — Pelhamas pasiteiravo Džono ir Naomės.

— Ačiū, truputį, — Naomė šviesai jautriomis akimis ir plyštančia galva žvelgė kitapus apskrito stalo detektyvo inspektoriaus kabinete. Galvos odą nemaloniai veržė, tarytumei ji būtų susitraukusi aplink kaukolę.

Pelhamą atlydėjo Tomas Hamboltas ir trečias vyras, lieknas, gražus amerikietis tamsiu kostiumu. Detektyvas inspektorius vyriškį pristatė kaip FTB specialųjį agentą Daną Norbertą. Jis buvo apsistojęs Londone, Amerikos ambasadoje.

— Dėkojame, kad atvykote sekmadienį, — tarė Džonas.

Agentas kalbėjo greitai, atskiromis serijomis, pietietiškai šniaukrodamas, vos judindamas lūpas.

— Ne problema, mes visomis išgalėmis tiriam šią bylą. Labai užjaučiu dėl vaikų. Rasim juos, grąžinsim, todėl esam čia. Surasim juos kaip tik galime greičiau.

Jis kalbėjo taip užtikrintai, kad Naomei vėl įsižiebė vilties kibirkštėlė.

— O kas atsitiko? — paklausė ji. — Ar yra kokių naujienų? Gal žinote, kur jie yra?

— Manau, kad taip, — atsakė jis.

Dabar prabilo Pelhamas.

— Nutariau nerizikuoti, laukdamas, kada kompetentingi asmenys Graikijoje pagaliau prisiruoš ir patikrins saugojimo kameros spintelę, todėl vakar vakare išsiunčiau į Atėnus mūsų pareigūną. Spintelėje jis rado krepšį su dideliu kiekiu grynųjų įvairia valiuta, taksi kompanijos Salonikuose vizitinę kortelę ir mirusios moters tikrą pasą, įsiūtą krepšio dugne. Jos tikrasis vardas ir pavardė — Lara Džerardi. Ar jums tai ką nors sako?

— Ne, — atsakė Džonas.

— *Lara Džerardi*? Ne, — Naomė papurtė galvą.

Pelhamas tęsė:

— FTB teigia, kad Lara Džerardi šeima, gyvenanti Čikagoje, prieš trejus su puse metų pranešė apie jos dingimą, galbūt susijusį su religinės sektos veikla. Ji yra sirgusi psichine liga, pasižymėjo nepastovumu, paauglystėje dukart buvo pabėgusi iš namų ir įstojusi į religinę sektą. Vis dėlto tada Lara susisiekdavo su savo šeima, o šįkart jie trejus su puse metų negavo iš jos jokios žinios, todėl sako, kad ji tartum apskritai dingusi iš pasaulio.

Naomė pažiūrėjo į amerikietį agentą.

— Kur, jūsų manymu, dabar yra mūsų vaikai? Ar pavyko sužinoti ką nors apie lėktuvą?

— Apie „Gulfstream" kol kas negavom jokios naudingos informacijos. Bet mes baigiam suveržti kilpą kita kryptimi. Mes manome, kad žmogus, penktadienio rytą rastas prie jūsų namų su šautine žaizda, o vakar nužudytas, yra Timonas Kortas, Trečiojo tūkstantmečio mokinių sektos narys.

— Jie tikrai egzistuoja? — įsiterpė Džonas.

— Ar Mokiniai? — agentas pakreipė galvą. — O, patikėkit, tikrai egzistuoja. Mes esam tikri, kad aptikom jų bazę, kelis mėnesius iš palydovo klausėm jų elektroninių signalų, stebėjom bendravimą skaitmeninėje erdvėje. Sekėm tą tipą, Timoną Kortą, aštuoniolika mėnesių, skaitydami jo elektroninius laiškus, kurie visi buvo užkoduoti paslaptingomis citatomis iš Biblijos. Atsekėme jo sąsajas su Ajova, kur buvo išžudyta pas daktarą Detorę apsilankiusi šeima, taip pat su Ročesteriu Niujorko valstijoje, kur nužudyta kita reikalų su Detore turėjusi šeima. Paskui pametėme jo pėdsakus. Paaiškėja, kad jis atvykęs į Angliją ir netikėtai atsiduria ant jūsų namų laiptų.

— O kas jį nušovė prie mūsų namo? — griežtu balsu paklausė Naomė, visa drebėdama.

— Negaliu jums atsakyto į šį klausimą, — tarė Danas Norbertas. — Jūs gerokai supainiojote sektantų kortas. Dvi grupuotės nesutarė, ką daryt, ar kažkas panašaus.

— O jūs *žinote*, kur jie yra? — vėl paklausė Naomė.

— Mums padėjo Laros Džerardi saugojimo kameros bilietas, —

amerikietis kurį laiką kramtė gumą. — Mūsų biuras Atėnuose susisiekė su taksi firma, o jos atstovas papasakojo, iš kur jie vakar vežė mus dominančią moterį. Jos fotografija rasta Timono Korto piniginėje. Ji buvo pasiųsta jo nužudyti, veikiausiai tam, kad jį nutildytų, bet mūsų tai nedomina. Jų ryšys, štai kas mus svarbu, jį nustatę turėtume neginčijamą įrodymą.

— Aš maniau, kad Mokiniai žudo žmones, kad jie atsidėję vaikų, pradėtų daktaro Detorės klinikoje, naikinimui, — tarė Džonas. — Kuriems galams jiems reikėtų juos grobti?

— Atrodo, jie bus pakeitę savo taktiką. Pastarąją savaitę Jungtinėse Valstijose tėvai pranešė apie dingusias be žinios tris „Detorės dvynių“ poras. Jie dingo, ir tiek, o informacijos turim mažiau nei jūsų byloj.

— *Trys* poros dvynių? — nustebo Džonas. — Vadinasi, pastarąją savaitę jie pagrobė šešis vaikus?

— Įrodymų, jog vaikai pagrobti, nėra, tačiau tai labai tikėtina. Jie dingo lyg į vandenį, išnyko.

— Ir jūs manote, kad jie yra ten pat, kur Lukas su Febe? — paklausė Naomė.

— Greitai sužinosim.

— Kada greitai? — neatstojo ji.

— Matote, ponia, šiuo metu visu pajėgumu pumpuojame asignavimus, darome viską, kad būtų užtikrintos procesinės apsaugos priemonės, nes nenorime palikti tiems šunsnukiams nė mažiausio šanso. Suprantate?

— Supratau, — abejingai pratarė ji, vargu ar supratusi, ką jis norėjo pasakyti.

Agentas tęsė toliau:

— Atleiskite, bet esu priverstas prašyti jūsų, kad dar kartą prisimintumėte, kas įvyko, nors jau keturiasdešimt aštuonias valandas jūs tik apie tai ir kalbėjote su šiais gerais žmonėmis, tačiau teks vėl viską pradėti nuo pradžių.

— Tai jokia problema, — atsakė Džonas. — Mes jums labai dėkingi, kad dalyvaujate tyrime.

Buvo trečia valanda po pietų, kai specialusis agentas Norbertas baigė apklausą ir Pelhamas palydėjo jį pro duris iki automobilio.

112

Džonas ir Naomė valandėlę sėdėjo tylėdami, laukdami sugrįžtančio Pelhamo. Naomė, visiškai išsunkta, žvilgtelėjo į Tomą Hamboltą, kurio veido išraiška tarytum bylojo: *Ir kodėl tie vyrukai, kaip specialusis agentas Norbertas, visus, kurie tik nėra iš FTB, laiko iškritusiais iš Mėnulio?*

— Dar trys poros dvynių? — tarė jam Naomė. — Kodėl... kodėl jiems reikėtų juos grobti?

— Gal nori juos apsaugoti? — atsakė Džonas.

— O gal praplauti jiems smegenis? — ryžosi spėti Hamboltas.

— Ši versija atrodo bent jau logiška, — įsiterpė Renatė Harison. — Jeigu jie būtų norėję padaryti Lukui ir Febei, taip pat kitiems vaikams, ką nors bloga, tai kuriems galams būtų reikėję taip rizikuoti ir juos grobti?

Suskambo jos mobilusis. Pareigūnė atsiliepė, o netrukus tarė:

— Minutėlę, sere, norėčiau, kad visi jus girdėtų. Gal galėtume po poros minučių atskambinti jums konferenciniu telefonu? Dėkoju.

Baigdama pokalbį, ji kreipėsi į Džoną ir Naomę:

— Tai profesorius Četvaindas-Kaningamas, jis nori mus informuoti. Siūlyčiau lukteléti, kol grįš detektyvas inspektorius Pelhamas.

Po kelių minučių, stalo viduryje padėjusi jūrų žvaigždės formos konferencinį telefoną, Renatė Harison paskambino lingvistui į Morlio parką.

— Kartu su manimi yra daktaras Klesonas ir ponia Kleson, detektyvas inspektorius Pelhamas ir detektyvas seržantas Hamboltas. Mes klausome jūsų, profesoriau.

— Labai gerai. Laba diena, — sprendžiant iš balso, jis buvo labai pavargęs.

Jie atsakė į sveikinimą ir ėmė laukti.

— Aš atsiprašau, kad negaliu jums pranešti nieko gero. Kol kas esame truputį nusivylę. Dirbome ištisą parą, tačiau, nors tai ir labai gaila, ne kažin ką nuveikėme. Jūs, Džonai, tikriausiai pamenate mūsų

pokalbius apie tai, kad pastaraisiais metais kodavimo technologijos ypač patobulėjo, labiausiai dėl to, jog didžiuliai finansiniai ištekliai buvo skirti siekiant sukurti saugius, neįveikiamus internetinės prekybos kodus. Taip?

— Be abejo, — atsakė Džonas.

— Tai, su kuo mes dabar susidūrėme, yra nepalyginti sudėtingiau už kodavimą, kuriuo anksčiau naudojosi jūsų vaikai, kalbėdami iš kito galo ir pašalindami kas ketvirtą raidę. Man labai gaila, bet turiu pripažinti, kad su šiuo kodavimo metodu dar nesame susidūrę, todėl su dabartiniais mūsų pajėgumais jo neįveiksime. Neatmetu galimybės, kad vieną dieną tai pavyks, tačiau galime užtrukti mėnesį ar net keletą mėnesių, o gal ir dar ilgiau. Neturėdami raktų, mes negalime pajudėti iš vietos.

Pelhamas pasilenkė į priekį.

— Profesoriau, čia detektyvas inspektorius Pelhamas.

— Taip, alio.

— Ar jūs ketinate bandyti toliau?

— Žinoma, tačiau aš nenoriu nieko pažadėti — turėtumėte tai suprasti.

— Mes dėkojame jums už atvirumą, profesoriau.

— Jums leidus, norėčiau šias standžiųjų diskų kopijas nusiųsti vienam mano buvusiam bendradarbiui, dirbančiam VRC, tai yra Valstybiniame komunikacijų centre Čeltname. Jis norėtų jas parodyti savo darbuotojams.

Pelhamas pažvelgė į Džoną ir Naomę, prašydamas jų leidimo, paskui tarė:

— Jūs turite mūsų visišką pritarimą panaudoti tam visas įmanomas galimybes.

— Ačiū. Tačiau nemanau, kad šiuo metu turėčiau kokių nors didesnių galimybių.

— Mes jums labai dėkingi, — tarė Pelhamas.

— Ačiū, Redži, — paantrino Džonas.

— Nors situacija kebli, tikiuosi, viena mintis pradžiugins jus ir

jūsų žmoną. Jeigu jūsų vaikai tokie sumanūs, kad gali bendrauti šiuo kodu, tai jų intelektas yra ypatingas.

— Ką norite pasakyti? — nesuprato Džonas.

— Kaip tik tai, ką girdėjote. Galimas dalykas, jų gebėjimai, susiję su išgyvenimu, irgi yra ypatingi.

— Bet jiems dar tik treji, profesoriau, — įsiterpė Naomė.

— Gali būti, tačiau savo nuovoka jie lenkia daugumą suaugusiųjų.

Po ilgos pauzės Džonas tarė:

— Suprantame, Redži, ką norite pasakyti, dėkojame jums už tai. Mes dėkingi jums ir jūsų darbuotojams už viską, ką darote.

— Ir toliau jus informuosiu.

Jie visi padėkojo lingvistui, ir Pelhamas baigė pokalbį.

— Reikėtų padaryti pertrauką, — pasiūlė detektyvas inspektorius. — Manau, mums visiems būtų pravartu įkvėpti šiek tiek gryno oro.

113

Naktis buvo ideali. Tokių sąlygų tenka laukti ištisas savaites ar net mėnesius. Mėnulio nėra, storas debesų sluoksnis, nežymus bangavimas. Jie išjungė motorą ir toliau plaukė laisvąja eiga, o po kelių sekundžių, veikdami pagal tiksliai sinchronizuotus laikrodžius, buvo išjungti ir visų kitų dvidešimties guminių valčių motorai.

Staiga viskas nutilo. Vien tik rašalo juodumo vandenyno bangų teškenimas, irklų pleškenimas, įkabų girgždėjimas, nervingas kvėpavimas, nepaliaujamas drabužių medžiagos šiugždesys.

Nuplaukus dvylika mylių į pietus, nebebuvo matyti laivų šviesų. Kažkur ten, horizonto tamsoje, dreifavo du visiškos parengties lėktuvnešiai, vienas — Graikijos laivyno, kitas — Jungtinių Valstijų. Jų deniuose, laukdami komandos, stovėjo sraigtasparniai su įgulomis.

Išjungusi elektroninę įrangą, griežtai laikydamasi įsakytos tylos, pakrančių flotilės įgula yrėsi paskutines tris mylias.

*

Pusę antros nakties Haraldas Gatvordas klūpėjo šalia savo lovos, veidu įsikniaubęs į delnus, ir uoliau nei ankstesniais mėnesiais maldų vigilijoje kalbėjosi su Viešpačiu.

Jam atrodė, kad melsdamasis jis buvo atsitrenkęs į sieną, panašiai kaip maratonininkas, nubėgęs pirmąsias kelias mylias, į skausmo ir nevilties sieną, kurią privalo įveikti, nes tik įveikęs ją, tik sutelkęs visas savo išgales ir prisivertęs tęsti tai, ką pradėjai, pajusi energijos antplūdį, ir viskas gerokai palengvės.

Tai šėtonas pastatė prieš jį šią sieną, ir jam dabar reikėjo, kad Dievas padėtų surasti kelią per ją.

Tėvas Janis, vienuolyno abatas, praėjusią naktį buvo užėjęs pas jį į celę pasikalbėti ir pasakė išminties kupinu, sielvartingu balsu, esą vienuoliai pastebėjo, jog jis pastaruoju metu nesimeldžia taip karštai,

kaip anksčiau. O būtent dvi pastarąsias dienas. Tėvas Janis bandė atspėti, gal amerikietis negaluoja. O gal jį kamuoja abejonės?

— Kas valgo abejodamas, tas smerktinas, nes elgiasi ne pagal tikėjimą. Visa, kas daroma ne pagal tikėjimą, yra nuodėmė*, — atsakė Haraldas Gatvordas.

Abatas jam pažadėjo, kad vienuoliai melsis už jo tikėjimą, paskui abu kartu pasimeldė, ir senolis išėjo.

Gatvordas atsimerkė ir pažvelgė į kambaryje tvyrančią tamsą. Jau greitai pasigirs būgnijimas, kviečiantis į rytmetines pamaldas, ir tada jie visi pastebės jo nerimastingą veidą. Tikriausiai būtų geriau, jeigu jis šįryt liktų savo celėje; jam reikėjo apsvarstyti ramybės neduodančius klausimus, kurių jis būtų negalėjęs, neišdrįsęs aptarti nei su abatu, nei su kuriuo nors iš čia gyvenančių vienuolių.

Timonas Kortas. Lara Džerardi.

Vieni nemalonumai.

Ar Timonas Kortas prieš mirdamas ko nors neleptelėjo? O Lara Džerardi? Ar daiktuose, kuriuos jie turėjo prie savęs, priešas nerado jokių įkalčių?

Jis suklydo, pasiųsdamas Larą, ir dabar labai dėl to gailėjosi. Ji buvo geras žmogus, o jis veikė apimtas panikos, visko nuodugniai neapgalvojęs, nesuteikė jai laiko deramai pasirengti. Būtų buvę geriau pasiųsti ką nors kitą, neprisirišusį emociškai; veikiausiai meilė šiam Mokiniui, jos bendražygiui, ir susilpnino Laros gebėjimą priimti teisingą sprendimą.

Per penkerius metus, iš anksto kruopščiai sudarant veiksmų planą, skrupulingai laikantis Dievo valios, nė vienas iš jo Mokinių nebuvo padaręs nė menkiausios klaidos. O dabar, per mažiau nei keturiasdešimt aštuonias valandas, žuvo jau du.

Jis užsidengė rankomis veidą ir ėmė kartoti septyniasdešimt trečiosios psalmės žodžius:

— *Kadangi mano širdis buvo apkartusi, o jausmai užgauti, buvau kvailas ir nesupratau, būdamas lyg keturkojis tavo artume.*

* Plg. Rom. 14,23.

Lauke pasigirdo būgnijimas. Medžio, barbenamo į medį, garsas, iš pradžių ramus, paskui vis labiau greitėjantis ir pereinantis į siautulingą *crescendo*, aidu atšokantis nuo grindinio plokščių apačioje ir nuo vienuolyno sienų.

Ritmas vis garsėjo.

Nelyginant medinis gongas, mušamas jo galvoje.

Ateinu, jau ateinu, taip, taip, į rytmetines, tuojau ateisiu.

Dar garsiau.

Staiga plačiai atsivėrė jo celės durys. Priblokštas netikėto įsibrovimo, Gatvordas pakėlė akis aukštyn, į akinamai baltą šviesą. Kitą akimirką jis išgirdo veriamą šnypštimą, užuodė gižų, tarytumei sugedusių kvepalų, dvoką ir nė nepajuto, kaip buvo apsiaustas drėgno, aitraus debesies.

Atrodė, kad tiesiai į akis kas nors būtų šliūkštelėjęs rūgšties. Rėkdamas iš skausmo jis stipriai užsimerkė, vėl veidu įsikniaubdamas į delnus, o gerklę ir plaučius degino taip, tarsi būtų kvėpavęs liepsnomis.

Pabandė prisiminti karinį parengimą. Išlik ramus. Nepasiduok panikai. Pirmiau įvertink situaciją, paskui veik. Deja, jis duso; degė gerklė, šnervės ir plaučiai. Ryžosi pramerkti akis. Negalėjo nieko įžiūrėti, vien tik išsiliejusią akinamą šviesą. Jis stengėsi mąstyti, susivokti, kas vyksta.

Užkliuvo už staliuko ir nuvirto žemėn kartu su juo. Išgirdo aiškų trinktelėjimą — tai turbūt jo nešiojamasis kompiuteris atsidūrė ant aslos. Instinktyviai susirietė į kamuolį ir ėmė ridentis — *tegul priešas taikosi tik į judantį taikinį.*

Trenkėsi į kažką kietą. Lovos kojelė. Paskui — į sieną. Kurį laiką gulėjo nejudėdamas. Kosčiojo, kosčiojo. Jo akys degė, jam žūtbūt reikėjo įkvėpti oro.

Lauke pasigirdo balsai. Nepažįstami balsai. Būgnijimas liovėsi. Jį pakeitė keistas trepsėjimas, įvairūs dar negirdėti garsai. Apačioje buvo girdėti vienas ypač piktas balsas. Jis priminė tėvo Janio balsą.

Haraldas Gatvordas pabandė atsisėsti, jėga pramerkti akis. Pro

ašarų šydą pastebėjo kažkieno siluetą, tamsų išskydusį siluetą, stūksantį tiesiai virš jo.

Kosulys palengvėjo, o aitrus kvapas pamažu silpo; jis godžiai įtraukė oro, bet pasijuto taip, lyg į plaučius būtų įtraukęs ugnies, ir vėl pratrūko stipriai kosėti.

— Kas... kas jūs esate?.. — apimtas panikos skausmingai sušvokštė jis, skersakiuodamas ir desperatiškai bandydamas išmirksėti tai, kas graužė akis, deja, nesėkmingai.

— Kur yra vaikai, močkrušy? — balse, kuris atrodė prislopintas, buvo girdėti Kanzaso valstijos gyventojams būdingas silpnas nosinis akcentas, taigi buvo galima manyti įsibrovėlį esant amerikietį.

Gatvordas bandė kalbėti, bet jį ir vėl ištiko kosulio priepuolis. Nuo šviesos, krintančios tiesiai į veidą, akis skaudėjo dar labiau, todėl jis vėl jas užsidengė.

— Sudėk rankas ant viršugalvio, močkrušy. Vieną ant kitos.

Haraldas Gatvordas dvejojo, bet galiausiai paklusо. *Kas, velniai rautų, yra šis žmogus?* Nors, tiesą sakant, skausmas akyse ir plaučiuose buvo toks stiprus, kad jam tai mažai terūpėjo, jis tik norėjo, kad skausmas greičiau praeitų. Jam buvo nesvarbu, jog tuojau gali mirti.

— Klausiu, kur vaikai?

— Kokie vaikai? — sušvokštė jis ir pratrūko dar labiau kosėti.

— Norėtum palengvinti savo kančias ar dar labiau jas padidinti, šūdžiau? Kankindamas tave, jausiu didelį malonumą. Kur vaikai?

Sumišęs Gatvordas papurtė galvą.

— Kokie vaikai?

Netrukus kažkas sugriebė jo rankas ir užlaužė jas už nugaros; jis bandė pasipriešinti, tačiau, vos tik įkvėpęs oro, vėl užsikosėjo.

— Kchoookchievaik... vchaik?.. — pratarė jis, bandydamas ištrūkti.

Vieną riešą suspaudė kažkas metalinis, o paskui ir kitą. Antrankiai.

— Kchaass tchu?

— Specialusis agentas Norbertas, FTB. Esu čia kartu su Graikijos policija ir Jungtinių Valstijų kariškiais.

Oras patalpoje pamažu darėsi grynesnis. Aukštesnis žmogus nusiėmė nuo galvos dujokaukę, ištraukė iš vidinės kišenės savo tapatybės pažymėjimą ir ištiesė jį Gatvordui, kuris, vis dar kankindamasis nuo CS dujų, nepajėgė įžiūrėti, ką jis ten rodo, o ką jau kalbėti apie skaitymą.

Specialusis agentas Norbertas, vilkintis taktinę liemenę, kariškais darbo drabužiais, su šilta vilnone kepure ant galvos, po sulenkta ranka laikantis HK MP5 automatą, tarė:

— Pulkininke Haraldai Gatvordai, esate suimamas dėl bendrininkavimo nužudant ir grobiant. Primenu, kad turite teisę tylėti. Šiandien kartu su mumis vyksite į Jungtines Valstijas; šiuo metu, kol mes kalbamės, Graikijos valdžia antspaudu patvirtina jūsų ekstradicijos dokumentus. Jie nenori, kad toks šūdžius terštų jų šalį.

Pajutęs šiokį tokį palengvėjimą plaučiuose, Gatvordas niūriai pareiškė:

— Aš išgelbėjau jų vienuolyną.

— Išgelbėjai vienuolyną? Nieko sau. Ir dėl ko gi tu jį išgelbėjai?

Gatvordas nieko neatsakė.

— Dėl vaikų? Tai todėl tu jį gelbėjai?

— Dėl kokių vaikų?

Specialusis agentas Norbertas Gatvordo žodžiuose nugirdo kažką tokio, kas privertė jį pasijusti nejaukiai.

114

— Atleiskite, daktare Klesonai ir ponia Kleson, — tarė detektyvas inspektorius Pelhamas. Tikėjausi, kad galėsiu jus nudžiuginti geromis žiniomis. Suprantu, jūs esate labai nusivylę. Mes — taip pat.

Buvo pirmadienio rytas, ir jis dabar sėdėjo prie apskrito stalo savo kabinete, šalia detektyvo seržanto Hambolto ir Renatės Harison. Atrodė išsekęs. Jie visi dabar buvo išsekę.

Džonas ir Naomė žiūrėjo į jį bežadėje tyloje. Po minutės kitos Džonas paklausė:

— Ar jūs norite pasakyti, kad juos pagrobė ne Mokiniai?

— Šiąnakt dar neišaušus į Trečiojo tūkstantmečio mokinių bazę įsiveržė Graikijos policija, dengiama Graikijos karinio jūrų laivyno, Jungtinių Valstijų „Ruonių"* ir Britanijos SOP** būrio. Daugmaž prieš valandą man paskambinęs agentas Norbertas sakė, kad jie visiškai tikri, jog suėmė sektos vadeivą ir daugumą jos narių, o gal ir visus aliai vieno, ir jie šiuo metu saugomi areštinėje Graikijoje. Laukiama, kol bus oficialiai patvirtinti ekstradicijos dokumentai.

— Tačiau jie nerado Lukos ir Febės? — susirūpino Naomė.

— Man labai gaila, ne. Ne.

Ji įsikniaubė veidu į delnus ir ėmė raudoti.

— Jie negyvi, ar ne? Jie juk tikriausiai juos nužudė.

Valandėlę buvo nejaukiai tylu.

— Nebūtinai, — atsakė Tomas Hamboltas. — Suprantate...

— Nebūtinai?! — užriko Naomė. — Ir tai geriausia, ką jūs galite mums pasiūlyti? Ak, *nebūtinai*?

Hamboltas iškėlė stambias rankas.

— Nėra jokios priežasties manyti, kad vaikams atsitiko kas nors bloga.

* SEALs — JAV Karinio jūrų laivyno Jūros, oro ir sausumos (***Sea***, ***Air***, ***Land***) specialiosios pajėgos.

** Specialiosios oro pajėgos. *SAS* — *Special Air Force*.

— Nejaugi? — tarė Naomė. — Vidurnaktį jie buvo pagrobti, žuvo du žmones, ir jūs nežinote priežasties, dėl kurios reikėtų manyti, kad jiems atsitiko kas nors bloga? Iš kokios jūs, detektyve seržante, planetos?

— Mieloji! — Džonas globėjiškai ją apsikabino. — Išklausykime jį.

— Klausau ausis ištempusi, — atsakė Naomė. — Papasakokite, kas jums apie šiuos žmones žinoma. Ką jūs žinote apie tuos Mokinius?

— Kol kas žinome nieką daugiau, nei rašoma spaudoje.

— Arba tik tiek, kiek jums pasako amerikiečiai?

Nekreipdamas dėmesio į kandžią pastabą, Pelhamas tarė:

— Mes žinome, kad tai yra religinė sekta, kovojanti prieš mokslo pažangą. Jos vadovas šiuo metu suimtas ir kartu su kitais keturiasdešimt sektos narių yra areštinėje.

— Jie visi buvo toje saloje? — spėjo Džonas.

Pelhamas paaiškino:

— Labai tikėtina, kad pagrobėjai nesuspėjo pristatyti vaikų į salą prieš prasidedant reidui, todėl gali būti, jog dabar laiko juos kur nors pakeliui.

— Ir ką gi, jūsų manymu, jie ketina daryti su jais dabar, kai jų organizacijos nariai suimti? Nuvežti pasilinksminti kur nors į „Euro Disney“ parką? — paklausė Naomė.

— Visi suimtieji šiuo metu apklausiami. Galiu jus užtikrinti, kad jei tik kuris nors iš Mokinių turi informacijos apie vaikų buvimo vietą, jie ją tikrai išpeš.

— Tikiuosi, jie mirtinai užkankins tuos šunsnukius, — pareiškė ji.

115

Po dviejų valandų Džonas ir Naomė sėdėjo Šeilos Mikelaidis kabinete, Džonas spaudė žmonai ranką, laikydamas ją savo delne. Šalia jų buvo įsitaisiusi Renatė Harison, visur juos lydintis šešėlis, vilkinti dailiu moterišku kostiumėliu ir sniego baltumo palaidine.

Kol policijos pareigūnė psichologei pasakojo, kas nutiko pastaruoju metu, Naomė žiūrėjo pro Šeilą Mikelaidis į langą, už kurio buvo aptvertas sodas. Naomė pavydėjo psichologei jos egzistencijos menamos ramybės.

— Nuoširdžiai užjaučiu jus, Džonai ir Naome, — tarė ji, kai Renatė Harison baigė kalbėti. — Šeštadienį popiet pas mane lankėsi du policijos pareigūnai, kuriems suteikiau visą man prieinamą informaciją.

Jos galva kyšojo iš pūkuoto, naujai atrodančio balto kašmyro vilnos megztinio apykaklės, o ji pati atrodė pavargusi. Veidą dengė toks storas kosmetikos sluoksnis, kokio Naomė dar nebuvo mačiusi, o paakiuose vis tiek kabojo maišeliai. Net ir plaukai stokojo jiems įprasto elastingumo.

— Jūs žadėjote susisiekti su kai kuriais kitais tėvais įvairiose šalyse, — prabilo Džonas. — Ar pavyko?

— Taip, pavyko... — ji dirstelėjo į kompiuterio ekraną. — Aš nuolat gaunu elektroninius laiškus... nuo vakar ryto jie tiesiog plūsta. Vyksta kažkas, ko aš negaliu paaiškinti, bet galbūt jūs galite? — ji įsmeigė akis į Renatę Harison.

— O ką būtent paaiškinti? — paklausė policijos atstovė ryšiams su šeimomis.

— Per pastarąsias penkias dienas kaip į vandenį dingo net septynios poros dvynių, pradėtų Detorės klinikoje.

— Septynios! — Džonas net šūktelėjo.

— Laukiu patvirtinimo apie vieną porą iš Dubajaus; šiuo metu gali būti net aštuonios. Tačiau įtariu, kad jų kur kas daugiau.

Naomė pasisuko kėdėje taip, kad būtų tiesiai priešais policininkę.

— Detektyvas Pelhamas minėjo tris poras... vakar jis sakė — *trys*. Kaip gali būti septynios... aštuonios?

— Jūs sakėte, *dingo*, — tarė Džonas. — Betgi juk turėtų būti žmonių, kurie ką nors matė.

— Akivaizdu, kad ne.

— Visi maždaug to paties amžiaus? — vėl paklausė jis.

— Jų amžius yra nuo trejų iki penkerių metų.

— Ir... — toliau kalbėjo Džonas. — Ar... Naomė... ir aš... esame vieninteliai, kurie turime įrodymą, patvirtinantį vaikų dingimą?

— Neįtikėtina, bet, regis, taip. Telefonu kalbėjausi su penkiais iš tėvų — pusę nakties bendravau su žmonėmis, gyvenančiais skirtingose pasaulio laiko juostose, ir visi iki vieno tvirtino, jog jų vaikai pranyko tiesiogine šio žodžio prasme. Iki šiol neteko nieko girdėti, kad kieno nors vaizdo stebėjimo kamera būtų ką nors užfiksavusi.

— Ir kodėl mes? — griežtai paklausė Naomė. — Norėjau paklausti, kodėl būtent mes turime įrodymą, ir niekas kitas?

— Atrodo, kitais atvejais nebuvo jokio smurto, — atsakė Šeila Mikelaidis.

— Kas yra tie žmonės, kurie prie pat mūsų namo nušovė tą Mokinį, o paskui išsivedė Luką ir Febę? Gerasis Samarietis ir jo Geriausias Draugas? — pratrūko Naomė, apimta nusivylimo. — Ar tik nemanote, kad jie visiškai atsitiktinai vaikštinėjo po laukus, ginkluoti revolveriu ir su naktinio matymo akiniais?

Valandėlę buvo nejaukiai tylu. Atrodo, niekas nežinojo, ką į tai atsakyti. Galiausiai prabilo psichologė:

— Naome, turiu vilties, kad man šiandien pavyks pasikalbėti ir su kitais dingusių vaikų tėvais. Netikiu, jog visa tai yra atsitiktinis sutapimas; turi būti šiuos visus įvykius jungiantis faktorius. Vis tiek kas nors išaiškės.

— O ar mes patys negalėtume pasikalbėti su šiais tėvais? — pasiteiravo Džonas.

— Jeigu jie sutiks, galėčiau įtraukti jus į mūsų pokalbį telefo-

nu, — atsakė ji, žiūrėdama į Renatę Harison ir laukdama jos pritarimo, kurį pareigūnė išreiškė galvos linktelėjimu. — Manau, tai būtų gera idėja.

Psichologė vėl pažiūrėjo į pareigūnę ir tęsė:

— O kokio savo kolegų amerikiečių veiksmo jūs tuo tarpu tikitės?

— Man atrodo, jie šiuo metu yra suglumę ne mažiau už mus, — atsakė Renatė Harison.

*

Policininkė pravežė juos per Keiborną, paskui įsuko į siaurą vienpusį keliuką tarp gyvatvorių. Nei Džonas, nei Naomė, išėję iš psichologės kabineto, neištarė nė žodžio. Jie abu dabar kiūtojo užsidarę savyje, mąstė, mėgindami iš to, ką išgirdo, mintyse sudėti kažką, kas būtų vientisa ir turėtų prasmę, tačiau bergždžiai stengėsi.

Detektyvas inspektorius Pelhamas leido jiems šiandien grįžti į namus, tačiau pasiūlė, kad Renatė Harison, naktį pavaduojama savo kolegės, keletą dienų liktų kartu su jais, o aplink namą būtų išstatyta sargyba. Jie turėtų būti saugomi kuo geriau, kiek tik leidžia finansiniai ištekliai.

Automobilis pasuko dešinėn, į įvažiuojamąjį kelią, ir Naomė akimirksniu pajuto kąsnį gomuryje — jie artėjo prie jų namo.

O namas buvo *tuščias*.

Diena buvo graži, šlapioje žolėje spindėjo saulės šviesa. Vargu ar Naomė tai pastebėjo. Kaip vargu ar pastebėjo skiriamaisiais ženklais nepažymėtą kaštoninės spalvos policijos automobilį, stovintį įvažiavime, šalia jos subaru ir Džono saabo, ir jame sėdintį vienišą policijos pareigūną jam iš pažiūros per didele uniforma.

Džonui atidarius paradines duris, grindų plytelėmis nuslydo korespondencija ir laikraščiai. Naomė dirstelėjo į rankinį laikrodį.

— Beveik pirma, metas pietauti. Aš... aš geriau... ką nors pagaminsiu.

— O gal norėtumėte, kada aš tai padaryčiau? — pasisiūlė Renatė

Harison. — Jei tik parodytumėte, kur viskas yra, ir pasakytumėte, ką mėgstate.

Džonas pastatė ant grindų jų kelioninį krepšį ir kitą su nešiojamuoju kompiuteriu, surinko laiškus ir spaudą, atrinkdamas, kurie skirti jam, kurie — Naomei, o kurie — namo savininkams, tik pastaruosius laiškus jis sudėjo į atskirą krūvelę. Paskui nuėjo į savo darbo kambarį, padėjo kompiuterį ant stalo ir vėl patraukė į kiemą iš automobilio bagažinės atnešti vaikų kompiuterio.

Sugrįžęs į savo kambarį ir įjungęs kompiuterį pamatė, kad jam atėję šešiasdešimt du elektroniniai laiškai. Jausdamasis pavargęs, Džonas sudribo į krėslą ir ėmė žiūrėti, kokie tai laiškai.

Ir sustingo.

Palinko į priekį, rankas laikydamas virš klaviatūros, o žvilgsnis toliau liko prikaustytas prie ekrano; jam buvo sunku patikėti tuo, ką mato.

Elektroninis laiškas nuo Luko ir Febės.

116

Nuo: Lukas ir Febė Klesonai

Tema: Saugumas

Mieli tėvai,

nesinervinkite, prašome, dėl to, kur mes esame.

Esame čia todėl, nes manome, jog jūs nepajėgūs užtikrinti mums reikiamos apsaugos nuo Trečiojo amžiaus mokinių ir kitų fanatikų grupuočių. Taip pat todėl, kad jūs nepajėgūs suteikti mums atitinkamo stimulo ir išsilavinimo, nors gerai suprantame, jog bandėte tai daryti, ir esame jums už tai dėkingi.

Neeikvokite energijos, bandydami nustatyti šio elektroninio laiško šaltinį, — kiekvienas bent kiek nusimanantis tipas jums pasakys, kad tai pareikalautų daugelio metų. Mes pirmą kartą per savo gyvenimą esame saugūs, laimingi, jaučiamės gerai, o jums tai turėtų būti svarbiausia.

Jūs negalėsite atsakyti į šį elektroninį laišką. Jei norėsite su mumis pasimatyti, suteiksime jums vieną galimybę susitikti, nes manome, kad, būdami mūsų biologiniai tėvai, nusipelnote tokios malonės. Žinome, kad jums gali būti sunku tuo patikėti, tačiau mes mylime jus, tik savaip, ir jūs to nesuprasite.

Jums rezervuotos dvi vietos „Alitalia“ kompanijos lėktuvu, kuris šiandien vakare, 18.10, iš Londono Hitrou oro uosto išskrenda į Romą, skrydžio nr. 275. Romoje sėsite į taksi ir nuvažiuosite į „Hotel Anglo Americano“, kur jums rezervuotas kambarys. Ten lauksite tolesnių instrukcijų. Atvykite vieni, be jokių fotoaparatų ir vaizdo kamerų. Jei būsite kieno nors lydimi arba sekami, žadėtų instrukcijų Romoje nesulauksite.

Kaip įrodymą, kad esame sveiki ir gyvi, pridedame trumpą vaizdo siužetą.

Jūsų vaikai —

Lukas ir Febė

117

Iš kompiuterio ekrano Sasekso policijos vyriausiosios valdybos kabinete į juos žiūrėjo Lukas ir Febė. Jie stovėjo vienas šalia kito apsikabinę rankomis. Vaikai, regis, buvo mažame, pilkai išdažytame vieno kambario bute, iš kurio neįmanoma ką nors nuspėti apie jų buvimo vietą. Lukas vilkėjo medvilninį sportinį nertinį ir džinsus, avėjo sportbačius, o Febė buvo apsirengusi šiltu violetiniu treningu, taip pat apsiavusi sportbačius. Tiesiai už jų aiškiai matėsi televizoriaus ekranas, kuriame buvo rodoma CNN svarbiausių šio ryto žinių santrauka.

Naomė turėjo mintyse sau pripažinti, kad vaikai atrodė laimingi ir laisvi.

— Labas, tėvai, — pasveikino Lukas. — Matote? Mes visiškai sveiki!

— Labas, tėvai! — jam paantrino Febė. — Tiesą sakant, jaučiamės puikiai!

Įrašo pabaigoje vaizdas sustingo. Naomė ašarų sklidinomis akimis žiūrėjo į jį. *Mano vaikeliai,* galvojo ji. *Lukas, Febė, mano kūdikėliai.* Ji užsimerkė, negalėdama ilgiau žiūrėti.

Meldžiu, o, Dieve, leisk man nubusti ir įsitikinti, kad tai tebuvo tik baisus sapnas.

Kartu su Džonu ir Naome kabinete, prie stalo, sėdėjo Pelhamas, Hamboltas, Renatė Harison ir kompiuterių fanatikas vardu Klifas.

— Kokios tavo galimybės atsekti elektroninio laiško siuntėją, Klifai? — paklausė detektyvas inspektorius.

Klifas, tokiais pat nešvariais ir suglamžytais drabužiais kaip ir anąsyk, šią pirmadienio popietę atrodė ne mažiau pavargęs nei dešimtą ryto sekmadienį. Ranka braukdamas plaukus atgal, jis atsakė:

— Reikalas tas, kad jeigu tu nori, jog tavo elektroninis laiškas būtų anoniminis, ir žinai, kaip tai padaryti, tai jis ir bus anoniminis. Tai ne problema.

— Gal galėtum paaiškinti? — paprašė Tomas Hamboltas.

Kompiuterių analitikas nervingai nusijuokė, paskui, pašėliškai mirksėdamas stalui, tarė:

— Yra keletas įvairių būdų. Dažniausiai tai daroma siunčiant anoniminius elektroninius laiškus iš vieno serverio į kitą, po visą pasaulį, naudojant programinę įrangą, kuri ištrina bet kokius pėdsakus. Jei šiuo konkrečiu atveju buvo daroma taip, kaip aš manau, — o aš daryčiau lygiai taip pat, — tai, norėdami atsekti galus, turėtumėte realiai komandiruoti mane į kelionę aplink pasaulį, o aš, ieškodamas pėdsakų, turėčiau pasiknaisioti visuose serveriuose, per kuriuos šis laiškas keliavo.

— Kiek laiko tai užtruktų? — pasidomėjo Naomė.

— Net jeigu mums pavyktų nustatyti visus serverius... Aš nežinau, — jis vėl nervingai sukikeno. — Keletą mėnesių.

Paskui, smaksodamas į stalą ir stipriai mirksėdamas, pridūrė:

— Jūs tikriausiai ne tokio atsakymo norėjote?

Deivas Pelhamas pasilenkė į priekį, pasirėmė alkūnėmis į stalą ir tilteliu sudėjo pirštų galus. Tada parėmė į juos smakrą ir kreipėsi į Hamboltą:

— Tyrimų laboratorija turi šio įrašo kopiją?

— Taip, sere, — detektyvas seržantas savo atsakymą skyrė ne tik jam, bet ir Džonui su Naome. — Jie sustiprina garsą, tikėdamiesi išgirsti foninį triukšmą, pagal kurį būtų galima mėginti nustatyti tikėtiną jų buvimo vietą.

Džonas užmetė akį į rankinį laikrodį, paskui sugavo Naomės žvilgsnį. Netrukus jiems reikės vykti į oro uostą.

— Tiesą sakant, aš manau, kad jus turėtų kas nors lydėti, žinoma, nepastebimai, — Pelhamas kreipėsi į juos abu.

Naomė ryžtingai papurtė galvą.

— Matote, kas nurodyta? Mes negalime rizikuoti.

— Ar neatrodo, kad jie mums davė mažokai laiko? — tarė Džonas.

— Tai padaryta sąmoningai, — paaiškino Pelhamas. — Mes nelabai turime laiko deramai pasirengti. Ką gi, jei nesiunčiame nieko kartu su jumis, tuomet privalome kreiptis pagalbos į Italijos policiją.

— Ne! — Naomė buvo kategoriška. — Jūs turite leisti mums elgtis taip, kaip jie mums sako.

— Ponia Kleson, leiskite jums kai ką paaiškinti. Mes niekada nenusileidžiame pagrobėjų reikalavimams.

— Kokiems reikalavimams? Jie juk nieko neprašo. Jie tik sako, *jei mes norime pasimatyti su jais*. Ar tai koks nors *reikalavimas*?

— Žmonės, pagrobę jūsų vaikus, kad ir kas jie būtų, veikia ypač profesionaliai ir organizuotai. Jeigu vykdysite jų tikslius reikalavimus, neturėdami policijos užnugario, jūs ir daktaras Klesonas nepateisinamai rizikuosite savo saugumu.

— Mano vaikai svarbiau už viską, — atsakė Naomė. — Man visai nerūpi, kuo aš rizikuoju, norėdama juos susigrąžinti. Nors ir kaip jus gerbiu, noriu pasakyti, kad nepateisinamai rizikuočiau tuo atveju, jei nepadaryčiau to, ko jie prašo savo elektroniniame laiške.

118

Lėktuvas sklandžiai artėjo prie nusileidimo tako. Naomė, vis dar neužlenkusi padėklo, rankoje spausdama tuščią mineralinio vandens buteliuką, sėdėjo stipriai užsimerkusi, kankinama galvos skausmo, kurio nesumažino net dvi paracetamolio tabletės.

Džonas priešais save laikė atverstą mokslo žurnalą, tačiau visą valandą nebuvo pervertęs nė vieno lapo. Argi jie galėjo sutelkti į ką nors dėmesį?

Pro šalį skubėdama stiuardesė paėmė tuščią buteliuką ir užtrenkė padėklą. Po kelių minučių lėktuvas palietė žemę. Pasikeitus sukimosi krypčiai, užkaukė varikliai. Naomė pajuto, kaip į ją įsirėžia saugos diržas, o lėktuvas rieda taku.

Roma.

Dar visai neseniai jie buvo namie; paskui viešėjo policijos valdyboje; paskui sėdėjo dideliu greičiu skriejančiame policijos automobilyje, lydimame motociklų eskorto. O dabar jie jau Romoje.

— Ar viskas gerai, mieloji? — pasiteiravo Džonas.

Ji šiaip ne taip išspaudė šypseną. Šiame mieste, šiame viešbučio kambaryje jie gaus tolesnius nurodymus. Jie vėl bus kartu su Luku ir Febe. Naomė vylėsi, kad visi kartu grįš namo, ir šis košmaras nugrims į praeitį.

Seno pastato durys atsivėrė į šiuolaikiškai įrengtą vestibiulį. Prasilenkę su dideliu būriu japonų turistų, žygiuojančių į turistinį autobusą, jie atsidūrė priešais registratūrą. Džonas užpildė reikiamus dokumentus, padavė jų pasus ir kreditinę kortelę, atsisakydamas pasiūlymo panešti jų bagažą, kurį sudarė Naomės rankinė, mažas kelioninis krepšys ir Džono nešiojamojo kompiuterio krepšys.

Viešbučio administratoriaus atvarte įsegtoje kortelėje buvo užrašyta: VITTORIO.

— Kelionė lengva, tai gerai, mhmm, na ir puiku!

Vitorijaus veidą nušvietė šypsena, tačiau nė vienas iš jų į ją ne-

atsakė, paskui administratorius įteikė jiems kambario durų kortelę ir mini baro raktelį.

— Ar mums nėra jokios žinutės arba laiško? — paklausė Naomė, dairydamasi aplink, tirdama veidus vestibiulyje, svarstydama, ar žmogus, turintis su jais susisiekti, kaip buvo rašoma Luko ir Febės laiške, jau čia.

— Minutėlę, mhmm. Tikrinu, — jis apsisuko aplink, pažvelgė į eiles skyrelių, paskui ėmė taukšėti kompiuterio klaviatūra.

— Daktaras puonia Klyaisuon, laiško nėra ir... mhmm... Ne, žinutės nėra. Jei kas bus, jokių problemų, tiesiai į kambarį. Geros viešnagės Romoje!

Kambarys buvo ankštas ir toks tamsus, kad įjungus visas šviesas vis tiek atrodė niūru. Naomė atsisėdo ant lovos ir pažiūrėjo į savo laikrodį. Buvo dešimt valandų trisdešimt minučių vakaro vietos laiku, devinta trisdešimt Anglijoje.

— Ar tu, Džonai, tikrai manai, kad jie susisieks su mumis?

— Taip.

— O kodėl to dar nepadarė? Kodėl nėra jokios žinios?

— Mieloji, jie — kad ir kas tokie būtų — žino, jog mes ką tik atvykome. Reikia laiko.

— Įdomu, ar detektyvas inspektorius Pelhamas kalbėjosi su Italijos policija? Spėju, kad taip.

— Jis sutiko nesiimti jokių veiksmų, jei iki vidurnakčio gaus mūsų elektroninį laišką, kuriuo patvirtinsime, kad esame saugūs.

— Netikiu juo. Man atrodo, jis jau kalbėjosi su jais, todėl Lukas su Febe ar jų pagrobėjai su mumis nesusisiekė. Pelhamas viską sugadino.

— Duokime jiems laiko.

Džonas nuėjo prie lango. Tai buvo didelis, masyvus, senas dvigubas langas, atsiveriantis į judrią gatvę. Jis atleido laikomąjį įtaisą ir pakėlė viršutinę dalį. Tą pačią akimirką padvelkė vakaro vėsa, pasigirdo mopedų ir motociklų zirzimas, automobilių variklių riaumojimas, garsinių signalų kakofonija — skambėjo nesibaigianti beprotiška vakarinės Romos simfonija.

Paleidus mechanizmą, langas vėl užsidarė, o Džonas padėjo nešiojamąjį kompiuterį ant nedidelio rašomojo stalo, išėmė iš krepšio suderintuvą. Po dviejų nesėkmingų bandymų pavyko prisijungti.

Dvidešimt septyni nauji elektroniniai laiškai. Džonas, paskubomis peržvelgdamas sąrašą, staiga pajuto, kaip iš susijaudinimo greičiau suplaka širdis, ir tuojau pat atidarė devintąjį laišką.

— Mieloji, — kreipėsi jis į žmoną, — ateik arčiau.

Nuo: Lukas ir Febė Klesonai
Tema: Kelionė

Mieli tėvai,
jums rytoj, 13.45, rezervuotas „Alitalia" skrydis nr. 1050 į Dubajų (Jungtiniai Arabų Emyratai). Bilietus atsiimkite „Alitalia" kasoje, Tarptautinių skrydžių išvykimo salėje. Dubajuje, atvykimo salėje, jus pasitiks jūsų vairuotojas.

Lieka galioti tos pačios sąlygos.
Jūsų vaikai —
Lukas ir Febė

— Kodėl į Dubajų? — paklausė Naomė.

— Žinau tikrai ne daugiau negu tu, brangioji. Šiaip ar taip, gali būti, kad tai dar ne galutinis kelionės tikslas.

— Labai tikėtina, jei mus pasitiks automobilis.

Džonas užsirašė detales ant viešbučio bloknoto lapelio, atsijungė nuo sesijos, tada atidarė anksčiau gautąjį Luko ir Febės laišką ir dar kartą peržiūrėjo vaizdo įrašą.

Stebeilydama į ekraną, Naomė apkabino jį per pečius.

— Žinau, kad jie visai ne tokie, apie kokius mes svajojome, kad jie nėra tobuli, bet nežinau, kaip aš ištverčiau, jeigu jiems atsitiktų kas nors bloga. Ar tu tikrai manai, kad jie dar gyvi?

— Taip, esu visiškai tikras, — atsakė jis, stengdamasis kalbėti taip, kad atrodytų savimi pasitikintis, kad Naomė nepastebėtų jo abejonių.

Jie turi būti gyvi, galvojo jis. *Šiame vaizdo siužete, kuriame matyti rytinės CNN naujienos, jie dar gyvi. Kad ir kas tokie jų pagrobėjai, kad ir ko jie siekia, šiuo metu vaikai dar turėtų būti gyvi, o mes ir toliau privalome vykdyti instrukcijas. Ir tikėtis.*

Galiausiai, norėdamas išvengti detektyvo inspektoriaus Pelhamo įsikišimo ir neduoti jam preteksto įtraukti į šį reikalą Italijos policijos, Džonas jam išsiuntė elektroninį laišką.

Gavau informaciją iš Luko ir Febės. Jie pranešė mums, kad dvidešimt keturias valandas būsime stebimi, todėl turime likti viešbutyje, laukti tolesnių instrukcijų.

Po dvidešimties minučių, vėl prisijungęs prie interneto, Džonas perskaitė Pelhamo atsakymą.

Jei rytoj, iki 15.00 pagal Grinvičą, gausiu jūsų kitą elektroninį laišką, patvirtinantį, kad esate saugūs, Italijos policijos neinformuosiu.

Džonas vėl atsijungė nuo sesijos, tada paskambino vietiniu telefonu į registratūrą ir užsakė taksi į oro uostą septintai valandai ryto.

119

Kai išėjo pro muitinę į didžiulę, erdvią atvykimo salę, kurioje maloniai glostė kondicionuojamo oro gaiva, priešais Džoną ir Naomę išdygo milijonas plakatų, — viešbučių, automobilių nuomos kompanijų, anglų ir arabų kalbomis, — kuriuos iškėlusi laikė triukšminga žmonių minia. Jiedu apsidairė, jausdami vis stiprėjantį nerimą. AVIS, HILTON, HERTZ, NOUJAIM, THOMAS COOK, DR. HAUPTMANAS. Netrukus išvydo.

KLESONAS.

Juos pasitikęs žemo ūgio vyras Artimųjų Rytų gyventojams būdinga išvaizda, vilkintis pilką kostiumą drėgnomis pažastimis, pigiais baltais marškiniais ir vienspalviu juodu kaklaraiščiu, entuziastingai pasveikino prasta anglų kalba.

— Aš Elijas, — prisistatė jis. — Atvykti vežioti jus.

Nepaisydamas Džono prieštaravimo, ištraukė iš rankų kelioninį krepšį ir kitą, su nešiojamuoju kompiuteriu, ir, pirma jų braudamasis pro žmonių samplūdį, išvedė Džoną ir Naomę į šleikščiai šiltą vakaro orą.

Buvo septinta valanda vakaro ir jau kone visiškai sutemę. Sekdami paskui jį automobilių stovėjimo aikštele link balto „Mercedes“, jiedu matė vos keletą kraujo raudonumo ruožų danguje.

— Kur mus vešite? — paklausė Džonas.

Vairuotojas atsigręžė ir kvailai šypsodamasis atsakė:

— Aš atsiprašyti, negerai anglų, atsiprašau, labai atsiprašau!

Įdėjęs į bagažinę jų bagažą, vairuotojas apibėgo automobilį ir paeiliui atidarė abejas galines dureles. Po penkių minučių jie išvažiavo iš oro uosto komplekso ir toliau judėjo judria gatve išilgai plataus prospekto su šiuolaikiniais viešbučiais, kuris Džonui pasirodė panašus į gatves šalia LAX oro uosto, Los Andžele.

Pasislinkęs į priekį, Džonas vėl bandė kvosti vairuotoją:

— Kur mes važiuojame?

Vyras nerimastingai iškėlė abi rankas, paskui atsigręžė karoliukais puoštoje sėdynėje tiesiai juos ir pareiškė:

— Ne teksliai!

Tai taręs, Džono palengvėjimui, nusigręžė atgal į kelią.

Jie važiavo iš miesto. Džonas nutarė šio žmogaus daugiau neklausinėti. Netrukus atsidūrė juodame it derva greitkelyje; važiavo greitai, eismas buvo mažas. Pirmą kartą nuo šios kelionės pradžios jis pajuto, kad ima smarkiai nerimauti.

Džoną kamavo vienas klausimas, kurio iki šiol nedrįso sau užduoti: o jeigu per reidą, kuriam vadovavo specialusis agentas Norbertas, buvo suimti ne visi Mokiniai? O jeigu Luku ir Febe buvo naudojamasi kaip jauku privilioti jam ir Naomei?

O svarbiausia, ar jis tikrai protingai pasielgė, suklaidindamas detektyvą inspektorių Pelhamą?

Tartum skaitydama vyro mintis, Naomė pasilenkė prie jo ir sušnabždėjo:

— Man nejauku. Kur mes važiuojame, ką apie tai manai?

— Nežinau.

Džonas išsitraukė iš kišenės mobilųjį telefoną ir žvilgtelėjo į ekraną. Penkios padalos, signalas stiprus. Ką gi, jam buvo likusi bent jau šiokia tokia ryšio priemonė, kuria, reikalui esant, galėtų pasinaudoti. Įkišo telefoną atgal. Nors oro kondicionierius veikė, mūvėdamas žieminius džinsus, vilkėdamas megztinį atverčiama apykakle ir odinį švarką, jis jautėsi nepatogiai. Išsinėręs iš švarko, pasidėjo jį ant kelių.

— Ar tau nešilta?.. — buvo beklausiąs Naomės, bet pastebėjo, kad automobilis lėtina greitį, o prietaisų skydelyje mirksi posūkio rodyklė.

Išvažiavę iš greitkelio, jie leidosi tolyn ilgu ir tiesiu it styga keliu, kuris, atrodė, vedė į dykumą. Dar labiau sunerimęs Džonas pažvelgė pro automobilio stiklą. Nieko daugiau, tik tamsa — ir už jų, ir priekyje.

Keletą minučių dideliu greičiu lėkęs automobilis vėl sulėtino greitį, ir dabar Džonas priekyje jau galėjo įžiūrėti už spygliuotos vielos ply-

tinčią ryškiai apšviestą teritoriją, kurioje stūksojo pramoninių pastatų kompleksas. Kokia nors gamykla arba saugykla.

Jie sustojo prie apsaugos posto, priešais uždarytus metalinius vartus. Vairuotojas nuleido durelių stiklą ir pasikalbėjo su ginkluotu sargybiniu. Netrukus vartai atsivėrė ir jie pajudėjo pirmyn keliu, vedančiu už pastatų. Džonas, delne laikantis Naomės ranką, jautėsi velniškai įsitempęs. Ar Lukas ir Febė tikrai čia?

Tačiau jie jau važiavo tolyn nuo pastatų, veikiausiai vėl į dykumą. Staiga, nelauktai užuodęs žibalo kvapą, jis susigaudė, kur jie dabar dumia.

Priekyje, už kelių šimtų jardų, pasirodė siluetas. Automobiliui artėjant, priekinių žibintų šviesoje jis vis labiau ryškėjo, kol pasirodė visas lėktuvas, ne kažin kiek mažesnis už komercinį lainerį.

— Regis, Paslaptingoji kelionė tęsiasi, — santūriai pratarė Džonas.

Išvydęs šį lėktuvą, jis pajuto keistą palengvėjimą, tartum tai būtų buvęs įrodymas, kad juos atvežė ne susidoroti.

Ar tai tas lėktuvas, kuriuo iš Le Tuko išskrido Lukas ir Febė? Pro iliuminatorius buvo matyti apšviesta kabina, o dar daugiau šviesos laukan krito pro atdaras duris trapo viršuje. Žibalo kvapas dabar buvo dar stipresnis.

Mersedesas sustojo. Atsidarė galinės durelės, ir jį trumpam apakino tiesiai į veidą nukreiptas ryškus žibintuvėlio šviesos pluoštas. Lauke vyko greitas pokalbis. Balsai dėl kažko ginčijosi, paskui vėl nutilo.

— Atvykstam, prašom! — tarė jų vairuotojas Elijas.

Jiedu išlipo. Šįkart nebuvo taip šilta, ir Džonas patenkintas apsivilko savo odinį švarką. Vairuotojas atidarė automobilio bagažinę ir padavė jam kelioninį bei nešiojamojo kompiuterio krepšius. Paskui, iš susijaudinimo gestikuliuodamas abiem rankomis, arabas nuvedė juos prie lėktuvo trapo.

Džonas užlipo iki viršutinio laiptelio, nuo kurio pamatė lėktuvo viduje, tiesiog prie pat durų, iš abiejų pusių, nelyginant sargybinius, stovinčius jaunus žmones, vyrą ir merginą. Abu buvo aukšti, vilkėjo

įspūdingais sniego baltumo kombinezonais ir avėjo tokiais pat baltais sportiniais bateliais, o ir jų pačių išvaizda buvo ne mažiau įspūdinga. Jiems galėjo būti apie dvidešimt, spėjo Džonas. Vyruko šviesūs plaukai itin dailiai nukirpti, oda įdegusi, o bruožai tartum iškalti iš marmuro, kokie būna tik mados žurnaluose; moteris taip pat blondinė, liekna, o jos laikysena atrodė tobula kaip modelio. Nė vienas jų nesišypsojo; jų veiduose buvo matyti vos pastebima panieka.

Džonas, laukdamas Naomės, tą pačią akimirką pajuto, kad bijo šių žmonių.

— Sveiki, — pratarė jis, atskirai pažvelgdamas į vyruką ir merginą, bandydamas pralaužti ledą.

— Sveiki atvykę, daktare Klesonai ir ponia Kleson, — pasisveikino vyras šalta, kapota Naujosios Anglijos tarme, tačiau iš balso neatrodė, kad jie būtų buvę čia laukiami.

— Galite rinktis bet kurią vietą, — moteris kalbėjo su panašiu akcentu, tik dar šaltesniu tonu.

— Kur mes skrendame? — pasiteiravo Džonas.

— Prašytume neuždavinėti mums jokių klausimų, — tarė vyras. — Mes neįgalioti jums atsakinėti.

— Ar negalėtumėte mums paprasčiausiai pasakyti vieną dalyką, — kreipėsi Naomė. — Jūs nuskraidinsite mus pas Luką ir Febę, tiesa?

— Rekomenduoju rinktis dvi galines vietas, — tarė moteris. — Jos toliausiai nuo variklių. Ten sėdėdami mažiausiai jausite rezonansą.

Naomė nenuleido nuo jos akių. Moters veidas atrodė visiškai bejausmis. Naomė jautė viduje kylantį pyktį, tačiau jį sutramdė. Jie privalėjo išlikti ramūs, nedaryti nieko, dėl ko pablogintų situaciją. Vien tikėtis — tai buvo viskas, kas jiems liko. Tikėtis.

Durys į piloto kabiną iš kairės buvo uždarytos. Jie pasuko į dešinę, praėjo zona, kuri buvo įrengta kaip mažas pasitarimų kambarys — čia buvo ovalus posėdžių stalas su aštuoniomis aplink jį pritvirtintomis prie grindų kėdėmis. Paskui, praėję pro kambuzą, pateko į užpakalinę dalį. Joje buvo dvidešimt vietų, prabangiai aptrauktų oda, su

pernelyg daug erdvės kojoms, po dešimtį iš abiejų pusių, atskirtų plačiu praėjimu. Naomė suprato, kad moteris patarė rinktis galines vietas ne tik dėl silpnesnio triukšmo; salonas šioje vietoje buvo siauresnis, todėl ir dvi paskutinės sėdynės, kitaip nei visos kitos, buvo visai šalia viena kitos.

Po kelių minučių vyrukas uždarė salono duris.

Džonas išgirdo pradedančių suktis turbinų švilpesį. Virš jo sumirksėjo indikatorius su saugos diržo simboliu. Pažiūrėjęs pro iliuminatorių, kairėje išvydo savo blyškaus, susirūpinusio veido atspindį. Tamsoje anapus iliuminatoriaus blyksėjo smulkūs baltos šviesos rutuliai. Lėktuvo navigacijos šviesos, suprato jis. Dar kelios akimirkos, ir, tartum spustelėjus jungiklį, jis išvydo į tolį besidriekiančias kilimo tako švieseles.

Pasigirdo metalinis zvimbesys. Džono atspindys, šviesos blyksniai ir kilimo tako šviesos po kelių sekundžių dingo. Dabar jo nuostabą geriausiai išreiškė baimingas Naomės verksmas.

Nusileido elektroninės metalinės langinės. Ant visų langelių.

120

Lėktuvui pakilus stiuardesė atnešė jiems pakuotę su maistu, tokią pat, kokią būtų pasiūliusi bet kuri kita oro linijų bendrovė. Cezario salotos su krevetėmis, plikinamai karšta, ant lengvos ugnies kepta lašiša, suvyniota į foliją, šokoladinis pyragėlis su karamele ir trikampė bandelė su minkštu sūriu. Stiuardas tuo tarpu atnešė po taurę „Chardonnay“ ir mineralinio vandens.

Džonas suvalgė beveik visą maistą, tačiau Naomė tik truputį paknebinėjo. Paskui abu valandėlę bandė snausti.

Naomė vis galvojo apie stiuardą ir stiuardesę. Jų tylumas ir nedraugiškumas labai priminė Luko ir Febės bendravimą su ja ir Džonu. Jiedu beveik galėtų būti jų vaikų vyresnysis brolis ir sesuo.

Po penkių valandų jiems vėl atnešė valgyti, tik šįkart sumuštinių ir vaisių. Galiausiai, praėjus dar maždaug valandai, abu, Džonas ir Naomė, pastebėjo, kad lėktuvas mažina skrydžio aukštį, lyg būtų pradėjęs leidimąsi.

Ėmė mirksėti saugos diržų lemputės.

Stiuardo ir stiuardesės nesimatė, jie veikiausiai buvo kažkur už kambuzo, kaip ir visą laiką, kai nenešdavo Džonui su Naome vandens arba maisto.

Lėktuvas labai akivaizdžiai mažino aukštį.

Langinės atsidarė taip pat staiga, kaip prieš keletą valandų buvo užsidariusios. Į vidų plūstelėjo šviesa. Spindinti, akinanti ryto šviesa.

Džonas ir Naomė žiūrėjo pro iliuminatorius.

Jie skrido žemai, ne didesniame kaip trijų arba keturių tūkstančių pėdų aukštyje, virš kalvotos vietovės, apaugusios vešlia tropine augalija. Pro Džono iliuminatorių buvo matyti tik žemė ir giedrame danguje tekanti saulė. O pro iliuminatorių Naomės pusėje matėsi platus balto smėlio pajūris ir kobalto mėlynumo jūra. Lėktuve nuaidėjo duslus garsas, paskui keletas bumbtelėjimų. Išleidžiama važiuoklė.

Naomė, lyg perbėgus elektros srovei, net suvirpėjo iš susijaudini-

mo, kuris ją privertė atkusti, nors ir jautė didelį nuovargį. *Netrukus išvysiu savo vaikus. Pamatysiu Luką ir Febę. Jie čia, jie čia, šioje nuostabioje vietoje! Jiems viskas gerai, jiems nenutiko nieko bloga. Susitiksiu su jais, ir jie tuo pačiu lėktuvu kartu su mumis grįš namo.*

— Gal numanai, kur mes dabar galime būti? — ji paklausė Džono.

Būtų buvę gerai, jeigu jis būtų išmanęs botaniką ir iš augalijos bent jau apytikriai galėjęs nustatyti jų buvimo vietą. Džonas papurtė galvą.

— Nenutuokiu, nei kokiu greičiu mes skridome, nei kuria kryptimi, nenumanau nei nieko kito. Žinau tik tiek, kad nuo Dubajaus mus skiria devynios valandos skrydžio. Jeigu tai tas pats lėktuvas, kuriuo skrido ir Lukas su Febe, tai pamenu, kad detektyvas inspektorius Pelhamas sakė, jog šio lėktuvo kruizinis greitis yra trys šimtai penkiasdešimt mazgų. Tuo atveju mes nukeliavome tris tūkstančius penkis šimtus sausumos mylių. Taigi, po velnių, mes galėjome atsidurti bet kur.

Džonas vėl stebeilijo pro iliuminatorių. Atrodė, kad aušta rytas, o tai reiškia, kad jie tikriausiai skrido į vakarus. Jeigu skrido lėčiau, negu jis buvo paskaičiavęs, tai dabar galėjo būti vakarinėje Afrikos pakrantėje. O jeigu greičiau, galėjo pasiekti Pietų Amerikos rytinę pakrantę.

— Iš Dubajaus mes išskridome vakare, maždaug septintą trisdešimt Jungtinės Karalystės laiku. Taigi pagal mūsų kūno laikrodžius dabar yra apie pusė penktos ryto, — tęsė Džonas.

Jam reikėjo išsimaudyti, nusiskusti, persirengti švariais drabužiais. Jautėsi nešvarus ir išsekęs. Naomė irgi atrodė nusivariusi nuo kojų. Džonui skaudėjo širdį matant, kaip ji dabar kankinasi, skaudėjo mažne taip pat, kaip dėl jo dingusių vaikų. Jis pyko ant savęs ir jautėsi smarkiai nusivylęs, kad nieko negalėjo jai padėti. Jis galėjo tik sėdėti štai čia, nelyginant paskutinis mulkis, ir naudotis netaktišku šios jaunos porelės svetingumu.

Kalvos po jais netikėtai pasislinko į kitą pusę, tarytumei jie it banglentininkai būtų peršokę iškyšą, ir pasirodė plynas slėnis, apytikriai dviejų mylių pločio ir keliolikos mylių ilgio. Tai buvo lyg koks

įslaptintas slėnis, iškirstas pačiame kalvų viduryje, pagalvojo Džonas. Veikiausiai susiformavęs po ugnikalnio išsiveržimo prieš tūkstančius metų.

Lėktuvui dar labiau priartėjus prie žemės, vaizdas pasikeitė taip, tartum staiga kas nors būtų sureguliavęs objektyvą, ir ten, kur buvo matyti neryškūs, išskydę kontūrai, atsivėrė toks ryškus vaizdas, jog būtum galėjęs įžiūrėti net aštrųjį smeigtuko galą. Vieną akimirką apačioje plytėjo lygus slėnis, padengtas mirgančia augalija, o jau kitą jie netikėtai išvydo nuo žemės aukštyn besistiebiančių kontūrų kompleksą. Džonas jau įžiūrėjo pastatus, dauguma jų buvo vienaaukščiai, sujungti takais, — tai jam priminė universiteto miestelį, — nusidriekę į tolį įvairiomis kryptimis ir nuo pašalinių akių paslėpti ant jų stogų vešančiais augalais.

Lėktuvas dabar skrido dar žemiau. Vos per keletą šimtų pėdų nuo statinių. Džonas akylai stebeilijo į žemę, stengdamasis įžiūrėti žmones arba transporto priemones, deja, nepastebėjo nė gyvos dvasios.

Jis pasijuto taip, lyg jie būtų ketinę leistis į vaiduoklių miestą.

— Kokia tai vieta? — paklausė Naomė.

— Luko ir Febės žiemos kurortas. Įsigijo jį tikriausiai už milijonus, kuriuos susikrovė slapčia nuo mūsų internete prekiaudami vertybiniais popieriais. Atspėjau?

Ji nenusišypsojo.

121

Lėktuvas nusileido ant gelsvai žalia spalva nudažyto tako. Keletą šimtų jardų nuriedėjęs žeme, jis nemažindamas greičio įvažiavo į didžiulį angarą, kurio stogas, pastebėjo Džonas, irgi buvo maskuojamai apžėlęs augalais, ir galiausiai sustojo. Plieskė ryški šviesa, bet vieta pasirodė visiškai apleista.

— Prašome, štai čia.

Priešais juos stovėjo stiuardesė rimta veido išraiška.

Atsisegdamas saugos diržą, Džonas pasiteiravo:

— Kaip vadinasi ši šalis?

— Mes neįpareigoti atsakinėti į jūsų klausimus. Jums dabar reikia išlipti.

Džonas ir Naomė, pasiėmę savo bagažą, nusekė paskui ją, praėjo pro stiuardą, stovintį prie išėjimo, ir trapu nusileido ant mėlynai dažyto betoninio pagrindo. Oras buvo karštas ir drėgnas, dvokė sudegusiu žibalu, buvo girdėti prislopintas bebaigiančių suktis turbinų švilpimas.

Džonas nepaprastai smalsaudamas apsidairė. Angare stovėjo dar vienas, mažesnis, prabangus lėktuvas ir sraigtasparnis, signalinis tiltelis ant bėgių, automobilinis krautuvas su šakėmis, tuzinas didelių konteinerių ir padėklų, sukrautų iki pat lubų į maždaug šimto pėdų aukštį.

Nebuvo matyti nei piloto, nei kitų įgulos narių, nesimatė nei jokių dirbančių žmonių. Džonas vogčiomis išsitraukė iš kišenės mobilųjį telefoną, įjungė ir dirstelėjo į ekraną. Signalo nebuvo.

Stiuardesė spustelėjo kažką įtaise, kurį laikė rankoje, ir netrukus priešais juos atsivėrė nerūdijančio plieno lifto durys.

Stiuardas tarė:

— Prašome, lipkite, daktare Klesonai ir ponia Kleson.

Keletą sekundžių ketvertas tylėdami leidosi žemyn. Atsivėrus durims, jie išlipo į tviskantį nepriekaištingai atrodančios metro sto-

ties peroną. Pro šalį ėjo vienbėgis geležinkelis, o ant jo stovėjo vienišas kulkos formos keleivinis vagonas.

Nelyginant siurrealistiniame sapne, įlipę į vidų Džonas ir Naomė susižvalgė, tačiau nieko nesakė. Jie jau nesistebėjo, tik jautė adrenalino perteklių. Buvo per toli nuėję, kad dar ko nors klausinėtų arba kam nors prieštarautų. Juos palaikė vien viltis.

Jiedu įsitaisė ant dviejų kėdžių, o jų palydovai susėdo priešais. Užsidarydamos sušnypštė durys, ir, praėjus kelioms sekundėms, vagonas tyliai, be jokio vibravimo ėmė didinti greitį ir įvažiavo į tamsų tunelį.

Po poros minučių jie išniro stotyje, identiškoje tai, iš kurios ką tik išvyko. Durys atsidarė, o jie, sekdami paskui savo konvojų, įlipo į liftą. Kelionė į viršų atrodė ilga. Džonas pajuto, kaip nuslūgsta viduriai. Po kurio laiko grindys ėmė spausti kojas, ir liftas, Džonui dar nespėjus susigaudyti, sustojo.

Durims atsivėrus jie išlipo į erdvų ir gražiai įrengtą koridorių, kuris panėšėjo į banko ar kokios nors pasaulinio masto kompanijos pagrindinės būstinės patalpas.

Naomė paskubomis žvilgtelėjo į Džoną. *Kokia tai vieta?*

Jis atsakydamas tik gūžtelėjo pečiais: *Žinau ne daugiau už tave.* Tada vėl dirstelėjo į mobiliojo telefono ekraną. Jokio signalo.

Juos nuvedė koridoriumi. Praėjo pro uždarytas belanges duris. Koridoriaus gale stiuardesė atidarė duris ir įvedė juos į laukiamąjį. Prie stalo sėdėjo kita išskirtinai daili moteris, irgi maždaug dvidešimties, trumpai kirptais rudais plaukais ir bejausme veido išraiška. Ji taip pat vilkėjo baltą kombinezoną.

— Daktaras ir ponia Klesonai, — pristatė juos stiuardesė.

Skirtingai nei jų konvojus, moteris maloniai nusišypsojo, atsistojo, nuėjo prie didingų dvigubų durų ir jas atidarė. Paskui kreipėsi kapotu Bostono akcentu:

— Malonėkit užeiti.

Tai tarusi, ji pasitraukė į šalį, kad juos praleistų.

Džonas praleido Naomę pirma savęs ir paskui ją įėjo į erdvų kabinetą su baltu kilimu ir įspūdingai atrodančiais šiuolaikiškais baldais, o

svarbiausias iš jų čia buvo ovalo formos tamsiai pilkas stalas. Už jo iš savo vietos stojosi kažkoks žmogus.

Tai buvo aukštas, lieknas, dailiai įdegęs vyras, vilkintis tokiais pat akinamai baltais drabužiais, tamsiais, vešliais, atgal tvarkingai sušukuotais plaukais, smilkiniuose elegantiškai sidabruotomis sruogomis. Apėjęs stalą, jis išskėtė rankas ir leidosi per kambarį pasveikinti savo svečių. Neatrodė, kad jis būtų nors viena diena sustelėjęs po jų pastarojo susitikimo prieš ketverius metus. Jei jau taip, tai atrodė jaunesnis.

— Sveikas, Džonai! Sveika, Naome! — prabilo jis Pietų Kalifornijos tarme, išduodančia nuoširdumą ir didelį pasitikėjimą savimi.

Naomė pasitraukė atatupsta, lyg būtų išvydusi pamėklę. Kurį laiką abu tylėdami ir apstulbę stebeilijo į daktarą.

122

— Kas čia, velniai rautų, vyksta? — paklausė Džonas. — Gal teiktumėtės mums paaiškinti?

Džiugiai šypsodamasis ir nuleisdamas negirdomis klausimą, Leo Detorė abiem draugiškai paspaudė rankas ir tarė:

— Man nepaprastai malonu vėl su jumis susitikti, mano mielieji!

Jis pakvietė juos atsisėsti prie kavos staliuko. Džonas ir Naomė liko stovėti. Genetikui už nugaros buvo didžiulis langas, nuo grindų iki lubų, per visą kambario plotį, kuris atsivėrė į pastatų kompleksą ir į kalnus tolumoje.

— Jūs žuvote, — išpyškino Naomė. — Jūs žuvote... tai rodė televizija, rašė spauda, jūs...

— Prašau, atsisėskite; jūs, be abejo, sukrėsti. Leiskite pasiūlyti jums ko nors atsigerti. Vandens? Kavos?

— Aš nenoriu gerti, — padrąsėjusi atkirto Naomė. — Noriu pamatyti savo vaikus.

— Prašau, suteikite man galimybę viską paaiškinti, o tada...

— Noriu pamatyti savo vaikus! — kone isteriškai sušuko Naomė.

— Kur, po velnių, mes esame? — paklausė Džonas. — Tik pasakykite, kur mes dabar esame.

— Tai visiškai nesvarbu, — atsakė daktaras Detorė.

— Ką? — pratrūko Naomė.

— Nesvarbu? Keliavome dvidešimt keturias valandas, ir tai visai nesvarbu? — Džonas nužygiavo prie genetiko ir grasinamai iškėlė kumštį. — Mes norime pasimatyti su savo vaikais. Mums reikia Luko ir Febės. Jeigu tu kokiu nors būdu juos nuskriaudei, aš užmušiu tave, prisiekiu, šunsnuki, tu! Perplėšiu tave į dvi dalis!

Tariamai pasiduodamas, Detorė iškėlė rankas.

— Džonai, aš tuojau pat jus nuvesiu pas jūsų vaikus. Jie čia visiškai saugūs. Ar gerai?

— Taip, ir *tuojau pat*.

Nė kiek nesutrikęs, Detorė tęsė:

— Nejaugi jūs manote, kad aš būčiau tiek vargęs ir skraidinęs jus

čia, jei neketinčiau leisti su jais pasimatyti?

— Mes nežinome, kas dedasi tavo pamišusioje galvoje, — atsakė Džonas. — Jei sugebėjai inscenizuoti savo mirtį, tai ką tu, velniai rautų, dar sugebi?

— Kur yra mūsų vaikai?! — užriko Naomė.

Prieš atsakydamas Detorė truputį luktelėjo, paskui ramiai prabilo:

— Jūsų vaikai atvyko čia tam, kad galėtų būti saugūs. Tai vienintelis įmanomas būdas jų saugumui užtikrinti. Jūs abu gerai žinote apie religinių pamišėlių sektą, kuri žudė visus mano programoje dalyvavusius vaikus. Aš neturėjau pasirinkimo. Taip pat turėtumėte suprasti ir tai, jog atgabenau jus čia todėl, kad, būdami Luko ir Febės tėvai, turite absoliučią teisę pasimatyti su savo vaikais ir parsivežti juos namo... jei tik jie panorės vykti kartu su jumis.

— *Jei tik* jie panorės vykti kartu su mumis? Ką nori tuo pasakyti? — griežtai paklausė Džonas. — Tu pagrobei juos, ir tik vienas Dievas žino tavo tikruosius tikslus. *Jei tik* jie panorės vykti kartu su mumis? Kokia arogancija? Velniai griebtų, juk mes esame jų tėvai!

Detorė grįžo prie stalo ir paėmė ant jo buvusį storą dokumentą.

— Nejaugi jūs taip ir neperskaitėte sutarties, kurią pasirašėte, būdami „Serendipo rožėje"? Nė vienas iš jūsų?

Džonas ūmai pajuto kažkokią klaikią tuštumą.

Detorė ištiesė jam dokumentą.

— Joje yra judviejų parašai, be to, savo inicialais pažymėjote kiekvieną lapą.

Kurį laiką buvo tylu. Po pauzės Detorė kalbėjo toliau:

— Norėčiau, kad judu suprastumėte: Lukui ir Febei, jų pačių prašymu, buvo suteikta patikima globa. Jūs, be abejo, galite pasimatyti su jais ir praleisti kartu tiek laiko, kiek tik norėsite. Tačiau manau, kad pirmiausia, jūsų pačių labui, vertėtų atsiversti šios sutarties dvidešimt šeštąją išlygą, devintą paragrafą, ketvirtą punktą. Rasite jį trisdešimt septintame puslapyje.

Džonas padėjo dokumentą ant stalo ir atvertė trisdešimt septintą puslapį. Kartu su Naome susirado smulkiu šriftu išspausdinto devinto paragrafo ketvirtą punktą, kuriame mikroskopinėmis raidelėmis buvo parašyta:

Biologiniai tėvai sutinka, savo vaikų arba vieno iš jų aiškiai išsakytu sprendimu, visas tėvystės pareigas perleisti dr. Detorei ir tokiu būdu jam suteikti absoliučią teisę įvaikinti minėtus vaikus. Kilus ginčytinai situacijai, vaikų noras būtų galutinis ir neginčijamas kriterijus.

Lapo viršuje ir apačioje buvo aiškiai įskaitomi Džono ir Naomės inicialai, užrašyti mėlynu rašalu.

Naomė tylėjo, paskui tarė:

— Tai neturi juridinės galios. Ši sąlyga neįpareigoja. Jiems tik treji metai! Ar trejų metų vaikas turi teisę pasirinkti tėvus? Tai nesąmonė! Pasaulyje neatsirastų teismo, kuris tai pripažintų.

— Leiskite jums, mielieji, kai ką išaiškinti, — kreipėsi Detorė, sėsdamas priešais juos. — Nemanykite, kad aš tiek varginausi vien tam, jog parodyčiau jums šią išlygą sutartyje, kurią pasirašėte prieš ketverius metus. Noriu, kad jūs suprastumėte — prieš jūsų vaikus nebuvo panaudota jokia prievarta ir niekas jų nepagrobė, ir čia jie yra visiškai teisėtai.

— Visiškai teisėtai...

Jis pakėlė ranką, neleisdamas Naomei baigti sakinio.

— Išklausykite, — tarė jis. — Turiu jums atvirai pasakyti kai ką labai svarbaus. Jei norite pasiimti savo vaikus namo, aš neketinu jums trukdyti. Jie yra jūsų vaikai. Ir man nesvarbu, ką mes susitarėme — nesu pabaisa, nors taip mane pastaraisiais metais vadindavo žiniasklaida. Jeigu ir toliau atkakliai tvirtinsite, kad norite pasiimti vaikus namo, jūs ne tik turėsite visišką laisvę taip pasielgti, bet ir galėsite pasinaudoti mano asmeniniu lėktuvu. Ar supratote?

— Tačiau turbūt yra ir koks nors *bet*? — paklausė Džonas.

— Ne, nėra.

— Tai atrodo kažkoks nesusipratimas, — tarė Naomė. — Nuo penktadienio ryto išgyvename tikrą košmarą.

Detorė, prieš atsakydamas jai, keletą sekundžių patylėjo.

— Tik nuo *penktadienio*, Naome? Ar esate tikra, kad tik nuo tada?

Ji niūriai žiūrėjo tiesiai jam į akis.

— Ką jūs norite pasakyti?

— Aš manau, jūs suprantate.

123

Jie nuvažiavo vienbėgiu geležinkeliu dvi stoteles.

— Kokia čia vieta? — Džonas pasiteiravo Detorės. — Kažkas panašaus į valstybinį tyrimų centrą? O šis metro traukinys? Regis, antžeminio transporto spūstys jums visiškai neaktualios?

— Paaiškinsiu tai vėliau, — atsakė daktaras.

Jie išlipo perone ir nuėjo link lifto. Iš jo išlipo vyresnio amžiaus paaugliai, berniukas ir mergaitė, abu aukšti ir gražūs, apsirengę tamsiai mėlynais kombinezonais.

— Labas rytas, Brendonai, labas rytas, Kortne.

— Labas rytas, daktare Detore, — draugiškai, tarytumei sutikę seną gerą draugą, pasisveikino jaunuoliai.

Jie, kaip ir visi kiti čia sutikti žmonės, kalbėjo amerikietiška tarme.

— Šiandien pas mus vieši Tėvai Gimdytojai, — paaiškino Detorė, šypsodamasis Džonui ir Naomei.

— Sveiki, atvykę, Tėvai Gimdytojai! — tarė Brendonas.

— Linkime jums nuostabios viešnagės, Tėvai Gimdytojai! — tarė Kortnė.

Jau įlipus į liftą Naomė pasiteiravo Detorės:

— *Tėvai Gimdytojai*?

— Tai tokie žmonės, kaip jūs ir Džonas, — atsakė jis.

Atsidarius durims jie išėjo paskui Detorę į platų koridorių šviesiai pilkomis sienomis, kuriame buvo patiestas tamsiai pilkas kilimas. Išilgai vienos sienos buvo stikliniai langai stebėjimui, o išilgai kitos rikiavosi plokščiaekraniai televizoriai, kurių ekranuose kas keletą sekundžių pasirodydavo vis kita matematinė formulė.

Pro juos praėjo keliolika vaikų, Džono manymu, nuo maždaug trejų metų iki vyresnio amžiaus paauglių. Visi ėjo poromis, visada berniukas ir mergaitė, visi vilkėjo kombinezonus, avėjo sportinius batelius. Visi dailūs. Eidami jie tarpusavyje entuziastingai šnekučiavosi,

visi iki vieno džiugiai pasveikino daktarą Detorę, kuris, akivaizdu, pažinojo juos vardais.

Jiems pasirodžius koridoriuje, Naomė įdėmiai nužvelgė kiekvieną iš jų, o širdis kaskart šoktelėdavo iš desperatiškos vilties, jog tai galbūt Lukas ir Febė. Ji piktai galvojo, ar tik vaikų išvaizda nėra Detorės sumanymas — jis tikriausiai liepęs jiems visada atrodyti linksmiems. Vis dėlto nors ir jautė šiam žmogui priešiškumą, negalėjo savęs tuo įtikinti. Visi atrodė labai natūraliai, sveiki ir laimingi. Buvo keista, kad tarp jų nėra jokios įtampos, niekas nešėlsta, neerzina vienas kito. Siurrealistinė harmonija.

Detorė stabtelėjo prie vieno iš stebėjimo langų. Naomė su Džonu pasekė jo pavyzdžiu ir, žvilgtelėję žemyn, išvydo krepšinio rungtynes. Vaikai žaidė energingai, atkakliai, tačiau buvo geranoriškai nusiteikę.

Eidami tolyn jie praėjo kitą langą, pro kurį žemiau buvo matyti didžiulis uždaras baseinų kompleksas. Viename baseine vyko paaugliško amžiaus vaikų plaukimo rungtis. Kitame buvo mokomasi nardyti. Trečiame baseine žaidė vandensvydį.

Kiek vėliau, nuėjus daugmaž šimtą jardų ir stabtelėjus prie kito lango, Naomė staiga įsitvėrė Džonui į ranką.

Čia buvo matyti klasė. Sudvejintuose suoluose poromis sėdėjo dvidešimt vaikų, o priešais juos stovėjo po atskirą kompiuterį.

Suole trečioje eilėje sėdėjo Lukas ir Febė.

Naomė pajuto, kaip spurda širdis, o akyse tvenkiasi ašaros. Jie buvo čia! Jie gyvi! Jie atrodė tokie gražūs, vilkėdami šiuos baltus kostiumus, tvarkingais plaukais, nepriekaištingai švariais veideliais; kurį laiką jie tauškino klaviatūra, sutelkę visą dėmesį į darbą, o netrukus, kažko laukdami, pakėlė akis į jų mokytoją.

Mokytojas, dailus trisdešimtmetis, stovėjo ant pakylos, kaip ir mokytojai kitose mokyklose, tačiau jis naudojosi ne įprasta balta lenta, o didžiuliu elektroniniu ekranu, kuriame buvo matyti painus algoritmas. Jiems stebint, mokytojas pabaksnojo ekraną ilga rodomąja lazdele, ir algoritmas pasikeitė.

Tuo metu Lukas pakėlė ranką.

Jis užduoda klausimą!

Naomė atidžiai žiūrėjo, jausdama nepaaiškinamą virpulį, ir numanė, kad tą patį išgyvena ir Džonas.

Mokytojas kažką atsakė, ir visai klasei, pradedant Luku, išsiveržė geranoriškas, nepiktas juokas. Mokytojas linktelėjo ir nusigręžė į ekraną. Tada, Naomės nuostabai, *savo rodomąja lazdele ištaisė klaidą algoritme.*

— Jūsų vaikai labai sumanūs, — pagyrė Detorė. — Pas mus yra daug labai gabių vaikų, tačiau Lukas ir Febė vis tiek yra tarp geriausiųjų.

— Atleiskite, ar mes negalėtume nusileisti į klasę? Aš noriu pamatyti juos *tuojau pat*, — tarė Naomė.

Detorė žvilgtelėjo į rankinį laikrodį.

— Greitai pertrauka, liko tik pora minučių.

Tai taręs, jis nuvedė juos koridoriumi tolyn.

— Kokia čia vieta? — vėl pasiteiravo Džonas. — Kas yra visi šie vaikai? Ką jūs, daktare Detore, čia su jais darote?

Nieko nesakydamas Detorė nuvedė juos per vieną laiptatakį žemyn, ir jie pateko į didelę, triukšmingą atviro planavimo savitarnos valgyklą. Ir čia visi vaikai — besišnekučiuojantys dailūs, draugiški žmogučiai — sėdėjo poromis.

Išėję paskui Detorę iš valgyklos, jie leidosi koridoriumi, panašiu į ankstesnįjį, kol sustojo prie durų.

— Antra klasė, — paaiškino jis Džonui ir Naomei.

Praėjo kelios akimirkos, ir durys atsidarė. Išėjo berniukas ir mergaitė, paskui kiti, pasuko į dešinę, kur buvo valgykla, o tuojau pasirodė ir Lukas su Febe švytinčiais veidais, jie drauge iš kažko juokėsi.

Tuo metu vaikai išvydo savo tėvus ir sustojo it įbesti.

Juokas tą pačią akimirką nutilo. Plačias šypsenas pakeitė vos pastebimi šypsniai.

Naomė išskėstomis rankomis žengė žingsnį jų link.

— Brangieji! Lukai! Febe! Mano mielieji!

Vaikai leido tėčiui ir mamai paimti juos ant rankų, priglausti ir

bučiuoti, atsakydami į tai sumišimu. Džonui ir Naomei vėl pastačius juos ant žemės, Lukas ir Febė stovėjo nė nekrustelėdami, it vaškinės figūros.

Galiausiai iš klasės išėjo paskutiniai vaikai, o jiems pavymui pasirodė mokytojas.

— Tai Adamas Gardneris, vyresnysis kompiuterinių technologijų mokytojas, o čia — daktaras Klesonas ir ponia Kleson, — supažindino juos Detorė.

— Man nepaprastai malonu susipažinti! — mokytojas ištiesė ranką. — Jūs turite nuostabius vaikus! Lukas ir Febė pirmą kartą dalyvavo mano pamokoje, tačiau mane patį išmokė to, ko aš dar nežinojau.

Jis pažvelgė į dvynukus, o jų veidai, išgirdus mokytojo žodžius, nušvito tokiu entuziazmu, kad Džonas ir Naomė apstulbo.

Mokytojas atsiprašė ir nuskubėjo į savitarnos valgyklą.

— Ką gi, mielieji, manau, jums reikėtų šiek tiek privatumo. Eikite kartu su savo tėveliais į atskirą kabinetą ir aptarkite viską, ką jie norės su jumis aptarti. O jeigu baigiantis jų viešnagei jie nuspręstų, kad jums reikia grįžti su jais į Angliją, jūs išvyksite. Ar girdite, ką aš jums sakau?

Nė vienas iš jų neatsiliepė.

124

Jie sėdėjo ant patogių kanapų, kambaryje veikė oro kondicionierius, o pro langą, ant kurio dėl karštos saulės spindulių buvo iš dalies užtrauktos chrominės langinės, galėjai matyti visą teritoriją; Džonas ir Naomė sėdėjo vienoje kavos staliuko pusėje, Lukas ir Febė, pro šiaudelius siurbčiojantys mineralinį vandenį iš buteliukų, — kitoje.

Džonas paskubomis žvilgtelėjo į laikrodį ant sienos ir staiga pasiteiravo, ar čia kur nors yra vyrų tualetas, o ir Naomė užsimanė į tualetą. Lukas ir Febė išvedė juos į koridorių ir kiekvienam parodė, kur eiti.

Įėjęs į švarų, tvarkingą tualetą, Džonas nusišlapino, paskui nuėjo prie prausyklės ir, atsukęs čiaupą, paleido bėgti vandenį, tikėdamasis, kad jo sruvenimas nustelbs garsus. Paskui, priėjęs prie lango, pradarė jį, pažvelgė į saulę aukštai danguje ir į savo rankinį laikrodį, nustatytą rodyti Jungtinės Karalystės laiką. Džonas tyčia išsiprašė vidurdienį, o jo laikrodis rodė antrą valandą nakties. Tai reiškė, kad jie buvo nukeliavę dešimt laiko juostų į priekį. Prisimerkęs pažiūrėjo į saulę, bandydamas nustatyti jos padėtį danguje. Saulė buvo beveik zenite. Dar nebuvo praėjęs nė mėnuo nuo žiemos saulėgrįžos, tai yra nuo tos dienos, kai saulė pasiekia zenitą, būdama virš Ožiaragio atogrąžos, per dvidešimt tirs laipsnius į pietus nuo pusiaujo. Tai, kad saulė dabar buvo tiksliai virš jo, aukščiausiame dangaus taške, leido daryti išvadą, jog jie yra veikiausiai šiek tiek į šiaurę nuo Ožiaragio atogrąžos. Pagal laiką, kurį rodė jo laikrodis, ir saulės padėtį danguje vidurdienį jam pavyko nustatyti, kad jie yra truputį šiauriau Ožiaragio atogrąžos Ramiojo vandenyno pietinėje dalyje. Tiesa, jo eksperimentas nebuvo ypač tikslus; galimas dalykas, nuo artimiausios žmonių gyvenamos vietos juos skyrė daugiau kaip tūkstantis mylių, tačiau tai buvo šiokia tokia pradžia.

Grįžusi į kabinetą pas vaikus, Naomė pasilenkė prie stalelio ir įsipylė į kavą pieno. Ne, to negali būti, galvojo ji. Negali būti, kad mudu su Džonu dabar sėdime čia, oficialiame susitikime su savo vaikais, ir

kalbamės su jais taip, lyg sudarydami nekilnojamojo turto pirkimo-pardavimo sandorį, įsigydami naudotą automobilį, imdami banko paskolą ar panašiai.

Lukas, savo mažose rankutėse vartydamas mineralinio vandens buteliuką, tarė:

— Man iš tikrųjų nesuprantama, kodėl jūs taip trokštate, kad mes būtinai grįžtume su jumis į Angliją.

— Kadangi mes esame jūsų *tėvai*! — atsakė Naomė. — Vaikai auga namie, gyvendami su savo tėvais. Toks gyvenimas!

— O čia taip nėra, — paprieštaravo Febė. — Čia tik keletas vaikų turi Tėvus Gimdytojus. Dauguma jų yra autentiški *Naujieji Žmonės*.

— Kuo jie skiriasi? — pasidomėjo Džonas.

— Nejaugi jūs, tėvai, to nesuprantate? Juk tai akivaizdu, — atsakė Lukas. — Tai vaikai, kurie neapsunkinti bereikalingu balastu.

— Kitaip nei mums, jiems nereikia vystytis moters gimdoje, — patikslino Febė.

Naomė trumpam žvilgtelėjo į Džoną ir iš jo veido suprato, kad jis sukrėstas.

— Tau tai buvo didelis vargas, ar ne, mieloji? — netrukus paklausė ji, tačiau klausimas buvo tik iš dalies ironiškas.

Tačiau Febės atsakymas neturėjo nieko bendra su humoru.

— Tai yra visiškai archajiškas ir beprasmis reprodukcijos metodas, dėl kurio vaikai susiduria su nepageidautina rizika. Vaikų gimimas iš tėvų negali užtikrinti žmonijai ilgalaikės ateities.

Džonas ir Naomė valandėlę sėdėjo priblokšti ir negalėjo nieko pasakyti.

— Aš ir Febė nenorime, kad jūs manytumėte, jog nejaučiame dėkingumo už visa, ką judu esate mums padarę. Mes jaučiamės labai privilegijuoti, — Luko tonas tapo akivaizdžiai švelnesnis.

— Ir mes nepaprastai jumis didžiuojamės, — pajutusi, kad situacija gerėja, tarė Naomė.

Tai pasakiusi, ji pažvelgė į Džoną ir pasiteiravo:

— Ar ne, brangusis?

— Baisiai! — atsakė Džonas. — Nagi, paklausykite. Manau, jūs abu suprantate, kad esate protingesni už visus kitus vaikus, likusius gimtinėje, tačiau jūs tai slėpėte nuo mūsų. Dabar, kai mes sužinojome tiesą, galime padėti jums atskleisti savo galimybes. Juk yra tokių mokyklų, kuriose dirba geriausi specialistai, ir jūs galėtumėte lankyti jas... mes turime sąrašą...

Tuo metu Febė, pakėlusi akis, jį pertraukė:

— Šį klausimą tenka spręsti visiems čia gyvenantiems, kurie yra kilę iš Tėvų Gimdytojų.

— Galbūt jūs, tėvai, ir puoselėjate mūsų atžvilgiu didelius lūkesčius, — pridūrė Lukas, — tačiau aš nesu tam, kad tenkinčiau jūsų lūkesčius, lygiai taip pat ir mano sesuo.

Džonas ir Naomė žiūrėjo į juos, bandydami suprasti, ką jie dabar pasakė.

Lukas tęsė toliau:

— Aš nuodugniai stebėjau ir vertinau pasaulį, todėl galiu atvirai pasakyti, kad jis nėra labai geras. Turi įvykti daug permainų, o egzistuojančias problemas reikia spręsti vadovaujantis visiškai nauja mąstysena, turi būti sukurta nauja ateities pasaulio vizija, priešingu atvejus žmonija neturės ateities.

— Neturės ateities? — aidu atkartojo Džonas. — Ką norite tuo pasakyti?

— Juk jūs negalėjote netgi apginti mūsų nuo Mokinių, todėl mums teko prašyti pagalbos iš šalies.

— Gal galėtumėte tai paaiškinti, brangieji? — drebančiu balsu paprašė Naomė. — Gal papasakotumėte, kas atsitiko?

— O aš manau, kad yra daug svarbesnių klausimų, kuriuos reikėtų aptarti, — valdingu balsu atkirto Febė. — Jums būtų ne pro šalį suvokti mūsų gyvenimo principus.

Naomė pažvelgė į Džoną. Atrodė, kad vaikai per pastarąsias kelias dienas subrendo ne vieneriais metais. Jai buvo sunku pripažinti, kad jie gali kalbėti kaip suaugusieji. Buvo sunku pripažinti viską. Jautėsi taip, lyg sapnuotų baisų košmarą.

— Pasakykite mums, kas gi tai per principai, — paprašė Džonas.

— Gerai, — atsakė Febė. — Pirmiausia mums yra žinoma, jog jūs parinkote mums atitinkamus genus, nes norėjote, kad būtume geresni už kitus vaikus. Norėjote, kad mes taptume tobulais žmonėmis.

Febė įžūliai žiūrėjo į savo tėvus.

— Jūsų mama ir aš... — pradėjo Džonas, bet jį pertraukė Naomė.

— Paklausykite manęs abu, — prabilo ji. — Jums reikėtų suprasti mūsų motyvus. Kai netekome jūsų brolio Halio, jūsų tėvas ir aš labiau už viską norėjome užtikrinti, kad jums nenutiktų nieko panašaus. Mudu norėjome, kad jūs būtumėte kuo sveikesni, troškome apsaugoti nuo daugybės ligų. Nejaugi tai yra blogai?

— Ne, tai visiškai suprantama, — atsakė Lukas. — Taigi kokia problema?

— Kokia problema? — po trumpos pauzės perklausė Naomė. — Mes norime, kad jūs grįžtumėte su mumis namo.

— O kodėl jūs būtinai norite, kad mes grįžtume su jumis namo? — paklausė Febė.

— Todėl... — Naomė akimirką dvejojo. — Todėl, kad mes mylime jus.

— Nors jūsų intelektas ir labai išvystytas, — įsiterpė Džonas, — vis dėlto esate maži vaikai. Jums reikia meilės ir patarimų, o tai gali duoti tik tėvai... Mes... jūsų mama ir aš... iš tiesų norime jums tai suteikti.

— Ar žinote, kas jūs, Tėvai Gimdytojai, esate? — paklausė Lukas. — Esate tik eilinė žmonių karta nepertraukiamoje grandinėje, prasidėjusioje prieš daugelį tūkstantmečių, esate žmonės, kurie pavertė šį pasaulį mėšlo krūva. *Homo sapiens!* — pasišaipė jis. — *Sapiens* reiškia *išmintingas*. Jūsų giminė visai ne išmintinga, jums valdant pasaulis tapo nevaldomas. Sukūrėte branduolinius ir cheminius masinio naikinimo ginklus, kuriuos gali įsigyti bet kuris beprotis, turintis valdžią. Jūsų mokslininkai tvirtina įrodę, kad Dievas neegzistuoja, deja, jūs leidžiate savo planetoje siautėti religiniams fanatikams. Jūs griaunate ekologinę sistemą, nes nesugebate imtis vieningų veiksmų gam-

tai išsaugoti. Kiekvieną savaitę informacijos išspausdinate daugiau, negu žmogus galėtų perskaityti per visą savo gyvenimą. Ir jūs norite padėti *mums*, mokydami gyventi? Man atrodo, jūsų arogancija viršija bet kokias ribas.

— Jokie kiti gyvūnai neprisiriša prie savo jauniklių, — tarė Febė. — Jie paleidžia savo palikuonis, kai tik šie gali skristi, plaukti arba patys susimedžioti sau maisto. Kodėl jūs taip desperatiškai prisirišę prie mūsų ir nepaleidžiate? Jūs jau atsikandote didelį gyvenimo kąsnį, o Lukas ir aš dar nė neparagavome. Jei nesiimsime greitų ir esminių permainų, ši planeta ir visi jos gyventojai neturės ateities. Grįžkite namo. Grįžkite atgal ir toliau keliaukite savo šunkeliais, o mums, Naujiesiems Žmonėms, leiskite pasirūpinti ateitimi.

Džonas, kaip tik įmanydamas, stengėsi išlikti ramus ir parodyti vaikams, kad juos supranta.

— Ir kaipgi jūs ketinate pasirūpinti ateitimi? Ką jūs konkrečiai darysite?

Febės tonas netikėtai tapo daug malonesnis. Ji nusišypsojo.

— Atvirai kalbant, nėra prasmės jums tai aiškinti. Nei jūs, nei kiti Tėvai Gimdytojai nepajėgsite to suprasti. Nenoriu kalbėti kaip globėja, iš aukšto, nesupraskite manęs klaidingai. Tai tiesiog faktas.

— Vaikeliai, — kreipėsi Džonas, — policija suėmė tuos žmones, kurie norėjo jus nužudyti. Dabar visiškai saugu grįžti namo. Mes užtikrinsime jūsų saugumą. Jei norite keisti pasaulį, o jūs, kaip mes jau suspėjome įsitikinti, esate tam pajėgūs, turėtumėte išeiti iš izoliacijos. Mes jums visapusiškai padėsime pasiekti jūsų tikslus.

— Mudviem su Luku reikia tai aptarti. Prašytume kuriam laikui palikti mus vienus, — atsakė Febė.

— Džonai ir Naome, eime pasivaikščioti, — pasiūlė Detorė, kuris nepastebimai jau buvo įėjęs į kabinetą.

125

Išėję į gryną orą, kvepiantį kinrožėmis ir bugenvilijomis, akinami saulės spindulių ir kepinami vidudienio kaitros, Džonas ir Naomė sekė paskui daktarą Detorę žaliai dažytu taku, vedančiu juos neapmatoma ir tylia gyvenviete. Detorė ranka rodė į kiekvieną pastatą, pro kurį jie ėjo, ir pasakojo apie jo paskirtį, tačiau kažin ar jiems dabar tai rūpėjo.

Susitikimas su Luku ir Febe traumavo juos abu. Džonas žvairavo į šalis, galvodamas apie tai, kaip būtų buvę gerai, jei jis dabar būtų turėjęs savo akinius nuo saulės ir plonesnius drabužius. Jautėsi sušutęs, nešvarus, odą dirgino neskusti šeriai. Tačiau šiuo metu tai buvo nesvarbu. Jam rūpėjo tik viena — išgirsti atsakymus į klausimus, kuriuos jis ir Naomė norėjo užduoti Detorei. Atsakymus, kurių jie iki šios dienos neturėjo vilties kada nors išgirsti.

O dar labiau rūpėjo, kaip pasiekti jų vaikų širdis ir įtikinti juos grįžti namo. Tada būtų galima įsitikinti, ar Detorė laikosi duoto žodžio, ar jis tikrai leistų tai padaryti.

Tyla buvo klaiki. Atrodė, tarytum jie būtų išėję pasivaikščioti po dvasių miestą. Arba grįžę atgal į kruizinį laivą, pagalvojo ji.

— Daktare Detore, kodėl visi šie pastatai maskuojami ir kodėl kilimo ir tūpimo takas bei visi takeliai nudažyti žaliai? — pasidomėjo Džonas. — Kodėl norite likti nematomas?

— Ko jūs bijote, daktare Detore? — paklausė Naomė.

Detorė žingsniavo lengvai, savimi pasitikinčio žmogaus eisena, kaip liūtas, žinantis, kad jokie plėšrūnai jam nepavojingi. Džiunglių valdovas, salos karalius, nenugalimasis. Džonas kas sekundę vis labiau neapkentė šio žmogaus. Jis bjaurėjosi jo pasipūtimu, neapkentė jo už tai, kad jis apgavo Naomę ir jį patį, už tai, kad sugriovė jų gyvenimą ir atėmė iš jų vaikus. O vis dėlto kai kuriais atžvilgiais šis žmogus kėlė Džonui, kaip mokslininkui, pagarbią baimę.

Detorė sustojo ir plačiai išskėtė rankas, rodydamas apylinkes.

— Jums leidus, tuojau paaiškinsiu. Ar pamenate inkviziciją Prancūzijoje, Italijoje ir Ispanijoje, kuri penkis viduramžių šimtmečius kėlė siaubą kritiškai mąstantiems žmonėms? Pamenate italų mokslininką Galilėjų, Pizoje gyvenusį matematikos profesorių? Jis taip ištobulino teleskopą, kad pirmasis galėjo pamatyti Jupiterio palydovus. Tūkstantis šeši šimtai trisdešimt antrais metais jis išleido knygą, kuria pritarė Koperniko teorijai, kad tai Žemė sukasi apie Saulę, o ne atvirkščiai. Inkvizicija privertė jį atsižadėti šios teorijos, priešingu atveju jis būtų buvęs nužudytas.

Nei Džonas, nei Naomė nepratarė nė žodžio.

— Kaip Hitleris ir Stalinas, taip ir inkvizicija buvo beatodairiška. Žudė ir intelektualus, ir proletariatą. Tačiau inkvizitoriams kažkokiu būdu pavyko išeiti sausiems, nes jie veikė Dievo vardu. Religija inkviziciją aprobavo ir įteisino, — Detorė nutilo ir kurį laiką skvarbiu žvilgsniu stebėjo Džoną ir Naomę. — Jums įdomu, kodėl mes čia slepiamės? Priežastis labai paprasta. Anksčiau ar vėliau atsirastų religinių bepročių šutvė, besivadovaujanti idėjomis, kurios niekuo nepasikeitė nuo tamsiųjų amžių, mane sumedžiotų ir nužudytų. Jei ne Trečiojo tūkstantmečio mokiniai, tai kokia nors kita grupuotė.

— Ir jus tai stebina? — paklausė Džonas. — Jūs išnaudojate vaikų darbą, užsiimate genų inžinerija, ir stebitės, kad žmonės nusiteikę prieš jus?

Detorė mostelėjo ranka į dangų.

— Antai, ten pilna palydovų, fotografuojančių kiekvieną šios planetos colį, kiekvieną valandą, Džoną ir Naomę. Amerikiečius, rusus, kitus ir visas kitas tautas. Jie stebi, kad tik kas nors nenukryptų nuo normos, ieško naujų struktūrų, žmonių, įsikūrusių anksčiau negyvenamose vietose. Viskas registruojama, tiriama, tikrinama.

— Tai todėl visa jūsų transporto sistema įrengta po žeme? — paklausė Džonas.

— Be abejo. Mes esame nematomi ir ketiname taip elgtis toliau, iki tos dienos, kai slapstytis nebereikės.

— O kada tai bus? — paklausė Naomė.

— Kai pasaulis bus pasirengęs.

— Kam pasirengęs? — neatlyžo ji.

— Išminčiai ir žmogiškumui, kuriuos mes čia vystome. Nė vienas iš čia gyvenančių vaikų užaugęs nepadės mirtį nešančios bombos sausakimšame Londono metro. Jie nesusprogdins semtekso automobilyje, kur nors prekybinėje gatvėje, pilnoje moterų ir vaikų. Nejaugi jūs abu norite, kad šis chaosas, kurį sukėlė vadinamoji civilizacija, tęstųsi, tęstųsi, ir taip be pabaigos? Pasaulis iš vieno fanatiko arba despoto nagų pereina kitam. Neronas, Atila, Napoleonas, Stalinas, Hitleris, Hirohitas, Mao Dzedongas, Pol Potas, Sadamas Huseinas, Miloševičius, Bin Ladenas, Mugabė. Kuo visa tai baigsis? Gal didele puota su balionais ir fejerverkais, per kurią visi draugiškai spaus vieni kitiems rankas sakydami: *Mielieji, labai gaila, kad tiek daug tūkstantmečių nugyvenome taip baisiai. Tačiau nuo šiol visi gyvenkime draugiškai vardan šviesios mūsų vaikų ateities?* Aš taip nemanau.

— Kas visa tai finansuoja, daktare Detore? — abejingai paklausė Džonas.

Nelėtindamas tempo genetikas atsakė:

— Suinteresuoti asmenys. Viso pasaulio filantropai, nenorintys matyti, kaip civilizaciją perima religiniai fanatikai ir despotai, kaip tai buvo tamsiaisiais amžiais. Norintys užtikrinti žmonijai ateitį, pagrįstą patikimu mokslu.

— Noriu dar kai ką sužinoti, — tarė Naomė. — Kodėl tąsyk, kai atvykome pas jus, prašydami berniuko, mus apgavote ir davėte dvynukus?

Detorė sustojo ir atsigręžė į juos.

— Todėl, kad niekada nebūtumėte to supratę. Visiškai paprasta.

— Ko *supratę*? — sukluso Džonas.

Mokslininkas nužvelgė juos abu iš eilės.

— Jūsų vaikutis būtų jautęsis vienišas, neturėdamas su kuo pasidalyti savo nepaprastai išvystytu intelektu. Būdamas tarp kitų vaikų, jis būtų jautęsis lyg nenormalus. Būdami du, jie turėjo galimybę užmegzti asmeninius ryšius ir aiškiai, objektyviai matyti pasaulį.

— Ar jūs nemanote, kad mes patys būtume galėję tai nuspręsti? — paklausė Naomė.

— Man neatrodė, kad jūs galėtumėte tai suprasti, — atsakė jis.

Džonas jautė kylantį pyktį.

— Taip kalbėti yra labai arogantiška.

Detorė tik gūžtelėjo pečiais.

— Pripažinti tiesą dažnai būna sunku.

— Negaliu patikėti tuo, ką girdžiu. Mes — jūs, Naomė ir aš — kartu sutarėme dėl to, kurias naujagimio savybes reikėtų patobulinti. Ką dar esate pakeitęs ir mūsų apie tai neinformavęs?

— Reikšmingas savybes, į kurias jūs, mano manymu, neatkreipėte dėmesio.

— Kas, velniai rautų, jums davė tokią teisę? — atžariai, pakeltu balsu paklausė Naomė.

— Eime į mano kabinetą, — pasiūlė Detorė. — Atrodo, jums karšta ir nesmagiai jaučiatės. Jums, mielieji, reikia išsimaudyti, persirengti, užvalgyti ir atsipūsti. Ilgai keliavote ir esate pavargę. Atsigaivinkite, pailsėkite, o paskui pratęsime mūsų pokalbį.

— Man nereikia atsigaivinti, — atsakė Naomė. — Aš nenoriu ilsėtis. Noriu sėsti į lėktuvą ir grįžti namo kartu su savo vaikais. Tai viskas, ko man reikia. Ir *neaiškinkite*, ko man reikia.

Detorės veido išraiška sugriežtėjo.

— Čia gyvena daugybė protingų žmonių, Naome. Ir mums visiems rūpi bendras tikslas: žmonijos ateitis, — jis pažiūrėjo į Džoną, paskui vėl į Naomę, parodydamas, kad kreipiasi į abu. — Čia yra trys mokslininkai Nobelio premijos laureatai, aštuoni, kuriems suteikta Makarturo premija. Pas mus taip pat dirba dvidešimt aštuoni mokslininkai, nominuoti Nobelio premijai. Taip sakau, nes nenoriu būti laikomas vienišu šarlatanu, besidarbuojančiu patamsyje, arba kokiu nors atsiskyrėliu bepročiu, šūkalojančiu mokslo tyruose.

— Jūs, daktare Detore, turite visišką teisę svajoti apie ką tik norite, — tarė Naomė. — Tačiau neturite teisės grobti vaikų ir nuteikti jų prieš tėvus.

— Ką gi, kol kas kiekvienam teks pasilikti prie savo nuomonės, — jis šyptelėjo ir ėjo tolyn.

Džonas sekė įkandin jo, pykdamas ant Detorės, pykdamas ir ant savęs, kad dabar buvo toks bejėgis, niekam vertas, ir nesiliovė įtemptai galvojęs. Kaip tik tuo metu pasigirdo dunkstelėjimas.

Jis pakėlė akis. Vieną akimirką jam pasirodė, kad atskilo dalis Detorės pakaušio — kažkas nukrito žemėn kartu su kuokštu plaukų ir odos atrėža. Akmuo, pagaliau suprato jis ir baisėdamasis trumpam atsigręžė į Naomę. Ši stovėjo čia pat, ištiesusi rankas, su nuožmiu pasitenkinimo šypsniu lūpose.

Tada vėl atsisuko į Detorę, kuris susmuko ant kelių, beveik kaip sulėtintame kadre, o netrukus krito kniūbsčias ir liko paslikas gulėti. Kurį laiką atvertas galvos lopas atrodė šviesiai pilkas, tartum įskilęs šiferis, bet paskui jį nudažė besiveržiantis kraujas, plaukais srūvantis ant žemės.

126

Naomė bėgo, kiek tik įkabindama, atgal taku, kuriuo jie buvo atėję. Džonas girdėjo tik tolstantį jos batelių pliaukšėjimą, jo paties širdies dūžius ir panišką spengimą ausyse.

Džonas pripuolė prie Detorės ir priklaupė šalia. Žiūrėjo į kraują, tekantį Detorės kombinezono apykakle ir pečiais. Jį apėmė dar didesnė panika.

Tada repečkodamas atsistojo ir leidosi paskui žmoną. Kai iki jos buvo likę keli žingsniai, sušuko:

— Naome! Stok! Stok! Kur tu bėgi?

— Pasiimti vaikų, — atsakė ji, nė neatsigręždama atgal.

Džonas sugriebė ją už rankos ir stipriai trūktelėjęs sulaikė.

— Naome! Meile!

Naomė atsisuko į jį, o akys kažkur bėgiojo. Ji isteriškai drebėjo.

— Paleisk mane!

— Tu galėjai jį užmušti.

— Aš ir tave užmušiu, — atkirto ji. — Užmušiu kiekvieną, kas tik neleis man parsivežti namo savo vaikų.

Džonas žvilgtelėjo sau per petį į tolėliau gulintį nejudantį žmogų. Pakėlė akis aukštyn, apžvelgė gretimų pastatų langus. Bet kurią akimirką gali atsidaryti durys ir pro jas išpulti žmonės, kurie netrukus atsidurtų prie jų. Jiems reikėjo slėptis, tai buvo svarbiausia. Be to, jis nespėjo nieko sugalvoti, neturėjo jokių minčių, jokio plano. Ir instinktyviai jautė, kad Detorė buvo jų vienintelis gelbėjimosi lynas. Nebegalėjo būti nė minties apie grįžimą namo kartu su vaikais. Dabar reikėjo galvoti, kaip likti gyviems.

Jis paklaikusiai dairėsi aplink, stengdamasis susiorientuoti. Spoksojo į raudonų plytų statinį, apie kurį Detorė prieš keletą minučių, jeigu Džonas gerai prisiminė, buvo sakęs, kad čia įsikūręs Astrofizikos skyrius. Aname pastate turėtų būti biblioteka ir Bendrųjų tyrimų centras. Akims lakstant nuo vieno pastato prie kito, jis niekaip

neprisiminė, kuriame iš jų buvo susitikę su Luku ir Febe, — tai galėjo būti bet kuris iš daugybės įvairių pastatų. Galvoje sukosi mintis: *Bėk į vidų! Greičiau į vidų! Nestovėk atviroje vietoje! Bėk slėptis! Po stogu! Slėpkis!*

Arčiausiai buvo Astrofizikos skyrius. Laikydamas Naomę už rankos, Džonas nusitempė ją, pusiau bėgte, klupinėjančią, link pastato.

Kur, po velnių, jo durys?

Jie nuskuodė išilgai pastato fasado, pro didelius langus tamsintais stiklais, pro gėlių lysves ir tvenkinį, pasuko už kampo. Atsidūrė priešais nedideles stiklines duris, ant kurių buvo užrašyta: „Atsarginis išėjimas. Tik gaisro atveju". Džonas pabandė jas atidaryti, deja, nerado kuo; lauko pusėje nebuvo jokios rankenos, nei tarpo, į kurį būtų galėjęs įsprausti pirštus.

— Ar jie čia? — paklausė Naomė. — Ar Lukas su Febe yra čia?

— Galbūt. Pradėsime nuo čia.

Ji kūkčiojo.

— Džonai, aš noriu surasti savo vaikus. Man reiki Luko ir Febės.

— Mes surasime juos.

Jis tempė ją toliau išilgai sienos, pasuko už kampo, iš kur buvo matyti kita statinio pusė, ir suprato, kad ten turėtų būti pagrindinis įėjimas. Priešais juos du vaikai, berniukas ir mergaitė, maždaug šešerių metų, balta apranga, susikibę rankomis, peršoko kelis laiptelius aukštyn ir leidosi tiesiai į langą pastato centre. Kai iki jo buvo likę gal pora jardų, dalis stiklo pakilo aukštyn, o paskui, jiems įėjus į vidų, sklandžiai užsidarė.

Džonas nusivedė Naomę link lango, kurio dalis, jiems prisiartinus, taip pat pasikėlė. Jie pateko į didžiulį, tuščią atrijų marmurinėmis grindimis ir nuo lubų kabančia masyvia Fuko švytuokle, o gaivą viduje užtikrino oro kondicionieriai. Patalpa panėšėjo į prabangaus viešbučio vestibiulį, tik nebuvo matyti registratūros ir tarnautojų. Vien dvigubos lifto durys kitame gale. Vaikai buvo dingę.

Kur?

Lifte? Tai buvo vienintelė vieta, kur jie galėjo nueiti, pagalvojo

Džonas ir, vis dar laikydamas Naomę už rankos, nusitempė ją su savimi. Jis nematė nė vieno mygtuko. Pažiūrėjo aukštyn, nuleido akis žemyn. Nieko, kuo būtų galima išsikviesti šį nelemtą įrenginį. *Bet juk turi būti!* Džonas apsigręžė ir apsidairė. Patalpoje vis dar nesimatė jokio žmogaus. Turėtų būti laiptai, evakuacijos planas. Po kelių sekundžių pasigirdo skambutis, o virš lifto durų dešinėje užsidegė lemputė.

Džonas tvirčiau suspaudė Naomei ranką. Durys atsidarė.

Kabina buvo tuščia. Jie įlipo į vidų; Džonas pažiūrėjo į skydą ir paspaudė apatinį mygtuką.

Staiga kitoje atrijaus pusėje pasigirdo šūksniai. Jų link skubėjo du paaugliai baltais kombinezonais. Pro stiklines duris į vidų skubėjo dar daugiau vaikų.

Apimtas panikos Džonas suskato maigyti mygtuką. Pirmoji pora artėjo, buvo vos už kelių jardų. Tuo tarpu durys užsidarė.

Pasigirdo pasiutiškas beldimas.

Naomė, nelyginant zombis, stebeilijo į jį. Liftas ėmė leistis. Džonas išsitraukė iš kišenės telefoną ir tuščiai pažvelgė į ekraną. Kaip ir prieš tai, ryšio nebuvo.

Vis dėlto turėjo būti kokios nors ryšio su išoriniu pasauliu priemonės. Detorės kabinete stovėjo telefonas, turėtų būti palydoviniai telefonai. Aprūpinimas tikriausiai užtikrinamas lėktuvu arba laivu, o gal ir vienu, ir kitu; kad ir kaip būtų, jie privalėjo rasti galimybę pranešti išoriniam pasauliui apie save arba ištrūkti iš čia.

Tik kaip?

Durys atsivėrė tiesiai į tuščią vienbėgio geležinkelio peroną. Džonas išsitempė Naomę iš lifto, pažiūrėjo į dešinę, į kairę. Du tamsūs tuneliai. Į abi puses vedė siauras, kvadratinėmis plytelėmis klotas techninės priežiūros takelis. Jis nusitempė ją į kairę ir kiek tik kojos įkerta leidosi gilyn, į tunelio tamsą.

Jie buvo sukorę kelis šimtus jardų, kai išgirdo už savęs riksmus. Atsigręžęs Džonas išvydo jiems iš paskos judančius žibintuvėlių šviesos pluoštus. Naomė klupo ir vėl bėgo. Priekyje, tolumoje, buvo matyti šviesa. Žibintuvėlių švieselės artėjo. Džonas jautė skausmą plaučiuo-

se, Naomė tylėdama sekė paskui jį, įsikibusi jam į ranką. Dabar jis leidosi bėgti dar greičiau.

Šviesa priekyje jau buvo netoli. Tačiau artinosi ir jų persekiotojų balsai. Dar kiek, ir pasivys. Jiedu išsiveržė iš tamsos į kitą peroną. Lifto durys, už jų kitos, avarinio išėjimo. Džonas vėl patraukė Naomę ir nusitempė ją paskui save blausiai apšviestais betoniniais laiptais, kurie vedė tik aukštyn. Jis šokinėjo laipteliais, per du ir net per tris iškart; Naomė, kone alpdama, nuolat klupo, todėl jis jau beveik ją vilko, laikydamas už rankos. Buvo girdėti iš apačios sklindantys balsai. Galų gale jiedu užsikeberiojo į viršų, kur buvo durys su skląsčiu. Džonas jį trūktelėjo, durys atsidarė, ir jie abu įvirto į ilgą, ryškiai apšviestą koridorių, kurio grindys buvo klotos plytelėmis, o sienos tartum iš šlifuoto aliuminio. Kitame koridoriaus gale matėsi dvigubos durys su dviem stikliniais iliuminatoriais, primenančios įėjimą į ligoninės skubiosios pagalbos skyrių.

Jie puolė bėgti durų link, tačiau, likus vos keliems jardams, kelią pastojo du vaikai.

Lukas ir Febė.

Už jų ėmė rinktis ir daugiau mažų žmogučių.

127

Lukas kalbėjo griežtai:

— Jūs, Tėvai Gimdytojai, pasielgėte baisiai. Atvykę čionai, griebėtės savo senų metodų. Užtraukėte mums gėdą. Jūs atvykote pas mus vos prieš kelias valandas, ir jau suteršėte šią vietą. Šioje saloje dar niekas nebuvo smurtavęs. Čia gyvenantys Naujieji Žmonės nė nežinojo, kas yra smurtas. Dabar jūs jį pademonstravote. Ar didžiuojatės tuo?

— Mes... — pradėjo Džonas, nežinodamas, ką ketina sakyti, bet tuojau užsikirto.

Naomė buvo sukrėsta savo poelgio ir drebėjo.

— Kur mes? — neryžtingai paklausė ji. — Kokia čia vieta? Kas čia vyksta?

— Jūs nepajėgtumėte suprasti, net jeigu mes ir bandytume paaiškinti.

— Tai per jus mes atsiradome pasaulyje, — tarė Lukas. — Gal teiktumėtės mums paaiškinti, kodėl taip pasielgėte?

— Taigi, — įsiterpė Febė, — ir ko jūs iš tikrųjų siekėte?

— Mes tik norėjome sveiko kūdikio, be ligą sukeliančio geno, kurio nešiotojai esame mudu, aš ir jūsų mama. Mes norėjome tik to, ir nieko daugiau, — atsakė Džonas, sunkiai galėdamas patikėti, kad jis dalyvauja šiame pokalbyje.

— Puiku, štai ir mes, jums pavyko. Mes esame sveiki, — pareiškė Lukas. — Gal norėtumėte žvilgtelėti į mūsų sveikatos patikrinimų įrašus? Jie iš tikrųjų pavyzdiniai. Mes esame nepalyginti sveikesni už pasaulio, į kurį per jus atėjome, gyventojus

— Atrodo, visi bijo genetikos, — toliau kalbėjo Febė. — Esame skaitę, žmonės teigia, kad Motina Gamta nėra tobula, tačiau ji vis tiek geresnė už alternatyvas. Ak, nejaugi, tačiau kokioje planetoje jūs gyvenate, ką? Motina Gamta viešpatavo *Homo sapiens* giminei nuo tada, kai ši prieš penkis šimtus tūkstančių metų atsirado pasaulyje. Tik kas iš to? Jei Motinėlė Gamta būtų valstybės galva, ji būtų nuteista dėl ge-

nocido! Jeigu ji būtų tarptautinės korporacijos direktorė, ją atleistų už nesugebėjimą vadovauti. Kodėl, sakykite, nesuteikus šanso mokslui? Nejaugi manote, kad mokslas gerose rankose padarytų dar daugiau žalos?

— Ką jūs laikote *geromis rankomis*? — paklausė Džonas.

— Žmogų, kurį jūs ką tik kėsinotės nužudyti, — atsakė Lukas, įsmeigdamas žvilgsnį į Naomę. — Daktarą Detorę. Didžiausią aiškiaregį iš visų, kurie tik yra gyvenę žemėje. Žmogų, kurį jūs ką tik norėjote nužudyti.

— Jums teks išvykti, Tėvai Gimdytojai, — niūriai tarė Febė. — Kol apie jūsų poelgį nesužinojo per daug žmonių, gyvenančių šioje saloje. Įsodinsime jus į lėktuvą. Supraskite, visa tai, kas šioje saloje vyksta, yra įrašoma. Jei išvyksite tuojau pat, mes ištrinsime įrašą, kuriame matyti, kaip jūs, Motina, bandote nužudyti; jūs to, tiesa, nenusipelnėte, tačiau esate mūsų tėvai...

— Mes tikrai nenorime jūsų žudyti, — tarė Lukas. — Taip mes nusileistume į jūsų lygį. Mes norime, kad jūs išvyktumėte. Užmirškite visiems laikams, jog čia buvote. Užmirškite viską, kas susiję su mumis, viską, ką čia matėte.

— Aš niekada negalėsiu jūsų užmiršti, — tarė Naomė.

— Kodėl ne? — pasidomėjo Lukas.

Naomė sumirksėjo, jai iš akių išriedėjo ašaros.

— Jūs esate mūsų vaikai ir visada jais liksite. Mūsų namai visada bus jūsų namai. Galbūt vieną dieną, kai būsite vyresni, atvyksite mūsų aplankyti, — jos balsas nutilo. — Galbūt jūs galėsite ir mus ko nors išmokyti.

Džonas pritariamai linktelėjo ir pridūrė:

— Mūsų durys jums bus visada atidarytos. Aš tik noriu, kad jūs suprastumėte, jog pas mus visada atsiras vietos ir jums, jei tik kada nors panorėsite, jei jums reikės. Visada.

— Mes jus puikiai supratome, — atsakė Febė.

128

Naomės dienoraštis

Kartą aš vos nenužudžiau žmogaus.

Parašiau būtent taip todėl, kad man pačiai neatrodytų labai tikra. Žmogaus smegenys turi vieną gerą savybę: jos nuolat peržiūri praeitį, šį bei tą ištrina, o kai ką prideda, pateikdamos ją kuo priimtiniau, kad ji ne tiek atspindėtų tikrovę, kiek atitiktų mūsų lūkesčius.

Siorenas Kierkegoras yra rašęs, kad žmogaus gyvenimas eina tik į priekį, tačiau jį suprasti galima tik žvelgiant į atgal. Aš nuolat atsuku juostą savo galvoje. Grįždama į Halio mirtį. Grįždama į tą dieną, kai mudu su Džonu nusprendėme vykti į dr. Detorės kliniką. Grįždama į tą akimirką,— neįtikėtina, kad jau praėjo aštuoneri metai, — kai ėjau paskui Džoną ir dr. Detorę taku, šviečiant skaisčiai saulei. Į tą akimirką, kai pasilenkusi pakėliau nuo žemės akmenį ir mečiau.

Atsuku savo juostą, bandydama analizuoti, ko aš siekiau. Ar aš norėjau jį nužudyti? O gal mečiau akmenį trokšdama išlieti tai, kas buvo susikaupę viduje?

Kažkas manyje viliasi, kad tiesa yra pastaroji mintis, bet sąžinė kalba priešingai. Kaip paaiškino Lukas ir Febė, tai yra vienas iš mūsų, Tėvų Gimdytojų, defektų. Defektas, charakterizuojantis žmonių giminę. Jie mums sakė, kad mes savo emocine raida atsilikome nuo technologijų pažangos. Esame rūšis, kuri tikisi aplenkti šviesą ir daryti daug kitų dalykų, kurių mūsų protėviai negalėjo nė įsivaizduoti, bet neišmokome, kaip įveikti neapykantą savo širdyse. Rūšis, kurios atstovai savo problemas sprendžia tik mėtydamiesi akmenimis. Ar aš galėjau nuginčyti? Ar aš, kuri rytiniuose laikraščiuose skaitau apie visas baisybes, vykstančias daugelyje pasaulio vietų, galiu savo vaikams tvirtinti, kad jie neteisūs, kad mes jau išmokome elgtis kitaip?

Tai pirmas mano įrašas dienoraštyje po ilgo laiko. Aš buvau praradusi entuziazmą jį rašyti. Buvau praradusi bet kokį entuziazmą. Po kelerių

metų psichoterapijos pasijutau truputį stipresnė. Galimas dalykas, pamažu taisausi. Mudu su Džonu retai paliečiame šią temą, lyg būtume be žodžių nusprendę palikti praeitį praeičiai ir susitelkti tik į ateitį.

Vaikystėje mums aiškina, kad mūsų tėvai yra teisūs, kad privalome mokytis iš jų, o vėliau perduodame šiuos niekus savo vaikams. Pasijunti labai keistai, kai supranti, kad pasaulis jau nebe toks, koks buvo anksčiau.

Nė vienas iš mūsų nežino, kas laukia ateityje. Galbūt išprotėtume, jei žinotume. Nuo to mes gelbstimės svajodami. O svajones mes saugome savo širdyse. Mano svajonėse Halis yra gyvas ir sveikas, ir auga, o Džonas, Halis ir aš leidžiame laiką drauge ir esame laimingi. Mes kartu atostogaujame, kartu vykstame į atrakcionų parkus, lankomės muziejuose, žaidžiame švelniame baltame smėlyje, vandenyno pakrantėje, šėliojame, kvatojame. Tada grįžtu į tikrovę.

Kartais, kai mano atmintis man būna atlaidi, akmuo, kurį paleidau į dr. Detorę, atrodo it sapnas. Tačiau dažniausiai jis būna tikras, kiekvieną valandą, kiekvieną dieną. Vakarais aš geriu tabletes, kurios yra tapusios mano draugėmis ir padeda užmigti, o jeigu jos būna labai geros draugės, tai aš miegu kiaurą naktį.

Būna, tik labai retai, kad ryte atsibundu gerai pailsėjusi. Tada tikiuosi, jog nauja diena atneš kažką gera. Esu įsitikinusi, kad tikrai laiminga būnu tuomet, kai atsibudusi su viltimi žvelgiu į ateitį, o ne bandau išsisukti nuo savo praeities.

Kartkarčiais į „Google" paiešką įvedu „Dr. Detorė" arba „Lukas Klesonas" ir „Febė Kleson". Tačiau nieko naujo nerandu. Išoriniam pasauliui dr. Detorė žuvo sudužus sraigtasparniui, ir taškas. Paslaptinga vieta, kurioje mes lankėmės, lieka paslaptis. Mums sugrįžus, Džonas dar keletą mėnesių praleido prie kompiuterio, naršydamas „Google Earth" ir tikėdamasis rasti aną salą, tačiau taip ir nerado.

Ieškojo ir policija, tačiau irgi nesėkmingai. Nepasakyčiau, kad mes jiems labai padėjome. Mes taip ir nepasakėme, kad Detorė gyvas. Mes jautėme, kad, paaiškėjus šiam faktui, kokia nors fanatikų grupuotė anksčiau ar vėliau jį susektų, ir visiems salos gyventojams iškiltų grėsmė. Nepaisant visko, mudu su Džonu mylime savo vaikus. Juks mes esame jų tėvai ir visa-

da juos mylėsime. Jie man visą laiką rūpi. Man rūpi, kaip jiems sekasi, rūpi, ar jie sveiki, ir visą laiką bijau, — ši baimė manęs niekada neapleidžia, — kad jeigu jiems nutiktų kas bloga, mes tikriausiai taip ir nesužinotume.

Mes nusprendėme neturėti daugiau vaikų. Džonas pasinėrė į savo darbą. Aš įsitraukiau į labdaringą veiklą, skirtą vietos vaikams. Laikome du šunis, juodus niūfaundlendus, Brutą ir Neroną. Jie labai mieli, be to, geri sargai. Nors jau nebejaučiame pavojaus, vis dėlto rūpinamės savo saugumu. Manau, taip bus visada.

Šiandien pasitaikė viena iš tų retų dienų, kai jaučiuosi laiminga. Ne dėl kokių kitų priežasčių, bet turbūt dėl to, kad praeitis atrodo likusi toli toli. Amerikos indėnų išminties knygoje radau citatą, visapusiškai apibendrinančią mano ir Džono situaciją Luko ir Febės atžvilgiu:

„Nors esame skirtinguose laiveliuose, jūs — savo valtyje, mes — savo kanojoje, visi plaukiame ta pačia gyvenimo upe.“

129

Grįžęs iš darbo Džonas kiekvieną vakarą atlikdavo savo ritualą: įsipildavo ko nors išgerti. Alkoholis palengvindavo jo kančią. Sielvartas praradus vaikus jo niekada neapleido, bet jis išgyveno dar vieną praradimą — jis neteko aistros savo darbui, kuri jam reiškė mažne tiek pat. Tiesą sakant, išvykęs iš Detorės salos, Džonas pasijuto esąs kitas žmogus, tik negalėjo paaiškinti kaip ir kodėl.

Pabučiavęs Naomę, jis įsipylė pilną stiklą viskio su ledo kubeliais, paskui nuėjo į kambarį ir prisijungė prie interneto, norėdamas peržiūrėti elektroninį paštą. Iš lauko buvo girdėti aplink jų namus besiganančių avių bliovimas. Pavasaris. Naujo gyvenimo pradžia. Oras šįvakar buvo šiltas, o prognozė žadėjo gražų savaitgalį. Bus galima išnešti iš garažo kepsninę, sodo kėdes ir stalą. Galbūt šiemet, dėl įvairumo, bus visai gera vasara.

Džonas nustėro. Jis skaitė pirmąjį iš gautų elektroninių laiškų ir negalėjo patikėti. Paskui perskaitė dar kartą ir tik tada nuskubėjo prie durų, šaukdamas Naomei, kad ji ateitų ir pamatytų savo akimis.

Džonas vėl atsisėdo priešais kompiuterį, Naomė uždėjo jam ant pečių rankas, ir abu tylėdami ėmė godžiai skaityti žodžius kompiuterio ekrane:

Atvykstame rytoj, šeštadienį, 15.30, Gatviko oro uostas, Šiaurinis terminalas, „Britanijos oro linijos", nr. 225, iš Romos. Prašome, pasitikite. Jūsų vaikai — Lukas ir Febė.

130

Naomė stipriai suspaudė Džoną. Jos akys spindėjo džiaugsmu, tačiau jose buvo matyti ir tūkstantis klausimų.

— Ar tai tiesa, mielasis? Ne koks nors nevykęs pokštas?

— Tai tikras elektroninis laiškas, — atsakė jis. — Tačiau negaliu pasakyti, kas jį siuntė.

— Ar negalėtum sužinoti, iš kur jis? Kas jo autorius ir panašiai?

— Siųstas iš „Hotmail" paskyros. Gali atsidaryti ją per porą minučių, užsukusi į bet kurią interneto kavinę bet kuriame pasaulio krašte. Tai nustatyti neįmanoma, — Džonas patraukė pečiais. — Niekas neatsakys, ar ši paskyra tikra, tačiau tai būtų labai šlykšti, storžieviška išdaiga.

— Ar tu manai, kad jie grįžta namo? Visam laikui? — toliau klausinėjo Naomė.

— Nenutuokiu, — Džonas vėl įsmeigė akis į elektroninį laišką ir iš naujo, labai atidžiai, ėmė skaityti trumpą pranešimą. — Jie grįžta savo dvyliktojo gimtadienio proga. Kas žino, kokia dabar jų mąstysena. Gal jiems per ankšta toje saloje, o gal jie nori studijuoti kuriame nors iš mūsų universitetų. O gal paprasčiausiai nori su mumis susitikti. O gal juos pasiuntė, kad išmokytų mus, kaip keisti pasaulį.

— Einu, paklosiu jiems svečių lovas — jie jau seniai išaugo savo pirmąsias lovytes. O valgyti? Kuo mes juos pavaišinsime?

— Galėsime jų pačių paklausti, kai susitiksime. Gal jie norėtų nueiti kur nors pavalgyti ne jiems įprasto sveiko maisto, kurį valgo saloje. Pavyzdžiui, į makdonaldą ar panašiai.

Naomė pabučiavo Džoną į skruostą, apglėbė rankomis ir stipriai prisispaudė prie jo.

— Dieve, o, Dieve! Aš taaaaaip tikiuosi, kad jie grįžta ir gyvens su mumis. Kad mes vėl būsime šeima. Juk tai neįtikėtina, tiesa?

Džonas suspaudė jos ranką.

— Nepuoselėk per daug didelių vilčių, nes mes visiškai neįsivaiz-

duojame, nei kokie jie dabar, nei koks jų atvykimo tikslas. Tai ganėtinai oficialus elektroninis laiškas. Nei *mylime*, nei *bučiuojame*.

— Tokios jų meilės mes niekada nesame sulaukę.

— Būtent.

— Tačiau aš vis tiek manau, kad jie myli mus, tik savaip, mums neįprastai.

Džonas nieko neatsakė.

— Tegul tai būna ne pokštas, Džonai. Aš nepakelčiau to. Aš taip džiaugiuosi. Aš negaliu patikėti, iš tikrųjų negaliu!

— Pamatysime.

Ji paglostė jam kaktą.

— Ar tu nė truputėlį nesidžiaugi?

— Žinoma, kad taip! Man atrodo, aš priblokštas. Bet kartu... pati turėtum suprasti... Aš...

Jis dvejojo.

— Ką — tu? — paklausė ji.

— Aš nervinuosi. Nežinau, ko tikėtis. Gal jiems reikia pinigų — argi ne todėl vaikai dažniausiai lanko savo tėvus? Dabar jie jau to amžiaus, kai tikriausiai nori šio bei to įsigyti. Muzikos, drabužių, pati supranti.

— Jie dar ne paaugliai, — paprieštaravo Naomė.

— Detorė buvo sakęs, kad jie augs ir bręs daug greičiau. Tai kas, kad jie dabar vienuolikos, spėju, jog atrodo kaip vyresniojo amžiaus paaugliai.

Naomė žiūrėjo į paryškintą elektroninio laiško šriftą.

— Skaitau ir atrodo, kad... kad nesimatėme tik keletą dienų. Tarytumei jie būtų išvykę atostogauti. Argi ne keista po aštuonerių metų gauti tik tokį trumpą laiškelį?

Džonas ilgesingai nusišypsojo.

— Liūdna, bet man tai visiškai neatrodo keista. Juk jie visada buvo tokie. Akivaizdu, kad manierų srityje niekas nepasikeitė.

— Ar mes juos atpažinsime?

— Be abejo. O jei dėl kokių nors priežasčių ir neatpažintume, tai Lukas ir Febė mus tikrai atpažins, gali būti tikra.

131

Kai jie, kirtę pėsčiųjų taką, iš automobilių trumpalaikio stovėjimo aikštelės pateko į atvykimo salę, Naomė stipriai sugriebė Džonui ranką. Jie atvyko trisdešimt minučių anksčiau — Džonas, kaip tikras švedas, visada pasižymėjo punktualumu, be to, šiandien jie nenorėjo rizikuoti.

Abu velniškai nervinosi. Džonas jautė kąsnį gerklėje, o burna buvo visiškai sausa. Vos tik įėjusi į vidų, Naomė atidžiai apžvelgė salę — dėl viso pikto, jei jų dvynukai būtų atvykę pirmiau, pavyzdžiui, ankstesniu skrydžiu. Nors ir suprato, kad tai vargu ar įmanoma. Ji įdėmiai stebėjo žmones, sėdinčius „Costa" kavinėje, vaikštinėjančius po „WH Smith" knygyną, o galiausiai apsidairė aplink. Žvilgtelėjo į savo laikrodį: 3.02. Lėktuvas turėjo atskristi 3.30, ir jie galėjo stebėti skrydžio eigą „Saab" kompanijos kompiuterio ekrane. Kol jie ateis, praslinks dar mažų mažiausiai pusvalandis, — ji tai gerai žinojo iš patirties, — o jeigu jie vežasi registruotą bagažą, tai užtruks dar ilgiau.

Jiedu svarstė, ar vaikai atvyks vieni, ar lydimi suaugusio žmogaus — galbūt paties Detorės?

Jie atsitraukė keletą žingsnių į šalį nuo žmonių, laukiančių tiesiai priešais barjerą, skiriantį pėsčiųjų taką nuo atvykimo salės tarpdurio. Naomei nuo nervinės įtampos ir laukimo beveik svaigo galva. Galvoje sukosi tiek daug klausimų. Aplink juos lūkuriavo vyrai, vilkintys kostiumais, rankose laikantys plakatus su užrašytais vardais. Stoviniavo limuzinų ir taksi vairuotojai, laukiantys keleivių. Ji dėl visa ko užmetė akį į vardus. O būtent dėl ko? Gal ieškodama Detorės vardo? STANARDAS, PONAS FAISALAS, FRANKAS NIUTONAS, PONIA APLETON, OSTERMANN PLC.

Ji tirtėjo. Džiaugėsi ir tuo pat metu būgštavo. Ir nekantravo. Troško, kad iš lėto slenkančios minutės praslinktų greičiau. Džonas nesiliovė dirsčiojęs į savo laikrodį, ir kiekvieną kartą, kai jis tai padarydavo, Naomė žvilgtelėdavo į savąjį. Tačiau beveik nenuleido akių nuo išėjimo tarpdurio. Nerimastingai stebėjo pro jį praeinančius žmones.

Pro šalį nužirgliojo klestintis verslininkas, traukiantis juodą kelionės krepšį. Paskui pasirodė pagyvenusių indų pora, stumianti pavojingai perkrautą bagažo vežimėlį.

Dar dvidešimt minučių, ir jie galės jau pagrįstai ruoštis pasitikti savo vaikus.

Dvidešimt minučių praėjo, paskui dar dešimt. Pagaliau pro tarpdurį ėmė plūsti nesibaigiantis žmonių srautas, tarytum daugmaž tuo pat metu būtų nusileidę keli lėktuvai. Dar dešimt minučių.

— Ačiū Dievui, atrodo, jie jau ateina, Džonai.

Jis linktelėjo. Pasirodė du aukšti žmonės, ir jų viltys dar labiau sustiprėjo. Vyresnio amžiaus paauglys ir tokio paties amžiaus mergina. Dailus vaikinas sutaršytais šviesiais plaukais, liekna ir žavi mergina. Jie stūmė vežimėlį, prikrautą brangaus bagažo. Naomė ir Džonas žengė į priekį. Vaikinas apsikabino merginą ir pabučiavo į lūpas. Kitą akimirką jis pamojavo ranka kažkam iš pasitinkančiųjų, ir netrukus abu pagreitino žingsnius. Ne, tai ne jų dvyniai.

Oro uosto tarnautojas stūmė invalidų vežimėlį, kuriame sėdėjo jauna moteris, vilkinti šilta striuke su gobtuvu, viena koja gipso tvarstyje, šalia ėjo kita moteris, ji stūmė vežimėlį su lagaminais ir slidėmis. Įkandin jų nusekė būrelis žmonių iš Artimųjų Rytų, kuriame buvo kelios moterys, vilkinčios burkomis. Paskui pasirodė du senukai invalidų vežimėliuose, juos stūmė oro uosto tarnautojai. Džonas ir Naomė į senukus nekreipė dėmesio, įdėmiai žiūrėdami, kas dar išeis pro tarpdurį.

Tarnautojai sustabdė vežimėlius. Juose sėdėjo mažutėliai senukai. Abu ant kelių laikė po mažą kelionmaišį. Džonas žvilgtelėjo į juos. Du senukai, dingtelėjo jam iš pirmo žvilgsnio. Tačiau, pažiūrėjęs įdėmiau, jis atkreipė dėmesį, kad vienas jų apsirengęs oranžiniais marškinėliais trumpomis rankovėmis, mėlynais šortais, o apsiavęs sportbačiais, tuo tarpu kitas vilkėjo balta palaidine, džinsiniu sijonu, avėjo ryškiaspalviais krepšinio bateliais. Vyras ir moteris, suprato jis, ūmai pajutęs, kaip nervinė įtampa ima veržti gerklę.

Jųdviejų galvos buvo neproporcingai didelės, palyginti su jų smulkiais kūnais, kaukolės išpūstos, tarytum deformuoti didžiuliai

graikiniai riešutai, o po apvytusia grublėta oda matėsi į ją įsispaudę ryškūs kaulai. Džonas ir Naomė atpažino juos tik iš akių. Mėlynos išsprogusios akys, didelės, apvalios ir įdėmios. Abu jau nebeturėjo pusės byrančių dantų.

Moteris rodė į Džoną ir Naomę. Oro uosto tarnautojai linktelėjo ir ėmė artintis. Galiausiai sustojo priešais juos.

Džonas ir Naomė žiūrėjo nuleidę akis žemyn, keletą sekundžių nesuprasdami, kas vyksta. Naomė išsigandusi žvelgė į jų suvargusius veidus. Į devintą dešimtį baigiančių, o gal ir vyresnių, senukų veidus. Vyras dar turėjo keletą baltų sruogų iš abiejų kaukolės pusių. Moteris buvo visiškai nuplikusi.

Senutė pakėlė akis ir taip graudžiai nusišypsojo, kad Naomės širdis vos neplyšo. Paskui taip pat nusišypsojo ir senukas.

— Labas, mamyte. Labas, tėveli, — pasisveikino Lukas.

Jo balsas buvo laibas ir jaunas, kaip vaiko. O juk jis ir buvo dar vaikas.

Febė šypsojosi ir atrodė truputį suglumusi. Ji pažvelgė į tėvus, pirma į vieną, paskui į kitą.

— Jūs sakėte, kad mes galėsime grįžti namo, bet kada, ir jūs mūsų visada lauksite.

Naomė raudodama priklaupė šalia. Ji apkabino Febę, paskui Luką.

— Žinoma, mano brangieji. Mudu su tėveliu mylime jus labiau už viską. Žinoma, kad tai galioja. Sveiki sugrįžę į namus!

Džonas pažiūrėjo į abu vyrus, stovinčius už vežimėlių.

— Ar jie turi bagažo?

Vienas jų papurtė galvą.

— Ne, jokio bagažo. Tik šie maži krepšeliai.

— Mums daug nereikia, — paaiškino Febė. — Mes ilgai neužsibūsime.

— Kodėl? Kur jūs vyksite? — pro ašaras neryžtingai paklausė Naomė.

Ji dirstelėjo į Džoną. Jo veidas buvo rūstus, pelenų spalvos. Stojo mirtina tyla, ir ji, tramdydama ašaras, viską suprato.

Padėka

Kai prieš dešimt metų pradėjau rūpestingai rinkti medžiagą šiai knygai, žmonės man kalbėjo, kad „modifikuoti kūdikiai“ galimi tik mokslinėje fantastikoje. Jau nebe... Prieš dešimtmetį žymiausieji genetikai man iš tiesų kalbėjo, jog tėvai netolimoje ateityje galės parinkti savo vaikams empatijos lygį. Ar jie tikrai norės švelnaus, mielo naujagimio, kurį gyvenime kiti sumindžios? O gal pageidaus ryžtingo ir atkaklaus vaikelio, kuris, galimas dalykas, užaugęs bus sociopatas? Tačiau mums tai nelabai įmanoma. O vis dėlto toji ateitis jau beveik čia pat.

Kaip visuomet aš esu dėkingas daugeliui žmonių, tačiau labiausiai tiems, kurie tikėjo ir prisidėjo prie šios knygos atsiradimo per ilgą ir kartais beviltiškai atrodžiusią jos kelionę nuo sumanymo iki leidybos. Mano nuostabiai agentei Carolei Blake, tikėjusiai dar nuo tada, kai ši knyga tebuvo idėja, knibždanti mano galvoje. Redaktoriui, nepaprasto ryškio žvaigždei Wayne'ui Brookesui, už jo aistrą ir atsidavimą, nes jis buvo pirmasis iš pirmųjų. Visiems tiems, kurie neįkainojamai prisidėjo, teikdami vertingos informacijos ir redaguodami, o ypač Annai-Lisai Davies, Susanai Ansell, Susanai Opie, Martinui ir Janei Diplockams, Nicky'ei Mitchell ir mano žavingai asistentei Lindai Buckley.

Nepaprastai dėkoju žmogui, su kuriuo prieš daugelį metų susipažinau per laimingą atsitiktinumą, kai jis ėjo detektyvo inspektoriaus pareigas, tai yra Dave'ui Gaylorui, Rojaus Greiso prototipui, už jo visapusišką pagalbą rašant šią knygą.

Labai dėkoju ir mokslų daktarui, Pietų Kalifornijos universiteto Biomedicinos mokslų skyriaus profesoriui adjunktui Stevenui D. Goodmanui, itin skrupulingai tikrinusiam kiekvieną biologijos faktą, taip pat Seymouro Benzerio vardo biologijos profesoriui, Howardo Hugheso Medicinos universiteto tyrėjui mokslų daktarui (Rokfelerio universitetas, 1983 m.) Davidui J. Andersonui (Genetinė neuronų grandinių, kontroliuojančių emocinį elgesį, analizė). Taip pat labai dėkoju daktarei Penelopei Leach už jos įstabų veikalą *Your Baby and Child*, Karališkojo chirurgų koledžo mokslo darbuotojams Robertui Beardui ir Ant-

hony'ui Kenney'ui (pastarasis dar ir Karališkojo akušerių ir ginekologų koledžo mokslo darbuotojas), Paului Tanneriui, Raymondui Kurzweilui (Sasekso niversiteto Kognityvinių mokslų katedra ir Ruthefordo Appletono laboratorija), Dave'ui Chidley'ui („Royal Caribbean Cruise Line") ir motorlaivio „Azamara Quest" kapitonui Leifui Karlssonui.

Už įžvalgas ir užsidegimą ypač dėkoju Geoffui Duffieldui, labai daug prisidėjusiam prie šios knygos atsiradimo, bei visai „Macmillian" leidyklai.

Kaip visuomet jaučiuosi skolingas Chrisui Webbui iš „MacService", jo genialumas, taisant mano kompiuterį, ne kartą kėlė įtarimą, jog jis yra „modifikuotas kūdikis" ir jam įdiegti specialūs technologiniai genai.

Man nepaprastai pasisekė, jog bendradarbiauju su tokia puikia reklamos agentūra kaip „Midas", ir vargu ar kuris nors autorius turi reklamos agentus, kurie būtų geresni už Claire Richman, Sophie Ransom, Steveną Williamsą ir Tony'į Mullikeną.

Buvo tokių akimirkų, kai manydavau, kad parašyti šį romaną bus pernelyg sunki užduotis vien todėl, kad ėmiausi tokios sudėtingos ir plačios temos, tačiau man pagelbėjo nenuilstanti Helena, kuri drąsindavo mane sunkiausiomis valandomis.

Kaip visuomet pabaigoje dėkoju visuomet linksmai Koko, mielai Febei ir visuomet atsipūtusiam Oskarui, kurie man niekuomet neleido pamiršti, kad pasaulis egzistuoja ir už mano nešiojamojo kompiuterio ir kad mums reikia eiti pasivaikščioti po jį...

Peter James
Sussex, England
scary@pavilion.co.uk
www.peterjames.com
http://twitter.com.peterjamesuk

Emocinis personažų paveikslas yra stebėtinai tikroviškas. Skaitydamas šią knygą regi kino juostą.
– *Front Row, Radio 4*

Peteris Jamesas yra vienas geriausių detektyvų rašytojų.
– *Karin Slaughter*

Peteris Jamesas tampa vis geresnis ir geresnis ir vertas sėkmės, kurios sulaukė jo serija apie Roją Greisą.
– *Independent on Sunday*

Džonas ir Naomė trokšta susilaukti kūdikio, tačiau sužino, kad abu turi pavojingą geną, todėl yra labai didelė tikimybė vaikui susirgti reta nepagydoma liga.

Vėliau jie išgirsta apie genetiką daktarą Leo Detorę. Jo taikomi metodai gali apsaugoti būsimą kūdikį nuo bet kokių ligų. Džonas ir Naomė ryžtasi eksperimentui ir nuvyksta į Leo Detorės kliniką.

Šis siūlo jiems rinktis kūdikio lytį, akių spalvą, plaukus, netgi įvairius gebėjmus. Jie tiesiogine prasme gali modifikuoti savo būsimą palikuonį. Ateina laikas, kai atšaukti sprendimą yra per vėlu. Kai Naomė sužino, kad yra nėščia, ima suprasti, jog ne viskas klostosi pagal jų planą...

ISBN 978-9955-13-520-3

www.jotema.lt
www.facebook.com/jotema